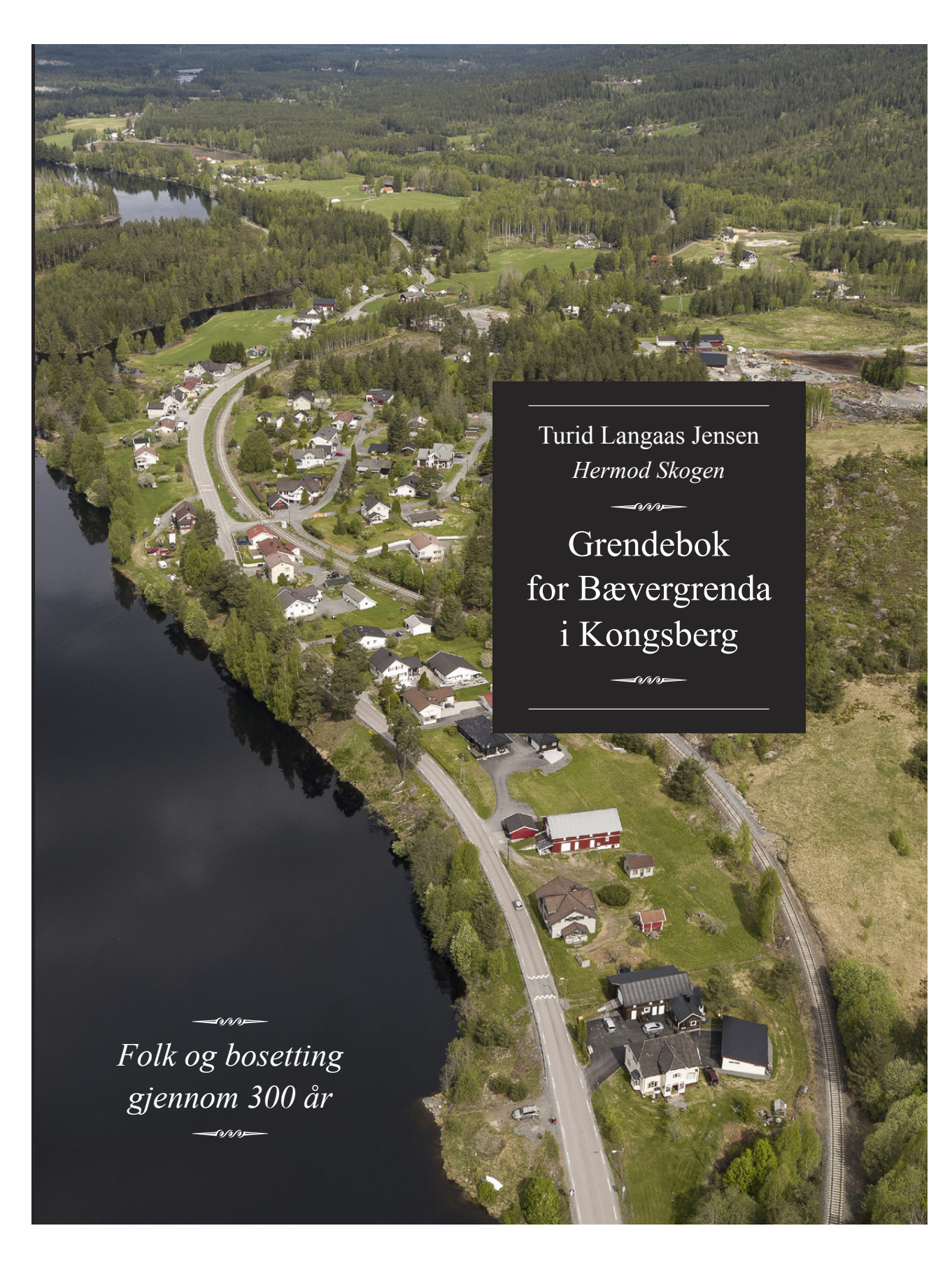

Turid Langaas Jensen
Hermod Skogen

Grendebok
for Bævergrenda
i Kongsberg

Folk og bosetting
gjennom 300 år

GRENDEBOK
FOR BÆVERGRENDA
I KONGSBERG

Turid Langaas Jensen
Hermod Skogen

GRENDEBOK
FOR BÆVERGRENDA
I KONGSBERG

Folk og bosetting gjennom 300 år

Kongsberg Byhistorielag
2017

Utgitt av Kongsberg Byhistorielag 2017
ISBN 978-82-690994-0-9
Omslag: Mette Langaas Holt
Omslagsfoto: Tor Lindseth
Illustrasjoner: Mette L. H. / Mette M.
Sats: Mette Martinsen
Trykkeri: Zoom Grafisk AS
Bokbinderi: Bokbinderiet Johnsen AS

Hans Kongelig Majestæts

Gaard paa Søndre og Nordre Eiendele

Beliggende paa Bæver Grund

I Hedenstad Sogn og Sandsværs Præstegjeld

«De fleste og ældste Pladser og Løkker under Bæver ere ved
Sølvverkets Opkomst og Bergstaden Kongsberg Befolkning gennem
AarHundrede opdyrkede og bebygde, og have saaledes gaaet i
Arv, Kiøb og Salg,

De ældre med de seenere møysommelig oparbejdede af karie Grund,
hvor forhen ikkun var kratskov, myhr, Flatbierge med paaaflydt Jord og
endeel Steengierder af den opdyrkede Jord Grund,

Besidderne haver med deres møysommelige Fliid og Arbeide,
uden hvilket de fleste Stæder havde været en Øde og ufrugtbar Grund,

Det er alsaar ved Besiddernes Fliid og Bekostning
at her er bleven Pladser og Løkker, hvis værd kommer af den anvendte
Dyrkning og SølvVerkets periodiske Tilstand,»

1801– Jonas Collett Kongelig Majestæts Foged.

Forord

Du sitter nå med ei bok i hendene vi i Kongsberg byhistorielag er meget stolte for å stå som utgiver av. Distriktene i nord (Flesberg) og sør(Sandsvær) har fått sine bøker. Nå har da Bævergrenda fått sin bok. Det har tatt mange år med innsamling og nedskrivning for å få den på plass. Turid Langaas Jensen og Hermod Skogen har gjort et fremragende arbeid. I de siste åra har flere andre kommet med for bildeinnsamling, korrekturlesing og organisering. Stor takk også til Mette Martinsen som har stått for ombrekkingen av de mange sidene.

Vi har i historielaget i flere år annonsert at nå skal grendehistorien til Bævergrenda komme, og vi har satt av midler for at dette skal skje. Og endelig i året 2017 skulle det skje.

Gratulerer med grendehistorien Bævergrenda!

*For Kongsberg byhistorielag
Odd Arne Helleberg og Dag Kristoffersen*

Forord

Dette er fortellingen om plassene i Bævergrenda og om folkene som har bodd her opp gjennom tidene.

Boka er skrevet av meg, Turid Langaas Jensen, og medforfatter Hermod Skogen. Vi har begge drevet med slektsforskning i rundt 40 år, og har slekt i Bævergrenda. Vi startet et samarbeid og resultatet ble denne boka. Jeg har for det meste tatt for meg 16-, 17- og 1800-tallet og skriftlige kilder fra denne tiden. Eksempler på kilder er kirkebøker, skifteprotokoller, tinglysningsbøker og fra Sølvverkets arkiver. Hermod er oppvokst i grenda og har god kjennskap til befolkningen her på 1900-tallet. Han har oppsøkt og intervjuet beboere og klart å oppspore mange tidligere beboere, da det for de siste 70-80 årene er lite skriftlige kilder som er tilgjengelige. Han har også skrevet om Lia hengsle, tømmerfløtingen, om gruvedriften i Qartus og om bruken av skogen i grenda og på Bæveråsen. Før kirkebøkene i Norge ble digitalisert, tok han for seg bøkene for Kongsberg og skrev av det han fant om bævergrendinger. Kirkebøkene er de viktigste kildene vi har, og det ga også meg en fin anledning til å oppdatere egne nedtegninger. Jeg har funnet personer som antagelig bodde i grenda tidlig på 1700-tallet, men da jeg ikke har funnet ut hvor de bodde er de ikke tatt med.

I offentlige papirer spesielt på 17- og 1800-tallet blir navnet på Bæver oftest skrevet med æ. Dette gjelder også jordbruksmatrikkelen fra 1723, og vi har derfor valgt å benytte den formen. Ellers har vi skrevet navn på personer og steder som de står i skriftlige kilder f.eks. i kirke- og tinglysningsbøker. Navna på plassene har vi hentet i skjøter og på gamle kart. I Hugstedgrenda ble det vanskelig å skille plassene fra hverandre da alle en stund inneholdt navnet Hugsted. Det ble brukt nordre, søndre, mellom osv., og dette forandret seg etter som plasser ble delt eller slått sammen. Det samme skjedde også i Breilia.

Det ble ikke innført grunn-nummer på eiendommene før rundt 1850. Dette gjorde det vanskelig å plassere riktig eier på riktig plass, men her har jeg hatt god hjelp av et løkkekart som ble utgitt i 1804. Vi har fått det trykt opp så dere selv kan orientere dere på det. Kartet har ingen målestokk, så størrelsen på plassene er ikke nøyaktig. Alle gjerder er også tegnet inn. De gamle plassene har bare løkkenummer, og vi har derfor tatt disse med i innholdsfortegnelsen sammen med nye grunn-nummer. Utskilte tomter har vi satt inn under hovedbølet.

Mange av leserne er interessert i slekta si, og vi har, med henvisninger i parentes, forsøkt å vise til andre steder i boka med opplysninger om personene. Flere familier kan følges i generasjoner. Dette har vært spesielt vanskelig i de eldste familiene. Det ble ikke alltid holdt skifte, tinglysninger mangler flere steder og få er nevnt i offentlige dokumenter. Spesielt på 1700-tallet er ofte opplysninger om alder, fødsel- og dødsår

upålitelige. Seinere forekommer det også avvik, og i tillegg kan vi ha unøyaktigheter. Som alltid i slektsforskning er det da viktig å søke i primærkilden.

Flere personer har vært med i utarbeidelsen av boka. Først og fremst Kongsberg Byhistorielag som vi tok kontakt med for noen år siden da vi forsto at det kunne bli en bok av stoffet som vi hadde samlet. Odd Arne Helleberg og Dag Kristoffersen fra historielaget har vært rådgivere, og historielaget har finansiert trykkingen av boka og gjort utgivelsen mulig.

Vi har hatt bildeinnsamlinger og flere av de bildene er med i boka. Vi har først og fremst tatt med gamle bilder, av plasser og folk, og bilder som viser noe av dagliglivet.

En bildekomité har bestått av Svein Aamodt, Ellen Østby og Yngve Svendsen. Yngve har gjort en stor innsats med digitalisering og arkivering av alle innsamlede bilder, også de som seinere vil ligge i historielagets database. Min datter Mette Langaas Holt har laget omslaget til boka, redigert stoff og korrekturlest. Gerd Spiten Hagen har vært med oss i flere år, hun har holdt orden på papirarbeidet, vært med på bildearkivering, lest korrektur og i det hele holdt oversikten over alt og alle.

Vi håper å gi dere et innblikk i dagliglivet i grenda i tidligere tider. Livet her har vært strevsomt og fulgt opp- og nedgangstider ved Sølvverket, stor barne-dødelighet på 1700-tallet, og i 1805 kom nedleggelsen av Sølvverket. Den fikk ringvirkninger i mange 10-år framover, og kommer tydelig fram i oppkjøp av eiendommer og utflytting for å skaffe seg arbeid. Folketallet sank drastisk fra 1801 til tellingen i 1840. Tok seg så langsomt opp igjen mot 1870, men sank igjen, antagelig mest grunnet utvandring.

Først på slutten av mellomkrigstiden ser det ut til at optimismen var i ferd med å ta seg opp. Tiden etter annen verdenskrig har vært en opptur for grenda når det gjelder nybygging og befolkningsvekst, selv om Kongsberg kommune ikke har lagt opp til utbygging her, men tvert imot holdt igjen.

Vi håper at boka vil være interessant lesing, både for folk i Bævergrenda og etterkommere, og for de som har interesse for lokalhistorie.

Turid Langaas Jensen

BÆVER GAARD

Gml. G.nr. 149-1, H.nr. 8249-1

Gårdsnr. 144-1 til Sandsvær

Bævergrendveien 164

Bever gårds eldste historie

Fra Odd Arne Hellebergs artikkel «Bever gårds eldste historie» i tidsskriftet «Langs Lågen» 1994 hitsettes:

Beliggenhet

Bever var fra gammelt av siste gård mot Flesberg på østsida av Lågen, det går fram av at den betalte statsskatt i form av gråskinn (ekornskinn). Nabogården i sør var Brenne i Grosvoldkroken i Hedenstad sogn i Sandsvær. Mot nord grenser den mot Håvardsrud i Svene sogn i Flesberg, mot øst strekker den seg til delet mot Eiker.

Jordsmonn

Bever ligger på de bakre deler av den øyra som ble dannet den gang Lågen munnet ut i havet om lag ved Skollenborg. Jordbunnen består av myr og sandmoll, nok den beste del av den skrinne jorda en slik elveøyr består av.

Navnet

Første gang vi hører om gården er i et brev av 29.12.1393, der den kalles «Byeffio». Tolkningen er ganske grei, navnet betyr «gårdevja», av det gamle ordet for gård, by eller bø. Måten det har oppstått på, er også lett å tenke seg:

Bever var den første gården som ble ryddet i sitt område og beboerne hadde da ikke behov for å skille mellom sin gård og andre gårder. De kalte den derfor for «gården» - Bø – rett og slett. Evja i Lågen rett ved siden av – den nåværende Spitenevja – fikk så navnet «Bøevja». Etter hvert som området ble ryddet og andre bruk kom til i nærheten, ble det behov for å presisere hvilken gård en mente, og så ble det «gården ved Bøevja». Slike lange navn blir vanskelige å bruke, og blir forkortet, i dette tilfellet til «Bøevja» - Byeffio. Navnet bekreftes ved et par påtegninger på brevet fra 1500-tallet: «Bøeffuia» og «Bieiiiff». I 1513 skrives navnet «Byeiwiw», i 1547 «Byæue», vi ser at det opphavelig navnet fremdeles er lett kjennelig. Men i 1564 er det skjedd en markert forandring, da kalles den «Beffuer. Basert på forholdet mellom trykklette og trykksterke stavelser, og «vanskelige» lyd- kombinasjoner, kan en skissere følgende utvikling i navnet: «Byevju» - Byevje» - «Bevje» - «Beve», og så er r'en kommet inn

med danske skrivere, kanskje for å gjøre et for dem uforståelig navn begripelig. Et trekk som styrker denne teorien, er at navnet Bevergrenda av eldre folk uttales «Beve- eller Bevigrenda», for øvrig i overensstemmelse med skrivemåten fra 1594, «Beffue». At navnet ikke har noe med dyrenavnet Bever å gjøre, vet vi av at det dyret het bjør eller bjor her i distriktet, kfr. Bjøråsen i Flesberg og Bjorvann på Holtefjell.

Alder

Det opprinnelige navnet Bø skulle tyde på at gården har en anselig alder, for navnet kan påvises helt tilbake til jernalderen (Da 500 før kr. – 500 etter kr.) Bosetningshistorien i Numedal for øvrig, og jordsmonnet, tilsier nok en plass sent i denne epoken, kanskje enda litt senere, i merovingertiden (ca 500-800), men det blir dog en respektabel alder.

Landskyld – bruksdeling

Landskylda var den leien en måtte betale til eierne av en gård om en ville bygsle den. I Middelalderen ble den regnet i «markbol», en gård med landskyld på ett markebol var en eiendom som hadde tilgang på så store ressurser at en måtte ut med ei «forngild» mark sølv (ca 71 g) i årlig leie. Bever var fra gammelt av delt i to bruk, allerede første gang den trer fram i kildene var det et nordre og et søndre Bever. Dette har sannsynligvis skjedd før Svartedauden i 1349, etter den tid var det jord nok ledig og lite behov for å dele gården. Nordre Bever hadde en landskyld på 2 markebol, sannsynligvis var Søndre Bever like stor, slik at samlet landskyld blir 4 markebol.

Bruker- og eierhistorie fram til ca år 1600

5. dag jul 1493 kjøpte Sjur Gunleiksson den nordre gården av Orm Jonsson, den var Sjurs farsarv, lå øde og hørte hjemme i Svene sogn, står det. Handelen ble gjort på Tubbehotvedt i Hedenstad, kan hende Orm bodde der. Kjøpesummen var ikke mer enn 4 skilling, og det sier mye om hvor stort fallet i leieinntektene av jordegods hadde vært, og hvor lite en gård som lå helt øde var verd:

På 1400-tallet ble ei forngild mark satt til 1 lübeksk eller dansk mark. Det gikk 16 skillinger på marka, og var det disse skillingene en regnet med ved handelen, og mye taler for det, hadde altså Sjur kjøpt gården for 1/8 av hva den egentlig skulle gitt i årlig landskyld.

Neste handel om Bever ble også gjort i Hedenstad, på Nyhus i 1513. Da solgte Jon Gudmundsson, som eide Bever søndre, halve Bever Nordre til Torstein Pedersson. Torstein må ha vært en ivrig jeger, for han sikret seg jaktrett på begge Bever-gårdenes grunn, mot å gi Jon et kvart skippund korn på kjøpet. Det står ikke hvor mye han ga for selve gården.

I 1547 ble Bever nordre solgt på ny, denne gang for 8 lodd sølv. På den tida ble ei forngild mark regna for ett lodd, slik at prisen nå hadde steget til fire ganger landskyld.

Det kan tyde på at gården nå var tatt opp igjen. Sven Jonsson var selger og Anund Gunnarsson var kjøper.

Kan hende var det samme Svein Jonsson som på nytt solgte Bever nordre i 1564, han skriver seg da fra Sandsvær. Brevet om handelen ble satt opp på Rydi stevnestue i Heddal så kan hende kjøperen Sigmund (eller Simon) «Haluesøn» var derfra. Sigmund hadde beste retten til gården, men ville han eller hans arvinger selge, skulle de først by det fram til Svein eller hans arvinger.

Så går det 30 år før vi hører mer om gården: I 1594 ble det tatt opp tingsvitne om landskylda og skattene dens. Lagrettemennene Jon Nes og Halvor Gunnes erklærte da at de hadde sett og hørt lensmannen Knut Tuft på Peder Trulssons vegne tok vitnemål av Steinar Hotvedt og Rolf Olsson. Steinar erklærte at han hadde brukt søndre og nordre Bever i seks år, og da betalte han landskyld til Peder Trulsson, og ett gråskinn i skatt («vissøre») til fogden i Numedal. Rolf Olsson erklærte at han hadde bodd på søndre Bever og brukt nordre Bever ved siden av, og at han hadde betalt landskyld til Solve Hotvedt og et gråskinn til fogden i Numedal. Det var aldri blitt krevet mer i skatt enn dette gråskinnet til Numedal, erklærte de til slutt.

I 1597 måtte Peder Trulsson gå med på ei avtale om deling av nordre Bever. 4. juni samme år hadde han, kona og stebarna Simon, Gullik og Oluf Solvesønner samt søstrene deres samtykket i at Kronen heretter skulle eie halve nordre Bever, men at de skulle ha førsteretten på å leie den. Delet gikk fra brua sønnenfor «huslendet» (hus-tuftene) og til evje nordenfor samme huslende, der jondalselva renner ut i Lågen fra vest og så rett østover opp åsen til annet dele støtte imot. Steinar Hotvedt var med og skrev under på vegne av barna, som han var verge for.

Ættelinja er etter dette nokså klar: Peder Trulsson var gift med enka etter Solve Hotvedt. Ettersom barna hans ennå var umyndig, må de ha vært født fra om lag 1575 og framover. Siden det var minst fem av dem, må den yngste ha vært født tidligst om lag 1585. Steinar Hotvedt hadde brukt Bever for Peder Trulsson i en seks års tid. Sammenlagt tyder dette på at Solve Hotvedt døde engang i siste halvdel av 1580-årene, og kan løselig anslås å være født rundt 1540. Som formynder ble helst tatt personer fra avdødes familie, dette og det forhold at Steinar også kalles for Hotvedt, tyder på at han var en slektning av Solve, kan hende en yngre bror. Hvem Solve stammer fra kan ikke sies for sikkert, men noen teorier kan settes opp:

I 1542 solgte Anders Ormsson 1 mb i nordre Siggerud, en nå forsvunnet gård i Hedenstad til Simon Solvesson med samtykke fra sin sameier (og trolig søster) Åse Ormsdatter. Prisen var 9 kyrlag og en hud i overgave. Medbeselgere var Solve Grimsson og Torstein Bjørnsson. Solve Grimsson kan være den «Salue Gundersønn» som etter en senere avskrift var med som lagrettemann i 1538 i en sak mellom sognepresten i Sandsvær og Erland Åsulvsson vedrørende nedre Efteløt. Solve Grimsson var også lagrettemann ved handelen om nordre Bever i 1513. En valgte gjerne skyld-

folk til vitner og lagrettemenn, da de kjente forholdene best. Tar en i betraktning at Solve Hostvedt selv hadde en sønn som het Simon, og som ser ut til å ha vært eldst siden han er nevnt først, kan det være at han var sønn av Simon Solvesson, som igjen kan ha vært sønn av Solve Grimsson. Det kan også være grunn til å trekke inn Simon «Haulesøn» «fra handelen i 1564, det kan være at det besynderlige patronymikonet hans av avskriveren kan være feilskrevet (eller feiltydet?) for «Saluesøn».

Grunnen til at Peder Trulsson kom opp i denne saken og måtte gi fra seg halve nordre Bever, er også klar: I Numedal skulle det betales skatt av hvert huslende, uavhengig om gården eller gårdsparten var i drift eller ikke. Egentlig skulle skatten være tre gråskinn av hvert huslende, men noen få slapp med mindre. Bever kan være en av dem, og det var ikke gjort, så vi av vitneprovene. Det er derfor ganske sikkert at kronen har slått til seg parten i Nordre Bever pga. manglende skatteinnbetaling. Kanhende den har forfulgt saken videre, f.eks. ved å hevde at det skulle vært betalt tre gråskinn av begge Bever-gårdene, og brukt dette til å slå til seg hele gården. Faktum er i alle fall at da den dukker opp i Sølverkets papirer i 1630-årene, er det i sin helhet blitt statsgods.»

Bæver Gård 2017.

Bæver gårds nyere historie

Bygslere (fram til 1832) og eiere:

1705	Henrich Schlanbusch	1873 – 1916	Torstein og Tor Gregarsen Rua
1705 – 1748	Johan Fredrich Schwabe	1916 – 1917	Halvor Bøen og Herbrand Aas
1748 – 1752	enka etter Schwabe	1917 – 1919	Nils Løvli og Thorstein Liverud
1752 – 1754	Margaretha Schwabe	1919 – 1923	Nils Løvli
1754 – 1763	Margaretha og Arnt Zimmerman	1923 – 1941	Hans H. Ulberg
1763 – 1770	Michael Heltzen	1941 –	Lie Rasmussen og Andersen
1770 – 1794	Christian Ernst Heltzen	1953 – 1974	Harry Chr. Berg Fonsdal
1794 – 1803	Niels Nielsen Vogt	1974 – 1993	Harry Chr. Berg Fonsdal
1803 – 1832	Staten		Guri, Berit og Trine Fonsdal
1832 – 1851	Hans Wølner Kofoed	1993 – 1993	Guri, Berit og Trine Fonsdal
1851 – 1853	Morten Olsen Hugsted/Bæver	1993 – 2006	Guri Fonsdal
1853 – 1870	enka Aleth Olsdtr. Dørgebo	2006	Henrik Fonsdal
1870 – 1873	Christen Gulliksen Underberget		

Vi begynner den nyere historien på slutten av 1700-tallet. Gården var nå «Hans Kongelig Majestets Gaard Nordre og Søndre Bæver» og lå under Hedenstad sogn i Sandsvær prestegjeld.

Gården ble bygslet bort til de «høye herrer» ved Sølvverket. Den første befaringen av gården som vi har funnet ble tinglyst i 1705. Ved befaringen ble det opplyst at «Kølabrennerne» i mange år hadde hatt tilhold på Bæver. Kølabrenning og vedhogst startet tidlig i skogen på Bæver, da Sølvverket alltid hadde stort behov for trevirke. På området fantes fem små plasser. Tre av plassene som kom før 1685 lå oppe i Hugsted og ble kalt VedHogsted, her holdt tømmerhoggere og vedhoggere til. Det bodde mange på disse plassene i åra rundt 1700, men vi vet dessverre ikke hvor alle bodde eller hvem alle eierne var. Mellom 1685 og 1705 ble det rydda to plasser nede i grenda. Lagretten mente under befaringen at plassmennene kunne fø 3-4 geiter og noen ei ku. Dette var folk som søkte eller hadde arbeidet ved Kongsberg Sølvverk.

Den første bygsleren vi kjenner er Henrich Schlanbusch som var overberghauptmann for Kongsberg Sølvverk og Røros Kobberverk fra 1686. Han eide også Eidsvold Verk som han hadde fått i gave av Christian V. Den Kongelige Mynt ble også opprettet av Schlanbush. Både han og kona, Ilse Dorothea Schlütter, var fra Hannover i Tyskland og døde på Eidsvold i 1705. Her på Kongsberg og i Sandsvær hadde han flere eiendommer, og ved skiftet ble det foretatt besiktelser på disse.

I mai 1705 ankom Lagretten til «Platz Bever» for å ta gården i øyesyn. De tok først for seg husa og derpå jorda. Schlanbusch hadde satt opp ei stue med to værelser. Det ene værelset hadde tre vinduskarmer med vinduer. Her inne var det et lite bord og to trestoler. I det andre var det en dobbel vinduskarm og skorstein. Huset hadde loft.

Han hadde også satt opp en ny dobbel lade med låve. Ellers var det ei gammel bu, et vedskjul, ei gammel lita stue og en liten gammel 4-laftet lade. Den gamle stua ble vel bebodd av kølabrennerne. Jorda på Bæver var heller ikke noe å skryte av, den var ikke «anded end som een tør Lyngmo». Jorda var ikke dyrket på minst tre år, så Lagretten mente den straks måtte dyrkes igjen før den ble helt gjengrodd med lyng. Skogen var ganske uthogd, «een Del til Kongens Tieneste» og en del brenneved til Kongsbergs innbyggere. Det virker ikke som Schlanbusch drev særlig jordbruk på Bæver, men kanskje benyttet den mer som beitemark.

Neste bygsler ble hytteskriver Johan Frederich Schwabe f.ca 1673 på Kongsberg. Han giftet seg i 1705 med Margarethe Marie Wallør, f.1689 på Kongsberg, også kalt Barth etter moren, samme året som han overtok bygselen på Bæver. Schwabe ble etter hvert utnevnt til «CancelerieRaad» og kona ble titulert «Frue CancelerieRaadinde». De fikk minst fire barn.

Fram til 1723 ble det rydda 10 plasser til nede i grenda, antallet var nå 15 plasser. Dette er oppgitt i jordbruksmatrikkelen for Numedal og Sandsvær dette året. På Bæver gård fantes det 2 kyr, 2 sauer, 2 geiter og høyavlinga var på 10 lass. Jorda på gården var «Tør og sandig, ligger i Solli» og «Dend Skov som befindes er Sølvverket underlagt». Dette året ble eierne beskrevet som husmenn og de «svarer arbeidsdage til Gaarden» de er underlagt. Det var vanlig at husmenn arbeidet for gårdeierne noen dager i året, men vi har ikke funnet nærmere opplysninger om disse «arbeidsdage». Alle plasseierne på denne tida arbeidet ved Sølvverket, men hadde fri lørdag og søndag. Dette arbeidet må vel ha blitt utført på disse fridagene. Når denne arbeidsplikten opphørte har vi ikke funnet. En del husmenn holdt 1 a 2 kyr, 2 sauer eller 3-4 geiter.

Plassene kunne først ikke selges direkte til ny eier, men gikk tilbake til bygsleren av Bæver. Han bestemte hvem som skulle overta og tinglyste skifte av eier. Denne ordningen ser ut til å opphøre rundt 1720-25. De første plassene som ble ryddet var forholdsmessig store, men ble utover 1700-tallet delt opp i mindre enheter. Nye plasser og løkker ble også ryddet i takt med at Sølvverket økte arbeidstokken og innbyggertallet økte.

Året 1724 hadde Schwabe bedt om ny besiktigelse av tilstanden på gården og i september var «Retten atter samled, og indfant sig udi overværelse af Kongel. Maj.st. Foeged Sr. Broager og Lænsmanden Torkel Raagstad paa dend Gaard Bever, kaldet Nordre og Søndre Bever i Hedenstad Sogn, der er Kongel. Majst. Tilhørig». Schwabe, som bygsler, var til stede. Det ble nevnt at han selv drev gården. De besiktiget først «Jordveien af Ager og Eng». Jorda av «een Grov Sand, meeget ringe» og de mente det ikke kunne nytte å dyrke her mer enn et års tid, kanskje to. Schwabe forlangte at retten skulle se hvor dårlig årets avling var, selv om han hadde strevet og gjort det som var mulig med jorda. Skjønt det hadde vært et «extraordinaire Frugtbar Aar, var dog paa

denne Gaardeplads Søndre og Nordre Bever meere end 7 à 8 Læs Høe indaufled» og kornet hadde dårlig vokst. Retten mente at det «slette og tørre Lende» ikke var den eneste årsaken, jorda var heller ikke forsvarlig dyrket.

Deretter besiktiget retten husa på gården og fant da et «af ælde forfaldet gammelt Stue Huus». Schwabe lovet å bygge et nytt året etter. Han ville benytte tømmeret som var brukbart fra det gamle huset og bygge en hestestall eller «hva der maatte være tienlig». Det fantes også en låve med to lader under et godt og forsvarlig bordtak. Denne mente de kunne brukes enda noen år uten noen forbedringer. Flere hus var det ikke. Dette må være de to husa Schlanbusch hadde satt opp før 1705. De gamle husa som ble nevnt da var vel revet. Skogen var fortsatt uthogd og Schwabe berettet at den «till Sølv-verkets tieniste var udhuggen saa som og eendeel Gruber paa denne Gaards ejendeler er beliggende, Saa hand ikke haver sig een eneste Huus stok till Gaardens bygning i Skoven at hente, ei neppe kand nyde fornøden Gierdefang til jordens indheigning».

Det står et sted at Schwabe drev gården selv. Noen forpaktere er ikke funnet, men tjenestefolkene bodde der i perioder. Rundt 1740 bodde en «gammel Karl paa Store Bæver» som het Anders Sørensen Dyremyhr. Han hadde nok fått navnet fordi han også tjente på Dyrmýhr gård. Kuene til Schwabe beitet i Bæverskogen og ei av gjeterjentene er vitne i en rettssak i 1735. I 1754 står det i en plassoversikt at Finnebraaten (løkke 1) ble brukt som seter under Bæver. Som bygsler på Bæver var det Schwabe som ordnet med et eierskifte av Finnebraaten i 1710, det er uklart når han selv tok over denne.

Anders Madsen og Ragnhild Olsdtr. var «opsiddere» her på Bæver. Uklart når de kom flyttende, men Anders kalte seg Bæver da de var til «Herrens Bord» i 1740.

Anders og Ragnhild fikk disse barna:

1. Ole, 1740.
2. Ole, 1743-1780, g.1765 m. Mari/Maren Hansdtr. Moen fra Tverrlia i Gravningsgrenda, Ole kalte seg ofte for Ole Andersen Skjerpe eller Bæver. Mari 2.gg.1785 m. Ola Knutsen Konningen fra Berget i Svene. Ole og Mari bodde på østre og søndre Tverrlia i Jondalen.
3. Ingeborg, f.1746, K 1761, g.1775 m. Jens Abrahamsen Hostvedt, fra Haugstvedt i Lardal og bodde på søndre Stordalen i Gravningsgrenda.
4. Johanna, f.1749, K 1764, g.1785 m. Anders Pedersen Eger eller Slumpen.
5. Berthe, f.1754.

Da de ønsket å døpe datteren Ingeborg ble det oppdaget at de ikke var gift. Presten skriver bla. i kirkeboka at «deres Børn som de have tilfore avlet sammen, 2 à 3 for Ægte døpte, men som saadan deres Dumdristighed nu er bleven aabenbaret, bliver

dette Barn døbt for u-ægte af H.Cold», og da de ble «Publice Absolverede» skrev han «som haver bedrevet horeri og skiørlevnet udi 9 aar, efterat de her i Menigheten som Ægtefolk sig hafver indsignet». Dette var et alvorlig lovbrudd på denne tiden og begge ble arrestert. Anders Madsen og «Qvinde Mennesket» Ragnhild Olsdatter ble forhørt på våren, men Ragnhild ble fri etter kort tid. Det ble mange rettsmøter utover sommeren. Når de møtte i retten ble Anders «Opført fri for baand og fængsel». Det ble ført 19 vitner fra Bævergrenda. Vitnene hadde alle hørt rykter om at Ragnhild var «berøktet for andre Mandfolk» og «skulde have levet læftfældig med andre». De fleste hadde sett eller hørt at nattstiger Halvor Knudsen ofte hadde vært på besøk og sittet eller ligget på senga. Det ble lagt fram skriv fra det «Høy Kongl Oberbergamt» og fra en «Høyærværdig» biskop til prosten Hr. Niels Kongsberg. Innholdet av disse er ukjent. Det ble bestemt at Anders burde betale og erstatte for arrestoppholdet og sakens omkostninger. Den 14.juni falt det dom i saken, og Anders og Ragnhild var tilstede da dommen ble opplest og «tilkiende givet den Kong. Allernaadigste Straffs eftergivelse». De ble altså frikjent for denne alvorlige tiltalen, men det kom ikke fram hvorfor de ble frikjent. Omkostningene kunne ikke retten uttale seg om, da paret ble frikjent.

Etter frikjennelsen giftet Anders og Ragnhild seg i august. De bodde her i 1748 da det var en rettssak om ulovlig hogst, se under. Da datteren Johanna ble døpt var fadderne fra Bikjend, så de har muligens bodd der en tid. De var tilbake på Bæver rundt 1754, for da er fadderne igjen fra Bæver. Anders hadde antagelig to brødre i byen som var faddere, Gulbrand og Jon Madsen. Anders døde i Jondalen i 1763, 76 år gammel. Ragnhild døde året etter 50 år gammel og bodde da i Kjennerudgrenda.

I Juni 1748 ble Schwabe som bygsler på Bæver anmeldt for ulovlig vedhogst i Bæver skog. Han døde en måned etter og enka overtok som bygsler. Oppsitteren Anders Madsen hadde hogd 16 koster brenneved i Bæver skog, men stevnemålet gikk til bygsleren. I juli ble retten satt på Bæver Gård etter ordre fra Det Kong. Obergeramt. Anders var tilstede sammen med enkefru Schwabes nevø Christian Schwabe. Veden var beslaglagt, «ere bleven lagt i lovlig Arrest». Hogsten hadde foregått ved «Fredericus Kvartus Grube», og retten skulle nå på befaring til området og undersøke om det var skjedd noe ulovlig eller om hogsten hadde forvoldt noen skade. Schwabe var forbauset over tiltalen og sa at de ikke visste at det var «udgaaet nogen allernaadigst forordning» om at de måtte ha tillatelse for å hogge «til Huusets fornødenhed af Brænde Veed». Denne forordningen var ellers vel kjent for alle i grenda. Dommen falt i desember og retten fant flere formildende omstendigheter. Blant annet hadde de ikke fått med seg at de måtte søke om tillatelse, og hogsten var ikke foretatt så nær gruva at «Hans Majestet kunde være Tilføied nogen Skade». De fant heller ikke noe i «Indstruktionen» som godkjente beslagleggingen av brenneveden. Konklusjonen ble at «Den Velbyrdige Frue, afg. Cancellie Raad Schwabe bør nyde, indbemeldte 16 kos-

ter Brænde Veed til raadighed og brug, og saaledes for Actors tiltale i denne Sag frie at være». Saken står i sterk kontrast til lignende saker om hogst i Bæver Skog.

Schwabe døde som nevnt i august 1748 og det ble gitt «et Vox Lys» til kirken. I november 1752 tinglyser fogden Flor at han har gitt en «BygselsSæddel» på Bæver gård til Margaretha Schwabe. Hun fikk bygselen for «hendes Lives Tiid og saa lenge hun deraf aarligen og i rette tiid, erlegger de Kongelige Skatter og Contributioner». Hun skulle «sætte Huserne udi forsvarlig Stand, Jorden forbedre og Skoven ei forhugge». Oppføre seg som en leilending bør, «skikke og forholde Sig efter Hands Kongel. Majstæts Lov og Forordninger». Margaretha var fru Schwabes sønnedatter og bodde hos farmoren. Det kom fram noen år seinere at hun fikk bygselen fordi hun hadde tatt godt var på sin farmor i flere år.

Margaretha giftet seg i juni 1754, uten trolovelse, med borger og vinhandler Arent Zimmerman. Han var fra Bragnes og kom til byen i 1744. Fru Schwabe døde i november 1762. Hun «blev nedsat udi Taarne Kielderen, og der blev foræret 1 Par Vox Lys til Kirken». Det er nå Zimmerman som er bygsler og i hans tid ble det ryddet flere nye plasser og løkker «baade paa den Syndre som og paa dend Part af Gaarden som kaldes Nordre Bæver». Under en taksasjonsforretning i 1769 kommer dette tydelig fram.

I mars 1763 er det overberghauptmann og «høyædle og Velbaarne Her. EtatzRaad» Michael Heltzen som betaler bygsel-leia og skal overta bygselen. Zimmerman skrev samtidig en stevning og ønsket besiktigelse og taksasjonsforretning på Bæver. Det kan virke som det ble en dispuitt om overføringen av bygselen fra fru Schwabe til hennes sønnedatter i 1752, for alle arvingene etter fru Schwabe ble innkalt til forretningen. Det var mye fram og tilbake med alle papirene som skulle vurderes og leses høyt. Ekstra oppstuss ble det da sønnen Christian Schwabe, sorenskriver på Eiker, nevnte besiktigelsen i 1705. Ingen kunne finne noe om dette i Fogderiets papirer, men alt ordnet seg til slutt og retten ble satt på Bæver i juni.

Retten fant to hus på gården. Et stuehus med to værelser. En stue med kakkelovn og et kjøkken med skorstein og kjeller under. Det var også et uinnredet loft eller kammers. Ved inngangen var det bygd en «Svalgang». De fant en råttent stokk i gulvet og mente at hele gulvet måtte byttes, et nytt vindu måtte inn i kjøkkenet, taket omlegges og forbedres med nye bord og en ny renne på taket. Disse reparasjonene mente retten ville koste minst 10 rd. Det var en låve med to lader som hadde takstein, ca. 500 stykker. Bygningen hadde også låvegulv, en låvebru og to store dører. Istandsettelsen av denne ville komme på 16 rd. Bygningene ble regnet som «brystfældige». De slo fast at gården manglet flere nødvendige hus, ut fra hva andre tilsvarende gårder i Sandsvær besto av. Det gjaldt bla. bryggerhus med bakerovn, hestestall med 2 à 3 spilltau, fehus til 12 voksne kuer, saue og svinestall, skjul, stolpebod, badstue, låve til halm og fôr og et vedskjul. Det var tydelig at retten var misfornøyd med tilstanden på Bæver.

Fogden innkalte til ny besiktigelse av jordveien på Bæver, men nå forsøkte Zimmerman å få avsluttet besiktigelsen. Christian Schwabe underskrev også og mente at han ikke hadde fått lovlig varsel om innkallelse. Dette ble bestemt avvist av fogden og alle ble innkalt til besiktigelse av jordveien i november. Da alle var samlet igjen, besiktiget de først et jordstykke med god jord på sørsiden av urtehagen. Jordet var nylig oppdyrket til eng. Ei myr var også pløyd opp, men ikke dyrket. Det ble påpekt at Zimmerman i sin tid som bygsler hadde gjort så godt han kunne med jordveien. Den øvrige delen besto av skarp sandjord og noen myrer som ikke var dyrket og i dårlig forfatning. Skogen var for det meste gjengrodd. Man kunne se gamle åkre på begge sider av allfarveien som hadde vært dyrket for lang tid siden og som var gjen-grodd med mose. Fogden ba Lagretten taksere hva det ville koste å sette den udyrka jorda i brukbar stand, men de mente det var umulig da dette ville bli «Andselige store bekostninger». Bare myrene behøvde renner og vannledninger, mange lass med sand og kanskje noe ny jord. På begge sider av alfarveien var det skigard som var i god stand, men det øvrige gjerdet var «saa got som ganske forfalden». Mot skogen var det et «Ris og Buske Gierde», også forfallent. Fogden ønsket nå å avslutte forretningen og da ingen av de frammøtte hadde innsigelser ble forretningen avsluttet.

Michael Heltzen var født 1712 i Christiania og den første overberghauptmannen født i Norge. Han var bla. ansvarlig for utsmykningen i kirken. Heltzen giftet seg to ganger, i 1744 med Kirsten Elieson (1721-54) og i 1760 med Helle Margrethe Lochmann (1743-63). Han var nabo til Zimmermans på den nåværende rådhusomtå på Vestsida, men hadde i 1762 kjøpt Dyrmyhr gård fra Schwabes dødsbo.

Bæver Grund grenset, som nevnt over, i sør til «Store Ruud Grund». Denne delen av Rud gård var «den vestre Deel av berørte Gaards Strækning fra saakaldete Brennevejen, og need til Laug Elven, som imellem Dyrmyhr og Bæver Grund sig strækker». Strekningen ble i 1765 solgt til Heltzen av myntmester Lyng som eide Rud gård. Lyng forlangte at strekningen ble med «Compas og Instrument, opgaaed og opmaalet». Heltzen betalte 500 rd for eiendommen, og det lå 68 inngjerda løkker på området. Løkkene lå nå under Dyrmyhr gård, og løkke-eierne betalte heretter den årlige leia til Heltzen.

Thore Olsen Lauvtangen og Ingebjørg Sjursdtr. Kronset fra Flesberg kom hit på Bæver som brukere våren 1766. Thore var f. 1727 og sønn på Lauvtangen og Ingebjørg f. 1728 på Kronset. De hadde giftet seg i Flesberg i 1760 og Ingebjørg var Thores andre kone. Han hadde fra før fire barn med første kona Ingebjørg Tordsdtr.

Thore og Ingebjørg hadde to barn:

1. Ingebjørg, 1763-1798, g. 1791 m. Hallstein Torsteinson Koppangeie
2. Sjurd, f. 1765.

Ingebjørg døde her alt i juni det året de kom hit, 44 år gammel. Thore giftet seg igjen året etter med Beret Torsteinsdtr. Hun var fra Steinsvad under Fjose i Flesberg.

Thore og Beret fikk disse barna:

1. Ingeborg Marie, f.1767.
2. Eli, 1770-1847, g.1801 i Svene m. Jokum Amundson Lunde, bodde på Langemyr under Koppangen.

Thore arbeidet for Sølvverket i 1765 sammen med sønnen Ole fra første ekteskap, som da var 13 år. I januar 1768 ble det født en jente på Store Bæver som fikk navnet Berit. Faren var Gunder Svendsen Biørhovd Eie. I kirkeboka finner vi dette: «NB: Foreldrene til dette Barn ere for en 5 uger siden fra Svenne Annex udi Numedahl hidkommen til Thore Olsen Løvtangen udi StorBæver hvor hun u-ventet fødte udi Barcel-Seng». Thore døde på høsten 1769, 46 år gammel, før datteren Eli ble født. Det er da oppgitt at de bor på Smaa Hellebæck. Enka Beret reiste opp til Flesberg og giftet seg på nytt.

I juli 1769 skrev Heltzen et brev til Oberbergamtet:

«Efter at ieg OberbergHauptmand i denne Uge havde været ved skierperne af Friderique Qvarti Grube, toeg ieg under Besigtelse en stor deel af Hans Majestæts Bæver Gaards indrettede HuusMands Platser, og befant deriblant mange som havde indtaget store Stykker af Skoven, paaskyldende at Arent Zimmermand, som den forhen værende Bygselmand, havde givet dem Lov dertil.

Men som deslige Beriegninger ikke stoed udi Zimmermands Magt og Myndighed, til Fornærmelse af Hans Majestæts Skov og Eiendom, Desuden ieg mod nogens Misnøjelse, maae erfare at om mig, som den seenere Leilending, skal være udbragt det Rygte, at ieg skulde have tilstædet adskillige nye Huusmands Platser Indtagelse, som dog er gandske ugrundet, men alt saadant stood forhen, og i bemelte Zimmermands Tid,

Saa beordres samtlige Sølvverkets Holtz-forstere at Befare alle Bæver Gaards Huusmands Platze, og Lade sig af Eierne foreviise deres adkomster og Skiøder, for deretter at Bestemme enhvers Eiendommer, som ifølge samme, Bliver at opmaale og beskrives, og hvad derover er indtagen igjen at udlægges; Desligeste tilholdes alle disse Huusmænd at holde sine saaledes opmaalede Ænge-Stykker ved forsvarlig Lukkelse og Indhegning, adskieldt fra Skoven»

Alt i august ble holstförster Irgens bedt om å lede denne forretningen da han hadde god greie på plassenes beskaffenhet og størrelse fra fru Schwabes tid som bygsler. Han skulle gi Overbergamtet en fullstendig beskrivelse. Zimmerman «bebydes at overvære og forevise de tilladelser» han hadde gitt, men han møtte ikke opp. Alle løkker og plasser ble oppsøkt og dette er beskrevet under hver løkke og plass. Ingen nye plasser eller utvidelser ble trukket tilbake. Antallet eiendommer var nå oppe i 42, 32 plasser og 10 løkker.

Heltzen døde i 1770 og skiftet etter ham ble først sluttet i 1793. I 1788 sendte asses-

sor Christian Ernst Helzen en søknad hvor han ønsket å overta bygselen på Bæver. Han var brorsønn av overberghauptmannen. I desember ga det «Kongel. Rente-Kammer Collegie» ved kammerråd Flor tillatelse til overtagelsen så lenge den ble drevet for hans regning, men med det forbehold at han kanskje måtte frasi seg bygselen til kjøperen av Dyrmyhr gård når den ble solgt. Han måtte love å forbedre jorda og «fuldkomen standsætte og vedligeholde Gaardens Huuse og Bygninger». Han kunne forsyne seg med ved og ellers «Den Kongl. Maj.ste Lov og Forordninger vedbørlig Lovholde». De årlige avgiftene fra plassene skulle fra nå være inntekt til den «Kongl. Majst. Casse». Husa besto av et våningshus med branntakst på 70 rd og en ladebygning med takst 30 rd i 1777. Han forbedret husa og bygde nye, for ti år seinere var det fire bygninger på gården. Han satte også opp et nytt våningshus i 2 etasjer med 8 fag vinduer, kakkelovn og skorstein som hadde en branntakst på 100 rd. En 10-laftet bygning under bordtak, innredd til ku- og hestestall, et bryggerhus med skorstein og en matbod, tilsammen 40 rd. En 8-laftet løe og lade under bordtak til 20 rd, dette var vel den gamle laden.

Christian Heltzen giftet seg i 1772 med Anne Christine von Haxthausen. Han steg i gradene og ble etter hvert «Hans Kongl. Majst. Allernaadigst bestaltet Berghauptmand Nordenfieldske» og familien flyttet til Trondheim. I 1793 ble endelig skiftet etter onkel, overberghauptmann Heltzen avsluttet. Christian Heltzen som var en av arvingene, administrerte salget av boets eiendommer fra Trondheim. Blant onkelens eiendommer var også Dyrmyhr gård, Brennesetra og plassen Lia på Bæver som alle ble solgt til Nils Nilsen Vogt for 7000 rd. I tillegg fikk Vogt bygselen til Bæver som Christian Heltzen hadde hatt etter onkelen. Niels Nielsen Vogt var kjøpmann fra Bragernes (1744-1809), og ble gift med Abigail Monrad i 1779. De fikk fjorten barn. Han ble utnevnt til postmester i Kongsberg i 1799 og flyttet til bergstaden med familien.

Det sto fortsatt ikke bra til på Bæver gård da Vogt overtok i 1793, det hadde vært nye år med vanstyre. I juni året etter leverte Vogt en stevning til retten som gjaldt tilstandene på Bæver, Dyrmyhr og Brennesetra. Han leverte også et langt skriv om dette som ble lest opp i Lagtinget. Det ble bestemt av retten at alt skulle besiktiges og takseres etter beste skjønn. Dette arbeidet ble ledet av fogden Stenstrup og i august var turen kommet til Bæver gård. Rundt eiendommen var det «593 Favner Skiegiærde og 504 Favner Fælles Giærde». Disse gjerdene var helt «brystfældig» og det ville koste hele 57 rd å sette dem i stand. På det østre jordet var det to lange grøfter på 120 favner og 54 favner som var til dels gjengrodd. Det ville koste 4 sk pr favn og få dem åpnet. På jordet i nordøst for husa lå ei stor myr som var grøfta, i alt 588 favner. Grøftene var forfalne og måtte graves dypere og bredere da de bare var $\frac{1}{2}$ til 1 alen dype. Disse grøftene ble ikke nevnt av forrige bygselmann for å få erstatning, men nevnt nå for å vise tilstanden og få rede på hvilke forbedringer han kunne gjøre. Det ble ikke satt takst her da myra aldri hadde vært oppdyrket.

«Gaardens Jorder befandtes overalt i Maatlig udyrket Tilstand da den var meget maasegrodd og tilgroed med Skov». Det ville bli dyrt å få jorda i god stand. I det østre jordet, på omtrent 12 mål, hadde vært brukt til åker og eng for noen år siden. For å sette jordet i «lovlig dyrket Tilstand» mente Lagretten det ville gå med 2 rd pr mål som ville si 24 rd. Den søndre delen av dette jordet, omtrent 6 mål, hadde ikke vært dyrket. Lagretten mente dette måtte dyrkes opp og tas i bruk, arbeidet for dette ble taksert til 24 rd. Det vestre jordet hadde også vært i bruk som åker og eng, men var nå til dels gjengrodd med skog. 6 mål var uten skog og kostnadene her ble satt til 2 rd pr. mål. 10 mål med skog hadde Vogt hogd ned. Han hadde betalt 1 rd pr. mål for dette arbeidet, men her ville full istandsettelse også koste 2 rd pr. mål. Nordafor her og inn til hovedveien var det ca. 10 mål av samme beskaftenhet, også noe skog, her ville det koste 1 rd pr. mål og ordne opp.

Takstmennene tok så for seg gårdens fire bygninger. Våningshuset var i 2 etasjer, 6-laftet etasje nede og 8-laftet oppe. Huset hadde 4 værelser med 9 fag vinduer og 5 dører, men bare et rom var innredet. Det var nok kjøkkenet, for det hadde skorstein og en jernkakkelovn med jernrør. Taket var i god stand og hadde teglstein. Dette huset hadde Christian Heltzen satt opp, men ble aldri ferdigstilt. Til å gjøre huset ferdig fantes det 5 fag vinduer med karmen uten lister, 1 gammelt vindu, en dør med karm og 23 poster. Det som manglet av dører, vinduer og gulv samt «lafter» ble taksert til 30 rd. To lader med låve under et tak hadde «brøstfældige» vegger og tak. De måtte rives og med nytt tømmer bygges, noe som vil koste 40 rd. Det virker ikke som noe ble gjort med bygningen, for i 1801 står det at den ble revet. En 6-laftet bygning med bryggerhus hadde skorstein, bakerovn og en matbod. En 4-laftet kustall hadde 4 båser og en sauebinge, og en 4-laftet hestestall hadde 2 spilltau. I tillegg fantes et gjødselrom og vedskjul. Alt dette fantes under ett tak. Bygningen var i god stand, men taket som var av bord og høn var råttent. Til nytt tak ville det gå med 10 tylfter bord og 10 tylfter høn som med arbeidslønn ville koste 8 rd.

Vogt mente i stevningen at Hans Majestet eller Hans Majestets Casse skulle erstatte de forbedringene som han mente var nødvendige. Men dette kunne ikke fogden på Hans Majestets vegne bestemme. Vogt måtte henvende seg til vedkommende «Collegium hvor under denne Sag henhører». Dermed ble forretningen avsluttet da ingen hadde mer å si om saken. Hvordan den saken endte vet vi ikke.

Fra 1799 til 1804 ble det foretatt en oppmålingsforretning over alle plasser og løkker på Den Kongelig Majestets Grund. Forslaget kom fra fogden Collet, fogd i Numedal og Sandsvær, for å få kontroll over størrelsen og orden på den årlige avgiften. Her på Bæver Grund var det igjen blitt ganske uoversiktlig. Etter taksasjonen i 1769 var nye plasser og gras- og havneløkker kommet til. Flere hadde lagt til jordstykker og utvidet plassene uten tillatelse. Nå skulle alt oppmåles og den årlige avgiften reguleres «etter Pladsernes Beskaftenhed». Alle skulle få en «Grund- og Qvitterings Bog». Her skulle

det komme fram hva den årlige leia var og eiendommens areal fra oppmålingsforretningen. Det ble også laget et løkkekart, hvor hver plass og løkke fikk eget løkkenummer. Arbeidet med kartet hadde tatt en 2 à 3 års tid og kostnaden ble 99 rd. Noe av dette mente Collet ble oppveiet av økningen på den årlige avgiften, som nå steg fra 28 rd til 43 rd og 16 sk. Det var nå 77 plasser og løkker, for det meste for bergfolk og bergstadens innbyggere.

På grunn av alle plassene og løkkene som nå var ryddet, var utmarka til Bæver sperret inne. Gårdens «voxterlig Skov» var gått med til bygging, brenneved og gjerdefang. Derfor måtte de oppmålte eiendommene ikke på noe vilkår utvides. Forbudet skulle nå publiseres til alle eierne av plasser og løkker, «almindelig Etterretning og saavel inden Bergstadens Byting og BergAmt, som Lands Tinget». Fogden, bygselmannen og en forstbetjent fra Sølvverket skulle «nøie paaagte» at dette ble overholdt.

Fogden Collet skrev en rapport om forretningens oppmåling og hvordan forhøyelsen av avgiftene var bestemt. «Alt anbefales vel vidende at de fleste Rydninger og Indhægninger ere mellem Berg og Stub og MyhrSletter møisomerlig opryddede og for Vedkommende Besiddere uundværlig til at Havne og framføde 1 à 2 Creaturer». Han skrøt av eierne «for deres Møysommerlige Fliid og Arbeide, uden hvilket de fleste Stæder havde været en Øde og ufrugtbar Grund» og om hvor viktig disse var, spesielt under vanskelige tider ved Sølvverket.

Den nye bygsleren, Vogt, ble utnevnt til «Kong. Majestæts Sorenskriver i Nordfjord» og familien flyttet til Nordfjord. Vogt døde der i 1809. Det ser ikke ut til at Bæver ble bygslet bort de neste årene. Det var urolige tider, Sølvverket ble nedlagt, det ble krig og vi kom i union med Sverige. Vet bare om en familie som bodde her, de kom hit fra Svene og var her noen år. Det var Ole Levordsen, 1748-1829, fra Søre Strand i Lyngdal 2.gg.1792 m. Gjertrud Østensdatter fra Rollag. Ole hadde vært gift med Jøran Kitilsdtr Søre Høymyr, d.1791, og hadde 6 barn med henne,

Ole og Gjertrud hadde disse barna:

1. Kittil, f.1793, K 1808.
2. Jøran, f.1794, K 1808.
3. Barbru, 1796-1867, K 1810, g.1821 m. Kristoffer Gunnarsen Ø. Lande, bodde der.
4. Levord, 1798-1799 i Svene.
5. Ingebjørg, 1801-1809, d. på Bæver.
6. Levor, f.1806 på Bæver.

Ole eide halve Søre Strand i Lyngdal fra 1770 og kjøpte seinere den andre halvparten. De ble nødt til å selge og flytta til Svene. I 1801 dreiv de gården Strand i Svene før de kom hit til Bæver som forpaktere. Uvisst hvor lenge de var her, men de tre eldste

barna ble konfirmert her. Flytta seinere tilbake til Svene, Ole døde på Solli i 1829 og Gjertrud i 1858, rundt 90 år gammel.

Året 1831 bestemte det «Kongelige Finants Departement i Sverige» at den «Staten tilhørende og Overbergamtskriver Embedet paa Kongsberg tillagte Gaard Bæver» skulle selges på offentlig auksjon. Auksjonen ble holdt i juli året etter og høyeste bud fikk byfogd Hans Wølner Kofoed på 450 sp. Han betalte 150 sp kontant og utstedte en obligasjon på 300 sp som han skulle avbetale med årlige avdrag på 15 sp. Det hørte ikke med skog, men bare det nødvendige av ved og gjerdefang. Det fantes fem hus i «taalelig god Stand» og jorda var sandig. Årlig avling ca. 2 tønner havre og ½ tønne bygg og av høy 25-30 skjepper. Skylda var nå 2 skyldaler og 20 skilling. Kofoed eide fra før naboplassen, Bæverplassen (løkke 17), som han hadde kjøpt i 1818.

Kofoed var født 1778 i Skien. I 1806 reiste han til Island hvor han bla. var sysselmann og herredsdommer. Her giftet han seg med Jarngerder Julie Bjarnarsdottir Sivertsen, 1788-1824, og de fikk minst fem barn. Kofoed ble byfogd i Kongsberg og i 1836 soren-skriver i Numedal og Sandsvær etter N.C. Bonnevie som bla. hadde Skriverplassen.

I 1839 bodde Ernst Nielsen Wigant med familie her, også kalt Arentz. Han var vel nærmest forpakter. Ernst var f.ca.1795 og K 1816. Han tok utflytting i 1826 for å arbeide i Lardal og reiste videre til Tønsberg. Fikk presteattest for å gifte seg i Borre kirke i 1828 med Cathrine Christiansdtr., 34 år. Han var enkemann og arbeidet ved Blaafarveværket på Modum da han giftet seg på Kongsberg i 1833 med Else Karine Olsdtr. Moen. Hun var f.1807, datter til Ole Amundsen Moen og Anne Kittelsdtr. fra Jondalen som bodde på Bæverplassen (løkke 17). De flyttet antagelig hit rett etter giftemålet.

Ernst og Else fikk disse barna:

1. Anne Kathrine, 1833-1836
2. Dødfødt sønn 1835.
3. Amund, 1836-1840.
4. Niels, 1839-1859, K 1855, døde som fattiglem hos Ingebreth Vigersløv,
5. Anne Karine, 1842-1911, K 1857, tjenestejente hos kjøpmann Horn i 1865, g.1870 m. Rasmus Anton Johansen Bæk, 1846-1910. Han var formann på jern-banen og de bodde på gml. Drammensvei. Hadde 7 barn.
6. Olavus, 1844-1903, K 1859, g.1867 m. Ingeborg Marie Olsdtr. Hugsted. De overtok Hugsted (løkke 26-27), mer der.
7. Dødfødt datter i 1848
8. Cathrine Marie, f.1849, hjemmedøpt av skolelærer Andersen, K 1864. Hun vokste opp på Vigersløvplassen og var tjenestejente her før hun giftet seg i 1871 m. tømmerkjører Torger/Torkel Knudsen Snaret, f.1830 i Svene. De hadde nordre Kongsbergsnaret på Fiskum. Hun var enke i 1900 og bodde med en datter på Lurdalen skole.

Det losjerte flere personer på gården mens Ernst og Else var forpaktere. I 1839 bodde enkemannen Ole Torstensen Sælebakke (løkke 55) og Kari, enke etter Thomes Aasen, på gården. Kari var 60 år og bortsatt av «Fattigvæsenet». Fem år seinere hadde hun flyttet til en annen plass i grenda og døde der som fattiglem i 1854. I 1844 losjerte Arne Monsens enke, 64 år og løsarbeider, og Hans Olsen Moen fra Bæverplassen her. Hans var bror til Else nevnt over. Fire år etter bodde også enka Anne Olsdtr. Moen, søster til Hans og Else her. Bent Larsen Fiskum var tjenestedreng på gården da han døde i 1847. Ernst døde i 1854, 54 år gammel, og han er beskrevet som fattiglem, død i Bævergrenda, efterlot sig intet. Yngstejenta var bare 4 år og ungeflokken stor. Vi vet ikke om Else ble boende her, men hun døde alt i 1858. Barna vokste opp på Vigersløvplassen.

Da Kofoed døde solgte boet «Embetsgaarden» og Bæverplassen ved byfogd Blom til Morten Olsen Hugsted i oktober 1851. Alt av årets «Avl og Afgrøde» fulgte med. Kjøpesummen var 1450 sp for begge eiendommen. De beregnet 1260 sp for Bævergård og 190 sp for Bæverplassen. Dette var nok et vågestykke for Morten, han måtte ta en obligasjon til boet på 1170 sp og forpliktet seg til å betale 20 halvårslige terminer på 58 sp og 60 sk og 4% rente av restbeløpet hver gang. Han overtok to obligasjoner på 250 og 30 sp og pantsatte Bæver, Bæverplassen og plassen Hugsted (8287-1) som han hadde fra før, delvis med 1. og 2. prioritets pantobligasjoner. Jordavgifta til Statskassen var «1 Tønne, 2 Skjepper og 3 Fjerdingkar Byg». Morten hadde også Nordre Spiten (8239-1) som han solgte året etter. Morten var den første sølvverksarbeideren og bævergrending som eide Bæver.

Morten var født i Søndre Hugsted (løkke 30) i 1806 og giftet seg i juli 1833 med Aleth Karine Olsdtr. Dørgebo fra Eiker. Hun var f.1809 og datter til Ole Christophersen og Maria Halvorsdtr. De var fra Modum, men hadde plassen Dørgebo som lå i bunnen av Lundebakken på Fiskum. Morten hadde fra før en datter, Gunhild, f.1830 i Sveve, g.1856 m. plassmann Peder Johansen Løka, fra Gransherad. Mor var Ingeborg Helliksdtr. Hostvedt.

Morten og Aleths barn:

1. Gurine Marie, 1835-1917, K 1849, d. i Rolett County, ND, hos sønnen Andreas, 1.gg.1855 m Ole Kittelsen Jahren fra Eiker, 1828-1865, fem barn, 2.gg.1866 m. Johannes Fredriksen Hugsted på Aardalsplass, to barn. Se mer på Bæverplassen (løkke 17). Emigrerte i 1875 til Casson City, MN.
2. Ole, 1836-1904, emigrerte i 1858 med skip fra Porsgrunn til Quibeck, sammen med Anund Rasmussen Spiten. Reisemålet var Dodge Co., MN., g.1865 m. Kari/Caroline Bjørnsen, 1842-1911, f. i Sauherad. Ole var farmer og de bodde i Dodge County, fikk fem barn.
3. Kristian, 1838-1918, emigrerte i 1856 til Columbia Co., Wisc. Dro med

- skipet «Sjøfane», g.1866 i Mantorville, MN, med Betsy (Bergitte) Ellefsen Peters, 1835-1892, f. i Telemark. De bodde i Byron, MN. og fikk seks barn. Kristian var hjemme på besøk i 1894.
4. Tollef, 1839-1926, K 1854, emigrerte i 1863, g.1873 m. Aaste (Esther) Helgesen Blekeberg Gunderson (Auger), f.1841 på Blekeberg i Sigdal. De hadde ni barn og bodde i Vernon, Dodge County, MN. Han kalte seg Tolly Beaver. Kom hjem i 1869 og returnerte sammen med moren året etter.
 5. Halvor, 1841-1926, K 1856, d. Lake Park, Becker Co. MN. På høsten 1857 reiste han til Drammen, men kom tilbake og var i 1865 tjenestedreng hos Stationsholder Forsberg på Nymoens Torg. Emigrerte i 1866 til Columbia Co. Wisc. Gift 1875 m. Berte O. Engebretsdtr. Aaberg, 1849-1947, fra Urdal, Norge, hadde 7 barn.
 6. Ingeborg Kristine, 1843-1909, K 1858. Tjenestepike hos Trælasthandler Erich Erichsen i Egermoegaden i 1865. Emigrerte, g.1879 m. Charles «Charlie» Martin, 1855-1907, f. på Brandval i Solør, bodde i Callaway, Becker Co. MN.
 7. Olaus, 1845-1884. Emigrerte, g.1881 m. Helga Torsteinsdtr. Løkplassen, 1846-1930, fra Ål i Hallingdal. Ingen barn, var farmer i Audubon, Becker County, MN.
 8. Amund, 1847-1933, g.1877 m. Tina Oline Olausdtr. Bryn, 1856-1946, (løkke 34). Hadde 11 barn. Amund var farmer og de bodde i Oak Lake, Becker County. Amund emigrerte til Vinona i MN. i 1867 og Tina i 1875.
 9. Anne Katrine, 1849-1927. Hun reiste i 1870 sammen med August Hansen på 11 år (8248-1). Billetten kostet 129 sp for hver og hun hadde 10 sp med seg. De skulle til familien i La Crosse. Gift 1875 m. Hans Jensen, 1841-1919, fra Danmark. Bodde i Hamden, Becker Co. Hadde fire barn. I 1895 bodde søsteren til Hans, Katrines mor og søsteren Gurine og hennes sønn Karl hos dem.
 10. Maren Kristine, 1851-1934, emigrerte i 1870 med søsteren Anne Katrine og August, g.1875 m. Olaus Johansen Bjørnstad, 1847-1923, f. i Røyken,
 11. Martinius, f.d.1854, f. etter at faren døde.

Morten fikk bare to år på Bæver og døde på høsten 1853. Kona Aleth var en sterk kvinne og drev gården videre med hjelp av barna. I 1854 solgte hun plassen i Hugsted til Lars Kittelsen Kaldal fra Jondalen (8287-1). I desember 1861 kjøpte våpenarbeider Ole Hansen Gomsrud det som vi i dag kaller Bævermoen av Aleth for 80 sp. Jordstykket ligger mellom Lågen og hovedveien og strakk seg fra Spiteevja i sør til Beverevja i nord, evja der det seinere var fiskedam. Den nordre delen hørte til Bæverplassen og den søndre og største delen til Bæver. Stykket fikk seinere br.nr. 7, var ca. 1/5 av hele gården. Hele Bævermoen er i dag dekt av skog. Sammenlignet med mange andre plasser i grenda hadde de det bra på Bæver. Under FT-1865 fantes det

«2 Hester, 2 Kveg, 5 Faar - 1/16 Lb Hvete, 1/16 Lb Rug, ½ Lb Byg, 1 Lb Havre og 2 Lb Poteter» på gården.

Hele familien emigrerte etter hvert til USA. Eldstesønnen Tollef var først ute, han var 18 år da han reiste i 1857 sammen med Johan Fredrik Frodesen Langeid på Friskeplads. I 1869 kom han hjem og året etter reiste han tilbake med moren som nå var blitt 60 år. Denne gangen reiste Frode Frodesen Langeid, bror til Johan Fredrik, sammen med dem. Familien gjorde det bra i Amerika og ble vel ansette farmere. Flere av dem var pionerer og nybyggere og er omtalt i beretningen «A Pioneer History of Becker County Minnesota».

Før hun reiste skrev Aleth en fullmakt til sønnen Olaus som fremdeles bodde hjemme. Han skulle besørge salget av Bæver og Bæverplassen og bla. ordne med løse-øret og utbetale barnas arvepenger som sto i eiendommene. Gården og Bæverplassen ble solgt samme høst til Kristen Gulliksen Underberget for 700 sp og han overtok samtidig gjelda på vel 650 sp. Kristen hadde gården bare i tre år før han solgte og kjøpte Balfot (8289-1) i Hugstedgrenda, mer om Kristen og familien der. Bæver solgte han i 1873 til Thor og Thorsten Gregarsønner Rua for 700 sp, inkludert gjeld på 600 sp.

Aleth Olsdatter Bæver. Bildet er tatt i Amerika.

Brødrene kom fra en plass under Rua i Gransherad-Jondalen som het Nyhus, også kalt Putten. I muntlig tradisjon i Bævergrenda het det at de var fra en plass som ble kalt Dritputt. Thor og Thorsten var ungkarer, men de var ikke aleine på gården. Foreldrene og 4-5 søstre som da var ugifte flyttet inn med dem. Faren, Gregar, hadde eid Rua med Baklia, en storgård etter våre forhold, i hvert fall når det gjelder skog. Han overtok på skifte etter faren i 1836, bare 20 år gammel, men kom i økonomiske vanskeligheter og måtte selge gården i 1851. Familien flyttet til plassen Nyhus som nevnt, men de hadde store problemer med å klare seg, og det var fattigstyret i Gransherad som ordnet så de fikk kjøpt Bæver gård og dermed klare seg sjøl. Dette fungerte bra og familien ble på gården i 43 år. De tok navnet Bæver.

I 1878 gir Thor og Thorsten føderåd til foreldrene, Gregar Gregarson Rua f.1816, g.m. Anne Olsdtr., f.1818, fra Nedre Bolkesjø.

Gregar og Anne hadde denne barneflokk:

1. Gregar, 1841-1873, døde i Vang i Valdres, K 1856, ble oppfostret i Gransherad,
2. Ole, f.1843-1873, K 1859, ug.,druket i Buvannet.
3. Torsten, f.1845-1929, K 1860, i 1865 tjenestegutt på Søndre Håvardrud, overtok Bæver gård sammen med boren Thor.
4. Tor, f.1847, d. som liten.
5. Jøran, 1848-1936, 1.gg. 1873 i Svene m. Knud Helliksen Ramberg. 1836-1884, f. i Svene, 2.gg.1891 m. Niels Nielsen Lindquist, 1840-1922, f. i Eda Sogn i Värmland, se Bæverplassen (løkke 17).
6. Gunhild, 1850-1942, ug. K 1865, leverte da attest fra presten i Kongsberg og arbeidet antagelig der. I 1875 var hun kokkepike hos brennevinshandler Inger Johanne Christensen på Eikermoen, flyttet senere til brødrene på Bæver.
7. Anne, 1852-1946, d. på Flesberg Gamleheim, K 1867. Hun var tjenestejente på Sandbekk i Svene før hun ble g.1878 m. Ola Helliksen Skalstad fra Lyngdal, 1854-1928. Han drev med tømmerhogst og fløtning. 1891 var de husmannsfolk på Slettemoen og i 1900 på Jørnsplassen, begge under Skartum, Svene. Ola fikk etter hvert jobb som vegvokter.
8. Thor, 1855-1921, K 1870, han leverte da attest fra Kongsberg og arbeidet vel i byen. Overtok Bæver sammen med Torsten.
9. Thora, 1859-1908, også kalt Thore, K 1875 på Kongsberg, ug. I 1875 tjente hun på Friskeplass og var der fortsatt ti år etter, flyttet til brødrene før 1900.
10. Mari, 1862-1954, K 1877 på Kongsberg, ug., også kalt Marit, bodde på Bæver, men på slutten i Kongsberg.

Alle barna født i Gransherad-Jondalen, gamle Anne døde i 1881, men Gregar levde til 1903.

Brødrene var noen originaler. På bævergrendsdialekt ble de kalt Tol og Tosten. De gikk nesten alltid sammen, etter hverandre, og det den ene sa først, gjentok den andre. Det var ikke noen fart i dem når de arbeidet, og det var vanskelig å få gjort ting til rett tid, men de greide seg. Det sies at alle bævergrendinger går baklengs til byen. Det er mange forklaringer på dette utsagnet, men Niri Lia fortalte følgende: Brødrene Torsten og Tor var to «skruer». De gikk alltid samtidig til byen, gikk den ene, fulgte den andre etter. Den som gikk først snudde seg hele tiden for å se om den andre kom – den første gikk altså alltid baklengs!

Søsteren Jøran giftet seg i 1873 og hun overtok Bæverplassen (løkke 17) fra brødrene. Handelen ble først tinglyst i 1893 da Jøran giftet seg for annen gang. Året

1878 solgte brødrene unna en havnehage med skog, som ligger sør for Spitegrenda, til Aron Rasmussen Spiten. Denne blir kalt Vogtbraaten og fikk br.nr.6. I 1892 solgte de ei tomt på sørsida til Thorvald Anton Wessel for 70 kr. Han bygde hus på tomten, se mer under Wesselstua (8249-7).

Søstrene Gunhild og Marie var henholdsvis husholderske og tjenestejente på gården. De flytta til søsteren Jøran på Bæverplassen da gården ble solgt. Søsteren Thora var også tjenestejente her, men døde i 1908. De solgte eiendommen i 1916 til Halvor K. Bøen og Herbrand Aas, hver med en halvpart. Brødrene kjøpte et hus i Krakebakken og bodde der til de døde, Thor i 1921 og Thorsten i 1929.

De nye eierne, Bøen og Aas, bodde ikke på Bæver. De solgte eiendommen allerede i 1917 til Nils Lauvli og Thorstein Liverud. I 1919 får Lauvli skjøte på Liveruds halvdel. Nils Lauvli hadde vel bosatt seg her med det samme de kjøpte eiendommen. Nils, f.1885, var fra Lyngdal og g.m. Jøran Olsdtr. Tonby. De hadde 4 barn da de kom hit, og 3 ble født mens de bodde her.

1. Thorstein, 1911-1980, ug. bodde mest på Kongsberg.
2. Anne, 1913-1997, g.1943 m. John Sande, 1909-2004, bosatt på Sunndalsøra, en sønn.
3. Martha, 1915-2001, g.1943 m. Kjetil Fekjan, 1914-1995, Lyngdal.
4. Olav, 1917-2015, g.1958 m. Hjørdis Bekken, 1925-2015, bosatt i Lyngdal.
5. Anders, 1918-1997, g.1943 m. Torgunn Løkka, 1921-2011, bosatt i Lyngdal.
6. Jenny, 1920-1983, g.1942 m. Ole Grønboengen, f.1921, bodde i Grønboengen.
7. Einar, f.1922, g.1952 m. Kristine Moen, Svene - bosatt på Modum.
8. Nora, 1923-1924.
9. Nils, f.1925, g.1946 m. Bjørg Nygård, bosatt i Kongsberg.
10. Jorunn, f.1928, ug. bosatt i Lyngdal.
11. Trygve, f.1932, g.1959 m. Astrid Leesland, Flesberg, bosatt i Lyngdal.

Bæver hørte fremdeles til Sandsvær Tinglag, og Nils måtte derfor ordne opp i gamle og nye utparsellerte deler av Bæver.

Det ble i 1918 skilt ut et stykke på sørsida av Bæver som ved skylddelingen fikk bruksnr.4 og navnet Bjerkely. Stykket skulle selges til Sjur Storfossen, men handelen ble avlyst og Nils ble ved stykket. I 1921 blir det fradelt ei tomt som ble solgt til Ove Høgenhaug (se 8249-6). I 1922 solgte han Bæver, men beholdt ei tomt til på østsida med br.nr.4 som gikk ut til hovedveien, denne fikk ved skylddelingen bruksnr.5 og navnet Bjerkely 2. Tomten som Høgenhaug hadde bygd hus på var innlemmet i bruksnr.5, men ble skylddelt fra denne i 1927 med bruksnr. 8 og fikk navnet Bekkevold. Nils solgte disse tre stykkene, br.nr. 4,5 og 8, til Bertha Nesna i 1932 (8249-6). I 1924 ble det foretatt skylddeling på to gamle utparselleringer. Vogtbraaten som ble solgt i

1878 fikk bruksnr.6. Wesselstua ble solgt i 1892 (8249-7) og fikk bruksnr.7. Nils og Jøran Lauvli flyttet tilbake til Lauvli i Lyngdal. Han døde i 1963 og Jøran i 1979.

Ny eier i 1922 var Hans Ulberg, f.1893, fra Sigdal. Hans var agronom og ug. da han kom hit, men broren Robert og søstera Ingeborg var her noe den første tiden. Han ble g.1924 m. Ingerid Narum, f.1900, også fra Sigdal.

Hans og Ingerid fikk to sønner:

1. Hans, f.1926, reiste fra Kongsberg, var visstnok el.verksbestyrer i Hurum.
2. Birger Roald,1928-1994, ansatt i Tollvesenet, bosatt i Skien.

Hans Ulberg var formann i jordstyret i Kongsberg i forholdsvis lang tid og hadde mye oppdrag i den forbindelse, det fungerte visstnok som en herredsagronom på deltidsbasis. I 1929 ble det startet en revefarm på Bæver, et aksjeselskap hvor Hans var medeier og røkter. Da krigen kom ble han ansatt i Forsyningsnemnda og hadde full stilling der. I 1941 solgte han Bæver til Thomas Lie Rasmussen og Trygve Andersen. Ingrid og Hans kjøpte seg hus på Korpemoen og bodde der til de døde, Hans i 1964 og Ingrid i 1972.

Lie Rasmussen og Andersen var entreprenører og hadde visstnok tjent store penger på arbeid for tyskerne. Meningen var at det skulle bygges opp et stutteri for travhester på gården. Det ble satt i gang grunnarbeider i stor skala oppe på moen øst for innmarka. Det stoppet av en eller annen grunn opp etter kort tid, men sporene er fortsatt synlige. Den første bestyrer her var Gunvald Vengård, visstnok fra Krødsherad, men denne familien ble ikke her mer enn et år eller to. Så kom Olav og Hjørdis Amundsen og var her til i 1951 eller 1952. Olav Amundsen var østfolding og brorsønn av Roald Amundsen. Han var travsport-entusiast og i tillegg til den vanlige gårdsdrifta dreiv han med trening av hester og reiste rundt på travkjøring.

Asbjørn «Bør» Olsen var gårdskar her i flere år. Da krigen var slutt var det direktoratet for fiendtlig eiendom som disponerte eiendommen, men den ble solgt på tvangsauksjon først i 1953. Olav Amundsen hadde vært interessert i å kjøpe, men det ble i stedet til at han forpaktet en gård i Gjerpen. Hjørdis og Olav Amundsen hadde ingen barn da de bodde på Bæver, men fikk en sønn og ei datter mens de bodde i Gjerpen. Siden overtok han farsgården Kviberg i Borge og flyttet dit. Det er mulig at Asbjørn Olsen dreiv gården her et år eller to før den ble solgt.

Harry Fonsdal fikk tilslaget på auksjonen, og fikk skjøte av namsretten i mai 1954. Han var fra Færøyene, ingeniør av utdanning og var el.verksbestyrer på Kongsberg. Han og familien bodde aldri på Bæver, drev stort sett gården sjøl, dog med noe leid hjelp. John Simenstad arbeidet her med våronn og potetopptaking i mange år. Fonsdal spesialiserte seg snart på potetproduksjon, bygde kjølelager og anskaffet spesialmaskiner. Harry Fonsdal, f.1908, g.1946 m. Gunvor Grøndal, f.1920, fra Hamar.

Gunvor og Harry har 3 døtre:

1. Guri, f.1946, se neste eier.
2. Berit, f.1950, g.m. Svein Møthe.
3. Trine, f.1953, g.m. Hans Haugejorden.

Fonsdal ga seg med gårdsdrifta omkring 1985 og jorda ble siden dels leid bort, dels ikke drevet. 1974 overdro han en andel av gården til de tre døtrene og da han døde overtok de hele gården. Døtrene Berit og Trine overdro sine andeler til søsteren Guri i 1993. Gunvor døde i 1988 og Harry i 1992.

Asbjørn Olsen, f.1912, som er nevnt over, bodde her med familien de første åra etter Fonsdal overtok. Han ble g.1950 m. Gunhild Ransaasen (ell. Fløtterudsund) og flyttet antagelig herfra til Spiten (8247-1) i 1955, og familien er omtalt der. Det var leieboere her hele tiden, men ofte folk som bodde her kort tid og hadde lite kontakt med nærmiljøet. Bil og telefon gjorde etter hvert at folk hadde lite samkvem selv om de var naboer. En familie som ble integrert i bævergrendsmiljøet var Ingebjørg og Birger Aasheim. De var begge fra Flatdal, f. hhv. 1940 og 1936, giftet seg i 1962 og hadde bodd 5 år på Kongsberg før de kom hit i 1967.

Ingebjørg og Birger fikk disse barna:

1. Elin, f.1963, bor på Hønefoss.
2. Arne, f.1965, g.1994 m. Anne Mona Isaksen fra Notodden, bor i Trondheim.
3. Sølvi, f.1969, bor på Kongsberg.

Birger arbeidet ved Våpenfabrikken og Ingebjørg ved Postverket. Familien kjøpte hus i Kongsberg og flyttet i 1977. Etter dem kom Ruth og Aasmund Lauvlid. De bodde her fra 1977 til de kjøpte seg hus oppe i Haavengen-feltet i Svene.

Eiendommen ble overtatt i 1993 av Guri Fonsdal, samboer m. Dagfinn Rude Johannessen, f.1950, fra Sogndal. De har datteren Hedda, f.1989. Guris barn fra tidligere: Kaja Lerum f.1974 og Henrik Fonsdal, f.1978. De bor ikke på gården. Jorda har vært leid bort til Johannes Ottersen siden 1993.

Henrik Fonsdal fikk overdratt/kjøpt Bæver i 2006 av sin mor Guri Fonsdal. Henrik er ugift, har sønnen Fredrik f.1999 og bor her. Henrik er utdannet maskiningeniør og jobber som verksmester i Kongsberg Bilservice.

Bævermoen – H. nr. 8249-2

Eiere:

– 1861	Bæver gård	1903 – 1998	Fellesfløtningen
1861 – 1903	Ole Hansen Gomsrud	1998 – 2005	Dahl Michaelsen Eiendom as
1884 – 1903	leier Fellesfløtningen	2005	Kongsberg kommune

I desember 1861 kjøpte våpenarbeider Ole Hansen Gomsrud det som vi i dag kaller Bævermoen av enka Aleth på Bæver gård. Bævermoen ligger mellom hovedveien og Lågen og strekker seg fra Bæverevja i nord, der fiskedammen lå, og sørover til Spiteevja. Den nordre delen av moen hørte til Bæverplassen, (løkke 17) og var jordstykket mellom hovedveien og Lågen. Prisen for dette var 30 sp. Den søndre og største delen hørte til Bæver gård og var 1/5 av gården. Denne delen ble betalt med 360 sp.

I mars 1884 skrev Ole leiekontrakt med «Fellesfløtningsforeningen i Laugens Øvre vassdrag» angående strandrett og vannrett, samt leie av eiendommen mv. mot en årlig leie på 100 kroner. Fellesfløtningen leide dette på grunn av et påtenkt hengsle ved Bikjen. Det var mulig å overta langs strandbredden når de hadde betalt 1600 kr i leie, men de benyttet seg ikke av dette. Med i leien var adkomst til et eventuelt hengsle. Ole forbeholdt seg fri benyttelse av «den gamle Baadstø» som lå på den nordre delen, men ble dette ødelagt måtte det erstattes. I tilfelle adkomstveien måtte stenges, ble de nødt til å anlegge ny vei. Dette gjaldt også ei båtstø og en vei han hadde opp til sommerfjøset sitt. Hvor dette sommerfjøset lå vet vi ikke, men det må ha ligget på den søndre delen.

Ole døde sommeren 1897 og arvingene avgjorde at eiendommen skulle selges på auksjon. Fellesfløtningsforeningen fikk tilslaget for 2.510 kroner. De hadde eiendommen i 95 år, men fløtingen i Lågen tok slutt og Fellesfløtningsforeningen skulle avvikles. Kongsberg kommune ble tilbudt eiendommen, men takket nei. Det viste seg senere at de forsømt seg her. Eiendommen ble i stedet solgt til firmaet Dahl Michaelsen Eiendom as. De hadde store planer for eiendommen, men fikk ikke gjennomslag for noen av dem. Firmaet solgte derimot eiendommen til kommunen etter syv år i 2005. Bævertangen som ligger på sydspissen av eiendommen er nå et anlegg i forbindelse med Byens vannverk. Det ble her boret brønner etter grunnvann.

«Nesnahuset» – H.nr. 8249-6

Bævergrendveien 130

Eiere:

1921 – 1931	Ove Høgenhaug	1964 – 1980	Harry og Birger Nestvang
1931 – 1932	Nils Løvli	1980 –	Birger Nestvang
1932 – 1964	Berta Nesna		Liv og Odd Grøssli

Ragnvald Høgenhaug forteller at de fikk kjøpt et stykke av Bæverjordet i 1921 og bygde seg hus der. Tomta lå inntil hovedveien og nordover fra brua som gikk over Bæverbekken. Som kjøper sto Ove Høgenhaug, han var umyndig og faren Ole møtte som verge. Dette ble ikke tinglyst og tomta gikk tilbake til eieren av Bæver, Nils Løvli, da familien flyttet til Lørenskog i 1931.

Ole Kristian Antonsen, f.1881, var fra Efteløt, g.1903 m. Inga Sofie Nilsdtr. Nakjem, f. 1884 fra Svarstad. De hadde eid plassen Høgenhaug i Efteløt fra 1907 til 1917, og tok der Høgenhaug-navnet. De hadde bodd et par år ute ved Lysemyra og et par år på Kongsberg før de kom til Bævergrenda. Ole var skomaker, men han satte sjøl opp stua.

De hadde en anselig barneflokk, men de eldste var flyttet ut da familien kom til Bævergrenda.

1. Alf, f.1904, dro til Lillestrøm
2. Olaf, f.1906.
3. Laura, f.1908.
4. Ove Kristian, f.1911.
5. Agnes, f.1913.
6. Ragnvald, 1914-1917
7. Ragnvald, f.1917, se 8247-2
8. Harald, f.1920, til Lillestrøm
9. Solveig, f.1923
10. Håkon
11. Ingeborg, f.1927.

Bæver hørte fremdeles til Sandsvær Tinglag, skylddelingen foregikk først i 1927 og tomta fikk da bruksnr. 8. Nils Løvli hadde i 1918 skilt ut et stykke på sørsida av Bæver som ved skylddelingen fikk bruksnr. 4. I 1922 solgte han Bæver, men beholdt ei tomt på østsida av br.nr.4 som gikk ut til hovedveien, denne fikk ved skylddelingen bruksnr. 5. Tomta som Høgenhaug hadde bygd hus på var innlemmet i bruksnr.5, men ble skylddelt fra denne i 1927 med bruksnr. 8. Br.nr. 4 fikk navnet Bjerkely, br.nr. 5 fikk

navnet Bjerkely 2 og br.nr. 8 navnet Bekkevold. Løvli solgte disse tre eiendommene, br.nr. 4, 5 og 8, i 1932 til Berthe Nesna.

Bertha Karoline Halvorsen Nesna, f.1881 på Flatnes i Målselv, overtok eiendommen her i 1932. Hun hadde allerede som 19-åring begynt som kokke ved anlegget av Ofofbanen. Hun fikk ei datter, Edel Kathinka, f. i Sulitjelma 1902, K 1917 i Sulitjelma. Bertha giftet seg samme året i Sulitjelma m. Hans Andreas Johansen Flostrand, f.1870 på Nesna i Nordland.

Bertha og Hans Andreas hadde da disse barna:

1. Harald Arthur Blom, f.1904 i Yttern.
2. Hjørdis Kristine, 1906-1972, f. i Yttern, g.1929 i Oslo m. elektriker Ottar Severin Røsholdt, 1902-1957, f. i Sandsvær, begge begravet på Kongsberg.
3. Halvdan Valdemar, f.1909 i Yttern.
4. Et barn, f.d.1912 i Sulitjelma, ble 4 dager gml.
5. Et barn, f.d.1914 i Sulitjelma.
6. Ruth, f.1916 i Sulitjelma, K 1930 på Kbg., g.1937 på Kongsberg m. Asle Gjertsen, f.1909.

Hans Andreas var gruvearbeider, og det ble et omflakkende liv. De bodde noen år i Yttern ved Mo i Rana hvor de hadde hus, men dro i 1910 opp til Sulitjelma igjen og familien bodde der i distriktet til i 1921. I 1919 reiste Hans til Nore-anleggene og fikk arbeid der, og i 1921 kom familien etter.

De skilte lag i 1922 og Bertha flyttet til Kongsberg. Hun ble samboer med Nils Thorud, f.1882, fra Modum. De bodde ei tid i Smedkroken og noe på Raumyr før Bertha i 1932 fikk kjøpt, som nevnt over, et stykke av Bæver-jordet og huset som Ole Høgenhaug hadde bygd. Hun betalte kr 2.800. Dattera Ruth bodde også her noen år sammen med mora og Nils Thorud.

De forbedret huset, og fikk satt opp uthus slik at de kunne ha hest, griser og høner. Dette uthuset brant ned i 1939, men ble umiddelbart bygd opp igjen. Nils Thorud var invalid, han hadde amputert det ene beinet, og greide seg som best han kunne med en kjepp å støtte seg på. Han satte i gang med salg av fisk og fikk opparbeidet ei fiskerute som ble kjørt med hest og vogn på barmark og slede om vinteren. «Tolrun» og Blakken var et kjent trekk etter Bevergrændsveien i 30-åra. Nils Thorud døde i 1941, og Bertha bodde aleine her en tid, men hadde også leieboere. En kar som het Hans Kanck, f.1875, bodde her i 50-åra. Han kom på gamlehjemmet til slutt og var blant de som omkom ved brannen der i 1959. Etter han kom Emanuel Hjorth, f.1880, og han døde her i 1963.

I 1954 ble jorda på østsiden av bekken solgt til Nils Spiten og tillagt hans øvrige eiendom. Bertha døde i 1964 og barna hennes arvet eiendommen. Sønnene hadde

nå tatt navnet Nestvang, og arvingene skjøtet samme året over på brødrene Harry, f.1928 og Birger Nestvang, f.1936 fra Kongsberg, sønner av Harald Nestvang. Det var leieboere her noen år, først Annette og Einar Halling som bodde her i 1964-1965. I 1965 kjøpte de hus i Kongsberg og flyttet dit. Helge, f. 1936, og Berit Myhra, f.1939, fra Kongsberg bodde også her et års tid. De har en sønn, Per Olav f. 1962, og han begynte på skolen mens de bodde her. Helge hadde vært sjømann, men dreiv med lastebiltransport mens han bodde her. Snart etter begynte han i Kongsberg Våpenfabrikk. De flyttet til Kongsberg i 1970. I 1975 giftet Harry Nestvangs datter Britt seg med Svein G. Ulleberg, og de bodde her til i 1977.

Harry Nestvang, g. 1953 m. Else Gravningsmyhr, f. 1932, flyttet hit i 1978 etter en omfattende modernisering og utvidelse av bygningen. I 1980 ble det gjort et make-sifte mellom brødrene slik at Birger nå har br.nr. 4 og 5 som utgjør det største arealet, mens Harry har br.nr. 6 som er huset med ei stor tomt.

Else og Harry har to døtre:

1. Britt, f. 1954, g. m. Svein G. Ulleberg, bor på Kongsberg og drev Stordalens Mineralvannfabrikk. De har 2 barn, Linn og Mads.
2. Liv, f. 1957, g. m. Odd Grøslie fra Svene, bor på Nordre Rustand i Svene. Har ei datter og en sønn, Line og Espen.

Harry begynte ved Stordalens Mineralvannfabrikk i 1943, og overtok denne i 1955. Han har drevet den sammen med kona Else. De har lagt ned mye arbeid i eiendommen. Uthuset er ombygd og pusset opp, tomt og hage velstelt, og det ble i 1996 bygd opp ny garasje. Datteren Liv og Odd Grøslie overtok eiendommen i 2006 og leide ut stedet til Otto Einar Frogh, f.1947 og Toril Ingeborg Frogh f.1948.

I 2016 ble eiendommen overdratt til Else og Harry Nestvangs barnebarn Line Grøslie-Solumshengslet f.1980 i Svene. Hun er jordmor av yrke og gift med Kristoffer Solumshengslet fra Simostranda. Han er lege og de har 2 barn: Ingrid Solumshengslet f. 2008 og Kristian Solumshengslet f. 2013.

Wesselstua / Skogly

Gml. G.nr 912b – H.nr. 8249-7

Spitegrenda 35

Denne parsellen ble solgt av brødrene Tosten og Thor Gregarsen på Bæver Gård i juni 1892. «1 ½ à 2 maal som er blevet udskilt fra Bæver, og som siden 1858 har været indgjærdet og brukt af andre eiere en eierne af Bæver, men hvorpaa skjøde af Bævers

eiere ikke tidligere er udstedt». Det var ingen rettigheter i Bæver Skog og ingen grunnavgift. Bæver hørte fortsatt til Sandsvær, men det ble ikke foretatt skylddeling av tomte før i 1924 og den fikk da bruksnr. 7. Kjøperen var veioppsynsmann Thorvald Anton Wessel og tomte gikk for 70 kroner. På høsten kjøpte Thorvald i tillegg et jordstykke for 50 kroner: «udfylder en vinkel i hans Have efter en linje trukket fra det nuværende Havegjerdes søndre Spids ved Aron Spitens Eiendom til Gierdes Nord Vestre Spids mod vores Eiendom (Bæver gård)».

Thorvald het Vettelsen, men tok navnet Wessel. Han var født 1862 på en av Sauerplassene u. Efteløt prestegård. Han ble første gang gift 1885 i Sigdal med Hanna Antonia Jørgensen Brekke, fra Skoger. Hun var født i 1850 i Svelvik.

Thorvald og Hanna hadde disse barna:

1. Hjalmar Wilhelm, 1886-1914, f. i Sigdal. Oppvokst hos onkel på gården Kinn i Vestfold. Var veioppsynsmann, bodde i Sigdal da han døde.
2. Eleonore Marie, 1887-1969, f. på Ørstein, Flesberg, arbeidet som husjomfru på gården søndre Gaustad, Romedal i 1910. G.m. Emil Holte 1894-1950. Emil Holte var brannmester på Kongsberg i noen år. De hadde adoptivsønnen Asbjørn som ble amerikansk borger og offiser og var med i Korea-krigen og i Vietnam.
3. Anton, 1888-1954, f. på Skartomeiga, Flesberg, g.m. Signe Marie Gustavsen, 1896-1976. Han var ansatt ved Vassdragsvesenet og var oppsynsmann ved bygging av Noreanleggene. Begge begravet på Skjønne, 5 barn.
4. Harald Gustav, 1889-1949, var i 1910 på underoffiserskole på Kaholmen ved Drøbak, g.m. Nora Alvide Pedersen, 1898-1968. De reiste til Kristiansand og bosatte seg der, har 2 sønner og en datter.
5. Kristiane Emilie, f.1991, K 1906 i Sigdal.

Thorvald arbeidet som veioppsynsmann for Statens Veivesen, dette gjorde at det ble mye flytting. De kom fra Flesberg til Kongsberg i 1889 og bodde på Smaahellebekk før de kjøpte her i 92. Kona Hanna døde oktober 1899. Thorvald og barna flyttet til Krødsherad og i 1900 bodde de på gården lille Ørpen. Samme året giftet han seg igjen med Kristi Bjørnsdtr. som var datter på lille Ørpen, f.1866. Thorvald og Kristi fikk fire døtre, Alvhild Kathinka f.1901, Hanne Bergliot f.1903, Hjørdis 1905-62 og Lilli f.1908. Yngstedatteren ble født på Gol hvor de bodde på gården Velten i 1910. De flyttet tilbake til Kongsberg før 1917, og bodde i mange år i huset på snippen mellom jernbanestasjonen og Hotell Gyldenløve, men reiste seinere til Oslo og bodde der på sine gamle dager. Thorvald Wessel døde i 1940 og Kristi i 1966, 100 år gml.

Thorvald solgte her først etter at han hadde flyttet til Krødsherad. Peder Nielsen Garder fra Rust i Lyngdal overtok februar 1901 for 700 kroner. Huset besto da av

3 værelser og kjøkken, og det var bygd et skur. Hagen var på 40 ar (0,4 da), og det var plantet 20 frukttrær.

Peder hadde vært gift med Maret Arnesdatter på nedre Garder i Svene. De hadde gården til i 1867, men kjøpte et hus i Stixrudgata. Videre fra Flesberg-boka: «i 1872 drog han og huslyden til Amerika. Målet for reise var Edgerton i Wisconsin, men dei busette seg fyrst i Kansas og var der til om lag 1875. Så fekk Peder høre at det var komme numedølingar til Nebraska, og slo seg ned der i stella. Vi ser at han var hit att ein tur i 1891, men da han hadde vøre 30 år i Amerika og den einaste sonen han hadde att var godt vaksen, kom han igjen til gamlelandet for godt.» Sønnesønnen Herman Garder fortalte at Peder også var bjørnejeger.

Peder står som «rentenist». Under FT-1900 bodde han hos Hellik Trollsaas i Stixrudgata, men bodde midlertidig i Kristiania. Det må ha vært på denne tiden at kjøpmann Schinnæs benyttet huset som sommersted. Niri Lia fortalte at han hadde «fonograf» som ungene fikk høre på. Enka Jøran Helliksen Thonhaugen eller Klufta kjøpte eiendommen for 850 kroner i november 1903 og ble skyldig Peder 400 kr, men de var betalt i 1912. Peder flyttet til Berthe Thonhaugen (8243-2) som var Jørans svigerinne. Han bodde hos dem til han døde i 1911.

Jøran var f.1841 og fra Thonhaugen i Lyngdal og enke etter Hellik Helliksen Beier fra Svene, de bodde på plassen Klufta under Nedre Stemning i Svene. De fikk en dødfødt gutt i 1884, og Hellik døde samme året. Niri Lia fortalte at Jøran levde av brødbaking og bærplukking, hun fikk 12 øre literen for bæra. Dette drev hun også med da hun bodde i Svene. Under FT-1910 hadde hun leieboere, Karl Dagbart Rustand, f.1878, og kona Hanna Tollefsdtr. Myhra, f.1879 (8294-1). Karl Dagbart hadde arbeidet som mekanisk arbeider i Christiania, men kom tilbake til byen og de giftet seg i 1899. De kom flyttende hit fra Schwabemoen.

Hanna og Karl Dagbart hadde disse barna:

1. Reidar Dagfinn, 1900-1961, g.m. Astrid Otilie Bringsrud, 1900-1977.
2. Astrid, 1902-1946, g.m. Holger Larsen, 1900-1961, fra Danmark, bodde der.
3. Valborg Sofie, 1904-1992, g.m. Ingvar Evensen Strand, 1903-1961, fra Fagernes.
4. Dagny Marie, 1911-1961, g.m. svogeren Holger Larsen, se over.

Yngstejenta ble født mens de bodde her. Karl Dagbart døde på Eikermoen høsten 1913 og Hanna i 1961.

Jøran solgte plassen i september 1921 til niesen Inga Marie Helliksdtr. Thonhaugen og mannen Harald Gundersen. Selv flyttet hun til svigerinnen Berthe Thonhaugen (8243-2), mor til niesen, hvor de hadde bodd. Jøran døde der i 1926, men ble begravet i Svene. Ragnvald Lia husket at han var med foreldrene og besteforeldrene Marte og Kittil Lia i begravelsen.

Inga Gundersen foran Wesselstua.

Harald Gundersen, f.1888, fra Korpemoen og Inga Marie Helliksdatter Thonhaugen (8243-2) betalte 3.000 kroner for eiendommen. Inkludert i prisen var det innbo for 100 kroner og ulempeerstatning fra Numedals-banen på 250 kroner.

Harald og Inga Marie hadde disse barna:

1. Edvin Ingmar, 1911-1986, g.m. Asborg Aamodt fra Kongsberg, se 8249-10.
2. Solveig, 1916-1978, ug. Hun var syerske og arbeidet bl.a. på Kongsberg Konfeksjonsfabrikk og trikotasjefabrikken Asani. Levde de siste årene her sammen med moren og søsteren.
3. Elsa Elisabeth, 1920-1994, ug., se neste eier.

Harald og Inga var metodister. Harald arbeidet ved Sølvverket og døde i 1957. Enka Inga skjøtet en del av tomta over på sønnen Edvin i 1962. Hun levde til i 1969 og satt med eiendommen til da. De 3 søsknene fikk overført hjemmelen til huset samme året som mora døde. Sønnen Edvin hadde sitt eget hus, så det var de to søstrene som bodde her. Solveig døde i 1978, og i 1979 skjøtet Edvin sin ideelle halvpart over på Elisabeth. Elisabeth var syerske, og arbeidet ved de samme bedrifter som søsteren. Hun oppholdt seg også i Sverige i noen år. De siste årene som yrkesaktiv arbeidet hun ved Kongsberg Mineralvannfabrikk. Ble uføretrygdet og levde her til i 1981 da hun solgte huset og ca.1,5 da tomt til Ole-Johny og Tove Lisbet Tveito – se neste eier. De

siste årene bodde Elisabeth i huset som hun og Solveig hadde kjøpt av broren i 1972, se 8249-10.

Ole-Johny Tveito var f.1960, på Ål i Hallingdal, men familien kom til Kongsberg i 60-åra. Tove Lisbet Lie, f.1961, var fra Rudsmoen og de giftet seg i 1982. Ekteskapet oppløst.

Ole-Johny og Tove Lisbet fikk to sønner:

1. Sindre, f.1982, g.m. Marianne Bergan, f.1986. De har 3 barn: Syver f. 2008, Elise f. 2010 og Alma f. 2012, se 8249-10
2. Ørjan, f.1984. Se 8249-10.

Det gamle huset ble revet i 1981, og nytt hus bygd. Ole-Johny var verksmester ved Spiten Bil, senere på MC og Fritidssenteret på Kongsberg, men er nå vaktmester på Gyldenløve Hotell. I 1995 arvet de nabohuset etter Elisabeth Gundersen. Ole-Johny 2.gg. med Toril Jørgensen, f.1968. Ingen barn. Toril driver blomsterforretningen Nufseriet på Kongsberg.

H.nr. 8249-8 Bævergrendveien 186

Erland Knutsen fikk kjøpt et stykke av Bæver-jordet i 1939 av Hans Ulberg, og huset her ble bygd samme året ifølge sønnen Dag. Erland, f.1906, (se 8233-3) var g.m. Dagmar Luraas, f.1901, (se 8262-1), og de hadde tidligere leid hus hos Johan Aasen på Vigersløvplassen.

Erland og Dagmar fikk sønnen Dag Erling i 1941.

Erland arbeidet ved Lia-hengsle i helt unge år, og var i Canada 3-4 år omkring 1930. Han kom tilbake og arbeidet noen år på Kongsberg Dampsag, men fikk så arbeid ved Kongsberg og Opplands Trevarefabrikk som fyrbøter.

Erland døde i 1993 og Dagmar i 1996. De hadde overlatt eiendommen i 1990 til sønnen Dag, som er ugift. Dag har arbeidet som maler, tapetserer og golvsliper, og er nå pensjonist. Annbjørg Marie Ellinor Olsen er leieboer her.

H.nr. 8249-10 Spitegrenda 33

Denne tomte ble skilt ut fra Wesselstua (8249-7) i 1962 ved at Inga Gundersen skjøtet den over på sønnen Edvin Gundersen. Edvin var våpenarbeider og hadde vært g.m. Asborg Aamodt, men ekteskapet var forlenget oppløst da Edvin bygde seg hus her ved

siden av barndomshjemmet, så han bodde aleine her i noen år. Han hadde sønnen Asbjørn Aamodt f.1944, men han omkom ved en flyulykke i 1972. Edvin solgte huset i 1972 til sine søstre Solveig og Elisabeth. Solveig døde – som nevnt under 8249-7 – i 1978, og Edvin og Elisabeth arvet henne, men Edvin skjøtet umiddelbart sin andel over på Elisabeth. Hun bodde her til hun døde i 1994, og hadde da testamentert huset til Tove Lisbet og Ole Johnny Tveito. De bygde nytt hus på 8249-7.

Huset som Edvin bygde i 1960-årene ble nå leid bort. De første leieboerne var bror av Ole Johnny, Geir Åge Tveito f.1962, g.m. Gro Sel fra Kongsberg. De driver Hotell Gyldenløve på Kongsberg som de har overtatt etter Gros foreldre. De kom her høsten 1994 og bodde her til ved juletider 1995, og har barna Ole Eirik, f.1993, Guri Kristine, f.1996, og Konrad, f.1998. Etter dem kom Liv Randi Aasen, hun var tidligere g.m. Ole Ellefsen og bodde da på 8260-1, hvor familien er omtalt.

Sindre Tveito kjøpte dette huset av sin far i 2004 og i 2008 selger han det videre til broren Ørjan. Ørjan er gift med Yvonne Senning Knutsen, f.1986. Han er utdannet elektriker og arbeider hos Forenede Montører. Yvonne arbeider hos Glassmester Hogstad.

Ørjan og Yvonne har barna:

1. Jakob Olai f. 2011.
2. Jesper, f. 2012.

H.nr. 8249-11 Østbygrenda 18

Dag Syvertsen, f.1935, kjøpte denne tomte i 1964 av Harry Fonsdal på Bæver gård. Dag var blitt g.1962 m. Kirsten Kristoffersen, f.1944, fra Modum. Huset her ble bygd samme året.

Kirsten og Dag har disse barna:

1. Nina, f.1962, g.1994 m. Jan Åge Brattås, f.1961, fra Flesberg. De bor her.
2. Kåre, f.1964, g.1995 m. Kjersti Pytte.

Både Kirsten og Dag arbeidet i Våpenfabrikken. Dag døde i 1988, men Kirsten ble boende her til 1994. Da solgte hun huset til datter og svigersønn og flyttet til byen. Nina har fra før sønnen Daniel Martin, f.1988, og hun og Jan Åge har datteren Anja, f.1995.

Jan Åge Brattås er ansatt i firmaet Media Craft og Nina arbeider ved Kongsberg Defence & Aerospace.

BÆVERÅSEN

Om Bæveråsen og skogen i Bævergrenda

Bæver var den nordligste gård i Sandsvær, grenset i sør mot Store Rud i Grosvoldkroken, som på den tid Kongsberg ble anlagt hadde eiendom som strakte seg over åsene og ned til Lågen, en strekning på 6 km. På nordsiden lå Håvardsrud som var sørligste gård i Flesberg. I vest var grensa Lågen og mot øst var det Eiker. Grensa mot Eiker var nok tidlig fastsatt og følger i store trekk det høyeste på Bæveråsen. Arealet innenfor disse grensene er ca. 9000 da.

Før 1624 var det altså to små plasser her i grenda, nemlig Bæver, som lå der gården ligger i dag, og Nordre Bæver, som lå noenlunde rett over for Jondalselvas utløp i Lågen, antagelig det stedet som senere ble hetende Frodeplass. Som vi kan lese om i historien om Bæver så slo Kronen (staten) til seg halvparten av Nordre Bæver i 1597 på grunn av manglende skattebetaling. Så finner en ikke dokumenter om Bæver før i 1630-åra, og da er hele eiendommen eid av Kronen.

Bruken av utmarka før Sølvverket kom i gang var nok ekstensiv. Beite var det naturligvis mer enn nok av. Hvordan det var med vilt i skogen den gang veit vi lite om, men med så glissen bosetning ble det ikke hard beskatning, og jakt har nok hatt betydning. Fisket i Lågen her i denne del av dalen har ikke blitt regnet som en viktig ressurs, men ble kanskje bedre utnyttet den gangen. Utnytting av trevirket var minimal, antagelig bare til privat bruk. Markedet lå for langt unna.

Men i 1624 kom Sølvverket, og etter hvert begynner ting å skje. Bæver skog var statseid, så her kunne bergverksledelsen bare sette i gang drift, i motsetning til private skoger som de etter hvert måtte kjøpe inn for å sikre sitt behov for tømmer, ved og trekull. Vi kjenner lite til hvor tidlig det kom i gang med tømmerhogst og kullbrenning her, men det er sannsynlig at det skjedde allerede i 1630-årene. Det trengtes trevirke til husbygging i den nye byen og trekull til smeltehytta, og skogen til Bæver var forholdsvis nærhendig.

Det vi veit med sikkerhet er at det var 5 boplasser i grenda i 1705, derav 3 i Hugstegrenda. Plassene der ble da benevnt som WeedHugsten, rett og slett stedet hvor det ble hogd ved. Et greit navn, men etter en tid forsvant stavelsen ved, og av ukjente grunner ble n'en i hugsten byttet ut med en d, og dermed er ikke navnet så opplagt å forstå lenger.

Ved et skifte i nedre «Veedhugste» i 1708 var besetningen 5 kuer, 20 sauer og 15 geiter. For å vinterføre så mange dyr trengtes et stort dyrket areal. Med den tids nybrotts-redskap ville det ta flere ti-år å opparbeide dette. Det indikerer at ryddingen av denne plassen tok til midt på 1600-tallet. I følge en oversikt fra Sølvverket i 1750

var antall plasser økt til 21. Eierne betalte grunnleie til Staten, det vil si at de leide grunnen, de eide den ikke. Med grunnleia fulgte det rett til beite i skogen, rett til ved og tømmer til husbehov og gjerdefang. Bygningstømmer skulle tilvises. Det vil si at det nødvendige antall trær ble blinket ut, og dette var det Sølverkets skogfunksjonærer som sto for. På hogst av ved var det ikke tilvisning. Det førte naturligvis til at folk tok det som var lettest tilgjengelig. Arbeidet med tilvisning av tømmer, og å følge med på utøvelsen av bruksretten, krevde mye av skogfunksjonærenes tid. Dette gjaldt naturligvis ikke bare her i grenda men over alt i Sølverkets skog hvor plasseiere hadde rettigheter.

Antall plasser økte utover på siste halvdel av 1700-tallet og dermed også behovet for trevirke. Midt på 1800-tallet var antallet økt til 75 plasser og løkker, og den mest nærliggende skogen var ganske uthogd slik at de måtte lenger opp i åsen også for å skaffe seg ved. Dette ville Sølverket ha slutt på, og de begynte å innløse alle bruksrettigheter på sine eiendommer. I 1886 ble det «forlangt af Kongsberg Sølverks Direktion at foretage Afløsning af Brugsrettigheder i Sølverkets tilhørende Skov Bæver». Dette gikk ut på at plasseierne i stedet for bruksrett skulle få en skogteig som eiendom som de kunne bruke som de ville. Arbeidet ble satt i gang 16. april 1886 og ble utført av en utskiftningsformann og to skjønnsmenn. De la fram resultatet for de bruksberettigede 27. november s.å. Disse skogteigene ble noen lange, smale skoglinner som gikk fra plassenes innmark, opp åsen og endte mot Eiker-delet. Noen av plassene fikk skogteiger på to steder. Det skyldtes at plassene i Østby- og Hugstedgrenda lå litt oppe i åsen og deres innmarksarealer lå i veien. Plassene nede ved Lågen fikk derfor tildelt noen forholdsvis små teiger nedenfor de ovennevnte grendene og ei lengre linne ovenfor. Sølverket ble sittende igjen med ca. 2300 da skog oppe i åsen og østover til kommunegrensa, til dels meget bratt og ulendt, men det gjelder jo stort sett hele Bæveråsen.

Siden 1886 har da hver enkelt å kunnet skjøtte sin skogteig, eller «linne», som er ordet som blir brukt her i grenda. Bruken av skogen har artet seg svært forskjellig, men for de fleste har det nok vært en ekstensiv utnyttelse. Mye vanskelig terreng var en hindring, lang kjøring på det som lå øverst i åsen var en annen, så nettoen ble liten. Kanskje den viktigste grunnen til at mye skog bare ble stående er at mange av eierne hadde fast arbeid og inntekt og da var ikke kronene fra tømmersalg så viktige. Driftsmåtene i skog forandrer seg hele tiden. Fram til ca. 1950 var det manuell hogst og tømmer-kjøring med hest som gjaldt. Fra ca. 1960 ble det bygd noen skogsbilveier, og traktorveier ut fra disse igjen, og dette gjorde at det da ble det tatt ut en god del tømmer. Verdien av tømmer har falt i forhold til arbeidslønninger og maskinkostnader fra slutten av 1900-tallet og fram til nå. Dette har gjort at lite har blitt avvirket, og det er ikke store snauflater som preger skogbildet i Bæveråsen i dag. Sølverkets skogforvaltning har drevet forholdsvis jevnt på sin teig, og noen få andre eiere har gjort

store uttak på sine eiendommer, men det meste av skogen får stå i fred. Det vi kan få se etter hvert er nærmest urskoglignende tilstander i de mest ulendte deler av åsen.

Så litt om beitingen. Rett til beite fulgte med bygsling av plassene. Det var påbudt fra Sølvverket å ha forsvarlig gjerde rundt løkkene. Å ha gjerdene i orden var det sedvanlige overalt hvor det var husdyr på beite, det var en forutsetning, ellers ville dyra som beitet i skogen fort komme til å beite i andres åker og eng. Fram til ca. 1950 var det krøtterhold på mange av plassene, og de fleste av disse benyttet skogsbeitet mer eller mindre. Noen fikk også «satt bort» ei ku eller to for sommeren på ei av setrene. I dag er det så å si ikke husdyr igjen i grenda. Skogsbeite blir ikke benyttet og gjerdene er forfalt.

For å komme til skogs for å hente tømmer og ved, og for å få drevet dyra til skogs for å beite var det eslet igjen areal til felles vei. Disse ble kalt fegater og var også inn-gjerdet, noen steder med steingjerder og noen steder med tregjerder. Fegatene er dels forsvunnet, dels utvidet og eksisterer som veier av høyst forskjellig standard. Vi har Spitegata opp mot Kvartus, og Østbygata som gårdsvei. Her er øvre del, mellom bebyggelsen i Østbygårdene og videre oppover i samme standard som for 100 år siden, bare fremkommelig med hesteredskap. Videre var det fegate fra Vigersløvplassen opp til myrene nord for Storemyr. Fra allfarveien nord for Lindteigen startet ei fegate i retning Hugstedgrenda, og der var det fra gammelt av ei grind som ble kalt Gulbrandsgrinda. Det var et mye brukt stedsnavn i grenda fram mot annen verdenskrig, men nå er det glemt av de fleste. Denne fegata var også gårdsvei til Hugstedgrenda. Her skjedde det omlegging da jernbanen kom i 20-åra, og i 1950 og 60-åra kom krav om bilvei-standard. Det ble utvidelser og omlegginger som gjør at det bare er deler av den gamle fegata som er beholdt.

Jakt i Bæveråsen har vi ikke skriftlige kilder om og veit derfor lite om hvordan den ble praktisert i gamle dager. Sannsynligvis har den ikke hatt stor betydning, men vi må anta at det også den gang var noen spesielt interesserte som prøvde seg selv om utbyttet ikke var så stort. Rev kunne jo skytes på åte eller tas i saks, og hare og storfugl fanges i snare. Spilljakt på storfugl har det sikkert vært en del av. Vi har ikke mye å skrive om det som hendte før det som ennå lever «i manns minne». Der har vi i alle fall beretninger om ekornjakt som mange dreiv med i første halvdel av 1900-tallet og kanskje noe lenger. Salg av ekornskinn og reveskinn på «marken» har gitt noen kroner til de mest ivrige jegerne i grenda opp gjennom årene.

Som nevnt kom utskifting av bruksrett i 1886, og dermed ble det 35-40 eiere på dette forholdsvis vesle arealet. Det var ingen organisering og ingen som brydde seg når det gjaldt utøvelsen av jakta, heller ikke Sølvverket. Det var nærmest bare å ta seg til rette, og vi veit at det var jegere fra byen som jaktet her, særlig på fugl. Det ble også bygd et par små hytter oppe på åsen på 1920 og 30-tallet som vesentlig ble brukt i jakt-sammenheng. Det ble i alle fall beskatning av viltet, både skogsfugl, hare og rev.

Når det gjelder elg ser det ut som den nærmest var utryddet i siste halvdel av 1800-tallet. Hører ikke om at folk så elg eller at det ble skutt elg. I tillegg til at den var blitt for hardt beskattet kom dette med flere plasser på slutten av 1700-tallet inn, med økt husdyrhold. Husdyras beiting i utmarka var naturligvis i konkurranse med elgen. Men så, først i 1960-åra, begynte det å vise seg streifdyr av elg i området, og det økte på. En som fulgte med på dette var Per Spiten, en ung gutt den gang, men svært ivrig jeger. Han mente det var grunnlag for å begynne med jakt på elg. Spørsmålet ble tatt opp med flere av grunneierne i 1968, og det ble enighet om å prøve. Det ble tatt kontakt med viltneimda, og Bæveråsen ble elgvall nr. 13 i Kongsberg. Han fikk med seg to erfarne jegere fra Flesberg, og det ble felt en elg denne høsten. Noen oppfølging av dette ble det ikke før i 1972. Da ble Beveråsen grunneierlag dannet, først og fremst med tanke på å få orden på jakta, både elgjakt og småviltjakt. Vedtekter ble utarbeidet, og en hovedtanke var at det bare var grunneiere som skulle ha rett til jakt. Siden kom det inn at barn/barnebarn kunne gå inn i stedet hvis grunneier selv ikke var interessert i å delta. Og for småviltjakt kunne det utstedes gjestekort, men jakt måtte skje sammen med en grunneier. Rapport om felt vilt skulle gis til grunneierlaget. Dette har det nok til tider vært så som så med, så noen samlet oversikt for felt vilt foreligger ikke. Det er skutt mye småvilt, inkludert rådyr, i de åra laget har eksistert, og utbyttet har i alle fall blitt i grenda. Rådyr kom nok inn i området litt tidligere enn elgen. Som en kuriositet kan nevnes at beverjakt ble satt i gang første gang i 2010, og det er felt i alle fall 2 bevere. Det har også i åras løp vært tatt opp spørsmål om laget skal engasjere seg når det gjelder fiske, men det har ikke skjedd.

Elgjakt ble satt i gang i 1972, men noe elgfall ble det ikke før i 1975. Men fra ca. 1980 ble det bedre og bedre resultater, med 2 og 3 dyr hvert år. I denne perioden økte elg-tettheten i hele landet, så det var en generell trend. Her i laget var 90-åra «gullalderen», med 40 felte elg fra 1990 til 1996. Siden gikk det nedover igjen, med 2 og 3 elgfall i året, og de siste åra har det vært hardt nok å få ett dyr i året. Når det gjelder elgjakt så skal jaktlaget betale en basispris pr. kg kjøtt for de dyr som felles. Dette går til betaling for leie av arealet, og denne summen utbetales til grunneierne etter en fordelingsnøkkel basert på den enkeltes areal.

En bruk av utmarka som vi ikke tenker så mye på er at den er rett og slett er til å gå i, for rekreasjon og mosjon. Det har skjedd til alle tider, men har muligens økt i våre dager, da det er «in» å trene. Stier nede i grenda og oppe i lia er bedre oppgått enn noensinne. Det samme gjelder hovedstien fra Raumyr forbi Fauleplass til Brennesetra og videre nordover mot Skjennåsknatten. På den siste delen er det lagt ned en del klopper i myrene. Trafikken på stien her er jevn fra snøen går på våren og til elgjakta starter på høsten. I det hele tatt kan vi si at Bæveråsen og utmarka i grenda er mye i bruk og er til glede og nytte for mange.

Fridericus Quartus gruver

I daglig tale sier bevergreidingene bare Kvartus-gruvene, og hele skogområdet rundt som ble eid av Sølvverket blir også kalt Kvartus.

I en rapport vedrørende Sølvverket fra 1749, laget av en kar som het Voss, heter det: «Fredericus Quartus grube blev fundet i 1720 av Gulbrand Iversen og hans sønner Christen og Knud Halvorsen og ligger paa Østsiden av Laagen.».

Gulbrand Iversen bodde i Hugsted og hadde Nordre Vedhugsted. Han var fra Hedmarken, og hadde bodd her i 20 år da dette sølvfunnet ble gjort. Sønnene som er nevnt er egentlig hans stesønner, det fremgår av deres farsnavn. Finnerlønnen han fikk for dette var 100 spesidaler, «anføres i Berg-Casse Regnskabet for 1721 den første måned». Det tilsvarer omtrent to årslønner for en hauer, som er en fagarbeider i gruva. Dette må ha gitt mersmak, for høsten 1722 ble de første sølvfunn gjort *på østsiden* i Svene av Tron Olsen Trollerud, på gården Rambergs grunn.

Da Jens Gulbrandsen, sønn av Gulbrand Iversen, hørte om dette sølvfunnet, satte han også i gang med skjerpning. Vi refererer fra Brünnichs skrifter: «dette iværksatte han den 19. September i samme Eye, men dog noget østerligere, hvor han blottede strax en Gang med Sølv udi, og bragte han tillige med sin Fader, Dagen derefter Prøver af samme til Oberberghaupt-manden. Kort derpaa blottede Faderen en anden Ertzgang, noget lengere til Øster; de der anlagde Skiærper bleve tagne under een Grubedrift som gaves Navnet Dronning Anna Sophia Grube.» Som finnerlønn fikk Jens Gulbrandsen 222 riksdaler og Gulbrand Iversen 111 rd. Dette var virkelig store beløp etter den tids pengeverdi. Hauerne hadde den gang en årslønn på ca. 60 daler.

Sølvverkets siste overberghauptmann, Morten Thrane Brünnich, begynte etter nedleggelsen i 1805 å skrive verkets historie. Når det gjelder disse sølvfunn først i 1720-årene på østsiden av Lågen kommer han med følgende kommentar, omsatt til mer moderne språkdrakt: Med (*fagfolkenes*) geografiske kunnskaper om berglagene og deres gangformasjoner burde disse oppdagelser vært gjort tidligere, som nå ble letet fram fra den ene skjerpning til den annen av noen bergarbeidere med alminnelig praktisk erfaring.

Som foran nevnt ble funnet av Fredericus Quartus gjort i 1720, og det ble umiddelbart satt i gang drift, og med brukbare resultater de første årene. Gruva hadde fra dagen og nedover gitt rik erts. Vannet ble pumpet opp med håndpumper, men det går ikke når en kommer ned på større dyp.

1723 var det beste året i gruvas historie. Vi har tatt for oss regnskapet for to forskjellige måneder. I 2. bergmåned er det 45 mann, i 4. bergmåned er det oppe i 54 mann. Overstiger er Christopher Wølner og understiger er Jacob Thoresen. To arbeidere til har høyere lønn enn de andre arbeiderne, de er vel en slags arbeidsformenn. Av hauere var det 12 mann hvorav 5 var bevergreidinger, nemlig Hans Lia, Halvor

Knudsen (Brua), Sjul Olsen Bæver på Nordre Friskeplass, Ole Trondsen (Mann) på Schaareplasen og Thomas Constantsen (Spiten). Videre er det 10 sprengere. Av disse bor 4 i Bævergrenda, nemlig Lars Gulbrandsen i Hugsted, Gunder Knudsen som bor hos Peder Østbye, Lars Olsen Bæver på Sunneplassen, og til slutt Ole Jensen Balfot. Så var det 4 knekter. Knektene hadde tungt arbeid, f.eks. haspelfordring. To av dem var Gulbrand Gulbrandsen på Linteigen og Peder Johansen Østbye. Begge disse var opprinnelig fra Hedemarken. Videre var det 24 junger, det vil si scheidejunger. Scheiden på tysk betyr å skille, og det var disse guttungene som sorterte sølvholdig stein fra gråberg. Noen av dem er bævergrendinger, nemlig brødrene Adam og Peer Halvorsen Biring, 11 og 13 år, Nils Thommessen Spiten på 17 år og Fredrik Hansen Froersen på Frodeplass som var 9 år.

Fra et bergmanntall i 1724 kan vi finne alderen på arbeiderne, og hvor lenge de har «anfahret», det vil si hvor mange år de har vært i arbeid. Ut fra dette ser vi at den yngste av scheidejungene her ved Fredericus Quartus var 9 år og den eldste 17 år, med en gjennomsnittsalder på 12 år. Det er unntaksvis at noen arbeider som unge til de er 17 år. Det vanlige var at guttene begynte i arbeid når de var 7-8-9 år. Dette var vel å merke «i dagen», ikke nede i gruva. I det hele tatt var det et ungt mannskap, bare 3 mann var over 60 år. Den ene av disse var den 60 år gamle hauer Melcher Vibach som hadde arbeidet ved verket fra han var 6 år! 5 mann var mellom 40 og 50 år, resten under 40 år. Vi må her ta det forbehold at det er 7 mann som vi ikke finner i bergmanntallet, og det faktiske forhold når det gjelder aldersfordeling kan derfor være noe annerledes.

Dette var en betydelig arbeidsplass i denne første perioden. Det ble tatt ut mye sølv i årene fram til 1728, da begynte det å skranke, og i 1731 var det slutt, foreløpig. Driften ble nedlagt både fordi sølvet forsvant og fordi gruva ble for dyp til å kunne lenses med håndpumper.

Bergmanntallet som ble tatt opp i 1732 viser at det bare var en ansatt ved Quartusgruvene, nemlig Nils Thomasen Spiten som antagelig holdt oppsyn med gruva.

I 1742 skriver en Ahlertz en rapport om gruvene hvor det heter: «Den (*Fridericus Quartus*) ble atter lænsset for 2 aar siden, og drift på gesænk og strosser forsøgt nogle maaneder, men da der ikke sporedes nogen malm i gangen, er driften atter innstillet, paa det nær, at der oppe i skakten drives et tværs slag». Men han skriver videre at i nærheten drives 3 skjerp som «viser noget skeidertz». Det ene av disse skjerp ligger nordvest for hovedgruva, lengre ned og på nordsiden av Kvartusbekken. I dag kan vi se at det har vært gjøpeldrift der, men det kom nok seinere, når de kom ned på større dyp. Det største skjerp er Beverskjerp som ligger ca., 2 km. lenger nord, langt opp i åsen. Det opprinnelige skjerp ligger på toppen av det vi i dag kaller Beverskjerpåsen. Inn til denne gruva går det en stoll som er ca. 60 m. lang. Det er nokså bratt og ulendt ned mot grenda så det ble lagt ned noe arbeid i å få en bedre vei for malmtransport.

ten, bl.a. ble det bygd bru over Lurdalsskarbekken. Denne brua kalles Kølabrua og minner oss om at her gikk også transporten av trekull. Straks ovenfor brua er det en «kølabånn», det vil si tomte der kullmila ble brent. Slike er det mange av i Bæveråsen. Veien videre nedover gikk gjennom Balfothagen, ned ved Østby og sannsynligvis ut på Lågen ved Bæverplassen, da elveisen var allfarvei om vinteren. Så opp igjen ved Kølåbånn og ned til pukkverket ved smeltehytta der Bergverksmuseet ligger nå.

Noe sølv ble det utvunnet også i årene 1740 til og med 1745, men så er det slutt igjen. Vi har sett på regnskapene for to av bergmånedene i 1742, nemlig den 1. og den 7. bergmåned. I den første er belegget på 20 mann. Det består av en stiger, Tobias Monsen og 11 hauere. To av disse har samme lønn som stigeren, 8 daler og er kanskje arbeidsledere. Ole Gundersen er en av dem. Han er i noen sammenhenger kalt Skjerper, og bodde der vi i dag kaller Østenløkka. Øvrige bevergrendinger av hauerne er Hans Froersen som bodde i Frodeplass, broren Lars Froersen på Bæverplassen, Jens Gulbrandsen og Halvor Torkelsen i Hugsted og Torgrim Christophersen på Vigersløvplassen. Av sprengere er det 5, og så er det bare 3 junger, og en av dem er Halvor Larsen Biring, sønn til Lars Torbjørnsen.

I 7. måned er det trappet opp betydelig, da er det 38 mann i arbeid. Det er hele 24 hauere, og av dem er noen flere fra Bevergrenda enn de som er nevnt i 1. måned. Det er Sjul Olsen Bæver på Nordre Friskeplass, Jon Peder Peersen (Østbye), Lars Jørgen Larsen på Schaareplassen og Nils Thommessen (Spiten). I det hele tatt er navnene skrevet skjødesløst, og det er bare brukt patronymikon (farsnavn), så det er ikke alltid så lett å være sikker på at det er rett person. Av sprengere er det 6, og en av dem er Ole Andersen Berg på Nordre Biringsplass. Videre er det 7 junger, og av dem er det 2 fra Bevergrenda, Anders Larsen Bæver på Lille Bæver og Halvor Larsen Biring som er nevnt ovenfor.

I en rapport fra Voss (*funksjonær i sentraladministrasjonen i København*) i 1749 skriver han blant annet om denne gruva: «Har i lang tid været nedlagt, men er atter tat i drift for nogle aar siden. Gruben er udstyret med nye anlæg og tyet fordres op med gjøpel. Har tømt skeiderts, er 20 lagter (ca.40 m.) dyb, og er atter nedlagt.» At den skulle være nedlagt på dette tidspunkt lyder merkelig, for det leveres sølvmalm herfra til smeltehytta i alle år fra 1749 til 1770. Grunnen må være at sølvet kommer fra skjerpene.

I en rapport fra 1768, «Beretning om Bergverkerne i Norge» skrevet av en kar som heter Hermelin, er det en kort notis: «Fridericus 4.us 65 favner dyp, er nu nedlagt, da gangerne ikke var lønnede». Hovedgruva var altså 130 m. djup. Fra 1720 til 1770 ble det tatt ut 6477 mark sølv, altså ca. 1720 kg. Det ble gjort et siste forsøk i 1804 og det ga 8 mark sølv. Det fant de ved å se nøyer på berghallene (haugene med frasortert gråstein utenfor gruveåpningene), at sorteringen av malmen ikke hadde vært god nok i første omgang.

Så var det dødt og stille her i over 100 år før det i 1910 ble satt i gang drift igjen, denne gang av et engelsk gruveselskap, Fridericus IV syndicate Ltd. I «Beretning om bergverksdriften i Østlandske bergdistrikt» blir det gitt en detaljert beskrivelse av hva som ble gjort. Vi gjengir et sammendrag for 1910. Det startet 1. juni med opprydning i dagen, og så lagt skinner 180 m. innover i den gamle stollen, inn til sjakten. Det blir beskrevet i detalj hva som er påbegynt av nye tverslag og synker, hvor de var borti sølv av og til, men i små mengder. Det er påbegynt en sjakt ved siden av stollens mundloch. Over denne synken og stollens mundloch ble det bygd et større hus for dampkjele og heiseinnretning, spiserom og 3 soverom for arbeiderne, lampe og oljerom, materialbod og snekkerverksted. I tillegg ble det bygd stall og vognskjul, kontor og laboratorium.

Den utdrevne malm i 1910 ble ikke skjeidet umiddelbart. Belegget hadde i gjennomsnitt vært 25 mann, og det var arbeidet 2205 dagskikt og 2055 nattskikt. Lønnen for dagarbeid lå på kr.3.50 til kr. 4.00, mens akkord arbeidere tjente 5 til 6 kroner pr dag. I 1911 er beretningen tynnere. Hovedsynken ble avsynket ytterligere 25 m. og det ble gjort tverslag av forskjellig lengde og på forskjellige dyp både mot øst og vest, nord og syd. Spor av sølv ble funnet på flere steder, men så vel bånd som ganger var over alt smale, så de fant ikke drivverdig malm. Dette året gikk det med 2637 dagsverk og lønnet ut kr. 13.030, det vil si praktisk talt kr. 5/ dagsverk. I 1912 fortsetter driften, men med enda mindre mannskap. Det blir gjort tverslag og orter på forskjellige steder. Mangelen på sølv er beskrevet på forskjellige måter, for eksempel «gangen viste seg uholdig», eller «ingen sølvførende drummer overfart», eller «flere drummer med spor av sølv, men disse kan ikke sies å være drivverdig i dette nivå». Dette året ble det utført 1020 dagsverk. Det gikk som det måtte gå, i 1913 var driften nedlagt.

Det er lite igjen av muntlig tradisjon om gruedriften i Kvartus. De som kunne fortelle noe var Aksel Bæver og Ragnvald Lia, men de var født så seint at de bare hadde annen hånds opplysninger. Arbeiderne som fortsatt ble husket var Engebret Finnebråten som bodde i Breilia. Han var sjakthauer iflg. Aksel. Så var det Anton Bæver, Herman Halvorsen i Spiten og Karl Brynsplass. Fra Lurdalen kom Torkel Ødegård fra Snaret, han gikk beint over åsen. Det var vel en fin start på dagen? Litt lettere for Hans Fauleplass som bodde oppe på åsen og kunne starte i utforbakke. Papirer når det gjelder dette gruveselskapet finnes ikke lenger, så vi veit ikke mer når det gjelder arbeidsfolk og ledelse, bortsett fra at muntlig overlevering nevner en Puntervold som leder for driften.

Det som kunne selges ble vel revet og solgt ganske snart, men det ble fortalt at det bodde en enkemann i huset over gruveåpningen inntil det ble revet. Materialer fra husene i Quartus ble visstnok brukt da Crannergården i Håvet ble satt opp, den med det spisse, bratte taket.

Transporten av malm til smeltehytta foregikk med hest, men med 2-spann. Folk

husket at det var ei kraftig dampfløyte her, som ble brukt som signal ved matpause. Den hørtes over hele nedre del av grenda.

Nå er det ikke annet enn gruveåpningene og berghallene som viser oss hva som har foregått. Det var fin vei opp til gruva allerede for 100 år siden, og en skogsbilveg som ble bygd i 1960-åra gjør det lett å komme videre oppover for å se flere rester etter fortidens gruvedrift. Denne veien går i store slynger og har til dels ødelagt berghallene.

Brennesetra

Gml. G.nr. 954 - H.nr. 8293-1.

Eiere:

	gården Brenne	1851 – 1881	Ingebreth Wigersløvplads
	gården Dyrmyhr	1881 – 1886	enka Maren Olene Bendixdtr.
– 1793	Michael Heltzen	1886 – 1903	Even Pedersen Hindklev
1793 – 1803	Niels Nielsen Vogt	1890 – 1937	Anton Bæver
1803 –	Jørgen Andersen Hugsted	1937 – 1956	Karl Bæver
– 1831	Anders Jørgensen Hugsted	1956 – 1992	enka Avanja Bæver
1831 – 1839	Halvor Andersen Hugsted	1992 – 2000	Olav og Anker Bæver
1839 – 1851	Hans Wølner Kofoed	2000 –	Rune Bæver

«En Sæter med paastaaende Bygninger og tilhørende Jordvei, Brændesæteren kaldet beliggende i Gaarden Bævers Udmark paa Høiden af Aasen - i Øst af Pladsene Østby - i Øst Eker - omgivet af Sølvverkets skov og Udmark.» Slik ble eiendommen beskrevet i 1850, den var for øvrig fri for årlig grunnleie. Tar også med en beskrivelse fra boka «Seterdrift i Sandsvør» av Gerd Næss. «Brennesetra ligger på Bæveråsen 540 m.o.h. og ca.100 m. vest for grensa mot Øvre Eiker. Setra er anlagt på ei

Brennesetra og Brennesetertjernet ca. 1930.

lita høgde ca. 50 m. øst for Brennesetertjern. Setervollen er til dels bratt, men der hvor seterbua står er det slett grasvoll, og opp til fjøsene er det ei lita stigning. Det ligger ei olle litt høgere enn tjernet, og i den er det iskaldt oppkommevann. Setra har nok opprinnelig tilhørt Brenne i Grosvoldkroken, men har antagelig ikke vært brukt derfra siden på 1600-tallet.»

Brennesetra hørte til Brenne gård og ble antagelig ryddet før Sølvverkets tid. Brenne gård eide hele området sør for Bæver og Dyrmyhr gård har hørt til Brenne gård. Første gang vi har funnet setra i tinglysningbøkene er i 1793. Da overtok postmester Niels Nielsen Vogt bygselen på Bæver gård samtidig som han kjøpte plassen Lia og gården Dyrmyhr fra boet til Oberberghauptmann Heltzen. I denne handelen fulgte Brennesetra med som seter under gården Dyrmyr. Under besiktigelsen og tak-sasjonen av eiendommene står det om Brennesetra «til Huusene paa Brænde Sæter, nemlig en gl. Sæter Boe og et gml. Fæe Huus hvilket det sidste behøves at underbygges og nyt Tag paalægges, Ligesom og Taget paa det første tiltrænger forbedring; saa blev til dettes i Standsættelse Skiønnet at ville medgaa 12 rd». Vedlikeholdet hadde ikke vært helt bra. Kanskje var det Heltzen som kjøpte setra fra Brenne gård.

En tinglysning i 1795 sier at Niri Olsen Garaas selger plassen Mellom Hugsted (løkke 30) «Plads med tilliggende Sæter Brændsæter». Dette stemmer ikke, Niels Vogt var fremdeles eier og solgte setra i juli 1803 til Jørgen Andersen Hugsted som eide Mellom Hugsted (løkke 26). Jørgen betalte 65 rd for setra.

Jørgens sønn, Anders Jørgensen Hugsted overtok Mellom Hugsted da faren døde i 1810, men manglet tinglyst hjemmel. I 1831 overtok tredje generasjon, Halvor Andersen Hugsted, plassen og setra. Halvor fikk etter hvert økonomiske problemer og måtte pantsatte Brennesetra til Morten Olsen Hugsted for 50 sp 5 sk. Grunnen var «at indfrie gjæld for Min Fader Anders Jørgensen». På høsten 1839 måtte han selge setra til sorenskriver Hans Wølner Kofoed for 140 sp. Kofoed eide på den tida Bæver gård. Han overtok ansvaret for tre pantobligasjoner, og med renter og omkostninger dekket disse kjøpesummen. Høyet som Halvor hadde slått, avlingen av de nedsatte potetene og gjødselen som fantes fulgte ikke med. Han skulle oppbevare dette på setra til han kunne bringe det ned på vinterføret. Faren Anders hadde tinglyst rett til bruk av et jorstykke på setra sammen med føderådet, men frasa seg nå denne retten. Dette gir et godt innblikk i hvor viktig all dyrkbar jord var.

Da Kofoed døde solgte skifteforvalteren Brennesetra i august 1851 til Ingebreth Knudsen Vigersløvplads og prisen var 70 sp. Dette utgjorde summen på en obligasjonen fra Halvor til Kofoed som fremdeles heftet på setra og som Ingebreth overtok. Salget ble først tinglyst i 1863.

Ingebreth hadde Vigersløvplassen da han kjøpte setra, men da han solgte Vigersløv og flytta til Breilia beholdt han setra. Da Ingebreth døde, hadde han og kona skrevet testamente og kona Maren Olene Bendixdtr. overtok den i 1881. Fem år seinere, i

1886, solgte hun setra til Even Pedersen Hindklev som hadde kjøpt Vigersløvplassen av dem. Even betalte 680 kr. Even hadde solgt Vigersløvplassen i 1882 og det fortelles at han bodde på setra noen år. Husholdersken til Even var enke og ble kalt «mor Nilsen», hun flyttet hit sammen med ham.

Det blir fortalt en historie om oppholdet på setra. I seterbua var det bare ei seng, og siden han og «mor Nilsen» ikke var gift var det naturligvis noen som ikke tålte dette, og det ble meldt fra til presten. Presten syntes vel han måtte følge opp saken og forhørte seg med Even Pedersen om det var slik som det ble sagt. Jo, Even innrømmet at det var bare ei seng, men han forklarte at han hadde delt senga i to med et bredt bord, så han mente å ha sitt på det tørre. Om presten godtok denne løsningen kjenner vi ikke til! Even var nå blitt en gammel mann, de fikk leie hus på Roshaugen og flyttet ned før 1900. Mer der.

Setra gikk til tvangsauksjon i 1903 og Anton Bæver fikk tilslaget og betalte 600 kr. Anton hadde Bæverplassen (løkke 75). Handelen ble først tinglyst i 1905 og det var da sorenskriverkontoret begikk den store feilen å ta med Sølverkets skog på Bæver på samme skjøtet. Anton sto som eier av skogen helt til feilen ble oppdaget i 1933. Han måtte tinglyse at han sa fra seg eierskapet til skogen!

Iflg. sønnen Aksel Bæver lå da mor hans, Anna Bæver, her med krøtter hvert år fram til 1917. Da reiste Anna fra Anton og fikk seg arbeid som kokke ved Nore-anleggene, og i årene 1918 og 1919 var det døtrene Agnes og Aagot som var budeier her. Så fikk jentene annet arbeid, og i 1920 og 1921 var det Berte Thonhaugen som sto for seterdrifta. Etter det

ble setra leid bort som hytte i flere år, det var ingen seterdrift her, men vollen ble slått. I 1935 bestemte Aksel og Aslaug Bæver seg for at de ville prøve seg med seterdrift. Da var gjerdene til nedfalls, og Aksel brukte 2 uker på å sette opp nytt gjerde. De lå også her med

Avanja og Karl Bæver på Brennesetra 1939, første året de var her. Fra v.: Avanja Bæver og Rakel Lien. Sigrid Bæver og sønnen Edvin (18 år) med Olav (4 år) på armen. Karl Bæver med Anker (7 år) foran seg.

kuer i 1936 og 1937. Aksel forteller at de hadde som regel 5 kuer og like mange ungdyr. I alle år som Anton eide setra ble høyet på vollen slått, men det hendte det var lite de åra som gjerdene lå nede. Høyet ble kjørt ned med hest og slepebom på vinterføre. Vinterveien gikk nordvestover fra vollen og over Skjærbenkmyra og ned på Kippen i Lurdalsskardet, der var det ofte tømmervei. Men fra Kippen og til Brennesetra måtte veien måkes. Karl og Aksel måtte være med og måke de dagene de ikke var på skolen.

Anton Bæver døde i 1937, og det var sønnen Karl som overtok Brennesetra og Sælebakkløkka. Setra ble ikke brukt i 1938-39, men så kom krigen og Avanja og Karl Bæver skaffet seg ku. De lå på setra i hvert fall i 1941 og 1942. Fra 1945 til 1953 var det Dagny Lien som lå her med kuene sine. Etter det har det ikke vært seterdrift her. Iflg. Olav Bæver så ble vollen slått antagelig fram til 1948, det var siste året det var ku på Sælebakkløkka. Høyet ble da fraktet ut ved Kvartus, og de hadde da ingen motbakker og kunne greie seg med høykjelke og mannemakt. Siste året vollen ble slått var i 1950. Det var det Olav Amundsen på Bæver gård som gjorde, men høyet ble liggende i låven, og noe ligger igjen den dag i dag. Låven står fortsatt. Karl Bæver døde i 1956, og fra da og fram til 1993 var det kona Avanja som sto som eier. Sønnene Anker og Olav Bæver overtok da etter moren. I dag er det Olavs sønn Rune som har overtatt. Vollen vokser nå til med skog.

Lindteigsetra – Nordsetra

H.nr.8291-1 og H.nr. 8292-1

Nordsetra ca 1930.

Lindteigsetra ligger helt nord på Bæveråsen og navnet tilsier at den har hørt til Lindteigen fra starten. Sætra var sammen med Brennesetra fritatt for årlig avgift. Den er nok ryddet tidlig på 1700-tallet, men er ikke nevnt i noen handel før rett etter 1800. Da består den av to setereiendommer, en søndre og en nordre del med forskjellige eiere. Seterhusa lå på den

Nordsetra, kubåser fra eldre tid.

nordre delen. Setrene hadde felles havnegang. Navnet Nordsetra er først nevnt i en sak i 1860-åra da det bare var en eier. Kanskje navnet sier seg selv, det var den nordre delen som var viktigst, for der sto husa.

En beskrivelse, omtrent slik det står i boka «Seterdrift i Sandsvær», utgitt 1992. «Setra ligger lengst nord på Bæveråsen, i et bakkehell ca. 150 m. fra delet mot Flesberg herred. Omtrent 20 m. ned for bua renner en bekk som kommer fra St.Olavstjern, der sto et skur som ble brukt til ysting. Det datt ned, og gryta sto seinere på ei eise av stein. De siste åra var det lite ysting, for melka ble bært ned til gårdene. Seterbua står på en fin grasvoll, men pipa har ramlet ned og bua er svært dårlig. Fjøset står lenger opp i bakken, og det er dårlig vedlikeholdt. Låven står i en skrå bakke, så det er høge pilarer på nedsiden. Det ligger ennå plog, harv og høyslede under golvet på låven. Et småfefjøs var bygget inntil låven, men det er ramla ned. Det ble tatt inn leiedyr fra andre gårder i Bævergrenda, og de siste åra med seterdrift ble det betalt kr. 40 for hver ku. Gris var også med noen år, den fikk mye separert melk å drikke.»

Nordre del – Gml. G.nr. 952 – H.nr. 8291-1

Denne halvdelen av setra er første gang nevnt som egen eiendom under et eierbytte på Lindteigen i 1819. Enka etter Ole Larsen Lindteigen solgte Lindteigen og halve Lindteigsetra til Knud Jørgensen Finnebraaten, og Knud solgte videre i 1823 til Ingebreth Olsen Friis/Lindteigen.

Ingebreth solgte kun Lindteigsetra til farbroren Peder Larsen Friis som hadde

Augensplass (løkke 33) for 50 sp. Det var bygninger på setra og det kan virke som det er Ingebretth som har satt dem opp. Enka etter Peder, Kari Jacobsdtr., overtok Augensplass og setra i 1838, men setra er ikke nevnt i noen seinere overdragelser av Augensplass, så det er ukjent når den ble solgt. Under en auksjon i 1867 er det nevnt en kjøpekontrakt fra januar 1857 og Østen Finnebraaten kan da ha kjøpt denne delen fra Nordre Østby. Se mer under.

Søndre del – Gml. G.nr. 953 – H.nr. 8292-1

Denne søndre delen hørte til Søndre Hugsted (løkke 29) på begynnelsen av 1800. Den ble nevnt i 1820 da Anne Pedersdtr., enka etter Johannes Olsen Hugsted, skulle gifte seg for andre gang. Det er da bemerkt at «Paa ovenstaaende ½ Deel i Lindteisæteren kan derimod hverken Selgeren eller de foregaaende Eierne findes at have havt Thinglyst Adkomst». Det vil vel si at vi ikke kommer lenger tilbake i tid på denne delen, da de ikke har tinglyst handelen.

Setra fulgte Søndre Hugsted videre. I 1899 solgte Lars Kittelsen Kaldal sin eiendom i Hugsted som bla. inneholdt plassen Søndre Hugsted. Han opplyste da at Linteigsetra hadde han solgt for mange år siden til Østen Østensen Finnebraaten. Det var ikke skrevet eller tinglyst noe ved denne handelen.

Det viste seg da at Østen også eide den nordre delen av setra. Han kan ha kjøpt den fra Gullik Østby på Nordre Østby. Enka etter Gullik forlangte i juli 1864 og januar 1865 eksekusjonsforretninger over begge setrene. De var nå en eiendom og ble da bare kaldt Nordsetra, navnet som benyttes i dag. Hun hadde et utlegg i Nordsetra på opprinnelig 9 sp og 78 sk og det blir vist til en kjøpekontrakt fra januar 1857. Det ble et forlik mellom partene, men oppgjøret uteble og i 1867 krevde hun ved sakfører Klem offentlig auksjon. Gjelda var nå med renter og omkostninger kommet opp i 27 sp og 97 sk. Taksten ble satt til 60 sp. Sakfører Klem pr. kommisjon fikk høyeste bud 35 sp. Han overdro deretter setra til Olavus Østensen Finnebraaten for 40 sp og han fikk utstedt auksjonskjøte i juni 1868. Olavus hadde Pikkerplassen (8272-1) og var bror til Østen nevnt over. Setra har seinere fulgt familien og hører i dag til Svendsplassen (8276-1).

Kristian og Gudrun Foss som hadde Larsplassen (løkke 74) fra 1929-1938 brukte setra. Høyet på vollen ble slått og fraktet ned til Larsplassen på vinteren. Dattera Gerd forteller at de flyttet på setra så tidlig på sommeren at hun opplevde å gå fra Nordsetra til Bæver skole de siste dagene før skolen sluttet. Om høsten hendte det at de lå her etter at skolen hadde startet. Hun forteller at hun fikk være med og kjøre høy noen ganger. Høyet ble stappet i sekker, det var en arbeidskrevende transport.

Koia på Bæveråsen

I begynnelsen av 1930-årene fikk Nils Spiten tillatelse av Hans Ulberg, som da eide Bæver Gård, til å bygge ei jaktkoie på Bæveråsen. Tomta hadde han fått som betaling for et stykke arbeid han hadde utført på Bæver. Det ble imidlertid ikke utstedt noe skjøte mellom dem. Koia ble satt opp nord for Brennesetra, på nordsida

av Lurdalskaret. Den ble mye brukt i forbindelse med jakt i området, og ble også et populært mål for grendas ungdom på tur, både vinter og sommer. Under krigen ble den visstnok også brukt som skjulested for hjemmefronten.

Jaktkoia på Bæveråsen, Gustav Spiten til høyre.

Unge bevergreninger på Bæveråsen 1938. Foran fra v.: Helmer Brynsplass, Olaf Østby, Ukjent, Reidar Stangby, Trygve Skogen. Bak: Albert Eriksen, Torger Skalstad, Reidar Brynsplass og Andreas Østby.

Kroneberget

Kroneberget, er en bergvegg oppe i Bæveråsen hvor det er hogd inn ei kongekrone. Bergveggen ligger ved traktorveien som kommer opp fra Balfot, opp forbi Glanerberget og videre innover åsen. Kongekrona er Fredrik V's krone. Dette er utført av Peder L. Biring i 1759. På den tid levde det to med dette navnet på Kongsberg. Vi velger å tro at den som har gjort det er den Peder Larsen Biring som er født i 1734, sønn av Lars Torbjørnsen på Biringsplass. Vi kan vel anta at Bæveråsen var «hjemmebane» for ham. Ved bergmannntallet i 1771 arbeidet han som hauer ved Dildok skjerp. Vi har ikke funnet ut om han noen gang arbeidet i Quartus-gruvene eller Bæver-skjerpet her i åsen.

Han henviser til 5 forskjellige steder i bibelen som vi vil sitere her:

Peters 1. brev 2.17.: «Ær alle, elsk broderskapet, frykt Gud, ær kongen».

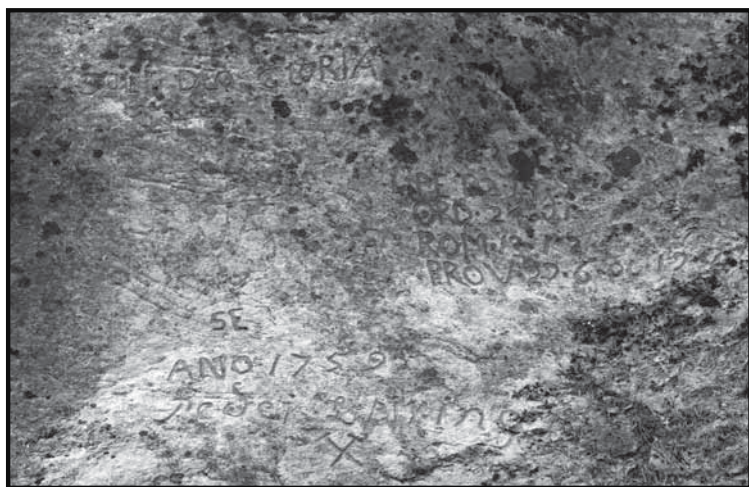
Ordspr. 24, 21.: «Frykt Herren min sønn, og kongen! Med folk som setter seg opp mot dem, må du ikke ha noget å gjøre!»

Rom. 13, 12.: «Det lider med natten, og det stunder til dag, la oss derfor avlegge mørkets gjerninger, men ikle oss lysets våpen!»

Jes. 29, 6.: «Fra Herren, hærskares Gud, skal det komme en hjemsøkelse med bulder og brak og veldige drønn, hvirvelvind og storm og fortærende ildslue».

Jes. 19, 20.: «Og det skal være til et tegn og et vidne i Egyptens land for Herren, hærskares Gud; år de klager til Herren over undertrykkerne, skal han sende dem en frelser og en stridsmann og fri dem ut».

Det ser jo ut som han kjenner sin bibel, og vi får håpe at han var sterk i troen. Bergmennene arbeidet under usikre forhold med stor risiko for skade og død, og dette

Inskripsjon i Kroneberget.

preget sikkert deres forhold til Gud. Men det var nok ikke alle som var like opptatt av dette som Peder Biring. Sett fra Sølvverkets side må jo Peder ha vært en ideell arbeidstaker, i alle fall når vi ser på hans moralske holdning.

BECKEN / LIA

(Løkke 23-24)

Gml. G.nr. 892 – H.nr. 8233-1

Bævergrendveien 44

Eiere:

– 1715	Peder Paulsen Bechen	1839 – 1846	Carl Wilhelm Boech
1715 – 1724	Hans Svendsen Lia	846 – 1854	Peder Christian Holst
1724 – 1727	enka Anne	1854 – 1862	Klemet Klemetsen
1727 – 1730	Ole Poulsen Frisch	1862 – 1877	Ole Johnsen Lunde/Sødem
1730 – 1741	Hans Siulsen Bæver	1877 – 1892	Johan Chr. F. Sunne
1741 – 1761	Hans Simon Hansen Bæver	1892 – 1894	Peder Sunne
1761 – 1765	enka og Jens Olsen Kolaas	1894 – 1896	Hjalmar Røraas
1765 – 1770	Mogens Bentzen	1896 – 1897	Gulbrand Torsteinsen Garder
1770 –	enka Sophie Helzen	1897 – 1918	Kittel Gulliksen Klev/Lia
– 1794	Christian Heltzen	1918 – 1974	Niri Lia
1794 – 1803	Niels Nielsen Vogt	1974 –	Ragnvald Lia, Roe Lia og Torill Andersen
1803 – 1814	Jens Olsen Sunne	2007 –	Kirsten Lia og Torill Andersen
1814 – 1814	Even Olsen Saarbye		
1814 – 1822	Lars Gulbrandsen Heramb		
1822 – 1839	Johannes Holst		

Plassen ble ryddet i 1700 og er en av de tidligste som ble ryddet på Bæver Grund. Plassen ligger lengst sør i grenda og ble på begynnelsen av 1700-tallet kalt Bechen. Navnet Bechen kan komme fra en bekk som kommer fra åsen og renner ut i Lågen på sørsida. Rydningsmannen Peder Paulsen kalte seg Bechen. Navnet Lia kommer fra neste eier.

Berghauptmann Johan Fredrich Schwabe ble bygsler på Bæver gård i 1705, «som hans Kongl. Maj.st. er tilhørende og til mig allernaadigst er bøklet». I mai 1715 tinglyste han at Peder Paulsen Becken for «14 aar siden udi Berghauptmann von Schlanbuschs tider og med hans tilladelse og bevilgning... self Rødte og opdørket et Huusmands Seede kaldet Beken som hand nu bor, hvilken Plads hand haft ladet bebygge en Stenaktige Huse, iligmaade bemelte Plads med Skiegierde vel forvared».

Peder bodde her med sin «quinde» Aase Madsdatter, hun døde i 1735 som Peders «frille», 80 år gammel. I Sølvsverksmanntallet for 1711 finner vi en Peder Paulsen fra Hedemark, han er 43 år og har arbeidet 2 år som knekt, 4 som hauer og 11 som understiger. Han bor «In Bever for der Stadt».

Peders og Aase hadde bla. en sønn:

1. Paul, 1703-1748, g.1738 på Bragnes m. Margrethe Jørgensdtr. Vogt, fra Vågå i Gudbrandsdalen, hadde minst 6 barn. Var ved SV og ble sjaktstiger. I 1732 har han anført i 7 ½ år og har før vært matros. Bodde på Dyrmyhr Grund. Margrethe, 2.gg.1751 m. Siul Olsen Hadeland, d.1757, 37 år gml.

I skjøtet er det bekreftet at han kan ta ved og gjerdefang i skogen, men ikke hogge tømmer f.eks. til husbygging, uten Schwabes tillatelse. Han skulle holde skogen og tilliggende havn i god stand. Alle som bodde på Bæver Grund kunne slippe ut dyra for å beite fritt. Men det var mangel på gode beiter for dyra ellers og Peder som bodde ved grensa i sør, ble pålagt å passe på at ikke fremmede dyr kom inn på Bæver Grund. Hvis dette skjedde måtte han omgående gi beskjed til bygsleren av Bæver gård. Da han ønsket å selge plassen, kunne han ikke selge til hvem han vil, den skal tilbake til bygsleren (se over). «Efter Kongelig Kjennelse» skulle han ha fortjent betaling for plassens rydding og for hus. Dette gikk i orden da han solgte plassen i august 1715 til Hans Svendsen. Salgssummen er ikke nevnt. Selv kjøpte han et hus med løkke på Dyhrmyr Grund året etter.

I manntallet fra 1711 finner vi Hans Svendsen Lia, 38 år fra Sandsvær som leier hus hos Jacob Jacobsen Snekker. Dette er en god kandidat da han i tillegg heter Lia, for heretter kalles plassen i mange år for Bechen eller Lia. Han var antagelig sønn av Svend Hansen på gården Lia i Sandsvær. En Hans Svendsen giftet seg i 1701 med Anne Hartvigsdtr.

Under navnet Hans Svendsen finner vi de to yngste barna og under Hans Lia de fem eldste:

1. Anne, 1705-1771, g.1727 m. Ole Paulsen Frisch, f.1702, overtok.
2. Inger, f.1708.
3. Inger Maria, f.1715.
4. Anne Marie, f.1717, tvilling med
5. Inger Maria, f.1717.
6. Hartvig, f.1718.
7. Inger, 1722-1747, g.1743 m. Hans Simon Hansen Lia, d.1759, 58 år. De overtok her etter Hans Simons far, se under.

I april 1724 døde Hans Lia og hans antatte kone Anna i september 1726. Hun ble nå kalt Lia og de betalte for alle klokkene under begravelsen. Datteren Anne og mannen Ole Paulsen Frisch overtok plassen da moren døde. De opptok et lån på 100 rd i september året etter med pant i plassen. De hadde giftet seg i januar 1726. Ole var født ca. 1702 og sønn av Poul Pettersen Frisch og Anna Antoniusdtr. Nolt i Landsværkgrenda i Hedenstad.

Januar 1730 ble det tinglyst et makeskifte mellom Ole Paulsen Frisch på Lia og Hans Siulsen Bæver på Friskeplass. Ole fikk utbetalt 100 rd i mellomlegg. Dette mellomlegget ble betalt av Halvor, eldste sønnen til Hans, dette kom fram under en rettssak i 1746, mer om dette under. Halvor ønsket at foreldrene skulle bo nærmere

«Kjøbstaden». Mer om Ole Frisch og Anne Hansdtr. Lia under Friskeplass (løkke 13).

Hans Siulsen hadde først en plass i Hugsted før han flyttet ned i grenda og ryddet Friskeplass rundt 1710. Han var gift med Anne Simensdtr. Hans og Anne var i slekt med den første eieren av Lia, Peder Paulsen. I et skifte er det nevnt at Peders sønn og Hans og Annes sønn, Hans Simon, var søskenbarn.

Hans og Anne hadde bl.a. disse barna:

1. Hans Simon, d.1759, 58 år, 1.gg.1743 m. Inger Hansdtr. 1722-1747, 2.gg.1749 i Svene m. Maria Elisabeth Jacobsdtr. Møller, d. 1764, 40 år. Hun 2.gg.1760 m. Jens Olsen Kolaas. Hans Simon overtar.
2. Halvor, d.1741, 41 år, g.1733 m. Anne Christine (Stine) Andreasdtr. «Efter Kongebrev, uden foregaaende Lysning», d.1765, 45 år gml. Enke etter SA Ole Andersen Sandsværing, hadde 3 barn. Halvor var handelsborger og de hadde 5 barn.

Hans Siulsen arbeidet ved Sølvverket. I Hugsted hadde han trolig arbeidet med tømmerhogst og kølabrenning. I SV-manntallet for 1711, finner vi Hans Schiulsen 68 år gml. fra Numedal. Han hadde arbeidet 11 år som junge. Alderen passer godt med alderen som er oppgitt da han døde. Hans og Anne overdro plassen til sønnen Hans Simon i oktober 1741, «mens vi nu er ved Sund Fornuft og Forstand og førend vores Dødelige Afgang». Taksten på 300 rd ble satt under makeskiftet. Gjelda var på 260 rd, de resterende 40 rd gikk til sønnen for «at han efter dags dato til vores Dødsdag Forsørger os og udviiser mod os den same Kierlige omhygglighed og opvartning, som han forhen og hidindtil udviist, hvorpaa havde ingen Tvist». Han skulle også sørge for foreldrenes begravelser. Faren Hans døde bare en måned seinere 99 år gammel. Det ble holdt skifte året etter. Det var godt med redskaper og løsøre. Av løsøre kan nevnes 10 tinntallerkener, et dypt tinnfat og tinn lysestaker. De hadde ei rødkollet ku. Husa besto av ei stue med to stuer, kammers og kjøkken, to lader, en låve, et fjøs, en hestestall og et vedskjul.

Sønnen Hans Simon mente at skifteforhandlingen var en enkel sak da han alt hadde overtatt. Broren Halvor døde en måned før faren og Halvors kone Stine mente at ikke alt hadde gått riktig for seg og hadde flere protester på vegne av deres tre barn. Forhandlingene ble omfattende da en av Halvors kreditorer, Theodor Schlanbusch, hadde pant i plassen. Pantet ble stående, og det ble til slutt enighet om at barna arvet 40 rd etter farfaren, 20 rd til sønnen og 10 rd til hver av de to døtrene. Arven ble sikret med en obligasjon i plassen. Hans Simon ble verge og formynder for barna. Han skulle påse at de fikk en «sømmelig opdragelse». Den eldste av Halvors døtre, Dorthé Maria, skulle være til oppfostring hos ham på Lia til hun kunne forsørge seg selv. Stine var fornøyd og ville ikke forlange skifte når svigermoren døde. Hans Simon

og svigerinnen avsluttet det hele med et håndtrykk. Svigermoren døde i 1744 86 år gammel, og sønnen Hans betalte for «alle Klokke» under begravelsen.

Men svigerdatteren var allikevel ikke fornøyd, da hun var satt i en «Fattig og slet Tilstand». I 1746 prøvde hun en ny sak for retten. Hun mente fortsatt at plassen måtte tilfalle begge sønnene eller gå til henne og barna og da innlemmes i mannens bo. Hun krevde at kontrakten som var inngått mellom svigerforeldrene og Hans Simon måtte oppheves. Det ble ført mange vitner, spesielt de eldre fra grenda. De ble spurt om hva de husket eller hadde hørt om hvordan makeskiftet i 1739 hadde foregått og hvem som hadde betalt hva. Gamle og nye tjenestefolk ble utspurt om forholda på plassen. I tillegg hadde vitner fortalt at Hans Simon ikke hadde oppfylt sine forpliktelser når det gjaldt Dorthe Marias oppfostring. Ei tjenestejente fortalte at hun fikk mat og drikke, men oppfostring og omsorg bl.a. lesetrening ble det lite av. Moren hadde hentet henne hjem igjen. Stine vant ikke fram med eierskapet, men fikk antagelig utbetalt de 100 rd som Halvor hadde betalt ved makeskiftet i 1730. Først i februar 1747 falt dommen. Retten mente at alle kontrakter og skifter var i orden og kunne ikke oppheves. Om hun ikke var enig skulle hun ha reist dette kravet under skiftet til svigerfaren i 1742.

Hans Simon hadde giftet seg i november 1743 med Inger Hansdtr. Lia. Hun var datter til forrige eier og hadde vokst opp hos søsteren Anne på Friskeplass. Da hun giftet seg fikk hun utbetalt farsarven av svogeren på 100 rd og de kom nok godt med.

Hans Simon og Inger fikk disse barna:

1. Hans, 1744-1748.
2. Anne Mallene, 1746-1747, ble 14 uker.

Inger døde i januar 1747 og det ble betalt for alle klokke under begravelsen. Skifte ble åpnet i februar. Skifteforhandlingene denne gang gikk greit, men også denne gang med svigerinnen Stine som observatør. Det var bra med innbo og løsøre,

Hans giftet seg igjen i Svene i 1749 med Maria Elisabeth Jacobsdtr. Møller. Hun var datter til klokke Jakob Jakobsen Møller og Marie Larsdtr. på Enga i Svene.

Hans Simon og Maria fikk disse barna:

1. Inger Marie, f.d.1750, ble 14 dager.
2. Hans Jacob, f.d.1751, ble 1 time.
3. Lars, 1752-1754.
4. Johannes, f.d.1755, ble ½ år.
5. Caspar Tobias, f.1756, K 1775, han begynte som dreng ved Sølvverket i 1765, og var da bortsatt i Bergstaden.
6. Hans Jacob, f.1759, K 1775, var antagelig også bortsatt. Ungslemmer ved Gamle Hertzug Ulrichs pukkverk i 1771. Han startet som 8-9-åring.

Hans Simon begynte i gruva som 8-9-åring og i 1732 var han skeidejunge i Kronprinsen gruve og bodde hos en farbror. Sommeren 1757 solgte han ei løkke på nordsida til mestersmed Thore Olsen. Løkka fikk seinere nr. 23 og gikk etter noen år tilbake til Lia.

Hans Simon døde i februar 1759, bare to måneder etter at yngstesønnen ble født. I januar året etter giftet Maria seg med SA Jens Olsen Kolaas/Bæver, f.1723, og sønn til Ole Larsen Kolaas og Marthe Larsdtr. mer om dem på Lindteigen.

Jens og Maria fikk en sønn:

1. Ole, 1761-1764, d. av kopper.

Maria døde i desember 1764, og sønnen Ole tre uker etter. Det ble åpnet skifte i januar. Nils Thoresen Aasland og Marias svoger Hans Olsen Graaten ble verger for barna. Skifteforvalteren forlangte rask registrering og takst av plassen og løsøret. Jens mente han kunne overta plassen til denne takst og gi «sine Stebørn en Kristensømmelig opdragelse efter sin Stand; udi Deres Kristendom Saavel som udi andre fornødne tilfelde, hvilket ei i ringeste maade skal afgaae deres tilfaldne Arve Lodder». Barnas verger kunne ikke bifalle dette, og mente at plassen og alt løsøre måtte gå til offentlig auksjon.

Det var bra med løsøre. Av tinn fantes 6 tallerkner, en lysestake, 1 brennevinsflaske og en gml. tekanne. Også en sølvskje, og av steintøy 6 blå og hvite tallerkner og 6 bordkniver. Inne var det bla. flere bord og skap, 7 trestoler, en stol trukket med lær, 2 kubbestoler, en gyngestol, en skammel, en barnestol og 4 kister, alle med lås. Det var bra med sengetøy og 2 senger. I uthusa var det godt med redskap og «Kiøre Reedskab: 1 Plaug med sin fulde behør, 1 gl ditto, 1 gl Harv, 1 ditto, 1 hjuleBaar Beslagen, 1 Jern Skoed Vedeslæde, 1 eldre ditto, 1 Høyslæde, 1 løv Kurv, 1 gl. MøkeSlæde samt en gl. Sten Slaged Slæde, 1 Kiere med 2de Kister og Ben til». Maria hadde en hjulrokk, en vevstol med tilbehør og 3 vevskier, et hespetre og garnvinne, 1 Naale Pute, 2 gl. Skilderier. Hennes «GangKlæder» ble beskrevet som : «1 Røed bastes Kaabe med Sølv Hager udi, 1 gl Rannede Stoffes ditto, 1 Sort Flanels Skiørt, 1 ældre ditto, 1 blaate Rannede bomulds ditto, 1 blaate Stoffes ditto, 1 grønt Stoffes ditto, 1 hvid Demetes sk--, 1 Sort ulden Popelines trøye, 1 Sort flanels Trøye, 1 Rød Blomede Cartuns ditto, 1 Blaae Cartuns ditto, Jakke, 1 Blaae Bays ditto med foder under, 1 Sort Stoffes Kyse, 1 hvid Demetes ditto, en Modest, 2 Knippels Hatte, og et par Handsker samt et Haand Klæde med Sprang, En Sort huve og en Klædes Kurv samt 4 Lue Baand. Av dyr fantes 1 hest, 3 kuer og 1 «aars-gris». De hadde en husbibel og fire andre bøker.

Da omkostningene ved auksjonen var trukket fra ble det vel 156 rd til inntekt for løsøret. I mai ble plassen taksert til 540 rd, og husa registrert som: «8 laftet Vaaning med Stue paa Søndre Side af Indgangen i Svalen uden Kakkelovn i, paa Nordre siide af Svalen ere en Stue med Kakkelovn udi og Kielder under, Andre en sex laftet Bygning hvorudi er et Kammer med Kakkelovn udi, et Kiøkken med Skaarsteen udi. Udhuserne ere bestaaende af en Love med 2de Lader inne, item ere en 4re laftete

Hæstestald, saa og et Fiire laftet Fæhuus og samme med den tilliggende dyrkede og udyrkede Jord vei». Utropssummen på auksjonen ble satt til 500 rd. Etter adskillige bud og overbud fikk Zimmermand, bygsleren på Bæver gård, tilslaget på 560 rd. Han avsto og overførte kjøpet til justisråd Mogens Bentzen.

Da gjelda og omkostningene ved begge auksjonene var trukket fra ble det 206 rd til deling. Jens fikk sin halvpart, og da sønnen Ole var død mottok han også hans morsarv. De tre barnas morsarv var på vel 34 rd til hver. På grunn av den «eldste Søns Svaghed og den yngstes Ungdom» ble det ved verge Niels Aasland utbetalt 40 rd til hver «til deres Forpleigning og Opdragelse». De vokste opp i byen, men det er ukjent hvor. Enkemannen Jens flyttet til Niels Thomasen Spiten og i januar 1770 giftet han seg igjen med nabodatteren Karen Andersdr. Brua. Mer om dem på Gaasevolden (løkke 5B).

Den nye eieren Mogens Bentzen var f.1710 på Eidsvold Prestegaard og g.1750 m. Sophie Heltzen, f.1720 i Christiania. Hun var søster til oberberghauptmann Michael Heltzen. De hadde minst fem barn og bodde i byen. Ved taksasjonsforretningen i 1769 møtte Bentzen og plassen ble oppmålt til:

«fra Søer til Nord som var i Længde	740 allen
65 allen fra Søer Enden var Bredden til øst og væst	300 allen
193 allen paa Lang Linnien var Bredden	433 allen
500 allen paa atermelte Lang Linnie var Bredden	285 allen
og paa Nordre Ende Runder Gierdet sig»	

Branntaksten på alle bygningene var i 1767 på 130 rd.

Mogens Bentzen døde i Skien 1770. Enka Sophie Heltzen overlot seinere Lia til sin brorsønn assessor Christian Heltzen som nå hadde overtatt Dyrmyhr og bygselen på Bæver fra farbror Michael Heltzen. I 1787 var det branntakst på bygningen: «8 lafted Vaanhuus under SteenTag, 4 fag Vinduer, en Kakkellovn og Comesil, under SteenTag. 4 lafted Vaanhuus under SteenTag, 2 fag Vinduer, en Kakkellovn og Skorsten, under SteenTag. 8-lafted Koe og HesteStald under BordTag. 6 lafted Love og Lade under SteenTag» Branntaksten ble 180 rd. Ti år seinere hadde ku- og hestestallen brent ned.

Christian Heltzen solgte Lia til Niels Nilsen Vogt i 1794. Niels Nielsen Vogt var kjøpmann på Bragernes og kjøpte gården Dyrmyhr med Brennesetra og plassen Lia av Christian Heltzen. Kjøpesummen for det hele var 7000 rd (Dansk Courant). Han ga 600 rd for Lia. Den årlige grunnleia på Lia var nå 2 rd 18 sk.

Niels Vogt ble i november 1799 utnevnt til postmester i Kongsberg og det står da «Kongelig Commisair og Examinatus Justis Niels Nielsen Vogt». Lia leide han bort og i 1801 bodde Steffen Davidsen Koth her med familien. Han var f.1757 og sønn til David Henrichsen Koth og Maren Ebbesdr., og ble g.1782 m. Anne Olsdr. Hougsund, f. ca. 1753 på Eiker. Han var vel en slags forvalter selv om han var SA.

Steffen og Anne hadde disse barna:

1. David, f.1783.
2. Ole, f.1786.
3. Ambros, f.1789.
4. Karen Maria, f.1793, d. liten.
5. Karen Maria, f.1796.
6. Ole, f.1799, K 1814.

I 1801 hadde de bare sønnen David og yngstemann Ole. Steffen var rennemann ved Nordre Hertzoug Ulrichs pukkverk da Sølvverket ble nedlagt i 1805 og fikk hauerlønn i 5 år. Han døde i 1809.

Vogt ble utnevnt til «Kong. Majestæts Sorenskriver i Nordfjord» og flyttet til Nordfjord. Han skrev kontrakt med Jens Olsen Sunne i mars 1803. Salget ble tinglyst i februar 1804 da Sunne hadde oppfylt kontrakten. Prisen var nå 600 rbd og Jens Sunne overtok en obligasjon på 400 rbd. Jens var overstiger ved SV. Han hadde kjøpt et hus i Stixrudgata i juni 1801 og hadde dette i tillegg til Lia.

Jens var f.1756, sønn til Ole Sunnet, Hedenstad, og ble g.1782 m. Inger Marie Olsdtr. Saarby, f.1760. Datter til Ole Saarby, Efteløt.

Jens og Inger hadde disse barna:

1. Hans Jacob, f.1787, K 1801, SA, var ved Søndre Hanibals Pukverk i 1805.
2. Marie, f.1789, K 1805.
3. Ole, f.1791, K 1805, SA og «Oppslager i 1805».
4. Paul, f.1794, SA, 1.gg.1822 m. Gunhild Marie Nielsdtr. Graaner, d.1822 i barselseng, 2.gg.1825 m. Anne Margrethe Nilsdtr. Graaner, f.1799, 4 barn i 1840.
5. Johannes, f.1896, g.1817 m. Anne Marie Olsdtr. Hoen, VA, har 5 barn i 1840.
6. Helle, f.1799, kalt Helle Maria.
7. Anne Margrethe, f.1805.

Da SV ble nedlagt i 1805 var Jens overstiger i Fredrich Qvintus Grube. Han fikk pensjon og lønna var da 10 rd. Som nevnt over hadde Jens også et hus i byen, og på høsten 1814 solgte han huset og Lia til svogeren Even Olsen Saarbye. Han hadde vært lensmann i Hallingdal. Prisen ble 2000 rbd og han overtok tre obligasjoner på til sammen 700 rbd. Saarbye solgte eiendommene videre med en gang til Justisråd Heramb, men da hadde prisen steget til 3000 rbd og han overtok de samme obligasjonene. En god eiendomshandel for Saarbye.

Lars Gulbrandsen Heramb var «JustitsRaad og Overmagasinbestyrer ved Uld og Linnedmanufakturet i Kongsberg» og drev med utstrakt eiendomshandel. Han var gift med Ursula Christiane Grønlund fra Danmark og hadde minst fem barn. Heramb

døde i 1822 og familien flyttet til Danmark. Lia ble solgt på auksjon samme året. Ved 4. gangs auksjon ble høyeste bud 745 sp, og plassen gikk til handelsbetjenten hos kjøpmann Brusgaard, Johannes Holst. Kofoed som nå bygslet Bæver møtte opp på auksjonen og fikk protokollført at kjøper måtte sette opp nytt gjerde på nordsida av plassen. Gjerdet var mot ei fegate som skilte Lia og løkke 22.

Det var flere med samme navn i byen, men dette var antagelig Johannes Olsen Holst som levde fra 1800 til 1873 og sønn av Ole Hansen Holst og Dorthe Sophie Jørgensdtr. Berggrav. Han ble seinere kjøpmann og drev også med utstrakt eiendoms-handel, kanskje var dette hans første handel. Han ble gift med Christiane Wilhelmine Gjermundsdr. og fikk 7 barn. Lia beholdt han til sommeren 1839, da han solgte til doktor Carl Wilhelm Boeck. Kjøpesummen var 1200 sp iberegnet gjeld på 600 sp. Han ga også Holst en obligasjon på 400 sp og betalte 200 sp kontant.

Carl Boeck (1808-75) var fra Kongsberg og ble gift 1832 med Lovise Christense Heuch Barth (1804-82). Han var «Bergmedicus» og den første faste legen ved Våpenfabrikken. Boeck ble seinere bla. en anerkjent professor i hudsykdommer ved Universitetet i Oslo fra 1851-62. Familien flyttet til Christiania.

Det var ingen leieboere her i 1840. Boeck inngikk en avtale på sommeren med Kofoed som nå eide Bæver gård. Boeck var plaget med at tilreisende slapp hestene sine nord på plassen. Det må ha vært hestefølger fra Numedal og Vestlandet. Mellom Lia og madam Horns løkke (løkke 22) gikk det inn ei fegate hvor de tok seg inn på jordet. Boeck fikk lov til å sperre fegata, men åpne den når det ble behov. Dette ble en heftelse på plassen og er sist nevnt i skjøtet fra 1898. Sverre Jensen forteller at fegata var steinlagt i to meters bredde, stein som ble gravd opp da de anla hage på nordsida av fegata i 1956. Boeck solgte plassen i juni 1846 og skriver seg da som lektor William Boeck og bor i Kristiania. Ny eier ble Peder Christian Holst, direktør på Våpenfabrikken. Holst betalte samme prisen, 1200 sp. Han ga Boeck en obligasjon på beløpet og skulle betale med halvårlige avdrag på 50 sp. Holst var fra Trondheim og var ved KV fra 1842-54. Han var også ordfører en stund og på Stortinget for Kongsberg.

I 1847 bodde Andreas Johannesen Skoug på 30 år her med kona Laurine Olsdr. på 47 år. De ble gift i 1841 og hadde sønnen Ole Johan, f.1841. Andreas var sølvverksarbeider og arbeidet ved Armen gruve.

På høsten 1854 solgte Holst videre til kjøpmann Klemet Klemetsen. Prisen var fremdeles 1200 sp og Klemetsen overtok Holts obligasjon på kjøpesummen. Klemetsen måtte imidlertid la plassen gå på offentlig auksjon i august 1862. Han hadde misligholdt en pantobligasjon på 1500 sp. Ved 3. gangs auksjon i november fikk Ole Johnsen Sødem eller Lunde tilslaget på 1105 sp. Ole og kona kom flyttende fra gården Sødem i Komnes som de hadde overlatt til datteren Kirsti og mannen Hans Jørgen Lie.

Ole Johnsen var f.1801 på gården Lunde i Eiker, og var soldat da han giftet seg på Eiker 1826 med Ragnhild Rasmusdtr. Flesseberg. Han giftet seg andre gang i

1854 i Komnes med Karen Kristine Svendsdtr. Lie, f.1808, enke etter Ener Lie. De overlot gården Lie til Karens sønn. Ved FT-1865 her på Lia står Ole som jordbruker. De hadde ei tjenestejente fra Sandsvær, Anne Kirstine Nielsdtr. Skinnes, 23 år. På plassen hadde de «2 Kveg - 1/8 Lb Rug - 1/8 Lb Byg - 1 Lb Poteter» I drengestua bodde Ole Christophersen Bæver (løkke 31) og kona Karoline Karlsdtr. Saaby med datteren Karen og hennes datter Line Serine Ludvigsdtr. på 2 år. Ole, Karoline og barnebarnet bodde i 1875 på Bæver gård. (se mer løkke 29)

Ti år seinere, i 1875, var Live Kirstine Oldsdr. (se Lindteigen) tjenestejente her. På plassen hadde de nå «2 Kjør - 1/4 Tønne Byg - 1 Tønne Poteter». Leieboere var Guttorm Svendsen Dokka, f.1834, fra Jondalen, g.1855 i Hedenstad kirke m. Karen Marie Jonsdtr. Aasen f.1832, fra Saggrenda. De kom flyttende fra Saggrenda.

Guttorm og Karen Marie hadde disse barna:

1. Johan, f.1855,
2. Svend, f.1857, SA, g.1880 m. Ragna Amanda Johansdtr., f.1860.
3. Berthe, f.1859, kalte seg Bertine i 1875, tjenestejente på Postbrumoen.
4. Karine, f.1862.
5. Margrete, f.1866.
6. Nils Petter, f.1872.
7. Janna, f.1876.

Guttorm hadde vært ved Sølvverket, men ifølge FT-1875 arbeidet han ved Modums Mekaniske verksted og var antagelig pendler. I FT-1885 losjerte Karen Marie og de to yngste barna på Postbrumoen. Hun var dagarbeiderske med fattigunderstøttelse.

Ole Lunde døde av koldbrann i mars 1876, 74 år gammel. Han og kona hadde skrevet gjensidig testamente og plassen ble solgt av arvingene. Oles arving var datteren Kirsti g.m. Hans Jørgen Lie på gården Sodem i Komnes. Karens arvinger var sønnen Ole Enersen Lie, døtrene Anne Helene g.m. lærer Nils Andersen i Stixrudgata og Karen Turine g.m. Timand Wessel på Eid i Tuft og niesen Thrine Sahlgaard i Christiania. De skrev kjøpekontrakt med skoleholder Johan Chr. F. Sunne i mars 1877 som ble tinglyst året etter. Kjøpesummen ble 5.200 kroner og Johan utstedte en pantobligasjon på 600 kr. Den årlige leia til Statskassen var nå 2 rd eller 8 kroner.

Johan Christian Fredrik Olsen Sunne, f.1821, sønn av sagfogd og forvalter Ole Sunne og Ane Dorthea Klem på Modum. Han ble g.1861 i Efteløt m. Martine Jacobine Poulsdtr. Sunne, f.1830 i Kbg, og datter til Poul Jensen Sunne og Anne Margrethe Nielsdtr. Graaner.

Johan og Anne Margrethe hadde disse barna:

1. Olaf Peder Anton, 1862-1864, f. i Efteløt.
2. Olava Dortha, 1865-1903, f. i Efteløt, g. 1894 m. Hjalmar Gustav Røraas, 1870-1867. Overtok.
3. Peder Christian Anton, 1870-1897, f. i Efteløt, ug. Overtok.

Familien kom flyttende til Kongsberg fra plassen Tyskland, nå kalt Tysland, u/Øyen i Efteløt. Plassen ble kalt Skoleplassen da Sandsværs første faste skole ble startet her. Johan var lærer ved Nårlia og Rud krets 1852-61 og på Tyskland 1861-78. Sandsværboka skriver at han var nevnt som avskjediget. Under FT-1885 bodde sønnen Peder hjemme, men arbeidet ved Eker Kobberværk, begynte seinere som hengslearbeider. Datteren Olava var tjenestejente i byen. Johan hadde en «lille Pension som forhv. Skolelærer af Oplysningsv. Fond og Sandsvær». Drengestua var utleid til Martin Jørgensen Lia og familien. De kjøpte drengestua med tomt av Johan i 1897, se mer under 8233-2.

Johan døde i februar 1892. Barna Olava og Peder tok over plassen, men Olava overdro sin del til Peder for 4.000 kr inkl. en obligasjon på 1.000 kr. Han overtok også noe gjeld og fikk lånt 900 kr av enka Lina Eriksen (løkke 19-21). Etter to år solgte han tilbake til søsteren Olava og mannen Hjalmar Røraas som giftet seg dette året. Peder døde i april 1897 av tuberkulose og bodde på Nymoen. Olava og Hjalmar overtok for kr 4.000, overtok gjelda på 3.000 kr og obligasjonen som Peder hadde gitt til søsteren.

Olava og Hjalmar fikk disse barna:

1. Johan Fredrik Kristian, f.d. 1896, ble 1 mnd. gml.
2. Johannes Fredrik, 1896-1972, g.m. Sigrun Natalie Steffensen, 1892-1975.
3. Kristian Martinius, 1899-1928.

Hjalmar var kjørselmann og sønn til tømmermann Johannes Gulliksen Røraas og Grethe Katrine Pedersdr. i Christian Augustsgt. De ble bare sittende på Lia i 2 år før de solgte og flyttet til Hjalmar's mor. Hjalmar 2.gg. 1914 m. Astrid Ellefsdr. Mogen, f. 1887 i Hovin, de fikk to barn Alfred, 1913-68, og Gudrun, 1916-30. Ny eier her ble Gulbrand Torsteinsen Garder, fra Tangen i Flesberg. Han kalte seg Tangen, Aas og Garder. Prisen var 5.000 kr og han overtok obligasjoner på 1500 kr, ga Hjalmar en på 500 kr og betalte 3000 kr kontant.

Gulbrand hadde giftet seg i 1873 i Svene med Ovidia Marie Olsdr. Langerud fra Sønstegard i Flesberg og hadde fire barn. De hadde Nordre Garder før de kom hit. Gulbrand handlet med eiendommer. Det ser ut til at de bodde her, for Gulbrand døde her i desember 1897. Enka Ovidia og arvingene, sønnene Bjørn Aksel, Ola og datteren Laura g.m. Ola C. Myra fra Jondalen, solgte til Kittil G. Klev fra Lyngdal.

Kjøpesummen var som før, og han overtok de samme obligasjonene. Kittil kjøpte i tillegg løsøre for 100 kr.

Kittil Gulliksen Klev, f.1871, var egentlig fra Bakke i Lyngdal, men hadde bodd noen år på Kleiv. Moren hans var enke, hadde giftet seg igjen med Kittil Andresson Kleiv, og sønnene hadde fulgt med dit. Han ble g.1894 med Marthe Helliksdtr. Karlsrud, f. 1872, også fra Lyngdal. Før de kom til Lia hadde de eid Torvaldsetra i Lyngdal og bodd der. Snart etter at de kom hit tok familien Lia som slektsnavn.

Marthe og Kittil fikk disse barna:

1. Niri, 1894-1988, f. i Flesberg, g.1918 m. Ingeborg Olsdtr. Østby, 1897-1981, de overtok.
2. Hellik, 1898-1969, g.1915 m. Borghild Johansdtr. Aasen, 1899-1981, se Myhra (8294-1).
3. En dødfødt jente i 1904.
4. Borghild, 1916-2002, g.1939 m. Torleif Kjennerud, 1911-1970, se 8233-2.

Kittil hadde drevet med skogsarbeid og hadde ei tid arbeidet på «Gamlesaga»/Kongsberg Dampsag. Han slo seg snart på trelasthandel, kjøpte tømmer på rot og solgte det videre. Dette drev han med til i 30-åra, og ble etter Bævergrendsforshold «en holden mann». Under FT-1900 hadde de tre kuer og 1 gris på plassen og av forråd ¼ hl bygg, ¼ hl havre og poteter. Våningshuset hadde en etasje med tre værelser og kjøkken. Ute var det «5 Ar af Have». Sommeren 1901 døde fattiglem og enke Marit Nilsdtr. Ramberg, f.1820 i Svene her.

Bak fra v.: Kittil Gulliksen Bakke og Marta Helliksdatter.
Foran: Hellik og Niri Lia.

På sørøstsida av plassen lå det løkker som var eid av folk fra byen, se under. Kittel kjøpte de siste løkkene her i 1903 og 1912.

Fra 1901 til 1910 bodde Anton Andersen Engedalen her med familien. De flyttet ned i Abelsgate på Schwabemoen, hvor de betalte 7 kr pr. mnd. i leie. Anton f.1859 i Flesberg, arbeidet også som sagarbeider og ble gift 1894 med Karen Johanne Knudsdr. Beier (løkke 64). De fikk sønnen Alfred noen år før de ble gift. Karen hadde sønnen Johan, f.1889, med Johan Andersen fra Sverige som bodde på Eiker. Hun bodde hjemme på Moen med sønnene Alfred og Johan i 1891.

Karen og Anton hadde bl.a. disse barna:

1. Alfred, 1887-1942, d. på Eiker, K 1902, g.1908 m. Anna S. Gorudvollen, 1888-1983, f.d. på Eiker, LA og tømmerhugger. Bodde i 1910 på Hoens øvre mølle på Eiker med to sønner.
2. Knut Adolf, f.1894, K 1909, tjenestedreng på Schwabemoen i 1910. Emigrerte til Canada i mai 1912. Reiste over med skipet Eskimo.
3. Anna Margrethe, f.1896, K 1910.
4. Ole, f.1898, K 1912.
5. Anders, f.1902, K 1916.
6. Karen Johanne, 1905-1906.
7. Henry, f.1907, K 1921.

I 1910 leide Ole Olsen Primskot, f.1860 i Svene, hus her med kona Karoline, f.1863 i Drammen og sønnen Karl, f.1897 i Røyken. Ole arbeidet som sagarbeider. De betalte 36 kroner i året i leie. Etter noen år flyttet de til Østenløkke, se mer 8235-10.

Kittil Lia restaurerte hovedbygningen i 1906 og bygde nytt stabbur. Han og Marthe drev gården fram til 1918, da overtok sønnen Niri og Ingeborg, men de fikk ikke skjøte før i 1933. Gamlefolka bodde i 2.etasje i Lia fram til 1920, men overtok tomta med den gamle drengestua på sørsida som Kittel hadde kjøpt tilbake i 1919. Her rev de stua og bygde opp nytt hus, se 8233-2.

Ingeborg og Niri fikk en sønn:

1. Ragnvald Olaf, 1919-2007, g.1942 m. Gunhild Ødegård, 1918-1981, f. i Krødsherad, se neste eier.

Bryggerhuset i Lia brant i 1919, men ble bygd opp igjen på samme sted. Numedalsbanen kom i 1924. Da måtte låven rives. Noe av tømmeret i låven ble skåret og materialene brukt i den nye.

Niri dreiv med arbeid på hengsle fra han gikk ut av skolen, og om vintrene var det tømmerhogst. Han fikk arbeid i Våpenfabrikken og var der et år eller to, for den

gangen fikk våpenarbeiderne fritak fra militærtjeneste. Men han likte seg bedre på utearbeid og gikk tilbake til hengslearbeid og tømmerhogst. De siste årene han var ved Lia-hengsle var han formann. I 1941 fikk han arbeid ved Kongsberg og Oplands Trevarefabrikk og dreiv der til han gikk for aldersgrensa i 1964. Ingeborg og Niri dreiv med kuer fram til ca.1965, og foringsdyr fram til 1971. Hun døde i 1976 og Niri i 1988, 94 år gammel.

Fra 1920 til 1942 var det leieboere i 2. etasje i Lia. Postekspeditør Aksel Brede Hansen bodde her med familien sin fra 1920 til 1923. De hadde 2 barn, Ella og Per. Ingen av dem hadde begynt på skolen den gang. Etter dem kom Aksel Garder med sin familie og bodde der til i 1929. Aksel Garder f.1895, het opprinnelig Finnebråten og var vokst opp i Breilia. Han hadde vært på gruvearbeid i Hauge i Dalane og fant kona Sofie Midland, f.1898, der borte. Mens de bodde i Lia arbeidet han ved Numedalsbanen. Seinere dreiv Aksel Garder forretning på Kongsberg i flere år. Han døde i 1961, og Sofie i 1983.

Aksel og Sofie hadde disse barna:

1. Margit, f.1923, g m. Rolf Jacobsen, 1920-1995.
2. Reidun, 1926-2007, g.m. Oddvar Isaksen, 1923-1993. Drev bokhandel.
3. Liv, f.1929, g.m. Richard Arne Sagvolden, 1924-2006, bosatt i Sunnegrenda og drev kolonialforretning der.

Deretter kom Gulbrand Koppangen, f.1898, hit med familien sin og bodde her til i 1938. Han var fra Gulsplassen i Svene og var g.m. Andrine Kaldal, f.1902, fra Jondalen. Gulbrand hadde arbeidet ved Sølvverket ei tid, men fikk astma og måtte slutte. Han dreiv med skogsarbeid mens han bodde i Bævergrenda.

Gulbrand og Andrine hadde disse barna:

1. Gerd, 1924-2006, g.m. Arne Løver, 1920-2000.
2. Herman, f.1927, g.m. Birgit Øyan fra Uvdal.
3. Bjørn, f.1936, g. m. Eva Hegg, bosatt i Horten.

Andrine og Gulbrand flyttet til Brydeløkka og leide jorda på Flåtaløkka i mange år. Gulbrand døde i 1973, Andrine i 1994. Gullik og Mary Fosso bodde her fra 1938 til 1942, men flyttet da til Jenny Fulsebakke, og familien er omtalt der, se 8237-4.

Fra 1942 er det sønnen Ragnvald og kona Gunhild som bodde i 2. etasje. Niri skjøtet eiendommen over på Ragnvald og barnebarna i 1974. Hovedbygningen ble ombygd og restaurert i 1977.

Ragnvald og Gunhild fikk disse barna:

Fire generasjoner: Fra v.: Roe, Ragnvald, Niri og Kittil Lia.

1. Roe Grim, f.1943-1997, g.1972 m. Kirsten Vestbøstad fra Stord. Se 8233-8.
2. Torill, f.1946, g.1970 m. Jan Erik Andersen, f.1944 fra Arendal. De bor i Arendal og Torill var ansatt ved Fylkeslandbrukskontoret i Aust-Agder. Er nå pensjonist og har en sønn og en datter.

Ragnvald arbeidet først på verkstedet på Kongsberg Dampsag, så 5-6 år på Stenbek Verktøy i «håndavdelingen». Fra 1945 dreiv han med malearbeid til han begynte som vaktmester ved Tinius Olsens skole i 1967, til han gikk av med pensjon i 1986. Gunhild døde i 1981 og Ragnvald i 2007.

Det er i dag arvingene, datteren Torill og svigerdatteren Kirsten som er eiere av eiendommene, og huset med en leilighet i 1. etg. og en i 2. etg. er for tiden utleid.

Lia – Gml. G.nr. – H.nr. 8233-2 Bævergrendveien 40A

Dette er et jordstykke på søndre side av våningshuset på Lia og ble solgt av Johan Sunne til Jørgen Martinsen Lia i september 1887. Tomta er på omtrent 1 mål og ender i en spiss mot sør til bekken som går ut i Lågen. På tomta sto ei stue som ble nevnt som drengestue. Nytt gjerde mot Lia skulle kjøperen bekoste og vedlikeholde. Det ble ikke grunnleie på tomta, den skulle eieren av Lia betale. Prisen var 350 kroner. Jørgen ga Sunne en obligasjon på 250 kr som skulle betales med årlige avdrag på 20 kr. Han betalte 100 kr kontant og disse lånte han mot halvårlige avdrag på 15 kr.

Far til Jørgen, Martin Jørgensen Lia, var verge for sønnen ved kjøpet. Det var vel Martin som var den egentlige kjøperen da Jørgen bare var 11 år. Familien hadde leid dette huset i Lia fra før FT-1885. Huset hadde et værelse og kjøkken.

Martin Jørgensen Sunne var født 1850 og oppvokst på Voldesundet i Hostvedt. Han var sønn av Jørgen Helliksen Sommerstad og Anne Katrine Jørgensdtr. Voldesund. Kona til Martin var Tora Kirstine Johansdtr. Braaten, f.1852, datter til Johan Pedersen og Margith Throndsdr. på Bergsbråten eller Rustanbråten i Hedenstad. Iflg. Ragnvald Lia benyttet hun navnet Kirstine og de møtte hverandre som tjenestefolk på en av Landsverkgårdene.

Martin og Kirstine hadde disse barna:

1. Jørgen, 1876-1957, f. i Sandsvær, g.1901 m. Hilda Marie Syvertsen, 1870-1954, hadde syv barn. De bodde på Peckelsbakken og han var fløtningsformann.
2. Anne Marie, 1878-1970, f. i Sandsvær, g.1912 i Strømsø kirke m. Hans Olsen Mørkassel, 1871-1944, f. på Tangen. Anne var stuepike på gården Kobbervik i Drammen og Hans var «kjelesmed» da de giftet seg. Bodde i Drammen, en sønn og en datter.
3. Jørgine Mathilde, 1880-1933, K 1895, g.1918 i Gamle Aker kirke m. em. Peter Alfred Ahrholm, f.1866 i Christiania. Peter var hattemakermester og Mathilde «Husdame (steker i selskaber)» da de giftet seg. Bodde i Markveien.
4. Thora Eline, 1884-1984 d. i Oslo, K 1899, syerske, g.1907 m. baker Kristen Nilsen Ytterbø, f.1874, fra Ulefoss. Bodde først på Ulefoss, men flyttet til Skien og hadde 3 barn i 1910, Kristen var da sliperarbeider.
5. Helga Otilia, f.1886, K 1900, stuepike i Oslo i 1910, g.m. en trelasthandler i Sarpsborg.
6. Karen, f.d.1889, ble en uke gml.
7. En dødfødt gutt i 1890.
8. Marthe Sofie, f.1891, K 1909, bodde i Oslo og var kontordame ved et advokatkontor.

Martin var tømmerhogger, hengsle-arbeider og i 1891 var han blitt formann ved hengslet. Sønnen Jørgen som sto som eier bodde ikke her etter at han giftet seg, han og familien bodde forskjellige steder i byen.

I 1904 solgte han eiendommen til de tre eldste søstrene sine. De overtok gjelda på huset og foreldrene fikk føderåd. Føderådet ble verdsatt til 25 kr årlig og i fem år 125 kr. De skulle ha fritt hus i våningshuset eller i nytt hus om det ble bygget nytt. Under FT-1910 bodde bare

Martin J. Lia, 1933, f 1850.

yngstedatteren Marthe hjemme. Kirstine døde i 1911 av hjerneblødning. Det skjedde i det hun kom opp fra Lågen og hadde skylt klær, forteller Ragnvald Lia. Martin Lia kom på gamlehjemmet og døde i 1935.

Døtrene til Martin som nå eide eiendommen solgte til eieren av Lia, Kittil G. Lia på høsten 1919. Han ga 3000 kroner inkl. ovner og komfyr. Stua som sto her ble kjøpt av Nils Hvashovd i 1920 og satt opp igjen på eiendommen hans på Raumyr, og mange har bodd der etterpå. Kittil Lia bygde opp en staselig to-etasjes villa og flyttet hit omkring 1920. Det var ikke meningen at de skulle drive med gårdsbruk, men etter kort tid fant Kittil og kona Marte ut at de likevel ville ha dyr, og i 1921 ble det bygd uthus med fjøs, stall og låve, og som en vinkel av uthuset ble det også bygd sommerstue eller bryggerhus. For å få bygd uthuset ble det kjøpt til et areal fra Lia (8233-4). Skjøte på dette ble ikke ordnet før i 1933. Grunnlaget for dyreholdet var Brøstrudløkka og Sagemsterløkka som Kittil eide og som lå inntil grensa mot Lia. De hadde hest, to kuer, gris og et par sauer. Disse løkkene ble etter hvert solgt unna, så nå er det bare tomte her som er igjen, samt noe skog opp for Kampestad. Dette er deler av Dyremyr skog og kalles Torbergåsen og Vålahagan. Marte døde i 1956, 84 år. gml. Kittil levde til i 1966, ble 95 år gammel og var utrolig sprek. Like til det siste syklet han til byen når han skulle handle, sommer som vinter.

Det har vært en del leieboere her opp gjennom åra. Midt i 30-åra bodde veioppsynsmann Arthur Thon her et eller to år med familien sin. Han var fra Drolsum, og kona Arnhild f. Ødegård fra Krødsherad, begge f.1904. De hadde døtrene Oddveig, Grete og Åse.

Etter Kittils død har den ene av leilighetene i hovedbygningen stort sett blitt leid bort. Her bodde bl.a. Hans Strand, f.1938 i Gimsøy, Lofoten og Anne Lise f.Røed, f.1943 på Kongsberg. De kom hit våren 1967 og bodde her i to år. Har nå hus på i Elgfaret. Bryggerhuset ble gjort om til en egen liten leilighet i slutten av 70-åra. Her bodde først Øystein Sollid f.1922 og kona Annette f. Rustand, f.1925, fra ca.1965 til 1972. Han var bygningsarbeider fra Hovin. Hun fra Flesberg og arbeidet som serveringsdame. De har en sønn og datter, men barna bodde ikke her. Etter dem kom Toril Løyte, (se 8241-3) og Odd Urdalen, f.1953, fra Ljøterudkroken. De giftet seg 1972 og fikk 2 barn mens de bodde her, Anita f.1972 og Elin f.1974. Odd arbeidet som maskinfører for PK. De flyttet herfra i 1978 da de bygde seg hus i Ljøterudkroken. Bortsett fra disse har det stort sett vært leid bort til studenter og andre i kortere perioder. De siste åra leide også Thor Simensen (se Bæver Skole 8259-2) her.

Eiendommen ble i 1963 skjøtet over på dattera Borghild. Borghild, f.1916, ble g. 1936 m. Thorleif Kjennerud, f.1911, sønn av Olaf Kjennerud og Petra Sønju. Thorleif arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikk. Han døde allerede i 1970.

Borghild og Thorleif fikk en sønn:

1. Kjell Thorbjørn, f.1947. Har vært gift og har nå samboer. Sønnene Ronny Andre, f.1972 og Thorbjørn, f.1988, bor begge på Kongsberg

Kjell driver firmaet Kongsberg Renholdsservice som han startet i 1988, og det er fortsatt i drift. Borghild Kjennerud flyttet til Skavangertun i 1998, og døde i 2002. Kjell overtok 1999 og bor her.

H.nr. 8233-3 Bævergrendveien 58

Erik Knutsen, f.1860, fikk kjøpt denne tomte av Kittil G. Lia i 1904. Tomta er den nordligste av hustomtene på Lia og hadde gjerdeplikt til Lia. Erik Knutsen var fra Hokksund traktene og arbeidet mest på Lia-hengslet. Han ble g.1891 på Eiker m. Karoline Sandengen, f.1867, fra Eiker, og søster til Borger Sandengen som bodde i Dyremyrgata.

Erik og Karoline hadde disse barna:

1. Alma, 1892-1962, g.1916 m. Kristian Røgeberg, 1891-1943, våpenarbeider. De hadde to sønner og to døtre.
2. Emma, 1896-1985, g.1917 m. Olaf Andreas Olsen, 1894-1976. Han var lokfører og de flyttet til Voss. Hadde dattera Solveig, f.1919.
3. Konrad, 1898-1966, g.1925 m. Olga Hostvedt, 1903-1982, fra Svene, se neste eier.
4. Martha, 1901-1986, ug. bodde delvis her, og arbeidet noen år i Oslo, men levde de siste årene på Kongsberg.
5. Erland, 1906-1993, g.1937 m. Dagmar Luraas, 1903-1996, se 8249-8.

I FT-1910 hadde de ei enke logerende, Nicoline Halvorsen f.1841, hun ble fattigunderstøttet. Familien ble da kalt Lia. De første årene hadde de også hest, og han tok på seg forskjellig slags kjøring. Siden hadde de ku i mange år, og etter jernbanen kom i 1927 fikk Erik lov til å slå graset langs jernbanelinna herfra og ned til overgangen i Withs gt., altså helt inn til stasjonsområdet. Han trillet stort sett graset hjem i trillebår, så hvis en regnet på timene med dette arbeidet så ble det dyrt høy, men det var andre tider.

Erik døde i 1942, og i 1946 skjøtet Karoline eiendommen over på sønnen Konrad og tok føderåd. Hun bodde i 2. etg. og levde til i 1961. Konrad og familien hans hadde bodd her hele tiden.

Olga og Konrad fikk disse barna:

1. Arne, 1927-1972, g.m. Gerd Korsgård, 1924-1989 fra Mjøndalen. De bodde der, og hadde 2 sønner og 2 døtre.
2. Ella, f.1929, g.m. Øystein Spiten, 1933-1994, fra Hønefoss. De bodde på Slependen og hadde 2 døtre.
3. Ragnhild, f.1936, g.m. Kjell Jørgensen, f.1926 fra Drammen. Bosatt i Drammen og har en sønn og ei datter.

Konrad arbeidet i yngre år mye på Lia hengsle, men fikk etter hvert arbeid på Kongsberg Dampsag. Han døde i 1966, og Olga solgte eiendommen allerede i 1967 og kjøpte leilighet i Kongsberg. Hun døde i 1982.

Odd Bogstrand, f.1939, fra Svene kjøpte eiendommen og flyttet hit. Sammen med ham kom også foreldrene Kristian Bogstrand, f.1907, og Anne f. Garder, f.1913. De hadde solgt eiendommen Nordre Håvardsrud i Svene til sønnen Trygve et par år tidligere. Kristian døde i 1985 og Anne i 2003. Odd ble g.1969 m. Ingrid Henriksen, f. 1944, fra Øygardsgrend.

Ingrid og Odd har disse barna:

1. Anne Tine, f.1970, g.m. Håvard Martinsen fra Oslo, bosatt i Oslo, og har sønnen William f.2007.
2. Kari Mette, f.1979, g.m. Steinar Marhaug fra Steigen i Nordland. Bor på Eidsvoll og har sønnen Kristian f.2011.

Huset ble påbygd og modernisert i 1984. Odd var gravemaskinkjører og sjåfør, arbeidet i Svene Maskiner før han begynte i Kongsberg kommune hvor han arbeidet til han ble pensjonist. Ingrid har arbeidet som hjelpepleier.

H.nr. 8234-5 Bævergrendveien 56

Kasper Brynsplass fikk kjøpt denne tomte av Niri Lia i 1951, men det ble ikke noe bygging. Han solgte derfor videre i 1959 til Ole Ulven, f.1924, fra Rollag. Han giftet seg samme året med Ragnhild Langås, f.1936, fra Kongsberg. Huset ble bygd ferdig slik at de flyttet inn i desember 1959.

Ragnhild og Ole har en datter:

1. Grete, f.1962, g.1987 m. Alf Karlsen fra Kristiansand og bor der, og de har 2 sønner.

Ole har arbeidet som bilmekaniker og på Skjalg Stenbeks verktøyfabrikk før han i 1962 var med og startet opp bedriften Hydranor. Der arbeidet han til han gikk av med pensjon. Ragnhild har arbeidet som hjemmehjelp.

H.nr. 8233-6 Bævergrendveien 54

Björg og Thormod Sandbæk kjøpte denne tomten i 1959 av Niri Lia. Björg, f.1938, vokst opp på 8235-1, gift 1957 m. Knut Thormod Sandbæk, f.1937 i Svene. De bygde hus og flyttet inn i 1960. De innredet leilighet i 2. etasje hvor Bjørgs foreldre, Halvarda og Bjarne Hellerud, flyttet inn i 1961. De bodde her til begge døde i 1974.

Björg og Thormod har to sønner:

1. Svein, f.1957, g.1988 m. Liv Bratterud, f.1964, fra Bekjorden i Lyngdal. De har hus på Bekjorden og har datteren Lene, f.1988 og sønnen Stian f. 1995. Svein har arbeidet som lastebilsjåfør og maskinkjører, men er nå anleggsformann.
2. Johnny, f.1961, g.1987 m. Inger Olsen fra Sandefjord, f.1962, og bor der, har datteren Malin f.1989 og sønnen Morgan f.1991. Johnny er skogsmaskinkjører.

Thormod arbeidet noe på Kongsberg Bruk før han begynte i Våpenfabrikken i 1961, og Björg begynte der i 1977. Thormod startet eget mekanisk verksted hjemme i 1991 ved siden av arbeidet i KV. Han er fremdeles aktiv i verkstedet.

H.nr. 8233-7 Bævergrendveien 52

Knut Asbjørn Lia, f.1935, (se 8294-1) kjøpte denne tomten i 1961 av sin farbror Niri Lia. Bygde hus her og familien flyttet inn i 1963. Knut ble g.1959 m. Anne Lise Skaug, f.1940, fra Svarstad. Fram til 1963 bodde de i 2. etg. i Myra (8294-1) hos Knuts foreldre.

Anne Lise og Knut fikk disse barna:

1. Frøydis, f.1960, 1.gg.1981 m. Egil Nilsen fra Ø.Sandsvær. 2.gg. m. Hans Almeli, se 8294-1.
2. Bente, f.1961, 1.gg. m. Arne Ulleberg. 1 barn, 2.gg.1993 m. Hans Kr. Førli, et barn.
3. Tove, f.1964, g.1989 m. Steinar Jensen, 2 barn.

Knut ble ansatt ved NSB i 1953, og gikk av med pensjon ved utgangen av 1997. Han

hadde da gått gradene fra bud, telegrafist og jernbanefullmektig til togleder. Anne-Lise har drevet som sydame. Anne-Lise døde i 2012. Knut solgte eiendommen i 2013 og flyttet til leilighet i byen.

Kjøpere var Elisabeth Gislefoss Aasen og Arne Aasen fra Veggli. Elisabeth er født 1949 i Oslo og er pensjonist. Arne er født i 1954 i Fyresdal, og arbeider som prosjektleder ved Glitre Energi. I tillegg er han knivmaker.

De har 2 barn:

1. Kristian, f.1979, bosatt i Kongsberg og samboer med Wenche Rudi, f.1977.
2. Linda, f.1981, bosatt i Oslo og gift med Beni Ameni, f.1978 i Kosovo.

H.nr. 8233-8 Bævergrendveien 50

Roe Grim Lia fikk denne tomte av bestefar Niri Lia i 1972, men huset var satt opp året før. Roe, f.1943 ble g.1972 m. Kirsten Vestbøstad, f.1943 fra Stord.

Kirsten og Roe har datteren:

1. Christin, f.1976, g.m. Knut Magne Alfsvåg, f.1968 fra Bømlo.

Roe var også eier av Lia (8233-1) sammen med sin far Ragnvald Lia og søster Torill Andersen. Han var innkjøper ved Kongsberg Våpenfabrikk i mange år. Han døde i 1997. Kirsten er hjelpepleier ved Kongsberg sykehus. Hun flyttet til Vibeveien. Det er nå datteren Christin og familien som bor her. Mannen Knut arbeider i Kongsberg Automotive.

Christin og Knut har to barn:

1. Nora, f. 2003.
2. Håvard, f. 2005.

Løkkene ved Lia

På sørøstsida av plassen Lia ble det rydda i alt åtte løkker. De største løkkene hadde låver. Ved den første taksasjonsforretningen i 1769 var det fire løkker her, men i 1801 hadde antallet doblet seg. Det ser ut som de største løkkene ble delt, men utover på 1800-tallet ble de kjøpt opp og slått sammen igjen. Eierne var alle fra byen, og vi har valgt ikke å ta de med her. To av løkkene «gikk inn» tidlig og ble lagt under Lia. Kittil Lia, eier av Lia, kjøpte fire av løkkene i 1903 av Ole Gundersgaard for 800 kr og to i 1912 av Petter Hugsted for 400 kr.

Bevergrendingene, Lågen, fløtingen og Lia hengsle

Vi kjenner lite til hvilken betydning Lågen og tømmerfløtingen hadde for de som bodde i grenda den første tiden etter at Sølvverket kom i gang. Det bodde få mennesker her så tidlig, og de første som slo seg ned her var bergarbeidere, vedhuggere og kullbrennere. Fløting var sesongarbeid, og de som ellers arbeidet i skogen kunne sikkert bruke noen uker eller måneder på fløting eller hengslearbeid.

Fløting av tømmer på Lågen ovafor Kongsberg har nok skjedd i svært liten målestokk før Sølvverkets tid. Riktig nok lå det et sagbruk ved Tislegård før byen Kongsberg oppsto, den såkalte Haugedal sag som antagelig lå der bedriften ESCO ligger i dag. Bebyggelsen der ute ble altså seinere kalt Gamlegrenda fordi saga hadde vært der fra før. Om de fikk tilført noe tømmer ved fløting veit vi ikke noe om.

Hans Skalstad og Fritjof Olsen, tømmer-fløting på 1960-tallet.

Bikjendhengslet

Men Sølvverkets behov for tømmer og ved ble ganske snart så stort at de måtte få det tilført vannveien. Allerede i 1635 ble det bygget et hengsle ved Bikjend. Rester (under vann) etter dette hengsle var synlig til i 1950-åra. Her på Bikjend-kølabånn tok Sølvverket inn en del av tømmeret sitt og det meste av veden sin i over 180 år, til hengslet ble nedlagt i 1819. Veden som ble tatt inn ble brent til kull og i deler av

året har sikkert røyken fra milene preget området. Det mest synlige etter virksomheten ved Bikjend er den såkalte Masteevja, et delvis kunstig utgravd basseng, hvor det såkalte mastetømmeret ble ledet inn og dratt opp.

Sølvverket var ikke alene om skaffe seg tømmer i Lågen. Allerede på slutten av 1600-tallet fikk eierne av Fritzøe-godset Ulrich Fr. Gyldenløve og seinere hans sønn, «Greffuen af Laurvigen», førsterett til tømmerkjøp i Lågen. Grevens tømmer var merket med en F, og dette ble sortert ut ved Bikjend og sendt videre. I en instruks fra 1724 fra «det Høie og Naadige Herrskabs naadige behag» til deres tømmerfoged Thomas Wibe heter det at under vår og høstflommene skal fløtingen drives natt og dag. Det er vel all grunn til å tro at det også gjaldt Sølvverkets fløting.

Stadshengslet og sorteringshengslet

Allerede i 1643 bygde Sølvverket også et hengsle ovenfor Nybrufossen, det såkalte Stadshengslet. Dette hengslet lå utsatt til, brei elv og stri strøm. Her ble tømmeret og veden tatt inn til sagene på Kongsberg. Også her var det i perioder kullbrenning. Vi snakker da om området på vestsiden av Lågen ved nåværende Kongsberg Kro, hvor også hengslefogdens bolig lå, og nordover langs elva. Hengslet ble tatt av flommen i 1860, gjenoppbygd og var i bruk fram til 1868. Da ble det bygget et sorteringshengsle litt lenger opp som delvis overtok Stadshengslets rolle. Sorteringshengslet ble i 1888 overdratt fra Sølvverket til Øvre Lågens Fellesfløtnings-forening. Dette var en

Fløtning ved Liahengsle, ca 1920. Nr 1 fra venstre: Erland Knutsen, nr 2 Hellik Spiten, nr 4 ant. Johan Spiten, nr 9 Gullik Østby.

sammenslutning av alle tømmerkjøperne i Lågen ovenfor Kongsberg, dannet i 1866. Det er hele 30 kjøpere som er nevnt i innkallingen, så det var virkelig behov for sortering! Disse hengslene lå midt i byen, og bilder med svære vedlager fra slutten av 1800-tallet viser hvordan hengslet, tømmeret, veden og sagbrukene preget bybildet nord for Nybrua.

Liahengslet

I 1864 hadde eierne av Kongsberg Dampsag anlagt et hengsle ved Lia i Bævergrenda for inntak av sitt tømmer. Fem år etter kjøpte de en andel av Skavanger gård på vestsida av Lågen bla. for opplagsplass. Liahengslet ble i 1883 kjøpt av Fellesfløtningsforeningen, men de hadde allerede i noen år leiet det. Dette lå på en «særdeles hensiktsmessig plass» som det står i Fellesfløtingens 100-års-beretning. Lågen gjør her en sving mot vest. Tømmer som kommer ovenfra går da mot stranda, og selv om det lå tusentalls tylvter tømmer oppover elva, blir trykket på hengslet ubetydelig. Rom for inntakslasten ved Lia viste seg å være for liten, så det ble bygd et nytt hengsle ved Bikjend i 1883, men det ble tatt av flommen året etter.

Hengslet ved Lia ble ombygd i 1896 og enda større ombygginger i 1909. Liahengslet fungerte sammen med det nedenforliggende Stadshengslet frem til 1925. Da ble Stadshengslet nedlagt for godt, og Liahengslet ombygd og påkostet. Nødvendig vedlikehold ble vel utført opp mot 1960.

Fløtingen fikk mindre og mindre betydning på grunn av at det ble bygd skogsbilveier og transport av tømmer på bil overtok. Kort tid fra hogst til levering gjorde at tømmeret ikke lenger trengte å bakes. Ubarket tømmer gjorde også fløtingen vanskeligere. Etter hvert som de eldre fløtingskarene falt fra ble det vanskelig å få inn nye folk, og de som var å få tak i manglet erfaring. Fløtingen fortsatte i 60 og 70-åra, utført av noen få erfarne folk sammen med skoleungdom og en del pensjonister som syntes det var trivelig med noen ukers utearbeid på våren og sommerjobb «på Lågen». Men i 1979 var det definitivt slutt. Etter det har hengsleinnretningene forfalt, ingen dopper står oppe lenger. Et steinkar i ei tømret kasse står fremdeles ved Lia, men er i ferd med å ramle sammen og forsvinne i djupet.

Hengslearbeid og fløting er som nevnt innledningsvis sesongarbeid. Dette er vel grunnen til at hengslet og fløtingen ikke var sett på som en attraktiv arbeidsplass. Bevergrendingene siktet seg heller inn på fast arbeid ved våpenfabrikken og Sølvverket. Folketellingen fra 1865 gir ingen opplysninger om eventuelle fløtingsarbeidere, derfor er det nok en del løsarbeidere som kan ha vært sysselsatt i fløtingen eller ved hengslet.

Bevergrendinger som arbeidet ved Liahengslet

I 1900 veit vi med sikkerhet at bevergrendinger arbeidet som hengslefolk. Hellig Toresen Spiten (8246-1) som var arbeidsformann, og Martin Jørgensen Lia og sønnen

Jørgen (8233-2). Jørgen var hengslearbeider all sin tid, men måtte ty til annet arbeid når det ikke var noe å gjøre ved hengslet.

I 1910 er Hellik Spiten registrert som gruvearbeider, antagelig ved Qartus-gruvene som ble nedlagt i 1912. Etter det var Hellik på plass igjen som hengsleformann. Da var også Erik Knutsen (8233-3) kommet til. Erik var hengslearbeider så lenge han var arbeidskar, men arbeidet også ved sagene. Sønnen Konrad Knutsen dreiv som hengslearbeider fram til 1952, siden ble det sagbruksarbeid. Brødrene Niri og Hellik Lia vokste opp med hengslet som nærmeste nabo. De begynte tidlig å arbeide der, kombinert med gårdsdrift og skogsarbeid. Niri Lia var hengsleformann de siste årene han var der, sluttet i 1941 da han fikk fast arbeid på Kongsberg og Oplands Trevarefabrikk. Da var det broren Hellik som overtok som formann og var det til bortimot 1960. Disse brødrene kjente til alt som hadde med hengslearbeidet å gjøre, og det besto av mye mer enn å stikke igjennom tømmeret. Det var vedlikehold og utskifting av dopper, lenser og kar, og vedlikehold av båter. Mye av dette var vinterarbeid, og det var bare noen få mann som dreiv med det. Gunvald Hagen (8243-2) kom til Bævergrenda i 1950-åra og han arbeidet ved hengslet i flere sesonger. Han bodde noen år i Hengslestua som sto på Lågakanten der hvor den gamle veien til Kampestadgrenda tok av fra Bævergrendveien.

Tømmer i Lågen ved Liahængsle.

Liahengslet – et høvelig brusted også

Det var ei bru på hengslet. Det besto av tre deler, to deler som lå på vannet festet til land, en på vestsiden og en på østsiden, og mellom disse lå en del som var ca. 50 cm over vannet. I denne åpningen ble tømmeret stukket gjennom. De som sto for gjennomstikkingen sto på denne brua.

Alt i alt var ikke Liahengslet noen viktig arbeidsplass. Men det lå nå der, tett ved veien og synlig for folk på vei til og fra byen, så de fulgte nok med på hvordan det gikk med fløtingen. Brua ble mye brukt av folk fra begge sider, selv om den nok var ganske farlig, kanskje en meter brei, og ingen rekkverk. Den forsvant kort tid etter at det var slutt med fløtingen. Mange ønsker seg ei bru der i dag, det er et høvelig brusted. Den eksisterer i kommuneplanen, men har ingen høy prioritet.

Lågen bandt øst og vest sammen om vinteren

I vår tid ser vi på Lågen som en hindring for forbindelse mellom Bævergrenda og Stengelsrudside og Jondalen. Slik har det ikke alltid vært. Vannreguleringen av Lågen på grunn av kraftutbygging gjorde at en ikke lenger kunne stole på isen, og etter at Pikerfoss ble utbygd er det utenkelig å ferdes på isen.

Før dette var isen på Lågen i bruk til mer enn bare å gå på skøyter og å bruke sparkstøtting på i de perioder det ikke var snø. Inntil midt i 1970-åra foregikk Kongsberg Travselskaps markenstravkjøring på Lågen ved Bikjend/Gomsrud.

I riktig «gamle dager», det vil si inntil for ca. 100 år siden, hadde Lågen en helt annen rolle, den bandt sammen øst og vest. Det var kortere vei over elva enn ned til byen. Dette gjorde at folk fra begge sider hadde mye med hverandre å gjøre. Vi ser det bl.a. når det gjelder giftermål at det knyttes forbindelser på tvers av elva.

Om vinteren ble det raskere å komme seg til byen

Lågen var også brukt som vei om vinteren når vi går langt nok tilbake. Lågen var flat, brei og trygg å kjøre på fra desember til og med mars. Hovedveien på land lå på vestsiden, da som nå, og oppkjøringa fra Lågen var ved Røråsstøa. Isen utenfor oset i Jondalselva kunne nok være usikker, og Pikkerfossen kunne de jo ikke forsere. Det var nok helst numedølene som sto for kjøringen. Transport av kull til Sølvverket sysselsatte mange flesbergbønder vinters tid. I Bævergrenda var det få som hadde hest på den tiden, men en oppkjørt vei var jo grei å gå på også, og til tider var det skøyteis som også ble benyttet for å komme fort opp og ned til byen.

Jo lenger ut på vinteren du kom, jo smalere og dårligere ble veiene, med både motbakker og utforbakker. Det ble kjørt og kjørt, og sålen av is og snø ble tykkere og tykkere. Dette førte til at veiene ble uframkommelig tidligere enn nødvendig om våren under snøsmeltinga, dette ble kalt «førefallet».

Stengelsrud skole og Bæver skole delte lærer

Stengelsrud skole og Bæver skole hadde tidvis samme lærer, og læreren bodde på Stengelsrud. Han måtte annenhver dag over elva, enten på isen, eller i båt. Det var nok problematisk både når isen la seg og når den gikk opp om våren. Kanskje det ble skolefri noen dager? Det var ingen felles lærer etter 1910 så vidt vi veit, bortsett fra Sigvald Asheim i 1946. Men hele tiden etter 1910 var det en ordning når det gjaldt opplæring i sløyd og håndarbeid, slik at guttene fra Bævergrenda «gikk på sløyden» på Stengelsrud og jentene på håndarbeid på Bæver. Dette sto på i 2 uker om høsten, det var starten på skoleåret. Det ble slutt for godt i 1946, da ble Bæver skole nedlagt.

En båtstø eller sundplass var Lågens fergeleier

Båtstøa for elevene lå på Bævergrend-sida ved Vigersløvplassen, det vil si «hos'n Johan Åsen».

Båtstø ja, dem var det flere av oppetter Lågen. Ved alle disse plassene var det mulighet for å få lånt båt, eller bli «satt over» når en hadde ærend på den andre siden.

En var visstnok i søndre enden av Bævermoen, omtrent der hvor vannverkets anlegg ligger i dag. Det var rett over for Gomsrud, eller Nedre Bikjend. Dette fremgår av papirer vedrørende leie av grunn til Fellesfløtingen i 1884. Den neste var ved Sundeplass, navnet sier at det var sundsted. Denne plassen er etter hvert blitt kalt Vesle-Bæver. Der rodde en over til Bikjend. Og en ved Latherplassen, der Kittil Buin bodde i 70 år, hvor man rodde over til støa ved Røråsplass. Det lå alltid båt ved Brynsplass. Neste var ved Vigersløvplassen, over til Stengelsrud. Bare et par hundre meter nordafor lå det for om lag 300 år siden også en Sundeplass hvor det var vanlig «å sette over». Det er der Skriverplassen ligger i dag. Og fra 1900-tallet og fram til i dag har det også vært båt ved berget nedenfor Frodeplass hvor en kunne ro over til Tangen, der travbanen ligger i dag. Ved alle disse plassene var det mulighet for å få lånt båt, eller bli «satt over» når en hadde ærend på den andre siden.

Disse «sundstedene» hadde nok enda større betydning så lenge det meste av gruve-driften foregikk på Overberget, særlig i Kampenhaugområdet. Før sakkerhusene kom, altså før 1805, måtte gruvefolk fra Bævergrenda daglig krysse Lågen, sommer som vinter. Det gikk nok galt noen ganger, noen få tilfeller er dokumentert ved prestens notis i kirkeboken. En ung bevergrening ble begravd 24. april 1795, «Ungkarl Christopher Olsen Hogsted som ved en ulykkelig hendelse omkom i Loug-elven da han paa Isen vilde gaa paa Bierget. Gl. 21 Aar». Han var nok ikke den eneste.

Lågen er fortsatt viktig for Kongsberg

Selv om lite kan dokumenteres når det gjelder Lågen som arbeidsplass for bevergreningene har den likevel vært viktig, særlig i tidligere tider, fordi den bandt sammen mer enn den skilte.

Tømmersoppe ved Liahængsle.

Alle bosteder hadde sin egen vannkilde, mer eller mindre sikker, og når det var vannmangel var Lågen god å ha, både som drikkevann og til klesvask ved elva. Men i våre dager har Lågen virkelig fått en viktig rolle i Kongsberg-samfunnet, nemlig ved at byens vannverk er lagt til Bævertangen.

GAMMEL PLASS

(Løkke 22)

Gml. G.nr. 894 - H.nr. 8235-1

Østenløkka

Eiere:

– 1739	Gunder Olsen	1920 – 1921	enka Berthe, Berthe og
1740 – 1776	Ole Gundersen Skjerper		Hans Konningen
1776 – 1790	Jonas Barth	1921 – 1922	Kittil Lia
1790 – 1802	Hans Simon Bang	1922 – 1959	Einar Gravningsmyhr
1802 –	enka Ovidia og Johan Horn	1959 – 1966	Ole O. Holtan, Hellig Bækkin
– 1861	Johan Olivarius Horn		og Anne Karlsen
1861 – 1889	Anton Emil og Hansine Andersen	1966 – 1984	Henry Hultquist
1889 – 1920	Østen Finnebraaten	1984 –	Tove og Thor Eriksen

Plassen lå på begge sider av hovedveien og var den andre plassen sørfra. På et kart i 1801 er den kalt Spiten. Ble også noen tiår kalt Andersenløkka etter en av eierne. Eiendommen ble seinere delt og løkka mellom Lågen og hovedveien fikk nr. 45 og løkka på østsida beholdt nr. 22. Denne ble seinere kalt Solvang og er i dag Østenløkka.

Den første eieren vi vet om er Gunder Olsen. Det ble skrevet skiftebrev i 1740, men det finnes dessverre ikke mer. I september 1739 dør en Gunder Olsen Pikker 65 år gammel og dette kan være vår mann. I SV-manntallet fra 1724 står Gunder Olsen Pikker 43 år gammel fra Jarlsberg grevskap. Han har to sønner i arbeid ved gruva og har selv arbeidet der i 16 år, 5 år som knekt, 5 år som sprenger og 6 år som hauer. I 1732 arbeidet han i Dronning Sophia Magdalena gruve.

Da det ble holdt skifte etter Gunder Olsen gikk plassen på offentlig auksjon i 1740 og taksten på plassen var 90 rd. Etter flere bud og overbud fikk sønnen Ole Gundersen Schierper tilslaget på 91 rd. Ole var født rundt 1710 og gift med Annichen Hansdtr. fra Hadeland.

Ole og Annichen hadde disse barna under skiftet:

1. Frederica, K 1751, g.1757 m. Hans Jørgen Siulsen Fusche, f.1733 og sønn av overstiger Siul Tovsen Fusche og Susane Jonsdtr. Erta. Minst 8 barn.
2. Anna Dortha, K 1754.
3. Marie Elisabeth, f.1740, i 1776 var hun «i Tieneste på Frederichshald».
4. Margrethe, f.1744, g.m. Hans og i 1776 «Boende ved Christiania u/Gaarden Haav paa CancellieRaad Hiorts Eie».
5. Maria Magdalena, f.1743, i 1776 «Værende i Kiøbenhavn».
6. Hans, f.1746, d. som liten.
7. Carina/Karen, 1748-1790, g.1769 m. Hans Christophersen Korterud, skifte 1776. Da kalles han Christopher Korterud. Sønn av Christopher Hansen Korterud og Maria Knudsdatter på Mønstreplassen. De hadde to barn og

bodde her på plassen da Hans døde i januar 1776. Karen 2.gg.1779 m. em.
Erich Thomesen Wee/Aardahl.

I 1733 fikk Ole sønnen Ole med Oliva Olsdatter, det var flere faddere fra Bæver.

I SV-manntallet for 1724 er Ole 14 år, har arbeidet i 4 år som dreng og bor hjemme.
I 1732 var han knekt i Segen Gottes gruve og bodde hjemme. Han drev med skjerping ved siden av, derav navnet. I Brünnichs «Beretning om Nummedals Gruber» er han nevnt som finner av Gamle Ravnaas skjerp. Han ble ved «Kongel. Resolution af 26 April 1762 tilstaaet Findeløn 40 rd». Skjerpet ble påbegynt i 1758.

Husa på plassen ble ved en branntakst i 1767 taksert til «Vaanhuus» 50 spesidaler og «Koestald og Lade» 12 spd. Den årlige leia til Hans Majestets Casse var 72 skilling.

Ved den første taksasjonsforretningen på Bæver i 1769 står det:

«Platzen blev opmaalt som fra Nord til Søer ved Veien var i Længde	342 allen
fra øst til væst paa Nordre Ende var Bredden	55 allen
og fra øst til væst paa Søe Enden var Bredden	24 allen
Nok er paa østre Siide af Veien et Indheignet jord Støkke som	
fra Nord til Søer var i Længde	207 allen
fra øst til væst i Nordre Ende var Bredden	80 allen
og udi SøeEnden fra øst til væst var Bredden	94 allen
117 allen paa Lang Linnien fra Nordre Ende var Bredden	62 allen»

Mens Frue CancelliRaadinde Schwabe hadde Bever gård ble det gitt tillatelse til å innhegne et jordstykke på sørsida av løkka på østsida av hovedveien. Jordstykket ble oppmålt til:

«udi Længde fra Nord til Sør var	99 allen
i østre Ende var Bredden	25 allen
35 allen paa lang Linnien var Bredden	20 allen
i Vestre Ende ved Veien var Bredden	14 allen»

Ole døde i 1776, 66 år gammel, og det ble avholdt skifte i april. Enka Annichen ble beskrevet som en «gammel og skrøbelig Kone» og plassen med alt løsøre og «den paa Pladsens Enge bestaaende afgrøde» ble solgt ved offentlig auksjon. Annichen kjøpte bl.a. kua og alt sengetøyet. Hun flyttet vel til en av døtrene. Husa ble beskrevet som en 6 laftet stue med kakkelovn og kjeller under, kammers med skorstein og et tilformet kjøkken med skorstein. En låve og lade, et 4 laftet fehus og et vedskjul av bindingsverk, kledd med bord. En urtehage på andre siden av veien og ellers ryddet og uryddet jord. Det virker som husa lå på den vestre delen mellom veien og Lågen.

Plassen ble taksert til 280 rd og solgt til Canselli Raad og Byfoged Jonas Barth. (Han ble i 1777 beskrevet som Aller Høyst Bemelte Hans Kongelige Majestæds Bye-Foged, Bye-Skriver og Skifte-Forvalter samt Under Retts-Dommer ved Sølv-Verket og udi Berg-Staden Kongsberg). Barth bygde ny låve- og ladebygning som ble rødmalt. Sommeren 1790 solgte han eiendommen til husnæringholder Hans Simon Bang

for 400 rd. Han betalte 70 rd kontant og skulle betale 60 rd ved nyttår. Deretter skulle han betale avdrag og renter hvert år på samme tid. Skjøtet ville han få når hele kjøpesummen var betalt. Hans Simon Bang døde i 1792, men enka Lovise Norsted giftet seg året etter med kjøpmann Jahn Horn, også kalt Johan. De fortsatte å betale avdrag og renter. Da hele summen var betalt utstedte byfogd Barths skifteforvalter skjøtet til Horn i februar 1802.

Da kjøpmann Horn døde, overtok hans daværende kone Ovidia/Olea. Da hun døde arvet deres eldste sønn, Johan Olivarius Horn som var tollkasserer i Risør, alt etter dem. Han ga i mai 1861 skjøte til bakermester Anton Emil Andersen. I tillegg solgte Johan Østre Spiten (løkke 20), som moren Ovidia Horn også hadde kjøpt, til Andersen. I 1877 gikk alt over til bakerens kone, Hansine Andersen som satt i uskiftet bo. Hun beholdt løkkene til 1889 før hun solgte alle tre løkkene til Østen Olausen Finnebraaten (løkke 1) for 2.800 kroner. Innkludert i prisen var årets avling, taksert til 200 kroner. Dette var den Østen Finnebraaten som har gitt navn til boligfeltet som ble etablert her i 1960-åra. Niri Lia fortalte at løkka ble kalt Andersenløkka, men navnet gikk vel ut.

Beboelseshuset var for lengst borte og Østen bygde nytt hus på plassen. Huset hadde en etasje med 1 værelse og kjøkken. I 1900 bodde enke Kari Graaten fra Svene i huset, mer om henne under 8235-10. Da Østen døde i 1920 gikk plassen til kona Berit og datteren Berta, gift med Hans Konningen. De solgte hele eiendommen til Kittil Lia (løkke 23) året etter for 18.000 kroner.

På høsten 1922 solgte Kittil flere parseller av eiendommen. Gustav Spiten kjøpte en parsell sammen med en parsell av løkke 20, som grenset inntil hans eiendom. Med i handelen var også skoglinna som i 1886 ble utskiftet fra Kongsberg Sølvverks skog. Gustav betalte kr 5000 kontant. I september solgte Kittil delen med bygningen på, og som lå på østsida av jernbanen, til Einar Gravningsmyhr for 4500 kroner. Einar betalte 500 kontant og resten på en pantobligasjon. I oktober solgte han tomte som lå mellom veien og jernbanen til Einar for 1000 kr som han betalte kontant. Forhandlinger med Numedalsbanen var startet og Kittil hadde med i tinglysningene at eventuelle «tilkjente erstatning herunder saavel grunderstatning som ulempeerstatning – tilfalder selgeren».

I 1924 solgte Kittil en parsell til Ole A. Skinnes, alt på vestsiden av Numedalsbanens ekspropriasjonlinje, altså mellom hovedveien og jernbanen. Samtidig kjøpte Skinnes av Kittil løkkene 45 og 20 og ga 7.500 kroner for alt. Det som var igjen av denne parsellen etter at NSB hadde tatt sitt, kjøpte Kittil Lia tilbake i 1927 for 300 kroner.

Den neste eieren ble som nevnt Einar Gravningsmyhr. Han kom fra Friskeplassen (løkke 13) og hadde giftet seg i oktober 1913 med Ingeborg Kristine Wraalsen, f.1894, fra Gamlegrenda. De bodde på Friskeplassen fram til 1917, og leide så hus på Møllergata hos Einars svoger, Jørgen Eriksen, før de kom hit.

Einar og Ingeborg fikk disse barna:

1. Rakel Ingjerd Eldore, 1914-1998, g.1943 m. Kolbjørn Hegstad, 1916-1991, har en datter.
2. Dagny Helene, 1916-1992, g.1944 m. Arvid Kolkind fra Nakkerud, 1915-1982, bodde på Nakkerud på Tyristrand, ingen barn.
3. Herman Einar, 1922-1991, g.1947 m. Marit Sandvold fra Oslo, flyttet til Oslo hvor han arbeidet i en sportsbutikk, 2 barn.
4. Egil Ingvar, 1924-1976, g.1948 m. Gunvor Irene Hvamb, f.1925 på Fiskum, overtok eiendommen etter svigerfaren Oskar Hvamb i Krakebakken og bodde der, har 4 sønner.

Einar ga plassen navnet Solvang og sønnene Herman og Egil benyttet Solvang som familienavn. Bebyggelsen her besto av en hestestall som lå der hvor 8235-10 ligger i dag, og en stor tømmerlåve med permanent hesje under overbygg. Låven ble tatt ned og tømmeret skåret til materialer og brukt til bygginga. Han fikk innlagt strøm og tinglyste i 1923 en tillatelse om å føre en elektrisk lyskabel i ei stikkrenne under Numedalsbanen. Hovedbygningen ble bygd i 1923 og hadde to etasjer. Uthus ble bygd i 1926, bryggerhus i 1934 og stabbur i 1943. Det var Ingeborgs far, Ola Wrålsen f.1857, som bygde alle husa. Etter han ble enkemann bodde han i bryggerhuset her en 10 års tid fram til han døde i 1945.

Einar arbeidet i KV inntil han giftet seg. Da fikk han arbeid ved Sølvverket. Han syklet til arbeidet i Saggrenda og dreiv småbruket her på fritida, så det ble bra med mosjon. De hadde et par kuer, gris og høner, og han hadde også en liten sølvrevfarm som han dreiv med like til han døde.

Einar solgte unna noen tomter de siste åra før han døde i 1955, og Ingeborg solgte 3 til mens hun bodde her. Hun likte ikke å bo her aleine, og i 1957 flyttet hun til sønnen Egil og bodde der til hun døde i 1975. Det var ingen i familien som ønsket å overta eiendommen, så hun solgte i 1959 til Ole O. Holtan, Hellik Bækkin og Anne Karlsen. De to siste var søsken, og Ole Holtan var deres søstersønn.

Som ovenfor nevnt var det to-etasjes hus her, og altså leilighet i 2. etasje. De første som leide hus her var Jenny, Einars søster som nylig var blitt g.m. Hjalmar Fulsebakkke fra Jondalen. De bodde her til de bygde seg eget hus i 1929 (se 8237-4), og begge barna deres ble født her. Så kom Olav Gulli, 1896-1982, fra Hvitvingfoss, hit med familien sin. Han arbeidet på «Trevaren» og var g.m. Ågot Tveiten, 1899-1986, fra Jondalen. De hadde sønnene Arne f.1922 og Einar f.1926, og bodde her til i 1933 da de overtok Ågots hjemsted Nedre Storfossene i Jondalen.

Etter dem kom maskinagent Magnus Hardangen hit med familien sin. De ble boende her til i 1936, da solgte Jøran Gravningsmyhr, mor til Einar, Friskeplass og flyttet hit sammen med datterdatteren Ovidia Aasen, f.1919, og dattera Halvarda

f.1901. Halvarda var g.m. Bjarne Hellerud f.1900, våpenarbeider. Ovidia ble g.1940 m. Hans Kjenaas f.1918 fra Svene, og de flyttet dit. Gamle Jøran bodde her til hun døde i 1945. Halvarda og Bjarne fikk dattera Bjørg i 1938, g.1957 m. Tormod Sandbæk f.1937 fra Svene. Halvarda og Bjarne ble boende her til i 1961, da flyttet de til Bjørg og Tormod på 8233-6, hvor de begge døde i 1974.

Av de tre nye eierne var det to som kom til å bo her, Ole O.Holtan f.1923 fra Lyngdal. Han var urmaker, ugift og bodde på Kongsberg på den tiden. Sammen med ham bodde altså Anne Karlsen f.1887. Hun var søster til mor hans og fra Flesberg, men hadde vært gift og bodd på Kongsberg i mange år. Anne døde i 1964, og de to andre overtok hennes part. I 1966 solgte de hovedbygningen med tilhørende tomt til Henry Hultquist fra Oslo, og denne delen fikk b.nr.15, se under. Ole Holtan flyttet til Oslo hvor han også arbeidet som urmaker og han døde i 1996.

H.nr. 8235-15 Østenløkka 8

Dette er hovedbygningen på det opprinnelige 8235-1, med en utskilt tomt. Den ble solgt av Ole Holtan og Hellik Bekken til Oslomannen Henry Hultquist i november 1966. Hultquist bodde aldri her.

Alfhild og Olaf Bæver bodde i 2. etasje her fra 1965 til 1971, flyttet så til Kongsberg for en periode, men bygde hus på Sælebakkløkka i 1974, (se 8250-2). Etter dem i 1971 kom Jan Gjestemoen, f.1948, fra Nore hit med familien sin. Kona Inger Tollefsen, f.1951, var fra Uvdal. De har 2 sønner, Kai Roger f.1971, og Kjell Magne f.1973. Familien bygde seg hus på Gamlegrendåsen og flyttet dit i 1979. Andreas Hagen, f.1949, fra Tinn Austbygd, g.m. Unni Eriksen, f.1949, fra Oslo, flyttet inn i 1. etg. i aug.1970 og bodde her til høsten 1971. Mens de bodde her fikk de sønnen Ole Einar, f.1971. Familien flyttet til Vestfold.

Magne Sandengen, f.1949, bodde i 1. etg fra forvinteren 1971. Han var g.m. Wenche Hagen fra Rjukan. De har 3 sønner, Roger f.1970, Geir f.1971 og Kai f.1976. Magne Sandengen er rørlegger, og familien bygde hus i Svene og flyttet dit sommeren 1973, men har seinere bosatt seg i Veggli.

Etter dem bodde Åge Engedalen, f.1949, fra Jondalen her, antagelig i 1973 og 1974. Han var g.m. Vigdis Hegstad, f.1950, fra Surnadal, og de hadde dattera Rita f.1971. Åge Engedalen dreiv som murer da han bodde her. Etter dem kom Marit Maurstad, f.1952, fra nabohuset (8236-1). Hun ble i 1974 g.m. Per Harald Langås fra Lurdalen, og de leide leiligheten i 1. etasje til ut i 1975. I årene 1977-1979 bodde Ola Frågodt, f.1917, og kona Gro, f.1920, her. Han var fra Flesberg og arbeidet ved arsenalet på Kongsgårdmoen, hun var fra Hovin. De kom til Kongsberg i 1956, og flyttet til byen igjen i 1979. Ola døde i 1988 og Gro i 1994. Walter Svendsrud bodde mange år i

Østenløkka 2017.

bryggerhuset, og flyttet våren 1984 til datteren Jorun og Erling Stangby på nabo-eiendommen, se 8235-14.

Eiendommen ble overtatt av John Henry Hultquist, f.1942, i 1983. Han solgte huset allerede året etter til Tove Godstad Eriksen og Tor Eriksen. Tove er født 1957, og oppvokst i Spitegrenda, se 8246-1. I 1980 giftet hun seg med Thor Eriksen fra Darbu, f.1958 i Drammen.

Tove og Thor har to barn:

1. Marianne, f.1981, gift og bosatt på Cuba.
2. Kristin, f.1983.

Tove og Thor bodde på Darbu og på Kongsberg før de kjøpte huset her. Huset ble ombygget og renoveret i 1984-85 og utgjør nå en leilighet. Tove arbeider som kontorfullmektig, mens Tor er servicetekniker ved Kongsberg Maskinservice A/S.

H.nr. 8235-5 Østenløkka 11

Solveig og Hans Skalstad kjøpte tomte av Einar Gravningsmyhr i 1948. Han var Solveigs farbror. Huset ble ferdig i 1950. Før det bodde de på 8260-1 hos Johan og seinere Hjalmar Aasen. Hans, f.1903, på Skalstad i Lyngdal og sønn av Hans Skalstad sen. og Kari f. Kjølås. Han flyttet derfra til Jørnsplassen u. Skartum i 1910, og siden til Vestre Ulland. Ble g.1935 m. Solveig Gravningsmyhr, f.1910, se Haugen (8269-2), og flyttet til Bevergrenda. Han hadde til da drevet med skogsarbeid, mest hogst, men kom inn ved Kongsberg Våpenfabrikk og arbeidet der til pensjonsalder. Hans døde i 1999. Solveig sto på torvet i mange år, og arbeidet seinere på kafeen på Glitre (Lågdalsmuseet). Solveig døde i 2000.

Hans og Solveig fikk 2 døtre:

1. Liv, f.1935, g.1955 m. Bjørn Gustav Pedersen, f.1933, fra Drangedal som var befall på Heistadmoen. De flyttet seinere til Voss, fikk 2 sønner.
2. Karin, 1938-1987, 1.gg.1957 m. Ove Svarthumle, f.1936, fra Os ved Bergen, en datter, ekteskapet oppløst. 2.gg. m. Per Hovstad, 1934-1993, fra Setesdal. De flyttet til Holmestrand, fikk en sønn og ei datter.

Solveig solgte eiendommen i 2000 til Nina Østergaard og Jørgen Bakkerud. I 2004 solgte Jørgen sin andel til Nina. Hun solgte en andel i 2008 til Geir Helgerud. Nina flyttet fra Bevergrenda i 2010 og solgte da sin andel til Geir Helgerud som er nåværende eier.

Geir Helgerud er f.1972 i Kongsberg og har sønnen Eivind, f. 2003.

H.nr. 8235-6 Østenløkka 9

Liv og Olaf Thomassen kjøpte en parsell på ca. 4,5 da. av Einar Gravningsmyhr i 1949, bygde hus her og flyttet inn i 1952. Olaf, f.1924, fra Darbu ble g.1945 m. Liv Larsen, 1928-1991, fra Kinn, nær Florø. Før de bygde her hadde de bodd i bryggerhuset hos Einar Gravningsmyhr en 3-4 år og så i den gamle stua som sto på 8235-10.

Liv og Olaf fikk disse barna:

1. Aase, f.1946, g.m. Halvor Lie, f.1944, fra Gransherad - se 8235-28.
2. Wenche, f.1949, g.m. Roar Jelstad. Roar døde i 2013. De har en sønn og ei datter.
3. Inger Lise, f.1952, g.m. Petter Rekdal fra Stavanger, bor i Oslo. De har en sønn og ei datter.

I 1973 ble det utskilt ei tomt til dattera Aase og mannen, og i 1974 ble det solgt ei tomt til Tore Strøm. Olaf arbeidet i Våpenfabrikken til han fikk pensjon i 1984. Liv døde i 1991, og Olaf bodde her aleine til i 1995 da han solgte til dattersønnen Vidar Lie, f.1968, og flyttet til byen.

Vidar arbeider som sporskifter i Mantena (NSB). Han er samboer med Wenche Nørstebø, f.1971 og hun arbeider som renholder i Kongsberg kommune. De har datteren Linda.

Vidar og Wenche har barna:

1. Charlotte Nørstebø, f.1993 og samboer med Ole Ivar Sjøberg, f.1994.
2. Linda Kristin Nørstebø Lie, f.1999.

H.nr. 8235-7 Østenløkka 3

Einar Gravningsmyhr solgte denne tomte i 1954 til Adolf Arvesen, f.1900. Han var lokomotivfører ved NSB, og hadde vært bosatt på Voss inntil han i 1946 flyttet tilbake til Kongsberg og bosatte seg med familien i barndomshjemmet i Kragsgate. Arvesen satte opp ei hytte her på tomte, og den ble brukt som fritidsbolig til først i 60-åra. Adolf Arvesen var g.m. Ingrid Olaussen, f.1906, fra Vestfossen. Hun døde allerede i 1960, og etter det bodde han her mer og mer, og til slutt bodde han her fast. Ingrid og Adolf har datteren Bjørg Simensen f.1937. Da faren døde i 1974 ble hjemmelen på eiendommen overført til henne. Hun bor på Nesodden og har en datter. Målebrev på tomte utstedt i 1975, areal 1720 m².

De første åra Bjørg eide huset ble det bortleid til Anders Haga og familien fra Tunhovd. Fra 1976 bortleid til Henning Thomassen, f.1952, og Gerd Spiten (se 8240-1). Gerd flyttet ut i 1977, men Henning bodde her til 1983. Etter han kom Trond Fosso, f.1961, her med familien. Han og kona Vigdis Jakobsen, f.1961, hadde giftet seg i 1981, og de fikk sønnen Are, f.1981, og dattera Silje, f.1986. De ble boende her til i 1986, da familien kjøpte hus i Kongsberg. Trond drev da som snekker.

Bjørg Simensen satt med huset til i 1986. Da ble skjøte utstedt til Svein Kristiansen, f.1955, og Bente Larsen, f.1964, og de er nåværende eiere. Det gamle huset ble revet, og Kristiansen/Larsen bygde nytt på samme sted. Svein er snekker og bilmekaniker, Bente er barnepleier.

Bente og Svein har to barn:

1. Jannicke Madsen Nordahl f.1976 gift med Lars Nordahl f.1977, bosatt i Krokstadelva.
2. Vetle Kristiansen Larsen, f.1999

H.nr. 8235-9 Bævergrendveien 62

Ingeborg Gravningsmyhr solgte denne tomte i 1956 til Karl Meyer Jensen, f.1910. Karl Jensen var f. i Valnesfjord i Nordland. Han kom til Sør-Norge som 8-åring, og familien slo seg etter hvert ned på Nes i Hallingdal. Han ble g. i 1936 m. Gunda Anderdal, f.1909 på Nes. Karl var skogs- og anleggsarbeider, men begynte med forpaktning i Ål og Nes fra 1940 til 1951. De kom i 1952 som forpaktere til Skriverplassen i Bævergrenda og dreiv der i 2 år. Familien bodde 2 år i Breilia før det ble bygging. De var vel de siste som bodde der oppe.

Gunda og Karl har disse barna:

1. Sverre Ludvig, f.1936, g.1962 m. Turid Langaas, f.1940, se 8235-27.
2. Torolv Kolbjørn, f.1938, g.1963 m. Solveig Martinsen, f.1942, fra Hakavik. Kolbjørn er teknisk utdannet og arbeidet mange år for Selmer i Sarpsborg og Oslo, men kom til Kongsberg i 1973 og bygde seg hus her. Var teknisk sjef i entreprenørfirmaet Petter Kristiansen A/S, er nå konsulent i Prokonsult A/S på Kongsberg. De har en sønn og ei datter.
3. Eva Marie, f.1944, g.1969 m. Oddbjørn Ramstad fra Skjåk. Eva er lærer og Oddbjørn lærer og fylkesmusiker i Sogn og Fjordane, bor i Kaupanger. Har 2 døtre og en sønn.

1956: Husbygging på G.nr. 8235-9. Bak: Karl Jensen og Hellik Aas. Foran: Ove Svarthumle, Erling Stangby og Kolbjørn Jensen. Solvang i bakgrunnen..

Karl og sønnen Sverre startet sprengningsfirma i 1964. Karl ble rammet av slag i 1977 og kom ikke i arbeid igjen. Gunda og Karl solgte huset i 1987 til barnebarnet Ellen Langaas Jensen, og kjøpte seg leilighet i byen. Karl døde samme året, og Gunda døde i 2004.

Huset ble bygd i to etasjer med 2 leiligheter, og Gunda og Karl bodde i 1. etasje. Fra 1963 var det sønnen Sverre med familie som bodde i 2. etasje. Da de flyttet inn i eget hus i 1973 var det Turids mor, Magnhild Langaas, som overtok og ble boende til 1982. Deretter flyttet sønnedatteren Ellen inn. Hun overtok huset i 1987, og ble boende her til 1995. Gjermund Olsen bodde her 1996-97, og Kjetil Kristiansen m. familie flyttet inn etter ham. I 1. etasje bodde Henning Halvorsen, f.1963, fra 1989 til 1996. Han var fra Kongsberg, var ungkar, og døde i 1998. Naboenta Anne Tine Bogstrand, f.1970 og samboer Per Arne Enger bodde her også en god stund.

Ellen har flyttet tilbake og bor her med samboer Thomas Håkonsen Pettersen. Far til Thomas, Einar Pettersen bor i 2.etg.

H.nr. 8235-10 Østenløkka 1

Her sto det første beboelseshuset på boligfeltet som i dag kalles Østenløkka. Det sto opprinnelig en hestestall her (se 8235-1) og vi veit at det bodde folk her ved folketellingen i 1900. Det var da Østen Olaussen Finnebraaten som eide løkkene her, og det står at huset besto av et værelse og kjøkken. Den gamle stallen var «værelset», og kjøkkenet besto av et tilbygg i reisverk med enkel bordkledning fortalte Ragnvald Lia. Han var innom her mange ganger i 20-åra da Ola og Karoline Olsen bodde her. En kunne se at møkkagluggen var kledd igjen, og på innsiden var veggene i kjøkkenet kledd med aviser for å stenge litt for trekken.

Ved folketellingen i 1900 bodde Kari Graaten her, f.1851 i Svene. Hun var enke og «gaar bort i husgjerning». Hun var fra plassen Kleiverud under Hvamb, og enke etter lærer Kristoffer Kristoffersen. De hadde bodd på en av Graaten-plassene i Svene. Hun hadde ei datter fra før, Berit som ble g.m. Kristoffer Hugsted på Kalveplassen (8281-1). I 1910 var hun tilbake på Graaten som hun fortsatt eide. Kari bodde visstnok en periode oppe på Fugleplassen. Hun bodde på Glabak da hun døde i juli 1923.

I 1921 kjøpte Kittil G. Lia løkkene, og det er kommet andre folk i den vesle stua. Det er Karoline og Ola Olsen. Han var f.1860 og fra Nordre Primskott i Svene, bror til Jakob Olsen Spiten (se 8244-1). Han hadde før vært g.m. Berit Torstensdtr. Ramstad som døde i 1892. De hadde ei datter, Anne Marie f.1890, som vokste opp på Torsteinsplassen i Svene og døde der som fattiglem i 1905. Sønnen Ole ble f.1891, han vokste opp hos faren. I 1875 fikk Ola attest av presten for å gifte seg igjen. Han giftet

seg borgerlig på Sørenskriverkontoret i Numedal med Karoline Antonsdtr. f.1861 i Drammen. Han dreiv som løsarbeider, bl.a. med grøftegraving. De fikk sønnen Karl Andreas, f.1897, i Røyken mens de bodde på gården Dagslet, og Ola arbeidet som veiarbeider. Ved FT-1900 bodde de ved Hillestadhengslet i Sandsvær, Ole har arbeidet ved et tresliperi. De kom til grenda før 1906, da ble sønnen Ole konfirmert og de bodde da på Lia. Sønnen Karl slo seg ihjel ved en sykkelulykke i Klokkebakken i 1919. Ola og Karoline bodde her til i rundt 1933, da ble de så skrøpelige at de flyttet på gamle hjemmet. Karoline døde i 1939, og Ola i 1941.

Einar Gravningsmyhr kjøpte løkkene av Kittil Lia i 1922. Noen år etter at Olsen-familien var flyttet ut begynte Einar med en liten revefarm, og da ble dette huset en tid brukt som revematkjøkken. Revefarmen ble avviklet, og stua ble igjen gjort beboelig for folk. Olaf Thomassen bodde her med familien sin 2-3 år, antagelig fra 1949 til han bygde seg hus i 1952, se 8235-6.

I 1956 solgte Ingeborg Gravningsmyhr denne stua med et mål tomt til Gunnar Hvasdovd. Han var f.1903 i Flesberg og g.m. Anne Gulliksdtr. Kloppås, f.1897. De hadde eid og drevet småbruket Nedre Ransåsen før de kom hit. De bygde på stua så det ble et hus som svarte mer til tidas krav. Anne og Gunnar bodde her aleine, barna var for lengst voksne og flyttet ut.

Anne og Gunnar hadde:

1. Ingrid, f.1929, g.m. Oddvar Andersen fra Sandar. 5 barn.
2. Tora, f.1931, g.m. Kristen Pladsen fra Ådal, 4 barn.
3. Gudmund, f.1932, g.m. Tordis Bjerknes fra Sandsvær, 3 barn.
4. Astrid, f.1939, g.m. Arne Nedreberg, Breim i Nordfjord, ei datter.

Anne døde i 1981 og Gunnar i 1986. Dattersønnen, Tore Pladsen, f.1961, fikk skjøte da Gunnar døde. Han satt med huset til 1990, da solgte han etter å ha gjort ganske mye ombyggingsarbeid.

Kjøpere var Mette Berg, f.1964 og Eirik Lie, f.1966. De flyttet inn her i 1991 og fortsatte ombyggingen ved å bygge på huset i begge ender. Mette og Eirik har 2 barn:

De giftet seg i 1995 etter å ha vært samboere siden 1989. Ekteskapet oppløst og Mette flyttet med barna til 8235-14.

I 2007 solgte de eiendommen til Sølve Frøyen og Tone Odberg Karlsen og de er nåværende eiere. Tone er født 1967 på Kongsberg og er lærer. Sølve er født i 1966 i Florø, og er programmerer. De er gift og har barna:

1. Stian, f. 1998
2. Tobias, f. 2004

H.nr. 8235-11 Østenløkka 13

Denne tomte ble solgt i 1956 fra Ingeborg Gravningsmyhr til Ove Svarthumle som da var g.m. Karin Skalstad, se 8235-5. Ekteskapet ble oppløst og det ble ingen bygging, og Hans Skalstad som eide nabotomta fikk kjøpt den av svigersønnen i 1961. Han solgte i 1969 til Randi og Torleif Bråten. Torleif, f.1928, er fra Eggedal og giftet seg i 1957 m. Randi Vinger, f.1934, fra Flesberg. De bodde i Drammen og på Kongsberg før de flyttet inn i nytt hus her i 1970.

Randi og Torleif har to sønner:

1. Jan, f.1961, g.m. Bente Stakkestad, f.1967, har 3 sønner.
2. Åge, f.1963, ug. 1 datter, bor i Svene.

Torleif Bråten arbeidet som høvelmester på Gilhus Bruk og seinere på Kongsberg Dampsag, men var så i mange år vaktmester ved Vestsiden skole inntil han gikk av med pensjon. Randi har arbeidet som ekspeditør i Sverdrups Bokhandel. Torleif er en habil hardingfelespelemann. Han eier også farsegården Øvre Bråten i Eggedal.

H.nr. 8235-12 Østenløkka 15

Kristian Nilsen, f.1923, fra Svartås, kjøpte tomte her i 1961. Han var den gang samboer med Elsa Moe f. Løf, fra Lurdalen. Huset her ble bygd i 1961-62.

De har to barn:

1. Mona, f.1961, samboer med Bjørn Naug og bor i Hof, Vestfold.
2. Geir, f.1961, ug., bor i Ljøterudkroken.

Ei tid bodde også Elsas barn fra tidl. ekteskap her, Toril Moe f.1952 g.m. Bjørn Eriksen (8276-1), og Ole Johnny Moe f.1950, bosatt i Thailand. Samboerskapet ble oppløst. Kristian har drevet med mye slags arbeid, mest som snekker og bygningsarbeider. Han døde i 2011. Hans to barn Mona og Geir arvet eiendommen, og er nåværende eiere.

H.nr. 8235 -13 Østenløkka 2

Ruth og Ernst Ruud fikk skjøte på denne tomte av Holtan og Bekken i 1962. Ernst Wilhelm Ruud, f.1917, ble gift 1959 m. Ruth Hagen, f.1926 fra Spitegrenda. (se 8243-2). De bygde huset her og flyttet inn i 1967. Ernst arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikk

til han døde i 1978. Ruth arbeidet også i våpenfabrikken fra 1962 og til 1977. Hun bodde her aleine etter at hun ble enke, men hadde en hybelleilighet som hun leide bort. Ruth døde i 2005. De hadde ingen barn. Ruths bror Rolf Hagen (se 8243-2) kjøpte eiendommen av sin søster i 1999, og huset er nå utleid.

H.nr. 8235-14 Østenløkka 19

Erling Stangby, f.1934, (se 8273-3) kjøpte denne tomte i 1963 av Holtan og Bekken. Huset ble bygget i 1964, og i 1965 ble han g.m Jorunn Marie Svendsrud, f. 1942, og de flyttet da inn her.

Jorunn og Erling har en sønn:

1. Ståle f. 1972, han er utdannet sjøkaptein, bor i Tønsberg.

Erling er rørlegger og var ved vedlikeholdsavdelingen i Kongsberg Våpenfabrikk, seinere ved Kongsberg Industritjenester A/S. Jorunn har arbeidet som sekretær i mange år i våpenfabrikken og Kongsberg Gruppen. Begge er nå pensjonister. Jorunns far, Walter Svendsrud 1918-1989, bodde i flere år i et eget hus på eiendommen.

H.nr. 8235-16 Østenløkka 20

Reidar og Signe Sæther kjøpte denne tomte i 1967 av Ole Holtan og Hellig Bekkin. Reidar Sæther, f.1924, er fra Svene og ble g.1952 m. Signe Hvasovd, f.1927. De bodde i Svene fram til 1961, så leide de hus på Gaasvolden og ble boende der til de flyttet inn i nytt hus her i 1968. Signe hadde fra før sønnen Jan Bekkjorden, f.1948. Han er g.m. Solveig Dahlen fra Gransherad og har to sønner.

Signe og Reidar har sønnen:

1. Odd Roar, f.1952, g.1983 m. May Rostad, f.1960, fra Rollag, har en sønn.
Ekteskapet oppløst.

Reidar arbeidet som buss-sjåfør mens de bodde i Svene, men har siden arbeidet som elektriker. Signe arbeidet noen år på Tinius Olsens skole. I 2001 flyttet de til byen, og solgte eiendommen til sønnen Odd-Roar som da var gift med Anne Ribberud f.1970 fra Ål.

De har datteren Ingebjørg f. 2001. Ekteskapet oppløst. Anne kjøpte eiendommen i 2007 og er nåværende eier. Hun arbeider som landskapsarkitekt i Kongsberg. Reidar Sæther døde i 2008.

H.nr. 8235-17 Østenløkka 22

Målfrid og Kåre Langgård kjøpte denne tomte av Holtan og Bekken i 1967. Huset ble bygd og var klart til innflytting høsten 1968. Kåre Langgård, f.1937, var fra Svene og ble g.1962 m. Målfrid Lande, f.1941, fra Ulleberg-kroken i Hostveit.

De hadde to barn:

1. Roy, 1963-1991.
2. Bente, f.1964, g.1992 m. Jan Morten Gimse, f.1961. De eier og bor på Hagen i Hostveit.

Kåre var funksjonær i Våpenfabrikken, arbeidet bl.a. på lønningskontoret. Han døde plutselig i 1983, og Målfrid bodde her til hun døde i 1985. Barna Roy og Bente arvet huset og bodde her. Roy døde som nevnt i 1991, og Bente solgte huset i 1993 da hun og mannen tok over moras hjemsted.

Ny eier ble Rannveig Tegdal Halvorsen.

H.nr. 8235-18 Østenløkka 24

Britt og Ragnar Berg fikk skjøte på denne tomte i 1967 av Ole Holtan og Hellik Bekkin. Det ble satt opp grunnmur her samme året, men selve byggingen skjedde i 1968/69, med innflytting i 1969. Ragnar er f.1939 i Bingen, Ø. Eiker, men kom til Rollag som 7-åring og vokste opp der. Britt f. Wetterstad, f.1944 i Ø.Eiker, men kom til Rollag som 14-åring. De ble gift 1963 og bodde på Kongsberg de første åra.

Ragnar og Britt har disse barna:

1. Mette, f.1964, g.1995 m. Eirik Lie, se 8235-10.
2. Roger, f.1968, g.1996 m. Marianne Oskarsen, har ei datter.

Ragnar begynte som bygningsarbeider men tok etter hvert mesterbrev og drev som byggmester noen år. I 1985 fikk han ansettelse som vaktmester ved Tinius Olsens skole. Britt arbeidet som kontordame ved Kongsberg Energi A/S. De er nå pensjonister.

H.nr. 8235-19 Østenløkka 21

Åge Helliksen, f.1930, og Petra Turvoll, f.1934, fra Vik i Sogn kjøpte tomte her i 1967. De ble gift i 1958 og bodde på Kongsberg før de flyttet hit på høst-kanten 1968.

Petra og Åge har ei datter:

1. Aud, f.1958, g.1985 m. Tore Engen. De har tvillinger, gutt og jente.

Åge hadde vært sjømann i unge år, men arbeidet de siste 20 år i våpenfabrikken. Petra arbeidet som servitør og bartender i mange år. Åge døde i 1977, men Petra ble boende her til i 1990 og flyttet da inn i egen leilighet i samme hus som datter og svigersønn på Kongsberg.

De nye eierne var Solfrid Elgen, f.1964, og samboer Svein Erik Isaksen, f.1961. De ble boende her til i 1996 da de overtok Solfrids hjemsted, Skinnesløkka (8237-1) mer der.

Vidar Holte og Bente Teigen kjøpte huset. I 2003 kjøpte Vidar også Bentes andel av eiendommen. Han hadde den til 2008 da han solgte til Sølvi Flogeland. Hun er f.1965 i Kongsberg og offentlig ansatt.

I 2015 solgte hun eiendommen til Isil og Sukru Dinc. Isil er født 1987 i Tyrkia og er barneveileder på barneskole. Sukru er født i 1977, også i Tyrkia. De har bodd flere år i Norge. Han jobber som taxisjåfør i Kongsberg. De giftet seg i 2006 og har 2 barn:

1. Nisa, f. 2011.
2. Can Deniz, f. 2008.

H.nr. 8235-20 Østenløkka 26

Torun og Olaf Berg kjøpte tomte her i 1967. Olaf, f.1930, fra Bingen på Øvre Eiker, ble g.1960 m. Torun Kvislen, f.1943, fra Rollag, de bodde på Kongsberg før de flyttet hit. Huset ble bygd i 1969-70, og de flyttet inn i juni 1970.

Torun og Olaf har to sønner

1. Ole Tom, f.1964, g.1996 m. Alzira Soarez, f.1962, fra Portugal. De overtok.
2. Bjørn Inge, 1971-1989, omkom ved en motorsykkellulykke.

Olaf arbeidet noen år i Kongsberg Våpenfabrikk, men var det meste av sitt yrkesaktive liv vært sjåfør ved Kongsberg kommune. Torun arbeidet ved Televerket. Olaf døde i 2003 og Torun solgte eiendommen i 2007 til sønnen Ole Tom, men har egen leilighet her.

Ole Tom giftet seg i 1996 med Alzira Dolores, f.1961 i Lisboa, Portugal. De har sønnen Oliver Dolores Berg, f. 2000. Ole Tom arbeider som sjømann og lastebilsjåfør, Alzira som pedagogisk leder.

H.nr. 8235-21 Østenløkka

Tomta ble overtatt av Kongsberg kommune i 1968 og solgt til Jarle Sætra As i 2013. Tomta er ubebygd.

H.nr. 8235-22 Østenløkka 17B

Denne tomta ble solgt fra Kongsberg Kommune til Argentum Eiendom i 2013. I 2014 ble den solgt til Rikard Åsheim og Marianne Broz og de bygde hus på eiendommen. Rikard er født i 1986 i Harstad, er utdannet sivilingeniør og arbeider i Devotek. Marianne er født i 1985 i Drammen. Hun er utdannet sykepleier.

De er samboere og har 2 barn:

1. Ronja, f. 2015
2. Storm, f. 2016

H.nr. 8235-27 Bævergrendveien 64

Denne tomta er skilt ut fra 8235-9 i 1972. Sverre og Turid Jensen kjøpte den av Sverres foreldre. Sverre, f.1936, og Turid Langaas, f.1940, ble gift i 1962 og bodde et par år i Oslo før de flyttet til Bævergrenda og leide hus hos Sverres foreldre, 8235-9. Huset her ble bygd i 1972-73.

Turid og Sverre har disse barna:

1. Mette, f.1963, tvilling, g.1999 m. Inge Holt, f.1965, fra Drammen. Har en datter Pia, f.2000 og en sønn Sverre, f.2004. De bor i Oslo. Mette er intraksjonsdesigner med eget firma og Inge er selvstendig næringsdrivende.
2. Ellen, f.1963, tvilling, g.1996 m. Per Ole Gravningen fra Stengelsrud. Ekteskapet er oppløst. Nå samboer med Thomas Pettersen, f. 1970. Se 8235-9. Ellen er treningsinstruktør og selvstendig næringsdrivende, Thomas er ansatt på Esco.
3. Gro, f.1966, g.1990 m. Ole O. Berg, f.1965. De har døtrene Line, f.1993 og Siri, f.1996. Ole har Kongsberg Trafikkskole og Gro arbeider som senior HR-rådgiver ved Kongsberg Protech Systems.

Sverre har drevet eget sprengnings- og entreprenørfirma siden han startet opp sammen med faren i 1964. Turid har arbeidet som lærer i barneskolen. I tillegg har hun arbeidet i mange år med slektsforskning og å samle data om plasser og folk i

Bævergrenda, og systematisert stoffet slik at det nå blir ei grendebok for Bævergrenda. I 1989 flyttet de til Sætre i Hurum, men returnerte til Kongsberg i 2008. Har i dag leilighet på Bekkedokk.

Huset ble leid bort for kortere tidsrom til studenter som bodde her for et skoleår av gangen. Huset ble solgt i 1995 og den nye eieren ble Ole Thorstein Baklid fra Kongsberg. Ole, f.1967, er håndverker og arbeider for PK-hus. Han har to sønner Joakim f.1994 og Ole Anders f.2005.

H.nr. 8235-28 Østenløkka 7

Denne tomte ble skilt ut fra 8235-6 i 1973, da Olaf Thomassen ga den til dattera Åse, f.1946 og svigersønnen Halvor Lie, f.1944. Åse og Halvor ble g. 1967 og bodde i Gransherad, der Halvor er fra, inntil de flyttet inn her i nytt hus i 1974. Halvor Lie arbeidet ved Jernbaneverket og som baneformann. Åse arbeidet som kontordame.

Åse og Halvor har 2 sønner:

1. Vidar, f.1968, har overtatt huset på 8235-6 etter morfaren.
2. Torbjørn, f.1976, bosatt i Oslo.

H.nr. 8235-29 Østenløkka 5

Denne tomte er skilt ut fra b.nr.6 og ble solgt av Olaf Thomassen i 1974 til Ester og Tore Strøm. Tore, f.1943, er fra Rjukan og ble g.1962 m. Esther Christoffersen, f.1941, fra Tinnoset. De bodde til å begynne med på Mæl ved Rjukan, men da Tore i 1965 ble ansatt ved NSB ble det flytting til Hokksund, og i 1967 til Kongsberg. Huset her i Bævergrenda sto klart i 1975.

Esther og Tore har to døtre:

1. Jorunn, f.1963, samboer m. Øyvind Mørk, f.1964, har sønnen Robin f.1992. Jorun er frisør og driver Salong Hårfix, Øyvind er ettermarkedssjef hos Volmax.
2. Grete, f.1968, har vært samboer med Lars Green fra Sigdal, har datteren Marthe, 1997. Hun har arbeidet i restaurantbransjen.

Tore arbeidet i Oslo ved NSBs hovedadministrasjon. Esther var ekspeditrise og arbeidet i mange år ved Lampeland bakeri på Kongsberg og på en av kantine i Kongsberg Gruppen. De er nå pensjonister.

LØKKE 45

Gml. G.nr. 895 – H.nr. 8236-1

Bævergrendveien 65

Eiere:

– 1790	Johannes Barth	1889 – 1921	Østen Finnebraaten
1790 – 1809	Halvor Pedersn Ringvold	1921 – 1924	Kittel Lia
1809 –	Jahn Horn	1924 – 1927	Ole A. Skinnes
– 1861	Johan Olivarius Horn	1927 – 1839	Sjul Storfossen
1861 – 1877	Anton Andersen	1839 – 1954	Gunhild og Gunnar Godstad
1877 – 1889	enka Hansine Andersen	1954 –	Anne og Alf Maurstad

Løkke 45 er den delen av løkke 22 som ligger mellom Lågen og hovedveien. Her lå antagelig husa fra starten av. Grunnleia ble satt til 28 skilling i året.

Ole Gundersen Skjerper eide hele eiendommen, men Oles enke, Annichen Hansdtr. solgte i 1776 til byfogd Jonas Barth. I juni 1790 solgte Barth, men da ble eiendommen delt i to løkker. Løkka på østsida beholdt løkkenummer 22. Denne løkka på vestsida, mellom Lågen og veien fikk nr. 45.

Barth hadde satt opp en låve på eiendommen, og den lå på denne delen. Løkka ble solgt til Halvor Pedersen Ringvold for 200 rd. Halvor skulle betale årlige avdrag på 20 rd og renter hvert år ved årsskifte. Skjøtet skulle han få da alt var betalt. Det ble utstedt av byfogd Redsted på vegne av Barths stervbo i juni 1800. På grunn av dette står Byfogd Barth fremdeles som eier i takstforretningen av 1800. Halvor arbeidet ved Mynta, og han og familien bodde i Egermoe Gaden fra Nye-Broen. Da Halvor døde, solgte enka, Johana Maria Larsdatter, løkka videre til kjøpmann Jahn Horn i 1809 for samme pris, 200 rd. Horn var gift med Halvors svigerinne og de hadde fra før den østre delen, løkke 22. Dermed var plassen «hel» igjen. I årene fram til 1921 var det de samme eierne som på løkke 22 og løkke 20.

Etter Jahn Horn var det sønnen, «Toldcasserer» Johan Olivarius Horn, som arvet løkka.

Han satt med dem til 1861, og solgte han videre til baker Anton Emil Andersen. Da kom det fram at det sto en låvebygning på løkka og det var vel låven som Barth bygde i 1780-åra. Enka Hansine Andersen solgte så i 1889 til Østen Olaussen Finnebraaten. I 1891 ble det frasolgt en parsell langs lågen med strand- og vannrett til Fellesfløtningen. De var fritatt for erstatning for skade tømmeret som kom inn på eiendommen kunne forårsake. Dette gjaldt «blot naar Tømmeret udrulles med utilbørlig Hurtighed». Østen Finnebraaten mottok 800 kroner og beholdt retten til å slå gresset på parsellen.

Østen døde i 1920, og Berit Finnebraaten solgte videre i 1921 til Kittil G. Lia. I 1924 kjøpte Ole A. Skinnes løkka. Han fikk økonomiske problemer og solgte i desember 1927 til Sjul Storfossen (8246-1) for 1.500 kroner. I tillegg kjøpte Sjul årets avling

samt en slåmaskin for 650 kroner. Det hørte også med et jordstykke på ca 2 mål som Skinnes hadde fått ved et makeskifte med jernbanen. Jordstykket lå mellom veien og jernbanen, fra overgangen ved Spiten til overgangen ved Østenløkka. Dette var før veien ble utvidet.

Gunnar Godstad kjøpte Spiten i 1939 av Sjul Storfossen i Spitegrenda inkludert denne løkka. Gunnar døde i 1951 og datteren Anne fikk skjøte på løkka i 1954 av moren Gunhild som da eide Spiten. Seks år seinere skjøtet hun den nordre delen over på broren Jan Godstad. (se under 8236-3)

Anne, f.1930 i Rollag, kom til Bevergrenda i 1945, og ble i 1951 g.m. Alf Maurstad, f.1924 på Gran på Hadeland, men kom til Kongsberg da han var 4 år. De bodde hos hennes foreldre i Spiten de første åra, men flyttet i 1957 inn i nytt hus her, et lafta tømmerhus. Alf Maurstad arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikk fra 1940 til 1967 da han ble pensjonert. Anne fikk også arbeid i våpenfabrikken i 1962 og var der til 1992. Anne er nå pensjonist.

Anne og Alf fikk en datter.

1. Marit, 1952-2011, g.1974 m. Per Harald Langås fra Lurdalen. De bodde første året de var gift i 1. etg. på 8235-1, men flyttet så til Lurdalen. De har en sønn og ei datter, Henrik f.1975, og Gro Katrine f.1981, ekteskapet ble oppløst.

H.nr. 8236-3 Bævergrendveien 73

I 1960 skjøtet Anne Maurstad denne tomte, over på broren Jan Godstad, f.1934, (se 8246-1). Jan satte i gang bygging her, og ble g.1963 m. Gunvor Therese Jensrud, 1938-2013 fra Ullandskogen i Svene. De flyttet inn her i samme året.

Gunvor og Jan har en sønn:

1. Gunnar, f.1966, ug. bor i Oslo.

Jan er rørlegger og har arbeidet ved flere rørleggerfirmaer i Kongsberg, og har i mange år vært rørlegger ved Kongsberg kommune. Gunvor arbeidet som ekspeditrise, og siden noen år i daværende Kongsberg Våpenfabrikk. Hun døde i 2013.

SPITEN

(Løkkene 18–19–21)

Eiere: - 1736 Thomas Constantsen Spiten
 1736 - 1765 Nils Thomasen Spiten

Plassen lå mellom hovedveien og Lågen, den besto fra nord og sørover av løkke 18, løkke 19 og løkke 21. Den første eieren kan ha tatt Spiten navnet med seg fra Eiker der det er en plass som heter Spiten, mer nedenfor. Den første eieren her var Thomas Constantsen fra Skotselv eller Hokksund. Han er antagelig rydningsmannen og fikk tinglyst skjøte i november 1722 av Johan Fredrich Scwabe som bygslet Bævergård, men det kunne gå flere år før det ble tinglyst skjøte.

Thomas var født ca. 1674 og faren var Constants Hammersmed, trolig på Hassel verk. Thomas hadde to søsken på Kongsberg som var faddere for barna, Niels Constantsen og Johanne Constantsdtr. Alle tre ble også kalt Constanti. Thomas giftet seg november 1706 på Kongsberg med enke Berte Trygsdtr. Bertes barn vokste opp her, bla. Torgrim, Tollef og Torger Tronsen Spiten. Alle tre ble sølvverksarbeidere og slo seg ned i byen. Antagelig var Berte også fra Eiker. Hennes mann kan være Tron Olsen Spiten på plassen Spiten på Eiker. Barnas navn stemmer godt med barn han hadde til dåpen på Eiker og Thomas og Berthe døde en sønn for Tron.

Thomas og Berte hadde disse barna:

1. Niels, 1707-1764, g.1732 m. Kirsten Pedersdtr Østby, (løkke 32). De overtar.
2. Tron, f.1709.
3. Ragnhild Maria, f.1711.

SV-manntallet fra 1724 sier at Thomas var 50 år og hadde arbeidet 2 år som dreng, 4 som knekt, 9 som sprenger og 5 som sjeider og hadde eget hus. Ifølge manntallet fra 1732 er han sprenger i Haus Gabel Gruve, hadde før vært hauer og har anført i 40 år. Videre hadde han seks barn og stebarn, fire av dem arbeidet ved Sølvverket.

I 1725 inngikk han en lærekontrakt for stesønnen Torgrim:

«I den Hellige Trefoldigheds Navn, Haver Vi underskrefen sluttet og oprettet følgende Contract med hverandre, det ieg Tommes Constantsen har sat min StiffSøn udi Lære hos Erlige og Velagte Mand Med mer Petter Pedersen Holmer boende på Kongsberg, Min Søn Torgrim Tronsen for at lære det lovlige Smede hand verk i Fiire Aar, beregnet fra Pinstid Ao 1729, og Gaverer Ieg for at min Søn skal aflegge Sine Dreng Aar med ald Troskab og flittighed, som det sig een ærlig Dræng vel Eigner og anstaa og skuldet imod forhaabning, annerledes udfaldt eller og Drengen af sin Tieneste skulle undvige, da skal ieg vere forpligtet, at forskaffe ham tilstæde igien i hans tieneste for Bevislig utroskab Repindere, Skulle Drengen under hans

Mesters forlov vere nogen Nadt af hans hosboende Huus, Medens hans Lære Aar varer da skal hand for hver Nadts udeblivelse straffes paa 2 lod Sølf til de fattige. Derimod bleve og tilsiger ieg Petter Pettersen Holmer Nest Guds hielp, og allene i alle maade med største flittighed udi Mine Pofeshion, at lære og underviise for den antagne Dreng som det Sig hør og bør, Så min uflid ei i saa maade skal finde at han jør for En Døgtig Svend skal kunde Passere, Mens og samme udi Sin Lære Aar med fornødentlig Mad og Drike samt vask og Senge Klæder udpaaklagelig at forsyne, Mens ald samt Skor og videre er mig uvedkommende, som drengen sig maa Self forskaffe til denne contractes fuldkommen efter bedste, af os paa begge side haver Vi den med Vaares Egene Hænder og Zignetter Bekreftet, og Annammer ieg Petter Pettersen Holmer originalen til mig og videmeret Copie deraf til Drængens Fader bevare. Actum Kongsberg den 28de october 1725” Underskrevet av stefar Thomas, Holmer og Torgeir Olsen.»

På våren 1735 hadde Thomas hatt nevøen Ole Christophersen fra Eiker boende hos seg. I mai ble Ole arrestert på grunn av «behørlig Mistanke om at have Omgjengelse imod Naturen». Han var anmeldt av Anne Sørensdtr., kona til stesønnen Tollef Trondsen Spiten som bodde i byen. Tollef var stesønn til Thomas. Denne Ole var 26 år, sølvverksarbeider og arbeidet som knekt i Christanus Sextus gruve. Han hadde bodd mange steder rundt om, det siste året hos onkelen på Bæver. En søndag kveld hadde Annes datter Tronette fortalt at Ole hadde kommet ut fra fjøset til bestefaren, Søren Sadelmager, «med sine Boxer i Haanden opknapped, og skjorten var hengede neede». Under rettssaken ble det ført flere vitner. To av dem var gjeterjenter på Bæver som hadde møtt ham og observert at han «fikk viljen sin med Koen». Ole ble dømt og skulle «straffes paa bird (byrd) med Baal og Brand». Det vil si at han skulle gå over brennende kull eller bære glødende jern. Hvor, når eller om straffen ble fullbyrdet står det dessverre ingenting om i Tingboka.

Thomas døde februar 1736 og hadde «Fri Klokke» ved begravelsen. Da har han omkommet i gruva. Berte levde til november 1745 og ble 80 år gammel. Sønnen Niels arva plassen etter foreldrene og hadde giftet seg august 1732 med Kirsti Pedersdtr. Østby (løkke 32) før han overtok.

Niels og Kirsti fikk disse barna:

1. Thomas, 1736-1797, g.1759 m. Goro Valentinsdtr. Friis, 1729-1792, f. på Lunde-eie, Øvre Eiker, datter til Valentin Jacobsen Friis og Guro Olsdtr. Berg på Eiker. Se mer på naboløkken løkke 20 og 49 i Spitegrenda.
2. Karen, f.1739, d. liten.
3. Karen, 1741-1817, g.1759 m. Arne Andersen Bragnæs, d.1801, 70 år gml. overtar en del av plassen og seinere på løkke 44.
4. Pernille, ca. 1743-1804, K 1769. Pernille var krøpling. Hun bodde hjemme hos moren og stefaren da hun ble konfirmert 23 år gammel. Men allerede tre år etter bor hun hos søsteren Karen og mannen Arne, bodde der til hun døde.

5. Berthe Maria, f.1745, d. etter 1801, 1.gg.1766 m. Berthel Berthelsen Sund/Spiten, – se familien på løkke 19 og 48, 2.gg.1794 m. Jon Andersen Brua (løkke 18).
6. Elen Catrine, f.1749. Hun var blind/svaksynt og var hos mor og stefar i 1766, men året etter arbeidet hun hos sølvbrender P. Danielsen i byen.

Niels begynte ved Sølvverket som 13-åring og gikk gradene, 10 år som junge, 4 år som knekt, 1 år som hauer og deretter Understiger. Da han giftet seg i 1732 arbeidet han som fyrvarter i Fredericus Quartus gruve eller «Kvartus» som ligger innerst i Spitegrenda. I 1745 hadde de ei tjenestejente, Trine Christensdtr.

I 1755 solgte Niels «et Støkke af min paaboende Plads Spiten til min Kiære Svoger Johannes Pedersen Østby - Længde 244 Alen - Brede 115 Alen». Johannes ga 40 rd for løkka og måtte pantsette den for 36 rd og 93 1/3 sk. Løkka lå på sørsida mellom veien og lågen og fikk seinere nummer 21.

Det ble skrevet et skiftebrev etter Niels mars 1764, men dette finnes ikke mer. Plassen ble taksert til 250 rd og løsøre til 37 rd. Foruten en obligasjon til Schwingel på vel 202 rd kom gjelda opp i 270 rd. Bare begravelsen til Niels kostet 24 rd 30 s. Datteren Karen gift med Arne Andersen overtok den nordre delen hvor husa sto, seinere løkke 18. Datteren Berthe Maria, da forlovet med Bertel Bertelsen Sund, overtok stykket på sørsiden som seinere ble løkke 19. De overtok arven mot å dele gjelda på plassen. Sønnen Thomas hadde allerede ryddet plassen Østre Spiten (løkke 20) som lå rett over hovedveien. Se mer om familiene på hver løkke.

Plassen ble beskrevet med: «6 laftet Stue med Kakkellovn udi, Kjelder, Kjøkken med Skaarsteen, Madboe under et Tag i Gaarden, 4 laftet Lade og foerHuus, 4 laftet Fæhuus med Pladsens tilliggende Jordvei som bestaar udi Engeland og er Oprøddet, Johannes Østbys Græsløkke paa Søndre og Vestre Side, af store Bæver paa Nordre Side hvoraf svares Grundleie 64 sk til Høyadlige og Høyagtede Hr EtatsRaad og OberBerghauptmand Heltzen». Heltzen var da bygsler på Bæver gård.

Enka Kirsti giftet seg igjen juni 1765 med enkemann Fredrich Hansen Froersen (løkke 5) og flyttet til ham på plassen Mogen i Svene sammen med datteren Pernille. Kirsti døde 60 år gammel i 1775 og Fredrich 3 år seinere.

Nordre Spiten – løkke 18

Gml. G.nr. 897 – H.nr. 8239-1

Bævergrendveien 99

Eiere:

1764 – 1765	Arne Andersen Spiten	1859 – 1877	Niri Gulliksen Garder/Spiten
1765 – 1768	Anders Pedersen Brua	1877 – 1882	Gullik Gulliksen Berget
1768 – 1790	Fredrich Christiansen Buch	1882 – 1914	enke Jøran Gulbrandsdtr.
1790 – 1806	enke Kari Hansdtr. Froersen	1914 – 1929	Syvert Knudsen Lia
1806 – 1844	Frode Fredrichsen Buch	1929 – 1935	enke Jøran Gulliksdtr. Lia
1844 – 1846	enke Dorthe Z. Østby	1935 – 1980	Birger Lia
1846 – 1848	Dorthe og Lars M. Otterbekk	1980 –	Anni Lia og Kjell Darrud
1848 – 1852	Morten Olsen Hugsted		
1852 – 1859	Ole og Niri Gulliksen Garder		

Karen Nielsdtr. Spiten og Arne Andersen Bragnæs, som nå kalte seg Spiten overtok som nevnt denne nordre delen. Når vi leser taksasjonsforretningen fra 1769, se nedenfor, så har Arne fått lagt til et ekstra stykke på nordsida av den forrige bygsleren på Bæver gård. Løkka ble dobbelt så stor. De solgte alt i april 1765 til Anders Pedersen Brua. Kjøpesummen ble satt til 135 rd. Anders betalte 100 rd kontant og skulle betale resten i to avdrag. Mer om Karen og Arne på løkke 44.

Anders kom flyttende fra plassen Tronrud i Svene. Han var fra Eiker og ble skrevet som soldat Anders Pedersen Hoeneie da han giftet seg med Anne Bentzdtr. Nyhuus på Eiker mars 1742. Hun var datter til Bent Borgersen og Inger Ougensdtr. på Nyhus under Skjøl på Eiker. Søsteren Johanna og broren Børre var på løkke 26 og 27 i Hugsted.

Anders og Anne hadde disse barna:

1. Bendt, 1743-1790 på Eiker, SA, g.1766 m. Anne Marie Larsdtr. Zverck, 3 barn.
2. Karen, f.1745 på Eiker, også kalt Kari, g.1770 m. SA, enkmann Jens Olsen Lia (løkke 23). De kjøpte Gaasevolden (løkke 5B), familien står der.
3. Jens, 1746-1748.
4. Ingeborg Maria, f.1750, d. før 1799, var i 1770 pike hos Anders Ingebrethsen Smed, g.1773 m. Hans Mogensen Schielbreivigen/Viker. Hans 2.gg.1799 m. Eli Hansdtr. enke etter Johan Frederik Fleck.
5. Jon, 1753-1801, hadde «Smaae Kl. fri» ved begravelsen. Var «Huusburst» hos Lars Smedsrud, dreng hos Peder Iversen Bratstad i Hugsted i 1772, men i 1781 hadde han begynt i Sølvverket og gikk i smedlære, g.1794 med Berthe Maria Nielsdtr. Spiten, datter av forrige eier og enke etter smed Berthel Berthelsen Sund/Spiten, se løkke 48 i Spitegrenda.
6. Peder, f.1756, skifte i 1801. Var dreng i 1772 og bodde hjemme til han giftet seg

1785 m. Maren Kristina Andersdtr. Torgersen.

7. Anders, d.1762, 2 år gammel.

De to yngste barna er født på Eiker og de bodde antagelig på Skjøl hos Annes foreldre. Da sønnen Jens ble født i 1746 står det i kirkeboka at de bor i Vedhugsted, det må ha vært hos broren til Anne på løkke 27. De kjøpte plassen Tronrud i Svene, men det er uklart når de kom dit. De kjøpte her i 1765 og solgte Tronrud i 1766. I SV-manntallet for 1765 arbeidet Anders som sprenger og hadde vært ansatt i 22 år.

Anne døde her mars 1767, 52 år gammel, og det var skifte samme året. De hadde «en rød og hvid Kolled Koe» på båsen som var verdt 8 rd. Hadde også en «Huuspostil» verdt 1 rd. Husa er beskrevet som: «Huusvaaning med en Stue med Kakkelfofn udi, et Kammers med Kakkelfofn, Kielder under, Kjøkken med Skaarsteen og Spidskammer. 4 laftet Fæe Huus, Foer Huus af bindingsVærk indklæd, 1 Veede Skjul indklæd med Bord.» Jordvei med ryddet og uryddet jord, alt taksert til 150 rd. Den årlige leia var nå satt til 36 skilling. Det ble 69 rd til overs, dette ble fordelt og utlagt i plassen. Annes bror Bent var verge for de umyndige barna. Plassen solgte Anders i mai 1768. Han giftet seg igjen januar 1770 med Berte Siulsdtr. enke etter Ole Larsen Ringnæs. De bodde da på Schwabemoen hvor det var skifte etter Anders i 1781.

Den nye eieren var Fredrich Christiansen Boch, kjøpesummen var 190 rd. Året etter var det taksasjonsforetning i grenda og den sa følgende:

«fra Nord til Søer langs Veien var Bredden	65 allen
fra øst til vest til Evjen,	
hvor Gierdet Spitser sig opad ligesom Evien var Længden	138 allen
og 105 allen fra Vejen paa østre Ende var Bredden fra Søer til Nord	96 allen
29 allen fra Vejen og østre Ende var Bredden	69 allen
paa denn bredde var Gierdet indfløt paa Mitten til Nord 4 allen for at faae Been	
Linnie til Evien, for det øvrige var Enderne til øst og vest urørt, man ansaa dette	
paa Mitten udfløtte Støkke af liden eller ingen betydelse efterdi paa dette lille Støkke	
var ingen Skov».	

Fredrich Christiansen Buch var født i 1741 og sønn av Anna Sophia Pedersdatter Nyrup. Oppgitt som far var Christian Ulrich Buch «som nu skal være ud-comanderet». Moren giftet seg i 1745 med bergsmed Johan Carlsen og bodde på Krudthusmoen. Faren Christian hadde familie på stedet og de hadde kontakt med ham. Faren og morens familie gikk ofte til kirke sammen. Fredrich og kona Kari Hansdatter Froersen var nygifte da de flyttet hit 1768. Kari var datter på Finnebraaten (løkke 1).

Fredrich og Kari fikk disse barna:

1. Frode, 1768-1844, K 1782, 1.gg.1807 m. Ingeborg Helliksdtr. fra Nord-Rustan i Svene, 1749-1810, enke etter Ola Andersen Solom, 2.gg.1811 m. Astri Maria

- Mortensdtr. Grue, enke etter SA Christen Haagensen, 3.gg.1834 m. Dorthe Zachariasdtr. Østby (løkke 32). Frode overtok plassen.
2. Hans, f.1770, d. liten.
 3. Peter, 1771-1802, fikk «Smaae Kl. frit» da han omkom i gruva, han arbeidet som hyttemann, g.1792 m. Christine Maria Thomasdtr. Spiten (løkke 49). Fikk tre gutter og ei jente. Christine 2.gg.1804 m. SA og enkemann Joen Erichsen.
 4. Anne Sophia, 1773-1775.
 5. Christian, 1777-1780.
 6. Anne Sofia, 1780-1949, g.1801 i Lardal m. Ole Hansen, 1776-1842 f. på Søndre Hvaal i Svarstad, hadde gården Pinnestad i Svarstad og minst 5 barn.
 7. Anne Marie, f.1784,
 8. Marie/Maren, f.1785, K 1797, i 1806 tjener hun på Eiker.
 9. Hans Frode, f.1789, K 1803, i 1805 er han dreng ved Norske Løve gruve med ei lønn på 2 rd og 48 sk pr bergmåned. Han fikk avskjed og året etter er han i «Condition» hos skredder Rud i Drammen.

Fredrich startet i gruva som tiåring, i 1765 var han hauer, men steg etter hvert i gradene og ble stiger. I august 1774 kjøpte han av Arne Andersen, tidligere eier og nabo på løkke 44, «et GjordeStykke af Min Eiendoms Nordre Siide, 44 Alen breede og Længden er fra Allfahr Veien til Eviuen», for 80 rd, mot at Fredrich betalte hans gjeld til BergCasserer Schwingel. Det er lite informasjon i teksten, men Arne må ha holdt tilbake noe mellom hovedveien og evja da han solgte. I taksasjonen for 1769 på løkke 44 kan vi se at han eier en del mellom hovedveien og evja, men målene som er oppgitt stemmer ikke overens.

Fredrich var en aktiv mann og i juli 1775 sender han en søknad:

«Pro Memoria. Den største Del af mine Naboer paa Pladserne under Bæver Grund, Saavel som endel andre, har Indhæagnet Havne Løkker paa bemeldte Grund. Den Aarsage da min fomue er forringen er det ieg Underdanigst Bønfalder HøyKongelig OberBergAmt om tilladelse at Indhægne til Havne Løkke, et Nyhe Stykke beliggende paa Østre Side af Hendrik Wiborgs Havne Løkke. Hvilket er af HoltzFørste Peder Svendsen tagne øyesyn og opmaalet.»

Han fikk ikke noen løkke her, men ei som ligger lenger inn i Spitegrenda – løkke 51, se mer der.

I juli 1779 sender Fredrich og nabo og forrige eier Arne Spiten på løkke 44 dette brevet til HøjKongl. OberbergAmt:

«Imod afgifte svarelse af vore under Bæver beboende Pladse, har vi Stedse rydt fornøden have om Sommeren til vore Creature i Baarden Bævers Udmark; Men da vi for nogle Aar har erfaret hvorledes een efter anden han inheignet og tilegnet sig

de beste Stæder i udmarken hvor havn og beete var at faae; Saa seer vi os samme saa aldeles betagen at det paa ingen maade, uden at fornerme (S.T.), Hr Justits Raad Heltzen i hands Sæterhavn, er umulig at lade vore Creature havne i denne udmark, men nøder at bortleie dem til langt fraliggende Stæder til nogen uleilighed og bekostning for os som fattige Bergarbeidere, og som vi havde foremodet at det HøiKongeligOberbergamt Højgunstigt ville tillade os saavel som andre at indhegne noget af de vore Pladser nærliggende Støcker som vi til hiemhavn i Stæden for den vi allerede savner. Kunde betiene os af og som vi med anseelige familie Højlig tiltrænger, Saa har vi Herom for meere end et Aar siden underdanig insinueret vore anføyende herom; Men da vi ike har været saa Lykelige hidtil at erholt nogen Resolution herpaa, og vi dette Foraar mer skede at andre ville tilegne sig og indhegne disse 2de smaae jordestøcker, saa dristede vi os, i tillid til een bevaagen Resolution paa vor ansøgning, at indhegne disse jordestimler, Hvilket vi Underdanig bede maae vorde os Højgunstigt tilgivne – Da nu Hr BergRaad Rømke Gaarsdagen betydede os at memelte jordestøcker til nogenledes erstatning og hjelp, for den til vore Creature havenende Havn og Bete; da vi endog derimod erbyde os at lade forhje den afgift som ellers af vore Pladser aarlig svares til Hands Majestæts Casse, og hvorom vi underdanig udbede os en bevaagen og Bønhørlig Resolution.»

Hvordan dette gikk er vanskelig å si, men det er ikke noe tillegg på plassene ved neste oppmålingsforretning i 1799. Løkke 44 har derimot et tillegg, så kanskje de har hatt det sammen og at Arne har overtatt den delen.

Fredrich døde april 1790 bare 48 gammel. Det ble betalt for «alle Klokke» i begravelsen. Utstedt skiftebrev i juni 1792, men først tinglyst i mars 1806 da enka Kari overlot plassen til sønnen Frode. Frode betalte 200 rd, men han skulle betale ut sine to umyndige søsken, Hans og Maren med 44 rd. Resten ble betalt til moren og andre søsken. Bare en måned etter overdragelsen av plassen døde Kari i april, 62 år. Hun eide da etter forholdene bra med løsøre. Det ble solgt på auksjon og verdien var vel 55 rd.

Branntaksten i 1797 beskriver husa som et 10-laftet våningshus med 4 vinduer, kakkelovn og skorstein assurert for 50 rd, og en 8-laftet lade og låve med kustall for 20 rd. Frode kalte seg både Boch og Spiten. Han arbeidet i gruva og ved nedleggelsen i 1805 var han sjakthauer i Norske Løve Gruve, han hadde i lønn 4 rd og 48 s pr berg-måned og den beholdt han i ett år.

Frode ble første gang gift september 1807 med Ingeborg Hellihsdatter Rustan fra Svene. Ingeborg var enke etter Ola Andresen Solom, de hadde bodd på Kallerud i Flesberg. Etter bare tre års ekteskap døde Ingeborg her september 1810. Frode giftet seg andre gang oktober 1811 med Astri Maria Mortensdtr. Grue, enke etter Christen Haagensen. De hadde bodd i Stixrudgata og Frode solgte det huset i 1814 for 400 rd. Astri døde mai 1833, 68 ½ år gammel. De hadde i 1828 skrevet gjensidig testamente og arvingene skulle ikke få utbetalt eventuell arv før begge var døde. Frode giftet seg for 3. gang med Dorthe Zachariasdatter Østby i november året etter. Dorthe var datter på Østby (løkke 32).

På sommeren 1816 fredlyser Frode, nabo Aron Spiten som nå har løkke 44 og Magnus Schultz som eier løkke 19 og 21, fisket i Spiteevja:

«Da askillige uberettigede Personer benytter Fiskerie paa de vores havende Eiendomme Spitenløkken og Spitenpladsen tilhørende Strands og Bugter og derved tilføyer os Skade og alt som paa Fiskerie os som Eiere tilkommer, men ogsaa ved at needtrede Ager og Eng i Nærheden af Fiskepladserne, saa er det vi herved vil have benevnte vore Eiendommer fredlyste i Henseende til al slags Benyttelse af Fiskeriet og advarer offentlig til Tinge imod samme under forbeholden av vor lovlige Ret,»
«Ligeledes fredlyser jeg paa samme Maade min i Brughavende Gaard Bæver samme Fiskerettighed og forbeholder mig et lovlig Ret til at forekomme andres Benyttelse deraf som uhjemlet og fornærmende for mig.»

Dette ble også attestert av byfogd Kofoed som hadde Bæver Gård.

Løkke 51 som faren Fredrich hadde ryddet i Spitegrenda, solgte Frode i september 1837 til hytteskriver Mathias Werner for 9 sp. Rundt 1840 bodde Thore Olsen Lyng hos dem, han var fast ansatt ved Armen Gruve. Han ble gift i 1848 med Dorthes niese, Henricha Johnsdtr. Østby fra Tangen i Kjennerudgrenda. Thore og Henricha emigrerte til Amerika så tidlig som i 1853. Mer om familien på løkke 26. I 1844 bodde Dorthes nevø, Zacharias Christiansen Myhra (løkke 34) hos dem.

Frode døde juli 1844 og hadde ingen barn fra de tre ekteskapene. Dorthe arvet plassen og løkke 48 i Spitegrenda, som Frode hadde kjøpt i 1807. Hun betalte nå morsarven til Astri Marias to barn, Frodes andre kone. Politibetjent Anders Semb fikk 80 sp og Ole Pettersen Weido et «quindeslod» på 40 sp, de utstedte en 1.prioritets pantobligasjon i plassen. Dorthe giftet seg igjen september 1846 med enkemann og SA Lars Mortensen Otterbeck og flyttet til byen. Lars var tømmermann og arbeidet som snekker ved «Værkstedet». De bodde antagelig i Stixrudgata hvor Lars hadde hus. Løkke 48 i Spitegrenda ble stort sett leid bort. Dorthe og mannen Lars solgte den i 1852 til Niels Thomasen Spiten som fra før hadde løkke 47.

Huset her ble leid i 1848 ut til Mari Rasmusdtr. Spiten på 17 år og Jøran Aslesdtr. Lande på 24 år. Jøran hadde broren Hellik på løkke 49 i Spitegrenda. Hun ble gift med Johan Christiansen Myhra, løkke 48 i Spitegrenda. I oktober 1848 solgte Lars og Dorthe plassen her til Morten Olsen Hugsted for 200 sp. Morten hadde fra før en plass i Hugsted, men da han kjøpte Bæver gård 1851 ble denne plassen solgt året etter.

De nye eierne var brødrene Ole og Niri Gulliksen Garder og kjøpesummen var 200 sp. Faren Gullik hadde kjøpt løkke 46 i Spitegrenda to år tidligere, mer om hele familien der. Brødrene arbeidet ved våpenfabrikken. Niri kjøpte ut broren Ole i 1859 med 100 sp. Da hadde Ole kjøpt løkke 51-52-53-54 innerst i Spitegrenda tre år før, mer om hans familie der.

Niri kjøpte også løkke 46 av broren Gullik i 1864, som igjen hadde kjøpt den av faren. Året etter ved FT-1865 bor Niri, foreldrene og brødrene Ole, Gullik og Nils her på plassen. De hadde to store kveg på båsen og ellers $\frac{1}{8}$ Lb bygg, $\frac{1}{8}$ havre og $\frac{1}{2}$ med poteter.

Niri var født i Svene i november 1824 og giftet seg i april 1867 med Barbro Marie Amalie Olausdtr. Bryn. Hun var fra plassen Myhra (løkke 34) i Østbygrenda. Før hun giftet seg var hun tjenestepike hos sogneprest Thorne sammen med søsteren Jetta. Niri og Barbro fikk ingen barn og begge døde i 1875. Under FT samme året står det at plassen er ubebodd og forrådet på plassen da de døde var ¼ tønne bygg, ¼ med havre og 1 med poteter. Skifteforvalteren i boet solgte plassen på auksjon og den gikk ved et «underhåndsbud» for 350 sp eller 1400 kroner til Gullik Gulliksen Berget fra Flesberg. Han var f.1836 på Løstadåsen i Flesberg og kona Jørand Gulbrandsdtr. f.1839 fra Søre Væråsmogen, også i Flesberg. De giftet seg i 1859 og bodde på Øvre Berget og Løstadåsen før de flyttet til Bævergrenda i 1875. Her var Gullik forpakter på Brynsplass (løkke 12) før han kjøpte her i september 1877.

Gullik og Jørand hadde disse barna:

1. Jørand, 1859-1945, f. i Flesberg, g.1881 m. Hans Syvert Knudsen Lia (løkke 12). De overtok.
2. Ole, 1862-1944 i Flesberg, K 1777, emigrerte i 1890, g.1891 i Vernon, Dodge Co. m. Mathilde Kyllø, 1870-1964, hadde 2 barn. Bosatt i Hayfield, Minnesota.
3. Gunhild, 1865-1894, f. i Flesberg, K 1879, g.1891 m. SA Olaus Antonsen, f.1869 i Laurdal. De var dissenter, hun meldte seg ut av Statskirken dagen før bryllupet. Fikk en datter mens de bodde i Bævergrenda. Flyttet på Korpemoen.
4. Gullik, 1869-1951, f. i Flesberg, K 1883. Gullik reiste til Chicago med «Geysir» i 1888, billetten var betalt. Han reiste sammen med Olaus Evensen Bæver (løkke 75). Ble g.1902 m. Emma Lovisa Bungum, 1879-1968, f. i Hayfield. Bosatt i Hayfield, Min. og hadde 7 barn.
5. Gulbrand, 1872-1951, f. i Flesberg. Reiste til Cayson, USA i 1882, billetten var betalt. Ble g.1893 m. Betsie Johnson, 1861-1942, 2 barn og bodde i Hayfield.
6. Anne, f.1875, K 1890, tjenestepike hos kjøpmann Lorentzen i 1900, g.1901 m. vognmann Jacob Emil Toresen Damtjernhaug, f.1873. Jacob reiste med skipet «Oslo» og hadde billett til Wisconsin i september 1906, Anne dro i februar året etter med «Montebello» og hadde en betalt billett til Minnesota. De bodde i Hayfield eller Stewartville, Minnesota.
7. Berit, f.d.1878, hjemmedp. av far, mor og Barbro Frodesdtr.
8. Berthe, f.1879, K 1894, var tjenestepike hos Falch før hun reiste til Minnesota i april 1905 sammen med søsteren Ingeborg og niesene Emma Jørgine og Karoline Gustava, se under. Billettene var betalt. Berthe ble g.1906 m. Johan Albert Halvorsen, f.1878 i Min., og bodde i Stuttsman Co. N. Dakota, tre barn.
9. Ingeborg, f.1881, K 1896, reiste med skipet «Angelo» til USA i 1905 – se søsteren Berthe. Gift 1908 m. Christopher Evensen, 1874-1935, bodde i 1930 i Stewartville, Minnesota, hadde fire barn.

Syvert Knutsen Lia og Jøran Gulliksdatter Spiten med barn. Fra v.: Carl Johan, Syvert, Caroline, Birger, Emma og Jørand. Foran Sverre.

Gullik var jordbruker og arbeidet ved våpenfabrikken alt før han flyttet fra Flesberg, han døde i 1882. Jørand ble alene med en ungeflokk på åtte, hun hadde sikkert harde år med å fø fram resten av barneflokken. Men barna var også til god hjelp før de reiste til Amerika, en etter en.

Det var trange kår for de fleste og mange ungdommer i grenda reiste «over there». Av de ni barna var det bare de to eldste døtrene, Jørand og Gunhild som ble igjen i gamlelandet. Etter muntlig tradisjon dreiv gamle Jørand Spiten noe med salg av mineralvann, sjokolade osv., nærmest en kiosk, og Spiten var da et samlingssted for ungdommen. I FT-1900 står Jørand som jordbruker og yngstedatteren Ingeborg drev med «husgjerning» hjemme. Våningshuset hadde 1 etasje med 1 værelse og kjøkken, utenfor var det 5 Ar af Have og de hadde «1 Hl Poteter - 3 Ar Gulerødder - 1 Ar Kaalrabi - 1 Kjør»

Fire år etter da Ingeborg og søsteren Berthe med to nieser dro til Amerika, ble Jørand alene på plassen. Datteren Jørand gift med Syvert Knudsen Lia hadde overtatt Biringsplass (løkke 11B) etter hans foreldre. De solgte Biringsplass i 1903 og flyttet til Korpemoen. Men i desember 1914 overtok de her og mora Jørand skulle ha «Husvære sammen med husets folk og fri ved, fri og forsvarlig røkt, pleie og oppvartning i sykdom og alderdoms tilfælde og alt hva jeg maatte tiltrænge ved siden av min enke-

pensjon av KV til fornødent livsophold og en anstendig begravelse, alt jeg har tilfalder Syvert». Føderådet ble verdsatt til 100 kroner årlig eller 500 i 5 aar. Jørand levde til 1925.

Syvert og Jørand fikk disse barna:

1. Emma Jørgine, 1882-1886, døde av difteri.
2. Karoline Gustava, 1884-1886, døde også av difteri bare fire dager etter søsteren.
3. Emma Jørgine, f.1887, K 1901, reiste til Minnesota i 1904. Billetten var betalt. Hun hadde med seg 100 kroner og dro sammen med søsteren Karoline og to tanter, se over.
4. Karoline Gustava, f.1889, K 1903, reiste til Minnesota med søsteren, se over.
5. Karl Johan, f.1891, K 1905. Reiste til Minnesota i mai 1908. Billetten kostet 237 kroner, han hadde med seg 40 kroner. Bodde i 1930 i Fairchild, Montana.
6. Signe Jensine, 1893-1896, d. av skarlagensfeber.
7. Jon Sverre, f.1896, K 1910.
8. Birger Ingolf, 1900-1988, g.1926 m. Gunvor Vetterstad, 1905-1979. Hun var fra Vetterstadplassen i Passebekk. De overtok.

Syvert startet ved SV i juni 1873 og gikk av med pensjon i februar 1912. Av ei årslønn på 520 kroner var pensjonen på 364 kroner, som økte etter hvert til 375. Han døde i 1929, visstnok av gruvetæring (silikose) og kona Jøran drev plassen videre med hjelp av yngstesønnen Birger.

Birger giftet seg i 1926 med Gunvor Vetterstad og de overtok plassen i april 1935. Birger overtok gjelda på plassen og restbeløpet var «godtgjort for det arbeid, hjelp og støtte som han gjennom en årrekke har ydet meg». Moren Jørand tok også føderåd på samme vilkår som hennes mor hadde hatt. Føderådet hadde nå en verdi på 360 kroner i året eller 1800 i 5 år.

Birger og Gunvor fikk disse barna:

1. Gunnar, f.1928, g.1946 m. Gerd Foss. Se under 8239-2.
2. Sigurd, f.1930, g.1949 m. Gerd Lund. Se under 8239-3.
3. Randi, f.1931, g.1962 m. Finn Knutsen fra Oslo. Bor der, har en datter og en sønn.
4. Signe, f.1936, g.1956 m. Ove Jordskogen fra Brandbu. Bor i Karlstad, Sverige, 3 barn.
5. Annie, f.1939, g.1959 m. Kjell Darrud, f.1938. Se neste eier.

Birger begynte på 3 måneders filerkurs i KV oktober 1915 og arbeidet med filing og besiktning av geværdeler, men han trivdes ikke og sa opp i mai 1918. Han tok isteden arbeid som sjåfør i 1924. Sønnen Sigurd forteller at Mineralvannfabrikken plutselig

var blitt oppradd for sjåfør, og de visste at Birger hadde tatt sertifikat. Birger arbeidet på Lia-hengsle den gangen, og de kom og tok han ut av jobben. Og der ble han!

Gunvor og Birger hadde som regel 2 kuer, men krøtterholdet ble slutt i 1961. Det var et problem at det ikke var noe beite her. Nytt uthus ble bygd i 1936, det gamle lå der som bryggerhuset nå står. Det ble bygd ny hovedbygning i 1965. Det gamle huset, som lå nærmere veien, besto av 2 tømmerstuer, så det var stor stue og stort kjøkken, med en gang utenfor i hele husets lengde. Birger skaffet seg motorisert trekkraft allerede i 1938, antagelig som den første i grenda, og det var en ombygd lastebil. Den var i bruk til i 1960.

Noe av jordet ble utskilt til sønnene i 1956 og 1960, og i 1980 ble tomter også skilt ut til døtrene Randi og Signe. Gunvor døde i 1979, og i 1980 solgte Birger eiendommen til datteren Annie og svigersønnen Kjell Darrud, men beholdt bruksretten til en del av huset. Skogstykket ble solgt til sønnen Sigurd og fikk b.nr.6. Birger døde i 1988.

Annie og Kjell har en sønn:

1. Erik, f.1959, 1.gg. m. Marit Sætra, har barna Thomas f.1980 og Heidi f.1982. Ekteskapet oppløst. 2.gg.1994 m. Elfriede Maria Buchner, f.1962, fra Tyskland, de har sønnen Anders, f.1998.

Bryggeribilen som Birger Lia kjørte. Fra v.: Sverre Lia, Gustav Spiten og Birger Lia.

De bygde nytt, stort hus inntil det gamle i 1981. Kjell Darrud hadde travhester på eiendommen fra 1984 til 1994. Han har Darrud Eiendomsdrift A/S i Kongsberg, mens Annie var tannlegeassistent ved Folketannrøkta fra 1957. Sønnen Erik flyttet hit i 1992. Han er snekker av yrke og daglig leder i Darrud Eiendomsdrift.

Høyyonn med ombygd bil som traktor ca 1940. Bak rattet Birger Lia med døtrene Signe og Randi. Helge Bolstad med høygaffel.

H.nr. 8239-2 Bævergrendveien 119

Birger Lia skjøtet denne tomte over til sin eldste sønn Gunnar i 1956. Iflg. Gunnar var huset allerede bygd og tatt i bruk i 1954. Gunnar, f.1928, ble g.1946 m. Gerd Foss, se 8286-1. Gerd og Gunnar bodde til å begynne med i bryggerhuset hos Gunnars foreldre, men leide så hus i 6 år oppe i Løkka hos Magnhild Hagen inntil de flyttet inn i eget hus. Gunnar var ekspeditør ved Vinmonopolet. Etter noen år fant Gerd og Gunnar ut at de ville starte en dagligvarehandel i Bævergrenda, og satte opp et tilbygg til butikk. Det viste seg at avstanden til de store dagligvarebutikkene på Kongsberg var kort, og konkurransen ble for hard. De måtte legge ned driften i 1971, etter få års drift. I 1975 fikk Gunnar stillingen som bestyrer for Vinmonopolet på Rjukan, og familien flyttet dit.

Gerd og Gunnar har disse barna:

1. Grethe, 1946-1987. Hun var g.m. Olaf Dorholt fra Lunde, bosatte seg der. De har 2 sønner.
2. Berit, f.1949, g.m. Rolf Martinsen fra Drammen. Se nedenfor.
3. Kari, 1954-2012, g.1971 m. Kåre Urdalen, f.1946, fra Ljøterudkroken og bosatt der. 3 døtre.
4. Jørn, f.1961, ug.
5. Gunn, f.1965 g. og skilt, bor i Oslo, har en sønn.

Huset ble ikke solgt før i 1980, og i mellomtiden var det datteren Berit og hennes mann, Rolf Martinsen som leide huset.

Berit og Rolf har disse barna:

1. Heidi, f.1970.
2. Connie, f.1971.

Familien bygde seg hus på Ulland i Svene og flyttet dit i 1980.

Ny eier ble Vidar Pettersen, f. 1952, opprinnelig fra Drammen, men hadde bodd på Kongsberg siden 1976. Han er gift med Anne Grindrud, f.1955, fra Mjøndalen. De utvidet og bygde om huset i 1984.

Anne og Vidar har to barn:

1. Susann, f.1978, bosatt i Oslo.
2. Stian, f.1982, bosatt i Bergen.

Vidar Pettersen driver firmaet BMO Entreprenør i Kongsberg. Anne er ansatt i Kongsberg Kommune.

H.nr. 8239-3 Bævergrendveien 109

Denne tomte ble skilt ut fra hovedbølet i 1960, og det var Gerd og Sigurd Lia som bygde her. Gerd, f.1929, datter av Anne og Olaf Lund fra Bakkane i Jondalen. Sigurd, f.1930 og oppvokst her på Spiten. De giftet seg i 1949 og hadde tidligere bodd hos Avanja Bæver noen år, og i bryggerhuset på gården til Sigurds foreldre.

Gerd og Sigurd har to barn:

1. Terje, f.1949, g.1972 m. Astrid Landemoen fra Sandsvær, har to barn.
2. Anne Marit, f.1956, g.1982 m. Vegard Fusche Hansen, har to døtre, se 8257-3.

Sigurd arbeidet ved Stenbek Verktøyfabrikk, og 10 år som sjåfør ved Kongsberg Mineralvannfabrikk. Fra 1973 var han ansatt ved Kongsberg kommune, og ble førtidspensjonert 1993. Gerd er utdannet sydame og var i mange år bestyrer av kommunens hjelpesystue. Da den ble nedlagt arbeidet hun som barnehage-assistent. Gerd døde i 2016.

Søndre Spiten – løkke 19

Eiere:

1766 – 1786	Berthel Berthelsen Sund/Spiten	1816 – 1820	Enka Aase Larsdatter
1786 – 1797	Knud Andersen Schanke	1820 -	Aase og Ole Gj. Skajem
1797 – 1816	Magnus Schultz		

Denne løkka hørte til Nordre Spiten som besto av løkke 18-19-21 fra starten av. Den ligger mellom Lågen og hovedveien og er den midterste delen av Nordre Spiten. Løkka ble i 1820 slått sammen med løkke 21.

Niels Thomasen Spiten eide Nordre Spiten. Han hadde solgt løkke 21 i 1755. Nils døde og enka Kirstine Pedersdr. Østby delte plassen i 1766 mellom svigersønnene Berthel Berthelsen og Arne Andersen mot at de betalte gjelda på plassen. Datteren Berthe Maria og Berthel overtok denne søndre halvparten som ble løkke 19. Datteren Kari og Arne overtok den nordre halvparten som ble løkke 18.

Berthel og Berthe Maria giftet seg samme året som de overtok og bosatte seg her. Ved taksasjonsforretningen i 1769 står det:

«Søndre Spiten kaldet -	
Platzen blev opmaalt fra Nord til Søer langs Veien var Bredden	119 allen
fra Nord til Søer langs Evien var Længden	143 allen
udi dette Sødvestre Hjørne Spidser Gierdet sig	
til Evien fra øst il væst var Bredden	133 allen

Ved sekstida en morgen i mai 1785 gikk Hellik Andersen forbi huset og så at flammene sto opp av taket. Han banket på vinduet og fikk Berthe og ungene ut av huset. Datteren sprang over veien og varslet naboen Peder Moing og kona Else som straks kom for å hjelpe. Men det var et «stormende Vejr og Ilden tog til, huset var gammelt og lldet og nedbrendt strax og Kakkelovnen som stod tilbage, blev af Ilden noget bedærvet.» Saken kom opp for retten hvor Hellik, Peder Moing og kona måtte vitne. Ingen visste hvordan brannen hadde startet. Det ble sendt to mann til branntomta for å se om kakkelovnen var noe verdt. De kom tilbake til retten og fortalte at de hadde «besigtiget Jern Kakkelovnen, den var saa bedærvet at den ike kunde opsættes». Berthel leverte restene av ovnen til SølfVerkets JernHammer for omsmelting og fikk utbetalt 1 rd og 94 sk fra den Kongelige BergCasse. Han mottok en attest som han foreviste i retten.

Berthel solgte plassen i august 1786, året etter brannen, til Knud Andersen Schanke, «Jordløkke og et derudi staaende Gammel Lade, begge Deelee til at følge ham.» Schanke betalte 102 rd og 73 sk, kanskje var dette summen på gjelda Berthel hadde overtatt. Berthel og Berthe Maria hadde begynt å rydde en plass i Spitegrenda. Denne plassen ble seinere løkke 48, se mer om familien der. Knud Schanke hadde denne løkka i ni

år før han solgte videre i august 1897 til Magnus Schultz på Nymoen. I 1816 var det skifteforretning etter Magnus og enka Aase Larsdatter overtok. Hun giftet seg fire år seinere med kjøpmann Ole Gjermundsen Skajem. De kjøpte også løkke 21 som lå på sørsida, i 1820. Siden har disse to løkkene vært en eiendom. Se videre under.

Spiten/Spitenløkka – løkke 21

Eiere:

1755 – 1772	Johannes Pedersen Østby	1797 – 1820	Aron Rasmussen Spiten
1772 – 1776	Enka Eva Johannesdtr. Aasland	1820 –	Ole Gjermundsen Skajem
1776 – 1797	Enka Eva og Johan O. Smaaland		

Løkka hørte fra begynnelsen av til Nordre Spiten som besto av løkkene 18-19-21. Den ligger mellom Lågen og hovedveien og er den søndre delen av Nordre Spiten. Løkka ble i 1820 slått sammen med løkke 19.

Løkka ble i mai 1755 solgt fra Niels Thomasen Spiten, eier av Nordre Spiten, «et Støkke af min paaboende Plads Spiten til min Kiære Svoger Johannes Pedersen Østby - Længde 244 7/8 Alen - Brede 115 1/8 Alen». Johannes betalte 40 rd for løkka og pantsatte den for 36 rd og 93 1/3 sk. Årlig grunnleie til Bæver Gård var i begynnelsen 36 skilling, men ble senere satt ned til 32 sk. Johannes og kona bodde på Schwabemoen.

Under taksasjonsforretningen i 1769 forklarte Johannes

«at hand ikke har Kundet indtage noget der til, Viiser sig, i det paa Søndre og Nordre siide Naboe Platz Haver Støder til hans, paa øst siden Veien, og væst Siden Evien eller Laugen»

Løkken blev opmaalt som fra Nord til Søer langs Veien var i Længde	221 allen
fra øst til Væst og Evien paa Nordre Ende i Bredde	110 allen
og fra Veien øst til væst i Bredde paa Søndre Ende	55 allen

Johannes døde i 1772. Kona Eva Johannesdtr. Aasland hadde løkka i fire år før hun giftet seg igjen med enkemann Johan Olsen Smaaland. De solgte videre i 1797 for 100 rd til Aron Rasmussen Spiten. Aron bodde på løkke 20 tvers over veien. Mer om Aron og familien under løkke 44. Han hadde løkka til 1820 før han solgte til kjøpmann Ole Gjermundsen Skajem for 80 rd. Ole overtok også naboløkka nr. 19 ved et giftermål samme året og begge løkkene har seinere vært sammenslått. Se videre løkke 19-21 under.

Søndre Spiten / Skinnesløkka – løkke 19 – 21

Gml. G.nr. 896 a – H.nr. 8137-1

Bævergrendveien 83

Eiere:

1820 – 1834	Ole Gjermundsen Skajem	1896 – 1909	Ole Hansen Braata/Lillemoen
1834 – 1834	Tosten Gj. Skajem og Ole O. Eie	1909 – 1924	Kittil G. Lia
1834 – 1855	Anders Laugerud	1924 – 1928	Ole Andersen Skinnes
1855 – 1862	Even Gulliksen Østby	1928 – 1959	Kittil G. Lia
1862 – 1888	Johan Fredrik Eriksen	1959 – 1996	Erland og Inger Elgen
1888 – 1892	enka Lina Eriksen	1996 –	Solfrid og Svein Erik Isaksen
1892 – 1896	Hellik og Niri Levordsen Ramsrud		

Løkkene ligger mellom hovedveien og Lågen. På sørsida har vi løkke 45 og på nord-sida løkke 18. Plassen ble kalt Plassen Spiten og overtok også navnet Søndre Spiten, men det ble etter hvert Skinnes-løkka etter en av eierne.

I 1834 ble det holdt auksjon over kjøpmann Ole Skajems bo og ved 3. gangs auksjon ble eiendommen solgt til Oles bror, Tosten Gjermundsen Skajem i Nore og Ole Olsen Eie på Risteigen i Rollag. De betalte 512 sp for begge løkkene. Skajem og Eie solgte løkkene videre samme året til stiger Anders Laugerud med «paastaaende Bygning og øvrige Tilhørigheter» for 490 sp og tapte penger på salget.

Stiger Laugerud hadde løkka i 21 år før han solgte «Græsløkke med Lade i Spiten paa Bæver Grund for 600 Spd» til Even Gulliksen Østby (løkke 32) i juni 1855. Even bygde nye hus på løkkene som nå ble en beboelig plass. Etter sju år solgte Even videre til baker Johan Fredrik Eriksen i 1862, til en pris av 550 sp. Eriksen var eier av plassen da utskiftningen av Sølvverkets skog skjedde i 1886. Han var ikke interessert i skogen og solgte den videre ved årsskiftet 1889-90 til Aron Rasmusen Spiten (løkke 44). Aron betalte 100 kroner for skogstykket som fikk g.nr. 896b. I 1876 tillot han Dampsaga å oppføre pæler og anlegge lenser utenfor Spite-evja, uten erstatning. I 1891 solgte enka Lina Eriksen, som nå var eier, et jordstykke langs Lågen med strand og vannrett til Fellesfløtningen. De var fritatt for eventuell skade tømmeret som kom inn på land kunne forårsake, når tømmeret «utrulles med tilbørlig hastighet». De fikk også lov til å oppsette 2 à 3 kar utenfor evja. Hun hadde eiendommen i fire år før hun solgte til Hellik og Niri Levordsen Ramsrud for 1.900 kroner.

Ole Hansen Lillemoen kjøpte eiendommen av Hellik og Niri Levorsen Ramsrud i 1896.

Ole, f. 1848 i Sveene. Han var ugift og rentenist står det i FT-1900. Han var f. på Nedre Bråta i Sveene, og ble også skrevet for Ole Hansen Braata. Lillemoen var en original og hadde fartet mye om i verden. I en artikkel i «Langs Lågen» - nr.1-1993 står det at han hadde tatt underoffisers-skole og vært brannkonstabel i Kristiania, utvandret til Australia i 1871 og var der i flere år, og siden mange år i Amerika. Der

var han mesteparten av tida i Chicago, men også et par år i Nebraska og Georgia. Her fra Bævergrenda har vi muntlig tradisjon om at han jakta litt, skjøt bl.a. ekorn og brukte kjøttet. Han fortalte at av kjøttet på ett ekorn fikk han to pene kjøttkaker. Det var andre tider det. I hans eiertid brant huset her ned. Ragnvald Lia forteller at Ole Hansen hadde laget en slags ovn som han kunne fyre med sagflis, en patent han kjente til fra Amerika. En kveld han var borte hos Gustav Spiten hvor de satt og spilte kort eksploderte ovnen, og stua brant ned. Han fikk da kjøpt stua på Tangane i Tverrelvdalen, og den ble satt opp her. Sommeren 1909 solgte han til Kittil G. Lia for 2800 kroner. Han flyttet så til Svene der han bygde seg ei stue ved Furuly og levde der til 1935.

I årene 1909 til 1918 vet vi ikke nøyaktig hvem som bodde her. Ragnvald Lia hørte av sin far at det bodde en kar her som hette Ola Skyrud som var fra Solørtraktene. Han var stor og tjukk og veldig sterk, dreiv med muring og anleggsarbeid. Han var gift, men hadde visst ingen barn, i hvert fall ikke som bodde i grenda. Han forsvant fra distriktet, ble nærmest lassis til slutt. Siste gang Niri Lia traff Ola Skyrud var han i lag med noen tatere.

En annen kar som bodde her ei tid var «Fyrsten». Han het Sigurd Johnsen, f.1883, og kona Anna Nikoline, 1884-1978, var begge fra Oslo. De hadde en sønn, Helge, f.1913. Sigurd Johnsen var anleggsarbeider, og en kjempekar i likhet med Ola Skyrud. Familien flyttet mye etter som det var arbeid å få, og de bodde bl.a. på Røråsplassen, i Sunnegrenda, Vestfossen og til slutt i Sandsvær. «Fyrsten» ble slått ihjel med ei bil-sveiv ved et slagsmål i Smedkroken omkring 1930.

Karl Johan Hugsted, 1882-1955, bodde her med familien sin fra ca. 1918 til 1926-27. Han ble g.1906 på Fiskum m. Gunda Andreassen, 1885-1963, fra Fiskum plass på Gamleveien. Karl Johan var tippoldebarn av Ole Christophersen Hugsted på løkke 29.

Karl Johan og Gunda hadde disse barna:

1. Gunvor, f.1906 på Fiskum, flyttet til Oslo, g. der med en som het Kurt. Ingen barn. Hun døde før hun var 30 år.
2. Alf, 1907-1991, f. på Fiskum, ug. Var sagmester på Hellebæk-saga og bodde i Dildokk.
3. Gustav Hjalmar, 1911-1989, g. m. Synnøve Wetterstad, 1920-1996. Ingen barn. Gustav var også sagmester.
4. Jone, 1912-1980, g.1939 m. Peder Kolberg, 1904-1989, bodde på Numedalsveien. Ei datter Grethe.
5. Esther, 1915-1972, g.m. Helge Olsen, bygde hus på tomt utskilt fra Dildokk. Ei datter.
6. Hjørdis, 1917-1997, 1.gg. m. Erik Halvorsen, en sønn, 2.gg.1947 m. Martin Myrmel, 1922-1995. Bodde i Dildokk i mange år, har 2 døtre.
7. Solveig, 1919-1943. Ugift, flyttet til Oslo.

Denne familien flyttet over til plassen Dildokk på andre sida av Lågen.

Kittil Lia solgte plassen i 1924 til Ole A. Skinnes sammen med løkke 45 og noen parseller av løkke 22.

Aksel Bæver forteller: Trelasthandler Skinnes, som bodde på Glitre, eide Skinnesløkka. Den gang sto det en låve omtrent der som Bævergrendveien 89 nå står, men litt nærmere evja. Muligens var det en stall i låven, og Skinnes hadde hester på havn der oppe. Det sto en liten stall (et skur) nede ved evja. Huset her var fram til 1960 ei tømmerstue med to forholdsvis store rom. Det ble fortalt at ved storflommen i 1927 sto vannet så høyt at de måtte bruke båt mellom stua og uthuset, og båten ble fortøyd i dørhandtaket. Kjellerlemmen lå og duppa i vannet.

Skinnes kom i økonomiske vanskeligheter, og i 1928 ble eiendommen solgt på tvangsauksjon. Det ble Kittil G. Lia som overtok igjen. De nye leieboerne som kom her i 1927 var Marie og Einar Syvertsen. Einar, f.1886, var fra Gamlegrenda, sønn av Henrik Syvertsen. Kona var Marie Pedersen, f.1890, datter til sagmester Lars Pedersen. De ble gift i november 1908.

Marie og Einar hadde disse barna:

1. Eugen Wolff, 1908-1983, reiste til Canada i 1927, g.m. Thelma Walstrøm og fikk 5 barn. Bodde i 1983 i Quesnel, British Columbia, Canada.
2. Asbjørn Kåre, 1911-1993, reiste til Oslo, g.m. Edith, 1919-2001, de fikk ei datter. Arbeidet ved Standard Telefon & Kabel.
3. Aslaug Signe, 1913-1982, f. i Oslo, g.1933 m. Aksel Bæver, se 8290-1 Bæverplassen.
4. Tormod Sten, 1916-1992, g.m. Borghild Therese Gjestemoen, 1915-2004, fra Nore. De eide eiendommen Ommen i Nore, og drev med forpaktning. Har 5 barn.
5. Leif Henry, 1918-1939, ug., omkom ved vådeskuddulykke.
6. Elsa Marie, f.1922, reiste til Oslo og er gift der, ei datter.
7. Egil, f.1925, dro til Sverige under krigen, og slo seg ned i Dalarne. Drev som skogsarbeider, seinere som snekker og tømmermann. Gift og har 5 barn.
8. Thor, f.1927, reiste til Oslo, arbeidet v. Standard Telefon & Kabel. Gift og har ei datter.
9. Einar Magne, f.1933, bor i Saggrenda, g.1953 m. Ingjerd Tomta, 1934-2012, har 2 sønner. Arbeidet i Våpenfabrikken.

Syvertsen-familien bodde her i første omgang til 1933, da flyttet de opp til Berte Thonhaugen på 8243-2. Derfra flyttet de i 1935 til et hus som Kittil Lia eide, rett opp fra det gamle veiskillet til Kampestadgrenda, men i 1937 kom de igjen flyttende til Skinnesløkka.

I mellomtiden bodde det andre folk her, først Karl Løcka, f.1903, fra Kongsberg, som ble g.1933 m. Magnhild Gyrud, født i Oslo, oppvokst på Hedmark. De bodde her et års tid i 1933-34, og fikk datteren Hanna, f.1933, g.1954 m. Thorleiv Sæther fra Svene, bosatt på Kongsberg. Året etter fikk de sønnen Bjørn, g. m. Anna Børsheim fra Ulvik i Hardanger. Karl Løcka kjøpte seinere gård i Svartås og slo seg ned der.

Etter dem kom Einar Syvertsens datter Aslaug som i 1933 var blitt g.m. Aksel Bæver hit. De flyttet herfra til Bæverplassen i 1937 fordi Anton, Aksels far, var blitt sjuk og ikke greide seg aleine. Familien er omtalt under 8290-1. Så kom Einar Syvertsen og familien tilbake hit. Han dreiv mest som snekker og tømmermann og overvintret også på Bjørnøya 2-3 sesonger først i 20-åra. Gamlefolka bodde aleine her på slutten og flyttet til byen i 1959. Marie døde i 1976 og Einar i 1980.

Kittil Lia solgte den nordre delen av eiendommen i april 1929 til Hjalmar Fulsebakke, se 8237-4 under. Den gjenværende delen solgte Kittil i 1959 til Erland Elgen. Erland, f.1930, fra Labro og Inger Stordalen, f.1938, fra Jondalen, giftet seg samme året og bosatte seg her.

Inger og Erland fikk to barn:

1. Roger, f.1960, g.1980 m. Inger Wedvik, har en sønn og to døtre.
2. Solfrid, f.1964, g.1995 m. Svein Erik Isaksen, se neste eier.

I 1961 bygde de på stua så den ble større, fikk to etasjer og det ble to leiligheter. Far til Erland, Tarald Elgen, f.1897 og hans andre kone, Thora Brath f.1899, flyttet hit. Han hadde tidligere vært g.m. Olga Amalie Lindås, f.1899, som var Erlands mor. Hun døde i 1937. Han var pensjonist etter å ha arbeidet på kraft-stasjonen på Labro i mange år. De bodde her til de døde, Thora i 1974 og Tarald i 1975.

Erland var elektriker ved Våpenfabrikkens gassturbindivisjon, seinere ved Dresser Rand. Erland døde i 1995 og Inger solgte året etter eiendommen til datter og sviger-sønn som til da hadde bodd på 8235-19. Som ovenfor nevnt giftet de seg i 1995, men hadde vært samboere i mange år. Svein Erik Eriksen er f.1961 på Notodden, og arbeider som tekniker i Kongsberg Gruppen. Solfrid arbeider som renholder.

Solfrid og Svein Erik har sønnene:

1. Steinar, f.1990.
2. Stian, f.1992.
3. Simen, f.1997.

Solfrid og Svein Erik har solgt unna 2 tomter på sørsiden av huset, se under. De har bygd ny generasjonsbolig inne på det gamle tunet, hvor også moren Inger har fått egen leilighet. Det nye huset ble tatt i bruk i 1997. Gamlebygningen er revet.

H.nr. 8237- 4 Bævergrendveien 95

Kittil Lia solgte denne eiendommen til Hjalmar Fulsebakke på våren 1929. Tomta strakk seg fra hovedveien til Spitevja og var på ca. 9 mål. Hjalmar betalte 3.500 kr. På tomta sto det en ladebygning med hesje. Han forpliktet seg til å oppføre og vedlikeholde gjerdet mot sør. Eventuell landleggsodtgjørelse skulle deles likt mellom eierne av denne parsellen og hovedbølet.

Hjalmar var fra gården Fulsebakke i Jondalen, f.1894 og sønn til Knud Jacobsen Fulsebakke og Kristiane Borgersdtr. (se Bæver skole). Hjalmar giftet seg i oktober 1923 med Jenny Gravningsmyhr, f.1894, fra Friskeplass (løkke 13). De bodde på Friskeplass hos Jennys bror før de kom hit.

Jenny og Hjalmar hadde to barn:

1. Leiv Harry, 1924-2004, g.1954 m. Berit Pettersen, f.1929, fra Mjøndalen, de overtar.
2. Mildrid Therese, 1926-2000, g.1952 m. Arild Knutstad, 1926-1976, se 8237-5 under.

De bygde også fjøs og låve og hadde som regel 2 kuer, gris og høner fram til 1946. Hjalmar var sølvverksarbeider og gikk av med pensjon på høsten 1941, pensjonen var på 325 kr. Hjalmar døde i oktober 1944. Det ble innredet leilighet i 2. etg. her, og der bodde Mary og Gullik Fosso fra 1942 til 1953. De hadde tidl. bodd et par år i Lia (8233-1). Mary, 1908-1986, var fra Vestfossen, og Gullik, 1905-1976, var fra Hovin og var maler av yrke.

De hadde sønnen Terje, f.1939, g.m. Kari. Familien flyttet til Kongsberg.

Jenny satt med eiendommen til i 1958, da ble den skjøttet over på sønnen Leiv, som hadde bodd her med familien sin til da. Det ble utparsellert ei tomt til søsteren Mildrid på sørsida, se under. Moren Jenny flyttet opp i 2. etg. og bodde der før hun på slutten kom på Skavangertun. Hun døde der i 1985.

Foran: Jøran Gravningsmyr og Mildred Fulsebakke (Knutstad) og Leif Fulsebakke. Bak til v.: Jenny Fulsebakke f. Gravningsmyr.

Berit og Leiv har to barn:

1. Anne, 1955-2006, g.m. Steinar Bergersen fra Oslo, tre barn.
2. Knut, f.1971, g.m. Zahra fra Marokko, bor i Oslo, to barn.
Knut er lærer ved videregående skole i Oslo og Zahra er ingeniør.

Leiv var ansatt ved NSB fra 1944 til han gikk av med pensjon i 1990. De fleste årene arbeidet han i Drammen hvor han gikk gradene fra telegrafist til togdriftssjef for Drammen distrikt. Han var aktiv skidommer fra 1949 og tok internasjonal dommergrad i 1966. Han dømte i mange internasjonale renn både i Norge og i utlandet, blant annet i den tysk-østerrikske hoppuka.

H.nr. 8237-5 Bævergrendveien 89

Denne tomte ble skilt ut fra 8237-4 i 1965 av Leiv Fulsebakke og skjøte ble gitt til søsteren Mildrid og hennes mann Arild Knutstad fra Brandbu. De ble gift i 1952 og bodde på Kongsberg hvor Arild arbeidet i politiet. I årene 1959 til 1965 var han ansatt som lensmannsbetjent i Nissedal og familien bodde på Treungen. Arild ble rammet av en muskelsykdom, og de flyttet tilbake til Kongsberg. Huset her sto ferdig i 1966.

Mildrid og Arild har to barn:

1. Erik, f.1953, g.1972 m. Anne Marie Bang Henriksen, f.1954, fra Rollag. De har Brynsplass (8257-1).
2. Unni, f.1957, g.1984 m. Øyvind Nordal fra Nesbyen. Bosatt i Oslo, har en sønn og en datter.

Arild Knutstad døde i 1976. Mildrid utdannet seg til hjelpepleier og arbeidet ved Kongsberg Sykehus til hun fikk pensjon. Hun døde i 2000. Datteren Unni overtok eiendommen i 2009.

H.nr. 8237-7 Bævergrendveien 75

Denne tomte ble skilt ut fra 8237-1 i 1975, og skjøtet ble gitt fra Erland Elgen til svogeren Birger Stordalen i 1971. Samme året ble huset bygd og tatt i bruk. Birger Stordalen, f.1942, er fra Jondalen og var g.m. Jorunn Simensen, f.1948 fra Meheia. Ekteskapet ble oppløst.

Jorunn og Birger har to barn:

1. Boge, f.1965, bosatt i Sauargrenda i Efteløt
2. Heidi, f.1969, g.m. Christian Skredsvig, bosatt i Knivåsen i Drammen,

Birger bor her, men han har overdratt eiendommen til datteren Heidi Stordalen Skredsvig i 2011. Birger har arbeidet som kontrolltekniker ved Den Kongelige Mynt. Han er ivrig trekkspillentusiast og har spilt til dans i mange år med «Stordalens Trio».

H.nr. 8237-10 Bævergrendveien 81

Tor Jørgensen og Brit Elin Jørgensen kjøpte tomt av Solfrid og Svein Erik Isaksen i 1997, og bygde hus her. Tor Jørgensen er f.1949 i Narvik, og er gift med Brit Elin Jørgensen, f.1951 i Trondheim.

Tor og Brit Elin har to barn:

1. Alan Hasselgård Jørgensen, f.1975, g.m. Miriam Hasselgård, bor på Nesodden, har 3 barn.
2. Lina Jørgensen, f.1978, g.m. Nils Erich Sommer Mathiesen, se 8252-6.

Tor og Brit Elin flyttet til Kongsberg i 1980, og bodde på Gomsrud før de flyttet til Bævergrenda. Tor er ingeniør i Kongsberg Gruppen, og Britt Elin er samhandlingssjef i Vestre Viken Helseforetak (Kongsberg Sykehus).

H.nr. 8237-11 Bævergrendveien 77

Denne tomte ble solgt fra Solfrid og Svein Erik Isaksen i 1997. Kjøpere var Siv og Johnny Glenn Liverød. Johnny er født i Australia i 1966, og er ingeniørutdannet. Han eier firmaet Imago Invest. Siv er utdannet barnepleier og født i 1968 i Lofoten. De bygget huset her i 1998.

Siv og Johnny har 4 barn:

1. Stine f.1992 og bosatt i Haugesund. Hun er samboer med Rune Rundhaug f. 1987.
2. Helene f.1995, bosatt i Oslo.
3. Kristian f. 2001.
4. Ingrid f. 2004.

ØSTRE SPITEN

(Løkke 20)

Gml. G.nr. 898 – H.nr. 8238-1

Eiere:

1755 – 1769	Thomas Nielsen Spiten	1861 – 1889	Anton Emil Andersen
1769 – 1769	Anders Pedersen Brua	1889 – 1921	Østen Olsen Finnebraaten
1769 – 1793	Peder Pedersen Moing	1921 – 1924	Kittil G. Lia
1793 – 1827	Aron Rasmusen Spiten	1925 – 1925	Ole A Skinnes
1827 – 1848	sønnene Rasmus og Knud	1925	Delt mellom flere eiendommer.
1848 – 1861	Enkemadam Olea Horn og sønnen Johan Olivarius		

Denne plassen ble kalt Østre Spiten, men er også nevnt som Øvre Spiten. Plassen lå på østsiden av hovedveien og hadde Spitegata på nordsida. På østre side lå Bæver Gaards skog og i Spitegrenda var kun Falkenbergløkka (løkke 35) som var ryddet.

Thomas Nielsen Spiten var den som ryddet løkka og bygde hus før 1757. Husa lå der vi nå finner Numedalsbanens stoppested Spiten. Han fikk tillatelse til nyrydningen av Sr. Zimmermann som bygsla Bæver gård. Årlig leie ble satt til 64 skilling.

Thomas var sønn på Nordre Spiten (løkke 18-19-21). Han giftet seg på Kongsberg sommeren 1757 med Goro Valentinsdatter Friis fra Eiker. Hun var datter til løytnant Valentin Jacobsen Friis og Guro Olsdtr. Berg på Vestfossen. Arbeidene ved Skarragruvene ble satt i gang og Thomas var blant de første arbeiderne der. De solgte plassen i mars 1769 og flyttet til Eiker noen år mens Thomas arbeidet ved Skarragruvene. Etter noen år returnerte de til grenda og Thomas starta med rydding av en ny plass innerst i Spitegrenda (løkke 49), mer om familien der.

Anders Pedersen Brua kjøpte plassen for 260 rd, men han bodde nok ikke her for samme året solgte han videre til Peder Pedersen Moing for 280 rd. Anders kjøpte i stedet Nordre Spiten (løkke 18) på andre sida av hovedveien og familien står beskrevet der.

Ved taksasjonen dette året, 1769, står det om plassen:

«Platzen blev opmaalt fra Noer til Søer paa Mitten hvor længden var 442 Allen
Denne Nordre Ende Runder sig 85 Allen
paa lang Linnien fra øst til væst var bredden 148 og 335 Allen
paa bemelte lang Linnie var Bredden fra øst til væst i Søndre Ende 59 Allen»

Peder Pedersen Moing ble født på Kongsberg ca 1727, sønn av SA Peder Larsen Moing og hans første kone Berthe Andersdatter. Familien kom hit fra Modum rundt 1713. Peder ble gift 1751 med Maren/Mari Christensdatter Friis, datter til Christen Reiersen Døhl. Peder og Maren kjøpte seg et hus på Schwabemoen i 1757. Der fikk de bla. sønnen Peder og datteren Berthe Maria som begge døde som små. Maren

døde i barselseng januar 1763, 35 år gammel og det ble betalt for de «Store gl. Klokke, 12 slag» i begravelsen. Det var skifte i februar, og Peder giftet seg annen gang 1764 med Elen Gulbrandsdtr. Helgeløcka fra Sandsvær. Elens søster Else var gift på Biringsplass (løkke 12), dette var kanskje en grunn til at de kjøpte plassen på Spiten. Elen døde oktober 1774, 46 år gammel og det ble betalt for de «3 minste Klokke» i begravelsen.

Peder giftet seg for tredje gang på Eiker november 1776 med Else Amundsdr. Paule.

Peder og Else fikk disse barna:

1. Anne Maria, f.1777, K 1792.
2. Elen Christine, f.1780, K 1795.

Peder var bergarbeider, startet i gruva som 11-åring ved 2.Revers pukkverk, i 1765 var han hauer. Rundt året 1772 bodde nevøene Peder Andersen Moing og Ole Pedersen Berger her og var drenger på plassen. Det ble skiftet etter Else i juni 1792. Peder døde også i løpet av skiftebehandlingen og derfor ble hans bo en del av hennes skifte. Elses søster Berthe og mannen Ole Olsen Suntz tok seg av skifteforhandlingen, døtrene var konfirmert og var antagelig i tjeneste.

Husa på plassen besto av en sekslaftet bygning med en stue uten kakkelovn, kammers med kakkelovn, sidekammers, kjøkken med skorstein, en liten matbod og kjelder under. Alt var belagt med bordtak. Ellers et firelaftet fehus og et förhus også under bordtak. Løsøret ble solgt for 64 rd og 49 sk. De hadde en «sort droplet Koe uden Horn» taksert til 16 rd. Plassen ble taksert til 180 rd. Skiftet gikk i underskudd og det ble ingen arv til døtrene. Plassen var vanskelig å selge og leverandør Niels Rogstad som hadde et krav på 121 rd i boet, overtok den ved 3. gangs auksjon i august 1793 for denne summen. Han solgte den videre samme dag til Aron Rasmusen for samme pris.

Aron var f.1765 og sønn av Rasmus Jensen fra Belgen i Svene og Gunhild Marie Erichsdtr. Rolvsen på Stengelsrud. Han hadde dette året giftet seg med Marthe Maria Ingebrethsdtr. Trosvig fra Myhra (løkke 34), og de fikk samtidig utbetalt farsarven til Marthe på 80 rd som de plasserte i plassen. De fikk fem barn mens de bodde her. I 1801 hadde de ei tjenestefante, Goro Nilsdtr. på 32 år, som seinere giftet seg på Larsplassen (løkke 74). Familien bodde her til 1805 da Aron kjøpte løkke 44 på andre sida av veien til Kvartus. Alt om Aron og familien står der. Han kalte seg nå Aron Rasmusen Spiten.

Plassen ble taksert i 1796. Våningshuset var en 6-laftet stue med en enkel kakkelovn og 2 vinduer, kjøkkenet hadde skorstein og 1 vindu, under huset var det kjeller og inntil huset en «tilformet» matbod og et vedskur. Huset hadde bordtak og taksten var 50 rd. En 6-laftet låve og lade var ganske ny, takst 20 rd. Et 4-laftet fjøs var nytt året før

og taksert til 15 rd. Disse to husa hadde bordtak. En 4-laftet hestestall hadde torvtak og fikk takst 5 rd. Jordveien var i god stand, og taksten på hele eiendommen ble 120 rd. Under en branntakst året etter er husa beskrevet annerledes, det står nå et 8-laftet våningshus med 5 vinduer, kakkelovn, skorstein og et tilformet skur av bindingsverk, assurert for 40 rd. En 10-laftet låve, lade og fjøs under bordtak assurert for 20 rd. Dette virker noe mer sikkert da disse takstmennene oftest reiste rundt til kundene.

Aron døde i 1827 og sønnene Knud og Rasmus overtok eiendommen som nå var uten hus og ble nevnt som løkke. De beholdt løkka til i 1848, da solgte de den til enkemadam Olea Horn for 100 sp. Hennes mann, kjøpmann John Horn hadde fra før kjøpt løkke 22 og 45. Deres eneste sønn, Johan Olivarius Horn som var tollkasserer i Risør, arvet løkkene og solgte alle tre til baker Anton Emil Andersen i 1861 for 1150 sp. Familien Andersen beholdt løkkene i nesten tredve år før enka Hansine Andersen solgte dem til Østen Olausen Finnebraaten (løkke 1B) i 1889 for 2.800 kroner. Dette er mannen som løkke 22 i dag har fått navnet sitt etter, Østenløkka.

Østen døde høsten 1920 og kona Berit, datteren Berta og hennes mann Hans Konningen solgte de tre løkkene året etter til Kittil G. Lia (løkke 23) for 18.000 kroner. Prisene på eiendommer hadde i disse årene steget betraktelig.

Nå kom Numedalsbanen og den berørte eiendommen. På sommeren 1924 solgte Kittil løkkene videre til Ole A. Skinnes for 7.500 kroner. Da var forhandlingene om avståelse til Numedalsbanen ferdig, men Kittil skrev i skjøtet at eventuelle framtidige erstatninger angående jernbanen skulle tilfalle ham. Løkka ble delt i «småbiter». Jernbanen tok sitt og stykket på østsiden av jernbanen ble sammen med en parsell fra løkke 22 solgt til Gustav Spiten (løkke 44). Et lite stykke i sør gikk til løkke 22. Til slutt var stykket mellom veien og jernbanen igjen. I dag er det lite igjen her, men veien var smalere og all brukbar jord ble tatt vare på. Skinnes solgte dette sammen med løkke 45 som lå på vestsida av veien til Sjul Storfossen (løkke 49).

SPITEN (Løkke 44)

G.nr. 906 - H.nr. 8248-1

Bævergrendveien 110

Eiere:

1764 – 1798	Arne Andersen Spiten	1861 – 1900	Aron Rasmusen Spiten
1798 – 1801	Søren Knudsen	1900 – 1908	enka Barbara Spiten
1801 – 1803	Johan Jacobsen Ruud	1908 – 1950	Gustav Spiten
1803 – 1805	Hans Helgesen Brua	1950 – 1978	Nils Spiten
1805 – 1827	Aron Rasmusen Spiten	1978 –	Per Gustav Spiten
1827 – 1861	Knud og Rasmus Aronsen Spiten		

Løkka ligger på nordsida av veikrysset mellom Bævergrendveien og Spitegata. Den første eieren og han som rydda plassen var Arne Andersen Bragnæs. Kona Karen Nielsdtr. Spiten arvet i 1764 nordre del av Spitenplassen (løkke 18-19-21) på motsatt side av hovedveien etter faren Niels Thomasen Spiten. Denne delen ble løkke 18. Alt året etter i 1765 solgte Arne den søndre delen av løkke 18, men beholdt den nordre delen og det som lå på østsida av veien. Jordstykket på østsida av veien, som ble denne løkka, hadde han fått som erstatning for ødeleggelser som Spitevja hadde forårsaket.

I taksasjonen fra 1769 er plassen kaldt Nordre Spiten og blir beskrevet slik:

«Arne Andersen tilhørende var tilstæde og paa begier sagde sig ei at have nogen Skiøde, henseende hand med Svoger Bertel Bertelsen efter sin Sviger Moder antoeg Platzen og betalede den for Sviger Moderen paahæftende Gield, da de siden har deelt Platzen imellom Sig som nermere af Skifte Brevet efter afg. Niels Thommesen er at erfare samme Skifte Brev blev os forevist -

Mand opmaalte Platzen ved Veien fra øst til væst som vari Længde	138 allen
fra Nord til Søer langs Veien var Bredden	120 allen
fra Nord til Søer paa Væst Siiden Langs Evien var Bredden	133 allen

Een Videre anviste Eieren Arne Spiten et Støkke jord, som han var overladt for-medelst den Skade som Spitte Evien hvert aar gjør paa sin beboende Platz dette Støkke jord er beliggende udi Nordøst fra hans forhen beskrevne Platz Spiten, og paa Nordre Siide af Veien til Friderici 4te Grube ved Een Beck som Riner imellom denne Indheigning, hvilke indheigning efter tilladelsen med Steengierde burde været Inheignet, som ikke er til fyldigt Steed, men i dens stæd med Ræker, hvorfore hand er Multeret til qvæst Huuset 1 1/2 Rigdr efter OberbergAmteds forandstaltning afviste Aar 1768.-

efter Eierens sigende Mand opmaalte dette Støkke som

udi Længde fra Søer til Nord angifær i Mitten holt	117 allen
14 allen fra Nordre Ende udi denne Linnie holt Bredden	51 allen
39 allen fra Nordre Ende udi bemelte Linnie var Bredden	60 allen
item i samme Linnie fra Nord Enden 76 allen var Bredden	72 allen

Endelig er udi Søndre Enden Gierdet Rund Spidsig, ligesom den ganske indheigning paa Gierdet er ingen lige Linnie.»

I 1774 selger han også det nordre stykke av løkke 18 på vestsida av veien til Fredrik Buch, som nå eide løkke 18, for 80 rd. Arne hadde igjen jordstykket på østsida av veien og det blir bygd hus på løkka som seinere fikk nummer 44.

Arne Andersen var fra Bragernes og konfirmert på Kongsberg i 1751. Han giftet seg med Kari Nielsdtr. Spiten november 1759.

Arne og Karen fikk disse barna:

1. Johan Andreas, 1760-1780, K 1775. Forulykket i Kronprinsgruven sammen med fire andre bl.a. Ole Jacobsen Aardal (løkke 16), fikk alle klokker fri ved begravelsen. Fikk med Anna Catharina Olsdtr. Former v/Masovnen datteren Johana Andrea 1780-1781. Fra kirkeboka ved dåpen: «NB! Disse Folk der hverken troloved eller ægtevied, men beviislig, at skulde ægte hverandre, som ogsaa havde skeed dersom ikke hans pludselige Død ikke hafde indfaldet, og deraf givet Hinder og paa Grund af dette bliver dette Barn døbt Ægte.» Anna g.1786 m. SA Ole Østensen Konnerud, enkemann etter Johanna Marie Povelsdtr. Jørgensen. Bodde på Stranden i byen.
2. Anne Sophia, f.1762, 1.gg.1789 m. soldat Bjørn Tollefsen Viljugrein fra Hemsedal, d.1799, 48 år. Hadde 4 barn. Den eldste datteren ble født fire år før de ble gift mens de begge tjente hos kanselliråd Barth. Hadde hus på Stranden. 2.gg.1801 m. SA og em. Johan Baltzer Jacobsen Ruud fra en plass under Bikjend. Mer under og på løkke 9. De overtok her i 1802.
3. Niels, f.d.1765.
4. Sirene, f.1766, K 1780, g.1791 i Bø m. em. Søren Knudsen Hegna, f.1755, hammersmed v/Ulefoss Jernverk. Overtok i tre år fra 1798, se under.
5. Kiersten, f.1769, K 1786, hjemme i 1792.
6. Peder, f.d.1771.
7. Kirsti, f.1772, 1.gg.1791 m. skomaker Hans Halstensen Stengelsrud, 1766-1824. Foreldre Halsteen Halsteensen Stengelsrud og Karen Pedersdtr. Kusch, se mer under løkke 47 i Spitegrenda. 2.gg.1826 m. enkemann Petter Hans Jacobsen Brun.
8. Johane Marie, f.1775, K 1790. Hun var tjenestejente i Jondalen før hun ble g.1797 m. SA Hans Helgesen Brua, f.1766, sønn av Helge Olsen Brua v/Lensen og Berthe Hansdtr. Saga. De overtok her i to år fra 1803. Bodde på Sagstua under gården Jondalen.
9. Malene, 1777-1778.
10. Anne Malene, f.d.1779.
11. Johanna Andrea, f.1780, K 1794, g.1800 m. SA og enkemann Hans Hansen Bæver, 1767-1835, fra Jondalen, d. på Tromøya. Hans første kone Marthe Helgesdtr. Brua d.1799 bare 24 år gml. to barn. Hun var søster til Johane Maries

(nr. 8) mann Hans. Johanna og Hans fikk 4 barn. Far til Hans var fra løkke 17. Bodde i Glitregata og flyttet til Neskil gruver i Tromøy sogn, Aust-Agder etter nedleggelsen i 1805. De har stor etterslekt i Neskilen-området.

12. Karen Malene, f.d.1784

13. Gunhild Marie, d.1796, 2 år gml.

Arne begynte ved Sølvverket rundt 1745 da han var 10 år. Alderen tyder på at foreldrene også bodde på Kongsberg. I 1771 arbeidet han som hauer ved Dildokk skjerp. De første husa han satt opp var et våningshus og en kustall med forhus. Etter hvert ble det bygd til låve. I 1787 er de beskrevet som «8-laftet Huus under bordTag med 5 Fag Vinduer, 1 Kakkellovn og Skaarsteen. 8-laftet Laave og Lade med Koestald under bordTag». Husa ble da assurert for 60 rd.

Sommeren 1779 skrev Arne og naboen Fredrich Buch en klage til overberghauptmann Heltzen, bygsler på Bæver gård. De var ikke fornøyd med beiteforholdene for dyra i utmark, se brevet på løkke 18.

På høsten 1798 solgte han plassen til svigersønnen Søren Knudsen Hegna og Sirene. Kjøpesummen var 270 rd. Søren betalte 50 rd kontant og ga Arne en obligasjon på 100 rd. De resterende 120 rd skulle han betale med «20 rd Aarligen hvert Aars Bondelønning her ved Sølvverket og begynner med neste års Bondelønning.» Arne og Karen skulle ha føderåd med «frit Huus og varme i den paa Pladsen nu staaende Stue, samt fornøden Opvartning i Sygdoms Tilfælde». Den årlige grunnleie var 16 skilling. Søren og Sirene må ha gitt opp ganske fort og plassen gått tilbake til Arne. Alt i FT-1801 finner vi dem igjen ved Ulefoss. Søren var da husmann med jord under gården Holden. Sønnen Knud, f.1782, fra Søren's første ekteskap og deres felles barn, Anne f.1792, Arne f.1794, Ole f.1797, bodde hjemme.

Arne døde som pensjonist januar 1801, 70 år gammel. Svigersønnen Johan Ruud fikk ansvar for å ordne med skifte. Når alt var gjort opp ble enkas arv 39 rd og de fem gjenlevende døtrene vel 7 rd hver. Arveloddene og begravelsespenger til enka skulle stå i plassen.

I 1801 var det svigersønnen Johan Ruud som møtte da et ekstra jordstykke skulle takseres og oppmåles. «Indlagt under samme gierde med hans Plads, paa østre Side et Stykke som fra Nord til Sør er bredt 190 Alen, fra Øst til Vest 100 Alen, sandjord uden Skov ansadt Aarlig til 24 skilling, Saaledes at af No 44 herefter i Aarlig Afgift 40 skilling». Resten av plassen ble ikke oppmålt, men plassen ble stadig litt større. Johan og Anne Sophia bodde da på Stranden i huset hun hadde fra før. Johan hadde også Vigersløvplassen og den sto tom under FT-1801, men familien flyttet til Vigersløvplassen og det er mer om dem der.

Da skiftet ble avsluttet i desember 1802 overtok Johan plassen, men tre måneder etter solgte han til svogeren Hans Helgesen Brua og Johanne Marie for 240 rd. Etter at

gjeld var trukket fra, sto det 70 rd i rest som de skulle betale med 10 rd årlig. (Plassen kalt Tveten i tinglysingsboka.)

Hans og Johanne Marie hadde to døtre:

1. Berthe Carine, f.1797, K 1811.
2. Marthe, f.1803, K 1819.

Hans ble pensjonert i 1824 etter 38 år ved Sølvverket. Han hadde ødelagt en arm.

Hans og kona Johanne hadde bodd på Sagstueplassen i Jondalen. Heller ikke Hans klarte å beholde plassen og han solgte i oktober 1805 til Aron Rasmusen Spiten for 180 rd. Enka Karen fikk utbetalt 12 rd som var avsatt til hennes begravelse og hun flyttet til en av døtrene. Aron hadde fra før Østre Spiten (løkke 20) på sørsida av Spitegata og familien bodde der til de flyttet hit. Kona Marthe fikk utbetalt morsarven sin i 1805, 150 rd og «herunder en del Løsøre Effecter». Arven ble vel investert i plassen for de beholdt Østre Spiten i mange år.

Aron var f.1765 og sønn av Rasmus Jensen fra Belgen i Svene og Gunhild Marie Erichsdr. Rolvsen. Han og Marthe Maria Ingebrethsdtr. Trosvig giftet seg i juni 1793. Marthe var fra plassen Myhra i Østbygrenda (løkke 34).

Aron og Marthe hadde disse barna:

1. Gunhild Marie, 1794-1797.
2. Ingebreth, 1797-1798
3. Ingebreth, 1799-1813.
4. Knud, 1802-1878, K 1817, Knud var ugift og overtok plassen sammen med broren.
5. Rasmus, 1805-1889, K 1820, 1.gg.1834 m. Cathrine Rasmusdr. Thekop fra Jondalen, 1792-1836, 2.gg.1837 m. enke Gunhild Marie Anundsdr. Haugen, 1805-1883, fra Jondalen. Overtok sammen med broren Knud.

Aron hadde fra før også løkke 21 som han hadde kjøpt i 1797. I 1790 var han hauer ved Christianus 6tus Grube. Nedleggelsen av Sølvverket kom og tidene var vanskelige i mange år framover. Aron arbeidet som skjerper ved Schierpingen ved Dronning Juliana Maria Grube ved nedleggelsen. Som skjerper hadde han god lønn, 8 rd pr. bergmåned. Han mottok den lønna i 2 år. I 1814 var han mester ved Grøsliskjerpet i Flesberg. I juni 1816 fredlyste Aron og flere naboer fiskeriene i Spiteevja. Tinglysningen står under løkke 18.

I 1819 var hovedbygningen brent ned. Uthusa hadde klart seg, men var skadet i brannen. Kanskje dette var grunnen til at familien flyttet til Flesberg. Alt i 1826 var de tilbake, og Aron døde på vinteren 1827. Sønnene Rasmus og Knud overtok, men det

ble ikke tinglyst noen overdragelse. Marthe døde seks år etter mannen i april 1833.

Rasmus giftet seg første gang mai 1834 med Cathrine Rasmusdtr. Thekop fra Jondalen, datter av Rasmus Hansen Fulsebakke og Helle Maria Johannesdtr. Thekop/Decop.

Rasmus og Cathrine fikk datteren:

1. Marthe Marie, 1835-1914, K 1850. Hun fikk sønnen Hans Christian August i mai 1857. Faren var handelsbetjent Henrik Theodor Hansen, 1837-1914, fra Skuterud på Modum. Marthe og sønnen bodde hjemme på Spiten. August emigrerte i 1870 med Katrine og Maren Bæver på Bæver gård. I mai 1866 giftet Marthe og Henrik seg og reiste med tre barn til St. Claud i Minnesota i 1870. Bodde den første tida hos halvbroren Anund Spiten i Kerkhoven, Minnesota. Flyttet senere til Sør-Dakota, fikk 4 barn til i Amerika.

Cathrine døde januar 1836, bare et halvt år etter datterens fødsel. Det ble skiftet i 1837. Rasmus giftet seg igjen i april 1837 med Gunhild Marie Anundsdr. Haugen (1808-1883). Gunhild var også fra Jondalen og enke etter Ole Hansen Fulsebakke. De hadde sønnen Hans, f.1828. Han vokste opp hos besteforeldrene i Jondalen og emigrerte til Minnesota allerede i 1854. Gunhild fikk mens hun var enke datteren Mari, f.1831, K1845, med Helge Olsen Thorsdalen fra Jondalen. Hun bodde i 1848 hos Lars Otterbekk (løkke 18). Mari ble kalt Maren, g.1855 i Hjartdal m. skredder Halvor Thorsen Smeland, f.ca. 1826. 8 barn.

Rasmus og Gunhild fikk disse barna:

1. Anund, 1837-1911, K 1852, tvilling. Han emigrerte sammen med Ole Mortensen Bæver på Bæver gård i 1858, g 1871 i Kerkhoven Minnesota med Helga Larsdatter Eskelson fra Värmland Sverige, 1849-1893. Drev som farmere i Minnesota, 9 barn.
2. Aron, 1837-1900, tvilling, g.1874 m. Barbro Marie Frodesdtr. Langei (løkke 13), 1841-1914. De overtok.
3. Ingebreth, f.1840, ug. Emigrerte til Minnesota i april 1861 og ble farmer.
4. Anne Marie, f.1842, K 1858. Reiste til Kristiania i 1864 og arbeidet på slottet. Var hjemme en tur og dro til Høland i 1869, der g.1869 m. husmann Christian Andreasen på en plass under Høland prestegård. De emigrerte til Minnesota med to små barn i mai 1872. Billettene var betalt. Tok navnet Rockstad i Amerika.
5. Maren Cathrine, f.1844, K 1860. Maren var i 1865 tjenestepike hos Compagnichef og Capitian Bloch på Korpemoen. Hun fikk en datter, Mathilde Gustava, f.1868, far var Ole Olsen Voro fra Kristiania. I 1870 reiste hun til Kristiania, traff man-

- nen sin og giftet seg på Kongsberg 1874 med skomakersvenn Tosten Arnesen, f.1850 på Vinger. De fikk åtte barn og bodde i Kristiania. Tok navnet Arneberg.
6. Olavus, f.1847, K 1862. Emigrerte til Minnesota mai 1865. Arbeidet som barberer i Minneapolis. Kalte seg Louis Rasmusson i USA. Gift der med Anetta Peterson. 1 sønn. Flyttet senere til Nord-Dakota hvor han drev en «Barber Shop» i Mayville.

Brødrene Knud og Rasmus har skrevet ned alle fødsels- og bryllupsdatoer så det ble oppdaget flere feil i kirkeboka! Brødrene eide nå plassen sammen, men Knud som var eldst giftet seg aldri og bodde på kvisten. Han arbeidet på Mynta og ved Våpenfabrikken. Han fikk i flere år understøttelse av fattigvesenet og døde i 1878. Rasmus var smed ved Sølvverket og rundt 1840 arbeidet han i Gottes Hülfe.

I 1840 hadde de på plassen en gammel tjenestejente, Sissel Amundsdr. 74 år. I 1848 solgte de Østre Spiten (løkke 20), som familien hadde hatt i 50 år, til EnkeMadame Olea Horn for 100 sp.

I 1846 hadde de branntakst på plassen og vi får vite størrelsen på husa:

- «a) Vaaningsbygning, opført av tømmer, 8 laftet, 13 ahlen lang, 11 $\frac{3}{4}$ ahlen dyb og 5 $\frac{1}{2}$ ahlen høi, indrettet til stue, kammer og kjøkken samt gang, hvori forefindes en 2 etages jernkakkelovn og bagstovn, hvortil hører 2 piper, den ene loddpipe, 4 fag vinduer, 4 døre og kjelder, under bordtag som er teglhengt. På nordsiden er tilbygget en tømmerbygning, 9 $\frac{1}{2}$ alen lang, 4 alen dyb og 3 $\frac{1}{2}$ alen høi, til matbod under bordtag, som mangler sten, Taxeres til 90 Spd.
- b) I 28 alens afstand til sydøst er opført en 4 laftet tømmerbygning 6 $\frac{1}{2}$ alen lang med bindingsverk med bord 4 alen lang, 6 $\frac{1}{2}$ alen dyb og 3 alen høy, under bordtag, som mangler sten. For 10 Spd.
- c) Ved siden i syd en 4 laftet tømret bygning av tømmer tilbygget 9 $\frac{1}{2}$ alen lang, 12 $\frac{1}{2}$ alen dyb og 5 $\frac{1}{2}$ alen høi indrettet til laave og lade under bordtag som mangler sten. For 10 Spd Til samme 110 Spd.»

I september 1861 overtok sønnen Aron plassen etter Rasmus og Knud for 260 sp. I 1865 bodde Aron, foreldrene, Knud og søsteren Marthe med sønnen Hans Christian på plassen. De hadde «2 Kveg, $\frac{1}{8}$ Lb Rug, $\frac{1}{4}$ Lb Byg, $\frac{3}{4}$ Lb Havre og 1 $\frac{1}{2}$ Lb Poteter». Rasmus var pensjonist, mens Knud fortsatt sto som løsarbeider. Marthe flyttet året etter for å gifte seg. Aron fikk satt opp ny låvebygning i 1861. Nytt våningshus i 1869 ble satt opp av tømmermann Even Hindklev på Vigersløvplassen. I april ble det skrevet en kontrakt som viser at begge parter ble tatt godt vare ved avtaler for 150-60 år siden:

- a) At Tømmermester Even P. Hindklev paatager sig herved at opføre for Aron Rasmusen Spiten paa hans Eiendom, en Vaaningshusbygning bestaaende af Tømrede Vægge og sinkelafter, Cirka 16 al. Lang 12 al. Dyb og 6 al. Høi, bestaaende af Stue 1 Kammer og Kjøken samt Trapeopgang og av qvistværelse alt efter som Rummet tillade det. Dog er selve Trapen denne Contragt uvedkommende.

1. Efter at Kjelder og Grunmur er bekostet af Aron Spiten paaligger det Even Hindklev at forsørge inlagt muresviler og Lunder, saa vel som fornødne Bjælker.

2. Tømmeret i Væggene høvlige saa vel udvendig som innvendig imod at Aron Spiten skaffer en mand til at være behjælpelig dermed, dog intager innvendig over Bjelkeene paa Loftet, ligeledes de udvendige sider paa Qwistværelset. Arbeidet bør være udført til 14de October dætte Aar.

3. Da fornødne Dører udsjæres og insættes saa vel som de fornødne Vinduer.

4. Røstet opføres med Tømrede Gaveler og anbringes nogle Udstikkere som udsjæres noget i enden, saaledes at det forestilles som saa kaldet Sveisetag.

5. Over disse ender Klædes med Høvlede og Pløiede Bord saa vel i Enderne som paa siderne, samt Tækkes Lægtes og inlægges Tagsten, ligeledes paasættes almindelige Vinskider med Jerlækter paa.

6. Hvad andet snedker og murerarbeide angaa som ikke er benevt av denne Contragt uvedkommende og alle fornødne matrialier anskaffes af Aron Spiten.

7. For overnemte arbeide betaler Aron Spiten til Even Hindklev den Summa 55 fem ti og fem Spedsidaler, for av 20 sp erlæger nor Tømmeret er Telget, og de Øvrige efter Overenstkost under opførelsen av halve Bygningen vilke bekræftes med vaare egenhændige underskrifter.

Foran: Bæver, Thomas Nilsen. Bak: Aron Spiten, ukjent, ca 1890.

Huset sto ferdig i oktober. Huset og låven fra 1861 står fortsatt på plassen i dag nokså uforandret.

Aron giftet seg i september 1874 med Barbro Marie Frodesdtr. Langei fra Friskeplass (løkke 13) og de fikk disse barna:

1. Fredrik Ricard, 1875-1940, K 1890, var formann ved Sølvverket, g.1907 m. «melkehandlerske» Anna Sofie Hansdtr. Aasen, 1878-1972. To barn og bodde på Sandsværmoen.

2. Gustav Martinius, 1878-1965, K 1893, VA, g.1908 m. Anne Nubsdtr. Heieren, 1884-1909, f. i Skjærdalen i Hole på Ringerike. De overtok.
3. Anna Marie, 1881-1955, K 1896, g.1907, m. VA Adolf Halvorsen Hvamsahl fra Vestfossen, 1876-1955, f. i Sandsvær. Kjøpte hus i Kluftebakken i 1906, hadde tre barn.

Under FT-1875 er sønnen Fredrik nyfødt, og foreldrene lever fortsatt. Onkel Knud bor på kvisten. Han understøttes «af Fattigvæsenet» og dør tre år seinere. De hadde en tjenestejente Anne Malene Johansdtr. f. 1817. De har da: «1 Kjør – 1/8 Tønde Rug – 1/8 Tønde Byg – 1/2 Tønde Havre – 1 1/2 Tønde Poteter». I 1885 har de en tjenestejente fra Flesberg, Maret Olsdtr., f.1863.

Aron var som faren smed ved Sølvverket og begynte her som smedsvenn i 1857. Aron var en driftig kar og ved å kjøpe naboeiendommer ble plassen tilnærmet det den er i dag. I 1878 fikk Aron kjøpt «Vogtbraaten - Havnegang med Skov» (8234-1) på sørsiden av Spiteganga. Den kjøpte han av Tosten og Thor Gregarsen på Bæver gård for 280 kroner. Brødrene hadde tre år før solgt hogsten på denne eiendommen til sagemester Eriksen, en kontrakt som gjaldt i elleve år. Ved årsskiftet 1879-80 kjøpte han også skogstykket til løkke 19-21, «Det ved Udskifting tillagde Skovstykke af Bæver Skov». Skogen ble kjøpt av Lina Eriksen, enka etter baker Eriksen for 100 kr. Skogstykket fikk g.nr. 896B. I mai 1879 måtte Aron møte i Kongsberg Forligelseskommisjon på grunn av «uforsvarlig udøvelse af Brugsretten i Bæver Skov». Vi vet ikke hva han hadde gjort, men han fikk ei bot på kr 10 og Forligsomkostninger på kr 2,80. I 1880 kjøpte han plassen Kastet, som ligger rett over kommunegrensa til Flesberg, av svigerfaren Frode Langeid. De hadde den i ti år før den ble solgt til Narve Olsen Lindteigen (løkke 4). Samme året kjøpte de også Friskeplass av svigerfaren og hadde den til 1889, se mer under løkke 13.

I august 1886 sendte han en søknad «Til de Herr Sølvverks Direktion. Da jeg paa min Plads Spiten tiltrenger til Kledningsbord og til Tagbord og til dette trenger jeg 6 Tylter Sagtømmer 8 alen langt, 10 a 11 Tømmer Top, Hvilke Tømmer jeg andrager Herr Sølvverks-Direktion at maatte blive bevilget at hugge i Bever Gaards Skov som jeg er opsidder under, mod at erlegge den bestemte Skovleie 40 øre per Tylt.» Han fikk ikke innvilget dette den høsten, men kanskje året etter.

Aron etterlot seg mange dokumenter som fremdeles er i familiens eie. Dokumentene er en studie i skjønnskrift. Han skrev også et eget manntall over innbyggerne i Bævergrenda fra 1872 som har vært til god hjelp, spesielt når det gjelder leieboere som ellers er vanskelige å finne ut av.

Moren Gunhild døde på plassen mars 1883, mens faren Rasmus levde til februar 1889. Aron gikk av med pensjon i 1899, og pensjonen var 364 kr av en årslønn på 520 kr. Han fikk ikke så mye glede av å være pensjonist for alt januar 1900 døde han

av slag. Barbro mottok da en enkepensjon på 104 kr i året. Hun drev plassen videre sammen med barna. Alle tre bodde da fremdeles hjemme. Barbro døde i 1914 hos datteren Anna Marie.

Ved folketellinga samme året hadde de «af Forraad – 0,4 Hl Byg – 0,7 Hl Poteter – 0,3 Ar Gulerødder – 0,2 Ar Turnips – 0,2 Ar Kaalrabi + 0,7 Ar, 15 Ar Have – Heraf 1,5 Ar Kjøkkenhave – 8 Frukttreer» og 2 kyr på båsen. Husa er beskrevet som: Vaaningshus: 1 Etasje – 2 Værelser og Kjøkken, Bryggerhus: 1 Værelse og Bakerovn, Lade – Stabur – Fjøs – Skur.

Sønnen Gustav overtok i januar 1908 fra moren og søskna. Han betalte 6.000 kroner for plassen med alt løsøre, redskaper, besetning (2 kyr) m.m. Det ble samtidig holdt branntakst på bygningene. Våningshuset og låven var satt opp for 40-50 år siden. Bryggerhuset var mye eldre, men hadde blitt forandret for ca. 24 år siden. Samtidig ble det satt opp en stolpebod. Alle husa var godt vedlikeholdt. Samme året giftet Gustav seg med Anne Nubsdtr. Heieren, f.1884 i Hole på Ringerike. Anne var niese til Karen Spiten (løkke 54).

Gustav Spiten i Militærtjeneste på Gardermoen 1901.

Gustav og Anne fikk en sønn:

1. Nils Arthur, 1909-2002, g.1950 m. Gunvor Flatstrand, 1918-2009, f. i Flesberg, datter til gårdbruker Ole Eriksen Flatstrand og Marit Evensdtr. Krokmogen

Gustav begynte som sliper i Smergelverkstedet på våpenfabrikken i 1895. Før han ble ansatt måtte han fullføre et 2 måneders «Filecursus». Da var timelønna 15 øre, men hadde i 1907 steget til 32 øre. Han var ved KV til han gikk av med pensjon, etter 44 års tjeneste. Han var en ivrig jeger og fisker. Anne døde i barselseng få uker etter at Nils ble født. Hennes søster, Hanna Heieren, f.1868, kom hit som husholderske, og hun ble her til hun døde i 1951. I 1910 var naboenta, Helga Thonhaugen, tjenestejente her.

Nils og Gustav Spiten utenfor huset i Spiten, ca 1913..

Nils overtok eiendommen i 1950 og Nils og Gunvor og fikk 2 barn:

1. Per Gustav, f.1951, g.1978 m. Ellen Sunde f.1957 fra Vestfossen. Se neste eier.
2. Gerd Marie, f.1953, g.m. Nils-Oddvar Hagen. De har overtatt en del av eiendommen som fikk Gnr. 8240-1 og bygde hus der, se under.

Nils arbeidet i Våpenfabrikken mesteparten av sitt yrkesaktive liv, og han var en ivrig jeger og fisker. Gunvor og Nils hadde dyr på gården i nesten hele sin eiertid. De kjøpte i 1954 et jordstykke av Bertha Nesna på nordre del av eiendommen og la dette inntil det eksisterende jorden. Sønnen Per overtok gården i 1978.

Ellen og Per har barna:

1. Bjørnar, f.1982
2. Steinar, f.1996

Per var i Forsvaret i 12 år, hvorav de siste 7 år på Heistadmoen. Han dreiv seinere med fjellsprenning. Ellen og Per bygde kårbolig i 1982. Ellen drev egen frisersalong

Nils og Gustav Spiten i stua, ca 1920.

hjemme, mens Per drev egen og leid jord. I 1994 begynte han med ammekyr og kjøttproduksjon. Det ble bygd ny driftsbygning på gården i 1994-95, og det er dyrket opp ca. 40 da. ny jord. I likhet med faren og bestefaren er det jakta som er hobby, kanskje i enda større grad enn for de to andre. Per avsluttet husdyrholdet i 2010, og Ellen la ned sin frisersalong i 1999. Hun driver nå (2016) med kjøp og salg av brukte ting og antikviteter.

Høynn i Spiten 1930 tallet. Fra v.: Gunvor Lia, ant. Herman Halvorsen, Hanna Heieren, Gunnar og Sigurd Lia i høylasset, og Birger og Sverre Lia med høygafler.

H. nr. 8240-1 Spitegrenda 6

Gerd Marie Spiten overtok i 1974 som forskudd på arv fra sine foreldre. Denne eiendommen var da ubebygget, og var tillagt de andre eiendommene til Nils Spiten. Gerd er f.1953, g.1978 med Nils-Oddvar Hagen. Han er f.1951 i Engdal på Nord-Møre. De bygde hus på eiendommen i 1986 og flyttet hit etter å ha bodd i Kongsberg noen år.

Gerd og Nils-Oddvar har en datter:

1. Elin, f.1981, 1.gg. m Børre Hagen, f.1975 i Mo i Rana, en datter Amalie f. 2004, ekteskapet oppløst, 2.gg. 2012 m. Jurn van den Bovenkamp, bor på Kongsberg, har Elise f. 2012.

Gerd har arbeidet som sekretær ved Kongsberg Våpenfabrikk og ved Defa AS. Fra 2001 til 2012 drev hun antikviticsforretningen Maries Nostalg i Spitegrenda 6. Nils-Oddvar flyttet til Kongsberg i 1977 etter endt utdannelse ved NTH i Trondheim. Han begynte da ved Kongsberg Våpenfabrikk, og har de siste 12 årene jobbet som divisjonsdirektør ved Kongsberg Gruppen. Han ble pensjonist i 2014.

SPITEN

(Løkke 46 – 47 – en del av løkke 48)

Spiten/Braathen – løkke 46

Gml. G.nr. 899 – H.nr. 8241-1

Spitegrenda

Eiere:

1780 – 1792	Henrich Olsen Wiborg	1860 – 1864	Gullik Gulliksen Garder
1792 – 1795	Ole Hendrichsen Wiborg	1864 – 1878	Niri Gulliksen Garder
1795 – 1804	Johannes Hendrichsen Wiborg	rundt 1865	leier Kari Nilsdatter
1804 – 1809	Ole Andersen Braathen	rundt 1875	leier Niels Langeid
1809 – 1836	Jens Esmarck	1878 – 1894	Thorsten Gjertsen Heggen
1836 – 1850	Hans Wølner Kofoed		Fortsetter under.
1850 – 1860	Gullik Nirisen Garder/Spiten		

Løkka var den første du kom til i Spitegrenda og lå på sørsida av veien. Den ble ryddet av Henrich Olsen Wiborg rundt 1780. Han hadde hus og ei grasløkke på Schwabemoen. På løkka satte han opp en ladebygning. Da Henrich døde kjøpte sønnen Ole løkka på auksjonen etter faren på høsten 1795. Tre år etter solgte han løkka til broren Johannes for 49 rd. Han skulle betale litt gjeld og resten til Ole. Løkka må ha gått tilbake til Ole for han står som selger til neste eier, Ole Andersen Braathen.

Han skrev kjøpekontrakt med Ole Braathen i april 1799. Prisen var 70 rd, førti av dem lånte Ole av Jacob Finnebraateh på løkke 1A, men handelen ble først tinglyst i september 1804, da var hele kjøpesummen betalt. Ole Andersen må ha bygd et lite hus på løkka for han bodde her i 1801 sammen med kona Guri Knudsdatter. Plassen hadde ikke noe nummer, det står bare «ere saasom». Ole arbeidet da som borhauer i Kronprinsesse Maria Grube og i 1805 er han borhauer ved Schierpingen ved Kronprins Fredrichs Grube. Han fikk lønna, 4 rd 48 sk pr. bergmåned i to år ifølge avskjedsmanntallet. I følge samme mantallet var han født på Kongsberg i 1764. Ole forbedret boligforholdene etterhvert, for i 1807 ble våningshuset assurert for 70 rd. og et uthus for 20 rd. Taksten er nok noe for høy.

I 1799 ble plassen oppmålt og årlig grunnleie til Bæver bestemt: «Ole Andersen, ved forretningen til stede, der under Indhegning fra Nord til Sør 230 Alen i den søndre Ende 100 Alen, den nordre Ende 22 Alen, bestoed af sandig Jord uden Skov, saa taxered til aarlig Afgift 48 sk».

Det gikk fem år, og Ole og Guri solgte til assessor Jens Esmark for 50 sp. Skjøtet har tilføyelse om bruksrett : «Brug og Beboelse for hans og Hustrus Levetid - de Huuse og Jordvei paa Bæver Grund. Betale aarlig 2 rdl. og afgift til Bæver Gaard og vedligeholde Huusene og Jordvei.» De skulle bo her så lenge de levde og oppfylle kravene i kontrakten. Ole døde i november 1825, 61 år gammel. Han etterlot seg bare litt løsøre og det

fikk kona beholde. Guri levde til oktober 1835, og ble 86 år gammel. Plassen ble etter Ole kalt plassen Braaten i tillegg til Spiten.

Da Guri var død solgte Esmark i desember 1836 til sorenskriver Hans W. Kofoed som hadde Bæver Gård. I 1840 finner vi Anne Olsdtr. her, hun var enke etter Ole Amundsen Moen og var 68 år. Hun «har av Fattigvæsenet». Sønnen Hans på 28 år bodde sammen med henne. Familien er nevnt under Bæverplassen (løkke 17).

På høsten 1850 var det auksjon i boet etter Kofoed, og Gullik Nirisen Garder kjøpte plassen for 109 sp 12 sk. Gullik var født på Søndre Søre Garder i Svene ca 1794 og sønn av Niri Gundersen Kleivjord og Maret Gulliksdtr. Nordre Garder. Han overtok Nedre Garder i Svene på odel rundt 1822 og giftet seg november 1824 i Svene med Berit Nielsdtr. Hun kalte seg Ulland, men var fra Nilseplassen/Berg under Fløttåker i Svene, født der 1791 og datter av Nils Tørjerson, egentlig fra Rollag og Kari Jakopsdtr. Nilseplassen.

Gullik og Berit hadde disse barna:

1. Niri, 1824-1875, f. i Svene, VA, g. 1867 m. Barbro Marie Amalie Olausdtr. Bryn (løkke 34), 1841-1875. Overtok her.
2. Ole, f. 1828 i Svene, VA, g. 1871 m. Kristine Marie Hansdtr. Vego, f. på Eiker 1845. Mer om familien på plassen Spiten (løkke 51-54).
3. Marit, 1831-1842, f. i Svene.
4. Kari, f. 1835 i Svene. Dro som tjenestejente til Drammen ca 1856 og fikk presteattest i januar 1861 for å gifte seg i Bragernes kirke med matros Brynte Olsen fra Ås, Carlanda i Sverige. Bodde på Strømsø i 1865 med to døtre. Brynte skrev seg også for Borger. Han døde før 1875.
5. Gullik, 1838-1879, f. i Svene, K 1853 i Kbg, våpenarbeider og handelsborger. Kalte seg både Spiten og Garder, g.m. Berthe Olsdtr. Lande, f. 1844 på Land. Se mer under Skriverplassen.
6. Nils, f. 1841 i Kongsberg, K 1856, VA. Reiste til Sandsvør i oktober 1866 og ble g. 1866 m. Anne Dorthea Thorsdtr. Hagen, f. på Laugerud. Han var gårdbruker på Landehagen i Sandsvør, men familien emigrerte til Amerika i 1880. Fem barn under tolv år hadde de med seg på reisa. Billetten var til Marinette, Wisconsin og kostet 828,25 kroner.

Gullik og familien kom flyttende fra Svene til Skriverplassen (løkke 6-7-8) i 1841. De fikk attest av presten med «Godt Skudsmaal» Yngste sønnen Nils er født der. De leide på Skriverplassen til de kjøpte her i 1850. Gullik solgte plassen etter ti år til sønnen Gullik for 200 spd. Etter fire år, i desember 1864 solgte sønnen Gullik den videre til broren Niri for den samme prisen og kjøpte isteden Skriverplassen, se mer der. Brødrene Gullik og Niri eide også løkke 18 sammen

en stund, se mer der. Ved kjøpet frasier Niri seg følgende: «...herved frafaldes Ret til Havnegang og Bygnings-tømmer og Brænsved i Sølvverkets Skov».

Foreldrene Gullik og Berit flyttet til sønnen Niri på Nordre Spiten (løkke 18) og de bodde der i 1865. Gullik døde mai året etter av alderdomssvagheter. Gullik hadde vært syk i lengre tid, han hadde «sognebud» av presten på sommeren 1860 og 61. På våren 63 var også presten innom en dag han hadde bibellæring på Bæver skole. Ved skiftet «efterlot han sig intet». Berit fikk pensjon fra Våpenfabrikken. Hun flyttet nå rundt hos sønnene. I 1872 bodde hun og sønnen Gullik her med ei tjenestejente som het Tone. I 1875 bodde hun hos sønnen Ole, men hun døde hos sønnen Gullik i september 1879.

Sønnen Niri eide nå plassen og han leide den ut til tanta Kari Nielsdtr. Hun bodde her ved folketellinga i 1865, var ugift, 66 år og «Lever af Haandarbeid», kalte seg da Spiten. Kari var i følge Flesbergboka fra Nilseplassen i Svane, altså søster til mora Berit. Kari hadde bodd på plassen Uksedalen under Skartom hos broren Ola. Han døde i 1837 og Uksedalen ble solgt. Kari fikk kjøpt den i 1840 og hadde den i 15 år før hun solgte og flyttet hit til Spiten. I 1865 var det på plassen et forråd av «16 Lb Hvete og ¼ Lb Byg». Det var vel eier og nevø Niri som dyrket jorda. Kari døde i mai 1868 av lungeslag.

Deretter leide Nils Jakobson Langeid og kona Jørand Gulliksdtr. her med familien. Nils var svensk og født i Arvika 1827. Kona Jørand var født 1829 på øvre Bjøråsen i Flesberg.

Nils og Jørand hadde disse barna boende hjemme i 1875:

1. Johan, 1855-1925, g.1883 i Oslo m. Karoline Mathilde Jacobsen. se mer om disse under løkke 51-52-53-54.
2. Maren Gurine, f.1857.
3. Petter, 1859-1928, g.1890 m. Karoline Helliksdtr. Vestfossen, 1859-1947. Det var minst seks barn. I 1885 var Petter sjømann, men var ved SV fra 1888 –1921. Bodde på Steglet og seinere i Saggrenda.
4. Anders, f.1860, delvis fattigunderstøttet, var sinnsvak.
5. Anne Marie, f.1862.
6. Olaus, f.1865, ugift, reiste til Wisconsin i august 1903, billetten var betalt.
7. Nils, f.1868, dp. på Heggen, Modum.
8. Nina Martine, f.1871, dp.1872 på Fiskum.

Ifølge Flesbergboka bodde de lenge i Langeidbråtan på vestsida av Lågen. Den hørte til Kongsberg og lå på det vi kaller «Den grønne flekken». De bodde der i 1865. Da sønnen Nils ble født i 1868 var de på Modum og Nils arbeidet som møller. Yngste datteren ble født på Fiskum i 1871, men døpt på Kongsberg. De bodde her på Spiten

under FT-1875 og Nils og sønnen Petter arbeidet ved Berg gruber på Eiker. «Udsæd findes ikke, af Poteter sættes 1 Tønne. Kreaturhold finder ikke Sted.» Seinere flyttet de ut på Steglet og i 1900 bor de hos sønnen Petter og hans familie. Jørand døde der i 1907 og Nils i 1908.

I 1878 kjøpte Thorstein Gjertsen Heggen (løkke 16) plassen i boet etter Niri Gulliksen og kona Barbro for 420 sp. Thorstein hadde fem år før kjøpt naboløkka 47 og ei havneløkke – en del av løkke 48 av mora Anne Dorthe og stefaren Niels Thomasen Spiten. Fortsetter under avsnittet «Løkke 46, 47 og en del av løkke 48».

Spiten – løkke 47

Gml. G.nr. 900 - H.nr. 8242-1

Eiere:

1770 – 1794	Erich Pedersen Wolkenhauer	1822 – 1856	Anders Hansen Sønemyhr/Spiten
	Peder Erichsen Wolkenhauer	1856 – 1873	Nils Thomasen Spiten
– 1799	Hans Halstens Stengelsrud		(1865 leier Olaus Adamsen Bryn)
1794 – 1822	Christopher Olsen Sønemyhr	1873-1894	Thorsten Gjertsen Heggen

Dette brevet ble sendt til overbergamtet i Kongsberg Sølvverk, 11. oktober 1773:

«Udi denne min andliggende, er Jeg ledsaget udi underdanigste at Andrage for det HøyKongelig OberbergAmt min Væmodige Klage, angaaende et Lidet Støke Jord ieg haver indhegnet, paa den saakaldede Bæver Grund, og er beliggende bagenfore Peder Moings Græsløke hvor han og er beboende, og forbenevnte mit inhegnede Støke Jord er bestaaende af en Liden Myhr hvorpaa var en deel Smaa skaug, som ieg Selv benyttet mig af til GiærdeFang, Indtil ieg I Fremtiden kand faa det Indhegnet, med Steen Jærder og i saa maade maa Rardeseres, og da ieg iligemaade haver bemodet Grund Herren Hr. Assesor Heltzen derom, Saa er og Min aller Ydmygeste og Underdanigste Bønn og begiæring Til de øvrige Høye Naadige Herrer, udi det HøyKongelige OberbergAmt at mig Fattige og Trængende Bergmand Naadigst Maatte Tillades dette mit Svære Arbeide at Nyde og beholde til at i Tiden at benytte mig af I Foretning af en Naadig Bønhørelses Resolution Er og Forbliver ieg med Dybeste Underdanigsted De Naadige og Høybyrdede Herrenes Underdanige og ringe Tiener, Erich Wolkenhauer (med paaholden Pen)»

Bak på brevarket har Heltzen skrevet: «Ansøgeren er en fattig Mand og har paa Saadan en Maade uden Ophold begivet min Constense til hans ansøgning, Saa at jeg fra min siide intet derimod til erinden, naar hans ansøgning elles maatte have af det Konglige OberbergAmt bevilges. Kongsberg, 11.oct. 1773 Heltzen». Vi må regne med at Erich har innhegnet denne løkka på sommeren før han skrev brevet. Han fikk ihvertfall beholde den og grunnleia ble satt til 46 skilling.

Erich Pedersen var bergmann og født i Holmestrand august 1726, sønn av Peder Erichsen Kokier og Anne Nielsdtr. Meygaard. Han startet i gruva som 12-åring og må ha kommet hit med foreldrene eller bare med mor. Hun ble gift med en Christopher Wolkenhauer og hennes sønner, Erich og Niels tok navnet Wolkenhauer. Erich giftet seg med Karen Syvertsdtr. i juni 1750, hadde seks barn og hus på Schwabemoen. Han hadde løkka sammen med sønnen Peder som også var bergmann og begynte i Sølvverket som 8-9-åring. Erich døde i april 1794 to dager før sønnen Peder og det var skifte etter begge samme året. Det er Peder som selger til Hans Halstensen Stengelsrud i januar 1794, samme året som han døde. Hans utstedte en obligasjon til en Bakke på hele kjøpesummen for 110 rd.

Hans Halstensen var sønn av Halsten Halstensen Stengelsrud og Karen Pedersdtr. Kusch på Stengelsrud. Han giftet seg desember 1791 med Kirsti Arnesdtr. Spiten (løkke 44).

Hans og Kirsti hadde disse barna:

1. Fredrica Wilhelmina, f.1792, g.1813 m. Ole Nielsen Smed.
2. Halsten, 1794-1798, d. av blodgang.
3. Johan, f.1797.
4. Else Kirstine, f.1800, K 1816, reiste til Kristiania som tjenestepike i 1825.
5. Anne Malene, f.1802, d. liten.
6. Anders, f.1805, d.liten
7. Anne Cathrine, f.1807, K 1822, reiste med søsteren til Kristiania i 1825, g.1830 i Oslo Domkirke m. garver Henrich Olsen Augedal, fra Aurdal. Bodde i Fjerdings i Oslo i 1836.
8. Anne Malene, f.1809, K 1825, hun var ikke i skiftet til faren i 1825.
9. Marthe Kristine, f.1813, K 1827. Bodde i Egermogaden i 1865.
10. Maren Olene, f.1815, K 1832, g.1841 m. møllarbeider Christian Amundsen Aasen, f.1811.

Det var Hans som bygde våningshus her. Branntaksten ved salget var 20 sp for våningshuset og 10 sp for uthuset. Plassen ble nå kalt Spiten. De hadde løkka i fem år før de solgte i 1799 og kjøpte hus på Nye moen. Hans var skomaker og døde januar 1824, 56 år gammel. Kirsti giftet seg igjen april 1826 m. enkemann Petter Hans-Jacobsen Brun.

I 1799 ble løkka oppmålt og taksert: «smal i begge disse tvende Ender... sandig Jord med Liden Skov, saa taxered til aarlig Afgivt 48 s.» På plassen lå ei 6-laftet stue med to vinduer, kakkelovn, skorstein og en bod, assurert for 20 rd. To uthus, en 6-laftet låve og lade og et 4-laftet fjøs, begge assurert for 10 rd.

Neste eier Christopher Olsen Sønemyhr var tilstede ved takseringen. Han betalte 171 rd for plassen. Christopher Olsen Sønemyhr var født på Eiker 1757. Han

arbeidet ved Blaafarveverket da han giftet seg på Modum 1785 med Kirsti/Kirsten Christophersdtr. Klunderud.

Christopher og Kirsti hadde disse barna:

1. Anne, 1786-1864, f. på Modum, K 1801, gm. Anders Hansen. De overtar plassen.
2. Pernille, 1788-1866 på Modum, K 1804, 1.gg.1819 m. Thomas Nielsen Spiten (løkke 49), 2.gg.1833 m. svogeren Hans Hansen Langaas, enkemann etter svigerinnen Guri Nielsdtr. (løkke 49).
3. Ole, f.1792 på Eiker, d. som liten.
4. Ole, f.1793 på Eiker, K 1808, g.1821 m. Anne Pedersdtr. Hugsted, enke etter Johannes Olsen Hugsted. Se mer løkke 29.
5. Christopher, 1797-1817, f. på Eiker, K 1811, ugift og SA.

De to eldste barna ble født på Modum. Før 1792 flyttet de til gården Sønju på Fiskum som antagelig er gården hvor Christopher kom fra. Han fortsatte som gruvearbeider, nå ved Sølvverket. I 1805 var han borhauer i Dronning Juliana Maria Gruve og hadde en lønn på 4 rd 48 sk pr. bergmåned som han mottok i 5 år uten trekk. 1812 er han i arbeid igjen ved «Nørpe Løve Grube». En sønn og en datter bodde da hjemme.

Kirsti døde «under Lægdet Synju paa Eger» i januar 1822, 68 år gammel, og ble begravet ved Fiskum Kirke. Da Ole ble enkemann solgte han plassen i august til datteren Anne og mannen Anders Hansen, plassen med alt «mit ejende Løsøre af hva Mann nævner kan». Vilkår i skjøtet: «forskaffer mig Sede, Klæde, Opvartning og Huslye, alt forsvarligen, for min Levetid i sit Huus, naar jeg ved Døden er afgaaet, besørger mig hederligen begravet». Anne og Anders betalte 80 sp og Christopher delte opp summen med 40 sp til sønnen Ole, og 20 sp til hver av døtrene, Anne og Pernille, som arv. Christopher døde på sommeren 1827, 70 år gml.

Det står et sted at Anders var fra Vardal i Oppland, men ifølge 1865-tellinga var han født i Hof i Vestfold. Han kalte seg både Spiten og Sønemyhr. Anders var bergmann og i 1839 var han dagarbeider ved Gabe Gottes gruve. Året etter ved Gottes Hülfe in der Noth. Ved FT-1840 bodde Ole Sælebakke her (løkke 55). I 1844 bodde også en slektning, Ole Christophersen Sønemyhr her, han var da 22 år og løsarbeidet i gruva.

Anne og Anders fikk ingen barn. Nevøen Niels Thomasen Spiten (løkke 49) og familien bodde i 3de Tverrgade fra Egermoen hvor de hadde kjøpt hus i 1843. Her bodde de i fire år før de solgte og flyttet hit til Anne og Anders som nå var godt opp i årene. Niels hadde giftet seg i Efteløt kirke i mai 1841 med Elen Maria Olsdtr. Skullestad. Hun var født august 1817 og datter til Ole Amundsen og Alet Arvesdatter på gården Skullestad. Ellens søster var gift med Hans Hansen Langaas som var fetter til Niels.

Niels og Ellen Maria fikk disse barna:

1. Thomas, 1841-1913, K 1856. Skreddermester, g.1864 m. Maren Barbara Gjertsdtr. Heggen, familien står under Latherplassen (løkke 14).
2. Olavus Anthonius, 1844-1847.
3. Olavus, f.1848, K 1863. Han var i 1865 «Læredreng hos Skreddermester Halvor Arnesen», og bodde hos broren Thomas på Nymoens Torg. Reiste seinere til Amerika.

Desember 1839 ble Niels «utpekt som barnefar til Daniel – uekte sønn av konfirmeret pike Marie Kittelsdtr. Bikjend paa Stengelsrud.» Daniel ble K 1854 og kalte seg da Bikjend, men da han døde mars-68 ble han kalt Spiten. Ansatt ved Sølvverket. I januar 1867 giftet han seg med Karen Kirstine Hansdtr. Hvambshl fra Sandsvær. Da er navnet Spiten strøket ut i kirkeboka og det er skrevet Bikjen. Kalte seg også Wigant. Daniel hadde «Pladsen Robak i Nærheden af Bikjen». Da datteren Danielle Nilsine Karoline ble døpt, var bestefar Niels fadder.

Niels var ved Sølvverket og han arbeidet fast ved Armen Grube rundt 1839. Ellen døde i mars 1851 bare 33 år gammel og det var skifte etter henne i januar året etter. Niels giftet seg annen gang i februar 1852 med enka på Latherplassen, Anne Dorthea Christiansdtr. Myhra og flyttet til henne. Han ble da sin sønns stesvigerfar! Se videre om familien på Latherplassen (løkke 14). Dette året kjøpte han også naboløkka til denne plassen, løkke 48.

Anders og Anne var igjen alene på plassen og solgte til nevøen, som nå bodde på Latherplassen i 1856 for 200 sp. Niels overtok to obligasjoner på til sammen 150 sp og betalte dem 50 sp kontant. Anne døde her i januar 1864, 80 år gml. Anders flyttet ned på Nymoens torg til Thomas Nilsen Spiten, sønn til Niels som nå eide plassen. Anders døde der i mars 1870, 82 år gml. Da Anders flyttet kom Olavus Adamsen Bryn med familien sin hit. Familien hadde eid plassen Myhra (løkke 34) i mange år, men den ble solgt på auksjon i 1864. Olavus og kona Olea Marie Christiansdatter Myhra var begge i femtiåra og hadde de fire yngste jentene boende hjemme. Yngstejenta Martine Ellevine på 8 år «Understøttes af Fattigvæsen». De hadde på plassen ½ Lb. bygg. Kona Olea døde her februar 1872 og da bodde bare yngstedatteren hjemme. Hun og faren flyttet til Spitenplassen innerst i Spitegrenda (løkke 51-2-3-4), mer der.

Eieren Niels Spiten døde i januar 1872, og Anne Dorthea ble enke for andre gang. Familien bodde fortsatt på Latherplassen, men nå solgte hun denne plassen til sin eldste sønn fra første ekteskap, Thorsten Gjertsen Heggen. Med i handelen var også ei havneløkke som var en del av løkke 48. Thorsten betalte moren 300 sp. I 1879 kjøpte han også løkke 46 i boet etter Niri Gulliksen Spiten og kona Barbro. Nå ble løkke 46, løkke 47 og ei havneløkke av løkke 48 slått sammen til en plass. Videre om denne plassen og familien til Thorsten under.

Spiten – løkke 46-47 – del av løkke 48

G.nr. 899 - H.nr 8241-1, G.nr. 900 – H.nr. 8242-1 og G.nr. 903 – H.nr 8243-1

Spitegrenda 22

Eiere:

1873 – 1894	Thorsten Gjertsen Heggen	1957 – 2003	Stein Lofthus
1894 – 1919	Berthe Thonhaugen	2003 –	Randi Lofthus
1919 – 1957	Kristian Lofthus		

Thorsten Gjertsen Heggen var nå eier av disse tre løkkene. Familien bodde i husa som sto på løkke 47. Thorsten hadde giftet seg i 1868 med Gurine Olsdtr. Bæver (løkke 26/27). De fikk eldstesønnen før de giftet seg.

Thorsten og Gurine hadde disse barna:

1. Gustav Adolf, 1867-1869.
2. Anna Dorthea, 1871-1959, d. på Rødberg. 1.gg.1905 m. Anton Evensen Bæver. Se mer under løkke 75. De ble skilt i 1920 og Anne Dorthea 2.gg. m. enkemann Johan W. Hansen, 1871-1965. Bodde på Rødberg.
3. Gjert, 1874-1968, emigrerte før 1900, g.m. Ella, f. ca.1873 i Iowa, hadde 3 barn i 1910, han døde i Marshall, Minnesota.
4. Gunhild, 1876-1961, gm. Ola Olsen Nygård, 1883-1953, f. i Flesberg, bodde på Eikermoen. Se i Hugsted, g.nr. 8287-1.
5. Olava, 1879-1892, f.d. i Avaldsnes.
6. Maren Johanne, f.1882 i Avaldsnes.
7. Olava, 1884-1971, f. i Avaldsnes, K 1899 i Metodistsamfunnet i Haugesund. Var tjenestepike før hun giftet seg 1905 med smed Søren Henrik Graaten fra Svene, 1885-1961 f. i Avaldsnes, (se Haugen u/ løkke 5B). Bodde i Saggrenda og kalte seg Andersen.

I 1872 bodde enka Dorte Zachariasdtr. Østby hos dem, hun var blitt 81 år og blir skrevet som «Fattiglem». Hun var tante til Thorstens mor, hadde vært gift på Nordre Spiten og var nå enke for andre gang. Hun hadde også eid løkke 48.

Ved folketellinga i 1875 arbeidet Thorsten ved

Torsten Heggen.

Spitegrenda, slutten av 1950-tallet.

et nikkelverk - «Gruber i Risør - Vegaarshei Grube». Hjemme på plassen logerte en tilreisende skomagersvend fra Hønefoss - Johan Edvard Skaustad. Han må ha vært til god hjelp på plassen for Gurine. Forråd på plassen: «1 Kjør - 1 Kalv - $\frac{1}{4}$ Td Byg - $\frac{1}{2}$ Td Havre - 3 Lb Frø - 1 Td Poteter»

Hele familien flyttet til Vigsnes, Avaldsnes før 1879. De ble metodister så nå er det vanskeligere å finne data. Thorsten arbeidet som verksarbeider. Gurine døde på høsten 1887. Barna var fremdeles umyndige. Det er uklart når Torsten og barna returnerte. Thorsten flyttet til Svene før 1900, der bodde han på Bråtahaugen/Sakrisplassen hos onkelen Zacharias Christiansen Myhra (løkke 34). Han døde der som enkemann og pensjonist i 1911.

Plassen var i 1885 utleid til Hellik og Berthe Thonhaugen. De hadde da foster-sønnen Hagbart Nilsen, f.1880 i Kongsberg boende hos seg. Thorsten klarte ikke beholde plassen, den gikk på auksjon i 1894. Høyeste bud på auksjonen hadde handelsborger Martinius Thomasen med 1.600 kroner. Han overførte den direkte til Berthe Kristoffersdtr. Thonhaugen, som nå hadde blitt enke, for 2.000 kroner.

Berthe var født 1862 og datter av Kristoffer Knutson Gravningsbråten og Maret Olsdtr. Trøllsås på Søre Nord-Håvardsrud i Svene. Berthe skrev seg som Mo da hun giftet seg på Kongsberg desember 1884 med Hellik Helliksen Thonhaugen. Hellik var født i Lyngdal 1855 og sønn av Hellik Olson Thonhaugen og Ingebjørg Jonsdtr.

Berthe og Hellik hadde disse barna:

1. Inga Marie, 1887-1969, K 1901, g.1911 m. Harald Gundersen, f.1889. Se 8249-7.
2. Hanna Karoline, 1890-1906, d. av difteri. Arbeidet som tjenestejente.
3. Helga Berthine, 1893-1963, K 1907, g.1919 m. Kittil Karlsen Lofthus (løkke 16), 1897-1953, f. i Sandsvær. De overtok.

Hellik var skogsarbeider da de kom, men begynte raskt i Sølvverket. Berthes søster Marit var tjenestejente hos dem og i 1891 losjerte en svenske, Johan Narvesen, f.1860, hos dem. Hellik døde mai 1893, «død som følge av Beskadigelse i Gruben». Dette var året før Berthe fikk skjøte på plassen. Det var tøft å bli alene med tre døtre på den tiden. Men vi forstår at Berthe var en driftig dame som klarte både hus og barn, dyr og jordbruk. Hun fikk pensjon fra Sølvverket da Hellik døde. Den var på 104 kroner av en årslønn på 520 kroner og «understøttelse kr 65 til levnet af hendes 2 Børn». Plassen hadde våningshus, uthus og lade med fjøs.

I 1900 bor alle tre døtrene hjemme og besetningen var «2 kjøer, 1 kalv, 1 Svin». I 1903 fikk Berthe datteren Magnhild med Hans Petter Lassegaard (løkke 34). Niri Lia fortalte at Berthe var et «grepa kvinfolk med tæl». Da det ikke ble noe giftemål, slo grenda ring rundt Berthe og det var hun som fikk all støtte og sympati. Berthe hadde nå en pensjon på 21 kroner i måneden.

Berthe Thonhaugen.

I 1910 bor døtrene Inga og Magnhild hjemme. De hadde to leieboere, Peder Garder fra Lyngdal som før hadde «Wesselstua» og SA Harald Gundersen fra Sandsvær som seinere ble gift med datteren Inga. Datteren Helga var tjenestejente hos Gustav Spiten (løkke 44),

Berthe solgte plassen til datteren Helga og mannen Kittil i august 1919. De betalte 14.000 kroner. Berthe holdt av en tomt på løkke 47 (8243-2).

Helga Lofthus, f Thonhaugen .

Helga og mannen Kittil Lofthus fikk to barn:

1. Gerd Hildur, 1920-2006, g.1946 m. Oskar Olaf Sjøblom, 1920-1974, fra Vestfossen, se 8241-2 under.
2. Stein Arvid, 1922-2003, g.1952 m. Gunvor Foss, 1929-1981, de overtar.

Kittil hadde først arbeid på Pikerfoss Trevarefabrikk og var også noe ved Nore-anleggene, men fra 1920 fikk han arbeid ved Sølvverket. Kittil var en av stifterne av Bævergrendens Skiforening, var formann i foreningen noen år, og sjøl en habil skihopper. Kittil ble ingen gammel mann, han fikk silikose og døde i 1953. Det var dyr på plassen til i 1955. I 1956 ble en del av tunet skilt ut og skjøtet over på datteren Gerd og mannen, se 8241-2 under. I 1957 ble det solgt unna ei tomt til Hjalmar og Sigvart Løyte,

se 8241-3 under. Seinere samme året får sønnen Stein skjøte på eiendommen. Helga levde til i 1963.

Stein Lofthus gjorde som så mange andre bevergrendinger, han tilbrakte hele sitt yrkesaktive liv i Kongsberg Våpenfabrikk hvor han arbeidet fra 1939 til 1985. Gunvor døde i 1981 og Stein i 2003.

Stein og Gunvor hadde en datter:

1. Randi, f.1954, g.1978 m. Rune Berge fra Førde, de bor der og har ei datter og to sønner.

Randi arvet eiendommen i 2003, og i 2004 solgte hun huset med tomt til Toril

Magnhild Hagen, Stein Lofthus og Ruth Hagen. I forbrunnen Rolf Hagen og Britt Sjøblom.

Aagaard og Thomas Brethvad. Toril er f. i 1974 i New York, USA. Hun jobber nå som høyskolelektor ved Høgskolen i Telemark. Thomas er f.1972 i Danmark. Ekteskapet er oppløst.

Toril og Thomas har disse barna:

1. Birk, f. 2001.
2. Emilie, f. 2003.
3. Rasmus, f. 2006.

I 2010 kjøpte Toril også Thomas sin andel av eiendommen og hun er nåværende eier. Denne eiendommen har nå fått H.nr. 8241-7.

I 2005 kjøpte Rolf Hagen (8243-2) utmarka og skogstykket som tilhørte eiendommen, 8241-1, av Randi. Denne eiendommen besto som før nevnt av 3 grunn-nr., som seinere ble gitt H.nr.8241-1, 8242-1 og 8243-1. Disse ble sammenføyet til ett nummer, 8241-1 i 1955.

Løkka – Gml.G.nr 903b – H.nr. 8243-2

Spitegrenda 28

I forbindelse med at Berthe Thonhaugen solgte plassen sin til datteren Helga og mannen Kittil Lofthus i 1919, ble det avtalt at Berthe skulle holde unna ei tomt på 3-4 mål. Ved en forglemmelse ble dette ikke innført i skjøtet. Først i august 1923 ble avtalen tinglyst og tomta oppmålt til drøyt 2 mål. Verdien på tomta ble satt til 1.000 kroner. Tomta ligger innerst på løkke 47 og grenser mot løkke 48.

Berthe bygde hus her kanskje allerede i 1920. Her bodde hun i mange år, hun døde i 1939. Eiendommen ble hetende Løkka, og det var bygd i to etasjer slik at det var to leiligheter. Det har bodd mange familier her opp gjennom åra. Iflg. Ragnvald Lia bodde Jøran Thohaugen, Berthes svigerinne, her da hun døde i 1927, 86 år gml. Ruth Ruud forteller at Andreas Kristiansen, kalt «Kragerø-kjempe», bodde her med familien ei tid. Det må ha vært mellom 1928 og 1932. Han arbeidet ved anlegget på Numedalsbanen og hadde visst bodd i bryggerhuset i Tronrud og i bryggerhuset hos Herman Trollerud (løkke 5). Han var g.m. Ragnhild Johansen fra Kongserg, datter av en som dreiv Pikerfoss Trevare på slutten. Andreas og Ragnhild hadde disse barna: Ragnar, Hjørdis, Thorleif f.1922 og Reidun f.1925. De eldste ungene gikk på skole i grenda. Familien flyttet herfra til Kampestadgrenda, men videre over til Notodden i 1933 hvor de visstnok hadde hjemstavnrett. Einar og Marie Syvertsen bodde her fra 1933 til 1935. Se mer løkke 19-21. Etter dem var det Ulrik Pedersen, f.1888, fra

Gamleveien med familie som bodde her ei kortere tid. Kona het Mari, f.1888, og de hadde sønnene Thorleif f.1917, Kåre f.1919, og Øystein.

I 1936 flyttet Ragnhild og Kristian Lofthus hit. De hadde giftet seg samme året. Ragnhild Ulfsten var født i 1906. Kristian var fra grenda, se Pikerplassen (løkke 3)

Ragnhild og Kristian fikk tre døtre:

1. Anne Helen, f.1936, g.1956 m. Per Andersen, 1925-1972, f. i Oslo, oppvokst på Dokka. Han var befal på Heistadmoen. De har en sønn og to døtre.
2. Tove, f.1943, g.1970 m. Birger Fremming fra Kongsvinger, ekteskapet er oppløst. De har en datter sammen, mens Tove hadde en sønn fra før.
3. Vigdis, f.1945, g.1968 m. Jan Ivar Bjerknes, de har ei datter og en sønn.

I 1948 fikk Kristian stillingen som baneformann ved Numedalsbanen med bosted Fossan vokterbolig, og de bodde der til i 1964 før de flyttet tilbake til Kongsberg. Kristian døde 1981 og Ragnhild i 1979. Leieboere var det her hele tida. Da Kristian og Ragnhild Lofthus flyttet, bodde Gunnar og Gerd Lia her til de flyttet inn i eget hus i 1954. (8239-2). Johan Rasmussen som drev bok og papirhandelen «Biblia» i

Hagen, Spitegrenda 28 ca 1965.

50-åra bodde her med famllien fra 1950-53 mens Magnhild og Rolf bodde en periode i Sverige. Han var gm. Rakel Gjertsen og de hadde to døtre. Østen Midtgard bodde også her en periode på 1950-tallet.

Da Berthe døde i 1939, ble hennes leilighet ledig og Anna Nergård bodde der noen år. Anna var datter av Olava Fugleplass og Konrad Sundin og vokste opp i Svene. Hun giftet seg med en sjømann som hette Per Nergård, straks før krigen. De hadde to døtre, Astrid og Laila som bodde med mora, faren var til sjøs og seilte under krigen. Anna ble gift med en russisk krigsfange straks etter krigen. Både hun og dattera Astrid havnet i Sovjetsamveldet. De ble der i mange år før de omsider fikk lov til å reise tilbake til Norge. Laila var hos naboene Helga og Kittil Lofthus noen år før hun begynte på skolen, men kom så til en familie ute i Sandsvær og vokste opp der.

Datteren Magnhild bodde hjemme med Berthe. Hun var forlovet med Kristian Langaas, sønn til Fritjof Langaas og hans første kone, Thea Langekjen, men Kristian døde av tuberkulose før bryllupet og Magnhild fødte i 1922 sønnen Tom Kristian. Mer om Tom og familien under. Magnhild giftet seg 1926 med Gunvald Hagen, f.1892 i Kristiansand. Han arbeidet på anlegg ved Noreverkene, og de bodde i hvert fall i 1926 på Rødberg, men flyttet i 1927 til Skien og ble boende der i mange år.

Magnhild og Gunvald fikk barna:

1. Ruth Lilly, 1926-2005, 1.gg.1950 m. Charles Anderson fra Charlottenberg, Sverige, 2.gg.1959 m. Ernst W.Ruud,1918-1978. Bygde hus i Bævergrenda, se 8235-13.
2. Leif, f.1928, g.1955 m. Lill Eva Lie, f.1936, se nedenfor.
3. Rolf, 1948-2015, g.1971 m. Berit Omholt, f.1949, fra Vines i Sandsvær. De overtok.

Da Berthe døde i 1939 arvet døtrene huset. Magnhild kjøpte ut søstrene og overtok huset i 1941. Hun flyttet hit i 1943 etter at hun og Gunvald skilte lag. Gunvald flyttet også tilbake og bodde i mange år i Hengslestua som nå er borte. Bodde en kort tid her med Magnhild, og de fikk yngstesønnen Rolf. Gunvald drev med maling og tapetsering, men arbeidet på Lia-hengsle i fløtningssesongen. Han bodde i Hengslestua da han døde i 1969. Magnhild arbeidet i mange år som nattsøster ved sykehuset, noe hun også var i Skien. Hun spilte gitar, hadde god sangstemme og var med i kirkekoret noen år. Hun og Alma Aas sto som regel for underholdningen eller ledet den når Sanitetsforeningen hadde sine tilstelninger. Hun døde av hjerteinfarkt i 1972.

I 1956 flyttet Magnhilds eldste sønn Tom hit fra Trondheim. Han ble g.1943 m. Tordis Vangsmo fra Trondheim.

Tom og Tordis har disse barna:

1. Thorstein, f.1944, gift og bor i Trondheim
2. Laila, f.1946, gm. Arild Tuff, bor i Trondheim.
3. Turid, f.1952, gm. Rolf Amundsen fra Kongsberg, har en datter og bor her.

Tom arbeidet som politi i Trondheim noen år og var medeier i en skofabrikk. Ekteskapet ble oppløst i 1956 og Tom flyttet hit sammen med døtrene. Han fikk arbeid i KV, og i 1960 flyttet de inn i ny tomannsbolig på Raumyr. Samme året giftet han seg med Anna Øksnes. Tom døde i 1968.

Neste leieboer var sønnen Leif og kona Lill Eva. De hadde sønnen Åge, f.1955. De ble boende her til 1967 da de flyttet til Bø. Der ble de i to år og kom tilbake til Kongsberg. Leif fikk arbeid på Esco og Lill Eva i KV. I 1971 kom de igjen til Løkka, og bodde her til i 1973 da den yngste broren Rolf overtok. I årene 1967 til 1971 var det Lillian og Eldar Grønvold fra Hvittingfoss som bodde i denne leiligheten.

Berit og Rolf overtok altså eiendommen i 1973. De foretok en større utvidelse og ombygging av huset i 1981-82.

Berit og Rolf har barna:

1. Sølvi, f.1974, g.2006 m. Ole Petter Hoem, f.1974 i Larvik, bosatt i Larvik.
2. Tommy, f.1976, samboer med Geir Farstad Pettersen, f.1974 i Kristiansund, bosatt i Oslo.

Berit har arbeidet som lærer i grunnskolen og er nå pensjonert. Rolf arbeidet som butikkmedarbeider, først noen år hos Windsvold og etterpå i alle år hos Byggco, nå Monter, i Dyrmyrgata. Han drev fra 1987 firmaet Kongsberg Låsservice sammen med Willy Stordalen.

De overtok huset til Rolfs søster Ruth (8235-13) i 1999 og i 2004 huset til naboen Gerd Sjøblom (8241-2). Året etter ble utmarka og skogstykket til naboeiendommen (8243-2) kjøpt av Randi Lofthus Berge etter at hun hadde solgt hovedhuset.

Berit og Rolf har alltid vært meget aktive i det som skjer rundt Bever'n og Beverlokalet. Rolf døde i 2015.

H.nr. 8241-2 Spitegrenda 24

Helga Lofthus skjøtet denne delen til datteren Gerd og mannen Oskar Sjøblom. Da de giftet seg i 1946 bodde de i bryggerhuset hos Helga. Oskar var snekker og restaurerte og bygde på huset. De fikk kjøpt det i 1956 med en del av tunet og jorden som tomt.

Gerd og Oskar har en datter:

1. Britt, f.1947, g.1974 m. Trygve Bråthen fra Lørenskog. Bor på Lørenskog og har en sønn og ei datter.

Oskar døde i en bilulykke på Basserudåsen i 1974. Gerd arbeidet i yngre år på Kongsberg Konfeksjonsfabrikk og seinere på Kongsberg Mineralvannfabrikk. Hun døde i 2006 og bodde hos sin datter i Lørenskog de siste åra. Eiendomen ble solgt i 2004 til Rolf Hagen (se 8243-2). Huset leies ut.

H.nr. 8241-3 Spitegrenda 16

Brødrene Hjalmar og Sigvart Løyte kjøpte tomte sammen i 1957 av enka Helga Lofthus, men Sigvart skjøtet sin halvpart over til Hjalmar året etter. Hjalmar var født 1919 i Gjerstad, Aust-Agder og giftet seg i 1952 med Helga Skarpås, f.1933, fra Øygardsgrend. De hadde bodd i byen før de flyttet hit. Det ble bygging i 1958 og innflytting i 1959.

Helga og Hjalmar har barna:

1. Toril, f.1953, g.1972 m. Odd Urdalen fra Ljøterudkroken og bor der. De har to døtre.
2. Knut Roar, f.1956, g.1987 m. Norunn Repaal fra Norheimsund. Bor der og har 3 barn.

Hjalmar og Helga har begge arbeidet ved Kongsberg Våpenfabrikk, seinere Norsk Forsvarsteknologi A/S. I 2009 solgte de eiendommen til Gunn Inger Svendsrud. Hjalmar og Helga kjøpte leilighet i Skolegata og flyttet dit. Hjalmar døde i 2010 og Helga i 2012.

Gunn Inger Svendsrud er f. 1967 i Kongsberg og arbeider på høyskolen Buskerud Vestfold. Hun har datteren Madelene Svendsrud Berg f.1994.

H.nr. 8241-4 Spitegrenda 14

Martin Olai Dalen fra Hermansverk i Sogn fikk kjøpt tomt her av Stein Lofthus i 1959. Det ble husbygging og innflytting skjedde i 1960. Martin, f.1930, var g.m. Reidun Nilsen, f.1930, og datter av Nils Nilsen i Svartås.

Reidun og Martin fikk to sønner:

1. Bjarne f.1951, samboer m. Turid Kristiansen, bor på Kongsberg.

2. Terje f.1952, g.m. Bente, og bor på Kongsberg.

Martin arbeidet i våpenfabrikken frem til han ble pensjonist, og det samme gjorde Reidun. Reidun var flink med hendene, og har etterlatt seg mange fine håndarbeider og malearbeider. Martin døde i 2000 og Reidun i 2009.

Sønnene Bjarne og Terje arvet eiendommen i 2010, og samme året solgte de til Reiduns søster Kari Nilsen. Hun leide bort huset til barnebarnet Marina Dørmenen Andreassen og Per Tørrisplass, men overdro det til Marina i 2014. Marina er f.1983, og Per f.1974 i Drammen. De har 2 barn, Theodor f. 2009 og Sara f. 2012. Per er bil-selger i MC og Fritidssenteret og Marina er p.t. renholder i Ren Pluss.

H.nr. 8241-5 Spitegrenda 18

Ole Foss, f.1935, fra Kongsberg fikk kjøpt denne tomte i 1964 av Stein Lofthus. Ole ble gift 1959 med Gunhild Reneflot, f.1934 i Tuddal, men oppvokst i Gransherad. De bodde først i byen. Ole arbeidet i Kongsberg Gruppen, men hadde et avbrekk i 1978-81 da han arbeidet ved Kongsberg Våpenfabrikks datterbedrift i Narvik og de flyttet dit. Jorun og Torleiv Aas leide huset her i de åra hvor Gunhild og Ole var nordafor. Gunhild arbeidet som hjelpepleier ved Kongsberg Sykehus. De har ingen barn og er nå pensjonister.

H.nr. 8241-6 Spitegrenda 26

Ingar Lia, f.1972 i Kongsberg kjøpte denne tomte av Stein Lofthus i 1997/98. Han er sønnesønn til Gerd og Sigurd Lia, (8239-3). Ingar er utdannet tømrer og satte opp hus her. Samboer med Anette Haugen f.1974 i Kongsberg. De har datteren Martine f.1997. Samboerskapet oppløst. Huset er nå utleid og Ingar bor i Sem.

SPITEN/RAMBERG

(Løkke 48)

Gml. G.nr.902 – H.nr. 8245-1

Spitegrenda 32

Eiere:

1785 – 1793	Berthel Berthelsen Sund/Spiten	1859 – 1874	Johan Christiansen Myhra
1793 – 1796	enka Berthe Nielsdtr. Spiten	1874 – 1884	Erik Andersen
1796 – 1800	enka og Jon Andersen Brua	1884 – 1913	Jacob Olsen Primskot
1800 – 1807	Halsteen Tostensen Ramberg	1903 – 1978	Johan Jacobsen Spiten
1807 – 1844	Frode Fredrichsen Spiten	1978 – 1980	Døtrene til Johan
1844 – 1852	enka Dortha Z. Østby og Lars Mortensen Otterbeck	1980 – 2003	Kongsberg Kommune
		2003 –	Anne Gregersen og Yngve Svendsen
1852 – 1859	Niels Thomasen Spiten		

Berthel Berthelsen Sund/Spiten ryddet denne løkka. I skiftet til Berthel 1793, uttaler kona Berthe Maria Nielsdtr. Spiten følgende: «Ingen Hjemmel for denne Plads. Da hendes Salige afdøde Mand Selv for ongefær nu 8 Aars Tiid siden har ladet Disse Huuse af Myhr Opbyge og den vedliggende Jordveie har af hendes afdøde Mand oprydet og opdyrket af Ødemark». De bodde først på løkke 19 som ligger nede ved hovedveien. De arvet den etter konas foreldre i 1764. Året 1785 brant huset deres ned og det var da Berthel bestemte seg for å selge løkka og satse på Spitegrenda. Berthes bror hadde alt ryddet naboplassen, løkke 49. Løkkene her inne var frodige med god jord.

Berthel var smed ved Sølvverket og født på Kongsberg 1741. Han var sønn av smed Berthel Olsen Sund og datteren til overstiger Niels Jensen Berggrav. Han hadde en halvbror på Kongsberg, Halsteen Andersen. Hans stefar i 1761 var SA Niels Thoresen Aasland. Berthel bodde hjemme til han giftet seg mars 1766 med Berthe Maria Nielsdtr. Spiten. Berthe var f.1745 og datter på Nordre Spiten (løkke 18).

Berthel og Berthe Maria fikk disse barna:

1. Niels, f.1767, SA, bodde hjemme hos moren så sent som i 1793.
2. Anne Catrine, f.1769, K 1785. Var tjenestejente hos Madam Hagelund i 1793 og senere hos Madam Barth. Hun var hjemme hos mor og stefar i 1795. G.1799 m. Andreas Olafsen Mosgaard.
3. Berthel, f.1771, d. liten.
4. Berthel, f.1772.
5. Else Kristine, f.1774, K 1790, 1.gg.1798 SA Wilhelm Antønnesen Frisch (løkke 13), 2.gg.1816 m. Hans Christiansen Heiberg, 1 datter.
6. Kiersten, f.1779, d. liten.
7. Thomas, 1781-1783.

8. Thomas, f.1784, d. liten.
9. Kiersten, 1786-1789.

Husa på plassen ble i 1787 assurert for 60 sp: «Vaanhuus – 9-laftet under BordTag - 5 fag Vinduer - Kakkelovn og Skaarsteen - Boed. Samt et tilformet Brøndeskur. 4-laftet Koestald under BordTag».

Berthel ble begravet på sommeren 1793, 57 år gammel og pensjonist. Han «fandtes druknet i Laugen». Berthel hadde stadig bygd og forbedret forholdene på plassen. I skiftet ble husa beskrevet slik: «8-laftet Bygning – 5 fag Vinduer - Stue med Kakkelovn - Kammers med Kakkelovn - Kiøkken med Bagerovn og Skaarsteen - Spidskammer. Tilformet Vedeskuul af Bindingsværk. 6-laftet Love og Lade Bygning. 4-laftet Kostald. Alle er under Bord og HonTag. En Græsløkke og UhrteHauge. Endeel opdyrket». Låven var bare 3-4 år gammel og våningshuset var romslig og innholdsrikt. Taksten for plassen ble satt til 120 rd.

Berthe giftet seg igjen med bergmann og smed Jon Andersen Brua på høsten 1794. Jon, f.1753, var sønn på Nordre Spiten (løkke 18). Berthe og Jon drev plassen til 1800. De solgte plassen til Halsteen Tostensen Ramberg for 236 rd og kjøpte hus i Flaaren. Jon omkom i gruva året etter og det ble holdt skifte. Berthe døde i 1803.

Halsteen var bergarbeider og sønn av Torsten Halstensen Ramberg og Dorthe Marie Svendsdtr. De hadde nordre del av gården Nord Ramberg, men solgte den og flyttet til Eiker. Halsteen ble født 1763 på Bergseie på Eiker da faren arbeidet ved Skara-gruvene. Han begynte i gruva som 15-åring, antagelig ved Skara-gruvene. Gift på Eiker 1787 med Anne Ottersdtr. f.1763 på Modum. Bodde først på gården Holte på Eiker, men kjøpte i 1789 plassen Myra under Garder i Svene. De solgte i 1795 og flyttet hit til grenda.

Halsteen og Anne hadde disse barna:

1. Tosten, 1787-1852, f. på Eiker, K 1801 i Kongsberg, g.m. Margrethe Larsdtr. Li. Under skifte til faren i 1807 gikk han i skomakerlære i Drammen og i 1820 drev han som skomakermester på Kongsberg. FT-1840 var han bytjener og hadde 6 barn.
2. Otter, f.1789 i Svene, var dreng ved Norske Løve Grube ved nedleggelsen i 1805. Han var av dem som fikk tilbud om annen utdanning og var i 1807 i skredderlære i Kristiania.
3. Dorthe Marie, f.1791 i Svene, K 1806 i Kongsberg.
4. Kari, f.1793, d. liten.
5. Kari, f.1795 i Svene, K 1811 i Kongsberg. Kalt Marie i farens skifte.
6. Hans, f.1798 i Svene, K 1816 i Kongsberg.
7. Anne, f.1800 i Svene, K 1816 i Kongsberg.
8. Ole, 1803-1811, f. i Spitegrenda.

I 1797 var Halsteen borhauer i Nye Segen Gottes gruve, og i 1805 var han fyrhauer i Christian den 6.s Gruve. Han ble 5-års pensjonist ved nedleggelsen i 1805 og fikk 4 rd og 48 sk pr. bergmåned. Det ble harde tider for bergfolka og familiene, og Halsteen ble fengslet for tyveri av brød og sendt til Christiania Stifts Tugthus. Her døde han i 1807 og det ble holdt skifte i november. Løsøret og plassen ble solgt på auksjon og det ble en liten arv på hver av barna. De to eldste var i håndverkslære, den yngste sønnen og den yngste datteren var hjemme hos moren, mens de tre andre var på fattighuset i Kongsberg. Enka Anne døde mai 1813, 54 år.

Frode Fredrichsen Spiten kjøpte plassen på auksjonen i 1807. Han hadde overtatt Nordre Spiten (løkke 18) og bodde der. Frodes tredje kone, Dorthé Zachariasdr. Østby, overtok begge plassene i 1844 da Frode døde, og giftet seg igjen med Lars Mortensen Otterbæk. De solgte her i 1852 til Niels Thomasen Spiten eller som det står, til boet etter hans kone Ellen M. Olsdr. Prisen var 150 sp og boet ga Lars Mortensen Otterbæk en obligasjon på 80 sp med pant i plassen. Samtidig ble det solgt en tomt på « $\frac{3}{4}$ Maal Tomt med Hauge for 10 Spd.» til Johan Christiansen Myhra (løkke 34). Tomta lå antagelig på sørsida ut mot veien. Se mer nedenfor. Året etter er det skifteutlegg i boet til Elen M. Olsdr. og alt blir overført til enkemannen, Niels Thomassen Spiten. (se Spiten - 8246-1).

Niels giftet seg annen gang i februar 1852 med enka på Latherplassen, Anne Dorthé Christiansdr. Myhra. Niels ble da sin sønns stesvigerfar! De flyttet til Latherplassen, se videre om familien der. Niels beholdt plassen i seks år, og solgte den i 1859 til Johan Christiansen Myhra som hadde kjøpt ei tomt (se ovenfor). Han var bror til Anne Dorthé. Niels og hans første kone er omtalt under naboplassen, løkke 47.

Johan bygde hus på tomta han hadde kjøpt. Han betalte Niels 150 sp for resten av plassen. Johan var hauer og startet i Sølvverket i 1838 og var i mange år fast ansatt i Armen gruve. Han giftet seg i Hedenstad kirke 1850 med Jøran Aslesdr. Lande. Hun var datter av Asle Gunnarson Lande og Jøran Helleksdr. Lampeland på Østre Lande i Flesberg og født 1822. Hun bodde på Nordre Spiten før hun giftet seg. Jørans bror hadde naboplassen løkke 49.

Johan og Jøran fikk ingen barn. En gutt på fire år, Gustav Gulliksen som «understøttes» bodde her i 1865. Johans niese Anne Zachariasdr. Braaten, 14 år, var tjenestejente. Hun var fra Sakrisplassen i Svene. Johans tante, Dorthé Zachariasdr. Østby var 74 år, enke og inderst, bodde også på plassen, men hadde egen husholdning og hjalp til. (se løkke 18.) De hadde «1 Kveg - 2 Faar - $\frac{1}{8}$ Lb Rug - $\frac{1}{8}$ Lb Byg - $\frac{1}{2}$ Lb Havre - 1 $\frac{1}{2}$ Lb Poteter» på plassen. Jøran døde juli 1870.

Fra ca 1870 til 74 leier Henrik Olausen Sætra og Oline Maria Jensdr. Myhra her. De var fra plassene Sætra og Myhra under Spisholt på Fiskum. De ble gift på Kongsberg november 1864. Henrik var husmann på Myhra de første årene før de kom hit, han arbeidet ved Sølvverket. Kalte seg Spiten mens de bodde her.

Henrik og Oline Maria hadde bl.a. disse barna:

1. Oluf Johannes, f.1864 på Fiskum, dp på Kongsberg.
2. Malla Kirstine, f.1866 på Fiskum, dp på Fiskum.
3. Karl Julius, f.1868 på Fiskum, dp på Fiskum.
4. Rudolf Andreas, f.1871 på Spiten.

Johan solgte plassen 1874 til Erik Andersen fra Fiskum for 150 sp. Johan flyttet til byen og bodde noen år i Skolegata, da han døde på høsten 1894 bodde han på Mønstreplassen.

Erik Andersen Liverudeie var skomaker og gruvearbeider ved Berg Grube på Eiker. Familien kom flyttende fra Fiskum i mars 1873 fordi de skulle kjøpe en plass på Spiten. Erik var født 1848 og fra plassen Fiskeløs under Liverud på Fiskum og giftet seg oktober 1872 med Gunhild Marie Christophersdtr. Løvlien, f. på Fiskum i 1847. Gunhild hadde fra før sønnen Hans Andreas født i mars 1872 med telegrafist Hans Nilsen fra Randsfjord.

Erik og Gunhild fikk disse barna:

1. Hans Andreas, f.1872 på Fiskum.
2. Karl Andreas, f.1874, K 1889.
3. Martin Ludvig, f.1877.
4. Anders, 1880-1972, tvilling med Anna. Slipearbeider da han gifter seg 1906 med Otilie Antonette Muggerud, f. i Sandsvær 1886. De bodde på Steglet og i Saggrenda, hadde to barn i 1910.
5. Anna, 1880-1917, tvilling med Anders. Hun reiste til Christiania i 1896, g.1900 på Kongsberg m. kusk ved Kongsberg Træsliberi Otto Eberhardsen Sæter, f.1871 på Aasnes. Bodde i Gamlegrenda, men reiste med datteren Marie Nicoline på 2 år til Dakota, USA, i juli 1903.

I 1875-tellinga, året etter at de kom til Spiten, står det at de hadde: «1 Kjør - 1 Faar - 1/8 Tønde Byg - 6 Tønde Frø - 1 Tønde Poteter».

Erik skrev seg også som Fiskeløs i 1879, ellers kalte familien seg Spiten. De hadde plassen i ti år før den ble solgt på tvangs-auksjon. Erik døde før 1900 for da leier kona Marie og yngstesønnen Anders hus i 2de Baggade fra Eggermoen. De leier et værelse og $\frac{3}{4}$ kjøkken i annen etasje. Det betydde at de delte kjøkken med andre leieboere. Marie hadde jobb som vaskekone.

Jacob Olsen Primskot fikk tilslaget på auksjonen i 1874 og betalte 900 kr. Jacob var sønn av Ola Eivindson og kona Mari Ketilsdtr. på Nordre Primskot i Svene. Jacob var født i 1854 og gift på Kongsberg 1882 med Thone Marie Olsdtr. Håvenga. Thone var f.1852 på Eiker og datter til Ole Jonsen og Hege Nilsdtr. på Håvenga i Svene. Thone hadde vært tjenestepike på naboplassen (løkke 51-54).

Jacob og Thone hadde disse barna:

1. Hulda Marie, 1883-1905, K 1898, d. av hjertefeil. Hun var tjenestejente.
2. Ole, 1885-1918. Han reiste til sør Dakota i USA i april 1907, bill. kostet 254 kr. og han hadde med seg 50 kr. Han returnerte og ble g.1909 m. Martha Sofie Graaten, kalte seg Hedenstad. Martha var tjenestepike og datter til Søren Graaten på Aardalsplass (løkke 16). Ole var sliperiarbeider og kjørselmann.
3. Johan, 1888-1978, g.1911 m. Gina Kristine Olsdtr. Lofthus, 1889-1966, fra Jondalen. De overtok.
4. Andreas, f.1890. Reiste til Amerika.
5. Kittel.

De hadde også tre «Pleiebarn fra Forsorg og Fattigvæsen»:

1. Odd Olsen, f.1900 i Kristiania, ble lokfører, giftet seg og bodde i Drammen
2. Asta Therese Marie Johansen, 1900-1961, f. i Kristiania, kafejomfru da hun ble g.1921 m. brødkjører Morten Børresen (Martin), 1898-1976, f. i Lier. Bodde i Lier.
3. Ole Jørandsen, f.1900 i Kristiania, bodde ikke her i 1910.

Jacob var sølvverksarbeider og begynte i gruva da han var tjue år. Han ble ansatt etter den gamle ordningen: «Arbeidstid efter den gamle Ordning med Hjemfaring Fredag Middag og paa de med hensyn til Antal Schichter, Sygeløn, Skadeløn og Pension tidligere gjeldende». Arbeidstida i gruva var under endring, men dette var en ordning som passet en gruvearbeider som ved siden av drev en plass. I tillegg hadde han også to løkker på Kampestad hvor han bl.a. dyrket bygg. Men de har ikke dyr i fjøset under FT-1900. Forrådet ellers var: «0,4 Hl Byg - 1,5 Hl Poteter - 0,2 Ar Gulerødder - 0,3 Ar Have - Heraf 0,2 Ar Kjøkkenhave». Husa sto beskrevet slik: «Vaaningshus: 1 Etasje - 2 Værelse og Kjøkken. Lade, Fjøs, Skur». Fosterbarna Odd og Asta hadde hele oppveksten sin hos Jakob og Thone. Asta skrev seg som Jakobsdtr. Spiten da hun giftet seg.

Jakobs søster Anne hadde datteren Maren Olea Brekke, f.1881. Anne døde i 1882 og Maren Olea vokste opp her hos onkelen. Hun ble delvis understøttet av Fattigvesenet i Svene. Broren Kittil hadde noen år Kvernstua (8247-2), og han ble andre gang gift med Thones søster.

Jacob gikk av med pensjon 1916 og fikk 540 kr i året i pensjon. Han døde i 1924 og da mottok Thone enkepensjon på kr 375 – regnet av en årslønn på 900 kr. Tre år før han gikk av med pensjon overdro Jacob plassen til sønnen Johan for 2.800 kr. Johan giftet seg 1911 med «Sypige fra Jondalen» Gina Kristine Olsdtr. Lofthus, f.1889. Hun var datter til Ola Kittelsen Aasen og Kari Helgesdtr. Løkemoen på Nordre Lofthus i Jondalen. Johan og Gina bodde på Mønstreplassen før de overtok i 1913 og de to yngste døtrene er født der.

Johan og Gina fikk disse barna:

1. Jenny Marie, 1912-1999, g.1943 m. Knut Bringsrud, 1913-1959, har en sønn.
2. Gudrun Kaspara, 1913-1998, g.1936 m. VA Ottar Fusche, 1904-1982, har en sønn.
3. Hulda, 1914-2003, g.1950 m. Wilhelm Henry Nygård, 1912-1988, har en datter.
4. Dagny 1919-2010, g.1949 m. Torger Skalstad, 1916-2002, fra Svene, bodde på Kongsberg og har en datter.

Johan og Gina Spiten.

Johan drev til å begynne med skogsarbeid, mest kjøring. Omkring 1917 fikk han arbeid ved Sølvverket og arbeidet der til det ble nedlagt. De siste årene var han i Mynta og også noe ved Sølvverksmuseet. Gina og Johan var arbeidsomme folk. De hadde vanligvis hest, 2 kuer, gris og kalv. De hadde løkker ute ved Kampestad, og det var mye arbeid med frakt av fôr, løkkene ble brukt til beite og dyra drevet fram og tilbake morgen og kveld. Gina døde mai 1966 og Johan ble boende aleine i Spiten i mange år, men kom på gamlehjemmet det siste året og døde der mars 1978.

Døtrene solgte eiendommen til Kongsberg kommune i 1980. Plassen Spiten eller Ramberg har omtrent de samme grensene som i starten. Husa har ligget ved veien hele tiden. Deler av våningshuset og uthusene er meget gamle. Det virker som de bare er bygget på etter som tidene har forandret seg. Sammen med husa på løkke 49 og uthusa på løkke 44 er nok disse blant de eldste i grenda. Her har vi et typisk eksempel på en bergmannsplass.

Eiendommen ble solgt fra Kongsberg kommune i 2003 til Anne Gregersen, f.1950, fra Sande i Vestfold. Hun er samboer med Yngve Svendsen, f.1946 i Bodø. Anne er utdannet radio-offiser, og har vært i utenriksfart i 12 år. Senere arbeidet hun på rederikontor i Oslo. Flyttet til Kongsberg i 2001. Yngve har vært ansatt i Forsvaret meste parten av sitt arbeidsliv. Har bodd i Kongsberg siden 1972. Yngve har 2 barn fra sitt tidligere ekteskap med Laila Meaas fra Kongsberg: Christian Meaas Svendsen f.1988, og Helene Meaas Svendsen f.1984.

Da de overtok stedet her var det svært forfallent og kondemnertbart. Men våren 2004 begynte de å pusse opp og helrenovere huset. Huset er verneverdig, så utvendig er det meste av den gamle fasaden og panelet beholdt, mens det innvendig er modernisert. Uthusa har de også helrenovert. Yngve bygget selv nytt hus på eiendommen i 2004 og de flyttet inn i dette i 2006. I dag fremstår plassen som en flott sted. Bjørn Ole Kjørstad f.1943, bor for tiden i gamlehuset. Anne og Yngve er nå pensjonister.

SPITEN

(Løkke 49-50-35)

Gml. G.nr. 904 – H.nr. 8246-1

Spitegrenda 36

Eiere:

1780 – 1791	Thomas Nielsen Spiten	1853 – 1891	Isak Eriksen Kofstad
1791 – 1826	Niels Thomasen Spiten	1853 – 1891	Gullik Olsen Hvammen
1826 – 1833	Ole Jensen Lie	1891 – 1936	Sjur Olsen Storfossen
1833 –	Jacob Andersen Spiten	1936 – 1960	Gunnar og Gunvor Godstad
– 1837	Maria Hansdtr. Laugerud	1960 – 2004	Olav og Erna Godstad
– 1850	Hellik Aslesen Lande	2004	Erik Godstad
1850 – 1853	Ole Olsen Braaten		

Løkke 49

Bergmannen Thomas Nielsen Spiten ryddet denne plassen innerst i Spitegrenda rundt 1780. Fra før var det kun ryddet ei løkke her inne, det var Falkenbergløkka (løkke 50) som lå på oversida og inntil Kvartusveien. Seinere ble denne tilkjøpt plassen. På samme tid ryddet svogeren Berthel Berthelsen Spiten naboløkka i sør, løkke 48.

Thomas vokste opp på Nordre Spiten (løkke 18-19-21), og giftet seg i mai 1757 med Goro Valentinsdtr. Friis. Datter til Valentin Jacobsen Friis og Guro Olsen Berg på Eiker og født på gården Lunde-eie 1729. Thomas ryddet først Østre Spiten (løkke 20) men solgte den i 1769 og flyttet til Skjelbereid på Fiskum hvor de bodde noen år. Arbeidene ved Skarragruvene var satt i gang og Thomas var blant de første arbeiderne der. De returnerte til grenda og Thomas starta med nyrydding og bygging av hus som nevnt rundt 1780. Fire av barna ble født mens de hadde Østre Spiten og yngstesønnen ble født mens de bodde på Fiskum.

Thomas og Goro fikk disse barna:

1. Niels, 1759-1760.
2. Christine Maria, f.1761, K 1777, 1.gg.1792 m. hyttemann Peter Fredriksen Boch (løkke 18). Hadde tre barn og bodde i Stixrudgaden. Peter døde i 1802, 31 år gammel, skifte i 1804, Christine fikk beholde huset. 2.gg.1804 m. em. og SA John Eriksen Waale, f.1759, bodde på Mønstrepladsen. De fikk en datter. John døde rett etter, skifte i 1809. 3.gg.1810 m. em. og SA Johan-Friderich Johansen Stengelsrud, f.1759. Bodde i Nordmoengaden (Korpemoen).
3. Niels, 1763-1825, g.1786 i Svene kirke m. Gunhild Olsdtr. Lia. De overtok.
4. Valentin, f.1766, K 1779, d. før 1805. g.1790 m. Ingeborg Maria Larsdtr. Opjorden, f. ca 1766. Datter til Lars Andersen Opjorden. Fem barn. Bodde først på Postbrumoen og seinere på Korpemoen.

5. Peder, f.1769, dp i Fiskum kirke, K 1782. Kalte seg Schoug da han ble g.1799 m. Marthe Maria Bendtsdtr. Muggeberg, enke etter Joseph Henckel og hadde to barn. Peder og Maria fikk 5 barn. Peder står som skolelærer og kjøpmann. De bodde i Bussedal-gaden. Mer om Peder under løkke 52 og 53.

Branntaksten på husa i 1787 og 97 var 50 sp «Vaanhuus – 6-lafted under BordTag, 3 fag Vinduer, Kakkellovn og Skaarsteen – 30 sp. Bryggehuus – 6-lafted under BordTag, Skaarsteen og Madboe – 10 sp. Laave med Koestald – 8-lafted under bordTag – 10 sp.» Taksten forandret seg vel noe og de gjorde kanskje noe med våningshuset for i 1817 er det forsikret for 80 sp og uthusene 10 sp.

September 1791 overtok eldste sønnen Niels og kona Gunhild. Gunhild var født ca 1757 og skrev seg som Gunhild Olsdatter Lia da de giftet seg i Svene kirke juli 1786, men det er ukjent hvor hun kommer fra. De betalte 120 rd for plassen og foreldrene fikk føderåd, «frit Huslye saa længe den Almægtige Gud forunder os Livet, et Stykke jord der er beliggende paa den Nordre Side av Pladsen som er indhegnet». Dette jordstykket arvet barna da faren Thomas døde, se mer under løkke 52. Goro døde her juni 1792 og Thomas april 1797, 66 år gl og pensjonist.

Niels og Gunhild fikk disse barna:

1. Kirsti, f.d.1787, ble 10 uker gml.
2. Kirsti, 1789-1797.
3. Guri, 1791-1833, K 1805, arbeid hos Aron Rasmussen på Nordre Spiten før hun giftet seg 1812 m. SA og tømmermann Hans Hansen Langaas fra Graaten i Svene, 1788-1852. Bodde først i Svene, men kjøpte hus på Eikermoen, tre barn. Hans 2.gg.1833 m. svigerinnen Pernille - se under.
4. Guro, 1794-1795.
5. Thomas, f.d.1796.
6. Thomas, 1799-1825, K 1813, g.1819 m. Pernille Christophersdtr. Sønemyhr, 1729-1866 (løkke 47). De overtok. Pernille 2.gg.1833 m. svogeren Hans Hansen Langaas (se over).

Av de seks barna var det bare to som vokste opp. Niels begynte som vaskedreng i Skarra-gruvene på Eikeråsen i 1771. Han var ni år og arbeidet sammen med faren. I 1805 var han i følge avskjedigelsesmanntallet hovslager ved Cronprinds Friderichs Søndre Stoll. En liten stoll med bare fire arbeidere. Han hadde legeattest og fikk lønn 4 rd og 48 sk pr. bergmåned i fem år uten trekk. I 1812 var han igjen i arbeid og nå ved Haus Sachsen Gruve. Det ble oppgitt at han hadde ½ Koe, den delte han kanskje med naboen. I manntallet står av en eller annen grunn døpsdatoen til lillebroren oppgitt som fødselsdato. I 1816 hadde de ei tjenestejente, Marit Olsdtr. og året etter Marith Joensdtr.

Ved oppmålingsforretningen i 1799 ble plassen oppmålt til: «et Stykke under 2 Indhegninger som fra Øst til Vest er 530 Alen, i den vestre Ende 100 Alen, på midten fra Nord til Sør 260 Alen, deels sandjord, deels Berg med ubetydelig Skov paa den Østre Deel, ansadt til aarlig Afgift 1 rd 24 s». Seinere ble leia 7 kroner og 6 øre.

Niels døde oktober 1825, og det ble holdt skifte. Husa på plassen ble nå beskrevet slik: «6 laftet Vaaning indrettet til Stue med Skaarsteen. Haves 2 fag engelske Vinduer og Kammers med Kakkelovn og et fag Vindu, under Bygningen Kjelder og det ere Laafter samt Taget Lagtegt. Et Veedeskuur af Bindingsverk under Bordtag. En Laave og Ladebygning under ditto og 3 Koer. Hertil er med gjærde indhegnet Jordstykke og Havneløkke, samt en liden Urtehaug.» og «Jordvei, som bestaar af Ager og Engeland».

Sønnen Thomas og kona Pernille bodde her etter at de giftet seg og fikk en sønn:

1. Nils, 1820-1871, K 1834, 1.gg.1841 i Efteløt kirke m. Ellen Maria Olsdtr. Skullestad, 1817-1851, 2.gg.1852 m. enke Anne Dorteia Christiansdtr. Myhra (løkke 34). Se også løkke 45 og 14.

I november 1825 døde også Thomas, en måned etter faren, og det ble holdt skifte «Intet kunde paavises af nogen Ting der kunde registreres thi den Afdøde var i yderlig fattigdom». Enka Gunhild var nå godt opp i årene, og da også sønnen Thomas var død, ble plassen solgt på auksjon høsten 1826. Etter mange bud fikk svigersønnen Hans Hansen Langaas tilslaget for 230 sp. Hensikten var vel å få opp prisen, for han solgte den videre til eiendomshandler Ole Jensen Lie i februar året etter for samme prisen. Gunhild flyttet til datteren Guri og Hans på Eikermoen. Pernille og sønnen Nils fortsatte antagelig å leie hus her. Svigerinnen Guri døde i februar 1833 og ut på høsten giftet hun seg med svogeren Hans Hansen Langaas. En grei ordning da de begge var blitt alene. Gunhild døde hos Hans og Pernille året etter og ble begravet på fattigkirkegården.

Den nye eieren, Ole Jensen Lie, kjøpte opp flere plasser og løkker på Bæver i disse åra. I 1833 selger han eiendommen videre til Jacob Andersen for 290 sp. Jacob var SA og fra Sandsvær. Han skrev seg Hvam da han ble gift i Hedenstad kirke oktober 1827 med Anne Kirstine Antoniusdtr. Wiungsdahl, datter til SA Antønnes Jørgensen-Wiungsdahl og Anne Torbiørnsdtr.

Jacob og Anne Kirstine hadde disse barna:

1. Anders, 1827-1904, dp. i Efteløt kirke, 1.gg.1850 m. Berthe Hansdtr. Rustan fra Eger, ca 1818-1863, skifte holdt 1867. De hadde tre barn. Anders 2.gg.1867 m. Anne Malene Hansdtr. Siljan, 1836-1905. Var nattopseer ved hytten da han gikk av med pensjon i 1902 og bodde i Gamlegrenda.
2. Andreas, 1831-1879, K 1845, våpenarbeider, g.1855 m. Grethe Helene Petersdtr. 1820-1880, bodde på Korpemoen. Minst 3 barn.

3. Anne Marie, f.1836, K 1858, adresse da i Svene, g.1857 m. Steffen Halvorsen, sagarbeider, f.1826 i Vestfossen, Eiker. Bodde på Haugene, minst 4 barn.

Jacob og Anne Kirstine hadde bare plassen i 2-3 år før familien flyttet til Gamlegrenda. Jacob giftet seg annen gang mars 1866 med Gunhild Marie Nielsdr. Thorrud fra Hoff Sogn. De bodde på Postbrumoen hvor Jacob døde som enkemann i 1885. Familien kalte seg Spiten og medlemmer av denne slekta eier i dag Skriverplassen.

Jacob solgte plassen i april 1837 til Maria Hansdr., enke etter Petter Jørgensen på Øvre Laugerud i Hedenstad. Maria betalte 200 sp kontant og overtok en obligasjon på resten, vel 92 sp.

Petter og Maria hadde disse barna.

1. Hans Jørgen, f.1823 i Hedenstad, g.1843 i Hedenstad m. Anne Olsdr. Lindbo. Plasseier på Haugen under Landsverk.
2. Anne Johanne, f.1825 i Hedenstad, g.1845 i Hedenstad m. Inderst og vanlig arbeider Jens Andreassen Schaar, bodde i Hedenstad.
3. Berthe Maria, f.1829, i Hedenstad, g.1848 m. Student Proferitas Franz Christain Peckels på nordre Rogstad, f.1804.
4. Jørgen, f.1832, i Hedenstad.

Maria hadde de to yngste barna med seg til Spitegrenda. I 1839 var hun sengeliggende og svak. Hun hadde to losjerende som sikkert var til god hjelp, Ole Sælebakke og datteren Anne Olea (løkke 55). Hvordan det gikk med Maria og barna vet vi ikke. Plassen sto ubebodd 1840 og Artillerie Capitaine Fredrich Meyn står som eier. Denne overdragelsen er ikke tinglyst. Meyn eide også naboløkka 35 som han hadde kjøpt i 1828. I 1850 finner vi at: «Hellik Aslesen mangler Thinglest Hjemmel paa Eiendommen, ligesom det samme er Tilfældet med den foregaaende Besidder Capitain Meyn...»

Den nye eieren, Hellik Aslesen Lande var oppvokst på Kongsberg, men f.1813 på Øvre Lande i Flesberg. Foreldrene var Asle Gunnarson Østre Lande og Jøran Helliksdtr. Lampeland. Han giftet seg 1841 med Turi Torgersdr. Ruud, f.1815.

Hellik og Turi hadde disse barna:

1. Andreas, f.1841.
2. Teodor Martinius, f.1843.
3. Helene Jørgine, f.1845.
4. Hellik, f.1847, g. i USA m. Marit Kittilsdr. Lampeland, f.1848, fikk 11 barn. Marit emigrerte til Grand Forks i Nord-Dakota sammen med faren i 1869, Hellik og Marit bodde i Brenna Township.
5. Johan Jørgen, f.1851.

Hellik var kjørselmann. I 1843 kjøpte han et hus i Stixrudgata av Kofoed for 145 sp og hadde også ei løkke på Gamlegrendåsen. Huset solgte han etter to år for 350 sp. Vi må anta at det var da han kjøpte denne plassen. Helliks søster Jøran var gift på naboløkka 48. Han hadde tatt opp flere lån i disse åra og fikk store problemer med å klare utgiftene. Plassen, unntatt kakkelovnen som var lånt, gikk på auksjon i oktober 1850 til en av kreditorene, Ole Olsen Braaten for 350 sp. Hellik og Turi emigrerte til Amerika i 1854 med fire av barna. Turis søster hadde reist så tidlig som i 1841.

Ole Braaten beholdt plassen i tre år før han solgte den til sølvverksarbeider Isak Eriksen Kofstad for 500 Sp. Isak var sønn av SA Erik Isachsen Kofstad og Anne O. Christoffersdtr. Han var f.1818 og ble gift oktober 1852 med Else Mathea Amandusdtr. Fischer, f.1819 og datter av skomaker og SA Amandus Mathiasen Fischer og Ambor Nilsdtr. Carlsen.

Isak og Else fikk fire døtre mens de bodde på Spiten:

1. Anne Emilie, f.1856, K 1870, var «Handlende».
2. Amalie, f.1858, drev med husgjerning hjemme og ble «Handlende».
3. Elise, f.1859.
4. Dødfødt barn 1863.
5. Elevine Martine, 1864-1893, d. av tuberkulose.

Familien Storfossene i hagen i Spitegrenda. Fra v.: 1. Ukjent. 2. Ingvald. 3. hans kone Margrethe. 4. Inga. 5. Ole. 6. Bjarne. På benken Sjul og Berthe Storfossene.

Gullik Luraas.

I 1865 hadde de på plassen «3 store Kveg, 1/8 Tønde Rug, 1/8 Td Byg, ½ Td Havre og 1 Td Poteter».

I mars 1871 døde pensjonist Rasmus Sørensen Brua på plassen. Noen år senere hadde de ei tjenestejente fra Svene, Kari Zakariasdr. på 16 år, hun var barnebarn på Myhra. Søstra Anne var på naboplassen. Svigerfaren Amandus Fischer var pensjonist og enkemann på 84 år og bodde hos dem.

I 1885 bodde Isak og Else her med en dreng, Johan Andersen Wall på 16 år. Isak hadde startet ved Sølvverket i 1841 og gikk av med pensjon i 1888. Pensjonen var på 364 kroner av årslønna på 520 kroner.

Året 1891 solgte Isak plassen og flyttet til Korpemoen. Huset lå i ytterkant mot Håvet. Han bodde der med døtrene Anne og Amalie som

drev en liten forretning. Isak døde i mai 1905 og døtrene overtok huset.

Den nye eieren var Gullik Olsen Hvammen og kjøpesummen var på 3.300 kroner. Han utstedte en obligasjon pålydende kr. 2500, «med Forpliktelser til ikke at hugge mere end til Husbehov i Pladsens Skov før der er afbetalt mindst 1000 kroner». Gullik solgte plassen etter fem år til Sjur Olsen Storfossen fra Svene i april 1896. Han betalte 2.500 kroner og kjøpte også løsøre for 100 kroner. Sjur overtok Gulliks obligasjon med de samme forpliktelser.

Sjur Olsen Storfossene var våpenarbeider og gårdbruker. Han ble f.1869 og sønn av gårdbruker Ola Sjurdsen Bjørhovden og Boel Olsdr. Bjørkeset på plassen søndre Storfossan u/Jondalen. I desember 1894 hadde han giftet seg med Birthe Karine Svendsdr. Luraas. Berte, som hun ble kalt i dagligtale, var født 1870 på nedre Luraas i Svene og datter til Ingeborg Jan-Pettersdr. Luraas og Svend Gulliksen Luraas.

Sjur og Berte fikk disse barna:

1. Ole Severin, 1895-1978, f. på Dildok, g.m. Bergljot Laura, 1910-1968. Ole ble sinnsyk.
2. Johan Sverre, 1896-1897, d. av «Medfødt Svaghed».

3. Sverre, 1897-1984, K 1912, d. i Drammen, g.1919 m. Borghild Kjørstad, 1896-1980. Sverre var ansatt i Våpenfabrikken, hvor han begynte i 1913. De flyttet til Drammen, har en sønn og en datter.
4. Borghild Olava, 1899-1987, K 1914, ugift. Var bestyrer på barne- og aldershjem forskjellige steder, bodde i Drammen på slutten.
5. Ingvald, 1901-1974 på Kongsberg, g.m. Margrethe Johansen. Han var jernbanemann og stasjonert bl.a. på Voss, Neslandsvatn og Oslo. De hadde to døtre.
6. Karen Marie, f.1904, ugift, bodde i Drøbak, hun har vært kokke og hjelpepleier.
7. Bjarne Sigmund, 1907-1989, ugift. Arbeidet som sveiser flere steder, bodde på Mysen til slutt.
8. Josef, 1909-1992, g.1932 m. Bergljot Laura Hansen, 1910-1968, har to sønner.
9. Inga Beate, 1911-1996, g.1932 m. kjøpmann Anton Louis Kristoffersen, 1909-1977. De hadde fiskebutikk på Nytorget. Har en datter og to sønner.

Sjur arbeidet i Våpenfabrikken. Han hadde lenge slått på «Fabrikklokkene» nede ved Lågen. Han og Berte var med i Blaa Kors, og Sjur dreiv søndagsskole i Bevergrenda i mange år sammen med maler Hansen. De hadde også møter for de voksne hjemme i Spiten, og Berte sto for servering av kaffe og kake. Ved FT-1900 bodde Bertes mor Ingeborg og broren Gullik som var sagarbeider hos dem. Husa på plassen besto da av våningshus i en etasje med to rom og kjøkken, stall, fjøs, og ladebygning, skur og bryggerhus. I 1910 hadde de fått åtte av barna og sønnen Ole arbeidet som malersvenn. Hellig Sjulsen, f.1837, fra Sveve var fattigunderstøttet og bodde hos dem. Sjur kjøpte løkke 45 som ligger nede ved Lågen av Ole Skinnes i 1927 for 1.500 kroner. I tillegg kjøpte han årets avling samt en slåmaskin for 650 kroner. Det hørte også med et jordstykke på ca 2 mål som Skinnes hadde fått ved et make-skifte med jernbanen. Jordstykket lå mellom veien og jernbanen, dette var før veien ble utvidet. Sjur døde i 1937 og Berte i 1938.

Gården ble solgt *I stua hos Sjur og Berte Storfossene.*

på auksjon i 1939 til Gunnar Julsen Godstad fra Rollag. Han var f.1895 og ble g.1929 i Rollag m. Gunhild Olsdtr. Venås, f.1896 i Nore.

Gunnar og Gunhild hadde disse barna, født i Rollag:

1. Anne, f.1930, g.1951 m. Alf Maurstad, f. 1925 på Gran, bygde hus på 8236-1.
2. Olav, 1931-2004, g.1957 m. Erna Alvilde Elgen, 1932-1999, fra Labro, se neste eier.
3. Jan, f.1934, g.1963 m. Gunvor Jensrud fra Svene, bygde hus på 8236-3.

Gunnar Godstad arbeidet på Kongsberg Skifabrikk ved siden av at han dreiv gården. Det ble også drevet med revefarm her en tid. Gunnar døde allerede i 1951, og enka Gunhild satt med gården til 1960. I 1954 skjøtet hun løkke 45 som ligger nede ved Lågen til datteren Anne. Gunhild døde i 1965 og sønnen Olav overtok gården. Olav arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikk fra 1947 til han fikk pensjon i 1991, mens Erna en periode var butikkansatt. Fjøset ble rehabilitert på midten av 70-tallet. Husdyrholdet ble slutt i 1983 eller 1984. Begge nabogårdene var solgt til Kongsberg Tomteselskap, og Olav fikk kjøpt skogen til 8244-1 i 1987, og øvre del av skogstykket som hørte til 8247-1 i 1996.

Erna og Olav fikk disse barna:

1. Tove, f.1957 g.m. Tor Eriksen fra Darbu. De har kjøpt 8235-15.
2. Grethe, f.1960 g.m. Gunnar Grette fra Svene, de bor der. Har to døtre: Lise Helen f.1987 og Liv Anita f.1992.
3. Svein, f.1965, tvilling med Erik. G.m. Britt Larsen Bauer fra Gamleveien. Bor på Venås i Rollag, 2 barn.
4. Erik, f.1965, samboer med Lise Andersen fra Finnsnes. De overtok.

Sønnen Erik kjøpte tomt av foreldrene i 1993, og startet bygging av eget hus. Han utførte mye av byggingen selv, og huset var klart til innflytting i 1999. Huset er bygd ved uthuset som ble kalt «Koppangen». Navnet Koppangen kommer fra en mann som het Koppangen, som visstnok leide hos Kjennerud ved Lia-bakken. Koppangen drev med hogst og tømmerkjøring med hest, og i denne sammenhengen ble dette uthuset brukt. Erna døde i 1999 og Olav i 2004. Sønnen Erik overtok eiendommen i 2000 og drev med sauehold fram til 2005.

Lise og Erik har barna:

1. Anders, f.1993.
2. Amalie, f.1998.

Erik er ansatt ved Kongsberg Gruppen som prosjektingeniør, og Lise er logistikk-

operatør i samme bedrift. Gamlehuset leies bort, og det er nå (2014) Thomas Lukosiunas og Sandra Bepirstyte fra Litauen som er leietagere. De har datteren Adrija Lukosiunaite.

Torgerstuen – løkke 50

Denne løkka har nok alltid hørt sammen med løkke 49, over. Den lå inntil veien i krysset mellom Spitegata og Kvartusveien. Det sto ei 4-lafta stue med 1 vindu og skorstein på løkka. Stua hadde en branntakst på 10 rd i 1797. Løkka var inngjerda og fikk derfor eget nummer under oppmålingsforretningen i 1799. Den sier følgende: «Torger Nielsen Spiten, tilstede ved Forretningen, under en 1 mdh. et stykke som fra Nord til Syd er 200 Alen mest Myhr med noget Berg uden Skov, Taxered til Aarlig Afgift 28 s». Denne Torger er opphavet til navnet på løkka.

Torger Nielsen Lundestuen var fra Ringebu i Opland. Han ble f.1734 og g.1760 m. Berthe Erichsdtr. f.1737. På Ringebu bodde de bl.a. på plassene Lundestuen og Bjørgevangen.

Torger og Berthe fikk disse barna:

1. Niels, 1761-1762, på Ringebu.
2. Mari, f. 1762 på Ringebu, ant. ug og bor i Stixrudgata i 1801
3. Erik, f.1764 på Ringebu.
4. Niels, f.1767 på Ringebu.
5. Christen, f.1769 på Ringebu.
6. Jacob, f.1771 på Ringebu, K 1790 på Kongsberg.
7. Christen, f. 1774 på Ringebu, K 1793 på Kongsberg.
8. Berthe, K 1793 på Kongsberg.
9. Hans, 1777-1833, f. på Ringebu, ug i 1801, flyttet til Vinje og ble der g.1809 m. Birgit Jonsdtr., d.1838, 67 år gml. Han kalte seg Spiten og var husmann på Tunbåsen under Heggstøyl i Vinje.

Familien kom til Kongsberg før 1790 da sønnen Jacob ble konfirmert. Barna skrev seg som Spiten ved konfirmasjonen. Berthe døde her i Torgerstuen september 1800. Torger fortsatte å bo her sammen med sønnen Hans, som var ugift og arbeidskar. Torger sto da som «Almisselem» og døde juni 1809. I juli var det skifteforhandling over hans bo: «Niels Thomasen Spitens kone Gunhild Olsdtr. var tilstæde og faareviste 1 seng og 2 gryder verd 16 skilling. Dog har han anlagd til et stykke Jord som tilhører Niels Spiten udlagt, men da Niels Spiten har haft umage med avdøde i hans sygdom og umage ved Begravelsen, frafalt alt videre». Barna til Torger ble ikke nevnt.

Falkenbergløkka – løkke 35

Eiere:

	Peder Jørgensen	1812 – 1828	enka Anne Johannesdtr. Smith
1758 – 1788	Paal Jørgensen	1828 – 1836	Fredrich Meyn
1788 – 1812	Hans Hermansen Falkenberg	1836 – 1850	Hellik Aslesen Lande

Falkenbergløkka er den første løkka som ble ryddet i Spitegrenda. Den ligger innerst og på sørsida av Kvartusveien. Den blir seinere også nevnt som løkken Spiten. Mestersmed Peder Jørgensen er rydningsmannen. Ved oppmålingsforretningen i 1769 står det følgende:

«Bergmanden Paal Jørgensen tilhørende, Bemelte Løkke er beliggende paa Søndre Siide af Frideric Qvarti Gr: Vei, Eieren var nærværende, og blev anmodet om det for, - Løkken havende adkomst, svarede at hand ikke havde noget Skiøde, henseende hand efter sin Sviger Fader afga: MæsterSmed Peder Jørgensen Denne Løkke havde arvet, men hand foreviiste Eet afkalds Brev af Ole Rogstad sin Svoger som viiser at hand er Eier af denne løkke dette afkald er dat: 22de April 1758:

Løkken er fra øst til Væst udi længde	220 allen
150 allen paa denne Linnie var Bredden	151 allen
i den østre Ende var Bredden fra Nor til Søer var Bredden	212 allen
og udi den væstre Ende var Bredden	125 allen»

Povel Jørgensen var gift med Peders datter Christine og de arvet løkka. Det var skifte etter Povel i 1784, og løkka blir solgt på auksjon til Geshvornor og Einfahrer Hans Hermansen Falkenberg for 166 rd. Hans arbeidet både som Schachtstiger, Geshvornor og Einfahrer ved Sølvverket. Han giftet seg i 1777 med Anne Johannesdtr. Smith og de bodde på Nye Moen. Hans døde i 1791 og enka Anne overtok løkka, men skiftebrevet etter mannen ble først ferdigstilt i 1812.

Ved en oppmålingsforretning i 1801 ble det oppmålt et jordstykke som var tillagt løkka: «indtaget på den søndre Side af Løkken et Stykke som fra Nord til Sør er 170 Alen og fra Øst til Vest 190 Alen, hvis Grund besto deels af Berg deels af god Jord uden Skov». Den årlige grunnleia ble hevet med 48 sk til 1 rd. På løkka sto en 6-laftet låve og lade under bordtak. Jorda var bestående «af en betydelig Strækning Jord som er vel brugt og dyrket» og i 1796 taksert til 250 rd.

Skifteforhandling over Annes bo ble holdt i 1830, her kommer det fram at Anne hadde solgt løkka til Artillerie Capiteine Fredrich Meyn før hun døde. Kjøpesummen var betalt, men salget var ikke tinglyst, det skjedde først i juli 1836. Meyn hadde betalt 60 sp og overtatt en obligasjon på 70 sp. Løkka solgte han sammen med løkke 49, plassen Spiten til Hellik Aslesen Lande.

SPITEN / SPITELØKKEN

(Løkke 51-52-53-54)

Gml. G.nr 905 – H.nr 8247-1

Løkke 51

Eiere:

1773 – 1790	Fredrich Christiansen Buch	1837 –	Mathias Werner
1790 – 1806	enke Kari Hansdtr. Froersen	Fortsetter under avsnittet 51-52-53-54.	
1806 – 1837	Frode Fredrichsen Spiten		

Denne løkka ble ryddet av «øde Skov og Mark» av overstiger Fredrik Christiansen Buch på Nordre Spiten (løkke 18). Han søkte om tillatelse til å rydde ei ny løkke, men fikk ikke noe svar på søknaden. Den 11. oktober 1773 sender han en ny «bønn» til Sølverket:

«Udi denne min Andliggende, er Jeg ledsaget udi ____ underdanigste at Andrage for det HøyKonglige OberbergAmt Min Væmodige Klage, Angaaende et Lidet Støke Jord ieg haver indhegnet, paa den saakaldede Bæver Grund, og er beliggende bagenfore Peder Moings Græsløke hvor han og er beboende, og forbenevnte mit innhegnede Støke Jord er bestaaende af en Liden Myhr hvorpaa var en Deel Smaa Skaug, som ieg haver benyttet mig af til GieærdeFang, Indtil ieg i Fremtiden kand faa det Indhegnet med Steen Jærder og i saa maade maa Rardeseres, og da Ieg iligemaade haver bemodet Grund Herren Hr. Assesor Heltzen derom, Saa er og Min aller Ydmygeste og Underdanigste Bønn og begiæring til de øvrige Høye Naadige Herrer udi det HøyKongelige OverbergAmt at mig Fattige og Trængende Bergmand Naadigst Maatte Tillades dette mit Svære Arbeide at Nyde og beholde til at i Tiden at benytte mig af I Foretning af en Naadig Bønhørelses Resolution Er og Forbliver Ieg med Dybeste Underdanigste De Naadige og Høybyrdede Herrenes Tiener.»

Tillatelsen gikk i orden, og Fredrik eide og brukte løkka til han døde. Sønnen Frode var tilstede under oppmålingsforretningen i 1801: «under 1 mdh. et Stykke som fra Nord til Sør er 200 Alen, mest Myhr med noget Berg uden Skov, taxered til Aarlig Afgiut 28 s.»

I 1806 gikk løkka og plassen Nordre Spiten til sønnen Frode. Frode eide den til september 1837, da solgte han til hytteskriver Mathias Werner for 9 sp. Mathias hadde tre år før kjøpt naboløkkene 52, 53 og 54 av kjøpmann Daniel Henckel. Disse fire løkkene ble da en ny plass, også kalt Spiten. Se mer under.

Da panteregisteret for Kongsberg ble samlet i protokoller ca. 1850, er det under løkke 51 en anmerkning, «I den søre Ende af 51 et lidet Hus paa en liden indhægnet Grund». I huset bodde enka Berthe Qvernhusen, skal kanskje være Qvernstuen. Hun

skulle bo her så lenge hun levde og betale en årlig leie til eieren som da var Ole Olsen Eie på Dyrmyhr gård. Dette er ikke nevnt i noen skjøter og vi vet ikke hvem denne Berthe er.

Løkke 52

Eiere:

– 1791	Thomas Nielsen Spiten	1809 – 1833	Peder Thomasen (Spiten)
1791 – 1800	Niels og Valentin Thomasen	1833– 1834	Daniel Henckel
	Spiten og Peder Friderichsen Boch	1834 –	Mathias Werner
1800 – 1804	Peder Thomasen (Spiten)	Fortsetter under løkke 51-52-53-54.	
1804 – 1809	Christen Kyring		

Løkka tilhørte plassen Spiten (løkke 49) og er den største av de fire løkkene som ble en Spitenplass. Den ligger hendig til på nordsida av veien opp til Kvartus, og Thomas Nielsen Spiten ryddet løkka. Thomas og kona Goro tok føderåd i 1791, skulle de kunne benytte «et Stykke jord der er beliggende paa den Nordre Side av Pladsen som er indhegnet». De mente da et stykke på denne løkka. Thomas døde i 1797 og tre av barna, Niels, Valentin og Christine Maria, arvet løkka. På høsten 1800 solgte de løkka til broren Peder.

Oppmålingsforretningen som foregikk mellom 1799 og 1801 sier: «Kiøbmand P. Thommasen Spiten tilstede ved Forretningen, Et Stykke under 3 Indhegninger fra Nord til Sør 450 Alen, i hvilke begge Ender det Spidser sig og fra Øst til Vest paa midten 230 Alen, deels Myhr deels Sand og noget Berg med smaae Skov uden Betydenhed paa den Østre Deel, taxered til Aarlig Afgift 1 r 48 s».

Peder hadde giftet seg med enkemadam Marthe Maria Bendtsdtr. Muggeberg. Hun var enke etter kjøpmann Joseph Henckel i Bussedalen. I 1804 var det «oppbudsbo» hos Peder, han var konkurs. Ved oppbudsauksjonen gikk løkka til en av kreditorene, kjøpmann Christen Kyhring, for 253 rd. Det sto en låve og ladebygning på løkka. I 1809 kjøpte Peder løkka tilbake i dødsboauksjon etter Kyhring. Samme året kjøpte han også naboløkka 52, sto da som skolemester og bodde på Eikermoen. Han begynte rundt 1830 som undertollerbetjent i Drammen. To av sønnene, Thomas og Joseph var kjøpmenn i Drammen og datteren Sophie gift med en kjøpmann der.

På høsten 1833 solgte han begge løkkene til stesønnen, kjøpmann Daniel Henckel for 400 sp. Daniel betalte 130 sp kontant og underskrev en obligasjon på 270 sp. Løkka blir nå kalt Spitenløkka. Daniel hadde nå løkke 52, 53 og 54 og solgte året etter til hytteskriver Mathias Werner for samme sum, 400 sp. Se videre under – løkkene 51-52-53-54.

Løkke 53

Eiere:	– ca. 1804	Jacob Gulbrandsen Langeid
	1804 – 1809	Frode Fredrichsen Spiten
	1809 – 1809	Peder Thomasen (Spiten)
	1809 – 1833	Daniel Henschel
		Fortsetter under løkkene 51-54

Denne løkka ble ryddet av Jacob Gulbrandsen Langeid rett før 1800, «mig selv paa Bæver Grund opførte, men endnu ikke Brand Assurerede Huuse med dermed følgende Grund og Jord som ogsaa af mig opdyrket.» Ved oppmålingsforretningen i 1801 står det: «et Stykke fra Nord til Sør 100 Alen, i den søndre Ende bred 70 Alen og i den nordre Ende bred 30 Alen, sand Jord uden Skov, taxered til Aarlig Afgift 12 s.» Plassen hadde ikke noe nummer i 1801, «endnu paa Bæver Grund fandtes Huuse uden No. hvor bemelte Familier ere Saasom.» Løkka var liten og huset var sikkert ikke av noen størrelse. Denne er den minste av de fire løkkene som ble en Spitenplass.

Jacob, 1776-1850, K 1891, sønn til Gudbrand Jakopson og Boel Hallesdtr. som hadde Hølet i Svene, men kalte seg Langeid. Han ble gift 1798 med Olaug Torkildsdtr. Brekke, 1773-1852, datter til Tørkjell Jonson og Ragnhild Nilsdtr. på Brekke i Svene.

De hadde bl.a. disse døtrene:

1. Boel, 1798-1800.
2. Boel, f.1800, K 1817, kalte seg da Hugsted, g.1829 m. Syvert Olsen, 5 barn, Boel hadde en datter fra før.
3. Ragnhild, f.1803.
4. Olaug, f.d.1809.
5. Christen, f.1812
6. Anne, f.1818.

Jacob var bergmann og i 1805 arbeidet han som borhauer ved Dronning Juliana Gruve. Han fikk lønn i to år og etter det avskjed. Det ble trange tider og Jacob hadde behov for en større plass. Han makeskiftet derfor i september 1805 med enka Anne Dorthea Johannesdtr. Løvig som bodde på Bruahagen i Jondalen.

Anne var enke etter Tosten Johnsen Løvig. De kom fra Vestre Løvig i Svene. Anne var også enke der da de giftet seg i 1798. De solgte Løvig i 1802 og kjøpte Bruahagen. De fikk tre døtre sammen. Tosten døde rett etter og de skiftet på Bruahagen i 1803. Det ble mye fram og tilbake om denne handelen, men til slutt gikk makeskiftet i orden. Anne og boet overtok her i Spiten for 56 rd og Jacob overtok Bruahagen fra boet for 220 rd. Arven til Anne og barna ble utlagt i Spiten.

Anne og barna ble boende her noen år, men hun solgte ved verge Anders Halvorsen Gaaserud plassen i juni 1809 til Frode Larsen Froersen (løkke 17) for 42 rd. Alt i november samme året solgte Frode til Peder Thomassen som også hadde løkke 52, mer om Peder der. Prisen ble nå satt til 30 rd. Peder arbeidet på høsten 1833 i Drammen og solgte begge løkkene til stesønnen, kjøpmann Daniel Henckel for 10 rd. Daniel eide også løkke 54. Se mer under – Løkke 51-52-53-54.

Bæverbakken – løkke 54

Gml. G.nr. 908

Eiere: - 1785 Christopher Olsen Fossum
 1785-1829 Ole Torstensen Bikjen
 1829-1834 Daniel Henckel
 1834 Mathias Werner
 Fortsetter under løkke 51-52-53-54.

Løkka var den nordligste av disse løkkene. Den grenset i nord til plassen Myhra (løkke 34) og ble delt av Bæverbekken, ellers omringet av Sølvverkets skog. Fra oppmålingsforretningen i 1801: «et Stykke under en Indhegning fra Øst til Vest 300 Alen, Spidser sig i den østre Ende og er bred paa Midten fra Nord til Sør 150 Alen, MyhrGrund uden Skov af Verdie, taxeret til Aarlig Afgift 48 s.»

Den første eieren med skjøte er Ole Torstensen Bikjend som overtok Bureplassen (løkke 15) i 1785 fra svigerfaren Christopher Olsen Fossum. En av disse har ryddet løkka. Den er beskrevet som havneløkke. I 1829 ble løkka solgt ved offentlig auksjon fra boet etter Ole. Løkka ble taksert til 20 rd, men høyeste bud ble 15 rd og kjøpmann Daniel Henckel fikk tilslaget. Henckel kjøpte seinere også løkke 52 og 53. I 1834 solgte han alle tre til hytteskriver Mathias Werner, se under.

Spiten

Løkkene 51-52-53 – Gml. G.nr. 905 – H.nr. 8247-1

Løkke 54 – Gml. G.nr. 908

Eiere:			
1834 – 1844	Mathias Werner	rundt 1872	leier Gullik Gulliksen Garder/
1844 – 1854	Ole Olsen Eie/Dyrmyhr		Spiten og Olaus Adamsen Bryn
1854 – 1856	Torger Kittelsen Graaten	1879 – 1881	Hans Christian Olsen Stenberg
1856 – 1879	Ole Gulliksen Garder/Spiten	1881 – 1927	Hellik Thoresen Moeneiet/Spiten
rundt 1865	leier Christian Corneliusen	1927 – 1970	Agnes og Herman Halvorsens arvinger
	fra Modum	1970 –	Kongsbeg Tomteselskap.

Hytteskriver Mathias Werner hadde fra 1834 tre av løkkene og i september 1837 kjøpte

han løkke 51. Nå hadde de fire løkkene samme eier og eiendommen ble kalt Plassen Spiten eller Spiteløkken. Mathias sitter på løkkene i ti år og selger videre til Ole Olsen Eie eller Dyrmyhr på høsten 1844. Han betaler 700 rd og det gjøres opp med kontant 28 sp, vekselobligasjon 72 sp og en obligasjon på 600 sp. Dette er et godt eksempel på hvordan de handlet. Eiendommen har nå våningshus og to lade- og låvebygninger.

Sønnen til Ole Olsen Eie, Torsten Olsen Dyrmyhr selger i mai 1854 på vegne av dødsboet etter faren til Torger Kittelsen Graaten. Torger betaler 650 sp, han overtar Eies obligasjon på 600 sp som nå står i 550 sp og betaler 100 sp i tillegg. Som en heftelse på plassen står det i 1850: «I søndre del af Løkken 51 er opbygget et lidet Huus paa en liden indhægned Grund, hvilken skal besiddes af Enken Berthe Qvernhusens levetid med svarelse af afgivet til Pladsen.» Kan ikke finne noen andre nedtegnelser om dette huset. Hun har vært en trofast tjener på Dyrmyhr gård hos Ole Olsen Eie.

Torger var fra Nordre Gråten i Svene og f.1825. Torger var i 1865 handelsborger på Eikermoen og kalte seg da Tollef. Iflg. Flesbergboka døde han antagelig i Trondheim. Han beholdt ikke plassen lenge, men solgte videre i mars 1856 til Ole Gulliksen Spiten for det samme han betalte for den, 650 sp. Den nye eieren Ole Gulliksen Spiten overtok også Ole Eies obligasjon og betalte 100 sp i tillegg.

Ole var sønn av Gullik Nirisen Garder eller Spiten på løkke 46. Han bodde ikke her de første åra. Sammen med broren Niri hadde han fire år før kjøpt Nordre Spiten (løkke 18). Han solgte sin del av plassen til Niri etter noen år. I FT-1865 bor han sammen med foreldrene hos broren Niri på Nordre Spiten. Plassen leier han ut til jordbruksarbeider Christian Corneliusen fra Modum. Han var gift med Anne Marie Olsdtr. fra Sandsvær og de hadde to barn, Kari på 17 år og Lars på 13 år. Av forråd på plassen hadde de ½ Lb bygg og ½ Lb med havre.

I 1872 bor Oles bror Gullik her sammen med moren Berit og ei tjenestejente som het Tone. Gullik har kjøpt Skriverplassen, men bodde ikke der fast, mer om ham der. I tillegg hadde Olaus Bryn (løkke 34), som nå var enkemann, flyttet hit fra løkke 46 sammen med yngstedatteren Ellevine. Olaus reiste i april 1875 til Casson, Minnesota, sammen med Gurine Mortensen Bæver (løkke 17) og hennes fire barn. De reiste med skipet «Angelo» og Olaus betalte 49 sp og 8 sk. Olaus døde i Amerika.

Ole Gulliksen, som nå eide plassen giftet seg med Kristine Marie Hansdatter Vego fra Eiker i oktober 1871. Hun kom flyttende august «For at Ægtevies med Ungkarl Ole Gulliksen Garder, født og flyttet fra Vego». Ole var født i Svene 1830 og Kristine Marie på Vego i 1845.

Ole og Kristine Marie fikk en datter her:

1. Hilda Gustava, f.1872, g.m. Torstein Eriksen, f.1861, d. før 1910. I 1900 var Torstein gårdbruker og tømmermann og de bodde på Hostvedt gård i Sandsvær med barna Olaus f.1894 og Karen f.1897.

Ole var våpenarbeider og under FT-1875 bodde Ole, her med familien. Moren Berit bodde her fremdeles og står som «Føderaadskone med Pension som Vaabenarbeider-enke». På plassen hadde de 1 hest, 2 kyr og 3 får. I tillegg fantes det ¼ tønne rug, 1 med bygg, 1 med havre og 3 med poteter. Samme året kjøpte Ole Skriverplassen av broren Gullik som hadde blitt handelsborger og kjøpt seg hus i Hyttegata.

Oles bror Nils Gulliksen hadde gården Landehagen under Hostvedt i Sandsvær. Hele familien dro til Amerika i 1880 og samme året overtok Ole gården Landehagen og familien flyttet dit. Skriverplassen solgte han i samme året, men plassen ble først solgt i mai 1879 til eiendomshandler Hans Christian Olsen Stenberg for 850 sp. Stenberg solgte videre i mai året etter til Hellik Thoresen Moeneiet for 3.800 kroner.

Hellik var sønn av Tore Amundsen og Kari Gulbrandsdtr Evjuåsen på Toresplassen under Nordre Moen i Svene. Hellik ble født der 1856 og giftet seg 1877 i Svene med Karen Randine Narvesdtr Heieren. Hun var datter til Narve Nubsen på Tyristrand og f.1836. Hellik og Karen kom flyttende fra Svene i 1880 da de kjøpte plassen. Niri Lia fortalte at bror til Karen var i Dyrebu i Svene og at Hellik kom dit som tjenestegutt.

Karen og Hellik fikk ingen barn sammen, men hadde «to familiemedlemmer som ble forsørget av Kongsberg Fattigvæsen». Moren til fosterbarnet Ole døde som tjenestepike og fattiglem her i 1882. Hun arbeidet nok her.

Hos Hellik og Karen Spiten med familie. Bak: Deres adoptivdatter Agnes med barnet på fanget, og hennes mann Herman Halvorsen.

Karen og Helliks fosterbarn:

1. Ole Hansen, 1878-1907, f. i Hugsted, K 1894, Ole var krøpling, sønn av Hans Olsen Moen (8251-1) og Maren Helene Halvorsdtr. Hugsted (løkke 26).
2. Agnes Arnesen, 1891-1924, datter til Amund Arnesen og Marie Olausdtr. Tørseth, g.1912 m. Herman Halvorsen, 1891-1977, f. i Skoger. De overtok.

Hellik var en firskåren, kraftig kar med stort skjegg. Han var tømmerfløter og ble hengsleformann, i tillegg var han grendas slakter. I juni 1890 solgte Hellik et hus med ca. ½ mål tomt på østsida av plassen. Huset ble solgt til Johan Nilsen Langeid (løkke 46), se under på gr.nr. 8247-2. På denne tiden hadde de en leieboer fra Telemark, enkemannen Rollef Olsen Dyrboeie, f.1822.

Under FT-1900 består huset av 3 værelser og kjøkken. De har 3 kyr og av forråd kan vi lese 0,4 hl bygg, 0,4 hl havre, 2 hl poteter. Ellers har de 0,5 ar gulrøtter, 0,2 ar turnips, 0,2 ar kålrabi, 1 ar hage og 4 kg gressfrø. De hadde ei tjenestejente Gunhild Gulbrandsen, f.1864, fra Bekkin i Flesberg. Hun var der fortsatt i 1910. Gunhild var søster til kona til Helliks bror Gudbrand Toresen som bodde i Refsrud i Svene. Hun levde i 1914 og er da skrevet for Spiten.

Karen Randine døde oktober 1915 og i juli 1918 skrev Hellik en arvepakt. Det var hans siste vilje at gården med innbo, redskaper, besetning og alt som ellers tilhørte gården skulle tilfalle fosterdatteren Agnes og mannen Herman Halvorsen Spiten ved hans død. Inntil sin død beholdt han eiendomsretten til eiendommen og løsøre, mens Agnes og Herman fra den dagen hadde full bruksrett over det sammen, og at de skulle yte ham fritt opphold og nødvendig pleie. Alle inntekter og utgifter tilfalt Agnes og Herman. Hellik forpliktet seg også til ikke å tilbakekalle eller forandre dette uten samtykke. Hellik Spiten eide også Fauleplassen ei tid og brukte den som seter. Iflg. Ragnvald Lia lå han der oppe med krøttera om høsten i 1927 da han fikk tarmslyng, ble sendt til Drammen sykehus og døde der.

Agnes og Herman fikk disse barna:

1. Magda Kaspara, 1912-1948, g.m. Einar Løwer, 1919-2005.
2. Alf Reidar, 1914-1992, g.m. Anna Hoff fra Rollag, 1920-1999, en sønn. Arbeidet ved Kongsberg kommune som sjåfør til han gikk av med pensjon.
3. Kåre Harald, 1915-1967, g.m. Helga Bråthen fra Saggrenda. De har en sønn. Kåre begynte svært ung som sjåfør ved kommunen. Bodde i Trearumsgt.
4. Bjarne, 1917-1993, g.m. Randi Tomta, 1928-1990. Har to sønner og bodde i Prahmsgate. Bjarne begynte også som sjåfør, men fikk arbeid ved Våpenfabrikken og var der til han ble pensjonert.
5. Halvor, 1919-1991, g.m. Oddborg Aamodt, 1926-1997, (8251-1). Hadde ingen barn. Halvor var også sjåfør ved kommunen hele sitt yrkesaktive liv. Bodde på Numedalsveien.

6. Gudrun, f.d.1921, ble en uke gml.
7. Harda Marie, 1922-1998, g.m. Eugen Stengrimsen fra Vestfossen, 1918-2002. Har to sønner, Jonny og Torbjørn. Bodde i Rogstadbakken før de bygde hus i Sulusåsen.

Herman var f.1891 på gården Luttevold på Konnerud, Skoger. Det blir fortalt at Herman fikk arbeid ved Kvartusgruvene som var i drift igjen rundt 1910-12, og leide seg hus i Spiten. Her traff han Agnes, men fikk arbeid ved Pukerud fabrikk på Strømsgodset før de giftet seg. De tok ut lysning i Strømsø, men giftet seg i Kongsberg i 1912. Herman arbeidet bla. som smed, snekker, hengslearbeider og formann ved anlegget på jernbanen. Agnes døde her april 1924 bare 33 år gammel og Herman satt igjen med 6 barn fra 2 til 12 år. I året 1927 ble det føyd til i arvepakten at Herman skulle ha bruksrett etter Hellihs død så lenge han levde og rett til «bolig og brenneved» for sine barn så lenge de var ugifte.

Herman giftet seg igjen i 1925 m. Sissel Stavehaugen, f.1888, fra Ål i Hallingdal.

De fikk to sønner:

1. Henning, f.1926, 1.gg. m. Lene, en dansk dame, de har to døtre, ekteskapet oppløst. 2.gg. m. Olaug, har en sønn og ei datter og bor i Oslo. (oppl. v. Bente Fønnebø).
2. Willy, 1929-1990, g.1953 m. Helga Fønnebø, f.1933, fra Uvdal, har en sønn og ei datter.

Ekteskapet ble oppløst omkring 1933. Sissel og guttene flyttet til byen og hun bodde hos sønnen Willy i mange år før hun kom på pleiehjem. Hun døde i januar 1995, 106 år gml. Herman dreiv gården fram til 1965-70. Han bodde her til 1972 og kom så i pensjon hos Inger Dokken i Svene hvor han døde i 1977, begravet i Kongsberg.

I mars 1931 ble det utstedt et dødsboskjøte til Hermanns seks umyndige barn. Verge for Magda, Reidar og Kåre var Kittel Lia og Johan Aasen for Bjarne, Halvor og Harda. Eiendommen ble verdsatt til 12.000 kroner og hver av barna fikk utlagt en sjettedel. I februar 1932 sendte vergene Lia og Aasen en begjæring til Overformynderiet om at eiendommene g.nr. 905, 905b og 908 ble sammenføyet til en eiendom med g.nr. 905.

Halvorsen-søsknene solgte eiendommen i 1970 til Kongsberg Tomteselskap som er nåværende eier og det var mange leieboere her opp gjennom åra. Dattera Harda og mannen bodde her et par år. De bodde her i 1947 da eldste sønnen deres Johnny, f.1946, fikk krabbet ned til jernbanelinja og ble påkjørt av toget. Han ble sterkt skadet og mistet en arm og noe av det ene beinet. Så kom et ektepar som het Friling og bodde her til i 1951, da de flyttet til Oslo. Etter dem var det et ektepar som het Hansen som leide fram til 1953. Deretter kom nygifte Bjørg og Gunvald Gravningen som bodde her til de flyttet inn i eget hus i 1955, se 8294-2. En av de som bodde her lengst

var Asbjørn Olsen, f.1912, til daglig kalt Bør. Han var g.1950 m. Gunhild Ransaasen, f.1913 fra Flesberg. Hun hadde vært tjenestejente hos Gustav og Nils Spiten. Gunhild og Bør hadde bodd på Bæver før de kom hit, antagelig i 1955. De fikk ei datter, Ann-Karin, f.1950, g.1968 m. Olaf Trygve Aase fra Sauherad, se 8260-1. Gunhilds bror, Eivind Flåterudsundet, f.1907, bodde her sammen med dem. Han var meieriarbeider og døde på Kongsberg i 1980. Bør begynte som bygningsarbeider i 50-åra og dreiv med det til han fikk pensjon. Familien flyttet til Skolegata i 1968. Gunhild døde i 1981 og Bør i 1986.

De siste åra Herman bodde her leide Anders Lie, som ble kalt Stomp-Anders, hus her. Som ovenfor nevnt var det Kongsberg Tomteselskap som overtok eiendommen i 1970. Kommunen fikk da benytte gården her som lagerplass for forskjellig materiell, og lagring av stein og fyllmasser.

Midt i 70-åra ble det også plassert en Moelven-brakke her. Der bodde Ove Kristiansen, f.1920, fra Rustanlia i Ljøterudkroken i mange år, til han døde i 1993.

Frank Engh leide uthuset her 2-3 år og hadde hester stående på stall her til våren 1977, og på høsten samme året brant uthuset ned. Våningshuset sto tomt noen år og forfalt mer og mer. I slutten av 70-åra ble det brent ned ved en kommunal brannøvelse. Jordene gror nå til med skog. Olav Godstad på nabogården fikk i 1996 kjøpt øvre del av skogstykket som tilhører eiendommen.

Kvennestua

Gml. G.nr 905b – H.nr. 8247-2

Spitegrenda 51

Eiere:

– 1890	Hellik Thoresen Spiten	1903 – 1963	Hellik Thoresen Spiten
1890 – 1896	Johan Nilsen Langeid	1963 – 2001	Ragnvald Høgenhaug
1896 – 1903	Mari Kittelsdtr. Primskot (Kittel Olsen Primskot)	2001 –	Hans Christian Hess og Bente Heggland Hess.

Tomta ligger på østsida av plassen og inn til veien opp til Kvartus. Hellik solgte «et jordstykke af omtrent et halvt Maals Størrelse paa den østre Side af Gr.No.905, tilligemed en paa Jordstykket staaende Stuebygning» til Johan Nilsen Langeid. Johan måtte vedlikeholde gjerdet som omringet tomta. Når stua var satt opp veit vi ikke. Dette har vært et kjekt sted å bo for folk som arbeidet i Kvartus-gruvene.

Johan og familien må ha kommet hit før datteren Magda ble født i 1887, men kjøpet ble ikke tinglyst før i juni 1890. Prisen ble satt til 155 kr og ble betalt kontant. Johan Nilsen Langeid var f.1855 og sønn av Niels Johansen Langeid som leide løkke 46 noen

år. Johan flyttet til Asker i 1883, og giftet seg i Kristiania samme året med Karoline Mathilde Jacobsen. Karoline var f.1860 på Øvre Eiker.

Johan og Karoline hadde bl.a. disse barna:

1. Oscar, f.1884 på Grorud i Kristiania.
2. Alfred, f.1885 i Røyken.
3. Magda Johanne, f.1887 i Kongsberg.
4. Trygve, f.1889 i Kongsberg. (iflg. FT-1891)
5. Gotfred, f.1895 i Kristiania.
6. Aagot, f.1900 i Kristiania.

Johan og familien var metodister. De bodde her noen år før de flyttet tilbake til Kristiania. Johan arbeidet der som handelsagent. Ved FT-1900 bodde de i Bækkegade, men ti år seinere i Mandalsgt. på Grønland.

I 1896 sendte han en fullmakt til baneformann J. Berntsen, for at han skulle ordne salg av huset her i Spitegrenda. I juli solgte han til Marie Kittilsdtr. Spiten for 140 kroner. Marie var bare 10 år og umyndig så det var faren Kittil Olsen Primskot som var den egentlige kjøperen. Han var verge for datteren og lånte 200 kr av kjøpmann G. Larsen mot pant i huset. Kittil kalte seg Spiten mens han bodde her. Broren Jacob hadde løkke 48 her i Spitegrenda og broren Ole bodde en stund på Lia.

Kittil var f.1863 på Nordre Primskot i Svene og giftet seg i Flesberg 1886 med Berit Olsdtr., f.1858 på Rudmogen i Svene. De fikk eldstejenta før de giftet seg.

Kittil og Berit hadde disse barna:

1. Mari, f.1886, K 1900, 1900 i tjeneste hos lærer Dahl på Stengelsrud skole.
2. Anne, f.1889, K 1903.
3. Berit, f.1891, K 1905.
4. Ole, f.1894, K 1909, g.m. Anna Karolina Løkke, f.1892 i Efteløt, hadde 4 barn.

Alle barna er født og døpt i Svene og konfirmert på Kongsberg. Berit døde her i 1899 og Kittil giftet seg igjen året etter med Anne Johanne Olsdtr. Håvenga. Hun var svigerinnen til broren Jacob, f.1850 på Eiker og enke etter Anton Olsen Gravdal som druknet i 1899. Kittil og barna flyttet til henne på Dildok. Datteren Mari arbeidet som tjenestejente hos lærer Dahl på Stengelsrud skole. Anne døde i 1918 og Kittil i 1938.

Jens Olai Olsen Engedalen og familien leide huset i 1900. Kona Maren var niese av huseieren Kittil. Jens var født 1874 på Avaldsnes, Karmøy i Rogaland, av foreldrene ungkar Ole Jensen fra Kongsberg og pike Marthe Jakobsdatter fra Skjold. Han ble gift på Kongsberg 1898 med Maren Olava Evensdtr. Primskot, f.1874, i Sandsvær,

fra Nordre Primskot i Svene. Maren hadde fra før sønnen Alfred Ingval, f.1894, med Aksel Kongsgaarden.

Jens og Maren hadde bla. disse barna:

1. Emma Sofie, f.1898 i Sandsvær, betyr vel Jondalen/Sandsvær.
2. Ole Johannes, f.1900 i Spitegrenda.
3. Jenny Marie, f.1904 på Sandsværmoen.
4. Julius Martinius, f.1906 på Gladbak.
5. Erling Albin, f.1909 i Kristiania.

Da Jens giftet seg arbeidet han som sliperiarbeider på Hønefoss, men de slo seg ned her i området. Hit kom de før sønnen Ole ble født, og i 1900 drev han med tømmerkjøring. Huset hadde en etasje med et værelse og kjøkken. I tillegg var det et skur. Når vi ser hvor barna er født må de ha flyttet en del rundt før de flyttet til Oslo. I 1910 bodde de i Lakkegata. Jens var gjerdemontør og Maries sønn Alfred arbeidet som visergutt.

I januar 1903 kom det begjæring om auksjon av plassen pga. skyldig skatt. Ved fjerde gangs auksjon fikk Peder Langeid tilslaget på 140 kr. Han var bror til den første eieren her, se over. Peder overdro huset med en gang til Hellik Spiten for 170 kr. Nå hørte tomta igjen til Spiten-plassen, og det gikk 60 år før den igjen ble solgt. Stua ble iflg. Ragnvald Høgenhaug, revet omkring 1910-12. Det innvendige panelet ble tatt pent ned og brukt til panel i det ene rommet da storstua hos Hellik Spiten ble delt i to.

Ragnvald Høgenhaug, f.1917, kjøpte denne tomte av Hellik Spitens arvinger i 1963, bygde hus og flyttet inn i 1965. Han var 2.gg.m. Kristine Bjørnlie fra Røyken. De hadde først bodd 2 år hos Avanja Bæver (8250-1). Ragnvald ble 1.gg. i 1936, og har fra dette ekteskapet dattera Betzy, f.1936 og sønnen Arvid f. 1939.

Ragnvald var oppvokst i Bevergrenda, det stedet som nå kalles «Nesna-huset» (8249-6). Han forteller at dagen etter at han sluttet skolen, dro han over til Ulland, til Ole Ulland, og var der i to år. Reiste så til Oslo, flyttet til Lillestrøm, og kom til Bærum i 1953. Arbeidet da ved SAS som flymekaniker til i 1963, da de reiste til Kongsberg. Han arbeidet så i Våpenfabrikken til i 1981, da han, som mange andre ble førtidspensjonert.

I 2001 solgte Kristine og Ragnvald Høgenhaug eiendommen til Hans Christian Hess og Bente Heggland Hess. Hans Christian er f.1974 i Kongsvinger og Bente er f.1978 i Kristiansand, begge er ingeniører. De giftet seg i 2007, etter å ha vært samboere i mange år. De har ingen barn. Ekteskapet oppløst.

SÆLEBAKKLØKKA (Løkke 55)

Gml. G.nr. 904 – H.nr.8250-1

Østbygrenda 22

Eiere:

(1801)	Lars Hansen Froersen	1890 – 1937	Anton Bæver
	Ole Christopher Sønemyhr	1937 – 1956	Avanja og Karl Bæver
– 1854	Ole T. Sælebakke/Luraas	1956 – 1993	enka Avanja Bæver
1854 – 1855	Anne Olea Olsdtr. Luraas	1993 –	Rune Bæver
1855 – 1890	Anne Olea og Even Chr. Bæver		

Løkka ligger nederst i Østbygrenda, grenser til Bæver gård og deles av Bæverbekken. Den er rydda rundt 1770-80 av Lars Hansen Froersen på Bæverplassen (løkke 17). Lars døde i 1801 og enka Johanne Sørensdtr. overtok. Hun var tilstede da løkka skulle takseres og oppmåles dette året: «et Stykke som i den vestre Side er bred 100 Alen og fra Vest til Øst 100 Alen, runder sig paa den Østre Side, Myhr Jord uden Skov – taxered til Aarlig Afgiwt 16 skilling». Løkka må ha fulgt løkke 17 noen år da det ikke finnes tinglysninger på salg av eiendommen. I 1850 er den beskrevet som «En liden Græsløkke med et paastaaende daarligt Huus. Løkken er gjennemskaaret af Bæverbekken».

Ole Torstensen Luraas hadde ikke tinglyst hjemmel på løkka, men en fortegnelse over den årlige avgiften til Statskassen i 1851, bekrefter Ole som eier. Ole var født ca.1792 i Nore. Han kalte seg Løsgaarden, Sælebakke og Luraas. Han giftet seg i april 1812 med Marthe Kirstine Adamsdtr. Smaaland fra Kjennerudgrenda, f.1778, datter til Adam Andersen Smaaland og Gjertrud Jacobsdtr. Hun var søster til Ole Adamsen på Vigersløvplassen (løkke 9). I 1801 var hun tjenestejente i Holmestrand.

Ole og Marthe Kirstine bodde først i Svene og benyttet kirke på Kongsberg:

1. Adam, f.d.1812, ble 5 uker og 4 dager.
2. Malene, f.d.1812, tvilling med Adam, ble begravet samtidig.
3. Berthe Malene, f.1814, K 1829.
4. Anne Olea, f.d.1817, ble 3 måneder gml.
5. Anne Olea, 1819-1898, K 1835, g.1856 m. em. Even Christophersen Bæver, 1803-1887. Se Bæverplassen (løkke 75).

I 1811, året før han giftet seg, kjøpte han Søndre Breili (løkke 72), men solgte etter to år og kjøpte den søndre delen av Nedre Luraas i Svene av Knud Jørgensen Finnebraaten. Plassen ligger rett over grensa til Svene og familien bodde her til rundt 1830. I tillegg hadde han også noen løkker i Breilia (70-71-67) som ble solgt ved auksjon i 1829. Det er mulig at han mistet Nedre Luraas samtidig selv om dette ikke er tinglyst i Flesberg.

Det ble tøft for Ole nå. Kona Marthe Kirstine var syk og døde alt i juni 1830. Da bodde de her ifølge hennes skifte samme høst. Døtrene Berthe Malene og Anne Olea var i tjeneste og bodde ikke hjemme. Ole oppga lite løsøre: 1 seng, et skydd og en skinnfell fikk takst 48 sk, 2 spann og 2 trau til 16 sk og en gryte med hank 24 sk. De hadde en blakk hest verdt 6 sp, ei arbeidskjerre 1 sp 60 sk, en tre-slede 48 sk, en arbeidssele 60 sk, en gammel plog og harv til 96 sk. I tillegg er nevnt et lite jordstykke som er i «udyrket Tilstand», innhegnet med tregjerde. Her sto ei jordkoie som hadde et «aflukke til en Hest». Taksten ble satt til 8 sp. Han skyldte høker Lochting 6 sp for begravelsen, Ole Finnebraaten 12 sp og Gisle Ulvstad 5 sp for en hest. Han fikk beholde boet for å tilfredstille kreditorene. Hesten og redskapen hadde han god bruk for, da han var «dagarbeider» og tok arbeid rundt omkring.

Ole bodde nå forskjellige steder i grenda. 1839 bor han og datteren Anne Olea hos enka Marie Laugerud innerst i Spitegrenda. Hun var sykkelig så de var vel til god hjelp. Året etter bor han hos Anders Hansen og kona på løkke 47 og Anne Olea leide i byen hos fru Strengenhagen.

Høsten 1831, året etter skiftet, kom skifteforvalteren med en anmerkning. Gården Bæver kunne ikke bekrefte at Ole hadde eiendom på gårdens grund. Men han hadde for et par år siden bygd ei jordhytte som «havde til følge at dette Fortagende blev ham negtet og er også Hytten siden faldet igjen og ubrukelig». 1854 tinglyste han imidlertid overdragelse av løkka til datteren Anne Olea. Han hadde som nevnt ikke hjemmel, «men som jeg dog ved beviiselig Kjøb og af foregaaende Eier Ole Christophersen Sønnemyhr er samme overdraget til Eiendom og hvilken jeg langt over Hevdstid har besiddet og brugt». Ole Sønnemyhr hadde løkke 29 og solgte unna i 1830-åra for å flytte til Modum.

Anne Olea betalte faren 12 sp og forpliktet seg til å skaffe ham «frit Huus saa lenge jeg lever samt tilsyn med mig i min Alderdoms Svagelighed og en sømmelig Begravelse». Anne Olea giftet seg året etter med em. Even Christophersen Bæver på Bæverplassen (løkke 75). Plassen fulgte nå Bæverplassen. Det var ei gammel stua som sto på bakkebrøttet framfor der som uthuset sto, men iflg. Aksel Bæver ble den rivi ganske snart, fordi den var så dårlig. Avlingen her ble fraktet til Bæverplassen og foret opp der, en ganske tung vei enten en skulle kjøre eller bære. Anton fikk satt opp et uthus i 1928. Det var samme tømmermann som satte opp Ungdomslokalet som bygde uthuset, en som het Barkost.

Da sønnen til Even og Anne Olea, Anton døde, arvet sønnesønnen Karl Bæver eiendommen i 1937. I tillegg til eiendommen her fikk han Brennesetra og en del av skogstykket som hørte til Bæverplassen (8290-2).

Karl, f.1902, giftet seg 1931 m. Avanja Nilsen, f.1905 i Karlskrona. Karl står som «husmaker» og Avanja var hushjelp i Nore. Far til Avanja, Svend Magnus Nilsen, var steinhogger og anleggsarbeider. Familien kom til Norge da Avanja var 5 år og bodde

bl.a. en periode på Rødberg i forbindelse med Nore-anleggene. Karl og Avanja leide hus hos Ruth og Herman Trollerud de første åra. Da de overtok her ble det husbygging, og i 1938 kunne de flytte inn.

Karl og Avanja har disse barna:

1. Gjert Anker, f.1932, g.1957 m. Karin Irene Hedenstad, f.1937, bor på gml. Drammensveien og har to døtre. Overtok en del av eiendommen.
2. Olav Otto, f.1935, g.1964 m. Alfild Ulleberg, f.1944, overtok en del av eiendommen og bygde hus her, 8250-2.

Karl Bæver dreiv noe med skogsarbeid i yngre år og arbeidet ved Noreanleggene, men kom etter hvert over i bygningsfaget. I 1948 oppgis det at de har 12 dekar med dyrka jord (brekkjord) og 70 dekar produktiv skog oppe i åsen. De hadde ei ku, et ungdyr, en gris og ti høner. Høyet på Brennesetera ble slått og dratt ned på skikjelke. Karl døde i 1956 av skader etter et fall fra stillas under byggearbeid i Våpenfabrikken.

Det ble innredet leilighet i 2. etg. som ble leid ut i noen år. De første som leide her var Gerd og Sigurd Lia fra 1957 til like før jul i 1960 da de flyttet inn i eget hus - se 8239-3. Så kom Gullborg og Egil Bollerud fra Gamleveien hit og bodde her til høsten 1962. De ble avløst av Odd Haugen, f.1941, fra Rødberg, g.m. Gro Tollefsen, f.1944, fra Uvdal, de bodde her et års tid og hadde to småjenter. De flyttet til byen. Ragnvald og Kristine Høgenhaug bodde her fra høsten 1963 til de flyttet inn i eget hus i Spitegrenda i 1965, se 8247-2. Så kom Nils Tore Kjørbeck, f.1943, han var fra Lunde og var blitt gift året før med Signe Zarissen, f.1944, fra Uvdal og de ble boende her til i 1971 da de flyttet inn i eget hus på Kongsberg. Deretter kom Ellen og Ole Østby hit og ble boende til de flyttet inn i nytt hus på Nedre Østby våren 1975.

I 1973 ble det utskilt ei tomt til yngstesønnen Olav som forskudd på arv. Uthuset ble revet først i 90-åra for å få bedre innkjøring til Olavs hus, og for å få plass til ny garasje. Familien står på h.nr. 8250-2 under.

Avanja satt med eiendommene til 1993, da overtok sønnesønnen Rune Bæver selve hovedbygningen og tomten står på. Han hadde bodd her siden 1989. Brennesetra og skogstykket ble delt mellom sønnene Anker og Olav. Brennesetra har de overlatt til Olavs sønn Rune. Den gjenværende delen av løkka ble også delt mellom sønnene, Anker stykket på østsida av bekken og Olav vestsida hvor han alt hadde bygd hus. Avanja døde i 2009 over hundre år gammel.

Rune Bæver, f.1964, samboer m. Nancy Jensen, f.1967 i Tromsø. Rune er elektriker og arbeider som oppsynsmann. Nancy er økonomimedarbeider.

Rune og Nancy har 2 døtre:

1. Lise, f.1994.
2. Elin, f.1999.

H.nr. 8250-2 Østbygrenda 20

Olav Bæver, f.1935, fikk denne tomte i 1973 av sin mor. Olav ble i 1964 g.m. Alfhild Ulleberg, f.1944, fra Sunnegrenda. De bodde det første året på Sandsværveien, men leide så hus i 2.etg. i h.nr.8235-15 som den gang tilhørte Ole Holtan. De bodde der til i 1971, da flyttet de til leilighet på Risteigen-feltet i Kongsberg. De flyttet inn i nyhuset i 1974.

Alfhild og Olav har disse barna:

1. Rune, f.1964, samboer m. Nancy Jensen, f.1967, fra Tromsø - se 8250-1.
2. Mona, f.1966, g.1991 m. Arne Holte, f.1963, bor i Sulusåsen og har sønnene Raymond f.1989, Tommy f.1992 og Martin f.1996.
3. Anita, f.1971, g.2007 m. Steffen Ormåsen, f.1968, bor i Mjøndalen og har barna Ane f.1999, Mina 1902 og Thea f.2005.

Olav Bæver er elektriker og har i mange år arbeidet for Forenede Montører A/S, mens Alfhild har drevet med renholdsarbeid etter barna flyttet ut.

H.nr. 8250-4 Østbygrenda 24B

Denne tomte ble overdratt fra Anker Bæver til datteren Hilde Kristin Bæver i 1998, den ble da bebygd. Hilde var 1.gg.1983 m. Bjørn Arild Bjerke, de har barna Kenneth f.1984, Camilla f.1986 og Kristina f.1989, 2.gg. 2016 m. Torgeir Gjermundstad fra Hønefoss. Torgeir er ansatt i Kongsberg Gruppen.

I 2001 solgte hun eiendommen til Laila Røyse Larsen og Lars Henning Arnhøy Larsen. I 2003 ble eiendommen igjen solgt til Ingrid Kristin Steinmoen og Ronny Kallevik, og i 2006 ble den solgt til Jan Bjørneby. I 2008 ble denne eiendommen igjen solgt til Lene Bekken og Stein Arne Wulfsberg.

H.nr. 8250-5 Østbygrenda 24

Denne tomte ble overdratt fra Anker Bæver til datteren Vigdis Bæver i 1997, og de bygde hus her. Vigdis, f.1958, 1.gg.1986 m. Per Lunde, har sønnen Christoffer f.1987. 2.gg.1993 m. Frode Kibsgaard Larsen, har barna Martine f.1993 og Marius f.1996. Vigdis driver Svansen Hundeskole og Frode arbeider i Helsevesenet.

2009 ble eiendommen solgt til Thomas Steiro og Bente Zachrisen Steiro. Thomas er f.1981 i Mo i Rana og Bente i 1978 på Kongsberg. De giftet seg i 2009. Thomas arbeider som ingeniør og Bente som osteopat.

Bente og Thomas har disse barna:

1. Aksel, f. 2011.
2. Malene, f. 2013.

MYHRA

(Løkke 34 – 76 – 77)

Gml. G.nr. 909 – H.nr. 8294-1

Østbygrenda 36

Eiere:

	Thore Bæver	1865 – 1910	Tollef Halvorsen Lassegaard
– 1759	Knud Thoresen Bæver	1910 – 1913	Hans Petter Myhra
1759 – 1773	Ingebreth Ing. Trosvig	1913 – 1918	Kristoffer Bjørnsrud
1773 – 1777	enka Maren Olsdtr. Byestad	1918 – 1969	Hellik Kittelsen Lia
1777 – 1805	enka og Knud Olsen Medalen	1969 – 1974	enka Borghild Lia
1805 – 1805	Ole Ambrosiusen Landsverk	1974 – 1995	arvingene
1805 – 1834	Christian Olsen Hugsted	1995 – 2001	Frøydis Lia og Egil Nilsen
1834 – 1863	Olaus Adamsen Bryn	2001 –	Frøydis Lia
1863 – 1865	Carl Johannesen Lia		

Østbygrenda.

Plassen Myhra er den søndre av tre plasser i Østbygrenda. Den besto i starten av løkke 34, løkke 76 og 77 ble kjøpt til seinere. Årlig grunnleie for løkke 34 var 48 skilling. I en oversikt over plassene i 1750 er plassen kalt «Kulta», men navnet er ikke nevnt andre steder.

Den første eieren vi skriver om her må bli en antagelse. Thore Bæver bor på Bæver Grund og det blir bekreftet i en oversikt i 1739. Han var da pensjonist og

gift med Eli Knudsdr. Han kan være den samme som Thore Olsen Bæver, nevnt i Sølverksmanntallet for 1729. Han var fra Numedal, 62 år, hadde anfart i 20 år og eide hus på Bæver. Om han kom til Kongsberg rundt 1710 kan dette stemme med fødslene til barna som er oppgitt å være født på Bæver.

Thore Bæver hadde bla. disse barn:

1. Knud, f.ca 1710 på Bæver, g.1733 m. Maria Hansdr. Lia, de overtar plassen. 2.gg.1760 m. Ingeborg Jørgensdr. Haugerud.
2. Ingeborg, d.1773, 88 år gammel, g.1746 m. Henrich Ingebretsen Øen.
3. Jon, f. ca.1705, hadde i 1724 anfart 8 år som dreng og 1 år som sprenger, i 1732 var han gift og knekt ved en kjerrat i Segen Gottes gruve.
4. Ingeborg Marie, d.1775, 64 år gml., g.1738 m. Ole Pedersen Hoen, mer under.
5. Anders, f. ca. 1717 på Bæver, d.1747, skifte i 1759, g.1736 m. Berthe Larsdr. Bikjen, minst fire barn og hadde en plass som i dag heter Nordre Dildok på Bikjen. Hadde i 1732 anfart som vaskejunge i Christianus Sextus gruve i 7 år.
6. Martha, f.1720 på Bæver, d.1773 ug. hos Hans Peterson Hesselberg på Postbrumoen, tjente i 1740 på Finnebraaten. Fikk i 1754 datteren Elen med «Mand» Even Olsen fra Svene. Hun var da hos Siul Olsen Bæver. Arbeidet som tjenestejente.

Alle barna kalte seg Bæver og var bla. faddere for hverandre. Thore Bæver nevnes ikke i manntallet fra 1732, men som nevnt over var han pensjonist i 1739. Datteren Ingeborg Maria og mannen Ole bodde hos ham i noen år.

De fikk bla. disse barna, alle hadde flere faddere fra grenda:

1. Johanne Maria, f.1741, ant. d. liten
2. Peder Andreas, f.1743, ant. d. liten.
3. Jon, f.1746, var i 1765 SA, g.1777 m. Karen Andersdr. Bikjen, enke etter Halvor Hansen Tronhus.
4. Johanne Maria, f.1749.
5. Peder, f.1750.

Deres sønn Jon var slemmer ved et stadspukkverk i 1765 og hadde anfart i 10 år. Han bodde hjemme hos moren som var enke, men da moren døde i 1775 står det i kirkeboka at mannen hadde reist fra henne for mange år siden. Hun døde hos en Jørgen Jørgensen Hougen.

Den første eieren vi vet sikkert om er Knud Thoresen Bæver og da antatt sønn av Thore Bæver. Vi har ikke funnet noen tinglysning på når eller hvordan Knud overtok plassen. Knud ble i januar 1733 gift med Maria Hansdr.

Knud og Maria fikk en datter:

1. Ingeborg,.1735-1737.

Knud startet tidlig i Sølvverket og oppga i 1724 at han hadde arbeidet i 5 år som dreng. I 1732 arbeidet han i Gottes Hülfe in der Noth gruve, hadde anført i 14 år som knekt og bodde hjemme hos foreldrene.

I april 1749 ble Knud dømt for ulovlig hogst i Bæver Skog sammen med naboene Joen Pedersen Østby, Mogens Nielsen og Mads Pedersen på Augensplass og Peder Iversen i Hugsted. Knud hadde hatt brann på plassen og derfor hadde han hogd 8 tylter tømmer for å sette opp nytt hus. Han mente at han hadde fått tillatelse av HolstForster Bouers, men dette kunne ifølge retten ikke bevises og saken ble anmeldt. Tømmeret ble taksert til 5 rd pr. tylt og han ble dømt til å betale 40 rd til Kongens Casse. Det er ikke nevnt noen mulkt som ellers var vanlig. Knuds fjerdedel av saksomkostningene var 5 rd og 28 sk. Av rettsbetjentene fikk han på grunn av fattigdom og brannen han hadde hatt et avslag på 2 rd og 24 sk. En fin gest da denne summen var en fjerdedel av deres omkostninger til diett penger og hesteleie. Pengene skulle Knud betale innen 15 dager etter dommens forkynnelse.

På våren 1759 døde Knud Thoresen Bævers hustru Maren Johansdtr. Lia, 60 år gammel og det ble betalt for de «smaae Klokke». Sammen med henne i kista lå 5 små barn, fire av dem døde av kopper. Det var mangel på gravplasser på den tida og man fylte opp kistene med små barn. Dette er kanskje hans andre kone om ikke navnet er skrevet feil. På høsten dette året solgte Knud plassen og flyttet på Stengelsrud. Han giftet seg igjen på våren 1760 med Ingeborg Jørgensdtr. Haugerud. De fikk en sønn, Thore, 1761-1764, som døde av koppene. Knud døde i januar 1762, 53 år gammel. Han var utsatt for ei ulykke i gruva og hadde 12 klokke fri ved begravelsen. Enka Ingeborg giftet seg igjen i 1764 med enkemann Ole Torkildsen Risteigen fra Rollag. Han hadde vært gift med Martha Thoresdtr. fra Veggli som døde i april dette året 39 år gml. Ole omkom i gruva 1777, 50 år gml.

Den nye eieren i Myhra var Ingebreth Ingebrethsen Trosvig og kjøpesummen var på 140 rd. Ingebreth var fra Ringebu i Gudbrandsdalen. Han var f.1722 og sønn til Engebret Opsahl og Kari Olsdtr. Løsnes. Han hadde funnet sin fremtidige kone, Maren Marie Olsdtr. Byestad oppe i Balfodplassen. De giftet seg i mai 1760, året etter at han kjøpte Myhra, i 1760. Maren var tante til Eli Christensdtr. Byestad på løkke 6B. Ingebreth hadde vært på Kongsberg i 13 år da han giftet seg og hadde arbeid som hauer ved Sølvverket. Han kan være i slekt med Alhed Ingebretsdtr. født ca. 1713 på Ringebu i Opland. Hun var gift med Søren Christophersen Røgeberg, se løkke 7. En mulig bror, Torger Ingebrethsen Trosvig fra Ringebu, kom flyttende til Kongsberg fra Sandsvør i 1745.

Ingebreth og Maren fikk disse barna:

1. Martha Maria, 1761-1833, K 1776, i 1788 var hun tjenestejente hos søsteren oppe i Hugsted, g.1793 m. Aron Rasmussen Spiten, 1765-1827, se Spiten - løkke 44.
2. Anna Carina, f.1766, K 1780, 1.gg.1784 m. Jens Pedersen Hugsted, se Mellom Hugsted (løkke 26). 2.gg.1791 m. enkemann og overstiger Thomas Siulsen Spille, hadde tre barn og bodde på Sandsværmoen.
3. Ole, f.1870, d. liten.

Ved taksasjonsforretningen i 1769 står det om plassen:

«Mand opmaalte Plätzen fra Nordøst til Søervæst da længden var	354 allen
67 allen i denne Linnie fra Sødvestre Ende var Bredden	311 allen
179 allen i bemelte Linnie fra Søervæstre Ende var Bredden	250 allen
Nok den beskrevne Linnie 279 allen fra Søervæst var Bredden	240 allen

Denne Platzes gierde er ingen Ret Linnie udi, men for det mæste Rundagtig hvorfore Mand var nød-saget at gjør saadan opmaaling:»

Ingebreth døde i mai 1773, 50 år gammel og det ble holdt skifte på sommeren. Han hadde ikke nær slekt på Kongsberg da. Verge for døtrene ble Marens bror Ole Byestad og svoger Hans Jonsen Myhre. Hennes laugverge var naboen Jon Peder Østby. Plassen ble taksert til 300 rd og løsøre vel 56 rd. De hadde ei svart ku med horn som hadde verdi 7 rd. Maren fikk sitte med plassen mot at hun betalte gjeld til sin svoger og at døtrenes arv på 80 rd til hver, ble utlagt i plassen. Blant gangklærne til Ingebreth var det bl.a. «1 par blaae Kledetsboxer med 7 Sølv Knapper og 1 grøn Damaskes Trøie med 13 Sølv Knapper».

Bygningene i disse åra ble beskrevet som: 8-laftet våningshus med 5 vinduer, stue med kakkelovn, kammers med kakkelovn og kjøkken med skorstein. 4-laftet og bryggerhus med skorstein og innmurt jernpanne. 8-laftet låve og lade. 4-laftet fjøs og fôrhus. I 1780 åra ble det bygd et 6-laftet stabbur og en 4-laftet hestestall. Huset og stabburet hadde steintak, de andre bordtak. Alt ble assurert for 150 rd i 1787. Jorda var dyrket til «Engeland, Ager og Udhavn, som er indhegnet med Trægjerdet».

Enka Maren giftet seg igjen i juni 1776 med Knud Olsen Medalen. Han var yngre enn henne og sønn av Ole Knudsen og Marthe Knudsdr. fra plassen Medalen i Hedenstad. Knud var skoleholder og arbeidet antagelig i grenda også. Han utvider Myhra med to løkker som grenser til plassen i sør og vest. Løkke 76 kjøpte han i 1790 av justisråd Herman Lange som hadde naboplassene, Augensplass og Bæver gård, for 150 rd, årsleia var 32 skilling. Ni år seinere kjøpte han løkke 77 av Lars Hansen Froersen på Bæverplassen (løkke 17). For denne betalte han 20 rd. Se hver løkke under. I 1801 hadde de ei tjenestejente som het Marte-Karine Olsdr. Kult.

Maren og Knud døde begge i 1805, Maren i januar, 76 år gammel og Knud i

desember, 60 år gammel. For begge ble det betalt for klokkeringing i begravelsen. De fikk ingen barn, og plassen ble testamentert til Knuds søstersønn Ole Ambrosiusen Landsverk fra Hedenstad. Ole solgte plassen samme året til Christian Olsen Hugsted for 700 rd. Svigersønnene til Maren tinglyste bl. a.dette: «Ole Ambrosiusens testamentarisk Arv - bekrefter salget til Christian Olsen Hugsted ... Efter afdøde Knud Olsen Medahl. SvigerModer Maren Olsen Byestad har faaet sitt.» underskrevet A. Rasmussen og Th. S. Spille. Det tyder vel på at de også fikk sin arv.

Christian Olsen var født 1779 og fra Søre Hugsted (løkke 29). Han giftet seg i desember 1804 med Barbro Maria Zachariasdr. fra naboplassen Øvre Østby. Dette var året da Barbro mottok en arv etter en slektning av moren Dortha, Henrich Wærner. Arven var på 400 rd og 100 rd skulle hun dele med sine fire søsken. Dette var en stor arv etter forholda i grenda. Henrich Wærner er nevnt som nærmeste pårørende i skifte etter moren. Arven var utlagt i boets tilgodehavende og kom sikkert godt med da de kjøpte Myhra.

Christian og Barbro fikk disse barna:

1. En dødfødt sønn i januar 1807.
2. Dortha, f.d. i desember 1807, ble 5 timer gammel.
3. Marthe Kristine, 1809-1888, K 1823, g.1837 m. Frode Johan-Fredriksen Langei, 1808-1890, se Friskeplass (løkke 13).
4. Anne Dortha, f.1812, K 1826, d. i Amerika, 1.gg.1830 m. Gjert Thorstensen Heggan, 2.gg.1852 m. em. Niels Thomassen Spiten (løkke 47), se Bureplassen og Latherplassen (løkke 14/15).
5. Olea Maria, 1816-1872, K 1832, g.1837 m. Olavus Adamsen Brynd, fra Brynsplass (løkke 12), de overtar her.
6. Johan, 1820-1894, K 1834, d. på Mønstreplassen, g.1850 i Hedenstad kirke m. Jøran Aslesdr. fra Øvre Lande i Flesberg, d.1870, 50 år gammel. Se Spiten, løkke 48.
7. Zacharias, f.1824, K 1838, 1.gg.1846 i Svane m. Gunhild Torstensdr. Braatenhaug, 1816-1909, hadde 2 barn. De overtok først halve Braatenhaug etter Gunhilds foreldre og seinere også den andre halvparten. Plassen ble etter hvert kalt Sakrisplassen. Datteren Gunhild er i 1865 tjenestejente her i Myhra, og søsteren Anne hos onkel Johan i Spitegrenda. Zacharias 2.gg.1872 m. Anne Helliksdtr. Trolsaas, f.1811 i Svane og enke etter Nils Pedersen Rust i Svane. Zacharias kalte seg Myra og Braaten.
8. Olavus, f.1829, K 1843.

Christian var ved Sølvverket. I 1801 var han ledesprenger ved Julianne Haab Gruve sammen med svigerfaren Zacharias Østby. Ved nedleggelsen i 1805 var han borhauer

ved et skjerp på nordre side av Ulricha gruve. Rundt 1840 arbeidet han fortsatt, men nå som «Fast Kongelig TømmerMand». Første nyttårsdag 1820 skulle Christians bror Johannes hjem til Hugsted etter et besøk hos broren. Det hadde snødd kraftig og på veien opp åsen falt Johannes og skada seg så han døde.

Barbro døde desember 1840 og det ble holdt skifte i januar året etter. Plassen Myhra og løkkene 76 og 77 ble taksert til 300 sp, grunnleia for hele eiendommen var nå 1 sp 28 sk. Løsøre ble taksert til vel 33 sp. Begravelsen kostet 20 sp og det ble nesten 270 sp å dele mellom Cristian som skulle ha halvparten, sønnene ca. 30 sp hver og døtrene ca. 15 sp hver. Christian beholdt plassen og skulle ha ansvaret for de umyndige barna.

Datteren Olea Marie og mannen Olavus Bryn hadde bodd på øvre Østby og flyttet vel hit da moren Barbro døde. I februar 1843 bestemte Christian seg for å selge halve plassen til dem. Kjøpesummen ble satt til 150 sp. Olavus overtok ansvaret for arveloddene etter svigermoren Barbro som var utlagt i plassen, og betalte en rest på vel 16 sp. De skulle drive plassen sammen og dele på husbygningene. Hvis en av partene seinere ønsket å selge sin halvpart, hadde den andre eieren forkjøpsrett. Sommeren 1846 bestemte Christian seg for å selge sin halvpart til svigersønnen mot at han selv fikk føderåd. Det ble for fem år verdsatt til 30 sp, regnet etter 6 sp i året. Kjøpesummen for halve plassen ble 200 sp og Olavus fikk en obligasjon i banken på beløpet med svogeren Gjert Heggen som selvskyldnerkausjonist. Svigerfaren Christian levde til november 1855.

Olavus og Olea fikk disse barna:

1. Adam, 1837-1838.
2. Adamus, 1839-1843.
3. Barbra Marie Amalie, 1841-1876, ble kalt Barbro, g.1867 m. Niri Gulliksen Garder/Spiten, 1824-1875, se Nordre Spiten (løkke 18).
4. Maren Cathrine Magdalena, f.1843, g.1864 m. møllarbeider Ole Jørgensen Hvamb, f. 1843, sønn av Jørgen Olsen Hvamb. Hadde en datter og bodde på Eikermoen. Ole 2.gg. 1873 m. Karen Johanne Kristensdtr. Ljøterud, hadde 6 barn.
5. Carl Christian, f.d.1846, ble 7 dager gammel.
6. Jetta Olava, 1847-1880. Hun var tjenestejente i 1875. Ble kalt Gjertrud Olava da hun døde. Hun fikk sønnen Oscar i 1880 med skreddersvenn Nils Gustav Larsen fra Sverige. Sønnen døde en måned gml. og ble gravlagt sammen med henne.
7. En dødfødt gutt i 1849.
8. Christine Adama, f.1851, 1875 tjenestejente i Christiania, g.1880 i Vår Frelsers kirke m. murer Adam Andreassen, f.1855 i Håbol, Elfsborg Län, Sverige.
9. Nina Dorte, f.1853, bosatt i Drammen i 1875.

10. Tina Oline, f.1856, bosatt i Christiania i 1875. Reiste i 1876 med skipet «Angelo» med billett til Casson, Minnesota. Billetten kostet 49 sp 8 sk. Gift i USA med Amund Mortensen Bæver, se mer under Bæver gård.
11. Martine Ellevine, f.1858, bosatt i Drammen i 1875.

Olavus arbeidet ved Sølvverket og i disse åra var han fast ved Armen gruve. De hadde Myhra i nesten 20 år. De fikk etter hvert vanskeligheter med banken og plassen gikk på tvangsauksjon i 1860. Ved 2.gangs auksjon året etter la faren til Olavus, Adam Bryn inn et bud på 500 sp. Det kom ikke flere bud og han fikk tilslaget ved 3. gangs auksjon i 1863. Adam overdro tilslaget til Carl Johannesen Lia som fikk utstedt auksjonsskjøtet året etter.

Olavus, kona Olea og de fire yngste jentene flyttet til Spitegrenda (løkke 47) hvor de leide hus av Nils Spiten, som nå var blitt gift med Oleas søster på Latherplassen. Olea døde av magekreft i 1872. Tre av døtrene flyttet ut, og Olavus og yngstedatteren Ellevine flyttet til den innerste av Spitenplassene (løkke 51-2-3-4). Olavus var blitt 60 år da han bestemte seg for å emigrere. Han reiste sammen med Gurine Mortensen Bæver (løkke 16 og 17) og hennes fire barn. De seilte med skipet «Angelo» i april 1875 og hadde billett til Casson, Minnesota. Olaus betalte 49 sp og 8 sk for sin billett. Datteren Tina dro samme vei året etter. Olavus døde i Amerika.

Den nye eieren av Myhra i 1863 var sølvverksarbeider Carl Christian Johannesen Lia, f.1836, sønn av Johannes Knudsen Lia og Regine Christiansdtr. Gerthner. Han hadde giftet seg i 1861 med Anne Malene Frodesdtr. Langei på Friskeplass (løkke 13).

Carl Christian og Anne Malene fikk disse barna:

1. Johan, f.1861.
2. Ragna Martine, f.1863.
3. Fredrik, f.1866.
4. Martha Karoline, f.1868.
5. Anne Malene, 1871-1873.

De bodde aldri i Myhra, under FT-1865 bodde de i Møllergata og hadde ei ku, en sau og noe poteter. På Myhra bodde Tollef Halvorsen Lassegaard med familie. Det viser seg at Carl Christian og Tollef hadde gjort et makeskifte som først ble tinglyst i august 1866. Tollef overtok Myhra til en verdi av 600 sp. Dette ble oppgjort ved at Tollef overtok to pantobligasjoner på hver 200 sp og Carl Christian overtok hans hus i Stixrudgata til en verdi av 200 sp. Huset i Stixrudgata ble etter Carl Christians ønske overdratt direkte til Ole Ellefsen Pukværket. Mange fra grenda emigrerte i disse åra og Carl Christian og Anne Malene bestemte seg også for å reise. Carl Christian og eldstesønnen som var blitt ti år, reiste med skipet «Scotia» i april 1872. Billettene

kostet 64 kr. og de hadde 10 kr. med seg. Reisemålet var Chicago. I september året etter reiste Anne Malene med barna Ragna, Fredrik og Martha. Billettene var betalt og målet for reisa var Audobon, Minnesota, hvor flere fra grenda bodde.

Tollef Halvorsen Lassegard, f.1832, var sønn av gårdbruker Halvor Tollefsen og Aslaug Østensdr. fra Kaasa/Sivertshus på Bø i Telemark. Han kom flyttende til Kongsberg i april 1850 og begynte ved Sølvverket. I desember 1855 giftet han seg med Anne Gulliksdtr. Østby (løkke 32). De fikk tre dødfødte barn, og Anne døde i barselseng i september 1858. I juni 1863 giftet han seg igjen med Anne Cathrine Petersdr. Henschien, f.1837. Foreldre var Peter Henschien og Anne Olsdr. på gården Lie på Eiker. Hun ble i dagligtale kalt Trine mens Tollef ble kalt Tølli.

Tollef og Trine fikk denne barneflokk:

1. Hans Petter, 1864-1915, SA, se nedenfor.
2. Johan Kristian, 1866-1887.
3. Anton Theodor, 1868-1907, kalt Theodor, bodde hjemme i 1900 og var kjørselmann.
4. Anna Laurensia, 1870-1922, g.1892 m. SA Theodor Thorstensen Hoff, 1862-1927. De kalte seg Thorstensen og hadde en datter og to sønner.
5. Sofie Mathilde, 1873-1951, g.1905 m. em. Frithjof Langaas, 1878-1943. Bodde på Mønstreplassen.
6. Halvor, f.1874, død liten.
7. Halvor, 1876-1959, VA, g.1906 m. Janna Tovsen, 1876-1954. Bodde i Møllergata i 1910 med to barn.
8. Hanna, 1879-1961, g.1899 m. Karl Dagbart Rustand, 1878-1913. Se mer Wesselstua (8249-7).

Høsten de flyttet hit hadde de ei tjenestejente på 11 år. Hun het Gunhild Zachariasdr. og var barnebarnet til en tidligere eier, se over. De hadde på plassen 2 kyr og 2 sauer og ellers 1/6 lb hvete, 1/8 lb bygg, 1/2 lb havre og 1 1/2 lb poteter. Ved FT-1875 bodde også Inger Pedersen, f.1818 fra Hedenstad her. Hun var enke etter Tollefs bror. De hadde da 2 kyr, 1 kalv og 3 sauer, ellers av forråd 1/8 tønne bygg, 1/4 tønne havre og 1 3/4 tønne poteter. Ti år seinere bor fremdeles alle barna hjemme. Sønnene Hans Petter og Johan hadde begynt ved Sølvverket, Theodor arbeidet som løsarbeider og datteren Anna var tjenestejente.

Ved FT-1891 har de tatt navnet Myhra, og det ble etterkommernes familienavn. Tollef var kjørselmann med egen hest, fem av barna bodde hjemme og de hadde en losjerende, Christoffer Halvorsen f.1760 på Eiker. Han var enkemann og hus-tømmermann. Ved FT-1900 er Tollef titulert pensjonist og gårdbruker. Husa besto av et våningshus i en etasje med 2 værelser og kjøkken, bryggerhus med bakerovn,

stabbur, lade, fjøs, stall og et skur. Ellers på plassen hadde de: «0,2 Hl Byg – 0,4 Hl Havre – 2 Hl Poteter – 1 Hest (1-3 år) – 1 Hoppe (5-15 år) – 2 Kjør – 1 Kalv – 6 Høns – 1 arbeidsvogn (4 hjuled med 1 spændt)».

Eldste sønnen Hans Petter fikk datteren Anna Olava, f.1890, m. Live Olsdtr. Garder som bodde på Lindteigen. Seinere fikk han datteren Magnhild, f.1903, med Berthe Thonhaugen som da var enke og bodde i Spiten (løkke 46-47).

Tollef døde i 1910. Enka Trine overdro plassen i desember samme året til sønnen Hans Petter. Han overtok noe gjeld, betalte ut søskena og betalte 8.410 kroner inkludert avling, besetning, kjøre- og gårdsredskaper av alle slag, og innbo. Hans Petter var sølvverksarbeider. Under FT dette året står Trine som rentenist og husholderske hos sønnen. Han ble sittende med eiendommen til høsten 1913, da skrev han kjøpekontrakt med Kristoffer Olsen Bjørnsrud. Hans Petter døde bare to år etter på Mønstreplassen, antagelig hos søsteren Sofie. Kristoffer betalte 13.600 kroner, men her var noe innbo og løsøre, samt «faldende gjødsel» verdsatt til 650 kroner. Han giftet seg i april året etter med Anne Karine Vatnås, f.1892, fra Sigdal.

Kristoffer og Anne Karine fikk disse barna:

1. Olav, 1914-2005, g.1943 m. Hjørdis Marie Kuskerud, 1915-1987, fra Strømmen. De har datteren Frøydis. Olav var revisor ved Kongsberg kommune og Hjørdis har drevet vevstue.
2. Paula, 1916, K 1930 g.1941 m. Olav Bakken, 1916-2008, de har en sønn og ei datter.
3. Anna Karine, f.1918.
4. Kristoffer, 1920-1979, g.1943 m. ei dame fra Nord-Norge, ingen barn.
5. Thora Kristine, f.1923, g.1948 m. Finn Thor Hannevig, f.1918 i London. De bodde først 2-3 år i Åsgårdstrand, men flyttet så til Irland hvor de slo seg ned for godt. 6 barn. Thora bodde i Oslo da hun giftet seg og arbeidet som teknisk assistent. Finn var kontorist.

I tillegg til å drive jorda her, var Kristoffer maskin-agent. Han var også snekker, maler og felemaker. Han kjøpte Kvanbekkgården i Klokkebakken da de solgte Myra, men i 1923 kjøpte han eiendommen Småhellebæk, og begynte med dyr igjen. Han arbeidet i mange år som snekker ved Kongsberg og Oplands Trevarefabrikk. Anne Karine døde i 1971 og Kristoffer i 1972.

Den nye eieren, Hellik Kittilsen Lia kjøpte plassen på høsten 1918. Kristoffer forbeholdt seg rett til å bo og bruke plassen fram til april året etter. «Det mulig tiloversblevne av huggen ved og det tiloversblevne av eiendommens avling har selgeren ret til at medta ved flytningen». Prisen for Myhra var nå 19.500 kroner og i tillegg var det løsøre for 4.500 kroner. Eiendomsprisene var høye etter første verdenskrig, og

Hellik fortalte seinere at det var hardt å klare forpliktelsene i 20- og 30-åra.

Hellik var f.1898 og sønn på Lia (løkke 24). Han giftet seg samme året som han kjøpte Myhra i 1918 med Borghild Johansdtr. Aasen, f.1899, fra Vigersløvplassen (løkke 9).

Hellik og Borghild fikk disse barna:

1. Hjørdis, 1918-2013, g.m. Arne Berge, 1920-1991, fra Skien, bodde der. To sønner og ei datter.
2. Betzy, f.1921, g.m. Harry Steingrimsen, 1920-1976, fra Vestfossen. Sønn og datter.
3. Kjell Ivar, 1925-1993, g.m. Aslaug Rukke, 1926-1993. De har en sønn.
4. Knut Asbjørn, f. 1935, g.m. Anne Lise Skaug fra Svarstad. Anne Lise og Knut bodde her fra 1959 til 1963, videre under Lia, 8233-7.

Borghild og Hellik fikk mange år i Myra. Hellik dreiv med tømmerkjøring i Sølvervaskogene i mange sesonger. Om sommeren arbeidet han for Fellesfløtningen ved Lia-hengslet, og han tok over som arbeidsformann ved hengslet da broren Niri sluttet i 1941. De hadde dyr på gården til i 1959, og besetningen var 3 kuer, hest, gris og noen høner slik som på de fleste andre plassene i grenda. De fikk kjøpt Bureplassen (løkke 15) i 1945. Der var det beite for kuene om sommeren, og Borghild var der og melket morgen og kveld. Det var også en liten leilighet i 2. etg. Den ble i årene 1921-1927 leid bort til Sara og Konrad Trollerud (u/løkke 5A).

Hellik døde i 1969, men Borghild bodde her noen år etterpå. Hun døde i 1981 og hadde skjøtet eiendommen over på barna i 1974. Helge Kristiansen, som bodde på Raumyr, brukte jorda noen år. Hovedbygningen ble leid bort i 1972 til Einar Bekkeli, f.1949, fra Ø. Sandsvær, g.m. Liv Dusterud, f.1952, fra Saggrenda. De hadde til da leid hus ute i Hostvedt. Barn: Hege, f.1970 og Ronny, f.1975. Einar dreiv som lastebilsjåfør. De bodde her til i 1978 og flyttet til Kongsberg. Etter det bodde Truls Hedenstad her et par år.

I 1985 ble eiendommen skjøtet over på Frøydis Lia Nilsen og Egil Nilsen. Frøydis, f.1960, er datter av Anne Lise og Knut Asbjørn Lia - se ovenf. g.1981 m. Egil Nilsen, f.1957, sønn av Oline og Odd Nilsen på Rudsmoen.

Frøydis og Egil har disse barna:

1. Therese, f.1982, g. 2012 m. Magnus Askeland, f.1984, bor på Kongsberg og har to barn.
2. Marius, f.1985, samboer m. Marianne Kausberg, f.1986 fra Bodø, bor i Oslo.
3. Simen, f.1991, bor på Kongsberg.

Ekteskapet ble oppløst og Frøydis ble 2.gg. med Hans Almeli, f.1964, fra Skedsmo, de bor her nå. Frøydis er ansatt ved Kongsberg videregående skole som ansvarlig for kantine og internatdrift, og Hans er ansatt i Utleiesenteret A/S på Kongsberg. Hovedbygningen i Myra ble ombygd og restaurert omkring 1987.

Familiebilde: Bak fra v.: Kjell Ivar Lia, Knut Asbjørn Lia og Hjordis Lia (Berg). Foran fra v.: Borghild Johansdatter Aasen (Lia), Hellig Lia og Betzy Lia (Steingrimsen).

Løkke 76 og løkke 77

Løkke 76 ble ryddet i 1770-80 åra av «Kongelig Majestets Justitsraad og Amtmand» Herman Lange som da hadde Augensplass og bygsla Bæver gård. Knud Olsen Medalen på Myhra kjøpte den i 1790 og betalte 150 rd.

Ved oppmålingsforretningen i 1801 står det feilaktig at naboen Abelone Østby er eier. Løkka ble oppmålt fra øst til vest 280 alen og fra nord til sør 190 alen, «noget Berg for øvrig Myhr». Den årlige leia ble satt til 32 skilling.

Løkke 77 ble antagelig ryddet på samme tid som løkke 76. Vet ikke hvem som ryddet den, men en oppseer ved Sølvverket som het Bongrev eller Bongren solgte den til Lars Hansen Froersen på løkke 17. Lars solgte den videre til Knud Olsen Medalen på Myhra i juli 1799 for 20 rd, antagelig en skrivefeil for 200 rd.

Ved oppmålingsforretningen i 1801 ble den oppmålt til å være fra nord til sør 470 alen og fra øst til vest 400 alen, «Bergigt med Skov». Den årlige leia ble det samme som for løkke 76, 32 skilling selv om den er betraktelig større.

Løkkene har seinere tilhørt Myhra.

H.nr. 8294-2 Østbygrenda 40

Gunvald Gravningen fra Landsverkmoen kjøpte tomta her av Hellig Lia i 1954. Gunvald var f.1930, og ble g.1953 m. Bjørg Bæver, f.1932 (løkke 75). De leide hus hos Herman Halvorsen i Spiten den første tiden, og huset her sto ferdig i 1955. Gunvald arbeidet på verkstedet til Olav Bergerud i Dyrmyrskogen.

Bjørg og Gunvald fikk 3 sønner:

1. Gunnar, f.1953, ug. bor på Kongsberg.
2. Torbjørn, 1956-2004, var samboer m. Tina Øverland Olsen, bodde på Kongsberg og har en sønn.
3. Ragnar, 1962-1989.

Bjørg og Gunvald skilte lag sist i 80-åra, og Gunvald flyttet til Sørlandet. Bjørg ble boende her til hun solgte huset i 1993 til Terje Rørås og kjøpte seg leilighet i byen. Hun døde 2006.

Terje Rørås, f.1969, ble g.1996 m. Marit Kongsgård, f.1973. Terje er maskinoperatør ved Koberg A/S og Marit er kundekonsulent ved Kongsberg Gjenvinning.

Marit og Terje har to sønner:

1. Kjetil, f.1997.
2. Kristian, f.1999.

AUGENSPLASS / NEDRE ØSTBY (Løkke 33)

Gml. G.nr. 910 – H.nr. 8295-1 – Østbygrenda 50

Eiere:

	Augen (Pedersen)	1822 – 1839	Peter Larsen Friis
Ca. 1734 –	Peder Præst	1839 – 1839	enka Kari Jacobsdtr. Aas
–	Mogens Johansen Østby	1839 – 1848	enka Kari og Abraham Langeid
– 1747	Mons Pedersen Tømmermann	1848 – 1857	enka Kari Jacobsdtr. Aas
1747 – 1763	Mogens Nielsen Lier	1857 – 1862	enka Kari og Hans Christian Bech
1763 – 1768	Hans Angel	1862 – 1896	Hans Christian Bech
1768 – 1792	Herman Lange	1896 – 1936	Ole Gulliksen Primskot
1792 – 1794	Jens V. Stenstrup	1936 – 1976	Gullik Olsen Østby
1794 – 1799	Ole Larsen Friis	1976 – 2008	Ole Østby
1799 – 1822	Niels Paulsen Aager	2008 –	Birger Østby

Augensplass er den midtre av tre plasser i Østbygrenda. Plassen var stor etter forholdene i grenda og den årlige leia var på 1 rd og 32 sk. Det nevnes i en oversikt fra 1754 at bergmannen Augen har ryddet plassen. I februar 1705 ble en Augen Pedersen nevnt i en rettssak oppe i Hugsted. Kona Ingrid Andersdtr. var vitne i en sak angående et slagsmål, men vi vet ikke om dette er «vår» Augen.

Augensplass/ Nedre Østby og Øvre Østby.

I en rettssak året 1735 er det nevnt at Peder Præst bodde på Augensplass. Kona Kristi Larsdtr. er nevnt i 1739 og fortalte at de hadde bodd på Bæver i fem år. En sønn til Præste Peder, Lars, døde i desember 1733. Han hadde en sønn eller bror, Anders Pedersen Præst, som mistet et barn i 1725.

Den første eieren vi sikkert vet om er Mogens Johansen Østby fra Ringsaker, ble også kalt Mons. Har ikke funnet noen tinglyst handel, men broren Peder Johansen Østby hadde naboplassen på nordsida. Mogens og kona Kirsti Ambjørnsdtr. Thierne ble gift på Ringsaker i mars 1735. De leverte attest fra presten på Ringsaker da de var

til kirke i Kongsberg juli 1738. Kirstis bror Halvor kom flyttende sammen med dem. Søsteren Marthe, enke etter Ole Sivertsen Engeschov, kom flyttende i 1743.

Mogens og Kirsti fikk disse barna vi vet om:

1. Johannes, K 1754 på Kongsberg, omkom i gruva april 1764, 29 år gml. og hadde «12 Klokker Fri» i begravelsen, g.1761 m. Anna Jensdtr. Berger, også kalt Møller, d.1765, 50 år gml., enke etter Peder Alvsen. De bodde på Schwabemoen. Peder hadde løkke ved Lia og faren gifta seg på løkke 28.
2. Johanna Marie, d.1748 10 år gammel.
3. Ingeborg, 1740-1742.
4. Andreas (Anders), 1744-1803, K 1760, g.1774 m. Christine Marie Melchiorsdtr. Deslow, f. ca.1737, enke etter Niels Johansen Ruth. Anders skomakerdreng i 1765 og seinere gruvearbeider. Hadde tre barn og bodde på Rogstadbakken.
5. Mogens, f.1747, d. liten.

Mogens døde i mai 1747, 38 år gammel. Sønnen Mogens ble født etter farens død. Augensplass ble ikke nevnt i skifte etter Mogens så den må være solgt tidligere. Enka Kirsti var forlovet og bestemte at «det ringe Løsøre» skulle gå på auksjon og det innbrakte 5 rd og 50 sk. Gjelda til brødrene Eschil og Joen Thoresen var på ca 16 rd så det ble ikke noe til overs. Kirsti giftet seg igjen i desember 1749 med enkemann Ole Hendrichsen Haas. De bodde på «Svabemoen den Væstre Gade» da det ble holdt skifte etter Kirsti i 1775, de fikk minst 3 barn.

Den neste eieren var Mads Pedersen, også kalt Mons. Han var tømmermann ved Sølvverket. Under rettssaken, som det er skrevet om under, ble det nevnt at han var sønn på Øvre Østby, men slektskapet er ikke bevist. Vi vet lite om Mads. Han står som selger av plassen i mai 1747 til Mogens Nielsen Lier for 170 rd. Mogens lånte 100 rd med pant i plassen og «al min anden LøssøreEiendom af hvad navn nævnes kand».

Mads Pedersen bodde her en stund etter salget, for i april 1749 ble Mads og Mogens Nielsen dømt for ulovlig hogst sammen med naboene Peder Hogsted, Joen Østby og Knud Medalen på Myhra. Mogens tilsto å ha hogd 2 tylter og 9 stokker tømmer innenfor gjerdet til Kvartus-gruva. Mads visste ikke sikkert hvor mye han hadde tatt av dette tømmeret. Etter befaringen på stedet mente retten at det var vanskelig å se om hogsten hadde foregått innenfor gjerdet. Det var også vanskelig å se om stubbene som sto igjen var fra denne hogsten eller om de var eldre. Retten slo derfor fast at de ikke hadde «kundet fuldkommen beviise, at just alt dette Tømmer var huggen inden Giærdet» så de måtte tåle en «taalelig Mulct». Retten kom fram til at Mads skulle betale 6 rd i mulkt og Mogens 1 rd. De skulle også betale noe for tømmeret, men denne summen er ikke oppgitt. I tillegg kom en fjerdedel av saksomkostningene som ble fordelt med 4 rd til Mads og 1 rd 28 sk til Mogens.

Mogens kom til Kongsberg i 1742 med attest fra presten i Ringsaker. Han var sønn til Niels Mogensen Lier og Anna Erichsen. Moren Anna døde her i Østby i september 1750, hun var enke og 83 år gammel. Mogens ble også kalt Mons og skrev seg både som Ringsaker, Lier, Phortmager og Østby. Navnet Phortmager kom fordi han arbeidet med stigene og «fahrkunster» i gruvene. Mogens ble gift på Kongsberg med Malene Mogensdtr. i mai 1744. Hun kom til Kongsberg samme året og hadde attest fra presten i Ringsaker som hadde festet dem. De hadde kjøpt et hus med løkke på Schwabemoen høsten 1745.

Mogens og Malene hadde disse barna:

1. Anne Margrethe, f.1744, g.1771 m. Lars Pedersen Klavstad fra Romedal sogn.
2. Niels, 1746-1773, trolovet m. Martha Larsdtr. Schærven fra Lardal Sogn, fikk datteren Anne Malene i 1773, året da Niels døde av «Stanken i Sextus Grube». Var sprenger ved Stengelsrud Kuldebund i 1765.
3. Mogens, f.1748, g.1781 m. Inger Christine Jensdtr. Brath, minst fem barn og bodde på Sandsværmoen. Starta ved SV som 9-10-åring og fikk pensjon i 1805, men han står også som død. Kalte seg Phortmager.
4. Hillebor, f.1750, d. liten
5. Hillebor Malene, 1752-1791, g.1776 m. Niels Olsen Former, d.1809 64 år gml. Han var fra Hovengen i Sveve og de bodde der før de kjøpte hus på Skytterbanen/Svinegroben, hadde 3 barn. Niels 2.gg.1791 m. Mette Arnesdtr.
6. Jens Christian, f.1754, SA og begynte som 9-åring, g.1786 m. Kiersten Hansdtr., bodde i Tretrumsgata med to døtre i 1801, var pensjonist.
7. Anna, d. mars 1765 på Stengelsrud 8 år gml. Hun døde «af Kopperne».
8. Berthe Marie, f.1758, 1.gg.1784 m. em. Ole Olsen Hasle, d.1785, 50 år gml. 2.gg.1787 m. Henrik Gabrielsen Weis, 1750-1791, fra Eiker, enkemann etter Karen Christine Christophersdtr. Former. Bodde i Møllergata og hadde 3 barn. 3.gg. 1800 m. Peter Sørensen Bagstevold, bodde i Gamlegrenda i 1801, minst tre barn.
9. Johannes, f.1762, skifte 1799, SA, kalte seg Fortmager, g.1792 m. Anne Marie Christophersdtr. Hadde tre barn.

Ved manntallet for Sølvverket i 1765 er Mogens 55 år og har anført i 24 år. Tre sønner i arbeid ved SV og en sønn og tre døtre hjemme.

Mogens hadde to pantobligasjoner på plassen, en på 280 rd til sogneprest Cold fra 1754 og en på 50 rd til Barth. Cold forlangte offentlig auksjon i 1763 og etter flere bud, ble det høyeste budet på 410 rd. Mogens mente den ikke kunne gå under 450 rd og auksjonen ble ikke noe av. Han forsøkte å få nye lån, men da det ikke gikk, solgte han den isteden til en av budgiverne Hans Angel. Angel betalte obligasjonene, men

Mogens mente han skulle ha penger i tillegg og ville ikke utstede skjøtet til Angel. Det endte med rettssak året etter. Naboene Jon Peder og Johannes Østby var blant vitnene. Det viste seg at kjøpesummen var uklar «enten omtrent 330 Rd eller en Snees Rd mindre end ved 1. Auction blev budet». Det ble stilt mange spørsmål om fremgangsmåten i saken, Mogens påsto bl.a at han ikke visste om auksjonen før kvelden før, da han kom hjem fra berget. Men Mogens tapte til slutt saken og måtte utstede skjøtet til Hans Angel.

Mogens og familien flyttet til Vestre Langeid (i dag «den grønne flekken» på østsida av Lågen), og fikk kjøpt plassen i 1767. Mogens døde som enkemann i 1792, 82 år gml.

Hans Angel bodde aldri her. Da han døde ordnet hans søster, jomfru Anne Kongsberg, med offentlig auksjon i juli 1768. Dette gjaldt plassen og «Inventarium og Afgrøde». Herman Lange, «KammerRaad og Secretaire udi Kongl. General Forst Amt» la inn høyeste bud på 500 rd. Han ga jomfru Kongsberg et pantebrev på hele summen, 500 rd. Pantet hadde 1. prioritet og han forsikret at «da Eiendommen i min besiddelse kand vendtes forbedret og ikke forringet i sin Verdi, saa paa denne Capital kand vorde desto mere betrygget».

Ved den første taksasjonsforretningen på Bæver i 1769 står det:

«Hr KammerRaad Lange tilhørende blev opmaalt	
fra øster til væster Ende hvilke var af Længde	706 allen
100 allen paa denne Linnie fra østre Ende var Bredden	155 allen
300 allen paa attermelte Linnie fra øster Ende var Bredden	221 allen
hvor aasen Gierder, fra Nordvæstre Ende til Sødøstre Ende var	378 allen
Bredden eller er i den Sødvestre Ende Een Liden Spidsing paa Gierdet»	

Lange fikk ryddet ei løkke på vestsida av plassen, men den solgte han i 1790 til Knud Olsen Medalen på naboplassen Myhra for 150 rd. Løkka fikk seinere nr. 76. Herman Lange hadde plassen i 14 år, men vi har ingen oversikt over beboerne her. Lange bodde på gården Frydenlund i Lier. På høsten 1792 ble det utstedt skjøte fra «Hans Kongelige Majestets JustitsRaad og Amtmand over til Buskerud Amt» Herman Lange til «Hans Kongelige Majestets Fogd over Numedahl & Sandsværd Fogderier» Hr. Jens Vogelius Steenstrup. Prisen var nå 396 rd og i prisen var det inkludert årets avling. Det var inngjerdet en «Hestehauge». Streenstrup bodde på gården Nordre Aas i Sandsvær og solgte plassen videre alt i august 1794. Dette var vel en ren pengeplassering som han tapte på, for salgssummen var nå 299 rd. Den nye eieren var Ole Larsen Friis.

Ole Friis var født i 1773 og sønn av Lars Knudsen Svenne/Friis og Abelone Jonsdtr. Østby (løkke 32). Han giftet seg i desember 1798 med Live Kirstine Ingebretsdtr. Hugsted, f.1773 i Nordre Hugsted (løkke 27).

Ole og Live hadde disse barna:

1. En dødfødt sønn i 1799.
2. Lars, 1800-1874, g.1823 m. Berthe Østensdtr. Haugen fra Tinn, 1802-1864, se Gaasevolden (løkke 5B).
3. Ingebreth, 1803-1875, K 1820, g.1822 m. Gro Østensdtr. Haugen fra Tinn, 1802-1869, se Lindteigen (løkke 4).
4. Jon Petter, 1807-1873, f. og d. i Svene, g.1825 m. Ingeborg Gulliksdtr. Kaste 1803-1833, fra plassen Kaste i Svene. De reiste til Modum i 1825, men kom hjem og overtok Kaste i 1829. Han var smed og ble ansatt ved SV i 1830. Fire barn. Jon Petter 2.gg.1834 m. Kari Knudsdtr. Bergan, fra Kongsberg, 1795-1856. Fem barn. De kalte seg Langeid. Hadde også plassen Luraas som datteren Ingeborg overtok og Søre Langeid som sønnen Ola overtok.

Ole var sølvverksarbeider, i 1801 var han borhauer ved Ulricha Skjerp, og i 1805 fikk han to års hauerlønn. Han kjøpte plassene Moen og Tronrud i Svene etter at han solgte her i 1799. I 1801 bor enkemann Ole Bjørnsen med to barn og søsteren Kirsti Bjørnsdatter som er enke med tre barn hos Ole på Moen. Se mer om Ole Bjørnsen på Larsplassen (løkke 74). Ole Friis døde på Storemoen 1809 og enka Live giftet seg igjen i 1810 med Lars Jørgensen Trollerud. De fikk tre dødfødte barn og Live døde i barselseng i 1814. Lars giftet seg igjen i Svene i 1818 m. enke Kirsti Johnsdtr. Øvre Lehøvd. Hun hadde Håvardsrudhagan i Svene.

Da Ole solgte plassen i 1799 var det stefaren Niels Paulsen Ager som overtok for 299 rd. Niels var kjørselmann og husnæringsholder og hadde hus på Ageren. Niels hadde giftet seg med Oles mor, enke Abelone Jonsdtr. Østby i desember 1798, to dager før han selv giftet seg. Abelone var fra Øvre Østby og 20 år eldre enn sin ektemann. Hun hadde før vært gift med Lars Knudsen Friis eller Svenne. De bodde på Nymoen og hadde løkke 36 ved Lia.

Abelone og Lars hadde disse barna:

1. Peder, 1771-1838, 1.gg. 1789 m. Barbro Olsdtr. 1768-1803, fra Kleiverud i Svene, seks barn. 2.gg. 1804 m. enke Ragnhild Helliksdtr. Ødegaard, 1765-1828, 3.gg. 1829 m. Kari Jacobsdtr. Aas, 1793-1862. Kari ble gift to ganger til. Peder kjøpte plassen av stefaren, se under.
2. Ole, 1773-1809, g.1798 m. Live Kirstine Ingebrethsdtr. Hugsted, de solgte her til Oles mor og stefar, se over.
3. Johannes, 1775-1805, g.1789 m. Anne Barbara Olsdtr. Korbu. Hadde datteren Abelone og bodde i Treatrumsgata. Anne 2.gg. 1805 m. Ole Stensen Frønsett, hadde to barn.

4. Martha, f.1777, g.1810 m. Hans Martin Pedersen Linnert, f.1785, sønn til Peder Jørgensen Linnert på Skinnarberga.
5. Kristin Maria, (Kirstine) f. 1779, enke i 1840, ble understøttet av Fattigvesenet. Fikk i 1803 en datter med Jørgen Berntsen. Hun var oppkalt etter mormor, Abelone Kirstine, og vokste opp hos henne.
6. John Peter, f.1790, g.1809 m. Maria Olsdr. Bergums, hadde to barn.

Niels, Abelone og de tre yngste barna hennes bodde på Aageren i 1801. Her på plassen sto det tomt. Niels avla i desember 1801 borgereden: «Avholder Borgerskab for udi BergStaden at udsælge Øll og Brød, samt til at logere Bønder, og da man intet fandt imod Hans antagelse, som allerede een Bosadt Mand her paa Stedet..»

Abelone døde januar 1808 og det ble holdt skifte i juni. Hennes barn fikk alle 25 rd i morsarv. Niels giftet seg igjen i august 1808 med Abelones niese Christine Marie Zachariasdr. Østby (løkke 32). Hun hadde vært tjenestejente i Hugsted før hun ble tjenestejente hos tante og Niels på Aageren.

Niels og Kirsti fikk disse barna:

1. Paul, 1809-1811.
2. Pauline Dorte, 1812-1892, døde som fattiglem. Bodde i byen i 1840 hos enken etter Jacob Landsværk sammen med bror Olavus.
3. Hans Petter, 1815, løsarbeider i 1840, bodde i byen.
4. Paul, 1818-1853. I 1842 står det at han til da hadde vært student i fem år hos skriver Paus i Stavanger og 2 år i Christiania.
5. Olavus, f.1822, K 1836, sølverksarbeider
6. En dødfødt gutt i mai 1825.

Niels fikk etter hvert økonomiske problemer og solgte Augensplass i desember 1822 til stesønnen Peder Larsen Friis for 300 sp. Peder overtok en obligasjon på halvparten og betalte resten kontant. I 1825 måtte Niels gi seg, det ble «Opbudsbo» eller konkurs. Boets aktiva, huset på Aageren, flere løkker rundt i byen og en eiendom i Bævergrenda var på hele 1.419 sp. Men det hjalp lite da passiva var 1.473 sp og det ble et underskudd på 54 sp. Eiendommen som han hadde igjen i grenda, Storemyhr (løkke 56-57), ble solgt på 5. gangs auksjon til Adam Bryn for 160 sp, se løkkene under Brynsplass.

Niels og Kirsti kan ha bodd her for stesønnen Peder og kona kom ikke flyttende fra Sveve før i 1826. Niels levde til 1833 og da er konklusjonen i skiftet «at Boet Intet eier til Skifting». Kirsti bodde hos svogeren Johannes Ager da hun døde i januar 1839, og det ble holdt skifte. Løsøret ble solgt på auksjon og hun hadde tre tomter på Aakeren, men kravene var så mange at det endte med et falittskifte. Barna Pauline, Hans og Olavus bodde i 1840-åra hos Ole Pytte som var en slektning.

Peder Larsen Friis var født 1771 og sønn til Abelone og hennes første mann Lars Knudsen Friis. Han giftet seg første gang 1789 m. Barbro Olsdtr. f.1770 og datter til Ola Olsen og Inger Ivarsdtr. på Kleiverud u/Gvam i Svene. Peder og Barbro arvet plassen etter hennes foreldre. De fikk seks barn, tre døtre vokste opp. Peder ble nødt til å flytte fra Kleiverud da kona Barbro døde i 1803. Han giftet seg andre gang i 1804 med Ragnhild Helliksdtr. Hun var født 1755, 16 år eldre enn Peder og enke etter SA Christen Evensen fra Ødegaard u/ Gaasum. De hadde også plassen Hakkelberg u/ Foss fra 1808 til 1839, som de leide ut. Peder og Ragnhild fikk ingen barn, men begge hadde barn fra sine første ekteskap.

Peder var sølvverksarbeider. Han var sjakthauer i Nye Segen Gottes gruve i 1801 og ved nedleggelsen i 1805 var han i Juliane Maria gruve og hadde fem barn å forsørge. Han fikk hauerlønn 4 sp 48 sk i fem år. Peder ble pensjonist alt i 1812 bare 40 år gammel, han var «Skadeheftig efter Attest».

Peder og Ragnhild flyttet hit, som nevnt over, i 1826. Året etter kjøpte han halvparten av Lindteigsetra av nevøen Ingebreth Olsen Friis på Lindteigen. Han betalte nevøen 50 sp. Ragnhild døde i mars 1828 og Peder giftet seg for tredje gang året etter i Svene med Kari Jacobsdtr. Aas. Hun var født 1793 og datter til Jacob Andersen Aas og Jørand Olsdtr. på Kari-Ås i Svene. Kari hadde vært tjenestejente på Kongsberg før hun flyttet hjem igjen i 1825. Peder døde i juli 1838 og det var skifte året etter. Augensplass og Lindteigsetra ble taksert til 300 sp og innbo og løsøreeffekter til 81 sp. Det var lite gjeld og det ble 268 sp til deling mellom Kari og Peders tre døtre fra første ekteskap. Datteren Abelone var død og arven gikk til hennes datter Ingeborg. Kari fikk sitte med plassen mot å påta seg gjeld og utbetaling av arv.

I 1840 bor Anders Jensen Lia fra Gaasevolden og kona Astri Nilsdtr. på plassen sammen med Kari. Anders døde dette året i oktober 68 år gammel, og Astri flyttet til søsteren Goro på Larsplassen. Ett år seinere losjerte også Olea Olsdtr. Bakken (løkke 55) her, hun var 22 år og løsarbeider. Kari giftet seg igjen i mai 1840 med Abraham Halstensen Langeid (løkke 1B). Abraham var født 1807 og sølvverksarbeider. Han arbeidet rundt 1844 ved et pukkverk og seinere fast ved Armen gruve fram til han døde i oktober 1848. Han døde «ved i Sindsvaghed at hænge sig paa Pladsen Østby» i låven. Kari fikk en pensjon på 48 skilling som i 1857 økte til 116 skilling pr. berg-måned. Dette året bodde Olavus Larsen Sahlgaard her. Han var 19 år og arbeidet ved pukkverket ved Gottes Hülfe in der Noth.

Kari giftet seg tredje gang i desember 1857 med Hans Christian Christophersen Bech. Hans var 31 år og Kari var over 60 år. Hans var født 1826 og sønn til Christoffer Jørgensen Bech og Malene Olsdtr. Liane. Far til Hans døde tidlig og moren, Hans og tvillingbroren Jørgen bodde for det meste i grenda. Som 13-åring var Hans hos Morten Olsen i Hugsted og han hadde da understøttelse. I 1840 var han på Latherplassen og broren på Vigersløvplassen som tjenestedreng, se mer der. Hans begynte i Sølvverket

i 1841 og var da fast i Armen gruve. Noen år seinere flyttet også Hans opp på Vigersløvplassen til broren.

Kari døde i mars 1862, 68 år gammel. Hans overtok etter at de i 1858 hadde skrevet gjensidig testamente, den som overlevde den andre skulle arve alt. Hans fikk i februar 1863 en datter i Svene, Anne Malene, med Mari Kittelsdtr. Kristensbraaten. Det ble ikke noe bryllup med Mari, for Hans giftet seg i januar 1863 med Barbro Marie Gjertsdtr. Heggen fra Latherplassen (løkke 14).

Hans og Barbro fikk disse barna:

1. Amalie (Malla), 1863-1941, K 1878, g.1884 m. Borger Pedersen Sandengen, 1862-1910 fra Øvre Eiker. Borger var sag- og bryggeriarbeider. De hadde 4 sønner og 5 døtre, bodde i Dyrmyrgata.
2. Anna Gunhilda (Hilda), 1866-1938, K 1880, g.1889 m. Ole Gulliksen Primskot, 1863-1938. De overtar.
3. Karl Kristian, 1868-1876.
4. En dødfødt datter i 1874.
5. Charlotte Kristine (Lotta), 1878-1932, K 1892, g.1898 m. Karl Johan Alfred Dørsjø, 1873-1950, våpenarbeider. Bodde på Krudthusmoen i 1910 og hadde 3 sønner og 4 døtre.
6. Lava Marie, 1880-1952, K 1895, g.1905 m. Karl Andersen Fiskum, 1875-1955. Bodde også på Krudthusmoen og hadde minst 3 barn.

Ved FT-1865 hadde de fått datteren Malla og på plassen hadde de «2 Kveg – 2 Faar – $\frac{1}{4}$ Lb Byg – $\frac{1}{2}$ Lb Havre – 1 Lb Poteter». Ti år seinere hadde de tre barn og av forråd fantes «1 Faar – 2 Kjør- $\frac{3}{8}$ Tønne Byg – $\frac{1}{16}$ Tønne Havre – 1 Tønne Poteter». Hagbart Syvertsen Balfoed på 18 år var sølvverksarbeider og losjerte hos dem. (Se Balfodplassen). Ved FT-1885 hadde datteren Malla giftet seg og de tre andre bodde hjemme. Hilda var tjenestejente hos foreldrene. Hans var ansatt i Sølvverket til han gikk av med pensjon i 1887. Pensjonen var da 364 kroner av ei årslønn på 520 kroner.

Hans og Barbro var nå godt opp i årene og datteren Hilda og mannen Ole Primskot overtok plassen i august 1896. De betalte 2.600 kroner og ei ku og en del løsøre ble verdsatt til 200 kr. Hans og Barbro skulle ha føderåd «paa Levetid Husly i det vestre værelse af Bygningen med adgang til Kjøkken og nødvendig ytre rom – skaffe os fornøden Ved i ophuggen Stand». Dette ble etter beste skjønn taksert til 60 kr pr. år og for 5 år 300 kr.

Ole og Hilda fikk disse barna:

1. Hjalmar Gustav, 1889-1963, K 1903, g.1914 m. Ingeborg Marie Myhra, 1891-1975, fra Bromyhr i Jondalen. Hadde 3 sønner og en datter, bygde hus på det som seinere ble kalt Østbyløkka i Sexesgate.

2. Anna Borgine, 1891-1979, K 1905, 1.gg.1916 m. Trygve Skogen, 1891-1917, en sønn, 2.gg.1930 m. Harald Emil Skogen, 1888-1967, se løkke 11B.
3. Helga Ovidia, 1893-1896.
4. Valborg, 1895-1896. Helga og Valborg døde med en dags mellomrom i mai.
5. Ingeborg Marie, 1897-1976, K 1911 (med Særdeles godt), g.1918 m. Niri Kittelsen Lia, 1894-1988, se Lia (løkke 23).
6. Kristian Alfred, 1899-1992, K 1914, g.1922 i Porsgrunn m. Olga Aasland, 1900-1980, fra Tørdal. Han var vognmann i Porsgrunn og de hadde 2 døtre.
7. Betzy Henriette, 1901-1910.
8. Dagmar Otilie, 1904-1993, g.1928 m. Gjermund Gulliksen Fosso, 1897-1986, fra Hovin. Han var malermester og drev maleforretning i byen. Hadde 2 sønner og bodde på Brydeløkka.
9. Gullik Oskar, 1906-1991, g.1930 m. Ragnhild Sandsbråten fra Sigdal, 1905-1982, de overtar.
10. Thormod Arnold, 1908-1992. Til Canada i 1928, g. der 1935 m. Annie, kanadisk borger av norske foreldre fra Stavangerkanten. Bodde i Vancouver, B.C. og dreiv som fisker, 2 sønner og 2 døtre.
11. Ole, f.d.1914, hjemmedøpt av lærer Thomassen, ble 1 ½ måned gammel.

Ole Primskot kalte seg også Østby, men ble i grenda kalt Ola Bekk. Han drev som kjørselmann og hadde egne hester. Ved FT-1900 besto bygningene på plassen av våningshus i 1. etasje med 2 rom og kjøkken, bryggerhus med bakerovn, ladebygning, fjøs, stall, skur og stabbur. Besetningen var på 3 hester, 2 kuer, 1 kalv og 16 høns. Våningshuset ble påbygd i 1909. Noe seinere ble det bygd nytt fjøs.

Bevergrendsjenter, ca 1910. Bak fra v.: Inga Finnebråten, Ingeborg Østby, foran Anna Østby.

Østbyfamilien 1928. Bak fra v.: Hjalmar, Anna, Dagmar, Ingeborg og Kristian Østby. Foran fra v.: Tormod, Ole og Hilda, og Gullik .

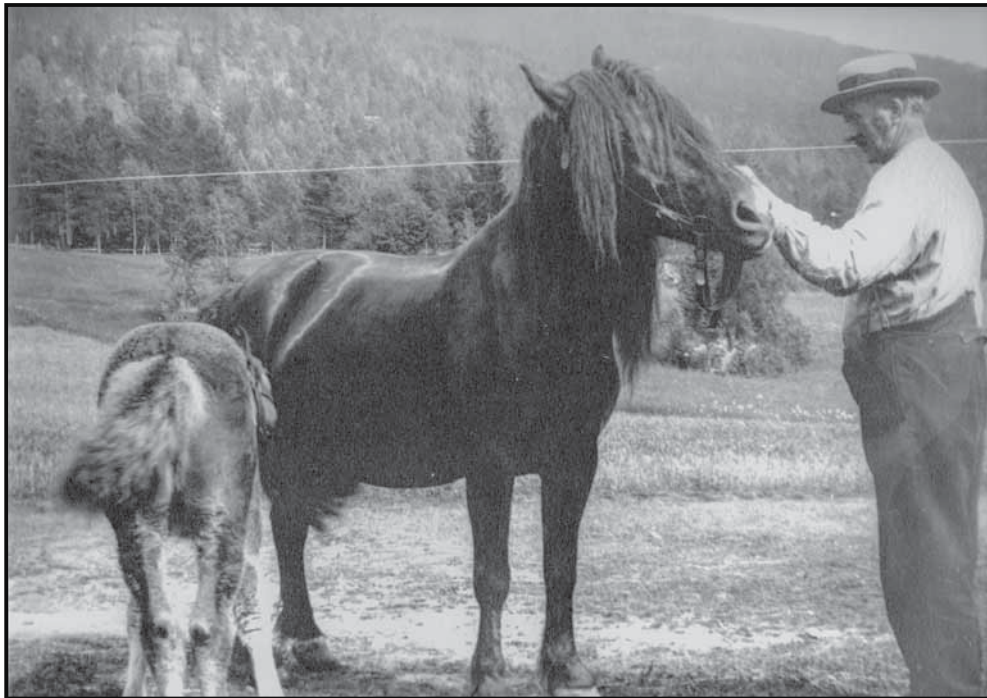

Østby. Fra begravelsen til Gullik Primskott i 1915. Ole Gulliksen Østby foran ved hest nr 2.

Svigerfaren Hans Bech døde i september 1901, og svigermoren Barbro fikk en enkepensjon på 104 kr. Hun døde 1916. Oles far Gullik Christoffersen hadde Søre Primskot i Svene fra 1871-1904. Sønnen Ole overtok også Primskot, men solgte den i 1910. Faren Gullik var da enkemann og flyttet hit til Østby. Oppunder jul skrev han en leiekontrakt med sønnen her på Østby. Han skulle ut sin levetid ha husly i kvistværelset. Om han ønsket det, skulle han ha rett til å ha andre personer der som også skulle ha adgang til kjøkkenet. Ole og seinere eiere skulle levere hjemkjørt, hogd og oppkappet ved til hans plass på kjøkkenet. Ble ikke veden levert i rett tid kunne han skaffe den på annen måte, men den utgiften skulle ikke overstige 30 kr. i året. Husly og ved ble verdsatt til 180 kr. i året og som sikkerhet pantsatt i plassen. Gullik døde i august 1915 og ble begravd i Svene.

Ole dreiv med tømmerkjøring på vinterstid, noe for Sølvverket, men mest lenger av lei. Som andre «kjørselmenn» kjørte han også varelass til kjøpmenn i Numedal. Han ødela seg ved tømmerkjøring våren 1938 og døde av skadene. Noen måneder etter døde også kona Hilda.

Sønnen Gullik hadde overtatt i 1936 og han var som nevnt over gift med Ragnhild Sandsbråten fra Sigdal.

Ole Gulliksen Østby.

Gullik og Ragnhild fikk disse barna:

1. Gudveig, f.1932, g.1955 m. Ole Dahlen, 1923-2006, bor i Olavsgate og har en sønn og en datter.
2. Ole, f.1944, g.1971 m. Ellen Løvgren, f.1950, fra Notodden, de overtar.
3. Anne Lise, f.1947, g.1970 m. Leiv Larsen, f.1941, fra Nærbø på Jæren, bor der og har en sønn og to døtre.

Gullik hadde tidligere arbeidet på hengsle og vært lastebilsjåfør, bl.a. kjørt øl for Brødr. Mohagen. Først i 30-åra bygde han opp en revefarm på gården. Nytt uthus ble bygd i 1940, bare fjøset ble beholdt av det gamle og stabburet ble flyttet samme år. Han kjørte tømmer med hest opp i Numedal 2-3 sesonger i slutten av 40-åra, men siden var det full sysselsetting med pelsdyr og gårdsdrift. Gullik var svært hesteinteressert og hadde periodevis 2-3 hester. Han var en av ildsjelene i Kongsberg Travelskap og var formann der noen år, ble også æresmedlem. Det ble slutt med krøtter i 1975, og pelsdyrfarmen ble avviklet i 1970. Ragnhild ble skrupelig og bodde på Skavangertun de siste åra, hun døde i 1982 og Gullik levde til 1991. Sønnen Ole hadde overtatt i 1976.

Ole og Ellen fikk disse barna:

1. Kristine, f.1971, g.1998 m. Ståle Johannessen, f.1968, bor i Bærum og har to barn.
2. Birger, f.1973, g. 2013 m. Christel Næss, f.1981, de overtok.
3. Håvard, f.1979, g. 2010 m. Hanne Thelin, f.1982, fra Skien, bor i Oslo og har en datter.

Ole og Ellen bygde i 1975 et nytt våningshus, dette ble skilt ut som egen eiendom og fikk h.nr. 8295-2. Ole er skogbrukskandidat og var lærer ved yrkesskolen for skogbruk i Saggrenda. Han arvet farens interesse for hester og hadde i mange år oppstallingsplasser for hester i tillegg til de han hadde sjøl. Han er også engasjert i travsporten og har vært dommer ved travbanene i Drammen og Jarlsberg. Ellen er utdannet håndarbeidslærer, men har arbeidet med EDB, vært lærer og kursleder. Var også ansatt ved Manpower i Kongsberg. Begge er nå pensjonister.

Birger overtok eiendommen i 2008 og bygde ny hovedbygning som sto ferdig i 2010. Den gamle ble revet. Birger er produksjonsplanlegger ved KDA og Christel er ansatt i Sparebank1.

Birger og Christel har sønnen:

1. Tormod, f.2014.

ØVRE ØSTBY

(Løkke 32)

Gml. G.nr. 911 – H.nr. 8296-1 – Østbygrenda 51

Eiere:

1720 – 1730	Peder Johansen Østby	1856 – 1872	enka Ingeborg Zachariasdtr. Østby
1730 – 1732	enka Karen Joensdtr. Østby	1872 – 1931	Andreas Gulliksen Østby
1732 – 1747	enka og Ole Tollefsen	1931 – 1964	Gustav Andreasen Østby
1747 – 1786	Joen Peter Pedersen Østby	1964 – 1986	Andreas Østby
1786 – 1831	Zacharias Joensen Østby	1986 –	Vidar Østby
1831 – 1856	Gullik Evensen Garder/Østby		

Plassen Østby er den nordre av tre plasser i Østbygrenda. Den blir seinere kalt Øvre Østby. Grunnleie på plassen var 72 skilling. Den eldste eieren som vi kjenner til er Peder Johansen Østby fra Ringsaker. Uvisst om Peder rydda plassen. Åtte generasjoner av denne slekta har eid og bodd på øvre Østby sammenhengende fram til i dag.

Vi må anta at Peder var ved Sølvverket. I manntallet for 1724 står en Peder Johansen Hedemarken, 36 år, har en sønn, anfart 1 år som knekt og 1 år som sprenger. Bare antall sønner er nevnt i dette manntallet. Dette kan være vår mann. Vi kan ikke finne noen av barna døpt på Kongsberg så de må ha kommet etter at barna er født. Peder var gift med Karen Joensdtr. også kalt Østby.

Øvre Østby.

Peder og Karen var begge fra Ringsaker. Peder var sønn på en av to Østby-gårder som i dag har navnet Austby. Foreldrene var Johannes Kristensen Østby (d.1736, 95 år gml.) og Kjersten Gulbrandsdr. (d.1734, 66 år gml.) Det ble holdt skifte i mars 1736. Det var da 7 barn, 5 sønner og to døtre. Sønnen Peder og familien hadde flyttet til Kongsberg. Seinere kom broren Mogens Johansen Østby og kona, de hadde naboløkka Augensplass eller Nedre Østby noen år, mer der. Broren Gulbrand Johansen Østby kom til byen noe før sin «Qvinde» Sønou Olsdr. som kom fra Ringerike sogn i 1738.

Peder og Karen hadde i alle fall disse barna:

1. Kiersten, d.1775, 60 år og 4 mnd, 1.gg. 1732 m. Niels Thomassen Spiten, se Nordre Spiten (løkke 18). 2gg. 1765 m. em. Fredric Hansen Froersen (løkke 5A), de bodde på Mogen i Svene.
2. Ziri/Sigri, d.1764, 45 ½ år gammel, de betalte for 12 klokkeslag. «døde udi Barne-Nød uforløst». Skifte 1764, g. 1741 m. SA Hans Rasmussen Smaaland, f. ca.1709, skifte 1793. Hadde plassen nordre Smaaland eller Sæterdahlen i Kjennerudgrenda og fikk åtte barn. Hans 2.gg. m. Kari Johannesdr. De hadde minst 2 barn.
3. Johannes, K 1740, d. mai 1772, 49 ½ år gml. han «faldt sig til døde paa gl. Segen Gottes Grube» og fikk alle klokker fri ved begravelsen, skifte samme året, g.1748 m. Eva Johannesdr. Aasland, bodde på Schwabemoen. Hadde ingen barn. Johannes hadde løkke 21. Eva ble 2.gg.1776 m. SA og em. Johan Olsen Smaaland på Tislegaard.
4. Joen Peter, d.1786, 61 år gml. g.1749 med Christine Marie Zachariasdr. Smitt. Overtar plassen.
5. Mads/Mons, han hadde naboplassen Augensplass (løkke 33), mer der.

Peder døde i januar 1730 og Karen giftet seg med em. Ole Tollefsen mars 1732. Dette året står han i manntallet med «Eget hus paa Bæver» og var hauer i Christianus Sextus Grube. Han har 1 sønn ved Sølvverket og 2 sønner og 2 døtre. Uvisst om dette er egne barn eller stebarn. Han begynte ved Sølvverket før 1700 og har nok kommet til Kongsberg sammen med familien, for faren var også bergmann. Ole var f. ca. 1672 på Hedemarken, mulig også fra Ringsaker. Ole Tollefsen er nevnt i manntallene i 1711 og 1724, dette er nok vår Ole selv om alderen spriker, noe som ofte skjedde. Ole Tollefsen kjøpte i mai 1714 en plass av Schwabe som da bygslet Bæver gård. Se mer på Lille Bæver (løkke 14+15).

Ole ble pensjonist og de følte at på grunn av alderdom og skrøpelighet klarte de ikke å holde plassen vedlike. De overlot derfor plassen i juli 1747 til Karens sønn Joen Peter som hadde returnert fra Arendal. Han «Overtar Vores ringe Løssøre mot Husly

for vores levetid. Har clareret med sine øvrige Myndige Søsken». Prisen ble satt til 72 rd. Joen Peter hadde fått en sønn som ble kalt Torbjørn i september 1744 med Boel Olsdtr. fra Aardahl i Sogn. På grunn av denne hendelsen ble han i januar 1745 «publique absolvered» av presten på Kongsberg. Joen Peter hadde allerede reist til Arendal og det ser ut til at han unngikk straff.

I april 1749 ble Joen Peter dømt for ulovlig hogst sammen med naboene Mogens Nilsen og broren Mads Pedersen på Augensplass, Knud Thoresen på Myhra og Peder Iversen i Hugsted. På et av rettsmøtene representerte Ole Tollefsen stesønnene Joen Peder og Mads Pedersen, dermed ble det bekreftet at de var brødre. Joen Peter innrømmet å ha hogd 4 tylter og 4 stokker i Haavaldsrudskogen og 1 tylt og 8 stokker i «Bæver Skov som Hans Majestets tilhørende». Tømmeret var til nytt hus, og huset hadde han alt begynt å lafte. Han mente at han hadde tillatelse av eieren til å hogge i Haavaldsrudskogen. Hogst i Bæver skog utenfor egen innhegning var ulovlig da han ikke hadde innhentet tillatelse på forhånd. Retten fant ikke ut hvor han hadde hogd mest tømmer, derfor ble de enige om at Joen Peter skulle dømmes til å betale for alt tømmer, 6 tylter. Tømmeret ble taksert til 5 rd pr. tylt. Om han ikke betalte denne mulkten på 30 rd til Kongens Casse, ble tømmeret konfiskert. Han måtte også betale sin fjerdedel av saksomkostningen som ble 5 rd 28 sk. Alt skulle betales innen 15 dager etter forkynnelsen av dommen.

Joen Peter giftet seg i desember 1749 med Christine Marie Zachariasdtr. Smitt, datter til SA Zacharias Thomasen Smitt og Dorthe Henriksdtr. Henschen. Moren Dorthe døde her på Østby i 1766.

Joen Peter og Christine fikk disse barna:

1. Abelone, f.1750, skifte 1808, 1.gg.1771 m. SA Lars Knudsen Svenne/Friis, 1741-1797, skifte 1797, 2.gg.1798 m. em. Niels Paulsen Aager. Niels 2.gg. 1808 m. Christine Marie Zachariasdtr. Østby, niese til Abelone. se nedre Østby (løkke 33). Mer om Abelone og familien på Augensplass (løkke 33).
2. Peder, 1752-1753
3. Zacharias, 1755-1830, K 1768, 1.gg.1780 m. Dorthe Olsdtr. Sunde, ca.1764-1794. 2.gg.1795 m. Anne Svendsdtr. Graaten fra Svene, de overtok.

Joen Peter begynte ved Stengelsrud pukkverk som elleveåring, og arbeidet i 1765 som hauer ved 2. Revir.

Moren Karen ble begravet desember 1757, 72 år gml. Familien betalte for «Alle Klokke» under begravelsen. Hun ble lagt i kiste med en liten pike fra Schaareplassen som også het Karen og var 1 mnd. gammel. Stefaren Ole ble 88 år og døde mars 1760, også for han ble «Alle Klokke betalt».

I 1769 ble den første taksasjonforretningen på Bæver Grund foretatt og

«Platzen blev opmaalte fra øst til væst som var i Længde	576 allen
udi østre Ende var Bredden fra Noer til Søer	84 allen
335 allen paa Lang Linnien fra østre Ende var Bredden	253 allen
460 allen paa forhen breskrevne Lang Linnie var Bredden	285 allen
udi den væstre Enden var Bredden	175 allen
Een Viidere var fra denne sidste Bredde udi den Nordvæstre Ende og Hiørne, Een Running til væster 34 allen lang som hører til forrige længde af Platzen.»	

Året 1767 bodde Torger Bentsen, 4 ½ år hos dem, mora var død og fra Rollag. I oktober 1771 døde enkemann og sjaktstiger Hans Monsen, ”som paa nogen Tid har opholdet sig udi Østby hos Jon Pedersen Østby, var ellers Stiger Mogens Hansens Fader, Pensjon, 70 aar. Betalt Alle Klokke.” Hans var fra Viger på Furnes og hadde vært gift med Kirsten Johannesdatter som døde i 1763. Hun kan være en søster til Peder Johansen og dermed tante til Joen Peter som nå hadde plassen. Stiger Mogens Hansen, som er nevnt over, døde her som ungkar i 1783, 56 år gml. Ei jente kalt Martha på 11 år døde hos dem i 1785 av krillen, hun var datter til avdøde Colbjørn Helliksen Dagalia.

I april 1786 døde Joen Peter, og kona Christina fikk en pensjon på 48 skilling pr. bergmåned. Sønnen Zacharias overtok, men ingen overtakelse er tinglyst så han hadde ikke «hjemmelsbrev paa pladsen». Derfor står Joen fremdeles som eier i 1787. Da var det ifølge branntakstene disse husa på plassen: «8-lafted Vaanhuus under SteenTag med 6 fag Vinduer, 2 Kakkellovner og SkaarSteen. Takst 60 rd. 8-lafted Løe og Lade med 4-laftet KoeStald under BordTag. Branntakst 10 rd. 4-lafted BryggerHuus med Bagerovn og SkaarSteen under BordTag. Takst 10 rd.» Tjue år før var det ikke bryggerhus på plassen, men da hadde de et lite FørHuus taksert til 2 rd, KoeStald og Lade sto da i 14 rd.

Ved en oppmålingsforretning i 1801 ble all jord som var tillagt plassen siden 1769 oppmålt. Zacharias hadde lagt til et jordstykke på nordsida: «et Stykke som fra Øst til Vest paa Midten 150 Alen, mest smalt i østre og væstre Ende formedelst det meget Berg er, for det meste udyrkværdig og Skoven ubetydelig». Det ble 12 sk i tillegg på grunnleia, som nå ble økt til 1 rd 12 sk.

Zacharias og Dorthé fikk disse barna:

1. Karen Margrethe, 1780-1843, K 1793, Skifte 1843, g.1813 m. soldat Knud Pedersen Ruud 1786-ca.1864 fra Fiskum på Eiker. Knud var kjørselmann, og sagarbeider i 1840, hadde 4 barn, bodde i Stixrudgata og hadde ei grasløkke. Hun ble ofte kalt bare Margrethe.

Før Karen og Knud kunne gifte seg i april 1813, skjedde det dramatiske ting: «Ungkarl Thore Christensen Docka og Pige Karen Zachariasdatter af Kongsberg havde besluttet at indtræde i Egteskab med hinanden til hvilken Ende det blev

lyst for dem af Prædikestolen 3de Gange, men da ægteskabet skulde fuldbyrdes og Vielsen skie ønsked Pigen at Foreningen maatte gaae ind igien, hvor og ovennevnte Ungkarl indvilget, i hvilken anledning de begge mødte hos Sognepresten tillige med sine 2de Kautionsmænd Husnæringsholder Niels Aager og Snedker Tosten Røraas, og den 12de Mars 1813 og i disse Mænds Forhør erklerede, at de ikke nu ønskede at holde Brydlup med hinanden, men de erklærede hverandre aldeles fri, fra denne geistlig indgagne Forbindelse, hvilken Erklæring saaledes blev indført i Kongsberg KirkeBog Fol.194 og underskrevet saavel af begge Vedkommende saa af de 2de nærværende Vidner». Thore var sønn av Christen Thoresen Gravningen og Anne-Margrethe Svendsdtr. Han giftet seg også seinere og stiftet familie.

2. Christine Marie (Kirsti), 1782-1839, K 1794. Hun var tjenestejente hos Hans Ørn i 1794 og i 1801 hos Ingebret Børresen i nordre Hugsted, g.1808 m. enkemann Niels Paulsen Aager som var tante Abelones annen mann! Se Nedre Østby (løkke 33).
3. Barbro Maria, 1785-1840, K 1798, Skifte 1841, g.1804 m. Christian Olsen Hugsted. Se Myhra løkke 34.
4. Jon Peter, 1789-1837, K 1803, g.1819 m. Ingeborg Maria Henrichsdtr. Beier, 1791-1872, d. i Amerika. (se løkke 64). Hadde 6 barn og bodde på plassen Tangen i Kjennerud-grenda. Jon Petter ble avskjediget fra Sølvverket i 1823. Det står: «som ere tillagde 1 aars lønn – god helse - gift – to børn – god opførsel – har plads – gjeld – 1Koe – arbeidet ved Pukværkene». Ingeborg 2.gg. august 1841 med em. og pensjonist Johan Fredrik Erichsen Stordalen. Johan døde i august 1847 og plassen solgte Ingeborg i 1850 til svigersønnen Thore Olsen Lyng, se Hugsted (løkke 26). I august 1853 reiste hun til Amerika sammen med to døtre og svigersønnen. Ingeborg var da 62 år og hun døde der i februar 1872.
5. Dorthea, f.1792, K 1805, 1.gg.1834 m. enkemann Frode Fredrichsen Boch/Spiten på Nordre Spiten (se løkke 18), 2.gg.1846 med em. og SA Lars Mortensen Otterbeck.

Dorthe døde på høsten i 1794, to år etter at yngstejenta ble født. Det ble holdt skifte og taksten på plassen var 200 rd og løsøret vel 57 rd. Det var ikke gjeld på plassen og arven til Zacharias ble 120 rd, sønnen 40 rd og de fire døtrene fikk 20 rd hver. Alt ble utlagt i plassen. Dorthes gangklær ble gitt til døtrene. Husa som under branntaksten i 1787 var 8-laftet var nå blitt 6-laftet! I tillegg kom et vedskjul av bindingsverk og et 4-laftet sommerfjøs dels med jord og dels med spontak. De hadde også en sort liten kollet ku, en rød ku med horn, 2 sauer og 4 lam. Det ble presisert at avstanden til Kongsberg var ½ mil. Som nærmeste pårørende er nevnt en Henrich Wærner, det må være på Dorthes side. I 1804 er det skifte etter Henrich Wærner og han testamenterte 400 rd til deres datter Barbro. Hun skulle dele hundre av dem på sine fire søsken. Arven var utlagt i boets tilgodehavende og kom godt med da hun og mannen kjøpte Myhra samme året.

Zacharias giftet seg for andre gang i mai 1795 med Anne Svendsdtr. Graaten fra Svene. Født 1760 og datter til Svend Simonsen og Gunhild Olsdtr. på Nordre Graaten i Svene.

Zacharias og Anne fikk disse barna:

1. Gunhild Marie, 1795-1821, alderen feilaktig oppgitt til 22 år.
2. Ingeborg Marie, 1798-1868, K 1811, g.1825 m. Gullik Evensen Garder fra Svene, 1798-1860. De overtok plassen.

Det oppgis at Zacharias begynte ved Sølvverket i 1764 da han var 9 år, men det må ha vært litt tidlig for han står ikke i manntallet for 1765. I 1801 var han sjaktunderstiger i Juliana Haab gruve. De fem yngste barna bodde hjemme på Østby. Ved nedleggelsen fire år seinere er han sjaktstiger ved et skjerp på Nordre Side av Ulricha Gruve, får ei lønn på 6 sp 48 sk pr. bergmåned i 5 år. Han har tre barn hjemme å forsørge. I 1812 var han i arbeid igjen ved Norske Løve gruve og i august samme året ble han pensjonist «57 Aar 1 maaned - gift - 2 døtre hjemme - har 1 Koe - Arvet plassen - i Dronning Juliana Maria Grube». Men tolv år seinere er Zacharias igjen i arbeid «Anfarer Schærpet No 5 paa Vinoren. Er 70 aar - har anfart siden 1764 - god opførsel - svagelig av ælde - Plads med Gield 100 Spd - Føder 2 Kiør.»

Zacharias døde St.Hans-aften i 1830 og det ble skiftet året etter. Anne tar skifteutlegg og plassen takseres til 200 sp. Zacharias satt etter forholda godt i det. Han hadde «rede Penger» 5 rd og hadde lånt ut penger til sønnen, svigersønner og andre i grenda, ca. 105 sp. Enka Annes arvedel ble 199 sp, sønnen 57 sp og de fem døtrene 29 sp hver som ble utlagt i plassen. Anne døde i 1833.

Det ser ut som Ingeborg og Gullik tok over året etter at faren Zacharias døde - «Arvelig tilfalder Ingeborg som eneste Arving». Hun var den eneste gjenlevende fra annet ekteskap. Ektemannen Gullik var født 1799 og sønn av Even Nirisen og Thore Gullichsdtr. på Nordre Garder i Svene. Han og Ingeborg bodde der de første årene etter at de giftet seg i 1825.

Gullik og Ingeborg fikk disse barna:

1. Even, f.1825 på Garder i Svene, g.1854 m. Berthe Borgersdtr. Baglien f. ca. 1837, far var Borger Sørensen Baglien, Jondalen. Han arbeidet ved Gottes Hülfe in der Noht i 1848. Minst 2 barn. I 1860 bodde de i Bagli, men i 1868 under skiftet til faren Gullik hadde Even vært i byen i 14 dager og ellers visste de ikke hvor han var.
2. Zacharias, f.1828 på Garder og dp. i Svene, K 1843. Han var i Bergen i 1848 og emigrerte til Canada, døde der.
3. Anne, 1832-1858, d. i barselseng, K 1846, g.1855 m. Tollef Halvorsen Lassegaard, fra Telemark, se Myhra (løkke 34).

4. Thora Kirstine, 1835-1917, K 1849, g.1859 m S.A. Johan Syversen Lund, 1836-1915. Sønn til Syver Gregersen Lund og Berte M. Muggerud. Bodde på Nordmoen (Korpemoen) og hadde minst 3 barn.
5. Gullik, f.1840, K 1855. Gullik flyttet til Skien i 1857 og fikk attest av presten februar 1860. Blir utlagt til far for en sønn, Gustav Adolf i 1862, men «skal med Ed ha frasagt sig Peterniteten». Mor var Marte Karine Rasmusdtr. Brua, og Gustav ble bortsatt hos Johan Myhra på løkke 48 i 1865.
6. Andreas, 1846-1930, K 1860, g.1883 m. Ingeborg Nilsdtr. Solli, 1883-1928, f. i Svene. Datter til skredder Nils Kristensen Solli og Berit Helliksdtr. Kvear. De overtok plassen.

Gullik starta som gruvearbeider etter at han flyttet til Østby i 1832, da var han 34 år gammel. Står også som «Rendemand». I 1830-40 åra var han fast ved Armen gruve og i 1844 arbeidet sønnene Even og Zacharias på samme sted. I 1848 kjøpte han Bureplassen (løkke 15) på auksjon av enka Anne Dorthea Christiansdtr. Myhra for 267 sp. Da sønnen Andreas overtok i 1872 var den verdt 520 sp. Den ble leid bort i noen år, men ved folketellinga i 1875 er den ubebodd, og i 1900 står den som løkke, så da var vel husa revet. Bureplassen ble solgt av sønnen Andreas i 1905 til Øvre Laugen Fællesflødnings-forening for 2.000,- kr. Den utskifta skoglinna til Bureplassen beholdt han og den kom under Østbys grunn nummer. Skoglinnene ligger ved siden av hverandre.

Rundt 1840 leide Ingeborgs niese Olea Marie og mannen Olavus Adamsen Bryn hus på Østby før de flyttet ned og overtok Myhra (løkke 34). En annen leieboer var Daniel Simensen på 21 år, han arbeidet også ved Armen gruve. Alle hadde flyttet fire år etter.

Gullik gikk av med pensjon i november 1856. Pensjonen var på 3 sp og 36 sk. Han døde i 1860, og Ingeborg fikk en enkepensjon på 116 sk. Dette var året yngstesønnen Andreas ble konfirmert så han og moren drev plassen videre. Ved FT-1865 hadde de på plassen: «2 Kveg – ¼ Lb Byg – ¾ Lb Havre – ½ Lb Poteter». Ingeborg døde på sommeren 1869. Andreas overtok og bodde her alene ved FT-1875. Han hadde på plassen: «1 Hest – ¾ Tønde Byg – 1 Tønde Havre – 5 Hl Frø - 1 Tønde Poteter»

Andreas fikk en datter, Ingeborg Andrine, i januar 1883, K 1898 på Kongsberg. Moren var Berit Helliksdtr. fra Brekke i Svene. Hun ble kalt Andrine, overtok gården Brekke etter besteforeldrene og døde i 1969. Samme året giftet Andreas seg med Ingeborg Nilsdtr. Solli. Hun var f.1849 og datter til Nils Kristensen og Beret Helleksdtr. på plassen Solli i Svene. I følge Flesbergboka skulle Ingeborg reise til Amerika sammen med søsteren Gunhild dette året, men det ble det ikke noe av. Hun giftet seg i stedet med Andreas på Bragernes i november og kom hit til Østby på nyåret.

Andreas og Ingeborg fikk en sønn:

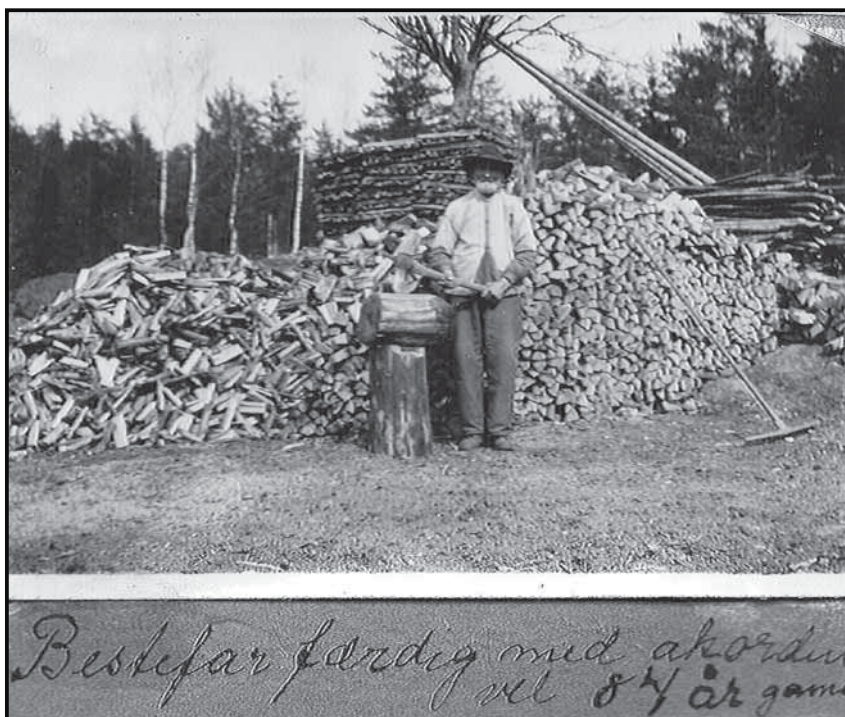
1. Gustav Nikolai, 1886-1965, K 1900, g.1915 m. Mathilde Olsdtr. Stordalen, 1886-1985, f. på Eikedokk. Foreldre var Ole Steffensen Stordalen og Ingeborg Marie Thomasdtr. Gravningen. De overtok.

Under FT-1885 var Beret Nielsdtr. f.1846 tjenestejente i Østby. Hun var søster til Ingeborg og døde her i 1888. Så vidt vi vet var Andreas den første av eierne som ikke arbeidet ved Sølvverket eller Våpenfabrikken. Han står som «Kjørselmand og Jordbruger.» Under folketellinga i 1900 står plassen og forrådet beskrevet slik: Våningshus i en etasje med 3 værelser og kjøkken, bryggerhus med bakerovn, lade, fjøs, stall og skur. Forråd: 0.3 hl rug, 1 hl bygg, 1 hl havre, 0,3 hl grøntfôr, 3 hl poteter, 0,2 ar gulrøtter, 0,3 ar turnips, 0,2 ar kålrabi + 0,8 ar og 10 kg gressfrø. Hage: 5 ar hage, herav 0,8 ar kjøkkenhage og 4 frukttrær. Dyr: 1 hoppe over 16 år, 2 foler, 3 kyr og 18 høns. Redskap: «1 4-hjuled Arbeidsvogn og 1 Slaa og Meiemaskin».

I åra fra 1919 til ca.1924 hadde de en gutt til oppfostring her, Oskar Jens Tangen, 1909-1991, se Vigersløvplassen. Oskar kom seinere til Håvardrud i Svene og arbeidet i skogen der til ut i 50-åra. Han fikk seg arbeid i Våpenfabrikken og flyttet til Kongsberg.

Andreas Gulliksen Østby.

Andreas Østby, 84 år.

Ingeborg døde i februar 1928 og Andreas i 1930. Han hadde da eid eiendommen i 60 år. Sønnen Gustav overtok eiendommen etter attest: «eneste arvelig fellesbarnet Gustav». Han hadde giftet seg i 1915 med Mathilde Stordalen, f.1886 i Eikedokk, men kom seinere til Søndre Moen ved Stengelsrud.

Mathilde og Gustav fikk disse barna:

1. Ingvald Andreas, 1916-1999, g.1952 m. Solveig Myhr, 1922-1969, se neste eier.
2. Olav, f.1918-2005, g.1948 m. Jenny Johnsen, 1921-1992. Olav arbeidet noen år i Våpenfabrikken, men drev med forskjellig mekanisk produksjon på fyrabend, inntil han i 1948 begynte for seg sjøl og etablerte Østbye Mek. Verksted. Virksomheten holdt først til i Bussedalen, men ble i 1982 flyttet til Gamlegrenda og hadde på det meste 8-12 ansatte. Jenny og Olav har 2 sønner, Dagfinn som bor i Stokke og Gustav på Kongsberg.
3. Gudrun Marie, 1921-2005, g.1953 m. Egil Rørås, 1918-1981. De hadde en sønn Erik som døde 7 år gml. De bodde i Østby i mange år. Egil var mye med i arbeidet i idrettslaget i grenda sist på 40-tallet og først i 50-åra.

Gustav fikk arbeid ved Sølvverket som sjåfør i 1913 og har førerkort nr. 4 fra Kongsberg, utstedt 1913. Han kjørte da malm på lastebil med kompakte gummi hjul fra forskjellige gruver, mest fra Underbergstollen og ut til Pukkverket i Saggrenda. Han arbeidet ved Sølvverket inntil det kom i gang anleggsarbeid på Numedalsbanen først i 20-åra, og dreiv der kjøring med hest. Seinere, i 30-åra ble det noen sesonger med tømmerkjøring i Bæveråsen for Sølvverket.

Mathildes far, Ole Steffensen Stordalen, som var gml. sølvverksmann bodde her i Østby etter at gamle-Andreas døde. Han var til mye hjelp på gården, særlig med fjøs-stellet. Han døde i 1925. I Gustav og Mathildes eiertid var det fullt husdyrhold på gården, som var 3 kuer, ungdyr, 2 griser, høns og en hest. Uthusene her er gamle og besto opprinnelig av flere adskilte hus. Disse ble i gamle Andreas sin eiertid bygd sammen og utvidet. Hovedbygningen er antagelig bygd omkring 1815 og er i en og en halv etasje. I lange perioder har huset vært delt i to leiligheter med felles kjøkken, slik at unge og gamle kunne bo hver for seg. Nå er det to helt adskilte leiligheter. Gustav døde i 1965 og Mathilde i 1985, nesten 100 år gml. Hun hadde da bodd noen år hos datteren Gudrun.

Eldste sønn, Andreas, overtok eiendommen i 1964. Det var vanskelig å få arbeid i 30-åra, men Andreas ble gårds-gutt hos Hans Ulberg på Bæver gård. Til å begynne med var det ei krone dagen og kosten, så det ble ikke akkurat noe å legge seg opp kapital av. I denne perioden ble det startet opp et interessentselskap som skulle drive

Fra v.: Olav, Gustav, Mathilde, Gudrun og Andreas Østby.

med pelsdyrproduksjon på Bæver, og Andreas var med som røkter. I 1936 fikk han arbeid ved Våpenfabrikken og var der til han gikk av med pensjon i 1983. Husdyr har det ikke vært på gården etter Andreas overtok, men han dreiv jorda fram til ca. 1980. Andreas var en ivrig trekkspiller i unge år og spilte til dans på lokalet her i grenda og rundt i distriktet. Han var med og startet Kongsberg Trekkspillklubb og var formann i foreningen i årene 1972-77. Han var også formann i Kongsberg skogeierlag i noen år inntil det ble slått sammen med Øvre Sandsvær skogeierlag i 1987.

Andreas ble g.1952 m. Solveig Myhr, f.1922. Hun var kontordame før hun giftet seg.

Andreas og Solveig fikk disse barna:

1. Marit, f.1955, ug. førskolelærer. Var noen år i Oslo, men bor nå på Kongsberg.
2. Vidar, f.1959, han overtok.

Solveig døde i 1969, mens Andreas levde til 1999.

Vidar overtok eiendommen i 1986. Han var samboer med Nina Steidel og de har en sønn, Nikolai, f.1989. Nikolai spiller basketball og har vært på landslaget, bor i Florida.

Vidar har også sønnen Martin, f.1998, som bor hos ham. Giftet seg i 2014 med Tone Veiulfsen f.1963 fra Halden.

Vidar har vært allsidig i yrkeslivet. Var til sjøs et par år, vært maskinkjører og sjåfør, solgt bilrekvisita for Volvo-Spiten og Haukeli, har solgt hydraulikkutstyr for Tess, og seinere for Industrisenteret A/S. Han er nå daglig leder ved Utleiesenteret A/S i Kongsberg. Tone har vært butikkansatt.

BÆVERPLASSEN/SUNNEPLASS (Løkke 17)

Gml. G.nr. 913 – H.nr. 8251-1

Bævergrendveien 192

Eiere:

– 1772	Hans Larsen Bæver	1853 – 1870	enka Aleth Olsen
1772 – 1801	Lars Hansen Froersen	1870 – 1873	Christen Gulliksen Balfod
1801 – 1806	enka Johanne Røgeberg	1873 – 1891	Thorsten og Thor Gregarsen
1806 – 1809	Frode Larsen Froersen	1891 – 1936	Nils Nilsen Lindqvist
1809 – 1818	Ole Adamsen Kjennerud	1936 – 1962	Olaf Nilsen Aamodt
1818 – 1851	Hans Wølner Kofoed	1962 – 1995	Synnøve og Gunnar Aamodt
1851 – 1853	Morten Olsen Hugsted/Bæver	1995 –	Bjørn Ervum

Bæverplassen eller Sunneplass ligger på østsida av hovedveien og er den siste før gata opp til Østbygrenda. Løkka er en del av Bæver gård som er nærmeste nabo. Hans Larsen Bæver ryddet plassen rundt 1755 da han giftet seg med Marthe Andersdtr. Holst. Han fikk tillatelse av Arnt Zimmerman, bygsleren på Bæver gård. Han ryddet også et lite stykke på vestsida av hovedveien ned mot Lågen. Den årlige leia ble satt til 36 sk.

Fra v.: Aardalsplass, Sunneplass/Bæverplassen og Bævergrendvn. 186.

Ved den første oppmålingsforretningen i 1769 står dette om plassen:

«fra Væst til øster i Længde i Nordre Ende	164 allen
fra Noer til Søer paa østre Ende i Bredde	128 allen
og fra øster til væster i Søndre Ende var Længden	191 allen
Dette Støkke er bestaaende af lidet Myhr men for det mæste Torv jord og Skoven borthugget:	
- Nok er uden tilladelse Indheignet paa væst Siiden af Veien Een liden Kaal Hauge som udi Længde paa østre Siide var	38 allen
paa Nord Enden i Bredde	14 allen
paa Væstre Siide af Længde	36 allen
og paa Søndre Ende af Bredde	19 allen
Paa dette Støkke var den der Staaende Lille Skov allerede bort Hugget:»	

Hans Larsen Bæver kan være sønn av Lars Olsen Bæver på Sunneplass (løkke 7) når vi ser på faddere, oppkalling ol. Han var skomaker og ved et kirkebesøk i 1755 skrev presten at han var en «Skadeheftig Karl». Ved Lågen lå det et båtstø, en ryddet plass for å dra opp båten. Han drev vel som sundmann her som Lars Bæver på løkke 7 gjorde lenger nord i grenda, plassnavnet tyder på det.

Hans og Martha fikk disse barna:

1. Dorte Margrethe, 1756-1765.
2. Ellen, 1757-1782, K 1774.
3. Anders, 1759-1832, K 1774, SA og plassmann, 1.gg.1783 m. Anne Serina Hansdtr. Hassel, d.ca.1791, skifte 1795. 2.gg. 1796 m. Guri Johnsdtr. Lie, d. 1828, 73 år gml., enke etter Ole Christensen Myhra. Bodde på øvre Bromyr i Jondalen.
4. Tronette, 1761-1764, d. av kopper.
5. Berthe, 1764-1766, ble 2 år og 3 mnd.
6. Hans, f.1767, K 1782, 1.gg. 1795 m. Marthe Helgesdtr. Brua, 1774-1799, hadde to barn. 2.gg. 1800 m. Johane Andrea Arnesdtr. Spiten, f.1780, hadde fire barn. Hans var «Kong. Weedehugger» i 1805. Se mer på løkke 44.
7. Dorte Margrethe, 1770-1776.
9. Berthe i kirkeboka, men det ble rettet da faren kalte henne Tronette ved dåpen, 1772-1848, K 1788, tjente i Jondalen i 1795. Hun fikk datteren Inger i februar 1806, begr. ved Fiskum kirke i mai 1807. Far var Ole Halvorsen Gaaserud hos forvalter Strøm hvor også Tronette tjente. Hun «ligger i barselseng hos Marthe, enke etter Narve Olsen ved Dyremyhr. Anmeldt av søsteren Berthe Hansdtr.» Døde som «Fattiglem i Skavanger, Intet efteladt».
10. Berthe, f.1774, fikk sønnen Torbjørn, 1801-1804. Barnefar var SA og ungkar Søren Torbjørnsen Kaldahl, dette var hans 2. leiermål.

Hans flyttet med familien «på andre sida». I 1784 fikk han skjøte på plassen Moen under Stengelsrud. Han døde i 1785, 56 år gammel. Martha ble 69 år og døde i 1796.

Plassen solgte han i 1772 til Lars Hansen Froersen for 146 rd og 48 sk. Lars overtok gjeld og skulle betale 100 rd innen St. Hans 1773. Betalingen uteble og Hans stevnet Lars for retten i april året etter. Lars møtte ikke, men kona betalte rentene i juni og forklarte at han ventet på et lån. Han ble pålagt å betale i august, men det drøyde med betalinga og han mottok skjøtet først i mars 1775. Jorda på plassen var bare delvis rydda. Det var satt opp to hus, ei stue og en kustall.

Lars Froersen kom flyttende fra Hugsted, han hadde eid Nordre Balfod (løkke 28). Lars var sønn til Hans Hansen Froersen på Frodeplass (løkke 5A) og født 1741. Han giftet seg i Svene juni 1769 med Johanna Sørensdtr. Røgeberg, f.1748 (løkke 7).

Lars og Johanna hadde disse barna:

1. Anne Malene, 1771-1773.
2. Hans, 1774-1799, K 1788, d. ved en ulykke i gruva og hadde «Smaa Klokker frit».
3. Anne Malene, 1776-1777.
4. Frode, f.1777, g.1801 m. Anne Malene Hartvigsdtr., overtok.
5. Søren, f.d.1780, ble 3 uker gml.
6. Anne Malene, 1781-1784, d. av kopper.
7. Karen, 1783-1866, kalt Kari, g.1806 m. Ole Jacobsen Auens plass på Stengelsrud, minst 6 barn. Bodde noen år ved Kragerø hos broren Frode, to av barna ble født der.
8. Maren, 1786-1787.
9. Søren, f.1789. Dreng ved Ravnaas Pukkverk ved nedleggelsen i 1805. Flyttet til Christiania, kom i skredderlære og bodde i Gamlebyen. Fikk her en datter med Anne Dortha Michelsdtr. Qvist, f.1779 på Bragenes og de giftet seg i Kristiansand i 1811. Flyttet til Kragerø hvor Anne døde i 1828. 2.gg.1830 i Kragerø m. Mette Maria Madsdtr. f.1800. Fikk to sønner før de reiste med Briggen Washington til NY i mai 1844, slo seg ned i byen Merton i Wisconsin.

Av de ni barna var det bare tre som vokste opp, det var harde tider. Lars begynte ved Sølvverket som 11-åring og i 1765 var han hauer ved et pukkverk. Han steg i gradene og var oppsynsmann da han giftet seg, og ble etter hvert overstiger.

«Lars Hansen Frossen udi Aaret 1773 andmældet for at have udfødt sit Gierde paa den Nordre Side af sin beboende Plads, som var av Længde i Øst og Vest 80 Alen og Bredde udi Vestre Ende fra Sør-Nord var 30 Alen, som spidser sig ind i det gamle Giærde til Østre Ende – uden Schov – End vidre har hand uden tilladelse nu dristed sig til i dette indeværende Aar på den Østre Side af Gaarden Bæver hugget 2 ½ tylt Bygningstømmer, saa og er 4 fauvner BrendeVeed». Samme året ble Lars og faren dømt for et slagsmål på Stengelsrud. Dette er skrevet om på Frodeplass (løkke 5A).

Lars døde 60 år gml. i september 1800. Han var pensjonist og Johanna fikk 1 rd. pr. bergmåned i enkepensjon. Det ble holdt skifte samme høst, sønnene arvet 20 rd hver og datteren Karen 10 rd, alt utlagt i plassen. Klærne til Lars ble gitt til sønnene. Johanna sa seg villig til å betale gjelda og beholdt plassen. Lars hadde kjøpt to løkker, nr. 56 og 57, disse solgte Johanna da hun ble enke og løkkene ligger i dag under Bryns plass (løkke 12).

Ved skifte hadde plassen en takst på 450 rd. Lars hadde bygd nye hus og alle jordene var dyrket opp. Våningshuset var 8-laftet i 2 etasjer og 4 fag vinduer, det var ei stue med kakkelovn, et kammers, kjøkken med skorstein og kjeller under. Huset hadde bordtak og branntaksten på huset var 100 rd. Et 6-laftet bryggerhus med skårstein,

bakerovn, innmurt jernpanne og kammers. Et vedskjul av bindingsverk innkledd med bord og under bord- og hontak. En 8-laftet heste- og kustall med plass til to hester, en 8-laftet låve og lade, begge under bordtak og et brønnskur. I tillegg til jordveien var en urtehage.

I 1801 bodde alle tre barna hjemme og Frode og Søren arbeidet i gruva. De hadde Wilhelm Antønnesen Frisch med kone og datter fra Friskeplass som leieboere. Samme året giftet sønnen Frode seg med Anne Malene, og i 1806 overtok han plassen fra moren.

Frode og Anne Malene fikk bl.a. disse barna:

1. Christine Maria, 1802-d.før1865, g.1824 i Kragerø m. Ole Jensen Holm, f.ca 1799 på Lavang. Skipstømmermann, hadde 9 barn og bodde i Kragerø. Ole og en datter emigrerte til Ottawa, Michigan i 1866.
2. Hans, f.1805.
3. Lars, f.1808.
4. Karen Johanne, f.1813 i Sannidal, g.1837 i Kragerø m. matros Harald Petter Thorsen, f.1809 Hadde 7 barn og bodde i Kragerø.
5. Hartvig, f.1821 i Kragerø, K 1836.

Frode arbeidet i 1805 som borhauer i Prinsesse Lovisa Augustas gruve, lønna på 4 rd og 48 sk pr. bergmåned fikk han beholde i 2 år. Så fulgte noen vanskelige år uten arbeid og mars 1809 solgte han plassen til naboen Ole Adamsen Kjennerud. Frode og familien flyttet til Sannidal ved Kragerø før 1813 hvor søsteren Karen og familien også bodde. De returnerte seinere til Kongsberg. Frode og familien flyttet videre til Kragerø hvor han fikk arbeid som matros. Her bodde også broren Søren med sin familie før de emigrerte. Anne Malene døde i mars 1843, 67 år gml. og Frode i 1845, 72 år gml.

Ole Adamsen betalte 300 rd og overtok to pantobligasjoner på til sammen 159 rd. Han hadde også Årdalsplass som ligger på nordsida og hadde vært gift med datteren på Bureplass over hovedveien. Mer om Ole under Årdalsplass (løkke 16). Ole flyttet seinere til Vigersløvplassen da han giftet seg igjen. Han solgte Årdalsplass og Bæverplassen i mars 1818. Byfogd Hans Wølner Kofoed kjøpte Bæverplassen og betalte 500 rd. Kofoed hadde også Bæver gård fra 1832. Plassen her leide han bort, og Ole Amundsen Moen fra Jondalen leide her i mange år. Ole var født 1777, og sønn av Amund Olsen Stordalen og Ingeborg Kjøyta i Kjennerudgrenda. Han giftet seg i 1806 med Anne Marie Kittelsdtr.

Ole og Anne Marie hadde disse barna:

1. Else Carine, 1807-1858, g.1833 m. Ernst Nielsen Wigant, se Bæver gård.

2. Amund, f.1810, K 1825.
3. Hans, f.1813, d. liten.
4. Anne Serine, f.1816, K 1831, g.1840 m. Ole Olsen Gaaserud, er enke i 1848 og bor på Bæver gård.
5. Hans, 1819-1891, K 1833, ug., fikk sønnen Ole, f.1878, med Maren Helene Halvorsdtr. Hugsted. Ole ble satt bort i Spitegrenda, se 8257-1. Hans losjerte flere steder i grenda og arbeidet som tømmermann og «Tjenestemand hos forskjellige».

Ved nedleggelsen av SV i 1805, var Ole borhauer ved Kronprins Fredriks søndre stoll og fikk lønn i to år. Der står det at han var gift, men han giftet seg året etter. Ole arbeidet i 1839 som dagarbeider ved Gottes Hülfe gruve, men året etter er han dagarbeider ved Mynta. Ole døde i mai 1840 som gift mann, det står 80 år gml., men dette er feil. Dette året bodde bare sønnen Hans hjemme og var dagarbeider ved et steinbrudd. Hans og moren flyttet til løkke 46 i Spitegrenda, en plass som Kofoed også eide. I 1844 bor det ingen på plassen, men fire år seinere bor tjenestejenta Sønnev Olsdtr. her.

Sunne plass ca 1960.

Da Kofoed døde solgte boet ved byfogd Blom, Bæverplassen og Bæver gård til Morten Olsen Hugsted i oktober 1851. Alt av årets «Avl og Afgrøde» fulgte med. De beregnet 190 sp for denne plassen. Morten og familien flyttet ned på Bæver, men Morten døde alt i 1853 og enka Aleth overtok Bæver og denne plassen. I 1863 solgte Aleth den delen av plassen som lå mellom Lågen og veien, hun solgte også Bævermoen, mer om det på Bæver gård.

Hun leide ut plassen til datteren Gurine og mannen Ole Kittelsen. Gurine var f.1835 og 1.gg.1855 m. Ole Kittelsen, f.1828 i Eiker, sønn av Kittil Tostensen og Anne Mortensdtr. på Jahreneie i Eiker.

Ole og Gurine hadde disse barna:

1. Martinus, 1856-1930, emigrerte med moren, g.1883 i Dehoil Lakes Becker

- Co. m. Sophia Boletta Sørensen, 1864-1920 fra Fredrikstad, hadde 10 barn og bodde i Nord-Dakota og Minnesota. Var farmer sammen med moren i Hamdon, Becker Co. i 1880.
2. Karl, 1859-1908, reiste alene til mormor og onkler i La Cross juli 1872, bare 13 år gml. Billetten var betalt. Ved folketellinga i 1880 arbeidet han som «saloon-keeper» i Audubon, Becker Co. g.1881 m. Anne Mari Jensen, 1860-1913, fra Danmark, hadde 8 barn.
 3. Anne Karine, f.1860, emigrerte med moren, g. i USA m. Mikkel Andersen.
 4. Nils Andreas, f.1863, d. liten.
 5. Andreas, 1864-1938, emigrerte med moren i 1875, g.1889 m. Ingeborg (Emma) Iversdtr. Bosaasen, 1871-1952, fra Nord-Fron i Gudbrandsdalen, bodde i Rolett Co., Nord Dakota.

Ole var løsarbeider og hjalp vel svigermor på gården. Han døde på sommeren 1865. Gurine satt igjen med fire mindreårige barn og de ble understøttet av Bykassen. Gurine giftet seg året etter med naboen Johan Fredriksen Hugsted på Aardalsplass (løkke 16), mer om familien der.

Plassen ble solgt sammen med Bæver gård i 1870 til Christen Balfot. Han solgte begge eiendommene videre til brødrene Thor og Thorstein Gregarsen tre år seinere. Jøran Gregarsdtr., søster til de nye eierne på Bæver, overtok her da hun giftet seg. Hun arbeidet i 1865 på Ulland Søndre i Svene sammen med Knud Helliksen Ramberg, og de giftet seg i Svene i 1873. Jøran var f.1848 i Gransherad og Knud 1836 på Nordre Ramberg i Svene.

Knud og Jørand fikk to barn:

1. Helga Nicoline, d.1876 1 år gml. av skarlagensfeber
2. Helli, 1876-1924, K 1891, ug. Bodde hjemme i 1900, var skredder og losjerte på Eikermoen i 1910.

Knud sto som «inderst og skogsarbeider» og kalte seg Bæver. Han døde i august 1884 av «Karies i Haanden». Det ble holdt skifte først i 1893 da Jøran ønsket å gifte seg igjen. Jøran og sønnen Helli fikk kr. 239 hver i arv som sto med pant i plassen. Verdien på eiendommen ble satt til kr 800, løsøret kr 20 og ei ku kr 80. Knud og Jøran hadde ikke tinglyst hjemmel på plassen. Jørand opptok et lån i 1890 på 100 kroner med pant i plassen. Samtidig stilte hun en garanti for 400 kroner til Kongsberg Fattigvesen. De hadde understøttet henne med kr.133,71 og garantien gjaldt også for «muligens andre fremtidige» utgifter de måtte hjelpe henne med. Dette skulle gjelde så lenge hun var eier og ugift.

Jøran giftet seg igjen 1891 med Niels Nilsen Lindqvist som også kalte seg Thoen og

Bæver. Jøran ønsket nå tinglyst hjemmel på plassen. Brødrene Thor og Torstein ga skjøtet direkte til Jørans mann i 1893, og han betale dem 500 kr. Niels var født 1839 i Eda Sogn i Värmland. Han hadde fra før datteren Anna som var gift med August Alvim og bosatt på Spydeberg. Niels var klinksteinmurer av yrke, og i Bevergrenda gikk han under navnet «Bæver-svensken». Ved FT-1900 bodde Jørans sønn Hellik hjemme, han var skredderlærning. Huset besto av ei stue i en etasje med 2 værelser og kjøkken. Av forråd hadde de «0,3 Hl Byg - 0,3 Hl Havre - 0,7 Hl Poteter - 1 Kjør». Ti år seinere hadde sønnen Hellik flyttet ut og leide hus på Eikermoen. Niels døde i april 1923. Datteren Anna Alvim og kona Jøran var arvinger. De ble enige om at Jøran skulle overta plassen, og hun fikk skjøte på Annas halvdel året etter. Jørans søstre, Gunhild og Mari,

Inga og Olaf Åmodt.

hadde bodd sammen med brødrene på Bæver, men i 1916 solgte de gården og søstrene flyttet hit. Jøran ble sittende med eiendommen til hun døde i 1936. Søstrene ble boende her til 1938 før de flyttet til byen, Gunhild døde i 1942 og Mari i 1954.

Plassen gikk på auksjon i 1938 og Olaf Nilsen Aamodt fra Jondalen fikk tilslaget. Olaf var f.1895 og g.1924 m. Inga Gundersen, f.1903, fra Uvdal. De hadde bodd på Evjubakkan i Flesberg siden 1928. Olaf arbeidet da ved jernbanen. Han var smed og hadde tidligere arbeidet ved Sølvverket. Nå fikk han arbeid som smed ved Våpenfabrikken. Det var dårlig med uthus her, så han bygde fjøs, stall og låve så å si med det samme de kom hit.

Olaf og Inga hadde disse barna:

1. Ingvald, 1925-2006, g. 1948 m. Aud Haugen, f.1924, fra Jondalen, bor på Nedre Lia i Jondalen, har 2 sønner og 2 døtre. Var sjåfør og maskinkjører ved kommunen.
2. Oddborg, 1926-1997, g.1950 m. Halvor Halvorsen, 1919-1991, ingen barn.
3. Gunnar, 1931-1995, g.1957 m. Synnøve Næss, 1926-2010, se neste eier.
4. Borghild, f.1938, g.1958 m. Anders Slåttsveen, 1938-1991, har ei datter.

Olaf bygde opp ei smie oppe i jordkanten og dreiv med en del smedarbeid på fyrabend. Dyr var det på gården til omkring 1955. Hovedbygningen ble restaurert og påbygd i 1956. Sønnen Gunnar giftet seg i 1957 med Synnøve Næss og de overtok i 1962. Olaf døde i 1978 og Inga i 1980.

Synnøve og Gunnar fikk disse barna:

1. Unni, f.1958, 1.gg. m. Dagfinn Andersen fra Drammen, 2.gg.m. Andreas Holtell fra Braunschweig i Tyskland og bor der. Har 2 sønner.
2. Petter, 1961-2002, ug.

Gunnar var blikkenslager og dreiv i noen år eget verksted, men fikk arbeid som blikkenslager ved Våpenfabrikken i 1961. Var ved vedlikeholdsavdelingen til han fikk pensjon i 1992. Gunnar var i yngre år ivrig fisker og jeger. Han døde plutselig sommeren 1995 da han skulle kjøre hjem ved fra Bævermoen. Synnøve solgte eiendommen året etter til Bjørn Ervum og flyttet til byen.

Bjørn Ervum er anleggsgartner, født 1942 i Drammen. Flyttet til Kongsberg i 1972, gift med Gerd Portås fra Mjøndalen. De har 2 sønner. Ekteskapet oppløst. Bjørn Ervum bygde kårhus her i 2006. Samme året overdro han eiendommen til sønnen Espen Ervum, f.1969 i Kristiansand. Han er utdannet hagedesigner. Gift med Åse Renee Hole fra Svene. Ekteskapet oppløst.

Espen og Åse har to sønner:

1. Kristoffer Robin, f. 2000.
2. Alexander, f. 2005.

Inga, Ingvald, Gunnar og Oddborg Aamodt på Kongsbergmarken 1937.

AARDALSPLASS

(Løkke 16)

Gml. G.nr. 915 – H.nr. 8252-1

Bævergrendveien 200

Eiere:

1757 – 1792	Jacob Olsen Aardal	(1900)	Hans Johansen Graaten
1792 – 1806	Christopher Fossrud/Hugsted	1904 – 1933	Gullik Jacobsen Sjøtvedt
1806 – 1818	Ole Adamsen Kjennerud	1933 – 1936	Gustav og Erling Sjøtvedt
1818 – 1858	Fredrik Olsen Hugsted	1936 – 1978	Trygve Lofthus
1858 – 1867	Johannes Fredriksen Hugsted	1978	Kåre og Einar Lofthus
1867 – 1875	Olaus Mortensen Bæver	2006+2013	Robert Nørsterud
1875 – 1904	Johan Hansen Graaten		

Plassen ligger på østsida av hovedveien og strekker seg i dag fra Friskeplassen på nordsida og veien til Østbygrenda i sør. Da løkka ble ryddet rundt 1757 var grensa mot sør og øst Sølvverkets Skog. Seinere ble stykket på sørsida mellom plassen og fegata til Østbygrenda kjøpt til, og hele plassen fikk løkke-nummer 16. Navnet Aardal stammer fra den første oppsitteren, Jacob Olsen Aardal fra Sogn. Han kom flyttende fra byen hvor han selv hadde bygd hus på Dyrmyhr Grund ved siden av broren Knud. Dette huset solgte han i 1757.

Aardalsplass vinter 1940.

Ved den første takseringen av plassene på Bæver i 1769, var Jacob tilstede og fortalte at han «var given tilladelse af Forrige Livlænding af Bæver Gaard Sr Zimmerman til denne Platzes indhegning:

fra Væster til Øster i Bredde	241	Allen
fra Nore til Søre udi Længde	278	Allen
fra Øst til Vester udi Brædde	215	Allen
fra Søre til Nord paa VæstEnden og langs Veien i Længde	155	Allen.
Dette forhen beskrevne JordStøkke er for det mæste bestaaende af Myhr og Myhragtig jord og paa søre og Østre Ende ender med nogen Vogsterlig Skov bestaaende.		
Endviidere er uden nogen tilladelse af Eieren, indtaggen et stor Støkke Øster for den forrige Indsvigning hvilke for det mæste med Voxterlig Furu er begroed uden at saa-som ere endnu nogen Sønderlig Hugst er Skeed. Samme er i Længde		
fra Nord til Søre	187	allen

og paa Mitten Bred
ellers Spidser Sig til Nord og Søre i begge Ender, denne indhegning er med Rodder
og Skiegard.»

128 allen

Oppmålingen ble godkjent, og Jacob beholdt det ekstra stykket på østsiden med furu. Grunnleia til Bæver Gaard ble satt til 68 skilling. Noen år seinere ble han anmeldt for å ha flyttet på gjerdet uten tillatelse på den søndre delen, men alt tyder på at han fikk beholde dette stykket også.

I 1767 var det et «VaanHuus» på plassen som var forsikret for 50 rd og en «KoeStald og Lade» for 10 rd. I løpet av de neste tjue åra ble det bygget på og i 1787 besto plassen av: Et 6-laftet «Vaanhuus med 4 Fag Vinduer og Skaarsteen». Huset hadde «SteenTag». En 8-laftet «Laave og Lade under BordTag», en 4-laftet «Koestald med Baade-Skuur under Bord» og en 4-laftet «Boed under Bord». Alt forsikret for 90 sp.

Jacob Olsen Aardal var født i Aardal i Sogn 1724. Han kom hit sammen med fire søsken og foreldrene Ole Olsen Nageløren og Mette Knutsdtr. ca. 1730. Faren hadde arbeidet ved Kobberverket i Aardal. Lars Andersen på løkke 14-15 og Lars Thorbjørnsen på løkke 11-12 kom også fra Årdal. Disse var jevngamle med faren til Jacob.

Jacob fikk en sønn Hans i mars 1752 med Maren Ebbesdtr. Vesselstad. Hun bodde da hos Nils Krillaas som senere ryddet Pikkerplassen (løkke 10) og Jacob bodde hos Anders Gulbrandsen Tømmermand i byen. Men to måneder etter, den 20. mai giftet han seg med Giertrud Christensdtr. Hun var født i 1724 og datter til Christen Amundson og Edele Matzdtr. Moren døde som enke hos dem i 1766, 78 år gml.

Jacob og Giertrud hadde disse barna:

1. Christen, f.d. 1752.
2. Mette Malene, f.1754, ant. d. liten.
3. Anne Malene, 1755-1799, g.1792 m. enkemann Daniel Hermansen Tack, d. 1799, em. etter Kirstin Amundsdr. Dyngre fra Eiker. Bodde på Mønstreplassen.
4. Ole, 1757-1781, g.1779 m. Thore Maria Davidsdr Tæte, se under løkke 16B.
5. Boel, f.d.1759.
6. En dødfødt tvilling til Boel i 1759.
7. Boel, 1760-1764.
8. Christen, f.1761, K 1776, g.1793 m. Live Margrete Danielsdr. Røgeberg, f. 1767, K 1781. Datter til Daniel Hansen Røgeberg og Margrethe Jørgensdr. Næss. Minst fire barn. Står ikke i FT-1801.
9. Sophie, f.d.1764.
10. Boel, f.d.1765.
11. Boel, 1766-1792, K 1780, 1.gg.1789 m Ole Siulsen Bradtstad, f.1765, K 1782, (løkke 11B). Ole 2.gg.1795 m. enke Marthe Kirstine Olausdr., enke etter Anders Smaaland. De bodde i Stixrudgaden.

Jacob begynte i Sølvverket som 12-åring. I 1765 var han «Hauer ved 2.Revers PuckVærck». Han hadde arbeidet i 29 år og hadde «Huus paa Bæver Grund». Sønnen Ole var da 8 år og hadde begynt som dreng ved «4.Revers PuckVærck». Jacob kjøpte og solgte en del eiendommer i byen. Da sønnen Ole giftet seg ble det utparsellert ei tomt på sørsida. Denne delen ble løkke 16 B, og grunnleia ble satt til 20 skilling. Jacob sto da igjen med ei grunnleie på 48 skilling for sin del, 16A.

Jacob og kona Gunhild dro på åra og i 1792 solgte de sin del av plassen til Christopher Gulbrandsen Fosserud. Selv hadde de kjøpt hus i Stixrudgata og flytta dit. Sønnen Christen og familien bodde antagelig hjemme og flyttet med til byen. Gunhild døde der i november 1797, 75 år gammel og Jacob levde til mai 1799. Han ble 84 år gammel. Det ble holdt skifte etter Jacob, men det ble et falittskifte og ingen arv til arvingene. Christen hadde lånt faren 100 rd, men fikk ingenting.

Den nye eieren, bergarbeider Christoffer Gulbrandsen Fosserud, hadde vokst opp i Hugsted og kalte seg også for Hugsted. Han var f.1769 i Svene og sønn av Gulbrand Gulbrandsen Hugsted og Karen Sørensdtr. Røgeberg (løkke 30). Han ble gift i 1790 med Ingeborg Maria Andersdtr. Aas og de bodde i Stixrudgata før de kom hit.

Christoffer og Ingeborg hadde disse barna:

1. Andrea Christine, f.1793. Andrea var sykelig og i 1812 søkte Christoffer om understøttelse for henne, noe som ble innvilget, g.1816 m skreddermester Poul Nielsen Berg. Hadde fem barn i 1840.
2. Kirsti, f.1796.
3. Gulbrand, f.1800.
4. Siri, f.1804.

Christopher var ved SV og arbeidet i 1812 ved Juliana Marie Gruve, men fikk avskjed samme året. På høsten 1793 kjøpte Christopher et hus på Schwabemoen på auksjon. September 1806 solgte han det til Ole Adamsen Kiennerud/Stengelsrud for 30 riksdaler. Christopher ombestemte seg og i oktober samme året kjøpte han huset tilbake for samme pris, samtidig som han solgte Aardalsplassen til Ole for 170 rd.

Ole Adamsen var født 1780 og sønn av Giertrud Jacobsdtr. og Adam Svensen Kiennerud på plassen Øvre Smaaland i Kjennerudgrenda. Han overtok seinere denne etter faren. Søsteren Marthe Kirstine gift på Sælebakkløkka (løkke 55). Ole hadde giftet seg året før med Karen Olsdtr. Bikjend, eneste datter på Bureplassen som lå tvers over veien. Svigerfaren hjalp ham med kjøpet av Aardalsplassen.

Tre år seinere, i 1809, kjøpte Ole også plassen på sørsida av fegata til Østbygrenda, Bæverplassen (løkke 17), og ei løkke i Spiten av Frode Larsen Froersen. Han beholdt disse eiendommene til 1818, da solgte han til byfogd Hans Kofoed som seinere kjøpte Bæver Gaard.

Ole og Karen fikk et dødfødt barn i 1812, og Karen døde i barselseng. Året etter giftet Ole seg igjen med enke Siri Knudsdr. Kolberg. Hun var enke etter Peder Ingebrethsen Hugsted på Vigersløvplassen (løkke 9). På denne tida hadde Ole felles husholdning med svigerforeldrene på Bureplassen. Da han giftet seg igjen, ble det i januar skrevet en kontrakt som omhandlet deres felles forpliktelser i tilfelle de skulle flytte lenger fra hverandre. Bl.a. skulle svigerforeldrene ha «saameget Foder og Sauerhavn Aarligen som behøves til 2de Koer og 3 Faar». Dette bofellesskapet gikk nok ikke bra, for to år seinere ble det skrevet ny kontrakt som bl.a. sier «i det vi ere flytede fra hinanden, og vi paa begge Sider have anført os bedre tjent med at afgiøre med Penge engang for alle den forpliktelse Ole Adamsen saaledes som meldt havde paataget Sig, ligesom han har tilbudet at utbetale mig Ole Thostensen en summa Penge af 300 Rbd».

Det endte med at Ole og Siri solgte Aardalsplass rundt 1819 til Fredrik Olsen Hugsted, men handelen ble ikke tinglyst. De flyttet opp på Vigersløvplassen (løkke 9) som Siri eide, se videre der.

Fredrik var sønn på Søre Hugsted (løkke 29) og hadde ti år før kjøpt Øvre Hugsted (løkke 28A). Han giftet seg i 1816 med Judita Maria Hansdr. Amelie, datter på den søndre delen av Aardalsplass, se under. De bodde i Hugsted før de kjøpte her.

Judita Maria og Fredrik fikk disse barna:

1. Marthe Sophie, 1817-1819.
2. Sofie Marie, f.1819, K 1833, g.1857 m. Gullik Olsen Pytte fra Komnes, sønn til Ole Haagensen Pytte. I 1865 leide de på Sandsværmoen, og hadde datteren Frederikke Amalie. Sofie var enke i 1885 og bodde i Skolegata.
3. Hans Christian, 1821-1843, K 1835, var snekker og drukna i Lågen.
4. Johannes, f.1823, K 1838, g.1866 m. enke Gurine Marie Mortensdr. Bæver (løkke 17). Johannes overtok.

Fredrik arbeidet ved SV fram til nedleggelsen i 1805. Han var dreng ved Juliana Maria gruve og hadde ei lønn på 2 rd og 48 sk pr. bergmåned og fikk avskjed. I åra etterpå arbeidet han som snekker. Fredrik mottok 44 rd i arv etter moren i 1808 og 97 rd etter faren i 1815. Arven ble nok investert da han i 1809 kjøpte Øvre Hugsted (løkke 29) og året etter plassen Kaasa for tilsammen 300 sp. Han fikk også noe hjelp av svigermora i årenes løp. Disse to eiendommene i Hugsted beholdt han i flere år, og solgte dem videre 1842. Svigermora Tore Maria døde i 1830 94 år gammel, og da overtok de også den søndre delen av plassen. Aardalsplass var nå en plass igjen.

Sønnen Johannes Fredriksen Hugsted overtok etter foreldrene i 1858 for 400 sp. Ved tinglysningen er plassen av ukjent årsak kalt «Toste- og Lange- Pladsen nu sammenlagt til en Plads». Handelen i 1819 mellom faren Fredrik og Ole Adamsen var som nevnt ikke tinglyst og det ble ført «Thingsvidne – om at den Halve Deel af Pladsen

er eiet over 40 Aar af Fredrik Olsen Hugsted». Naboene Adam Bryn og Anders Sønemyhr vitnet og mente også at det ble skrevet en kjøpekontrakt mellom Fredrik og Ole Adamsen, men at Fredrik ikke mottok den før Ole døde. Vel 185 sp av kjøpesummen ble satt av til føderåd for foreldrene, «frit Hus og varmt Husly i Plassen, tilstrekkelig og forsvarlig Føde, samt de nødvendige Klæningestykker som maatte tiltrænges og en hæderlig Begravelse.» Om de ikke var tilfreds, kunne de forlange 92 sp og 90 sk. Juditha Maria døde alt på høsten 1859, 74 år gammel og Fredrik i januar 1861.

Johannes hadde fra før en gård i Stixrudgata. Han kjøpte den i 1850 for 50 sp, og solgte den 1860 for 80 sp, kjøpte den tilbake året etter for 50 sp og solgte den igjen i 1867 til Peder Nilsen Garder for 60 sp. Fortjenesten var bra.

I 1865 var Johannes fremdeles ungkar og hadde Kari Andersdtr. Hugsted losjerende hos seg. Hun var 30 år og ugift så hun hjalp vel til på plassen. De hadde ei kvige på båsen og på høsten hadde de $\frac{1}{4}$ lb rug, $\frac{1}{4}$ lb havre og 1 lb poteter. Johannes giftet seg i 1866 med enke Gurine Mortensdtr. Bæver. Hun var enke etter Ole Kittelsen Jahren fra Eiker. Gurine var datter på Bæver gård og familien hadde bodd med tre av barna på nabo-plassen, Bæverplassen (løkke 17), som foreldrene eide, mer der.

Johannes og Gurine fikk disse barna:

1. Ragna, f.d. 1869.
2. Thora Marie, 1871-1910, emigrerte med moren, g.1891 m. Martin M. Thorson, 1892-1932 fra Wisconsin. Hadde 6 barn og bodde i Grand Forks Co. Nord Dakota.

Det ble vanskelig for Johannes å beholde plassen, og han fikk derfor hjelp av svogeren Olaus Mortensen Bæver som kjøpte den i juli 1867 til for 217 sp. Olaus overtok gjelda og betalte kun 24 sp kontant. Inkludert i kjøpesummen var «indeværende Aars faldende Avl og Afgrøde». Olaus bodde hos moren på Bæver gård og Johannes og Gurine kunne fortsette å bo på plassen. Olaus, moren og syv søsken reiste etter hvert til Amerika og Gurine sendte sønnen Karl over til familien i La Cross i 1872. Han var 13 år og reiste over alene med skipet «Albion», billetten var betalt i Amerika.

Johannes, Gurine og barna fortsatte å bo her og ble understøttet av fattigvesenet. Vet ikke om Johannes døde eller reiste bort, men Gurine er skrevet som gift kona da hun fikk attest av presten i 1875. Hun solgte plassen dette året, med fullmakt fra broren Olaus i Amerika. Hun tok med seg barna Anne Karine og Andreas fra første ekteskap og yngstejenta Thora Marie da hun reiste til familien i Casson, Minnesota. De seilte over med emigrantskipet «Angelo» og billettene var betalt i Amerika. Sammen med dem reiste pensjonisten Olaus Adamsen Bryn (løkke 34). Olaus betalte ca. 56 sp for turen. I passasjerlistene er Thora Marie skrevet som Bryn. I 1880 bodde familien i Hamdon, Becker County, Min. og familien kalte seg Kelsa. Gurine står som enke og er farmer.

Salgssummen på plassen ble satt til 350 sp, og den nye eieren var Johan Hansen Graaten. Han betalte 100 sp kontant, overtok gjeld og ga Olaus Mortensen en obligasjon på ca. 80 sp. Johan var født i 1823 og sønn til Hans Johansen Graaten og Anne Marie Adamsdtr. på vestre Graaten i Svene. Han var gift med Maren Turine Sørensdtr. Omholdt, født i 1819 og datter til Søren Toelsen Wittingen og Berthe Hansdtr. i Ytre Sandsvær. Familien kom flyttende fra Håvardsrudhagen i Svene, en plass de hadde fra 1849 til 1877.

Johan og Maren hadde disse barna:

1. Hans, 1845-1853, f. og d. i Svene
2. Berte Kristine, 1847-1911, f. i Svene. Hun fikk sønnen Ole i 1875, og giftet seg med Oles far, Jon Olson Håvenga året etter. De bodde på Håvenga i Svene.
3. Søren, ca. 1849-1889, f. i Svene. Flytta til Kongsberg da han giftet seg i 1873 m. Mathea Torkildsdtr. Omholt fra Sandsvær, f.1850. Søren arbeidet ved SV. Datteren Severine Johanne ble født 1889 det året Søren døde. Av seks barn vokste to opp. De bodde på Mønstreplassen. Mathea mottok en enkepensjon på 104 kr av ei årslønn på 520 kr.
4. Anders, f.1859 i Svene, SA og smed, g.1883 på Avaldsnes m. enke Anna Olava Christensdtr. f.1848, fra Sandsvær, se mer under plassen Haugen (8269-2) som de kjøpte etter å ha bodd på Avaldnes.
5. Hans, f.1853 i Svene. VA, g.1876 m. Thea Dorthea Nilsdtr. Spiten, mer på løkke 14.
6. En datter f.d. 1856, ble bare 8 timer gml.
7. Anne Marie, f. i Svene 1857-1863.
8. Ola, f. d.1859, ble en måned gml.
9. Maren Olea, f.1861 i Svene, K 1876 på Kongsberg, ug. i 1910 da hun arbeidet som strykejomfru og leide en kvistleilighet på Glabak.

Johan begynte i Sølvverket som sekstenåring. Mens familien bodde i Svene arbeidet han ved «Gottes Hülfe». Sølvverket hadde en sangforening og Johan ble i 1861 sammen med flere på arbeidsplassen medlem av denne sangforeningen. Medlemskontingenten var 3 skilling som ble trukket i lønna!

I 1875 bodde barna Hans, Maren Olea og Berte hjemme. Berte «hjælper til», hun hadde akkurat født sønnen Ole. På høsten hadde de «2 kjø - 2 faar - ¼ Tønde Havre - 1/8 Tønde Havre til grønnfor - ½ Tønde Poteter». I 1884 selger Johan et jorde på omtrent et mål på nordsida av plassen til Aron Rasmussen Spiten på Frodeplass for 40 kr. Under FT-1885 hadde alle barna flyttet ut, men det losjerte to pensjonister hos dem, Kristian Kristensen Brurevold f.1813 og Gullik Olsen Hagen f.1820 i Lyngdal. Ved FT-1891 bodde sønnen Anders med familien her. De hadde bodd på Avaldsnes og kjøpte Haugen (8269-2) i 1893 og flyttet dit.

Etter 49 år i gruva gikk Johan av med pensjon i 1888. Årslønna for en hauer var på 520 kroner og pensjonen ble 364 kroner i året. Johan og Maren flyttet til Brydegården i Tretrumsgaden og Maren døde der i september 1899. Under FT-1900 bodde datteren Maren sammen med Johan, han døde der i september 1908.

Iflg. skjøteprotokollen fikk Gullik Jacobsen Sjøtvedt fra Tinn skjøte av Johan i 1904, men selve salget må ha foregått mye tidligere. Gullik bor på plassen da det er skifte etter hans første kone i 1895, og Johan med familien hadde flyttet til byen. Gullik ga kr 1.600 for plassen. Familien kom fra Attrå i Tinn hvor de også hadde eiendommen Søndre Ligaard. Gullik var født 1852 og sønn av Jacob Gulliksen Mogen og Sigrid Johnsdtr. Kona Sønnev var født 1848 og datter til Ole Bjørnsen Sjøtvedt og Helga Gislesdtr. De fikk sønnen Ole før de ble gift i oktober 1882.

Gullik og Sønnev hadde disse barna:

1. Ole, f.1877 i Tinn.
2. Sigrid, f.1883 i Tinn, K 1897. Tjenestejente hos kemner Halvorsen i 1900. Hun reiste til Minnesota i 1903 med «Montebello». Billetten kostet kr 238,50.
3. Jakob, f.1885 i Tinn, K 1899, SA. Han reiste sammen med søsteren Helga til Minnesota i 1905. De dro med «Romeo» og billetten kostet kr 241. Medbringende kr 40. Slo seg ned i Billings, Montana hvor han drev forretning. Skrev seg for Twet til etternavn. Han var på besøk i grenda i 1956.
4. Helga, f.1887 i Tinn, K 1902. Hun reiste sammen med Jakob, men hennes bill. var betalt i USA. Medbragte kr 40.

Sønnen døde og det var «Skifteudlægg» i oktober 1895. Aardalsplass var taksert til kr 2.200 og løsøre til kr 30. Gården Søndre Ligaard i Tinn ble taksert til kr 1320. Blant utg. var en krambodgjeld på kr 200. Overskuddet ble kr 1272,55. De fire barna fikk kr 159 hver og disse ble nok investert i Amerikaferden. Gården i Tinn hadde Gullik kjøpt i 1888 og den ble solgt i 1897.

Gulliks andre kone var Maren Olava Olsdtr. Kaasa, f.1868 i Sandsvær, de giftet seg på høsten 1895.

Gullik og Maren Olava hadde disse barna:

1. Olaf, 1895-1973, g.m. Anna G. 1897-1982, hadde en sønn og ei datter.
2. Gustav, f.d.1897.
3. Kirstine, 1900-1987, g.1924 m. Alf Engebretsen, 1900-1967. Hadde barn, bodde her da første barnet ble født i 1924.
4. Gustav, 1905-1975, ug., bodde i Fredrikstad i mange år og døde der.
5. Erling, f.1909, ug. bodde i Oslo og døde der.

I 1900 bodde også de to yngste fra første ekteskap, Jakob og Helga, hjemme før de dro til Amerika i 1902. Våningshuset hadde en etasje med to værelser og kjøkken. I tillegg var det lade, fjøs og skur. Ellers hadde de «1 Kjør – 1 Kalv – 0,2 Hl Byg – 0,3 Hl Havre – 1,5 Hl Poteter». Gullik er ført som løsarbeider, og med bare ei ku og en kalv, var det sikkert smått stell for Sjøtvedten mang en gang. Det var ikke lett å fø en familie på en liten plass, og være uten fast arbeid. Det er ei historie om Gullik som sier litt om tømmerhandel først på 1900-tallet. Han hadde solgt tømmeret oppe på moen på rot til Kittil Lia for femten hundre kroner. Gullik hadde sjøl tatt på seg hogsten, så hadde han den fortjenesten. Siden fortalte Gullik at da handelen var avgjort hadde han nærmest for spøk sagt til Kittil at om han tjente tusen kroner på tømmeret hans, så ville han ha en dress attpå! «Og jadden fekk eg dressen, gut!» sa han.

I 1910 leide Mathias Anton Kristiansen, 1878-1970, fra Våle i Vestfold og kona Jøran Andersdtr., 1878-2007, fra Nord-Østre Åsland i Flesberg her. De ble gift i Vaale kirke i 1901.

De hadde da syv barn i 1910:

1. Karl Gudmund, 1901-1980, f. i Vaale.
2. Margit Jørine, f.1904 i Vaale.
3. Anna Josefine, f.1905 i Flesberg.
4. Anders, f.1906 i Flesberg, tvilling.
5. Hjørdis, f.1906, tvilling.
6. Mathias, f.1908 i Kongsberg.
7. Signe, f.1909 i Kongsberg.

Martin var snekker, men sto i 1910 som gruvearbeider. I 1908 meldte de seg ut av Statskirken og inn i «Frikirken». De kom hit fra Fjerdingstadgrenda. Her leide de et rom og delte kjøkken med eieren. Husleia var 6 kroner i måneden. Det er nesten umulig for oss i dag å forstå hvordan en familien som besto av ni personer kunne bo på ett rom og dele kjøkken. Det eldste barnet var bare 9 år.

I 1928 solgte Gullik en parsell til Bævergrenda Ungdomslag. Parsellen var på 1015,5 m² og prisen var kr 250, se mer under.

Gullik døde 1931, og arvingene lot plassen gå på frivillig auksjon to år etter til sønnene Erling og Gustav. De bodde her med moren, men ingen av dem hadde arbeid. Det var ikke dyr på plassen, så det var vel smått med inntekter. Eiendommen ble solgt på auksjon igjen i 1936. Skjøtet til den nye eieren, Trygve Lofthus, ble utstedt av namsretten. Maren flyttet til datteren sin på Kongsberg. Hun døde i juli 1953. Gustav og Erling reiste fra Kongsberg straks etter at de solgte eiendommen.

I åra fra 1919 til 1924 bodde Nils Emil Langrind her med familien. Han var f.1884 og fra Langrind ute i Passebekk, g.1910 på Kongsberg m. Hanna Othilie Andersen

Spone, f.1882, fra Vikersund. Emil Langrind arbeidet noe på Gamlesaga og noe på Jernbanesaga mens han bodde i Bevergrenda. På Jernbanesaga, som lå på nedsiden av Jernbanebrua ble det bare skåret slippert.

Emil og Othilie hadde disse barna:

1. Agnes Nilsine, 1909-2007, g.m. Brynjulf Lorentzen, 1912-1990.
2. Ole Napoleon, 1910- 2002, g.1939 m. Kari Buind fra Lyngdal, 1914-1980, har en datter.
3. Henry, 1911-1993, g.m. Åshild Nilsen, 1914-1976.
4. Alf, 1913 -1968.
5. Mary, f.ca.1916, g.m. Sigurd Larsen fra Oslo.
6. Dagny Helene, 1917-1997, g.m. Andreas Pettersen, 1925-1998.
7. Per, 1919-2010, g.1940 m. Helga Buind fra Lyngdal, 1920-2003, har tre døtre.
8. Bjarne, f.1921, g.m. Astrid Taraldsen.

Det var sørstua og et kjøkken som ble leid bort, og en kan tenke seg at det ble ikke mye plass på hver! Alle Langrind-barna, så nær som Mary, ble boende på Kongsberg. Emil Langrind arbeidet seinere ved kommunen og til slutt i Våpenfabrikken. Han døde i 1960 og Othilie i 1967.

Fra v.: Einar Lofthus, Trygve Lofthus, Kaspara Lofthus og Kåre Lofthus.

Det var altså Trygve og Kaspara Lofthus som kjøpte eiendommen i 1936. De var begge innfødte bævergrendinger, Trygve fra Pikkerplassen (8271-2), og Kaspara fra Skogen (løkke 11B). Fra de giftet seg i 1927 bodde de i bryggerhuset på Gåsevollen, og fra 1930 leide de i 2. etg. hos Johan Aasen på Vigersløvplassen. De restaurerte hovedbygningen, bygde nytt fjøs og flyttet hit høsten 1937.

Kaspara og Trygve fikk to sønner:

1. Einar, f.1927, bodde her, se neste eier
2. Kåre, 1929-1994, g.1953, m. Borghild Dølplass, 1928-2005. Bodde her, se neste eier.

Trygve var av dem som opplevde arbeidsløsheten i mellomkrigsåra. Med tilfeldige jobber bl.a. ved jernbanen og skogsarbeid, inntil han kom inn ved Kongsberg og Oplands Trevarefabrikk først i 30-åra. Der arbeidet han som maskinsnekker til han fikk alderspensjon. Han satt i bystyret for Arbeiderpartiet i 2 perioder i 60-åra. Trygve og Kaspara var interessert i jordbruk og dyr og hadde dyr like til Kaspara ikke orket mer i 1973. De hadde vanligvis to kuer, kalv og gris. Huset ble påbygd i 1953 slik at det ble en leilighet i 2. etasje, og i 1956 ble det bygd bryggerhus.

Sigrid Tangen, søster til Trygve, bodde her med familien sin fra 1944 til 1951, før de flyttet til byen. Denne familien er omtalt under Pikkerplassen (8271-2). I 1957 ble det skilt ut ei tomt (8252-3) hvor Eva og Kåre Knutsen bygde seg hus.

Kaspara døde i 1974 og Trygve i 1978. Einar og Kåre overtok eiendommen i fellesskap. Borghild og Kåre hadde i 1969 fått utskilt tomt og bygd eget hus i veikrysset til Østbygrenda, se under. I 1979 flyttet de tilbake til gården og moderniserte 1.etasje. Einar overtok leiligheten i 2. etasje hvor brordatteren Hanne og hennes mann, John Nørsterud hadde bodd fra 1977 til 1979. Før dem leide Jorunn f. Skogen og Torleiv Aas her, fra 1969 til 1977.

Einar arbeidet i unge år i J. L. Opsahls snekkerverksted i Kirkegata og siden på Grundvågs Møbelfabrikk. Denne bedriften eksisterte til 1993, og Einar ble førtidspensjonert samme år. Han har vært med i styre og stell i I. L. Bever'n fra 1948, som formann fra 1951-1961, og i en periode fra 1969. Han arbeidet utrettelig med dugnader, bingo og alle slags arrangementer. For denne innsatsen er han utnevnt til æresmedlem av laget.

Borghild og Kåre har ei datter:

1. Hanne, f.1956, g.1977 m. John Nørsterud, f.1955, fra Skollenborg. Se 8252-4.

Kåre var utdannet baker og arbeidet i mange år i Olaf Sørensens bakeri. Av helsemessige årsaker måtte han slutte som baker, og arbeidet i 13 år hos Egil Rørås. I 1977

kom han inn ved Parkvesenet i Kongsberg kommune og endte opp som banemester i Idrettsparken. Pga. nedskjæringer ved de kommunale etater ble han førtidspensjonert i 1992. Borghild var sydame og har i mange år arbeidet i forretning for damekonfeksjon. Både Borghild og Kåre har hatt en lang innsats i idrettslaget, Kåre som formann, og også som formann i både ski- og friidrettsgruppene. Borghild var engasjert i bingodriften i idrettslaget. De har fått lagets hedersmerke begge to, og Kåre er utnevnt til æresmedlem. Borghild døde i 2005, og det ble da dattersønnen Robert Nørsterud som overtok deres andel. Da Einar døde i 2012 overtok Robert også den andre halvdel.

Firmaet til John Nørsterud, Kongsberg Caravan, hadde verksted og garasjer her på eiendommen fram til 2014 da virksomheten ble flyttet til Saggrenda.

Det er Johs. Ottersen som driver jorda her.

Løkke 16 B

Ole Jacobsen Aardal overtok denne søndre delen av faren, Jacob Aardal, da han giftet seg i 1779. Løkka ble oppmålt til å være 204 Alen lang og 55 Alen bred og grunnleia ble satt til 16 sk. Leia økte i 1801 til 20 sk fordi han hadde flyttet gjerdet mot øst og lagt til et stykke sandjord uten skog.

Kona til Ole var Thore Maria Davidsdtr. Tæte. Hun var født i 1745 og ble døpt Thore, men la til Maria seinere. Foreldrene var David Andersen Tæte og Marthe Pedersdtr. i Bergsbakken.

Ole og Thore Maria fikk disse barna:

1. Jacob, f.d.1780
2. Marthe Dorthea, f.1881, K 1793.

To måneder etter at datteren ble født, fikk Ole «dødelige Skader på Lovisehaugen ved Printz Carl Grube». Han fikk alle klokker fri under begravelsen. Skiftet ble startet i 1781 og avsluttet i 1793. Bygningene og jorda ble ved skiftet beskrevet slik: «Huuse: Bestaaende af 6 laftet Bygning med Stue udi, med JernKakelovn og SteenRør og Kielder under, 2 fag Vinduer, 1 Kiøken med Skaarsteen udi, en Gulv og Himling under BordTag belagt. I Gaarden en VedeSkiul af bindingsværk indklæd med bord med tilliggende UhrteHauge og Jordvej som lidet er opdørket i vold til Enge og Kornland, og den Minste deel som er med Busteløng begroed og uoparbeidet.» Taksten ble satt til 40 rd.

Stuehuset hadde de kjøpt av Justisråd Lange på Bæver for 26 rd, det meste var

betalt. Oles far hadde fremdeles tilgode 18 rd for løkka og mente at plassen derfor tilhørte ham. Enka Thore Maria sa at hun ikke hadde ventet dette av svigerfaren da dokumentene viste noe annet. Han fikk ikke godkjent kravet sitt, og Thore Maria beholdt plassen. Datteren Marthe Dorthea bodde under FT-1801 på Pikerplassen (løkke 10) hos Ole Pedersen Pikker og tanten Ingeborg Marie Davidsdtr. Tæte.

Enka Thore Maria giftet seg igjen i desember 1783 med Hans Christopher Olsen Amelie/Landsverk. Hans var født 1757 og sønn av Ole Christoffersen Amelie og Judette Berthelsdtr. Landverk.

De fikk en datter:

1. Judita Maria, f.1785, g.1816 m. Fredrik Olsen Hugsted (løkke 29). De overtok.

Hans bygde en «4 lafted Koestald med FørHuus, under BordTag» som sto ferdig før 1787 og alle husa ble da assurert for 30 sp. Han arbeidet som hauer og seinere som tømmermann ved SV. Ved nedleggelsen i 1805 hadde han ei lønn på 6 rd 76 sk pr. bergmåned og den mottok han i fem år. Han ble pensjonert i 1812, 54 år gammel og det ble oppgitt at han eide en «1/2 Koe», den hadde han kanskje sammen med svigerfar.

Hr. KammerRaad og JustitzRaad Lange eide plassen Myhra i Østbygrenda og noen løkker som han hadde fått utlagt 1769. Den ene løkka lå mellom Aardalsplass og fegata opp til Østby. Den ble besiktiget og oppmålt da Lange døde. Resultatet ble: «den halve Deel Myhr og den Anden Halve af Tørt Lænde som bestod af en del Kvisted og Huuged topped Schow...» Dette jordstykket kjøpte Hans høsten 1788 og utvidet den søndre plassen fram til fegata, hvor veien går i dag.

Hans døde i 1818, 60 år gammel, omtrent samtidig som datteren og svigersønnen kjøpte den nordre delen. Thore Maria fortsatte å bo på sin del. Hun ble 94 år gammel og døde i 1830. Da overtok hennes eneste datter Judita og Fredrik denne løkka og Aardalsplass var hel igjen. Se mer over.

H.nr. 8252-2 Beverlokalet - Østbygrenda 11

Bævergrenden Ungdomslag ble stiftet i 1920. De benyttet skolen til møter og sammenkomster. Dersom de ville ha en dansekveld eller kaffelag, måtte de leie andre steder. De hadde lenge ønsket seg et eget hus, og anledningen kom i 1927. NSB hadde ei stor 2-etasjes boligbrakke til salgs på Langeid. Den var blitt oppført i forbindelse med byggingen av Numedalsbanen. Ungdomslaget hadde noen penger som de hadde tjent på basarer, kake- og kaffesalg, og brakka ble kjøpt.

En komité bestående av Niri Lia, Hjalmar Fulsebakke og Herman Trollerud forhandlet med Gullik Sjøtvedt her på Aardalsplass for å finne ei passende tomt. Det endte med at de fikk kjøpt denne parsellen på 1015,5 m², og prisen ble kr 250. Det var anledning til å kjøpe mer innen 5 år, men dette måtte ikke overstige 1 mål, og det måtte grense til den allerede kjøpte parsellen. De var fritatt for gjerdehold. Hjalmar Fulsebakke og Harald Skogen undertegnet kjøpekontrakten for Ungdomslaget, den ble tinglyst i 1828.

Nå har vi gått til «Jubileumsberetning for I. L. Bever'n 75 år, 1920-1995» og har tatt med en kortversjon av historien videre:

Rivning og flytting av brakka som var innkjøpt, ble gjort på dugnad av medlemmene i Ungdomslaget. Johan Aasen påtok seg å bryte stein til mur og kjeller, og kjøre den fram. Dugnadsgjengen klarte resten og lokalet ble innviet ved St. Hans-tider i 1928. Det ble innlagt strøm her i 1931, men vann måtte hentes hos Lofthus til ca. 1960. Dette var en oppgave som særlig damegruppa tok seg av når de var sammen for å pynte og arrangere fester, og ikke minst vaske etter festene.

Midt på 1920-tallet ble Bævergrenden Skiforening stiftet. Aktiviteten i foreningen gikk litt i bølger opp gjennom åra. Hoppbakke har det vært i Lia, i Østby og i Finnebraaten. Idrettsbane ble det i juni 1949 da I.L Bever'n leide en parsell av Anna

Beverlokalet.

Stangby på plassen Moen, der hvor campingplassen ligger i dag. De hadde rett «til å opparbeide parsellen til utøvelse av idrett». Leietida var 5 år, men den kunne utvides og leia var 50 kroner årlig.

Alt lå nede under krigen, men i 1946 ble det bestemt at Bævergrenden Skiforening og Bævergrenden Ungdomslag skulle slås sammen. Det ble utlyst navnekonkurranse, og det kom inn 16 forslag. Hermod Skogen vant med navneforslaget «Idrettslaget Bever'n». Interessen for idrett økte i grenda i åra som kom.

Tidlig 1950-åra planla laget utvidelse av dansesalen. Verandaen ble bygd inn, og det ble innredet garderobe. Skogeierne i grenda hadde gitt endel tømmer. Hoggning, frakt og skjæring ble utført på dugnad. Vedlikehold og reparasjoner i åra som kom, viste også hvor stor dugnadsånden var.

I 1970 slo flere ildsjeler seg sammen og startet opp med bingo på lokalet. Denne aktiviteten skulle vise seg å bli lagets største og beste inntektskilde i årene som kom. Bingoen holdt fram helt til årsskiftet 2008-9.

Oppslutningen fra barn og unge var god, og mange så behov for en ny utvidelse av Beverlokalet. Første store utbygging ble innviet i februar 1973. Lokalet ble utvidet med stor sal vestover. Med gode bingoinntekter og stor dugnadsinnsats kunne idrettslaget selv klare det store løftet. Den neste og største utvidelsen ble ferdig på høsten 1980. Lokalet hadde nå fått en sal på nesten 200 m², nytt kjøkken og nytt toalettanlegg i underetasjen. Her var det også innredet møterom.

Bevergrenda Sanitetsforening ble selvstendig forening i 1956 etter å ha vært

en underavdeling av Kongsberg. De hadde til nå hatt skolen som møtested, men betalte inn en andel i Lokalet på 60.000 kroner og fikk disponere et rom på ca. 80 m² i kjelleretasjen.

Saniteten og Bever'n arrangerte 17. mai-tilstelning på Lokalet første gang i 1981. Oppslutningen på dette arrangementet er fremdeles god fra både nye og gamle bævergrendinger. Musikkorps fra byen leder an i 17.mai-toget fra Aamodt

Einar Lofthus og Knut Trollerud ved Beverlokalet ca 1950.

til Lokalet hvor det er aktiviteter for barna og salg av lapskaus, kaker og drikke.

Lokalet hadde fra 1973/74 vært et møtested for grendas hjemmевærende mødre med barn. I 1976 ble «Bevergrenda Leke- og Aktivitetsklubb» stiftet som en undergruppe i idrettslaget. De fikk et eget rom i kjelleretasjen, og familien Lofthus var velvillige med lekeområde utenfor. «Bevergrenda korttidsbarnehage», som det seinere het, og Studentsamskipnadens barnehage har hatt tilhold her. Barn fra hele byområdet har hatt nytte av huset og det flotte området helt fram til 2015.

Vinteren 1969 kom det et forslag fra Ove Hedenstad om å anlegge ei lysløype ved Lokalet. Forslaget ble godt mottatt. Etter planlegging, forhandlinger om løypetrase og igjen stor dugnadsinnsats kunne I. L. Bever'n på høsten 1975 åpne ny, flott lysløype nordover fra lokalet. Løypetraseen ble i 1988 utvidet i bredden, for å tilfredsstille krav om bla. skøyting.

Friidrettsgruppa kom i 1983 med forslag om en løpebane. Forslaget ble godt mottatt, og grunneierne Kåre og Einar Lofthus og Svein Aamodt var straks med på planen. Det ble en løpebane med internasjonale mål, hoppegrop og plass for høydestativ og kulekast. Banen ble åpnet tre år seinere med Grete Waitz tilstede. Friidrettsgruppa ble nedlagt på slutten av 90-tallet. I dag er det anlagt et skiskytteranlegg som er tilpasset barn og ungdom. Det er anlagt et øvingsområde for skiskyting i nordre område på banen, og klubben har i dag en skiskytter på landslaget.

Beverlokalet – og alle som har vært aktivt med i ulike grupper i I. L. Bever'n, har skapt et positivt miljø i grenda. Her har unge og gamle vært samlet til idrett, leik og fest og andre sosiale sammenkomster. Et godt samhold og en utrolig dugnadsånd har gitt oss et samlingssted vi kan være stolte av.

H.nr. 8252-3 Bævergrendveien 212

Kåre Knutsen kjøpte denne tomte av Trygve Lofthus i 1957, og huset sto ferdig i 1961. Kåre, f.1924, var vokst opp på Roshaugen og Bæver skole, se 8259-2, og giftet seg i 1946 m. Eva Bergene, f.1921 fra Stokke. De hadde bodd på Bæver skole inntil de flyttet hit.

Kåre og Eva hadde en datter:

1. Karin, f.1946, se nedenfor.

Kåre begynte tidlig i Våpenfabrikken, og arbeidet der til han måtte slutte på grunn av sykdom i 1981. Han døde i 1983. Eva bodde her aleine til i 1988, da datteren Karin flyttet hjem og overtok huset. Karin 1.gg.1967 m. Oskar Karl Kristiansen fra Tjøme.

Karin og Oskar har disse barna:

1. Morten, f.1968, omkom ved bilulykke i 1987.
2. Espen, f.1970, bor i Passebekk.

Ekteskapet ble oppløst, og Karin giftet seg i 1984 m. Bernt Elseth fra Tønsberg, og de har en sønn:

1. Bernt Erik f.1984, bor på Kongsberg.

Ekteskapet er oppløst. Huset ble påbygd og ombygd sist i 80-åra slik at Karin og moren Eva hadde hver sin leilighet. Eva døde i 2004. Karin var i mange år ansatt i Sandsværbanken. Hun bodde her til 2005 da hun solgte huset.

Kjøpere var samboerparet Geir Skjolden, f.1976, og Gro Sundvoll, f.1980, han fra Sogn og hun fra Nes på Romerike. De fikk to barn mens de bodde her:

1. Sondre Elias, f. 2006.
2. Siri, f. 2009.

Huset ble ytterligere utvidet mens de bodde her. Geir arbeidet ved Kongsberg Automasjon og Gro var optiker og pendlet til Sandvika flere år, men arbeidet siste året de bodde her ved Interoptik, Kongsberg. Det ble til at de overtok en odelseiendom på Nes i Akershus i 2011, og solgte huset her.

De nye eierne er Ann Kristin Johnsen Hjalland, f.1971, og Roar Hjalland, f.1970, fra Svene. De hadde giftet seg i 1999, og har to barn:

1. Mats, f. 2002.
2. Tina, f. 2006.

Roar Hjalland er snekker og driver eget firma og Ann Kristin er ansatt i Sparebank1.

H.nr. 8252-4 Østbygrenda 1

Denne tomte ble skilt ut i 1968 og ble gitt av Trygve Lofthus til sønnen Kåre. Kåre Lofthus arbeidet som snekker på den tiden, og gjorde mye av byggearbeidet sjøl. Familien flyttet inn høsten 1969 og ble boende her til i 1979. Da flyttet Borghild og Kåre tilbake til gården, etter å ha ombygd og modernisert 1. etasje. Familien er omtalt der. Datteren Hanne og mannen John Nørsterud flyttet inn her. Hanne fikk skjøte på huset i 1983.

Hanne og John har en sønn:

1. Robert, f.1984.

John Nørsterud var ansatt ved NSB i mange år og var banemesterassistent og seinere assistent for områdesjefen fram til 2005 da han sluttet ved jernbanen. Han hadde tidligere startet opp med salg og service av bo-biler her på Årdalsplass, og fra 2005 ble det fulltids beskjeftigelse med firmaet som heter Kongsberg Caravan. Virksomheten ble i slutten av 2014 flyttet til Saggrenda.

H.nr. 8252-6 Østbygrenda 28

Denne tomte ble solgt fra 8252-1 i 1990, kjøper var Trond Øyvind Nilsen, og huset sto ferdig samme år. Trond, f.1962, er Kongsberg-gutt og var da samboer med Ingunn Rokstad, f.1961, oppvokst på Smøla.

De giftet seg i 1997, men hadde allerede disse barna:

1. Øyvind, f.1986
2. Torjus, f.1992
3. Julie Andrine, f.1994

Ingunn hadde fra før sønnen Isak Andreas, f.1984, som også bodde her. Trond har teknisk utdanning og vært ansatt i KDA og seinere som prosjektplanlegger i Kongsberg Maritime A/S. De solgte huset her i 2010 og flyttet til byen.

Nye eiere ble Nils-Erich Sommer Mathiesen, f.1980, fra Jevnaker, og Lina Jørgensen, f.1978. De giftet seg i 2011 og har datteren Adele f.2012. Nils-Erich er ansatt ved bedriften Roxee i Mjøndalen som økonomisjef og Lina er fysioterapeut på Skinnarberga.

LILLE BÆVER (Løkke 14 og 15) (Latherplassen og Bureplassen)

Eiere:

– 1714 Ole Stenersen
1714 – 1722 Ole Tollefsen

1722 – Lars Andersen Storesunde/Bæver
Anders Larsen Bæver
Fortsetter under løkke 14 og 15.

Lille Bæver eller Bæverplassen er en av de eldste plassene på Bæver Grund. Plassen ligger på vestsida av hovedveien og på nordsida av Bævermoen. Den besto av det som seinere ble løkkene 14 og 15.

Den første eieren vi vet om er Ole Stenersen og han kan være rydningsmann til plassen. I SV-manntallet fra 1711 finner vi en Ole Stenersen, 40 år og født i Mandal. Han har anfart i 16 år, 8 år som knekt og 8 år som sprenger og bor «In Bever Walde». I 1705 er Ole Stenersen Bæver nevnt i en dommerprotokoll fordi han skylder 4 rd og 2 ort, men han hadde alt betalt 3 rd og 4 sk.

Ole hadde ikke lov til å selge plassen til ny eier, men måtte overdra «sitt eiende Huus samt den rødningRet hand have til et derved beliggende Støke Jord paa Gaarden Bever Eiendehler» til Johan Fredrich Schwabe som bygslet Bæver gård. Det ble ikke angitt noen pris før Schwabe solgte plassen videre til «ærlig og forstandige Mand Olle Tollefsen med Rødnings Rettigheder til forbemelte Plads». Dette skjedde i mai 1714 og Ole Tollefsen betalte 75 rd til Schwabe. Forhåpentlig fikk Ole Stenersen hele eller deler av denne summen. En Ole Stenersen og kona Helge bodde i 1740-åra på Nordre Vedhugsted og er sannsynligvis samme person.

Ole Tollefsen fra Hedmark er nevnt i sølvverksmanntallene i 1711 og 1724, dette er vel vår Ole selv om alderen spriker noe. Han var født ca. 1672 på Hedemarken og begynte ved Sølvverket før 1700, har kanskje kommet til Kongsberg sammen med familien, for faren var også bergmann. Ole giftet seg i juni 1714 med Maren Sørensdtr., datter til Søren Johnsen på Nordre Moen (Korpemoen).

I februar 1722 foregikk det et makeskifte mellom Ole og svogeren Lars Andersen. Lars var gift med Marthe Sørensdtr. søster til Oles kone. Lars hadde overtatt «beboelsesRetten» til svigerfaren, Søren Jonsens hus på Nordre Moen. Denne overdro Lars til Ole og til gjengjeld overdro Ole «een Huusmandsplads paa Bever eie, kaldet Bever» til Lars. Sr. Brath så seg nødsaget til å protestere på handelen da «dend Plads ligger paa Bevers Grund som deres Kongel.Maj.th er tilhørende og ikke tilladelig som eyendom fra honnom at afhænde, saa at hand fordi maatte informere sig videre om denne sags beskaffenhed og derefter ansøge om Hr. Stiftamtmandens ordre». Protesten kom fordi plassene ikke kunne selges direkte, men makeskiftet gikk i orden og Lars betalte Ole et mellomlegg på 88 rd. Kona til Ole, Maren, døde i august 1730 og Ole giftet seg to år seinere med enke Karen Jonsdtr. på Øvre Østby (løkke 32), mer om Ole der.

Lars Andersen var født på gården Storesunde i Stryn rundt 1690, sønn av Anders Olsen Storesunde og Sigrid Larsdatter Skaar. Faren og to sønner dro til Årdal i 1710 og arbeidet ved Årdal Kobberværk. Det var krig og en eldre bror var kalt ut til militærtjeneste på Fredrikshald i Østfold. Bergmenn var unntatt fra militærtjeneste så det var kanskje grunnen til at faren tok med sønnene til Årdal. Faren og broren dro seinere tilbake til Nordfjord, men Lars dro sammen med nabogutten Lars Thorbjørnsen fra Storesunde til Kongsberg i 1716. Begge begynte ved Sølvverket. Lars Thorbjørnsen ble gift på Biringsplass (løkke 12). Broren til Lars, Anders Thorbjørnsen, kom flyttende seinere.

I sølvverksmannntallet fra 1724 er Lars 36 år, har 2 sønner og har arbeidet ved Sølvverket i 8 år, 2 år som sprenger og seinere som hauer. Han og kona Martha Sørensdtr. giftet seg i januar 1721.

Lars og Martha fikk disse barna:

1. Lars Jørgen, 1723-1784, ble kalt Lars i dåpen, K 1741, g.1744 m. Anne Marie Olsdtr. Bæver, 1720-1782. Han kalte seg Schaar, som er navnet på gården farmoren kom fra, se Skaareplass (løkke 6)
2. Hans, -d.1757, SA, g.1743 m. Karen Hansdtr. Pop, 1722-1764. Se mer under Nordre Friskeplass (løkke 8).

Lars giftet seg igjen i juni 1726 med Marthe Dorothea Hansdtr. også kalt Lia. Antakelig f.1703 og datter til Hans Skredder. Hun ble kalt Dorthé.

Lars og Dorthé fikk bl.a. disse barna:

1. Hans, f.1727.
2. Anders, 1730-1787, K 1745, g.1767 m. Maren Halvorsdtr. Strand, de overtok.
3. Hartvig, f.1733.
4. Hans, tvilling med
5. Anne, f.1735.
6. Hans, 1737-1757, omkom i gruva og hadde «smaae Kløkker fri».
7. Hartvig, 1740-1808, g.1763 m. Karen Pedersdtr. Bradtstad, d.1809, 78 år. Han var SA. Mer under.
8. Et dødfødt barn i 1744.
9. Anne Sirena, 1748-1791, g.1772 m. Peder Olsen Fønsett fra Svene, f. på Eiker, d.1789, 46 år. De bodde bl.a. på Fønnsseteiga i Svene, flytta til Kongsberg og hadde 8 barn.

Lars arbeidet i 1732 ved Christianus Sexus gruve som hauer og hadde fire barn, en sønn i arbeid ved Sølvverket. Lars kalte seg mest for Bæver, men også Skrevibrog. Om Skrevibrog bare er et kallenavn er vanskelig å si.

Han ble i april 1749 dømt for ulovlig hogst i Bæver skog sammen med Peder Iversen Hugsted, Ole Paulsen Frisch og Halvor Thorkildsen Hugsted. Lars hadde felt et stort furutre som var «20 Palm i roden og 15 i toppen». Han ble dømt til å betale ei mulkt på 5 rd og verdien av treet som ble taksert til 1 rd. Saksomkostningene ble delt i fire. Lars delte en fjerdedel med Ole Frisch så det ble 3 rd og 44 sk å betale på hver. Peder Iversen hadde hogd så mye at han måtte betale to fjerdedeler. Pengene skulle betales til Kongens Casse innen 15 dager etter dommens forkynnelse.

Lars døde januar 1756, 76 år gammel. Alderen stemmer ikke helt med den som er oppgitt i manntallene fra 1724 og 32, men dette skjedde dessverre ofte. Enka Dorthe overlot plassen med løsøre og kreaturer til sønnen Anders i desember 1759. Anders overtok gjelda og moren tok føderåd. Hun skulle ha «Aarlig een Tønde Korn, fritt Huus, værelse saa lenge jeg lever og er i Enkestand». Ellers ønsket hun å hjelpe til så lenge kreftene tillot det.

På våren 1764 leverte Kittel Langeid fra Søre Langeid i Svene skriftlig stevнемål til Anders og broren Hartvig da de «i Deres Huus skal have overfaldet, slaget og ilde tilreedet ham». Det ble innkalt syv vitner. På rettsmøte i juni var Hartvig fraværende uten grunn og møtet utsatt. Først i juli ble alle tatt i ed og fikk forklart seg om hendelsen. Kittel og kona Kirstine var på vei hjem, men hadde stoppet hos Anders hvor hele familien og noen naboer var samlet. Kittel var noe «beskjenket» da han kom og det ble mer skjenking etter hvert. Hartvig og Kittel kom i kraftig diskusjon om hvem som «hadde bedre hest at kaprides med end dend andre». Da de skulle ta en siste dram kom Hartvig borti armen til Kittel så brennevinet ble helt ut over bordet og da var slåsskampen i gang. Anders hadde lagt seg på senga, men våknet og ville hjelpe broren. Det ble et slagsmål som fortsatte ute på gårdsplassen og oppover grenda hvor naboer ble vekket opp. Vitnene fortalte at det ikke var lett å stoppe dem, og Malene Bjørnsdatter kunne fortelle at Kittel «var ilde tilreed baade i Hovedet og Ansigtet, samt hans Klæder overstænket med blod». Anders ville følge Kittil og kona hjem, men alle tre overnattet hos Ole Former på Håvenga. Da alle hadde forklart seg ble rettsmøtet hevet. Vi finner dessverre ikke flere rettsmøter eller dom i saken de neste tre åra så utfallet av søksmålet er ukjent.

Anders giftet seg i 1767 med Maren Halvorsdatter Strand og hadde bl.a. disse barna:

1. Hans, f.1768.
2. Dorthe Maria, 1771-1846, K 1787, i tjeneste i Christiania 1795, g.1798 m. Daphin Pedersen Egedokk, f.1778, sønn til Peder Pedersen Lie på Egedokk. SA, rennemann på Juliane Maria gruves pukkverk. Hadde fire barn.
3. Elen Marie, 1781-1783.

Vi har ikke funnet Anders i noen av Sølvverkets manntall. Han fikk etter hvert økonomiske problemer og solgte i 1762 den søndre delen av plassen til Christopher Olsen Fossum. Dette ble en egen plass som seinere fikk løkkenummer 15 og navnet ble Bureplassen, se videre under.

Den første oppmålingen av plassene på Bæver Grund i 1769 sier følgende:

«Anders Larsen Bæver tilhørende, var ikke tilstæde, og heller har man siiden den tiid af Eierne erholt noget Betræffende denne Platz, Naboene der omkring sagde at denne Platz var Een med de ælste Platzter paa Bæver Grund, og er saaledes beliggende at Eierne ikke kunde indtage noget til samme henseende, Naboe Platzene som Støder til denne tilmed er Almand Veien paa østre og LaugElven paa Væstre Side. Man opmaalte Platzen som

fra Søer til Nord var i Længde	402 allen
paa Nordre Ende fra øst til væst i Laug Elven var Bredden	306 allen
og paa Søndre Ende var Bredden	163 allen»

Anders hadde nå igjen den nordre delen av Lille Bæver, men i 1771 solgte han også den nordre delen av denne til Peder Larsen Lather. Han hadde nå igjen den midtre delen. Moren Dorte var død og hennes føderåd opphørt. Broren Hartvig bodde fortsatte på plassen etter at han giftet seg i 1763 med Karen Pedersdtr. Brattstad. Karens onkel har løkke 26-27.

Hartvig og Karen fikk disse barna:

1. Hans, f.d.1763.
2. Peder, 1766-1767.
3. Peder, 1771-1806, K 1785, g.1797 m. Maren/Marie Torgersdtr. Hvamsahl, f. 1774. Han var SA, bodde i 1801 i 7de Tvergade.
4. Lars, 1768-1785.
5. Dorte Syrene, 1774-1782.
6. Anne Malene, f. ca. 1775, K 1793, kalt Magdalena i FT-1801, d.1843 på Tromøya, Kragerø, g. 1801 m. Frode Larsen Froesen. De overtok løkke 17 av Frodes far, mer der.

Hartvig var SA og i 1801 arbeidet han i «Østre Stads Myhr grube». 1805 var han fyrehauer ved Haus Sachsen gruve og står som «Skadeheftig». Anders solgte den delen han hadde igjen til Hartvig i 1771. Prisen ble satt til 195 rd. Alt året etter solgte han til Peder Larsen Lather, som hadde den nordre delen fra før og fikk 220 rd. Hartvig kjøpte hus i Gomsrudgrenda og de bodde der med yngstejenta i 1801. Hartvig døde på høsten 1808 og Karen året etter, 78 år gml.

Peder Lather eide nå halvparten av den opprinnelige plassen Lille Bæver. Denne ble til Latherplassen og fikk seinere løkkenummer 14, se under.

Latherplassen / Vedahlplassen – løkke 14

Gml. G.nr. 918 – H.nr. 8255-1

Bævergrendveien 223

Eiere:

1771 – 1792	Peder Torgersen Lather	1871 – 1884	enka Anne Chr. Myhra
1792 – 1797	Svend Thostensen Bikjen	1884 – 1894	Kittel Halvorsen Skogen og sønnen Halvor
1797 – 1800	Lars Kittelsen Vedalen	1894 – 1904	Halvor Kittelsen Skogen
1800 – 1805	Thorsten Gjertsen Heggen	1904 – 1906	Øvre Lågen fellesfløtning
1805 – 1808	enka Maren og Ole A. Skartum	1906 – 1924	enke Anne Nilsdtr. Buin
1808 – 1828	enka Maren Lather	1924 – 1959	Kittil Kittilsen Aamodt
1828 – 1843	Maren og Anfinn K. Smaaland	1959 –	Dorthea og Kristian Aamodt
1843 – 1848	Gjert Thorstensen Heggen		
1848 – 1852	enka Anne Chr. Myhra		
1852 – 1871	Anne og Niels Th. Spiten		

Plassen ligger på vestsida av hovedveien og den nordre delen av plassen Lille Bæver. Navnet «Latherplassen» kommer fra den første eieren Peder Torgersen Lather. Navnet Vedalen kommer fra en seinere eier. Den årlige leia til Bæver gård var satt til 72 sk, som i 1900 var 2,40 kr.

Latherplassen og Friskeplassen.

Peder Torgersen Lather var sønn av Torger Olsen Lather og Johanna Marie. Han ble f.1733 og giftet seg oktober 1760 med Boel Maria Jensdtr. Berg. Hun var datter til Jens Jørgensen Berg og Anne Cathrine Sørbye på Schwabemoen, de kalte seg også Berggrav. Det er uvisst om familien bodde her, men vi tar den med her.

Peder og Boel Maria fikk disse barna:

1. Niels, f.1762.
2. Anne Catrine, f.1764, d. liten.
3. Anne Catrine, f.1766.

Boel Maria døde da andre datteren ble født og det var skifte samme året. De hadde da hus på Schwabemoen og to løkker som lå under gården Ruud. Sønnen Niels vokste opp i Trondheim hos morbror Niels Jensen Berg, «Fogden Berg i Strindens Fogderi

i Tronhiems Stift». Datteren Anne Catrine bodde hos morbror Christian Berg som var kjøpmann i Flekkefjord. Peder giftet seg for annen gang i mai 1769 med Anne Halvorsdtr. Brenne som var enke etter Povel Pedersen Hutmand.

Peder og Anne fikk bla. disse barna:

1. Boel Marie, f.1771, d. liten.
2. Torger, f.1773, d. liten.
3. Halvor, f.1774, K 1788.
4. Torger, f.1776.
5. Boel Marie, 1778-1779.
6. Jens, f.1781.
7. Christian Fredrich, f.d.1790.

Peder var ved Sølvverket og startet som 10-åring ved et pukkverk. I 1765 var han nattstiger og steg i gradene til overstiger. Husa på plassen ble taksert for assurance i 1787. Våningshuset var 6-laftet med 5 vinduer, kakkelovn og skorstein, under bordtak, takst 30 rd. En 6-laftet låve og lade med takst 10 rd, og et 4-laftet bryggerhus med bakerovn og et brønnskur av bindingsverk, takst 10 rd.

Han døde desember 1790, samme året som hans yngste sønn. Anne giftet seg igjen etter to år i mai 1792 med mestersmed og enkemann Daniel Bautz. Plassen ble solgt på auksjon i august, og høyeste bud på 253 rd kom fra Svend Thostensen Bikjen. Han ble nå nabo til broren Ole Thostensen Bikjen på Bureplassen, men Svend bodde aldri på Latherplassen. Han var opprinnelig fra Ål i Hallingdal og bodde på Bikjen. Dette var bare en ny investering. Han handlet med eiendommer og er skrevet som kjørselmann og jordgodseier. Plassen solgte han videre til Lars Kittelsen Konningen våren 1797 for 280 rd. Lars utstedte en obligasjon til Svend på 180 sp.

Lars kom hit fra plassen Konningen i Svene. Der hadde han giftet seg med enka på plassen, Boel Hallesdtr. i 1788. De solgte Konningen i 1792 og flytta til Kongsberg. Hvis forrige eier ikke bodde her, kan de ha flyttet direkte hit. Lars var fra Vedalen i Nore, men han ble ofte skrevet som Medalen. Det er nå plassen fikk sitt andre navn, Vedahlplassen. Lars var bergarbeider og arbeidet som «Kongelig Vedhugger» i 30 år og som «Udstikker» i 2 år. Boels sønn Jacob Gulbrandsen ryddet løkke 53 i Spitegrenda.

Lars og Boel bodde her i 1797, men før 1801 gjorde han et makeskifte med Thorsten Gjertsen Heggen som bodde i Treatrumsgata. Lars overtok huset til Thorsten verdt 230 rd og fikk 160 rd kontant i tillegg. Thorsten overtok en obligasjon på Latherplassen, utstedt fra Lars til forrige eier på 180 rd. Makeskiftet ble ikke tinglyst, men da Thorsten døde ble dette ordnet av arvingene i mars 1803. Lars døde i 1806, 43 år gammel.

Thorsten var sønn av snekker Gjert Torgersen Heggen og Maren Carlsdtr. Han var født 1771 og giftet seg mai 1793 med enke Maren Malene Olsdtr. Lather. Hun var

datter av bergmann Ole Torgersen Lather og Elisabeth Nielsdtr. Botholvsen og niese av den første eieren. Hun ble født i 1761 og K 1774, hadde vært gift med bergmann Andreas Michelsen Hesnæs fra Stange som døde 1790 bare 28 år gml. De hadde to barn som døde tidlig. I 1799 arvet Thorsten og Maren et hus på Brydeløkka etter ungkar og mestersmed ved SV, Michel Hansen Loche/Lykke, for den kjærlighet og omsorg de hadde vist ham. Han var antagelig en onkel av Marens første mann.

Thorsten og Maren hadde disse barna:

1. Cathrine Marie, 1794-1870, g.1814 m. skolelærer Adam Olsen Bryn, 1793-1865. Hadde Bryns plass (løkke 12).
2. Anne Elisabet, 1796-1802.
3. Olea, 1799-1807.
4. Gjert, 1802-1847, K 1816, g.1830 m. Anne Dorthea Christiansdtr. Myhra, f.1812, K 1826 (løkke 34), de hadde naboplassen løkke 15 og overtok her. Anne Dorthea 2.gg.1852 m. Nils Thomasen Spiten (løkke 49).

Thorsten var bergarbeider. I 1801 bor hans søster Anne Margrethe på 16 år og broren Gjert på 10 år hos dem. Thorsten døde i november 1802 bare 30 år gammel. Han drukna i Langeidfossen og ble funnet igjen etter to dager. Det ble betalt 2 rd for klokkeringing i begravelsen. Kona Maren giftet seg for tredje gang august 1805 med enkemann Ola Andersen Skartum, f.1770. Han hadde vært gift med enke Anne Catarina Hansdtr. Bødker som døde i barselseng i februar 1805. Ola døde her etter bare tre år, i 1808. Det ble holdt skifte samme året og det viste seg at de fortsatt hadde huset i «Brydegangen». Maren fikk beholde plassen mot å ta ansvar for gjelda.

Maren var nå alene til hun giftet seg fjerde gang i september 1828 med Anfinn Knudsen Smaaland fra Kjennerudgrenda. De var begge 68 år. Anfinn var f.1760 og fra gården Jamnåkre i Årdal i Sogn. Han hadde vært gift med Kari Amundsdr. Smaaland, enke etter Johannes Andersen Smaaland som hun hadde 8 barn med. Karen var 20 år eldre enn Anfinn. De fikk tre barn som døde tidlig. Karen og Anfinn ble skilt «med hensyn til bord og seng» i 1803. Kona beholdt plassen, den nordligste av Smaalandplassene i Kjennerudgrenda. Anfinn var SA og ved nedleggelsen i 1805 var han «Staalhertzslammer» ved pukkverket i Jondalen. Han fikk etterlønn i fem år.

Anfinn og Maren overdro plassen til Marens sønn Gjert i 1842. Gjert og familien var naboer på Bureplassen. Prisen ble satt til 300 sp inkludert føderåd: «frit Husly for Levetid, hjelp og pleie ved sykdom, fra d.aa. skaffe oss 3 potter Mælk daglig, 3 potter Smør i Aaret». Hvis Maren døde ble alt halvert, overlevde hun Anfinn kunne hun velge mellom «in natura at modtage tilsvarende Requisita eller at modtage Ophold hos Kjøberen». Maren og Anfinn fikk ikke mye glede av føderådet, Anfinn døde i september 1843 og Maren i januar året etter. Det ble holdt skifte og auksjon over løs-

øret. Da all gjeld og omkostninger ved auksjon og skifte var betalt, ble det drøyt 4 sp på sønnen Gjert og drøyt 2 sp til datteren Cathrine. Ei ku verdt 9 sp og ei hvit søye til 1 sp ble ikke solgt, så de gikk visstnok til Gjert. Gunhild Zachariasdr. var tjenestejente hos Maren.

Sønnen Gjert og kona Anne Dorthea Christiansdr. Myhra flyttet hit etter overtakelsen, men beholdt Bureplassen.

Gjert og Anne Dorthea hadde disse barna:

1. Thorsten, 1830-1911, K 1845, d. i Svene, g. 1868 m. Gurine Olsdr Bæver, f. 1845 på Modum, d. 1887 i Avaldsnes. Se løkke 46-47-48 i Spitegrenda.
2. Maren Christine, 1833-1834.
3. Maren Barbara, 1835-1918, K 1849, g. 1864 m. skredder Thomas Nilsen Spiten, 1841-1913. Se løkke 47 i Spitegrenda.
4. Barbro Marie, 1839-1916, K 1854, g. 1863 m. em. Hans Christian Christophersen Bæk. Se løkke 33 i Østbygrenda.
5. Anne Olea, f.d. 1845.
6. Christian, f. 1842, K 1857, reiste til Minnesota i mai 1865, sammen med tre andre unge menn, bla. Olavus Rasmussen Spiten (løkke 44).
7. Gjert, f. 1846, K 1861, skredder-svenn. Bodde hos svogeren Thomas. Fikk attest i april 1865 med ulastelig vandel. Han flyttet til København og reiste videre til Nord Amerika i april 1867.

Gjert var ved SV og i 1840 hadde han fast arbeid ved et pukkverk. I juli 1829 solgte han et stykke jord til Frode Langeid på naboplassen (løkke 13). Jordstykket var 96 kvadratalen stort og gikk for 3 sp. I september 1840 kjøpte han halve plassen Bakken (løkke 68) i Breilia av Østen Olausen Finnebraaten, den andre halvparten kjøpte han noen år seinere. Gjert døde i april 1847 og i mai året etter ble

Thomas Nielsen og Maren Gjertsdatter Heggen med datteren Emma.

det holdt skifte. Det ble et solid skifte for arvingene. Auksjonen over løsøret innbragte 145 sp. Plassen Bakken (løkke 68) ble solgt til Ingebreth Knudsen Wigersløvplass for 96 sp og Bureplassen (løkke 15) gikk til Andreas Østby for 267 sp. Latherplassen ble taksert til 430 sp og ei ku til 11, begge gikk til enka Anne. Tjenestejenta Sønnaug fikk utbetalt lønna på 20 sp. Da alle omkostninger rundt auksjoner og skifte på 46 sp og gjelda på plassen var betalt ble det 365 sp til deling på Anne og barna. Dette ble stående i plassen. Enka Annes bror, Johan Christiansen Myhra var nå bergarbeider ved Gottes Hülfe gruve og bodde hos søsteren til han bygde hus i Spitegrenda. Anne Dorthea giftet seg igjen februar 1852 med enkemann Nils Thomasen Spiten. Mer om Nils og hans første familie på løkke 47 i Spitegrenda.

Anne Dorthea og Nils fikk disse barna:

1. Nils Peter, f.1852, K 1867, reiste til La Cross/Redving, Minnesota i juni 1869 og dro over med skipet «Argo». Billetten kostet 48 sp og 90 sk og han hadde med seg 4 sp.
2. Nina Dorthea, 1855-1856.
3. Thea Dorthea, f.1857, K 1872, g.1876 m. VA Hans Johansen Graaten, f. i Sveve 1853, se under.

Nils hadde også kjøpt løkke 48 i Spitegrenda i 1852, samme året han giftet seg og flyttet hit. Løkke 48 ble derfor solgt i 1859 til Anne Dortheas bror Johan som fra før hadde ei tomt og hus der. De kjøpte i 1856 også løkke 47 i Spitegrenda. Denne solgte de til Anne Dortheas eldste sønn Thorsten i 1873. Under FT-1865 bodde sønnen Thorsten hjemme, og moren til Nils, Pernille Christophersdtr. Sønemyhr (løkke 47 og 49) bodde hos dem. Hun var 77 år og ble understøttet av bykassen. De hadde på plassen to store kveg, 1 Lb bygg, ¼ Lb Havre og 1 ½ Lb poteter.

Nils var gruvearbeider, han døde januar 1872 og Anne Dorthea blir sittende i uskiftet bo. Ved FT-1875 bodde bare datteren Thea hjemme, hun var dameskredder. De hadde på plassen ei ku, en sau, ¼ tønne bygg og 1 tønne poteter. Thea giftet seg mars 1876 med VA Hans Johansen Graaten på Aardalsplass (løkke 16).

Hans og Thea bodde her og fikk barna:

1. Anne Marie, f.1876.
2. Johan, f.1878.
3. Nelly Pauline, f.1882, står som Milla på 6 måneder i skipslista i mai 84.

Hans reiste til Amerika med skipet «Rollo» i 1883. Målet var Grand Forks og billetten var betalt i USA. I mai året etter reiste Thea, de tre barna og moren Anne Dorthea etter til Rasch Crafton. Thea og Anne Dorthea medbrakte 600 kr. hver. De kalte seg

henholdsvis Nilsen og Gjertsen da de dro. Hans og Thea fikk tre barn til i Amerika.

Anne Dorthea hadde solgt plassen i mars 1884 til Halvor Kittelsen Skogen og faren Kittel Halvorsen Skogen fra Hjuksebø i Sauherad for 1800 kr. De betalte 1080 kontant og ga en obligasjon til skreddermester Thomas Nilsen. Halvor Kittelsen, f.1855, var gift med Kirsti Evensdtr. Flaata, f.1857, også fra Sauherad. De hadde bodd 2-3 år på Lie-plassen under Nedre Lie i Efteløt før de kom til Bævergrenda. Faren Kittil bodde aldri her, men var medeier fram til 1894, da overtok Kirsti og Halvor det hele for 900 kr. Halvor dreiv med skogsarbeid til å begynne med, men fikk siden arbeid i herderiet på Våpenfabrikken.

Ved FT-1900 besto husa på plassen av hovedhus i en etasje med 1 rom og kjøkken, låve, fjøs og et skur. Ellers hadde de 2 kyr, 4 høner og 0,3 hl bygg – 1,5 hl havre – 2 hl poteter – 0,2 Ar gulrøtter og 0,3 Ar med hage. Men i 1904 solgte de eiendommen til Øvre Lågen Fellesfløtning og kjøpte i stedet eiendommen Nordre Biringsplass (løkke 11B) hvor Skogen-familien fremdeles holder til – se mer der.

Fellesfløtningen skjøtet i 1906 eiendommen til enka Anne Nilsdtr. Buin for

1400 kr, men «Vedliggende Strand forbliver ligesom Vand og Opdemningsretten Foreningens Eiendom». De forbeholdt seg også retten til å bygge på stranda et eventuelt hengsle eller foreta en mulig oppdemning av Lågen. Eventuell skade skulle erstattes, men mulige skader gjort av for eksempel tømmer under fløting skulle ikke erstattes. Kjøperen kunne benytte gress og trær på bredden.

I flg. sønnen Kittil Buin hadde de tatt eiendommen i bruk allerede i 1904. Kittil fortalte at han det første året, han var 16 år da, gikk fra Buinsetra i Lyngdal til Bævergrenda og slo jordene her med lå, og dro inn høyet da det var tørt. Så gikk han opp til Buinsetra og gjorde slåtten der. Moren Anne var fra Solli i Svene, f.1857, og søster til Ingeborg Østbye på løkke 32. Anne hadde vært gift med Kittil Kittilsen Buin, 1851-1890. De hadde eid Øvre Buin i Lyngdal, og Anne satt med denne gården til 1902. Etter det bodde de på Buinsetra et par år.

Kittil Buin.

Anne og Kittil hadde disse barna:

1. Gunhild, 1882-1965, g. omkr.1916 m. em. Nils Andresson Aamodt i Jondalen, se under.
2. Hellik, 1885-1942, ug. bodde på Molia i Lyngdal.
4. Kittil, f.d.1887.
5. Kittil, 1888-1974, ug. overtok her.

Det var altså Anne og sønnen Kittil som kom flyttende hit, antagelig i 1905, og det var Kittil som hjalp til med gårdsdrifta. Anne døde i november 1924, og arvingene overdro eiendommen til Kittil for 5000 kr inkl. 600 kr for løsøret. Kittil bodde aleine her i mange år. Han arbeidet først et års tid ved Sliperiet. Der begynte de kl 06 og arbeidet i 12 timer. Han hadde ikke sykkel, og måtte stå opp ved 4-tida og var ikke hjemme før ved 19.30-tida. Han begynte i stedet som tømmerhogger ved Sølverket og arbeidet der til han var over 70 år. Kittil hadde ualminnelig god helse og var til skogs enten været var slik eller slik.

Kittils søster, Gunhild, ble enke i 1936, og stesønnen Bernt Nilsen Aamodt overtok gården Åmot i Jondalen. Gunhild flyttet da hit til broren Kittil.

Gunhild og Nils Aamodt hadde to barn:

1. Anna, 1921-2011, g.1948 m. Harald Kristensen. 1920-1998, fra Kabelvåg, bodde i Nittedal og har to barn.
2. Kristian, 1923-1998, overtok her.

Kittil hadde ingen dyr på plassen da han bodde aleine, men Gunhild hadde med buskap da hun flyttet hit høsten 1937. Vanlig besetning var 2 kuer, kalv og gris. Det ble slutt med husdyrholdet først på 50-tallet. Kittil skjøtet eiendommen over på nevøen Kristian i 1959, samme året som Kristian giftet seg med Dorthea Petraborg, f.1928, fra Vestfossen.

Dorthea og Kristian har ei datter:

1. Anne Mette, f.1961, g.1995 m. Egil Amundsen, bor i Hof og har to sønner, Simen og Sivert.

Det ble bygd ny hovedbygning her i 1958-59, der hvor uthuset hadde stått. Nytt uthus ble bygd i 1957 og påbygd med garasje m.m. i 1975. Den gamle stua, som antagelig var 200-250 år gml. sto så lenge Kittil levde, men ble revet i 1975. Kristian var møbelsnekker i 49 år, fra 1941 til 1990. Begynte hos J.L. Opsahl i Kirkegata og var der i 14 år, så på Kongsberg Treindustri til den gikk konkurs i 1958, hos Otto Borgersen A/S 1958-62, og så resten av tida ved Grundvåg Møbelfabrikk.

Dorthea arbeidet mange år ved regnskapsavdelingen i Drammensbedriften Christensens Trikotasje, men de siste 20 år i Narvesens Kiosk-kompani. Kristian døde i juli 1998. Kona Dorthea bor fremdeles på plassen.

H.nr. 8255-2 Bævergrendveien 221

Denne tomte ble skilt ut fra Latherplassen i 1959, og det var Anna og Harald Kristensen som fikk skjøte av Annas morbror Kittil Buin. De bygde ei stor og komfortabel hytte på eiendommen og brukte den som fritidsbolig i mange år. I 1984 solgte de til Arvid Hostvedt, f.1947, g.1967 m. Wenche Hvaal, f.1947 i Svarstad, men bodd på Kongsberg fra 1955. De utvidet og bygde om huset i 1985 og flyttet hit.

Wenche og Arvid har to døtre:

1. Hege, f.1967, g.1992 m. Iver Spiten, se Skriverplassen, 8261-1.
2. Siw Helen, f.1979, g.2003 m. Jon Årvar Rø, f.1977. Se neste eier.

Arvid Hostvedt dreiv «Arvids Kiosk» utenfor Kongsberg Næringspark i mange år, fram til 1997. Gikk så over til omsetning av fritidsboliger i Spania og etter hvert eiendomsutvikling her hjemme. Eiendommen her ble i 2005 overdratt til datteren Siw Helen og Jon Årvar Rø. Jon er ansatt ved KDA og Siw Helen arbeider med markedsføring i «Laagendalsposten».

Siw og Jon har to sønner:

1. William, f. 2004.
2. Joakim, f. 2007.

Bureplassen – løkke 15

Gml. G.nr. 914 – H.nr. 8254-1

Bævergrendveien

Eiere:

1762 – 1785	Christopher Olsen Fossum	1872 – 1905	Andreas Gulliksen Østby
1785 – 1829	Ole Thorstensen Bikjen	1905 – 1932	Øvre Laugen Fellesflødningsf.
1829 – 1847	Gjert Thorstensen Heggen	1932 – 1945	Johan Aasen
1847 – 1872	Gullik Evensen Østby	1945 – 1981	Hellik Lia
		1881 –	Arvingene

Bureplassen ligger på vestsida av hovedveien og er den søndre delen av plassen Lille Bæver. «Et støkke Jord» ble solgt av Anders Larsen Bæver i mars 1762 til Christopher Olsen Fossum. Han betalte 120 rd og den årlige leia ble satt til 48 skilling. Navnet Bure kom fra Christophers kone, Anne Gulbrandsdtr. Bure. Hun var datter til Gulbrand Taraldsen og Sophie Bure. Christopher og Anne giftet seg på Kongsberg juni 1745.

Christopher og Anne fikk bla. disse barna:

1. Cathrine Mari, f.1746, K 1759, g.1769 m. SA, em. Herbrand Gundersen.
2. Else Sophie, f.1748, K 1762, g.1780 m. Ole Torstensen Bikjen, f.1755, skifte 1831. Overtok plassen.
3. Ole, f.1751, K 1766, 1.gg.1779 i Fiskum kirke m. Kirsti Christophersdtr. Jøranrud fra Eiker, minst fire barn. 2.gg. 1798 på Eiker m. Anne Nielsdtr. Fjæringstad, fra Eiker, en sønn i 1801. Ole hadde gården Kofstad på Eiker i 1801.

Christopher kom flyttende til byen i 1741 med attest fra presten på Eidsvold. Han arbeidet hos Thomas Gevelt og kanselliråd Schwabe før han begynte ved Sølvverket. I følge SV-manntallet fra 1765 er han fra Eidsvold Verk og født ca. 1718. Han hadde anfert i 23 år og arbeidet som hauer. En sønn som arbeidet i gruva og to døtre. Datteren Cathrine var tjenestejente hjemme før hun giftet seg. I mai 1775 ble geiteholdet i grenda undersøkt og Christopher sto oppført med fire geiter.

Det var branntakst på husa i 1787 og besto av en 6-laftet stue med 4 vinduer, kakkelovn og skorstein under steintak – takst 30 rd. En 4-laftet låve og lade og et 4-laftet fjøs, begge under bordtak og takst 20 rd. Christopher sto fortsatt som eier, men ti år etter har datteren Else Sophie og mannen Ole Thorstensen Bikjen overtatt. Stua var nå utbedret til en 10-laftet bygning med 7 vinduer.

Ole og Else fikk disse barna:

1. Karen, f.1780, d. liten.
2. Karen, 1786-1812, d. i barselseng, g.1805 m. Ole Adamsen Stengelsrud, 1780-1825, sønn til Adam Svendsen og Giertrud Jacobsdtr. i Kjennerudgrenda. Ole 2.gg.1814 m. enke Siri Nielsdtr. Kolberg. Se mer Aardalsplass (løkke 16) og Vigerløvplassen (løkke 9).

Ole var sønn av Torsten Svendsen Geilo som bodde på Bikjen. Han var ved Sølvverket og i 1801 arbeidet han som sjakthauer sammen med broren Anders i Prinsesse Lovise Augustas gruve. Ved nedleggelsen i 1805 var han i Dronning Juliana Maria gruve og fikk lønna 4 rd 48 s. i fem år. I 1812 var han 56 år gammel og fikk pensjon. Pensjonen var ant. 1 rd pr. bergmåned, det ble oppgitt at han hadde ei ku.

Ole kjøpte i 1788 ei løkke av Herman Lange på Bæver gård og betalte 170 rd

kontant. Løkka var ei oppdyrket grasløkke og lå på sørsida av Bureplassen mellom hovedveien og Lågen. På vest og sørsida lå Lågen. Her var «Vann Veien til flere», det vil si at det var ei båtstø og et sted hvor de ble fraktet over Lågen. Naboplassen, løkke 17 ble kalt Sunneplass og sunn-mannen bodde vel her. Løkka ble oppmålt i 1801 og den årlige leie økte med 24 sk til 72 sk. Ole hadde også løkke 54 innerst i Spitegrenda, men det er uvisst om han ryddet den eller om han overtok den sammen med plassen.

Deres eneste datter Karen giftet seg i 1805 med Ole Adamsen Kjennerud, som også ble kalt Stengelsrud. Året etter kjøpte de Aardalsplass (løkke 16) som ligger rett over veien. Karen døde i barselseng 1812. I januar 1813 skriver Ole og svigersønnen en kontrakt som gir Ole og kona Else Sophie forsikring om at svigersønnen skulle «for-koste os saa meget Foder og Sauerhavn Aarligen som behøves til 2de Koer og 3 Faar,» På denne tida hadde de felles husholdning på Bureplassen. Svigersønnen giftet seg igjen dette året og bofellesskapet gikk nok ikke så bra, for to år seinere ble det tinglyst en ny kontrakt «i det vi ere flyttede fra hinanden og vi paa begge Sider have anført os bedre tjent med at afgjøre med Penge engang for alle den Forpliktelse Ole Adamsen saaledes som meldt havde paataget Sig ligesom han har tilbudet at utbetale mig Ole Thostensen en summa Penge af 300 Rbd». Pengene ble ikke betalt for Ole krevde dem seinere av boet til svigersønnen da han døde i 1825.

Else døde i februar 1829 og Ole i mai samme året. Det ble holdt skifte på sommeren 1831. De hadde skrevet testamente, Elses bror Ole og Oles tre brødre var arvinger. De hadde hatt en fostersønn Ole Olsen Kofstad som antagelig var en brorsønn av Else, han fikk 5 sp ekstra. Det ble litt over 300 sp til deling da det ikke var gjeld på plassen. Else og Ole hadde hatt bruk for lege de siste åra og «Bergmedicus» skulle ha 3 sp. De hadde hatt to tjenestejenter, Inger Marie Jensdtr. som hadde 2 rd til gode og Inger Hansdtr. 96 sk. Oles bror Anders ordnet med begravelsen.

Eiendommene ble solgt på offentlig aksjon i 1829. Løkka i Spitegrenda (løkke 54) var taksert til 20 rd, men høyeste bud ble 15 sp og kjøpmann Daniel Henckel fikk tilslaget. Bureplassen ble først solgt ved 3.gangs auksjon i juli 1830. Den var taksert til 200 sp, men det høyeste budet var på 150 sp. Budet kom fra enka Maren Lather på naboplassen som bøy på vegne av sin sønn Gjert Thorstensen Heggen. Det kom ikke noe høyre bud og skjøtet ble utskrevet til Gjert. Husa på plassen ble beskrevet med ett 8-laftet stuehus med «forstuegang» inn til to stuer, kammers og kjøkken. Huset hadde kjeller, loft, 7 fag vinduer, skorstein, og 2 jernkakkellovner. Taket var «tegltekt». En 6-laftet låve og lade og et 4-laftet fjøs, begge under bordtak. Det var også et uthus av bindingsverk og en urtehage.

Gjert Thorstensen Heggen var fra naboplassen og hadde giftet seg i 1830 med Anne Dorthea Christiansdtr. fra Myhra i Østbygrenda. De fikk seks barn mens de bodde her, men i 1842 overtok de Latherplassen av moren Maren Lather og stefaren Anfinn

Knudsen Smaaland. Familien flyttet da til Latherplassen og er beskrevet der, se over.

På høsten 1839 solgte Gjert et jordstykke til Frode Langeid på Friskeplass (løkke 13). Jordstykket hadde form som en firkant og var 96 kvadratalen stort. Det lå på nordsida av plassen og inn til veien. Frode satt opp et stabbur på tomte og det er tydelig at trafikken ikke ble ansett som noe hinder for å plassere stabburet på andre side av veien.

Gjert døde i 1847 og Bureplassen ble solgt av boet på auksjon i januar året etter. Årets «Avl og Avgrøde» fulgte ikke med og det var en restgjeld på 95 sp. Plassen ble oppropt til 300 sp. Prisen var nok høy for den ble først solgt ved 4.gangs auksjon. Etter flere bud fikk Gullik Østby tilslag på plassen for 267 sp. Salget ble ikke tinglyst før året 1872 da Gulliks sønn Andreas overtok denne plassen og øvre Østby. Eierne på Østby dyrket jorda her og i 1848 losjerte Ole Christophersen Bæver, kona og tre barn her. Familien står under løkke 29.

Andreas leide i 1884 ut strandbredden på eiendommen til Øvre Lågens Fellesfløtningsforening for 20 kr. i åre. Denne hadde de bruk for til et påtenkt hengsle ved Bikjen. Leia inkluderte også ved og adkomst samt opplagsplass. Ved FT-1891 står det at de gamle husa er revet. I januar 1905 solgte Andreas hele Bureplassen til Fellesfløtningen for 2000 kr., inkl. en pantobligasjon på 1400 kr. Andreas forbeholdt seg rett til å drive jorda i 1905 og 1906 uten å hindre Fellesfløtningens arbeid. Hvis de skulle selge i dette tidsrommet skulle de betale ham 50 kr. for hvert år han mistet. Den årlige leia på plassen var nå 2,40 kr. Det utskilte skogstykket av Sølvverkets skog ble holdt tilbake av Andreas, men det er ikke nevnt i tinglysningen. Gustav Østby, sønn til Andreas tinglyste derfor en begjæring i 1933 om at den utskiftede skoglinna til Bureplassen nå var slått sammen med Øvre Østby. Skoglinna lå inntil Østbylinna.

Fellesfløtningen solgte plassen på høsten 1932 til Johan Aasen for 1000 kr. Men beholdt et stykke langs Lågen (8254-3) så de hadde strand og vannrett. Nye eiere kunne drive jorda på dette stykket hvis det ikke var til hinder for Fellesfløtningen. De skulle også vedlikeholde gjerdet på nordsida mot Latherplassen. Skulle de sette opp gjerde mot Fellesfløtningens stykke måtte de selv koste gjerdet og vedlikeholde det. Gjerde måtte ikke hindre adkomsten til Fellesfløtningens jordstykke.

Den nye eieren, Johan Aasen, bodde på Vigersløvplassen (løkke 9), og han benyttet plassen som havn til dyra sine. Det står et sommerfjøs på bakkekanten ut mot Lågen som muligens er bygd i Johans tid. Avstanden mellom Vigersløvplassen hvor Johan bodde og Bureplassen er en snau kilometer, så det var en overkommelig vei for de som skulle gå og melke morra og kveld. I 30-åra var det Kjersti Hanserud som stelte hos Johan Aasen, og hun syklet fram og tilbake med to spann på sykkelstyret. Nedover hadde hun med varmt vann til kuene, hjemover var det naturligvis melk. Det hendte også at kuene ble satt inn i sommerfjøset midt på dagen når det var varmt og det var skjening, dvs. at det var mye klegg og unå.

Etter at Johan døde i 1945 var det svigersønnen Hellik Lia på Myhra (løkke 34) som overtok Bureplassen. Den ble brukt til beite så lenge Borghild og Hellik hadde krøtter. Borghild syklet mest når hun skulle ned og melke, men hjem igjen ble det oftest å trille. I deres eiertid ble det skilt ut 2 hyttetomter og 2 boligtomter. Resten av arealet ble overtatt av arvingene i 1981 og mye er tilvokst med skog.

H.nr. 8254-3/4 Bævergrendveien 201

Tomta her ble solgt unna Bureplassen i 1940 av Hjalmar Aasen til Wolf Andresen, men han bygde ikke her. Kona Anna Andresen skjøtet tomta videre til Andreas Vådal i 1946. Han foretok seg heller ikke noe, men solgte i 1954 til Thorkel Bruun. Bruun var bygningsingeniør og ansatt en periode ved Kongsberg kommune. Han fungerte bl.a. som byggeleder da Kongsberg Sykehus ble bygget. Den første tida han og kona bodde her i grenda leide de ei hytte som Inga Sørensen den gang eide, det som i dag er Bævergrendsvn. 304. Det var bare han og kona Ingerid som bodde her. Hun var danskfødt og de hadde to voksne døtre som bodde i Danmark.

Thorkel Bruun solgte huset i 1976 til Tone Bollerud, f.1950 og Asbjørn Bollerud, f.1939. Tone er f. Garaas og fra Kongsberg og Asbjørn fra Gamleveien på Ø. Eiker, de ble gift i 1975.

Tone og Asbjørn fikk en sønn:

1. Petter, f.1978, bor i Oslo.

Asbjørn arbeidet i sikkerhetsavdelingen i KDA (i Kongsberg-Gruppen.) Han har vært mye med i idrettsarbeidet på Kongsberg og har i en årrekke vært aktiv som fotball-dommer. Tone er optiker og har arbeidet som lærer i optiske fag. Hun var i mange år ansatt i Norges Optikerforbund. Ekteskapet ble oppløst og Asbjørn ble boende her, Tone flyttet til Hamar.

Huset ble solgt i 2001 til Brede Thurmann og Mai Lis Skarpås som da var samboere. Brede, f.1962, er fra Herre i Bamle og Mai Lis, f.1964, fra Øygardsgrend i Nore. Samboerskapet opphørte, og det er nå Brede som bor her. Han er ingeniør og ble i 1985 ansatt ved daværende Albatros i Kongsberg Våpenfabrikk, det som i dag er Kongsberg Maritime A/S hvor han fortsatt arbeider. Han kjøpte et tillegg til tomta i 2008 fra Dahl Michaelsen Eiendom as.

H.nr. 8254-9 Bævergrendveien 199

Øyvind Stengrimsen, f.1949, fikk skjøte på denne tomte av Bureplassen av sin mormor Borghild Lia i 1973. Han ble g.1969 m. Toril Berg, f.1947, oppvokst ved Heistadmoen. De flyttet inn i nytt hus her i 1973.

Toril og Øyvind fikk disse barna:

1. Vegard, f.1970, g.1998 m. Marit Solberg fra Leknes i Lofoten, hadde to sønner, begge døde. Ekteskapet oppløst. 2.gg.2009 m. Tanja Celius, f.1972, fra Bodø. Bor i Stokmarknes og har ei datter og en sønn
2. Håkon, f.1973, var samboer m. Siv Lauritzen og de har en datter. Samboerforholdet oppløst, g.2002 m. Rowena Pancho, f.1976, fra Filipinene. De har to sønner. Håkon er ansatt i forsvaret og er stasjonert rundt i verden, for tiden i Italia.
3. Kjersti, f.1977, g.2008 m. Roar Oksås, f.1970, fra Spikkestad i Røyken. Se neste eier.

Toril drev urmakerforretning på Kongsberg, mens Øyvind er ingeniør og var ansatt ved Simrad Norge, det som senere ble Kongsberg Maritime A/S, inntil han sluttet i 2004. De overtok huset til Øyvinds mor og flyttet dit i 2009. Eiendommen ble overdratt til datteren Kjersti og svigersønnen i 2009. Kjersti har fra før datteren Dina Klausen, f.2002, og sammen har de sønnen Tobias Oksås Stengrimsen, f.2009. Kjersti er callcenterleder i Norgestaxi A/S og Roar er bilmekaniker.

FRISKEPLASS

(Løkke 13)

Gml. G.nr. 916 – H.nr. 8253-1

Bævergrendveien 222

Eiere:

1710 – 1730	Hans Siulsen Bæver	1836 – 1880	Frode Johan-Fredrichsen Langeid
1730 – 1781	Ole Paulsen Frisch	1880 – 1889	Aron Rasmusen Spiten
1781 – 1801	Anthoni Olsen Frisch	1889 – 1901	Halvor Olsen Gravningsmyhr
1801 – 1803	enka Annichen Wilhelmsdtr.	1901 – 1936	enka Jøran Olsdtr.
	Bothner	1936 – 1962	Engebret Kobbergård
1803 – 1808	Lorentz Hansen Frisch	1962 – 1977	enka Jøran Kobbergård
1808 – 1810	Ole Jacobsen Stengelsrud	1977 – 2015	Svein Aamodt
1810 – 1825	Ole Jensen Lie	2015 –	Lars-Ole Aamodt
1825 – 1836	Abraham Borch		

Plassen ligger på østsida av hovedveien mellom Søndre Biringsplass/Bryns plass og Aardalsplass. Plassen ble rydda rundt 1710 av Hans Siulsen Bæver. Hans er kanskje bror til Ole Siulsen som ryddet Finnebraaten på samme tida. Hans og familien kom flyttende fra Hugstedgrenda hvor han hadde hatt Mellom Vedhugsted (løkke 29-30).

Friskeplassen når familien Gravningsmyr bodde der.

Gulbrand Lindteigen var vitne i en rettsak på Lia i 1746 og da fortalte han at han hadde bodd i grenda i ca 30 år. Mens han ryddet sin egen plass, Lindteigen, bodde han et halvt års tid her på plassen hos Hans, og da var plassen «opdyrket og i fuld Stand». Plassen i Hugsted hadde han solgt til Lars Gulbrandsen, bror til Gulbrand. Han fortalte også at Hans leide hus på Store Bæver mens han ryddet og bygde husa på plassen. Hans kalte den nye plassen for Bæverplassen eller plassen Bæver. Først etter neste eier kom navnet Friskeplass og på slutten av 1800-tallet ble den også kalt Frodeplass etter en seinere eier.

Hans Siulsen Bæver var gift med Anne Simensdtr. og vi vet om to sønner:

1. Halvor, d.1741, 41 år gml., g.1733 v/Kongebrev m. Anne Christine Andersdtr., d.1765, 45 år gml. Hun var enke etter SA Ole Andersen Sandsværing, hadde fire barn med ham. Halvor var borger og kjøpmann, de bodde på Nymoen og fikk fem barn.
2. Hans Simon, 1708-1759 (oppgitt til 58 år gml.), 1.gg.1743 m. Inger Hansdtr. Lia, d.1747, 24 år gml., 2.gg. 1749 i Svene m. Maria Elisabeth Jacobsdtr. Møller, d.1764, 40 år gml. Maria 2.gg.1760 m. Jens Olsen Kolaas, mer om disse på Lia (løkke 24).

Hans var ved Sølvverket og manntallet fra 1711 oppgir at han er fra Numedal, 68 år og bor «In Bever von der Stadt».

Tredje januar 1730 er det tinglyst et makeskifte mellom Friskeplassen og plassen Lia (løkke 23). Eierne var Hans Bæver her på Friskeplass og Ole Paulsen Frisch på Lia. Friskeplass var størst av disse så Ole fikk utbetalt 100 rd i mellomlegg. Dette mellomlegget ble betalt av Halvor, sønnen til Hans, det kom fram under den før nevnte rettssaken i 1746. Halvor hadde sagt at han ønsket at foreldrene skulle bo nærmere «Kjøbstaden». Mer om Hans Siulsen Bæver og familien under Lia.

Ole Paulsen Frisch var sønn av Poul Pettersen Frisch og Anna Antoniusdtr. Nolt i Landsverkgrenda i Hedenstad. Han var født ca 1702 og giftet seg i januar 1727 med Anne Hansdtr. Lia, datter på plassen Lia.

Ole og Anne hadde disse barna:

1. Hans, f.1727, d. liten
2. Hans, 1729-1783, skifte 1783, g.1751 m. Lisbeth Lorentzdtr. Albeck, f.1725 i Aardal. Se mer Nordre Friskeplads (løkke 8).
3. Paul, f.1731, tvilling, en av tvillingene døde i 1732 og en i 1733.
4. Anna, f.1731, tvilling.
5. En dødfødt datter 1733. Hun ble lagt i kiste med Lars Torbjørnsens datter på Biringsplass.
6. Anne Marie, f.1734, skifte 1792, g.1772 m. em. Claus Michelsen Bing, 1725-

- 1794, damoppseer ved SV, bodde på Eikermoen, en sønn. Claus var 1.gg.1749 m. Ingeborg Maria Poulsdr. 5 barn, 3.gg.1792 m. Ingeborg Andersdr. Linnum.
7. Paul, 1737-1770, K 1754, SA, ug. og familien betalte for alle klokker under begravelsen.
 8. Barbara, f.1740, d. etter 1813, g.1765 m. Thore Thomassen Bryn, se løkke 13 B.
 6. Anne Malena, f.d.1743, ble 10 dager gml.
 7. Anna Malene, 1744-1745.
 8. Anthoni, 1745-1801, g. 1776 m. Anniken Willemsdr. Bothner, 1750-1814, de overtok.

Ole startet tidlig ved Sølvverket. I 1724 står det 9 år som dreng, 3 år som knekt og 3 år som sprenger, men det er nok noen år for mye. I 1732 var han hauer ved «Fraulein Christiana Grube». I 1771 var han fremdeles i gruva 71 år gammel og var da hauer på «forting» i Prins Christians gruve. Annes søster Inger Hansdr. Lia bodde hos dem til hun giftet seg i 1743 med Hans Simon Hansen, sønn av forrige eier som nå eide Lia. Da datteren Barbara giftet seg i 1765 med Thore Bryn overtok de den nordre delen av plassen. Verdien ble satt til 300 rd og overdragelsen ble først tinglyst seinere. Mer om dem under - løkke 13B.

Ole ble i 1749 dømt for ulovlig hogst sammen med naboen Lars Andersen, Peder Iversen og Halvor Torkildsen i Hugsted. Lars Olsen Bæver og svigersønnen ble frifunnet i samme sak. Retten mente etter befaringen at Ole hadde hogd noe brenneved ulovlig utenfor plassens gjerde. Han fikk ei mulkt på 1 rd, og skulle også betale 1 rd som de mente var verdien på hogsten. Saksomkostningene skulle deles på fire. Halvor betalte en fjerdedel, men Peder som hadde hogd mye måtte betale to fjerdedeler. Ole og Lars slapp unna med en fjerdedel og betalte 3 rd 44 sk hver.

I 1769 kom den store takseringa og plassen ble beskrevet og oppmålt:

«fra Nord til Søer holt sig udi længde	512 allen
fra øst til væst udi den Søndre Ende af Bredde	265 allen
og udi den Nordre Ende var bredden	147 allen
Een Viidere er til denne Platz indtagen som forhen meldt Eet Støkke	
jord, som udi den Søer-væstre Ende fra Noer til Søer var udi bredde	30 allen
og i den Søer østre Ende var Bredden	74 allen
og udi længde fra Væst il Øster	265 allen
indbegreeben Eet Berg som omgifer er 50 allen breed og lang, og paa den Søer-østre Ende, Rund Spidser Gierdet sig - Dette beskrevne Støkke er for det mæste bestaaende af Myhr paa hvis Mitten og udi det Søer-østre Hjørne nogen Voxterlige Furu Træer er endnu staaende, men paa det øvrige af samme Støkke er Skoven nedfelt».	

Kona Anne døde i mai 1771. Hun ble 67 år og det ble betalt for «alle Klokke» under begravelsen. Ole hadde rundet 70 år og mente han var for gammel til å drive

plassen, men kunne gjerne hjelpe til. Han tok føderåd og det ble holdt skifte over begges eiendeler i august. Føderådet til Ole var ei ku og før til den, samt to tønner korn årlig. Før Anne døde hadde de gjort en avtale om fordeling av arven, men nå ble denne avtalen endret. Eldstesønnen Hans fikk først 100 rd, men de andre mente han fikk for lite og det ble økt til 110 rd. Svigersønnen Thore beholdt sin plass som var en fjerdedel av hele plassen og skulle nå betale en fjerdedel av gjelda og en fjerdedel av utgiftene. Yngstesønnen Anthoni, mest kalt Antønnes og datteren Anne Marie overtok plassen. Taksten ble satt til 550 rd og løsøre ble taksert til 60 rd. Løsøret delte de imellom seg. Antønnes løste så ut søsteren og overtok plassen offisielt i 1781. Antønnes hadde giftet seg i 1776 med Annichen Wilhelmsdtr. Bothner, f.1750 og datter til Wilhelm Bothner og Anne Romanusdtr. Scheffert i byen.

Antønnes og Anniken fikk disse barna:

1. Wilhelm, 1777-1803, K 1791, g.1798 m. Else Christine Bertelsdtr. Spiten, 1774-1847 (løkke 48). De leide hus på Bæverplassen (løkke 17) og fikk 3 barn. Else ble 2.gg.1816 med Hans Christian Heiberg, flyttet til byen, fikk to barn. Hun sto som enke og slakterkone i 1840.
2. Inger Marie, f.1780, K 1793. Tjenestepike, arbeidet bl.a. 1801 hos pukkstiger Frantzen i Lille Kirkegade, 1810 hos kasserer Poppe og i 1812 hos Mad. Teisner. I 1826 flyttet hun til Christiania.
3. Anne Kristine, 1782-1811, K 1796. Hun bodde hjemme hos moren til hun giftet seg august 1811 med Hans Johansen Laugerud. Hun fikk et dødfødt barn i november 1811 og døde rett etter. Hans 2.gg.1815 m. Berthe Syvertsdr.
4. Ole, f.1786, K 1800. I 1805 var han sprenger i Samuels gruve. Hans framtidige svigerfar var ledesprenger i samme gruve. 1.gg. 1809 m. Franzonette Simensdtr. Kieldstrup, d.1821, 39 år gml. Datter til Simen Simensen og Katrine Frantzdr. i Stixrudgaden. Hadde fem barn, bodde i Treatrumsgata. 2.gg.1823 m. enke Mari Knudsdtr. Ole, Mari og datteren Anne Cathrine flyttet til Christiania i 1824. Huset i Treatrumsgata ble solgt først i 1835.
5. Paul, 1790-1853, K 1803. I 1805 var han dreng i Samuels gruve og arbeidet sammen med broren Ole. Han var 15 år og fikk en lønn på 2 rd 24 sk. i ett år, g.1815 m. Kirstine Hermandsdtr. Botner, 1790-1853. Datter av overstiger Herman Botner og Anne Hansdtr. Falk i Stixrudgaden. Paul og Kirstine var fetter og kusine, hadde hus i Aaslandsgate og minst fire barn.

Antønnes arbeidet for Sølvverket. I 1765 hadde han arbeidet i 8 år og arbeidet som anslager. Seinere drev han som skoleholder, men dette må også ha vært innunder Sølvverket for i 1801 er han pensjonist og har 11 rd pr. bergmåned.

Det ble holdt en takst i 1795 på plassen, ei grasløkke og ei havneløkke som alle

var innhegnet med tregjerde. Våningshuset var 8-laftet og inneholdt ei stue med 2 vinduer og en dobbel kakkelovn, et kammers med 1 vindu, kjøkken med skorstein og 1 vindu. På østre sida av huset var det en «forstue gang» av bindingsverk, kledd med bord. Det var kjeller med «kjellerskap» over, nedgangen i stua. Huset hadde steintak og ble verdsatt til 100 rd. En 8-laftet bygning som inneholdt låve og 2 lader, denne var under bord og steintak, verdi 20 rd. Et 4-laftet fjøs med førhus og et vedskjul av bindingsverk innkledd med bord, dette hadde bordtak, verdi 10 rd. Jorda var godt opdyrket og ble verdsatt til 200 rd.

Anntønnes døde i 1801 og det ble åpnet skifte i juni. Der blir det oppgitt at løsøre og plassen ble solgt på auksjon. Plassen ble taksert til 300 rd og løsøre til 40 rd. Det var mye gjeld og det ble et overskudd på vel 3 rd. Dette kan ikke være riktig da det var enka Annichen som solgte plassen i juli 1803. Kjøper var nevøen Lorentz Hansen Frisch fra Nordre Friskeplass (løkke 8). Prisen ble satt til 390 rd. Han skulle overta diverse gjeld for 300 rd og betale de resterende 90 rd kontant. Lorentz kom flyttende med familien fra Sandsvær da de overtok. Lorentz var f.1767 og giftet seg første gang i november 1792 med Margrethe Hansdtr. Braaten.

Lorentz og Margrethe fikk disse barna:

1. Sigri/Siri, f.1793, K 1808, g.1820 m. skomaker Jon Hansen Froersen, f.1795 (løkke 1B), hadde plassen Sagmyra u/Jondalen, 9 barn.
2. Hans, f.d.1796, tvilling, ble 8 dager gml.
3. Elisabeth, f.d.1796, tvilling, ble en dag gml.

Margrethe døde i barselseng da hun fødte tvillingene og ble begravet sammen med dem i april. Lorentz giftet seg igjen i Hedenstad kirke i mai 1800 med Anne Pedersdtr. Hovde, 20 år gml.

Lorentz og Anne fikk disse barna:

1. Anne Margrete, f.d.1800, dp i Hedenstad kirke, ble 1 mnd. gml.
2. Hans, 1803-1859, dp. i Hedenstad kirke, g.1831 på Eiker m. Anne Larsdtr. Traaen, f. ca. 1790 i Rollag. Bodde på Gullaksrud-eie og kom til Kongsberg i 1841 sammen med sønnen Lorentz, f.1832. Drev som smed og hjulmaker, bodde på Eikermoen og solgte dette huset til broren Ole.
3. Anne Margrethe, f.1806, bodde hjemme i 1840.
4. Peter, 1808-1809.
5. Petter, 1810-1884, g.1838 m. Anne Serine Halvorsdtr. 1814-1858. Hauer ved SV 1836-1876, ble pensjonist med 5 sp 56 sk. pr. bergmnd. Hadde 6 barn og hus i Egermogaden.
6. Ole, f.1813. Ole bodde på Eiker, flere år i Fredrikshald og kom tilbake i 1843,

da som handelsborger fra Kristiania, g.1848 m. Berthe Hansdtr. Nyerud, f. på Eiker, enke etter Johan Johnsen Valentinsen. Bodde i Stixrudgata og kjøpte hus på Egermoen av broren Hans (seinere eier Karl Svartskuren). Hadde fire barn og drev som kjøpmann.

7. Johannes, f.1820, bodde hjemme og arbeidet som tjener i 1842, døde ung.

De bodde på en plass under Berg i Øvre Sandsvær i 1801, hvor han også drev med jordbruk ved siden av arbeidet i gruva. Ved nedleggelsen av SV i 1805 arbeidet Lorentz som borhauer i Prinsesse Lovisa Augusta gruve og fikk lønna, 4 sp og 48 sk, i fem år. I 1812 er han i arbeid igjen i Nye Segen Gottes gruve og går av med pensjon bare 45 år og 5 mnd. Det blir oppgitt at han hadde 2 gutter og 2 jenter å forsørge, ei ku og var i tillegg «Skadeheftig efter Attest 347». Det ble vanskelig økonomisk for Lorentz etter hvert. Tanten Barbara og mannen Thore Thomasen Bryn som nå eide den nordre delen av plassen (løkke 13B) solgte sin plass til Lorentz i 1807 for 298 rd. Han skulle overta gjelda og gi tante og onkelen føderåd. De skulle ha fritt hus i sin levetid og halvparten av kjøkkenhagen. «Et parti reedskab» var inkludert i kjøpesummen. Det ble nok vanskelig økonomisk for Lorentz for allerede i november året etter måtte han selge denne søndre delen av plassen (løkke 13A) til Ole Jacobsen Stengelsrud. Kjøpesummen ble satt til 380 rd. Ole overtok to obligasjoner på 200 og 98 rd, resten ble betalt kontant. Lorentz beholdt et jordstykke som han la under løkke 13B da han flyttet dit med familien. Mer om Lorentz på den nordre delen under.

Ole Stengelsrud var eiendomshandler og solgte plassen videre allerede i mars 1810 til en annen eiendomshandler og husnæringsholder, Ole Jensen Lie. Prisen var nå 450 rd og Lie overtok de samme obligasjonene som under siste handel og betalte 152 rd kontant. Året etter kjøper Lie tilbake det jordstykket som Lorentz hadde lagt til løkke 13B da han solgte og betalte 130 rd. I desember 1814 kjøpte Lie også løkke 58 av Niels Aager. Løkka lå inntil Friskeplassen og prisen ble satt til 100 rd, mer løkke 58 under. I 1815 måtte Lorentz gi seg og Lie kjøpte også den nordre delen, løkke 13 B. Friskplassen var nå etter 35 år «hel» igjen. Lorentz og familien kjøpte hus på Eikermoen. Lorentz døde ca 1858 og kona Anne i juli 1863.

Ole Lie hadde plassen i flere år før han solgte den videre i september 1825 til sogneprest Abraham Borch for 800 sp. Borch overtok to pantobligasjoner på til sammen 360 sp og betalte 440 kontant. Vi må regne med at plassen hadde leieboere og brukere i disse åra, men det finnes dessverre ingen oversikt over det. Borch hadde plassen til april 1836. Kjøperen var Frode Johan-Fredrichsen Langeid. Det ble skrevet en kontrakt og kjøpesummen satt til 1060 sp. Frode overtok gjelda på plassen som var på 445 sp og skulle betale 115 sp med en gang, 150 sp i april 1837, og 350 sp i april 1838. I tillegg kom renter og ellers andre faste utgifter. Det var klart til innflytting med en gang, men en del løsøre måtte stå på plassen til det ble hentet seinere på sommeren.

Frodes far Johan-Fredrik Jacobsen Stengelsrud var kausjonist for sønnen. Da alt var oppgjort ble det utstedt skjøte i 1838.

Frode Johan-Fredrichsen Langeid var født i 1804 og sønn av Johan Frederich Jacobsen Stengelsrud og Anne Malene Frodesdtr. Froersen (løkke 5A). De hadde Trollerud i Svene. Frode giftet seg i juni 1837 med Marthe Kirstine Christiansdtr. Hugsted fra plassen Myhra (løkke 34).

Frode og Marthe fikk disse barna:

1. Anne Malene, f.1837, K 1852, g.1861 m. SA Carl Christian Johannesen Lia, f.1836, hadde Myhra (løkke 34) før de emigrerte i 1872 og 1873, hadde 5 barn.
2. Johan Fredrik, 1839-1873, K 1855, d. i Oak Lake, g.1869 m. Sophia Ebeltoft, d. 1870 i Oak Lake, Minnesota, kalte seg John F. Beaver, mer under.
3. Barbro Marie, 1841-1914, K 1857, g.1875 m. Aron Rasmussen Spiten, se Spiten (løkke 44).
4. Kristian, f.1844, K 1859. Emigrerte til Amerika i april 1866.
5. Frode, f.1847, K 1862. Emigrerte til Minnesota i april 1870.
6. Maren Katrine, 1850-1870, K 1866.
7. Zacharias, 1855-1856.

Dette var åra hvor mange av grendas unge emigrerte til Amerika. Datteren Barbro var den eneste av barna som ble igjen i gamlelandet. Sønnen Johan Fredrik var den første av barna som emigrerte i 1857, som reisefølge hadde han Tollef Mortensen Bæver på Bæver gård. Johan Fredrik var med i Borgerkrigen fra oktober 1861 til april 1863. Han var med i det «Norske kompaniet», Company D, 15th Wisconsin Volunteer Infantry, The Scandinavian Regiment. Han var med i mange store slag, og Johan ble dimitert på grunn av dårlig helse. Han reiste tilbake til Wisconsin, men kjøpte land på høsten 1863 i Vernon, Dodge County, Min. samtidig som vennene Tollef. Han giftet seg i juni 1869 med Sophia Ebeltoft, f.1869 i Freeborn County, Min. De flyttet nordover til det som seinere ble Oak Lake i Becker County og var blant de første nybyggerne som slo seg ned der. Johan Fredrik ble med i det lokale styre da det ble etablert i 1871. Han var «on the first board of county commissioners and as Clerk of Court». Kona døde av tuberkulose 1870 og Johan Fredrik i mai 1873 av samme årsak.

Neste mann ut var Kristian som reiste i april 1866 sammen med Halvor Mortensen Bæver på Bæver gård. Halvor ble nybygger sammen med broren Johan Fredrik i Oak Lake. Broren Frode fulgte etter i 1870 sammen med moren til Tollef og Halvor på Bæver gård. Sist ut var datteren Anne Malene og familien. Mannen Karl Kristian tok med eldste sønnen Johan på 10 år og reiste i 1872 med skipet «Scotia» og hadde billett til Chicago. Billetten kostet 64 kroner og han medbrakte 10 kroner. I september året etter kom det billetter til Anne Malene og de tre barna Ragna Martine 10 år, Fredrik

7 år og Mathea Karoline på 5 år. Billetten var til Audobon (Oak Lake), Becker County, Minnesota.

Frode var ved Sølvverket fra 1830 til han gikk av med pensjon i 1861. Pensjonen var på 2 sp 79 sk pr. bergmåned. Han var sjakthauer og arbeidet i flere år fast ved Armen Grube. I 1840 var Olea Olsdtr, 22 år, fra Sælebakkeløkka, tjenestejente her og Maren Knutsdtr. på 13 år bortsatt her. Disse to var her fremdeles i 1844, men Anders Jacobsen på 16 år var dreng og Grethe Amundsdr. på 11 år var til oppfostring. Marthes bror Johan bodde også her, han arbeidet ved Armen gruve. I 1848 var Anna Christiansdr. Bay, 17 år, tjenestejente og Erik Knudsen på 15 år dreng.

I juni 1837 får Frode auksjonsskjøte på Nordre Hugsted (løkke 27), han betalte 142 sp. Sorenskriver Niels C. Bonnevie var død og det var auksjon over hans eiendommer.

I 1839 kjøpte Frode et jordstykke fra Gjert Heggen på Bureplassen. Jordstykket (8254-2) hadde form som en firkant og lå på vestsida av hovedveien, Frode betalte 3 sp. Han satte opp et stabbur på tomten og det er tydelig at trafikken ikke ble ansett som noe hinder for å plassere stabburet på andre side av veien. Engebret Koppergård sørget for å få flyttet stabburet inn på gårdsplassen i 40-åra. Frode kjøpte også plassen Kastet i Svene av Jon Petter Olsen Luraas i 1841 for 200 sp.

Ved FT-1865 hadde Frode og Marthe de tre yngste barna boende hjemme. Husdyrholdet besto av 2 hester, 3 kuer og sauer, av forråd hadde de $\frac{1}{8}$ Lb rug, $\frac{3}{8}$ Lb Bygg, $\frac{1}{2}$ Lb havre og $\frac{1}{2}$ Lb poteter. Ti år seinere bor Frode og Marthe alene hjemme. De har ei tjenestejente fra Bæver gård, Thora Gregarsdr. De har nå 1 hest, 4 kuer og 2 kalver. Forrådet besto av $\frac{3}{8}$ tønne rug, 1 tønne bygg, $1\frac{1}{2}$ tønne havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter og 12 kg frø. I 1885 er det en ny FT og Thora er fortsatt tjenestejente hos dem.

Datteren Barbro og svigersønnen Aron kjøpte plassen i 1880. Prisen var 4.240 kr. Aron betalte 400 kr kontant og ga Frode en obligasjon på resten. Inkludert i prisen var «alt mit eiende Løsøre og Indbo af hvad Navn nevnes kan, Intet i nogen Maade undtaget, men tiltrædes først efterat jeg og min Kone ved Døden ere afgaaede». Frode og Marthe forbeholdt seg «frit Husly, Brænde og Opvartning». Føderådet ble verdsatt til 150 kr for 5 år med pant i plassen. Grunnleia var nå omskrevet til 3,87 kr. Aron overtok samtidig plassen Kastet i Svene mot en obligasjon til Frode på 800 kr. Frode eller Aron har aldri bodd i Kastet, men har dyrket jorda der. Aron solgte Kastet i september 1890 og betalte ut obligasjonene han hadde gitt til svigerfaren. Marthe døde her i januar 1888 og Frode døde på Spiten hos Barbro og Aron i september 1890. Det ble holdt skifte i 1890 og skiftet ga et godt overskudd. Barna mottok over 1100 kroner hver. Jøran Gregersen Bæver mottok 28 kr for pleie av avdøde.

Plassen ble solgt i desember 1889 til Halvor Olsen Gravningsmyhr for 4.800 kr, inkludert løsøre til 400 kr. Han overtok en panteobligasjon på 3.200 kr. Halvor var sønn av Ole Narvesen Øya og Kirstie Pedersdr. fra Søre Bekjorden i Lyngdal. De bodde på plassen Gravningsmyr i Jondalen. Halvor var født i 1856, og arbeidet på

gården Mørk i Hedenstad noen år før han giftet seg i april 1878 med Jørand Olsdtr. Garder. Jøran var oppvokst hos bestefar og tante Live på Lindteigen – se mer der. Halvors søster Berit bodde på naboplassen Brynsplass, søsteren Marit var gift med Halvors bror Narve på Lindteigen og broren Engebretth bodde i Breilia. Halvor og Jøran kjøpte et hus i Aaslandsgate i 1881, dette solgte de i 1890 da de hadde kjøpt Friskeplassen.

Halvor og Jøran fikk disse barna:

1. Ole, 1878-1958, K 1892, f. på Langeid i Svene, sagarbeider og sliperiarbeider før han kom inn i KV i 1916, g.1907 m. Gina Marie Rønningen, 1877-1963, f. i Efteløt. Datter av gårdbruker Hans Larsen Rønningen. Se mer under, og Haugen (8269-2).
2. Anne Kristiane, 1880-1956, K 1895, g.1902 med fetteren Karl Oluf Helliksen Brynsplass. De overtar Brynsplass (løkke 12).
3. Lina Nilsine, 1883-1904, K 1897, d. av lungetæring.
4. Harald, f.1886, K 1900, VA, sluttet i april 1905 før han 17. mai dro med skipet «Romero» til Boston. Han hadde 40 kr. med seg på turen, g. i USA m. Mathilde fra USA, bodde i Minneapolis og hadde en datter.
5. Gunda Marie, 1889-1924, K 1903, g.1909 m. VA Ole Jørgen Eriksen, 1879-1922. Sønn av gartner Alfred Eriksen i Møllergata. Hadde en datter. Jørgen og Gunda overtok gartneriet.
6. Einar, 1891-1955, K 1905, g.1913 m. Ingeborg Kristine Wraalsen, 1894-1975, fra Sandsvær. Se videre løkke 22.
7. Jenny, 1894-1985, K 1908, g.1923 m. Hjalmar Knudsen Fulsebakke, 1875-1944. Bygde hus på løkke 18 (8237-4).
8. Ragnhild, 1896-1929, K 1910, g.1918 m. Olaf Johansen Aasen, 1895-1918, fra Vigersløvplassen (løkke 9), ei datter, mer nedenfor.
9. Valborg, 1899-1960, K 1913, ug. Sto i kiosken hos Sina Andersen og overtok både forretningen og huset etter Sina, det som ble «Sinahjørnet».
10. Halvarda Jørgine, 1901-1974, g.1936 m. Bjarne Hellerud, 1900-1974. Se videre løkke 22.

I 1900 hadde sønnen Ole flyttet ut, han var sliperiarbeider og losjerte i Gamlegrenda. Husa på gården besto da av våningshus i en etasje med 3 rom og kjøkken, uthusa, en låve, stall, bryggerhus, vognskur og et vedskjul. Av husdyr var ei hoppe over 16 år, en fole, 4 kyr, 1 får og 12 høner. Ellers av forråd fantes 0,7 hl bygg, 2 hl havre, 3 hl poteter og 10 kg grasfrø. Det var 1 ar med hage hvorav 0,4 ar var kjøkkenhage, 0,3 ar med gulerøtter og her var også 4 frukttrær. De hadde en «Slaa og Meiemaskin» sammen med broren til Halvor på Lindteigen og «1 4-Hjuled og 1 2-Hjuled arbeidsvogn»

Halvor var både jordbruker og sølvverksarbeider. Arbeidet i gruva hadde nok tatt på, for han døde alt i oktober 1901 av kronisk bronkitt. Yngstedatteren var født bare en måned tidligere og Jøran satt igjen med seks barn under konfirmasjonsalder. Enkepensjonen var på 8 kroner måneden, og det var gjeld på eiendommen, så det var nok ikke lett å klare seg. Det ble leid hestehjelp i onnene, men utover det greide familien det meste av gårdsarbeidet. Sønnen Ole og Gina flyttet hit da de giftet seg. De bodde i nordstua til de i 1922 kjøpte Haugen ved Pikerfoss (8269-2), mer om familien der. Sønnen Einar og kona bodde også 3-4 år her etter at de giftet seg. Mannen til datteren Ragnhild døde i spanskesyken samme året som de giftet seg. Dattera Ovidia ble født året etter og de bodde her hos Jøran. Ragnhild ble etter hvert psykisk syk og levde de siste åra på asyl. Ovidia vokste opp hos bestemor Jøran. Hun ble g.1949 m. Hans Olson Kjenås fra Svene og bodde der.

Jøran solgte eiendommen i 1936 til Jøran og Engebret Kobbergård. Engebret Johnsen, f.1878, var fra plassen Stordokk oppe under Skagsåsen i Nore. Han kjøpte Søre Kobbergård i Nore i 1904, og ble i 1908 g.m. Jøran Krispinusdr., f.1886, fra Nordre Kobbergård. De solgte Kobbergård i 1918, og var bl.a. en tid på Tørklep i Våle, og bodde også i byen noen år. Kjøpte så Stengelsrud i 1922. Her ble det startet med pelsdyrfarm, eid av et aksjeselskap hvor Engebret var medeier og røkter.

Etter at de hadde flyttet til Bevergrenda fortsatte han noen år med pelsdyr, vesentlig sølvrev, men i mindre målestokk. Han var en drivende flink arbeidskar og fikk utrettet mye på gården. Det ble bygd ny driftsbygning i 1942, stabburet som sto på andre

siden av veien (tomt utskilt fra Bureplassen) ble flyttet inn på gårds-plassen, og hovedbygningen ble også utbedret. Besetningen på gården var som regel 1 hest, 3 kuer og ungdyr. Engebret var en av de første i grenda som fikk seg traktor, en bensindreven Ferguson (gråtass) mod. 1948. Dette var i 1955 og han var sjøl for gammel til å kjøre den så det ble Sverre Åmodt og hans sønn Svein som kom til å bruke den.

Fra stua i Friskeplassen: Fra v.: Astrid Brynsplass (Flåthen), Halvarda Gravningsmyr (Hellerud), Jøran Gravningsmyr, Ovidia Kjennås (f.Aasen).

Jøran og Engebret var barnløse, men Jørans søsterdatter, Magnhild Kobbergård Bergerud ble oppfostret hos dem. Da Magnhild giftet seg i 1938 med Sverre Aamodt ble de også boende på gården fram til 1955 da de bygde hus oppe på Bråtan og flyttet dit. Om Magnhild og Sverres familie (se 8253-2). Mens Jøran og Engebret bodde på Stengelsrud, skrev de gjensidig testamente. De skulle alene beholde det de eide når den ene døde, og kunne da testamentere videre etter eget ønske.

Engebret døde i 1962, men Jøran levde til 1977 og ble over 90 år. I årene etter Engebret døde var det Sverre Aamodt og seinere sønnen Svein som sto for gårdsdrifta. Magnhild arvet gården i 1977, men skjøtet den videre til Svein. Svein giftet seg 1969 m. Bjørg Marie Dalen, f.1946, fra Flesberg.

Magnhild og Sverre Åmodt med datteren Ingrid.

Bjørg og Svein har tre sønner:

1. Lars-Ole, f.1970, g. 2005 m. Gry Fosshaug fra Flesberg, se 8253-2 under.
2. Øystein, f.1974, g. 2011 m. Hanne Monsen Stubberud fra Oslo. Bor i Nittedal og har ei datter og en sønn.
3. Jørn Magne, f.1980, samboer med Eli Anne Soo Nyheim.

Våningshuset her ble restaurert i 1978. På gården blir det drevet kornproduksjon og det er installert kaldluft korntørke. Svein er ingeniør og begynte i 1969 i KV og arbeidet der med programmering, noe han fortsatte med innen KDA som er en del av Kongsberg- gruppen. Han er nå pensjonist, og vi nevner at han har overtatt farens bigård og driver som birøkter.

Bjørg arbeidet i mange år som punchedame i KV. Mens barna var små dreiv hun i 8 år familiebarnehage hjemme. Etter det ble det noen år i firmaet Regnskapsservice,

og så 18 år i kontaktlinsefirmaet Ciba Vision. Denne bedriften flyttet til Gøteborg og Bjørg er nå ansatt ved stiftelsen Fontenehuset i Kongsberg.

Sønnen Lars-Ole og kona Gry har nå tatt over gården, familien står under 8253-1.

Løkke 13 B

Eiere:	1781 – 1804	Thore Thomasen Bryn
	1804 – 1807	Lorentz Hansen Frisch
	1807 – 1815	Ole Jensen Lie

Vi går tilbake til året 1771 da enka på Friskeplassen, Anne Hansdtr. skilte ut den nordre delen av plassen til datteren Barbara og mannen Thore Thomasen Bryn. Avtalen var at de skulle betale Anne 300 sp, men Anne døde samme året og handelen ble i stedet en del av arveoppgjøret, se over. Thore og familien bodde i byen hvor Thore hadde bygd hus, dette solgte han til broren Claus i mai 1775.

Thore var sønn av Thomas Mogensens Ramsøy og Anne Larsdtr. fra Aardal. De kom flyttende til Kongsberg rundt 1745 og slo seg ned på Numedalsveien. Thore ble født 1739 på plassen Skori i Lærdal. Han begynte ved Sølvverket som 12-åring, i 1765 arbeidet han som hauer men steg etter hvert i gradene til understiger. Han giftet seg med Barbara september 1765.

Thore og Barbara fikk disse barna:

1. Ole, 1767-1797, K 1781, g.1792 m. Berthe Cathrine Adamsdtr. Biring. De overtok naboplassen, Søndre Biringsplass (løkke 12).
2. Thomas, f.d.1769.
3. Tvilling, dødfødt, 1770.
4. Anne Kistine, (tvilling) f.1770, K 1785, d. etter 1842, g.1795 m. Svend Guttormsen fra Øvre Bakken i Jondalen, f.1769, skifte 1832. Foreldrene var pukkstiger Guttorm Svendsen og Anne Margrethe Hansdtr. Se mer under.
5. Barbara Marie, 1773-1780, d. av kopper.
6. Thomas, 1775-1785.
7. Peter, f. 1777, ant. d. liten.
8. Povel, f.d. 1780.
9. Barbara Marie, 1782-1786.

Av disse ni barna var det to som vokste opp, og sønnen Ole ble bare 30 år. Det er vanskelig for oss i dag å forestille oss hva disse foreldrene gikk igjennom.

Datteren Anne Kistine og mannen Svend bodde her på Friskeplass de første årene etter at de giftet seg og overtok Øvre Bakken i Jondalen etter Svends foreldrene i 1802. Svend arbeidet ved Sølvverket, og i 1805 var han borhauer i «Fredrick Qvintus grube». Selv om han hadde overtatt plassen mottok han lønna 4 rd og 48 sk i fem år.

Svend og Anne Kistine fikk disse barna:

1. Barbro Marie, 1796-1797.
2. Ole, f.1798, d. etter 1865 g.m. Anne Hansdtr.
3. Anne Margrete, f.1800, ant d. liten. Hun er ikke nevnt i skiftet i 1832.
4. Barbro Marie, 1802-03.
5. Barbro Marie, f.1804, g.m. Gullik Gulliksen. De kjøpte Nedre Bakken av faren Svend i 1831.
6. Petronelle, f.d.1806.
7. Marte, f.1807, g.1832 m. Peder Borgersen Braaten.
8. Timan, 1812-13.
9. Thora Maria, 1815-1816.

På østsida av Friskeplassen ryddet Thore ei løkke som seinere fikk nr. 58, mer om den under. Ved en assuranseforretning i 1787 ble hovedhuset assurert for 50 rd og uthusa for 20 rd. I 1796 ble plassen taksert pga. sikkerhet for et lån. Plassen var «videløftig og vel opdyrket til Ager og Eng, indhegnet med Træegjerde» – takst 160 rd. Våningshuset var 8-laftet og inneholdt stue med 2 vinduer og jernkakkelovn, kammers med ett vindu og kjøkken med skorstein og ett vindu. Det var også en forstuegang og matbod av bindingsverk, innkledd med bord. Huset hadde bordtak og takst 80 rd. Uthusa var en 6-laftet låve og lade og et 4-laftet fjøs, de hadde torvtak og takst 20 rd. I 1787 sto det også en 4-laftet stall her.

Thore solgte plassen til konas nevø, Lorentz Hansen Frisch i april 1807 for 298 rd. Lorentz eide allerede den søndre delen av plassen og familien står der. Lorentz innfridde en gammel obligasjon på 120 rd, men måtte låne nye 198 rd. Thore og kona skulle ha føderåd «fritt Huus og halve Parten i den ved Pladsens følgende Urtehauge for hans og Kones Levetid». Redskapen på eiendommen fulgte med. Lorentz fikk det vanskelig økonomisk og solgte den søndre delen alt året etter til Ole Jacobsen Stengelsrud. Han beholdt et jordstykke som han la under denne delen, men måtte snart selge jorda tilbake til Ole. Familien bodde nå her. De ble ikke boende så lenge, han solgte til Ole Jensen Lie som allerede hadde kjøpt den søndre delen av Ole Stengelsrud. Dette skjedde i september 1815. Lie overtok ansvaret for gjelda til Lorentz. Føderådet til forrige eier ble frafalt da Thore døde her i april 1809 og kona Barbara hadde flyttet for flere år siden.

Det er mulig at Lorentz og familien fortsatte å leie hus her til han kjøpte et hus på

Eikermoen i 1839. Anne fikk hjemmel på dette huset i 1851 og solgte det videre i 1859 til sønnen Lars. Hun døde der som enke i juli 1863.

Friskeplassen var fra 1815 igjen en hel plass, inkludert løkke 58, se under.

Løkke 58

Thore Thomasen Bryn ryddet denne løkka i 1780 åra og den ble oppmålt i 1801: «Eet MyrStyke paa den østre Side af bemeldte Platz som er længde fra Nord til Søer 116 Alen og i brede fra øst til vest 50 Alen som er indhægned med Rækkegierde – uden Schov.» Årlig leie for løkka ble satt til 20 skilling.

Thore solgte løkka til Niels Paulsen Aager på Nedre Østby (løkke 33) i februar 1804 for 9 rd. Etter ti år, i desember 1814 solgte Niels løkka til borger Ole Jensen Lie som alt hadde kjøpt Friskeplass. Prisen var nå steget til 100 rd. Dette var som før nevnt ei myr og det ble gravd ei grøft for å lede bort «overflødig og skadelidende Vand». Fremtidige eiere måtte forplikte seg til på egen bekostning å holde denne grøfta åpen. Løkka har siden tilhørt Friskeplassen.

Bråtan – H.nr. 8253-2 Bævergrendveien 240

Som nevnt over fikk Magnhild og Sverre Aamodt denne tomte i 1953 og huset sto ferdig i 1955. Magnhild, f.1916, var datter av Ole Bergerud fra Flesberg og Ingrid Kobbergård. Sverre, f.1910, var fra Jondalen, sønn av Nils og Berthe Aamodt. Det var vanskelig om arbeid i slutten av 20-åra og først i 30-åra. Det ble å arbeide hjemme på farens småbruk og tilfeldige jobber inntil han fikk arbeid ved Sølvverket i 1934. Her arbeidet han ved forskjellige gruver fram til 1946. Da fikk han arbeid ved Kongsberg Våpenfabrikk og dreiv som smed her til han gikk av med pensjon i 1978. Magnhild var aktivt med i misjonsarbeid opp gjennom årene.

Magnhild og Sverre hadde disse barna:

1. Ingrid, f.1940, g.1961 m. Fritjof Kallerud, se 8253-3 under.
2. Svein, f.1944, g.1969 m. Bjørg Dalen, overtok Friskeplass, se over.
3. Øyvind, 1950-1951.
4. Bente, f.1953, g.1974 m. Kjell Jarle Erikson, har to døtre.

Sverre var en ivrig birøkter under sine mange år på Bråtan. I 1997 flyttet Magnhild og Sverre til trygdeleilighet på Skavangertun. Der døde Magnhild i 1999, mens Sverre levde til 2009 og ble 99 år. Huset ble solgt i 1997 til sønnesønnen Lars-Ole Åmodt, f.1970, som flyttet hit. Han ble g. 2005 m. Gry Fosshaug, f.1975, fra Flesberg.

Gry og Lars-Ole har disse barna:

1. Anne, f. 2004.
2. Kaia, f. 2007.
3. Syver, f. 2009.

Lars-Ole er utdannet sivilingeniør og har arbeidet i mange år som programmerer i Kongsberg-gruppen, men er nå ansatt i firmaet Esco Graphics på Kongsberg. Her hjemme har han bygget lagerlokaler som leies ut. Gry er tegnspråktolk og har jobbet med det. I tillegg har hun startet egen virksomhet som syerske og holder sy-kurs, hvor hun også selger klær, symaskiner og sy-utstyr. De har nå overtatt Friskeplass, se over.

H.nr. 8253-3 Bævergrendveien 214

Ingrid Aamodt, f.1940, vokste opp på Friskeplassen der foreldrene hennes bodde hos Jøran og Engebret Koppergård. Jøran var søster til Ingrids mor, Magnhild, som var deres pleiedatter. Ingrid ble g.1961 m. Frithjof Kallerud, f.1938, fra Flesberg. De fikk da innredet leilighet i 2. etg. på Friskeplassen og bodde der til de fikk bygget hus og flyttet inn i 1969. Skjøtet fikk de først i 1972, det var en del vanskeligheter før det gikk i orden med utskilling av tomte.

Ingrid og Frithjof fikk disse barna:

1. Vigdis Irene, f.1962, g.m. Rune Hvamb, f.1962, har en sønn.
2. Thorbjørn, f.1964, bor i Saggrenda.
3. Jan Erik, f.1975, bor i Oslo.

Frithjof arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikks flymotordivisjon, det som seinere ble Norsk Jet-motor A/S og deretter Volvo Aero Norge A/S hvor han arbeidet til år 2000, da han tok pensjon. Ingrid var kontorfunksjonær ved A/S Byggco på Kongsberg og seinere på Montør A/S, hvor hun arbeidet i 28 år.

Ekteskapet ble oppløst og Ingrid flyttet til byen. Frithjof bor her nå.

BIRINGSPLASS

(Løkke 11–12)

Eiere:

– 1724 Halvor Pedersen Biring
1724 – 1744 Lars Thorbjørnsen Bæver/Biring

Biringsplass lå på begge sider av hovedveien med Vigersløvplassen på nordre side og Friskeplassen på søndre. Lågen var grensa i vest og Sølvverkets skog i øst. Plassen ble seinere delt i to deler som fikk løkkenummer 11 og 12. Navnet kommer fra den første eieren vi kjenner, Halvor Pedersen Biring. Han kom hit fra Biri og begynte ved Sølvverket før 1700. Han hadde hus i byen og vi vet ikke om han bodde her.

Halvor var antagelig gift to ganger. Med første kona fikk han to døtre som vokste opp:

1. Mette, d.1744, 48 år gml, g.1723 m. Jens Larsen Proviantskriver. Jens 2.gg.1760 m. Maria Larsen, enke etter tømmermann Matz Ivarson Tejgum.
2. Maria, ca 1700-1779, 1.gg. 1722 m. Lars Torbjørnsen, født på Storesunde i Stryn, d.1752, 68 år gammel. De overtok. 2.gg.1754 m. enkemann Halvor Knudson Brua, ca 1698-1755, 3.gg. 1760 m. enkemann Jacob Jacobsen Helmick, d.1765, 80 år gammel. Jacob hadde vært gift to ganger før, 1.gg.1721 m. Anna Olsdtr. og 2.gg. 1742 m. enke Anna Maria Frandsdtr. enke etter Torger Stengrimsen. De bodde i Svene.

Halvor ble gift andre gang i november 1704 med Margrete Maria Adamsdtr.

Ziener og de fikk disse barna:

1. Peder, f.1707, d. liten
2. Peder, f.1709. I 1724 hadde han arbeidet ved SV i 6 år som dreng.
3. Adam, 1713-1755, g.1735 m. Berthe Olsdtr. Lønevig. Hun ble 2.gg.1760 m. em. og overstiger Henric Ottersen Henschen, d. før 1766. Bodde på Korpemoen. Adam var skrevet som borger da han giftet seg, hadde minst 5 barn.
4. Christian, f.1716, d. liten.
5. Andreas, ca.1717-1756, «døde udi Røgen paa Frølig Grube». Alle klokker fri. I 1732 arbeidet han som skjeidejunge i Gottes Hulffe in der Noth Grube, 17 år og hadde alt arbeidet i 9 år. Ble også skrevet for Anders. 1.gg. 1735 med Christine Maria Jensdtr, d.1741, 26 år. En sønn. 2.gg. 1742 med Kirstine Sophia Ottersdtr. Henschen. Seks barn. Kirstines bror Johan Daniel Henschen bodde hos dem. Bror Henric se over. Kirstine 2.gg.1758 m. em. og pukkstiger Tov Siulsen Fusche.
6. Christian, f.1718, d. liten.

7. Christopher, f.1720, d. liten.
8. Marthe Marie, f.d.1723.

Manntallet 1711 forteller at han er 37 år gammel, har arbeidet 1 år som sprenger, 8 år som hauer og 5 år som understiger. Videre hadde han eget hus og en sønn, antall døtre er ikke nevnt. Halvor steg i gradene og ble overstiger.

Halvor ble stilt for retten i mai 1706, anklaget for å ha slått Casper Geppers kone Anne Marie Ziener (hans svigerinne?) og Jørgen Schomager. Ingen av dem møtte i retten denne dagen og han uttalte seg ikke om slagsmålet seinere heller. Det ble ført vitner og det ble avsagt dom som sa at Halvor «bør bøde tvende Sex Lod Sølf». Han måtte betale innen 15 dager. I april 1722 var han igjen i retten, denne gang fordi han skyldte 71 rd 11sk, som ikke var betalt. Han uttalte seg ikke denne gang heller, men «lovede Maanedl: at vil betale 2 ½ rd fra 6te Maaned».

Halvor døde etter en ulykke i gruva og fikk «Alle Klokke frie» under begravelsen i juni 1724. Halvor, Margrete og barna bodde da i byen og huset ble solgt ved offentlig auksjon i august samme året for 290 rd. Margrete kjøpte nytt hus i oktober, som lå «under Bergs Baken, imellom Nordre og Søndre Beken». Hun betalte 110 rd. Samtidig står det at hun hadde innestående arv til sønnene Peder, Adam og Anders på 25 rd og 4 sk.

Datteren Maria fra første ekteskap overtok plassen her. Hun hadde giftet seg mai 1722 med Lars Torbiørnsen og de flyttet vel hit da. Lars kom til Kongsberg fra Aardal i 1716. Han var fra et bruk under gården Storesunde i Stryn. Han arbeidet noen år ved Aardal Kobberværk, før han sammen med nabogutten fra Stryn, Lars Andersen, dro til Kongsberg. Lars Andersen slo seg ned på lille Bæver (løkke 14/15). Broren til Lars, Anders, kom også til Kongsberg noen år seinere.

Maria og Lars hadde disse barna:

1. Marthe Marie, f.1723.
2. Ingeborg Marie, g.1744 m. soldat Ole Andersen Berg, overtok halve plassen.
3. Anne Malene, f.1727, d. liten
4. Halvor, f.1728, d. liten.
5. Halvor, f.1730, d. liten.
6. Halvor, 1731-1757.
7. Peder, 1734-1785, g.1748 m. Karen Otterdtr. Wager, 1721-1785, f. på Norderhov, foreldre var Otter Wager og Elisabeth Andersdtr. Peder var SA fra 10-års alder, var hauer ved Dildokk skjerp i 1771. Kalte seg også Biri.
8. Adam Ziener, 1736-1787, g.1760 i Hedenstad kirke m. Else Gulbrandsen Helgelokka, f.1732 i Efteløt. Overtok halve plassen.
9. Johannes, f.d.1739, ble 2 mnd. gml.

10. Lisbet Cathrine, f.d.1741, ble vel en måned gml.

11. Anne Malene, 1742-1752.

I 1732 arbeidet Lars som hauer ved Christianus Sextus gruve, hadde arbeidet ved SV i 16 år og hadde tre barn. Han kalte seg både for Biring og Bæver. Rundt 1745 arbeidet en gammel kar, Rasmus Johansen, hos dem. Biringsplass ble delt i to da datteren Ingeborg og mannen Ole Andersen Berg giftet seg. De overtok den nordre delen som ble Nordre Biringsplass (løkke 11). Lars og Maria beholdt den søndre som ble Søndre Biringsplass (løkke 12). Se videre under hver løkke.

SØNDRE BIRINGSPLASS / BRYNSPLASS (Løkke 12)

Gml. G.nr. 919 – H.nr. 8257-1

Bævergrendveien 256

Eiere:

1744 – 1752	Lars Thorbjørnsen Bæver	1818 – 1861	Adam Olsen Bryn
1752 – 1754	Enka Maria Halvorsdtr. Biring	1861 – 1871	Andreas Andersen Bikjend
1754 – 1755	enka og Halvor Knudsen Brua	1871 – 1876	Knud Simensen Stormoen
1755 – 1759	Enka Maria Halvorsdtr. Biring	1876 – 1910	Hellik Knudsen Aamodt
1759 – 1787	Adam Larsen Biring	1910 – 1970	Karl Helliksen Brynsplass
1787 – 1792	Enka Else Gulbr. Helgeløkka	1970 – 1992	Kasper Brynsplass
1792 – 1797	Ole Thoresen Bryn	1992 –	Erik Knutstad
1797 – 1818	Enka Berthe Adamsdtr. Biring		

Løkke 12 lå på begge sider af hovedveien med Nordre Biringsplass på nordre og Friskeplass og Latherplassen på søndre side. Det gikk ei fegate mellom denne og Friskeplass. Grunnleia var i 1801 på 1 rd, men ble i 1851 satt ned til 96 sk.

Som nevnt over fortsatte Maria og Lars på denne søndre delen av Biringsplass. Lars døde i august 1752. I juni året etter ble enka Maria anmeldt for å ha «avvirket i Bæver Skov nogle Favne Brændeveed». I august innfant aktor, prokurator Kierboe, og retten seg på Biringsplass for å granske saken. Maria hadde reist til Numedal dagen før retten ankom, men hennes datter Ingeborg på naboplassen var tilstede. Hun viste dem et skogstykke nede ved Lågen som besto av «Ungvoxterlig Furue og faae Grantræer, samt jorden begrodd med busteLyng og til England utienlig». De fant at det var hogd tre «voxterlig Furue» som hver ble taksert til 60 skilling, her sto stubbene igjen som bevis. På samme sted lå det 10 små nedfelte trær, som Ingeborg forklarte var til gjerdefang. Dette forlangte aktor nedskrevet. Han viste også retten et sted 40-50 skritt lenger sør hvor de fant 15 stubber som viste at her var det hugget på våren. På begge stedene var trærne fjernet, men baret lå igjen. Ingeborg sto fast ved at det bare

var felt omtrent 3 favner ved og de 10 små furuene. Aktor var usikker på om skogstykket hørte med til Biringsplass. Dom i saken ble opplest på Amtshuset i november. Den slo fast at det var tillatt for oppsitteren å benytte alt som var innenfor plassens innhegning, og det var ikke funnet bevis på at dette skogstykket var innlemmet etter første tillatte innhegning. Retten slo derpå fast at Maria «for Actors tiltale i denne Sag bør fri at være».

Maria giftet seg igjen desember 1754 med enkemann Halvor Knudsen Brua. Halvor arbeidet i 1732 som hauer i Neues Glück gruve. Han var 36 år og hadde arbeidet fra han var 10 år. Giftet seg første gang i januar 1722 med Ingeborg Olsdtr. Hun døde i juli 1754, 84 år gammel og ble da kalt Trollerud. De hadde eget hus på Bæver, men det er uklart hvor. De flytta seinere til Trollerud. Halvor ble seinere sjakt og nattstiger. Det ble et kort ekteskap, Halvor døde bare etter to måneder av «skrøbelighed».

Marias sønn Halvor var nok en vidløftig herremann. I januar 1755 hadde han stor gjeld og som «her paa Stedet er skyldig for Klædes Vare med Viidere». Han ønsket å reise fra Kongsberg, men kunne ikke få utstedt pass så lenge han hadde gjeld. Arven etter faren sto hos svoger Ole Andersen Berg og han utbetalte 26 rd så saken gikk i orden. Halvor fikk ikke noen glede av passet sitt, for han døde som ungkar på Kongsberg to år etter.

I oktober 1759 overlot Maria plassen til sønnen Adam for 240 rd. Han overtok all gjeld og måtte bl.a. betale farsarven til broren Peder med 5 års rente, 72 rd 34 sk. Løsøret på plassen følger med «uden om Sænge Rederens og Lintøyet. Alt skal tilhøre Sønnen saafremt jeg bliver i Huuset til min død, samt Sængeklæder og gangklæder, samt besørge mig en kristelig begravelse». Hvis hun flytter, skal det betales 25 rd og 24 sk innen tre måneder.

Året etter i september 1760 giftet Maria seg for tredje gang, nå med enkemann Jacob Jacobsen Helmick fra Svene og hun flyttet til Hoppeplassen. Dette var Jacobs fjerde ekteskap. Jacob døde 80 år gammel i 1765 og er da kalt Davidsen. To år seinere finner vi dette i innflytterlistene: «Maria gm Jacob Helmich som etter en 7aars forløben er komen hid igien med Attest fra Hr. Flod til Flesberg til Hr. Cold, er hos sin sønn Adam Larsen Biring i Bæver». Maria døde her i juli 1779.

Adam var tilstede ved oppmålingsforretningen i 1769:

«fra Øst til Væst var af Bredden i Nordre Ende	74 allen
og fra Øst til Væst i Søndre Ende var Bredden	147 allen
fra Noer til Søer var Længden	288 allen
Nok blev anvist een Indhegning paa Nedsiden af Veien denne	
Platz tilhørende hvilke holt udi Længde fra Nord til Søer	376 allen
fra Øst til Væst i Nordre Ende var Bredden	285 allen
og i Søndre Ende var Bredden	306 allen»

Adam hadde giftet seg i Hedenstad kirke sommeren 1760 med Else Gulbrandsen Helgelokka fra Sandsvær.

Adam og Else fikk disse barna:

1. Lars, 1761-1764, d. av koppene.
2. Ingeborg Marie, 1764-1779.
3. Berthe Margrethe, 1767-1818, K 1783, g.1792 m. Ole Thoresen Bryn, 1767-1797, (løkke 13). Hun ble senere kalt Berthe Catrine.

Adam startet som 12-åring i gruva. Han arbeidet som hauer og i 1771 ved Kronprinsens gruve. Elses far, Gulbrand Thoresen Helgeløkka flyttet hit da han ble enkemann og døde her april 1764, 66 år gml. Adam døde februar 1787 og det ble holdt skifte i juni 1790. Eiendommen ble taksert til 220 rd. På vestsida av veien ned mot Lågen sto en 4-laftet stue med kakkelovn og kjeller under, en 6-laftet låve og lade og et gammelt 4-laftet forhus. Jorda var delvis dyrket med litt småskog. På østsida av veien sto en 6-laftet bygning som var innredet, et 4-laftet forhus og et opptømret vedskur. Jorda var her oppdyrket og med noe stor skog. Ellers hadde de ei rødkollet ku og ei geit med horn. Enka Else og datteren overtok, og da datteren giftet seg bodde de på hver sin halvdel.

I 1796 ble plassen taksert for å sjekke sikkerheten for et lån. Plassen var «Een vidløftig JordEiendom, til dels opdyrket Jord til Aager og Eng, dels udyrket til havn for Koer», innhegnet med tregjerde og taksten ble 300 rd. Huset var 7-laftet med dobbel kakkelovn og 2 vinduer, kammers med ett vindu og kjøkken med ett vindu, skorstein og kjeller under, taksten ble 100 rd. Taksten kan tyde på at huset var nytt. En sidebygning var ikke innredd, men taksten var 30 rd. En 8-laftet låve og en 8-laftet bygning med to lader hadde torvtak og takst 20 rd. Til slutt et 4-lafter fjøs med torvtak og takst 15 rd.

Datteren Berthe Catrine giftet seg oktober 1792 med Ole Thoresen Bryn, fra naboplassen (løkke 13B).

Ole og Berthe fikk disse barna:

1. Adam, 1793-1865, K 1806, g.1814 m. Cathrine Marie Thorstensdtr. Heggen, 1794-1870. (løkke 14). De overtar.
2. Thore, 1796-1820, K 1810. Jernverksarbeider.

Ole arbeidet ved SV og var stiger da han giftet seg. Han døde bare tredve år gml. i oktober 1797. Det ble holdt skifte året etter, og sønnene Adam og Thore fikk 30 rd hver som ble utlagt i halve plassen. Nå satt Berthe Catrine igjen med to små barn og bodde sammen med moren Else.

Det ble lyst til ekteskap for Berthe Catrine og skoleholder på Nymoen, Anders Olsen. Bryllupsdagen var bestemt, men de var blitt uenige og «skiltes ad ved forligelses Commissionen». Men Berthe Catrine var gravid og fødte en sønn 30. juni 1804

som ble kalt Thomas. Thomas døde i juni året etter og det står da «Sal. Ole Bryns uægte Søn».

Moren Else døde august 1814 hele 83 år gml. og datteren arvet henne. Berthe Cathrine døde april 1818 og sønnen Thore døde 4. juli 1820. Nå var sønnen Adam alene igjen og overtok plassen sammen med kona Cathrine Marie Thorstensdtr. Heggen. Som eneste arvingen til mor og mormor, ble det ikke skrevet noe skjøte, men i 1836 ble det tinglyst en bekreftelse på eierskapet. Adam og Cathrine hadde giftet seg oktober 1814 og etter hvert kom det tretten barn. Adam arbeidet som skoleholder.

Adam og Cathrine fikk disse barna:

1. Olavus, f.1815, K 1831, d. i Amerika, g.1837 m. Olea Maria Christiansdtr. Myhra, 1816-1872. De overtok Myhra (løkke 34).
2. Thorstein Thinius, 1816-1894, K 1831, ug. lege.
3. Berthe Kathrine Marie, f.1818, K 1833, g.1836 m. opseer Johannes Erichsen. Leide hus på Korpemoen i 1865 og kalte seg Svenne. Flere barn.
4. Thoreus, f.1820, d. liten.
5. Thoreus, 1821-1825.
6. Else Marie, f.1823, tvilling, K 1839, 1.gg.1849 m. Ole Jon-Pettersen Langeid, bodde på Søre Langeid i Svene og hadde syv barn. Ole emigrerte i 1872 og døde i Amerika. Else 2.gg. 1877 med stiger Eriksen på Korpemoen.
7. Olea Elisabeth, 1823-1824, tvilling.
8. Maren Elisabeth, f.1825, K 1838, g.1845 m. skomakermester Halvor Bjørn Bellerud. Bodde i Egermogaden og hadde minst åtte barn.
9. Thoreus, 1826-1868, K 1843, VA, g.1849 m. Karen Marie Paulsdtr. Møller, f. 1828 på Eiker. Hadde minst 6 barn. Bodde i 1865 i Flaata-gården på Nymoens torg. 1883 reiste Karen med yngstesønnen Otto, 17 år og postmann, med skipet «Heimdal» og med billett til Chicago. Billetten var betalt i Chicago.
10. Peter Anfinus, f.1828, K 1843, flyttet til Trøgstad våren 1848 og g.1856 m. Olea Jensdtr Galteby. Var garver og bodde på gården Lundhagen i 1865, hadde da fem barn.
11. Anne Barbara Ellevine, 1834-1899, K 1848. Hun hadde epilepsi og var hos søsteren Tolvine etter at moren døde.
12. Tolvine Albertine, 1834-1918, K 1848, g.1860 m. bøsse-maker Andreas Andersen Bikjend, f.1837. De overtok.
13. Tolvmendus Trettendus, f.d.1838, ble en uke gml. hjemmedp. av far.

Ser vi på navnene har vi funnet alle tretten. Adam arbeidet som dreng i Norske Løve nr. 2 ved nedleggelsen av SV i 1805. Han fikk lønn 1 rd og 72 sk i et år. Kanskje var det da han utdannet seg til skoleholder. Han oppholdt seg til tider i skolehuset på

Kongsberg, kanskje det ble urolig for ham hjemme! De hadde også Gunhild Marie Pedersdtr. Bjering til oppfostring noen år (løkke 68). Hun var 14 år i 1840, hadde understøttelse av fattigvesenet og var vel også tjenestejente. I 1840 står det også at døtrene Else Marie og Maren Elisabeth «Tjener sine Forældre til en Condision bliver ledig».

Sønnen Thorstein Thinius var i april 1840 ferdig utdannet lege og praktiserte i Kongsberg. Fra 1842-62 og 1868-88 var han ansatt som assistentlege ved Buskerud Amtsygehus. Han var også lege ved Våpenfabrikken, ved Kongsberg-Hokksund-Jernbaneanlegg, distriktslege i Sandsvær og i Rollag, berglege på Kongsberg og «Corpslæge ved Numedalske Corps under flere Aars Vaabenøvelser». Han var en meget aktiv lege med mange interesser. «Understøttelsesforeningen for norske læger og deres efterladte» mottok i 1884 en gave på 8.000 kroner. Han testamenterte også 8.000 kroner til et fond for et minnesmerke i Kristiania over dikteren J.S. Welhaven. Først i 1908 var det samlet inn nok penger og minnesmerket ble reist. Norsk Ligbrændingsforening fikk testamentert 2.000 kroner. I 1850 foretok han en to måneders reise til Danmark og Tyskland og seinere til Sverige. Han tok seg også av familien, og moren fikk underhold da hun ble enke i 1865. Thorstein Thinius forble ungkar og leide hus i Hyttegata. Mest kalt Thinius Bryn. Han fikk i 1862 en sønn kalt Jul med Jøran Torjusdtr. på Søre Koppangen i Svene. Han døde i mai 1894, ble kremert ved København Crematorium og begravet på Kongsberg.

På sørøstsida av plassen ligger Storemyhr, løkke 56 og 57. Adam kjøpte løkkene i februar 1825 og hadde dem til de gikk på auksjon i 1859. Mer om dem nedenfor.

Datteren Tolvine giftet seg i 1860 med Andreas Andersen Bikjend, sønn av Anders Svendsen Bikjen og Karen Tollefsdtr. Året etter inngikk svigersønnen og Adam en avtale om overtakelse av Brynsplass og Stormyhren. Prisen ble 900 sp og Andreas betalte 100 sp kontant, overtok gjeld på 660 sp og betalte resten de neste tre årene. Inkludert i prisen er halvdelen av «den nu indeliggende Gjødsel og de værende materialier, dette Aars Avl og Afgrøde, og endelig Afgrøde paa Pladsen Myhra for dette Aar». Sønnen Olaus hadde Myhra (løkke 34), men den ble lagt ut på auksjon i de åra, så dette kan være en årsak til salget av denne grøden. Adam skulle ha fritt hus så lenge han levde og «det Halve af Urtehaugen til afbenyttelse». Kona er ikke nevnt, men det gjaldt vel henne også.

Tolvine og Andreas fikk disse barna:

1. Karl Adolf, f.1860, hjemmedp av morfar Adam. Emigrerte med faren.
2. Theobal Christian Anfinius, 1862-1868.
3. Tora Magdalena, f.1864, K 1879, g.1891 m Axel Fredrik Pedersen, f.1861, fra Kristiania. Se Pikerplassen (løkke 10).

Det ble noen turbulente år på Brynsplass. Adam døde august 1865 og samme høst bodde Andreas og sønnene på plassen alene med ei tjenestejente, Karen Eriksdtr. Brudevold fra Eiker. Andreas og Tolvine var nyskilt med «hensyn til bord og seng». Tolvine med datteren Tora, moren Cathrine og søsteren Anne Barbara finner vi på Pikerplassen litt lenger opp i veien. Dette var nok en uvant situasjon på den tiden, men de var sterke damer som seinere klarte seg bra. Se videre løkke 10.

Andreas arbeidet ved Våpenfabrikken som bøsse-maker. Ved FT-1865 hadde de to kyr og ei geit. Matforrådet var 3/8 Lb med bygg, 2 ½ Lb havre og 2 Lb poteter. Andreas fikk etter hvert problemer med å betale gjelda og Knud Simensen på Storemoen i Rollag krevde offentlig auksjon på grunn av en panteobligasjon fra 1859. Knud Storemoen la inn et bud på 200 sp, men måtte også betale restene på en obligasjon fra 1779 og en fra 1837. Han fikk tilslaget og salget ble først tinglyst i juni 1876. Obligasjonen fra 1779 viser hvordan disse ble overtatt og fornyet ved salg til nye eiere. Andreas og sønnen Karl Adolf emigrerte i august 1871. Billettene var betalt og reisemålet var Chicago. Andreas skrev seg da som enkemann.

Løkkene som utgjør Storemyhr (løkke 56-57) var omringet av Sølvverkets skog, slik at de ikke grenset plassen. Andreas mente at et stykke jord på nordsida av Storemyhr og et jordstykke mellom Biringsplass og Storemyhr hørte til eiendommen, grensetvis-ten endte i retten. Først i 1874 kom konklusjonen fra rettsaken mellom «Det Kongelig Norske Regjerings Finants- og Told-Departement» og Andreas Andersen Bikjend. Retten slo fast at Direksjonen for Kongsberg Sølvverk som var eier av Bæver Skog var eiendomsberettiget til strekningen. Andreas fikk «Mulkt til Fattigkassen af 1 sp for hver Uge», men antall uker er ikke nevnt. Det ble ikke ilagt omkostninger. Plassen var nå solgt og dommen ble forkynt for eieren Knud Storemoens kone i Rollag og Gullik Berget som da bodde på plassen.

I 1872 leier Tollef Andersen Bikjend hus her. Han arbeidet ved Vigsnes kobberverk mens kona Marie Paulsdtr. og yngstesønnen Isak bodde her sammen med Tollefs mor, Karen Bikjend. Tollef var bror til Andreas, over. Ved FT-1875 er Gullik Gulliksen Berget forpakter her og på plassen hadde de 2 kyr, 2 sauer, ½ tønne bygg, ½ med havre og 1 med poteter. Gullik og familien kom fra Løstadåsen i Flesberg og yngstejenta Anne er født her. To år etter kjøpte de Nordre Spiten (løkke 18), mer om familien der.

Da alle formaliteter var i orden i 1876 solgte Knud Storemoen plassen og Storemyhr til Hellik Knudsen Aamodt for 567 sp og 98 sk. Hellik var født i Svene 1853 og sønn av Knud Olsen Aamodt og Berit Helliksdtr. på plassen Tangen ved Tverrelva i Jondalen. Han giftet seg juni 1875 med Berit Olsdtr Garder, datter til Ole Ingebretsen Friis og Anne Sjurdsdtr fra Søndre Garder i Svene, se mer Lindteigen (løkke 4).

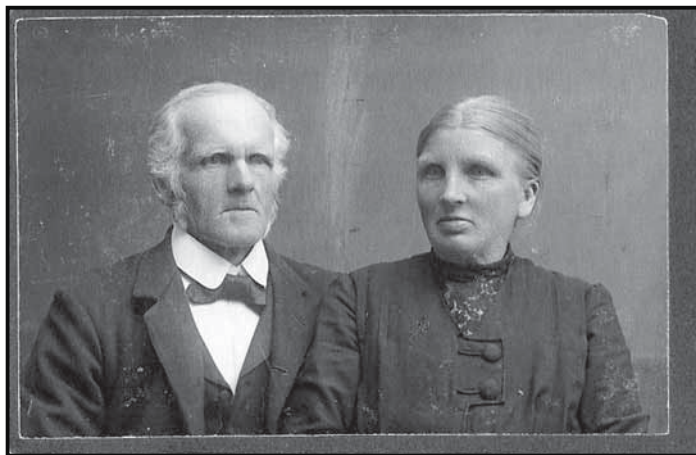
Hellik og Berit fikk disse barna:

1. Karl Oluf, 1875-1970, K 1890, g. 1902 m. Anne Kristiane Halvorsdtr.

- Gravningsmyr, 1880-1956. De overtar.
2. Ole, 1877-1965, K 1892, g.1906 m. Aagot Næss, 1884-1978. VA, kjøpte hus i Kirkegårdsveien i 1908, hadde seks barn.
 3. Berthine, 1881-1968, K 1895, g.1903 m. VA Johan Hagbart Skullestad, 1883-1971, f. Sandsvær, bodde på Krudthusmoen, hadde syv barn.
 4. Anna, 1883-1888, tvilling. Begge hjemmedøpt av jordmor Tollefsen.
 5. Live Kristine, f.d.1883, tvilling.
 6. Hagbart Andreas, 1885-1888.
 7. Ingvald, f.1888, K 1902. Emigrerte til Wisconsin og reiste med «Romeo» 19. mai for å bli sagarbeider. Medbragte 40 kroner. Reiste sammen med Jakob Sjøtveit og Harald Gravningsmyr, begge fra Bæver. G.m. Mathilde i USA.
 8. Anna, 1890-1983, K 1904, tjenestejente hos fam. Haugholdt i 1910, g.m. VA Alfred Aasmundsen, 1890-1980. Hadde 2 sønner.
 9. Lovise Marie, 1892-1917, K 1907, tjenestejente hos fam. Bommen i 1910, g. 1913 m. SA Bjarne Antonsen, 1893-1942, to døtre.
 10. Hagbart, f.d.1895.
 11. Hilma Borigine, 1896-1907, d. av nervefeber.

Hellik kom flyttende fra plassen Tangen da han giftet seg med Berit. De leide først hus i Haugen (u/løkke 5B) før salget gikk i orden i 1876. Eldstesønnen er født der. Berits mormor bodde hos dem. Hun hadde hatt føderåd på Søndre Garder i Svene og Hellik mottok et vederlag på 200 sp da hun flyttet med dem. Dette vederlaget ble medregnet da Hellik året etter kjøpte Brynsplass av Knud Storemoen i Rollag som da også eide Søre Garder (ikke riktig iflg Flesberg-boka). Kjøpesummen ble da 567 sp 98 sk.

I 1875 arbeidet Hellik ved et nikkelverk på Ringerike, men han begynte snart ved Sølvverket. Han var en uvanlig sterk mann. Han arbeidet sammen med Anton Bæver i Kongens gruve en tid, og Anton fortalte at Hellik gikk stigorten opp med trillebåra på ryggen. Det var det ingen før som hadde

Berit og Hellik Brynsplass.

gjort. Søsteren til Berit, Jøran og familien kom noen år seinere til Friskeplassen som ligger på sørsida. Søsteren Marit var på Lindteigen og broren Ingebreth slo seg ned i Breilia. Ved FT-1900 bor sønnen Ole hos Lindteigen på Nymoen Torg. Seks barn bodde hjemme og sønnen Karl hadde begynt ved Sølvverket. Husa på plassen besto da av våningshus i en etasje med tre værelser og kjøkken, bryggerhus med to værelser og bakerovn, stabbur, låve, fjøs, to staller og et skur. Av dyr hadde de 3 kyr, en gris og ni høns. Alt var godt dokumentert og av forråd fantes: 0,2 hl Rug, 0,8 hl bygg, 3 hl havre, 2 hl poteter, 0,3 ar gulrøtter, 0,2 ar turnips, 0,2 ar kålrabi + 0,7 ar, 8 kg grasfrø. Ellers hadde de 10 ar med hage, 1 ar var kjøkkenhage og det var også et frukttre. Det fantes ei «4-Hjuled arbeidsvogn».

Plassen Brynsplass fikk sin andel av Bæver skog ved Kongsberg Sølvverks utskiftsforretningen i april 1886.

Sønnen Karl giftet seg med søskenbarnet Kristiane Gravningsmyhr fra naboplassen. De emigrerte til Wisconsin i USA. Karl reiste 6. mai 1904 og prisen på overfarten var 297,50 kroner. Han hadde med seg 180 kroner. Kristiane reiste etter. Karl står som sabelverkstedarbeider da han reiser, må vel ha vært ved KV. I Wisconsin drev han med skogsarbeid. Likte seg godt, men returnerte til Norge ca 1909, faren ønsket at han tok over plassen. Det ble overtagelse i mai 1910 og prisen for eiendommen var 4.800 kroner. Besetningen var 1 hest, 4 voksne kyr, 2 kviger og en kalv. Alle slags kjøreredskaper fulgte også med, og prisen ble satt til 1.700 kroner. Faren Hellik og mora Berit skulle ha fritt husly så lenge de levde, 2 værelser i hovedbygningen og benytte kjøkkenet. I tillegg «bekvem opdyrket jord» for å sette en halv tønne poteter i året. Føderådet ble taksert til 40 kroner året. Hellik døde februar 1922, og Berit levde til august 1933, da kalt Birgit.

Karl og Kristiane fikk en stor barneflokk:

1. Henry, 1904-1908, f.d. i Wisconsin.
2. Kasper, 1908-1991, f. i Wisconsin, ug. overtok.
3. Evelyn Leona, f.d.1910.
4. Selma Marie, 1911-1966, bodde i Brynsplass det meste av livet. Varhusholderske hos forskjellige familier i Kongsberg og omkom ved drukning i Lågen.
5. Astrid Jørdis, 1913-2008, g.1942 m. Olaf Flåthen, 1915-2007, har en datter.
6. Helmer Leonard, 1915-2009, g.1943 m. Ingrid Johanne Laugerud, 1915-2007, har 2 døtre.
7. Reidar William, 1917-1992, g.1941 m. Gunvor Simensen fra Vestfossen, 1918-1994, har en datter og en sønn.
8. Jenny Emilie, f.d. 1918.
9. Thoralf Konrad, f.1920, g.1957 m. Ingrid Brekke, 1932-2006 f. på Øvre Eiker, se nedenfor.

10. Ruth, f.1922, ug. Mange år som husmorvikar i Kongsberg. Har bodd i Brynsplass det meste av tida. Bor nå i Gamlegrenda.
11. Valborg Lovise, 1924-2000, ug. Stelte hjemme i mange år, først for foreldrene og siden for broren Kasper. Bodde med søsteren Ruth i Gamlegrenda.

Karl begynte ved KV da han kom hjem fra Amerika, men sluttet i 1917. Han arbeidet noen år ved gruvene i Kvartus for et privat gruveselskap, kom så inn ved anlegget av Numedalsbanen og siden Sørlandsbanen. Drev noe med skogsarbeid om vinteren. Det var dyr på gården til 1955, som regel 1 hest, 3 kuer, ungdyr, gris og høner. I bryggerhuset var det bakerovn, og på den tiden da de fleste i familien bodde hjemme ble det bakt 20-25 brød i slengen forteller Ruth og Valborg. Kristiane døde i 1955 og Karl i 1970.

Karl solgte strandbredden i desember 1912 til Øvre Lågen Fellesflotningen for 1.600 kr. Han skulle ha havnerett og året etter hugge 7 trær som var blinket. Adkomstvei skulle kjøperen holde.

Familien Karl Brynsplass, ca 1960. Foran fra v.: Ruth, Kristiane, Karl og Valborg. Bak fra v.: Reidar, Gunvor f. Simensen, Astrid, Olav Flåten, Selma, Kasper, Ingrid f. Brekke, Torolf, Ingrid f. Laugerud og Helmer.

Eldste sønn Kasper overtok eiendommen i 1955. Han var ugift, og søsteren Valborg stelte for ham. Etter at faren Karl døde i 1970 var det søskena Kasper, Ruth og Valborg som bodde i Brynsplass. Kasper var blant dem som arbeidet på saga til Fritjof Lindteigen omkring 1930. Seinere fikk han arbeid ved Sølvverkets sagbruk i Saggrenda og var der noen år, inntil han kom inn ved Våpenfabrikken og arbeidet der som kranfører til pensjonsalder. Kasper døde i 1991. Da gården ble solgt i 1991 kjøpte Ruth og Valborg leilighet ute i Gamlegrenda og flyttet dit.

Det ble innredet leilighet i 2. etasje til Ingrid og Thoralf da de giftet seg i 1957, og de ble boende der til i 1979 da de kjøpte hus i Kongsberg. De fikk ei datter, Else, f.1960, g.1982 m. Bjørn Jokstad fra Drammen, bor på Kongsberg. Thoralf arbeidet på Kongsberg Treindustri til den ble nedlagt, seinere i smia i Våpenfabrikken, var noen år ved Elektrisitetsverket og til slutt ved Forsvarets arsenal på Kongsgårdmoen. Ingrid var ekspeditrise hos Wilh. Zachrisen i mange år.

Gården ble solgt av Kaspers arvinger i 1992 til Erik Knutstad fra Bævergrenda. Han er sønn av Kaspers søskenbarn Mildrid Fulsebakke Knutstad (8237-5). Erik, f.1953, g.1972 m. Anne Marie Bang Henriksen, f.1954, fra Rollag.

Anne Marie og Erik har barna

1. Hege, f.1972, g.m. Christian Knutstad Garshoel, f.1968. De bor i Drammen og har ei datter.
2. Robert, f.1977, bor på Kongsberg.

Erik er utdannet ingeniør og har i mange år drevet et informasjonsteknologifirma i Drammen. Elektronikk Systemer A/S, og Anne Marie arbeider også der.

Skogstykket nede ved Lågen som ble solgt til Fløtningsforeningen i 1913 ble kjøpt tilbake i 1994.

H.nr. 8257-2 Bævergrendveien 250

Vidar Brynsplass, f.1950, sønn av Gunvor og Reidar Brynsplass og oppvokst i byen, fikk skjøte på tomte av sin farbror Kasper Brynsplass i 1972. Vidar g.1971 m. Anne Brit Eriksen, f.1953, fra Notodden, bodde hos Vidars foreldre inntil de flyttet inn i eget hus her i 1973.

Anne Brit og Vidar fikk to døtre:

1. Anette, f.1977.
2. Lena, f.1981.

Vidar arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikk fram til 1979, da gikk han over i fagforeningsarbeid på heltid i Jern og Metall fram til 1987. Var så i forsikringsselskapet Samvirke et par år, men fra 1989 forretningsfører i Kongsberg Jern og Metall. Han har deltatt i politisk arbeid, både lokalt og på landsplan og har vært vararepresentant fra Buskerud Arbeiderparti på Stortinget. Anne Brit og Vidar solgte huset i 1993 og tok over huset etter Vidars foreldre på Kongsberg. Anne Brit var barnehageassistent ved barnehagen i Bævergrenda ca. 10 år, fram til 1996.

Nye eiere ble Anne og Viggo Landaas. Kom hit fra Lunde i Telemark, men er opprinnelig fra Borre i Vestfold. Anne, f.1944, har arbeidet som lærer og i barnehage. Viggo, f.1942, har arbeidet som maskiningeniør i Kongsberg ved firmaet Omnitec A/S, det som siden ble Bennex A/S til han ble pensjonist.

Storemyhr – løkke 56 og 57

Gml. G.nr. 917 – H.nr. 8256-1

Løkke 56

Det var antagelig Antønnes Olsen Frisch på Friskeplass (løkke 13) som innhegnet denne løkka fra «ødemark». Han solgte den i 1800 til Lars Hansen Froesen på Bæverplassen (løkke 17). Lars betalte 43 rd. Løkka ble beskrevet som myr eller et uryddet jordstykke og lå ca. 90 skritt fra Fiskeplassen, var 200 alen i lengde og 64 alen i bredde. Leia ble satt til 1 rd og 24 sk. Lars døde året etter, men enka Johanna beholdt den til 1806. Ved en oppmålingsforretning i 1801, da det kom løkkenummer, var løkka betydelig større: «under en Indhegning et Stykke som fra nordøst til sydvest er 350 Alen og fra nordvest til sørøst 220 Alen, aldeles Myhr og god Jord uden Skov. Dette rimer mer med størrelsen på grunnleia. Johanna solgte til Niels Paulsen Aager på Augensplass (løkke 32) for 38 rd. Niels kjøpte tre år seinere også løkke 57, mer under.

Løkke 57

Denne løkka ble ryddet av Johan Petter Eriksen Bikjen rundt 1780. Han satt opp ei Stue og et lite uthus. Branntaksten på husa i 1797 var for en 4-laftet stue med 2 vinduer og bordtak – 10 rd og en 6-laftet låve og fjøs – 10 sp. Ved oppmålings-

forretningen i 1801, da løkkene fikk nummer, ble løkka målt til: «under 2 Indhegninger – et stykke som den nordre Side er 260 Alen langt, i den vestre 240 Alen og den Østre 110 Alen, en stoer Deel Myhr Grund, for øvrig Berg». Grunnleia ble satt til 64 sk.

Johan Petter kalte seg bare Petter, han var sønn av Erich Halvorsen Bikjen og ble f. mai 1755. Han dro bare over Lågen etter kone og giftet seg september 1780 med Berthe Andersdtr. Vedhogsted. Hun var datter på Vedhogsted (løkke 30).

Petter og Berthe fikk disse barna:

1. Christine, f. ca 1779.
2. Anne Marie, f. 1780.
3. Dortha, 1782-1792.
4. Ingeborg, f. 1785.
5. Karen, f. 1787, almisselem i 1801.
6. Mari, f. 1790.

Petter begynte ved SV som 10-åring. Han var først dreng og i 1771 skjeidejunge i Prins Christians gruve. Tidene var dårlige rundt nedleggelsen i 1805 og i mars 1805 måtte Petter ta opp sitt første lån på 40 rd med pant i plassen. Taksten var da 80 rd. Det var skifte etter Petter i oktober 1809. Skifte gikk i null og plassen gikk på auksjon. Høyeste bud hadde Nils Paulsen Aager som fra før hadde naboløkka nr. 56. Fra nå av ble de to løkkene regnet som en eiendom. Se mer under.

Storemyhr – løkke 56 og 57

Niels Paulsen Aager eide nå begge løkkene og han hadde dem til 1824. Det lille beboelseshuset var nå borte og det sto igjen en låve og ladebygning. Eiendommen ble sammen med 2 løkker i Gamlegrenda solgt i Niels sitt «Opgivelsesbo». Ved 4. gangs auksjon kom det høyeste budet fra Ole Iversen Pikker (løkke 10) på 160 rd. Han klarte visstnok ikke å overholde betalingsbestemmelsene, og derfor kom plassen Storemyhr ut på ny auksjon i februar 1824. Auksjonen foregikk i huset til enke Maren Lather (løkke 14) og T. Ramberg og Adam Bryn (løkke 12) var vitner. Boets inkassator Christen Sahlgaard fikk tilslaget med et bud på 66 rd. Samtidig solgte han eiendommen videre til Adam Bryn som var auksjonsvitne for 84 sp. Adam hadde fra før Brynsplass, og fra nå ligger Storemyhr under Brynsplass (løkke 12).

H.nr. 8257-3 Bævergrendveien 266

Ola O. Landerud, f.1932, fra Lyngdal, kjøpte tomta her av Kasper Brynsplass i 1963. Huset ble bygd i 1964 og innflytting skjedde i 1965. Ola ble g.1956 m. Eldbjørg Dalen, f.1939, fra Svene, og de hadde bodd på Furuly i Svene før de flyttet hit.

Ola og Eldbjørg hadde to sønner:

1. Roar, f.1957, ug., bor i Svene.
2. Odd, f.1960, g.1981 m. Elin Trondsen, f.1962, fra Flesberg. De bor i Svene og har 3 sønner.

Ola arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikk da de bygde her. Han flyttet med våpenfabrikken Bildels-divisjon da den ble etablert i Rollag og pendlet dit noen år til han sluttet der i 1979. Han begynte som selvstendig næringsdrivende, nemlig drift av en bensinstasjon i Flesberg fram til i 1982. Han måtte da ta det med ro noen år pga. store ryggproblemer, men begynte i 1985 å bygge opp et verksted for understellbehandling av biler i Flesberg i 1985. Eldbjørg gikk ut i arbeidslivet i 1974 og har arbeidet ved lønningskontoret i KV, nå Kongsberg Gruppen. I 1989 fikk de kjøpt eiendommen Nordre Øygarden i Svene og flyttet dit.

Huset ble solgt i 1990 til Anne Marit Lia (8239-3). Anne Marit, f.1956, giftet seg i 1982 m. Vegard Fusche Hansen, f.1947, fra Kongsberg.

De har to døtre:

1. Anja, f.1983, hun er sykepleier og fikk en sønn i 2013.
2. Dagrunn, f.1986, hun er dyrepleier ved Veterinærhøgskolen og bor i Oslo.

Anne Marit er lærer ved Vestsiden Ungdomsskole, og Vegard er keramiker og har arbeidet som førsteamanuensis ved Telemark lærerhøgskole på Notodden.

H.nr. 8257-4 Bævergrendveien 264

Hellik T. Voldbakken fra Flesberg kjøpte denne tomta i 1964 av Kasper Brynsplass. Huset ble bygget i 1964-65. Hellik, f.1932, og Randi Lurdalen, f.1938 i Svene ble gift i Svene i 1958. De bodde på Gulsplassen i Svene før de kom hit. De hadde fire barn da de kom til grenda, men yngstedatteren er født her.

Randi og Hellik fikk disse barna:

1. Marit, f.1958, 1.g.g. m. Jan Myrene fra Kongsberg, de har en sønn. Ekteskapet oppløst. Marit ble samboer noen år m. Jens Gladheim, f.1956, fra Veggli og bor der. De har ei datter. Samboerskapet oppløst.
2. Jorun, f.1959, g.1982 m. Olav Traaen, f.1956, fra Rollag og bor der. De har en sønn og to døtre.
3. Turid, f.1961, g.1986 m. John Melvin Tveiten, f.1958, fra Veggli, bor i Veggli og har to døtre.
4. Arild, f.1962, g. 2000 m. Hilde Bakke, f.1972, fra Veggli og bor der. De har to jenter og en gutt.
5. Hilde, f.1971, g. 2000 m. Svein Rostad, f.1964, fra Rollag og bor der. De har to gutter og ei jente.

Hellik arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikk mens de bodde her. I 1970 overtok de gården Bromsdalen i Rollag etter Helliks far og familien flyttet dit i 1976. De begynte med melkeproduksjon, samtidig som Hellik arbeidet som snekker, maler og gulvlegger.

Huset her ble leid bort, og de første som kom hit var Jean Sand Ludvigsen, 1929-2003, fra Lillestrøm, og kona Tove, f.1936 i Danmark. Jean hadde bodd og arbeidet i København fra 1965, og familien kom derfra til Kongsberg i 1976. Jean fikk arbeid som verktøymaker i Kongsberg Våpenfabrikk, hvor også Tove fikk arbeid.

Tove og Jean har barna:

1. Kari, f.1969, hun er lærer og bor på Kongsberg. Var samboer med Kai Lund, f.1968, fra Trondheim og har datteren Sara f.1995 og sønnen Sigurd f.1997. Samboerskapet oppløst.

Tove og Jean bygde hus i Kongsberg og flyttet dit i april 1980.

Etter dem kom Thorbjørn og Marie Thorsdalen hit. De hadde barna Line f.1969 og Andre f.1972. Han var fra Kongsberg og Marie fra Bjordal i Sogn. De flyttet herfra til Bergenskanten i 1981, men skilte lag etter noen år. Thorbjørn og sønnen Andre flyttet tilbake til Kongsberg i 1990. Jorun Voldbakken og Olav Traaen bodde her fra 1981. De giftet seg i 1982 og fikk sønnen Knut Halvor i 1983. I januar 1985 flyttet de til Rollag. Så bodde Arild Voldbakken her en periode, og etter ham Ole Johnny Kimerud, f.1966, fra Svene. Kristine Kristiansen og Freddy Eriksen bodde her fra sommeren 1991 til høsten 1992.

I 1992 solgte Hellik Voldbakken huset til Terje Vike og Anne Kollbotn. Terje Vike, f.1959, er fra Øksendal på Nordmøre og Anne, f.1956, fra Kristiansand, men har bodd i Odda og på Kongsberg. De slo seg sammen i 1982 og bodde et år i Bardu før de kom til Kongsberg i 1984. De bodde da i Bevergrenda hos Borghild Kjennerud fram til jul i 1985 og bodde forskjellige steder i Kongsberg før de kjøpte huset her.

Anne og Terje har disse barna:

1. Torunn, f.1986.
2. Ivar, f.1988.

Terje var ansatt i Kongsberg Gruppen som ingeniør, og Anne utdannet lærer. De solgte huset i 1999 og flyttet til Odda, hvor Anne døde i 2002. Terje ble gift i 2011 med danske Mette Halver. De har datteren Ingrid f.2006 og bor i Os ved Bergen.

Nye eiere i 1999 var Gjermund Grøterud, f.1973, fra Lyngdal og Eli Landerud, f.1973, fra Sigdal. De var samboere og fikk datteren Maren, f.2000, mens de bodde her. De solgte huset i 2001 til Anne Gregersen og flyttet til Lurdalen i Ø.Eiker. Anne solgte huset igjen i 2004 da hun kjøpte en av de gamle plassene i Spitegrenda (8244-1) og flyttet dit.

Den nye eieren Thomas Wessel, f.1978, er fra Kongsberg. Han er ansatt ved Vinmonopolet på Kongsberg. Det er en leilighet i underetasjen, og den har vært bortleid i perioder.

NORDRE BIRINGSPLASS (Løkke 11)

Eiere:

1744 – 1770 Ole Andersen Berg
1770 – 1775 Henrich Michelsen

1767 – 1775 Niels Olsen Haagenaasen
1775 – 1786 Niels Wigersløv

Lars Thorbjørnsen og Maria Halvorsdtr. Biring eide hele Biringsplass, se over. Datteren Ingeborg og mannen Ole Andersen Berg overtok denne nordre delen av plassen da de giftet seg i 1744. Plassen lå på begge sider av hovedveien og hadde Vigersløvplassen på nordsida. Den årlige grunnleia ble 72 sk. Ved skiftet til Ingeborgs far i 1752, viste det seg at plassen ikke var betalt. Prisen ble satt til 40 rd og Ole betalte under skifteforhandlingen. Huset hadde Ole «selv henfløttet og oppbygget».

De var ennå ikke trolovet da den eldste datteren ble født, men hadde lovet hverandre ekteskap og hun ble derfor døpt som ekte. De giftet seg desember 1744. Ole bodde på plassen alt i 1743, han var da soldat og fra Vang på Hedemarken.

Ole og Ingeborg fikk bl.a. disse barna:

1. Inger Marie, f.1744, g.1763 i Ramnes m. gårdbruker Ole Poulsen M. Hejan fra Ramnes. Han var i 1763 enkemann og soldat.
2. Anders, f.1747, g.1775 m. Anne Carine Christensdtr. De hadde minst 5 barn. Bodde i 1801 i Postbroegaden. Var SA og begynte som 10-åring, i 1765 sprenger ved Fredrich IV's gruve og bodde hjemme hos foreldrene.
3. Lars, 1750-1752.
4. Marthe Malene, f.1753.
5. Lars, f.1756, d. liten.
6. Knud, 1758-1765, d. av koppene.
7. Halvor, 1761-1765, d. av koppene.

Ole begynte ved SV og arbeidet der til han døde i april 1764 bare 43 år gammel. Det er skifte etter ham samme året og i løpet av skifteforhandlingen som varte i tre år døde de to yngste guttene og kona Ingeborg. Ingeborg døde i desember 1766, 44 år gml. og skifte åpnet alt i desember. Datteren Inger Marie var gift på Ramnes i Vestfold. Naboen Hans Frisch ble innkalt for å påse at alt gikk riktig for seg. Han avslo vergemål for de to mindreårig barna, men morbroren Adam Biring på den søndre delen tok på seg ansvaret. Barna vokste opp hos Adam.

Det ble nå holdt auksjon på plassen og innboet. Gangklærne til Ole var solgt for å dekke begravelsen. De hadde ei lita rødkollet ku som ble solgt for 6 rd. Husa var en 6-laftet bygning med stue med kakkelovn og et kjøkken som ikke var ferdig innredd, men hadde skorstein. Det var kjeller under. En 6-laftet låve og lade, et tilformet

førhus og et gammelt 4-laftet fjøs. Husa sto på oversida av veien. Jordet mellom elva og veien var ryddet til «Engeland». Da gjeld, begravelsen og utgiftene var betalt gikk skiftene nesten i null. Blant kreditorene var slaktebonden Ole Halling for ei ku til 10 rd. Taksten på plassen var ved Oles skifte 180 rd, men ved Ingeborgs skifte ble den satt ned til 140 rd. Det kan virke som takstsettingen var ganske tilfeldig. Ved auksjonen ble prisen 170 rd og kjøper var overstiger Henrich Michelsen. Den nye eieren bodde aldri her.

Plassen var allerede i 1767 utleid til Niels Olsen Haagenaasen fra Ringsaker, også nevnt som Niels Nielsen. Ved oppmålingsforretningen i 1769 uttalte Niels at han hadde kjøpt plassen av Michelsen, men ikke betalt noe. Skjøtet mente han Michelsen hadde.

«Platzen blev opmaalt som udi Længde fra Nord til Søer	217 allen
fra øst til væster paa Mitten Breed	134 allen
da baade Søndre og Nordre Ende af Gierdet til øster Runde sig	
Eenviidere var paa Nedsiden af Veien et jord Støkke denne Platz	
tilhørende som udi Længde fra Nord til Søer var	217 allen
fra øst til væst paa Nord Siiden var Bredden til Laug Elven	231 allen
og paa Sør Siiden til Laug Elven	285 allen»

Første gang vi finner Niels Olsen Haagenaasen i kirkeboka for Kongsberg er i 1757. Han overleverte presten en attest fra «Hr. Søren Leigh Comin: til Ringsager». Han hadde fått et uekte barn i 1750 med pike Martha Johannesdtr. Lien som var fra samme sted som han, «samt for Alt:Sacram:», da han hadde forsømt sin kirkegang. Dette ble opplyst på attesten. Et annet sted er det nevnt at han var fra Brøttum på Hedemarken.

Han kom til Kongsberg rett etter 1750. Niels var ved SV og giftet seg 1761 med Martha Andersdtr. Frøsse, datter til Anders Larsen Frøsse og Maren Arnesdtr. Frisch.

Niels og Martha fikk bla. disse barna:

1. Ole, f.d.1762, ble 14 dager gml.
2. Martha Carina, 1763-1766.
3. Martha Carina, f.d.1766.
4. Anna Carina, f.1767, K 1781.
5. Ole, 1770-1771.
6. Anders, f.1772, K 1786.
7. Niels, f.d.1775.

Når vi ser på fadderne til barna har de antagelig flyttet til Bæver rundt 1763. Niels var 43 år i 1765 og hadde anført i 15 år. Han startet med fortmakerarbeid og så hauer. Husa på plassen besto i 1767 av ei stue som ble assurert for 30 sp og en liten kustall og förlåve assurert for 5 sp. Niels døde 1775, 50 år gammel. Martha giftet seg igjen 1778

med SA Christen Olsen Nagelørn og flyttet til byen. Niels hadde ikke maktet å betale for plassen så det var fremdeles Henrich Michelsen som var eier da den ble solgt til procurator Niels Wigersløv i august 1775 for 180 rd. Wigersløv eide fra før naboplassen Giedostplassen (Wigersløvplassen løkke 9). Han beholdt Nordre Biringsplass i noen år, men solgte videre i februar 1786. Han beholdt det jordet som lå på vestsida av veien, ned mot Lågen. Denne delen fikk løkkenummer 11A.

Siul Olsen Bradstad ble den nye eieren av løkka på østsida av veien og prisen ble satt til 40 rd. Dette ble da Nordre Biringsplass (løkke 11B), se under.

Nordre Biringsplass – løkke 11B

Gml. G.nr. 921 - H.nr. 8258-1

Bævergrendveien 276

Eiere:

1786 – 1813	Siul Olsen Bradstad	1903 – 1904	Edvard Knudsen Mørk
1813 – 1816	N.C. Bonnevie	1904 – 1932	Halvor Skogen
1816 –	Engbreth Knudsen Lia	1932 – 1964	Harald Skogen
	Knud Engebretsen Lia	1964 – 1990	Hermød Skogen
– 1883	enke Else Christine Hansdtr.	1990	Herbjørn Skogen
1883 – 1903	Syvert Knudsen Lia		

Denne delen av Nordre Biringsplass lå på østsida av hovedveien og hadde Pikkerplassen i nord, Brynsplass i sør og Sølvverkets skog i øst. Den årlige leia ble satt til 36 skilling. Den nye eieren Siul Olsen Bradstad ble gift 1764 med Else Catharina Jørgensdtr. Bakke. Hun var datter til Jørgen Bakke og f.1741. Siul og Else leide her før de fikk kjøpt i 1786, flere av barnas faddere er fra Bæver.

Siul og Else fikk disse barna:

1. Ole, 1765-1766, ble 5 mnd.
2. Ole, 1767-1809, K 1782, 1.gg.1789 m. Boel Maria Jacobsdtr. Aardahl, 1766-1792 (løkke 16), hadde tre barn. 2.gg.1795 m. Marthe Kirstine Clausdtr. Moesgaard, 1764-1830, enke etter Anders Smaaland. I 1801 bodde de i Stixrudgata, fire barn. Ole var «BorHauer ved Schierp paa Nordre Side af Ulrica Grube» i 1805 og fikk lønn i 5 år. Skifte til Ole i 1809, boet gikk i minus, «intet at skifte». Marthe Kistine døde som fattiglem.
3. Jørgen, 1770-1820, K 1786, g.1795 m. Maren Dorthea Tobiasdtr. Aalborg, d.1831, 60 år. Bodde i 1801 i Tretrumsgata og Jørgen arbeidet i Smeltehytta. Tre barn i 1805 og Jørgen var da «ved Schierp paa Østre Side af Gottes Hülfe in der Noth». Han fikk lønn i 5 år. Pensjonert 42 år gml.

4. Marthe Maria, f.d.1774.
5. Christian, 1775-1813, K 1790, g.1801 m. Anne Petersdtr. Tre barn i 1805 og Christian var ved SV og «Saugarbeider ved Kongelig Wedehugger». Han fikk lønn i to år.
6. Thomas, 1778-1781.

Siul står ikke i SV-manntallet fra 1765, men var bergmann i 1786 og hadde pensjon i 1801. Else døde juli 1809 og det ble holdt skifte. Det ble 97 rd til deling mellom Siul og sønnene. Plassen ble taksert til 150 rd og løsøre ca. 26 rd. Siul ble sittende med plassen, men måtte betale kjøpmann Jørgensen 48 rd. Sønnenes arv ble stående i plassen. Siul hadde forbedra husa for i 1787 var de assurert for 50 sp og beskrivelsen av plass og bygninger var slik: «6 laftet Bygning - Stue, Kammers og Kiøken med Skaarsten, Kakkelovn og 4 fag Vinduer, Kielder, Loft med SteenTag. 6 laftet Laave og Lade med BordTag. 4 laftet Fæehus til 2 Kiør under BordTag. SkogJord, men er godt Dyrket. Hegnet med TræGiærde.»

Under en oppmålingsforretning i 1801 målte de jordstykker som Siul hadde lagt til siden siste oppmåling i 1769: «et indhegnet Stykke Øst ved hans Plads som fra Øst til Vest i den nordre Ende breed 230 Alen, spidsede sig i den Søndre Ende og var fra Syd til Vest 290 Alen, hvis Grund var bestaaende mest af Berg uden Skov af Værdie». Det ble et tillegg i grunnleia på 12 sk, som nå ble 48 sk.

Siul levde til november 1812 og det er oppgitt at han var 90 år. Skifte ble holdt året etter. Sønnene Ole, Jørgen og Christian fikk rundt 32 rbd hver. Sønnen Ole var død og hans arv ble delt mellom de tre søskena. Plassen ble solgt på auksjon til sorenskriver Niels C. Bonnevie for 109 riksbankdaler. Han solgte den videre i desember 1816 til Engebreth Knudsen Lie for 35 Specier Rigsdaler.

Uvisst hvor Engebreth kommer fra, han var 1801 i tjeneste hos Holm, byggmester ved SV. Seinere står han som løsarbeider og plassmann. Han giftet seg med Anne Katrine Knudsdtr. Kjennerud i oktober 1815. Hun var f.1781 og datter til Knud Christensen Kjennerud og hans første kone som bodde i Kjennerudgrenda, ble mest kalt bare Katrine.

Engebreth og Katrines barn:

1. dødfødt datter, 1816.
2. datter, f.d.1817
3. Knud, 1818-1883, 1.gg.1844 m. Johanna Bentzdtr. Sponan, d.1845, 31 år gml. Hun var i 1840 «gangkone på Sygehuset», 2.gg.1849 m. Else Kristine Hansdtr. Froersen, 1821-1904 (løkke 5A). Knud overtok.
4. Christen, f.d.1821, ble hjemmedøpt.

Pikkerplassen (løkke 10) som lå på nordsida kjøpte Engebret i 1844 til sønnen Knud og kona som giftet seg det året. I 1848 var Anna Spiten tjenestejente her. Katrine døde i desember 1850 og Engebret i mars året etter, 75 år gammel. Sønnen Knud var eneste arving og overtok plassen uten at noe ble skrevet eller tinglyst. Knud ble kalt både Lie og Lia.

Knud og Johanne fikk en datter, Helle Cathrine, i 1845. I november døde Johanne og en uke etter døde datteren, de ble begravet sammen. Knud giftet seg igjen i september 1849 med Else Kristine Hansdtr. Froersen (løkke 5A), f.1821.

Knud og Else Kristine fikk disse barna:

1. Ingebret, f.1849, K 1864, SA, g.1872 i Sandsvær m. Karen Andrine Jørgensdtr. Ormaasen, f.1841 i Sandsvær, hadde barn og bodde på Ormaasen i Hedenstad. Var metodister. Andrine ble enke og bodde på Trollerudmoen i 1900.
2. Anne Katrine, 1851-1941, K 1866, fikk tvillinger i 1875 m. em. Rasmus Kristoffersen Brandengen fra Drammen, g.1879 m. VA Tor Sjulsen Hedenstad, 1857-1932. Bodde på Skavangermoen og hadde minst fem barn.
3. Hans Syvert, 1853-1929, K 1868, g.1881 m. Jøran Gulliksdtr. Spiten (løkke 18). De overtok.
4. Knud Johan, 1855-1932, K 1869, borgerlig g.1875 m. Maren Kirstine Andreasdtr. Løsnes, 1851-1922. VA fra 1871. Johan meldte seg ut av Statskirken i mars 1874 og ble metodist. Bodde i Sandsværveien og hadde løkker i Håvet og på Storåsen. Bygde hus på løkka i Håvet, nå Fjellveien.
5. Else Kristine, f.1857, K 1872, g.1881 m. skredder Ole Sørensen Braaten, f. 1853, to barn i 1885 og bodde på Nymoen.
6. Berthe Kristine, 1859-1864.
7. Anne Serine, f.1863, K 1879 g.m. veiarbeider John Halvorsen Haave, f.1867. Bodde i Sandsvær, Sigdal, Røyken i 1900 og Mjøndalen i 1910 og hadde fire barn.

Knud begynte ved Sølvverket i 1837 og var fast ved Armen Gruve i mange år. Var på slutten smelter i smeltehytta. Ved FT-1865 bor alle barna hjemme og sønnen Ingebret hadde begynt ved Sølvverket. De hadde to kuer og to sauer, ellers fantes $\frac{1}{4}$ Lb bygg, 1 Lb havre og 1 Lb med poteter. Ti år seinere har eldstemann flyttet til Ormaasen i Hedenstad og giftet seg, ellers bor alle hjemme. Syvert har begynt ved Sølvverket og døtrene hjelper til. Datteren Katrine bodde hjemme med de nyfødte tvillingene, Maren Katrine og Berthe Kristine. Hun og tvillingene forsørger av Knud og Else. De bodde vel hjemme til Katrine giftet seg i 1879. De har nå 2 kuer, $\frac{5}{6}$ tønne med bygg. På Pikkerplassen som var ubebodd hadde de 1 tønne havre og $1\frac{1}{2}$ tønne poteter.

Knud gikk av med pensjon i 1882, men døde i januar 1883. Else Kristine fikk pen-

sjon fra Sølvverket som i 1885 var på kr 104 av ei årslønn på kr 520. Else og arvingene overlot nå Nordre Biringsplass og Pikkerplassen til sønnen Syver. Prisen ble satt til 1500 kroner som dekket gjeld på 760 kr og føderåd for Else i fem år, utregnet til 740 kr. Føderådet innebar fritt og varmt hus, klær, forsvarlig føde og kunne gå til sønnens bord. Det gjaldt også «Opvartning saavel i Sundhed som Sygdoms Dage».

Syver hadde giftet seg 1881 med Jøran Gulliksdatter Spiten (løkke 18) og de to yngste barna var født da de overtok. Han arbeidet ved Sølvverket. Både Nordre Biringsplass og Pikkerplassen ble tildelt sin andel av Bæver skog i 1886. Syver solgte disse plassenes skoglinner i september 1903 til Martin T. Rogstad for 3.000 kroner. Sommeren 1912 solgte Rogstad skogen videre til Kittel G.Lia på Lia for 3.125 kroner, og Kittel solgte i 1938 til Borghild Spiten på Skriverplassen for 2.500 kr.

Ved FT-1900 har moren Else flyttet til datteren Katrine på Skavangermoen, hun døde der i 1904. Hos Syver og Jøran bor Marthe/Marit Nilsdtr. Brua. Hun var født 1819 på Surten i Svene, og enke etter Gullik Helliksen, de hadde forpakta Brua i Svene. Gullik døde på Lindteigen i 1882. Marit ble underholdt av fattigvesenet i Kongsberg og døde her i 1901. De hadde ei ku og av forråd hadde de 0,3 hl bygg, 3 hl poteter, 0,5 ar med gulrøtter, 0,2 ar med kålrabi og 4 ar med hage, 1 ar av denne var innhegnet. I hagen sto det 20 frukttrær. Våningshuset var i en etasje og hadde to værelser og kjøkken. Det fantes et stabbur, låve med hesje, fjøs og et skur. Pikkerplassen sto fremdeles ubebodd. Syver bestemte seg for å selge eiendommene på høsten 1903. Familien flyttet til Korpemoen, og bodde der til de overtok Nordre Spiten (løkke 18) av Jørans mor.

Ny eier ble Edvard Knudsen Mørk og prisen var 1500 kroner, men Mørk gikk konkurs og plassen ble solgt på auksjon året etter til Halvor og Kirsti Skogen for kr 1600. De kom flyttende fra Latherplassen (løkke 14) som de hadde hatt i 20 år.

Kirsti og Halvor hadde denne barneflokken:

1. Kari, 1881-1900, f. i Sauherad, K 1895, var værelsespike på hotell i Kongsberg, ble smittet av tæring.
2. Even, f.d.1883.
3. Thea Kristine, 1884-1974, f. i Efteløt, K 1898, ekspeditrise, g.1911 m. em. VA Ole Nilsen, 1882-1955. Bodde på Sandsværmoen, ingen barn.
4. Kittil Edvard, 1886-1964, K 1900, ug. Arbeidet på Kongsberg Tresliperi før han reiste med skipet «Salmo» i 1906, bill. kostet 271 kr og han medbragte 50 kr. Reisemålet var Nord Dakota. Returnerte sammen med søsteren Kaia i 1956, se mer under 8259-4.
5. Harald Emil, 1888-1967, K 1903, g.1930 m. Anna Borgine Østby Skogen, enke etter hans yngre bror Trygve. Se neste eier.
6. Trygve, 1891-1917, K 1906, reiste til USA i 1909, returnerte i 1913, g.1916 m. Anna Borgine Østby, 1891-1979. Trygve druknet i Pikerfoss under fløtningen.

Anna hadde fått en sønn 14 dg. før mannen druknet. Han ble døpt Trygve Gudmund. Anna giftet seg senere med svogeren Harald Emil.

7. Einar, f.d.1894.
8. Hansine Kaspara, 1895-1974, K 1910, g.1927 m. Trygve Lofthus, 1904-1978, se Aardalsplass (løkke 16).
9. Ragnhild, 1898-1968, K 1912, g.1921 m. Arne Aslaksrud, 1895-1988, fra Svene. Han fikk arbeid på jernbaneverkstedet på Sundland, og bosatte seg på Gulskogen. Ei datter.
10. Kaia Antonie, 1900-1970, K 1914, ug. Reiste til USA med «Bergensfjord» i 1920, billetten var betalt og hun medbragte 150 kr, målet var Nord Dakota. Returnerte i 1956 sammen med broren Kittil. Se mer under 8259-4.

Fra Skogen 1920. Bak fra v.: Harald Skogen, Anna Skogen (f.Østby), Ragnhild (g.Aslaksrud), Kaspara (g.Lofthus) Kaia, Kristine (g.Nilsen), Ole Nilsen. Foran: Kirsti med sønnesønnen Trygve, Halvor Skogen, Fredrik Tuppi fra Østerrike som hadde opphold i Norge hos fam. Nilsen.

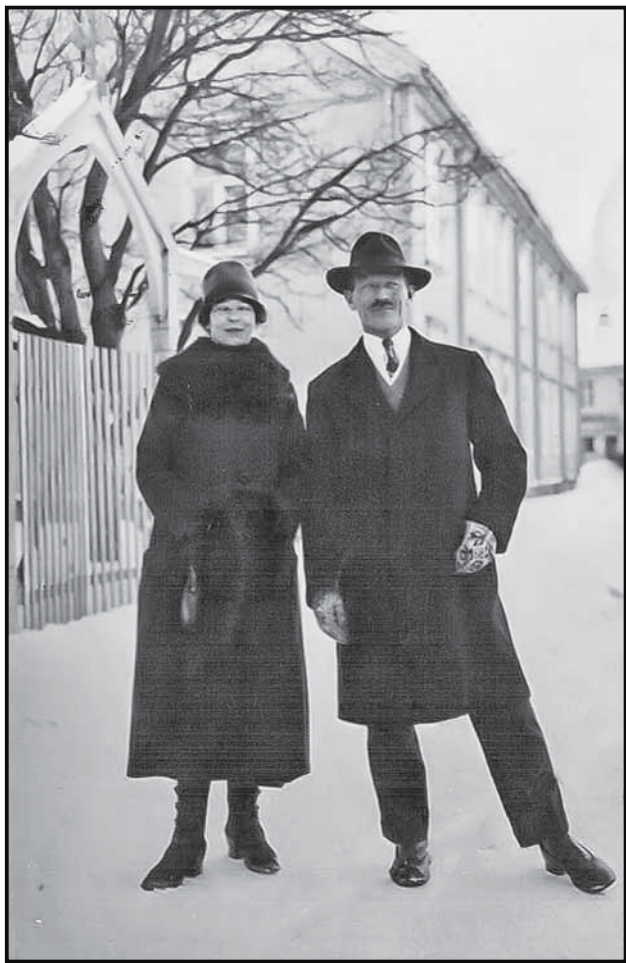
Halvor var skogsarbeider til å begynne med, men fikk arbeid i Våpenfabrikken, i herderiet. Dette arbeidet førte til at han fikk ødelagt lungene og måtte slutte i arbeidet før tiden. Før det var han en ivrig jeger og hadde i mange år jakthunder i pensjon for dir. Paasche i KV og var mye med ham på jakt. Snart etter Skogen-familien kom hit ble den gamle tømmerstua restaurert og påbygd i 1908. Den gamle stua var røstet motsatt av det som er nå, sto altså med lengderetningen vinkelrett på veien, og inngangen var fra vegen.

I 1909 testamenterte Kristen Balfot eiendommen Balfot til Halvor og Kirsti mot at han skulle bo i Skogen resten av sin levetid. Denne eiendommen ble brukt sammen med Skogen fram til 1985. Først i 20-åra ble det bygget nytt uthus og de gamle revet.

Stabburet her er fra 1737, men etter muntlig tradisjon har det kommet fra Kastet i Svene, eller muligens fra Lindteigen.

Halvor døde i 1923, men Kirsti satt med eiendommene til 1932. Først i 20-åra tok Kirsti ei lita jente til oppfostring, Gunvor Tangen, f.1919, g.1942 m. Thorleif Gravningsmyhr. Gunvor ble boende her til Kirsti døde i 1938 og flyttet da til Kaspara og Trygve Lofthus (løkke 16). – se om familien under Vigersløvplassen (løkke 9).

Sønnen Harald sto for det meste av gårdsdrifta lenge før faren døde, men han overtok ikke eiendommen før i 1932. Han var i ungdommen mye med naboen, Johan Aasen, på muring så lenge gråsteinsmur var i alminnelig bruk. Seinere var han i arbeid ved anlegget av

Anna og Harald Skogen, på Kongsbergmarken ca. 1930.

Sørlandsbanen og Numedalsbanen, og var bl.a. med å bygge den store jernbanebrua på Meheia. Han dreiv tømmerkjøring med hest noen vintre, mest for Sølvverket. Fra midten av 30-åra dreiv han bare med gårdsbruket. Det var melkekyr her til i 1963. Vanlig besetning var 3 kuer, ungdyr, gris, høns og hest.

Harald ble g.1930 m. Anna, enka etter broren Trygve. Hun hadde bodd i Østby med sønnen siden mannen døde. Sønnen Trygve giftet seg i 1944, og det ble innredet leilighet på loftet i Skogen. Han fikk ei tomt av hagen og jordet i Skogen i 1960 og bygde seg hus g.nr.8258-3, familien er omtalt der.

Anna og Harald fikk en sønn:

1. Hermod, f.1932, g.1958 m. Solveig Moen, f.1938, fra Flå i Hallingdal.

Hermod og Solveig overtok Balfot og Skogen i 1964. Hermod er utdannet skogtekniker og har siden 1955 arbeidet for Lågendalen Skogeierforening, først som driftsplanlegger, siden som skogbruksleder fram til 1973. Seinere som transportleder i Vestfold-Lågen skogeierforening. Arne Ottersen og seinere Johannes Ottersen har brukt jorda. Hovedbygningen ble ombygd noe i 1975 slik at 1. og 2.etg. nå utgjør en leilighet.

Solveig og Hermod fikk disse barna:

1. Herbjørn, f.1959, g.1991 m. Åse Rønstad, f.1968, fra Svarstad, ekteskapet oppløst, se neste eier.
2. Svanhild, f.1961, g.1985 m. Åge Krf. Haugerud, f.1960, se Balfot (8288-1).
3. Halldis, f.1967, g.1993 m. Thorstein Medhus, f.1967, har to sønner. Ekteskapet oppløst. Halldis 2.gg. med Bent Erik Bjørkli, f.1976. De har en datter og en sønn.
4. Solfrid, f.1969, var samboer med Jan Mikael Fredriksson, f.1971, bodde i Göteborg, har to døtre. Samboerskapet oppløst. Hun bor nå i Kongsberg.

Ekteskapet ble oppløst 1981. Hermod solgte Balfot i 1985 til datteren Svanhild, og Skogen i 1990 til sønnen Herbjørn, mens han sjøl flytta til byen.

Åse og Herbjørn har:

1. Tarjei, f.1991.
 2. Kaia, f.1994.
- Ekteskapet ble oppløst.

Herbjørn ble fra 2007 samboer med Unni Engebretsen, f.1965, fra Hokksund. De bor her.

Unni og Herbjørn har en datter:

1. Frida, f.2009.

Herbjørn og Unni er begge ansatt ved NSB som konduktører.

H.nr. 8258-3 Bævergrendveien 268

Trygve Gudmund Skogen, f.1917, fikk denne tomte i 1961 av onkelen Harald Skogen og kona Anna. Huset var da allerede under bygging, og det var innflytting samme året. Trygve ble g.1944 m. Hjørdis Andersen, f.1920, og de bodde i 2. etg. i Skogen til 1961.

Hjørdis og Trygve fikk en datter:

1. Jorunn, f.1946, g.1969 m. Torleiv Aas, 1945-1991. De leide hus hos Trygve Lofthus noen år og seinere hos Ole Foss i Spitegrenda før de i 1981 overtok hans mors hus på Numedalsveien, bygde det om og flyttet dit. Nå samboer med Asbjørn Østby fra Notodden.

Trygve arbeidet i Kongsberg Våpenfabrikk hele sitt yrkesaktive liv, det meste av tiden ved vedlikeholds-avdelingen. Utenom det dreiv han også med pelsdyravl fra straks før krigen til uti 60-åra. Han var en habil sykkelrytter i åra før krigen. Trygve døde i 1991 og Hjørdis bodde her alene til i 1999. Da ble huset solgt og hun flyttet til byen.

Nye eiere var Anne Tveito Olsen og Vidar Olsen, begge f.1939. Anne er fra Hovin og Vidar Kongsberg-gutt. Vidar har vært knyttet til Kongsberg Våpenfabrikk og siden NFT og KDA i hele sitt yrkesaktive liv. Anne har vært ansatt som kontorfunksjonær i KV fra 1961, sist som personalkonsulent i KDA fram til pensjon i 2006. De har sønnen Bård, f.1970, som bor i Oslo, har samboer og ei datter og en sønn.

PIKKERPLASSEN

(Løkke 10)

Gml. G.nr. 922 – H.nr. 8259-1

Eiere:

1755 – 1767 Niels Pedersen Krillaas

1767 – 1772 Peder Olsen Pikker

1772 - 1799 enka Elen Pedersdtr.

1799 – 1819 Iver Haagensen Pikker

1819 – 1843 Ole Iversen Pikker

Pikkerplassen ligger på løkke 10. I sør til Biringsplass – vest til «Alfarevei» – nord til «Fægade» – øst til «Sølvverkets Skov og Udmark», og ligger nå under Nordre Biringsplass eller Skogen som vi kaller den i dag.

Løkka tilhørte Vigersløvplassen, og ble solgt av Henric Carlsen i 1755. Kjøper var Niels Pedersen Krillaas som rydda løkka og bygde husa på plassen. Grunnleia ble satt til 48 skilling.

Niels Pedersen Krillaas var født ca. 1713, på plassen Krillaas under Berg på Eiker, og kom antagelig til Kongsberg rundt 1735 da han begynte ved Sølvverket. De første åra bodde han i byen, bl.a. på Schwabemoen. Her kjøpte han et hus i 1748 av svogeren Ole Hansen Haraldsen Stixrud/Lia (løkke 25). Niels giftet seg første gang mars 1740 med Anna Hansdtr. Poppe, datter til Marte og Hans Poppe på Skavanger. Hun var enke etter Johan Andreassen. Annas søster Karen er på løkke 8.

Vi vet om disse barna til Niels og Anna:

1. Christian, 1740-1741.
2. Christian, f.1742, d. liten.
3. Frantz, 1743-1748.
4. Svend, 1745-1747.
5. Marte Maria, f.1748. Var i tjeneste på løkke 6 og hos Ole Simonsen Vægter i 1767. 1.gg.1771 m. Johan Just Andreassen Wigant. 2.gg.1778 med SA Peder Pedersen Kollebakken/Kolbeck, f.ca.1743, fra Froen i Gudbrandsdalen. Hadde syv barn og to vokste opp.
6. Hans Caspar, 1750-1772, K. 1768. Begynte i SV som 9-åring, var dreng i 1765 og ved Fraulein Christiane gruve som kjerratknekt i 1771. Hadde arbeidet i 14 år, han «som fik Skade udi Gruben Gottes Hülfe in der Noth, hvilket blev hans død 23 Aar, frit 3 minste Klokke».
7. Ingeborg Marie, f.1752.
8. Frantz, f.d.1753.
9. Inger, f.d.1754.
10. Peder, 1756-1761.
11. Barbara Maria,1759-1762.
12. Peder, f.d.1762.

Niels og Anna hadde tilknytning til Bæver før de flyttet hit i 1755. I 1744 får Berthe Baltzarsdtr. Poppe, antagelig en slektning av Anna, en uekte datter Marthe, og hun lå i barselseng hos dem. Barnefaren var Halvor Iversen Brattstad i Hugsted (løkke 27). I mars 1752 ligger Maren Ebbesdtr. Vevelstad i barselseng hos Niels. Hun hadde fått en sønn Hans og barnefaren var Jacob Olsen Aardal (løkke 13).

Niels solgte Huset på Schwabemoen til svogeren Hans Larsen Bæver (løkke 8) i 1755 for 99 rd. Hans overtok en obligasjon som Niels hadde gitt deres felles svigermor på 35 rd. Anna døde februar 1764, 43 år gammel, og Niels giftet seg for andre gang i desember samme året med enke Maria eller Martha Larsdtr. Bæver (løkke 7). Hun var enke etter Jon Torgersen Bæver. Jon døde i januar 1757 og hadde «Smaae Klokke fri», dvs. han omkom i gruva. De hadde 5 barn. Datteren Berthe døpte 1773 sønnen Jon, utlagt som barnefar var enkemann Knud Thomasen Aardahl. Hun lå i barsel hjemme hos mor og stefar.

Niels og Martha fikk disse barna:

1. Peder, 1765-1808, K 1780, g. 1785 m. Kirstine Olsdtr. Rustan, d. 1808, 48 år gml. I 1801 bor de på Mønstrepladsen og har to døtre og ei fosterdatter. SA, ved nedleggelsen i 1805 er han løshauer og får lønn i to år. Han søkte i 1827 om fattigunderstøttelse for 2 barn med epileptiske anfall.
2. Frantz, f.d. 1768, ble 11 dager.
3. Franz, 1770-1805, K 1785, begravet sammen med sønnen Niels 11 ½ år gml. 1. gg. 1791 m. Maren Sophie Pedersdtr. Berg, f. ca 1771, d. før 1804. 1788 tjenestepike hos Lorentz Isachsen. De hadde 5 barn i 1801 og Frantz arbeidet i Armen Gruve. Bodde på Korpemoen og Marens mor som var enke bodde sammen med dem. 2. gg. 1804 m. Anne Jacobsdtr, enke etter Hans Sunne. De var gift i halvannet år før Anne igjen ble enke.

I 1766 hadde de en losjerende, enkemannen Hans Olsen Halland som var svoger til Nils sin første kone. Når vi ser størrelsen på husa, kan vi undres på hvordan de fikk plass, men inntekten de fikk var nok kjærkommen. Niels begynte ved SV rundt 1735 og ble etter hvert en ettertraktet mestersmed. På våren 1771 ble Niels og overstiger Lidemarck hentet fra Eker Kiesgrube ved Ormåsen på Eiker til Skara-gruvene på Eikeråsen. Lønna for en mestersmed var da 6-8 rd pr. bergmåned. Han arbeidet der til han døde i mai 1778. Det var skifte etter Niels samme året, og halvbroren Simen Thoresen Stixrud var verge for de umyndige barna. De bodde da på Mønstrepladsen. Martha levde til august 1785 og ble 60 år.

Niels hadde solgt plassen til bergarbeider Peder Olsen Pikker og han sto som eier ved taxasjonen i 1769: «Peer Olsen Pikker tilhørende, var nærværende og paa til spørrende om det for denne Platz er nogen Rigtighed og adkomst, Svarede at hand ikke

havde været Eier af samme mere Enn 2 aar, havde heller ikke Betalt den, følgelig ei heller, erholt noget Skiøde, »

«som udi Længde fra Nord til Søer var	433 allen
fra Væster til øster paa Søndre Ende var Bredden	60 allen
40 allen fra Søndre Ende paa Lang Linnien var Bredden	149 allen
76 allen fra Nord Ende paa Lang Linnien var Bredden	205 allen
og udi den Nordre Ende fra øst til væster var Bredden	78 allen»

Peder skrev seg som Hein og Picker. Han ble f. rundt 1720 og begynte som 10-åring i Pukkverket på Stengelsrud. Alderen hans varierer i forskjellige manntall. 1765 var han hauer og benyttet navnet Picker. Navnet viser sikkert til arbeidet hans i gruva. Han ble gift på Kongsberg 1744 med Martha Larsdtr. fra Fossesholm på Eiker. Hun var enke og hadde en datter, Margrethe Wernersdtr. Margrethe ble gift i oktober 1772 med Hans Fredrichsen Frorsen (løkke 1B).

Peder og Marthes barn:

1. Cathrina, f.1745, d. liten
2. Karen, f.1747, d. liten
3. Cathrine, 1749-1750.
4. Ole, 1752-1811, K 1771, g.1782 m. Ingeborg Marie Davidsdtr.Tæte, f 1749, K 1768. Overtar halve plassen – se løkke 10 B.

Marthe døde desember 1756, 40 år gml. Peder giftet seg igjen på høsten 1758 med Elen/Eli Pedersdtr. som var enke etter Lars Nielsen Heram-Eie. De hadde datteren Eli og bodde på Egermoen.

Peder og Elen fikk disse barna:

1. Lars, f.d. 1760.
2. Marthe Carine, 1761-1762.
3. Caspar, 1763-1764.

Peder døde i 1772. Han ble 64 år og var pensjonist. I skiftet året etter er sønnen Ole eneste barn. Steddatteren Margrethe Wernersdtr. fikk utbetalt morsarven sin på vel 7 rd som hadde stått i plassen.

I skifte til Peder står bygningene på plassen beskrevet slik: «een 6-laftet Bygning, hvorudi en Stue med Kakkellovn og Kielder under, 1 Kiøken som ei er indreed, ligeledes Eet 6-laftet Bryggerhuus med Skaarsteen udi som er een Kaave til, saa og 1 VeedeSkiul. Ittem et Fiirlaftet Fæhuus, saa og 1 gl. 4re laftet FoerHuus med tilliggende Pladsens Jordvei, dels noget lidet Steen Giærde og for det Mæste med Træe Giærde indhægnet, deels Dørket og deels urøddet Jord.»

Alt ble taksert til 140 rd. En av de 6-laftete bygningene, antagelig bryggerhuset, var kjøpt av prokurator Weggersløf på Vigersløvplassen for 18 rd, og de skyldte fortsatt 16 rd.

Inne i huset var det ikke mye løsøre: «1 malt Bord med Skuff, 1 træe Sæng, 1 gammel træe Stoel og 1 Skammel, 1 Kavelett(?) og 1 Skatte Kase» Annet løsøre var: «1 Enkelt lyse Stage, 1 Flad gryde, 1 mindre dito, 1 Rund Steege Pande, 1 Ild Klive, 1 groft Steen Fad og 1 Noppel, 1 Bage traug, 1 lidet Spand og 2de træe Skaaler, 3 Par Grøne thre Kopper, 1 Liden brun Rammed Speil, 1 Skrædder Sop og 1 lyse Sop, 1 Bilde med Klave, 1 øll tønne, 1 anker, 2 Vand Bøtter, 1 Embær og 1 hiule Rok og Hæspetræe». Til den ene senga i huset fantes: «1 Rød Ranned Ulden Vahd overdyne, 1 gl. Hoved Pude og 1 enkelt Strie Lagen». De «ringe Gang Klæder» etter Peder ble gitt til sønnen Ole. Alt løsøret ble taksert til 7 rd og 7 sk. Av dyr fantes «1 gl. Vær med fult behør og 1 Hvid Koe med Horn». Kua hadde de kjøpt av Pigen Siri fra Sigdal for 9 rd. Kua var ikke betalt, men Siri fikk 4 rd ved skifteoppjøret og 5 rd ble utlagt i plassen.

Ole hadde morsarven på 16 rd stående i plassen fra før, og nå ble farsarven på vel 8 rd. Etter avtale med stemoren Elen, overtok han den søndre delen som grenset mot Biringsplass. Den ble løkke 10 B. Kjøpesummen blir satt til 40 rd. Arven utgjorde 25 rd og de resterende 15 rd skulle han betale til byggmester Hansen, som satte opp huset på denne delen. Grunnleia ble satt til 24 skilling. Se videre om Ole på løkke 10 B under.

Enka Elen Pedersdtr. overtok selve plassen. Hennes datter fra første ekteskap Else Larsdtr. Heram-Eie, giftet seg i mai 1772 med SA Iver Haagensen Loesnæs. Løsnes er en gård på Ringebu, han skrev seg seinere som Hedalen v/Walders. Her kalte han seg Pikker. Ivers bror Anders hadde løkke 3 og broren Ole bodde i Krudtmølledalen. I februar 1777 døde en Haagen Iversen Hedalen v/Walders på Bæver. Han var 70 år og gift, men hadde ikke pensjon. Dette var nok far til brødrene og alle fra Hedalen i Valdres. Iver og Else bodde her med Elses mor Elen og overtok i 1799.

Iver og Else fikk disse barna:

1. Marthe Carina, 1772-1773.
2. Maren, f.d.1773, hjemmedøpt og ble 1 natt gammel.
3. Maren Pernille, f.1775, K 1790, bodde hjemme i 1801, g.1811 m. Engelbret Halvorsen.
4. Marthe Carine, f.1777, K 1791, ant g.1800 m. SA Mathis Erichsen Dahl, f.1770. Da kalt Marthe Helene. Mathis 2.gg.1812 m. enke Olea Maria Mathisdtr. Aschim, f.ca 1772. Begge levde i 1840.
5. Helena/Elene, f.1780, K 1794.
6. Haagen, 1782-1835, K 1799, bodde hjemme i 1801 og da ved gruva Norske Løve. Ved nedleggelsen i 1805 er han ledesprenger i Prinsesse Lovise Augustas

gruve. Han får lønn 4 rd 48 sk pr. bergmåned i 1 år, g.1812 m Ingeborg Marie Erichsdtr. Dahl, f.ca.1884. Flyttet til Krogstad Sogn i Akershus og bodde på «Krogstad Præstegaards Plads». Haagen døde der i 1836. Bodde også på Hedemarken.

7. Lars, 1785-1807, K.1799, bodde hjemme i 1801. I 1805 var han ledesprenger ved «Schierp paa Nordre Side af Ulrica Grube». Han fikk lønn i 1 år. Lars døde i mars 1807 samtidig som Johan Fridrich Gulbrandsen Beyer (løkke 6 B), «Døde af Dampen af Kulmiile – NB! Fundet død samme Tid og Sted paa samme maade».
8. Gullik, f.d.1787, tvilling, ble 5 uker.
9. Peder, f.d.1787, tvilling, ble 16 uker.
10. Ole, 1788-1843, K 1803, skifte 1843-44. Han overtok plassen.
11. Mari, f.d.1790, hjemmedøpt ble 3 uker.
12. Anders, 1791-1800.
13. Niels, f.d.1793, ble ¼ år.
14. Berthe, f.d.1795, ble 3 uker.

Av de fjorten barna vokste bare seks opp. Etter alle barnefødsle døde Else i barselseng november 1795. Hun var 48 år og ble kalt Eli. Iver giftet seg to år etter med Rønnau Olsdtr. Han var bohrhauer i 1805 og hadde lønn på 4 rd 48 sk. I 1797 sto det bare et våningshus på denne delen av plassen, det var ei 6-lafta stue med 3 vinduer, kakkelovn og skorstein under bordtak. Den ble assurert for 30 rd.

Sønnen Ole overtok plassen av faren i 1819 «mod Føderaad og Ansvar av Paahæftende PanteGjæld, Aarlig Afgift og for Brug af Plads for Han og Hustrues Levetid». Tre år seinere ønsket Gulbrand Olsen Bæver, som nå hadde nordre delen, å selge sin del. Ole kjøpte denne delen for 60 sp. Etter 35 år var plassen hel igjen. Faren Iver døde her oktober 1822 og ble 78 år og kona Rønnau på høsten 1825, 69 år gml.

Ole fikk en "uægte" datter, Olene Maria f.1828 og hjemmedøpt i 1829. Mor var Marthe Pedersdtr., enke etter Gulbrand Jonassen. Marthe og Gulbrand hadde en datter Berthe Gulbrandsdtr. ca. 1803-1876, g.1835 m. Daniel Nielsen Vigant, 1804-1876. Ved dåpen til Olene Maria har presten skrevet at Ole var fraskilt fra Anne Pedersdtr. Myhren. Olene Maria og moren Marthe bodde i Pikkerplassen, Marthe står bl.a. som «HusHolder» og «Bruges for Konen». Ole var kremmer og stadig på reise, i 1839 bl.a. på reise ved Kvam. Dette året hadde de også to logerende bergarbeidere, Christen Thorstensen, 20 år og Peer Peersen, 16 år. De hadde begge fast arbeid ved Armen Gruve.

Ole døde 1843, og det ble holdt auksjon på plassen året etter. Løsøreauksjonen innbrakte litt over 86 sp og plassen med hus gikk for 210 sp. Overskuddet ble vel 104 sp. Alt gikk til datteren Olene Maria ifølge et testamente som Ole hadde skrevet i 1831.

Hun ble g.1847 m. Johan Henriksen Beier, se mer Moen (løkke 64).

Nabo Knud Engebretsen Lia på Nordre Biringsplass, fikk tilslaget på auksjonen for 210 sp og de to plassene er fortsatt en eiendom.

Løkke 10 B

Eiere:

1786 – 1810 Ole Pedersen Pikker

1815 – 1824 Gulbrand Olsen Bæver

1810 – 1815 David Olsen Pikker/Bommen

Nå slått sammen med løkke 10A.

Ole Pedersen Pikker fikk denne delen av løkke 10 som arv etter faren i 1786 og verdien ble satt til 40 rd. På skjøtet fra stemoren Elen står det «Jordstykke af min eiende og paaboende Plads Pikker kaldet og med Giærde adskilt.» Grunnleia ble satt til 24 skilling. Arven var på 25 rd og han skulle betale 15 rd til bygmester Hansen, som bygde huset på tomte. Huset var «6-lafted under Bord Tag – 2 fag Vinduer – 1 Kakkelovn og Skaarsteen». Branntaksten var i 1787 20 sp. Ole fikk bygd et uthus og i 1807 var våningshuset taksert til 30 sp og uthuset til 10.

Ole og kona Ingeborg Marie Davidsdtr. Tæte ble gift 1782. Søsteren Thore Marie var gift på Aardalsplass (løkke16 B). De var døtre av David Andersen Tæte og Marthe Pedersdatter i Bergsbakken.

Ole og Ingeborg Marie hadde disse barna:

1. Peder, f.1782.
2. David, 1785-1844, K 1799, g.1812 m. Anne Margrethe Halvorsdatter Kircheby, 1787-1858. De overtok.
3. Knud, f.1791.

Ole var bergarbeider og begynte som så mange andre da han var i 9 års alder. Han begynte ved et pukkverk og i 1765 var han dreng ved 4de Revier. Han arbeidet etterhvert som tømmermann, men i 1805 var han fyhrvarter ved Norske Løve Grube og hadde en lønn på 4 rd og 48 sk. Han fikk lønna i 5 år, og etter det pensjon.

Sønnen David overtok plassen etter faren i 1810 for 200 sp, mot føderåd «for mig og min Hustrues Levetid, Jord og varmt Huus paa bemeldte Plads». Faren døde alt i juni året etter, 59 år gammel. David giftet seg 1812 med Anne Margrethe Halvorsdtr. Kircheby, f.1787, datter til pukstiger Halvor Paulsen Kircheby og Frederica Jørgensdtr. Albeck.

David og Anne Margrethe fikk disse barna:

1. Halvor, f.d.1812.
2. Olene Maria, f.1813.
3. Halvor Kirkebye, f.1819, g.m. Berthe Christiansdtr. Dokka, f. ca 1823. Halvor arbeidet som kjørselmann, men i 1885 var han Taarnvogter. I 1865 bodde de i Dyrmyrgata og hadde barn.

David kalte seg både Pikker og Bæver. Han var sølvverksarbeider og ved nedleggelsen i 1805 var han ledesprenger i Dronning Juliane Marias Gruve og hadde ei lønn på 3 rd 48 sk som han fikk tildelt i ett år. Hadde også anfart i 4 år ved «StadsSaugen». Han fikk arbeid som «Opseer ved EgerBommen ved Kongsberg» og da kalte han seg etter hvert Bommen. Det ble tungvint å bo på Bæver med arbeidet som »BomVogter». Han kjøpte derfor på høsten 1813 en plass på østsiden av Kjennerudvannet på gården Basserud. Året etter kjøpte han en plass i Fjerdingsstadgrenda på auksjon. Pikkerplassen solgte han i 1815 til Gulbrand Olsen Bæver.

I assuranceoversikten i 1817 er huset assurert for 40 sp og uthuset for 10 sp. Gulbrand hadde plassen i sju år før han solgte til Ole Iversen Pikker som allerede hadde den andre halvparten av løkke 10. Se mer om Gulbrand og familien under Balfodplassen (løkke 31).

Som nevnt under løkke 10A ble Pikkerplassen en del av Biringsplass i 1844. Husa ble utleid. I august 1853 døde Lars Pedersen Hindklev her, han var «Boende lige overfor Ingebreth Wigersløv» og vi antar at familien bodde her hvor det var ledig hus. Lars var fra Fåberg og bror til Even Pedersen som seinere kjøpte Vigersløvplassen. Han var gift med Sønnev Olsdtr. Teigen fra Nore, f.1811 og datter til Ole Guulsen Wetterhuseie. Hun kom til byen i 1843 som tjenestejente. De giftet seg i Nore før begge kom flyttende som ektefolk i april 1849, og flyttet da til Scheidemanshaugen.

Lars og Sønnev fikk barna:

1. Berthe Olene, 1849-1854.
2. Gurine Petrea, 1852-1853.

Lars døde bare tre måneder etter yngstedattera. Han «Efterlader sig Intet, har haft Understøttelse af Fattigvæsenet». Sønnev mistet også den eldste dattera året etter.

Ifølge FT-1865 bodde enke Cathrine Thorstensdtr. Heggen/Bryn med familie her. Hun var blitt enke, etter skoleholder Adam Olsen Bryn på Bryns plass (løkke 12), året før. Datteren Tolvine Albertine og svigersønnen Andreas Andersen Bikjend hadde overtatt Bryns plass fire år før, men de var nå «Fraskilt med hensyn til bord og seng». Dette skjedde sjelden så det har nok vært dramatiske dager. Andreas ble boende på Bryns plass med to sønner. Tolvine flyttet sammen med datteren Tora på 2 år, moren Cathrine og søsteren Anne Barbara hit til Pikkerplassen. Våningshuset var i en etasje

og hadde et rom og kjøkken. Moren Cathrine ble understøttet av sønnen Tinius Bryn som var lege og bodde i byen. Anne Barbara var ugift og 33 år, hun fikk understøttelse av fattigvesenet. Tolvine drev med «Handgjærningsarbeid» og forsørget seg og datteren. Etter noen år slo de seg ned på Eikermoen. Tolvine kjøpte i 1888 på Eggermoen «tomt og materialer efter den nedrevne Gaard» og et jordstykke. Det ble nok et hus av de materialene. Hun står som «Selveierske» i 1900.

Ved folketellingene fra 1875 til 1900 var husa ubebodde, men jorda ble dyrket. I 1875 var det 1 tønne havre og 1 1/2 tønne poteter på plassen. I følge muntlig tradisjon ble huset brukt som skolestue i en periode.

Bæver skole – H.nr. 8259-2

Bævergrendveien 286

Tomta er på 2 mål og ble solgt av Syver Knudsen Lia til Kongsberg Kommune i 1892 for 400 kroner, «beliggende lige indtil og i øst for den mod Pikkerplads gaaende landevei, opmaalt og kartlagt efter foranstaltning af Kongsberg skolestyre.» Om Syver ønsket gjerde mot skolen måtte han selv bekoste og vedlikeholde det.

En stor og staselig bygning ble satt opp og tatt i bruk som skole i 1893. Bygd etter de nyeste prinsipper når det gjaldt både areal, takhøyde og vindusflater. Skolen inneholdt i 1. etasje to rom, hvor det ene var innredet som gymnastikksal. I 2. etasje en kvistleilighet med to værelser og kjøkken. Ute lå et stort uthus med doer og vedskjul.

Hvem som bodde her fra starten vet vi ikke, men under FT-1900 er det lærerinnen

Ragnhild Hegge f.1876 på Ørlandet i Sør-Trøndelag som bor i kvistleiligheten. Moren Otilie Hegge bodde sammen med henne. Hun står oppført som «formuende» og var født i Egersund 1845. Frk. Hegge fikk post i byen og i 1910 bodde de på Korpemoen.

Bæver Skole.

Ved FT-1910 bor Kristiane Fulsebakke her. Hun var f.1868, enke etter Knut Jacobsen fra Fulsebakke i Jondalen og hadde de to yngste sønnene hos seg, Kolbjørn f.1897 og Baard f.1901. Hun var pedell på skolen og hadde fritt hus. Hvor lenge de bodde her vet vi ikke, men Kolbjørn var avgangselev i 1912. De har antagelig flyttet før 1916, for sønnen Bård er ikke nevnt som avgangselev. Datteren Olava emigrerte til USA i 1905, var hjemme i 1925 og returnerte med søsteren Anette. Sønnen Bård emigrerte i 1929. Kristiane døde i 1938. Sønnen Hjalmar ble gift i grenda og bygde hus her, se 8237-4.

Anna Finnebråten, f. Lofthus, f.1910, begynte på skolen i 1917 og forteller at hun hadde Jenny Steffensen som lærer det første året og halvparten av det andre. Resten av det året var det Sigrun Moen. Begge disse lærerinnene var fra Kongsberg, men om de bodde her vet vi ikke. Det tredje året, som må være 1919-20, var det uvdølen Halvor Bjørnsrud som var lærer. Han bodde her med familien sin. Resten av loftsetasjen var da blitt innredet slik at det ble en skikkelig familieleilighet.

I 1920-21 kom det en vestlending som het Glomseth, han bodde her. «Da lærte vi itte noe», sier Anna. Han rakk i alle fall å ta initiativet til å starte Bævergrenden Ungdomslag i 1920, som i 1948 gikk inn i I.L. «Bever'n». I 5. klasse hadde hun Halvor Tandberg. Han var vel også uvdøl, men bodde på Kongsberg.

Ole Bjørnsrud, f.1882, bror av Halvor, kom hit som lærer i 1922. Opplysningene har vi fra dattera Jøran Paulsen. Han var uteksaminert fra lærerskolen på Elverum antagelig i 1904, og kom hit fra Veggli. Han var g.m. Kari Risteigen, f.1888, fra Veggli.

Ole og Kari hadde 2 døtre:

1. Gunhild, 1916-1995, g.m. Einar Sjulsen, 1911-1995. De bodde i Hokksund, seinere antagelig i Oslo, og hadde en sønn.
2. Jøran, f.1918, g.m. Rolf Harboe Paulsen, 1914 – 2004. De bodde i huset etter Jørans foreldre, ingen barn.

Bjørnsrudfamilien bodde på Bæver skole fra 1922 til 1929. I 1928 kjøpte de et hus ved Gml. Bævergrendsveien og bodde der til de døde, Ole i 1954 og Kari i 1975. Ole var lærer her til skolen ble flyttet til byen i 1939, men ble flyttet opp igjen sammen med skolen i 1940 og var lærer enda et par år. Grunnen til at skolen ble flyttet opp igjen var vanskeligheter med transport av elevene til og fra skolen. Bensinmangelen gjorde at det ble montert generatorer som ble fyrte med ved på bussene, men disse var ikke driftssikre. Han var så lærer ved Nymoen skole til han gikk av med pensjon, men p.g.a. lærermangel etter krigen tok han et vikariat ved Lurdalen skole 2-3 år. Ole Bjørnsrud var godt likt både av elever og foreldre. Han var en god forteller og oppleser, og det var et høydepunkt på juletreffestene når han skulle lese opp, noe som var en fast programpost.

Halvor Knutsen, f.1895, med familie flyttet til Bæver skole i 1929. Halvor var fra

plassen Knipetaket i Tinn Austbygd og kom visstnok hit ved anlegget av Numedalsbanen. Han var 1.gg.m. Maren Hedenstad, f.1890, fra Sandsvær, og de leide hus på Roshaugen noen år.

Halvor og Maren hadde disse barna:

1. Solveig, f.1920, g.m. Herbert Gluth, bodde i nærheten av München og ble tysk statsborger, men hadde vært gift en ell. to ganger før og hadde 7 barn.
2. Kåre, 1924-1984, g.1946 m. Eva Bergene, 1921-2004, fra Melsomvik i Stokke. Se 8252-3.
3. Mary, 1926-2004, g.1947 m. Gunnar Brenno, 1929-1995 fra Ål i Hallingdal. Bodde i Hedrum og en sønn.

Maren døde i 1929, altså samme året som de flyttet til Bæver skole. Halvor giftet seg igjen i 1930 med Laura Trollerud, f.1899 (se Roshaugen). I 1933 ble det lagt inn vann i bygningen, en betydelig lettelse for de som bodde i 2. etasje. Elektrisiteten kom til grenda i 1921.

Halvor og Laura fikk to døtre:

1. Lise, f.1931, g.1956 m. John Fredheim, 1929-1995, fra Stavanger. De har en sønn. Lise bosatt i Kristiansand.
2. Aud, f.1936, g.1957 m. Odd Bjørnstad, 1932-1993, fra Tønsberg. De har en sønn og ei datter. Aud bosatt på Kongsberg.

Laura døde i 1945, mens Halvor levde til i 1957 og disponerte en del av 2. etasje. Som ovenfor nevnt giftet sønnen Kåre seg i 1946, de bodde i resten av leiligheten inntil de flyttet inn i eget hus i 1961, se 8252-3.

Da Knutsen-familien flyttet ut, flyttet Ingrid og Thorstein Simensen inn sammen med sønnen Thor og Ingrids datter Kirsti. De ble boende her til i 1971 da de kjøpte Haugen (8269-2) og flyttet dit. Mari og Ola Kvear hadde bodd noen år hos Hjalmar Aasen på Vigersløvplassen, men da det ble ledig her flyttet de hit sammen med dattera Anne Marie og svigersønnen Alf Torpengen. Huset begynte nå å bli dårlig og holdt ikke mål etter tidens standard. Det hadde vært innlagt vann, men dette ble ikke holdt vedlike så det måtte bæres vann opp i 2. etasje og bæres ned igjen. De ble boende her bare et halvt års tid. Siden bodde det ikke folk her i lengre tid. En vinter var det en ung mann som hette Heier som bodde her. Han dreiv med hundekjøring og hadde hundegård. Jørn Rasmussen, en ung danske, bodde her et års tid, antagelig 1982. Han var postbud og slo seg til på Kongsberg og stiftet familie.

Kongsberg kommune hadde hele tiden eid skolehuset, men da de ikke lenger hadde bruk for det ble det til at krets-styret for Bæver skole skulle disponere bruken av

eiendommen og stå for vedlikeholdet. Kongsberg Trekkspillklubb leide deler av 2. etasje i flere år som øvingslokale, og etter dem kom Kongsberg-gruppen av Norsk Radio Rælé Liga.

Kommunen solgte eiendommen i 1995 til Torbjørge Eggan, f.1931, for kr. 140 000. Hun bodde i Bø i Telemark, men hun foretok seg ikke noe med stedet. Hun solgte det i 1997 for kr 150 000 til Hans Martin Flogeland fra Kongsberg. Han dreiv eget begravelsesbyrå, reparerte uthuset og begynte også med hovedbygningen, som han så brukte til lager og garasje. Begravelsesbyrået ble avviklet i 2000, og han overdro eiendommen i 2002 til sin datter Kjersti Flogeland, f.1972. Hun er samboer med Geir Klevstad, f.1973, og de ville bygge hus her. Uthus og skolebygning ble revet samme år, og det var litt av et arbeid. Nytt hus ble satt opp omtrent der hvor uthuset hadde stått, og det var innflytningsklart i 2003. Det som står igjen av det gamle er bryggerhuset, samt gråsteinsmuren under hovedbygningen, som er den delen som vender mot veien. Garasje ble bygd i 2007.

Kjersti og Geir har to døtre:

1. Ingrid, f. 2003.
2. Helene, f. 2007.

Både Kjersti og Geir er lærere på Kongsberg, og Geir er med i I.L. «Bever'n» og var leder noen år.

Bæver skoles historie

For å kunne skrive noe om Bæver skole fra riktig gamle dager har vi måttet gå inn i Per Sunmanns historikk om skolene i Kongsberg gjennom 360 år, utgitt i forbindelse med grunnskolens 250 års jubileum i 1989. Historikken er gitt ut i hefteform og har fått tittelen «Da klokken klang...». Her er det et avsnitt som heter Gamle Bæver skole. Sunmann skriver at denne formodentlig lå på eller ved Vigersløvplassen. Det stemmer med det vi har hørt i muntlig tradisjon at huset på en av Pikkerplassene skal ha blitt brukt som skolehus i en periode. Pikkerplassen lå på grunn som var solgt unna Vigersløvplassen så tidlig som i 1755.

Men så tidlig har ikke noe hus vært eid av det offentlige eller vært bygd som skolehus i grenda. Om lærere veit vi ikke stort, men en av dem er Knud Olsen Medalen (1748-1805), født i Hedenstad, giftet seg i 1776 på plassen Myra i Østbygrenda. Han var opprinnelig bergarbeider, men er kalt skoleholder de siste åra han levde. En annen er Anthoni eller Antønnes Olsen Frisch, (f.1845) på Friskeplassen som står som

pensjonist og skoleholder i FT-1801. Han hadde også vært bergarbeider. Pensjonen var på 11 rd, men uvisst om det var lærerpensjon. Han døde dette året og i skiftet opplyses det at han var «Skoleholder for Bævergrenen Skole District».

På et møte om skoler i Kongsberg holdt den 9.november 1816 heter det:

«Jondalen Skole og Skolen i Stengelsrudgrænden vedbliver som før. Paa det første sted er Hovdebye lærer og Bikjend paa det sidste, men da Bævergrænden, som ogsaa hidtil har havt sin egen Skole, haver saa faae Beboere, at de Skolepligtige Børns Antal efter en taget Optælling neppe kan formodes at beløbe sig til 12 a 15 - et Tal som er altfor lidt til at lønne en egen Skolelærer, og da Lokaliteten slet ikke forbyder at Børnene fra Bævergrænden kunde søge Stengelsrud-Skolen, hvilket endog Husfædrene have været enige i, saa bør Bævergrændens Skole indstilles og de Skolepligtige Børn derfra forlægges til Stengelsrud hvor Bikjend (læreren) overtar Undervisningen med dem.»

Sunmann skriver videre at lærer Stranna ble oppsagt, og skolen opphørte kort etter 1816. Lærer Stranna veit vi ikke mere om, han bodde nok ikke her i grenda. I 1830-årene var det skiftevis skole i Stengelsrudgrenda og Bævergrenda.

Så siterer vi fra «Kongsberg Almueskole» i 1884: «Træk fra Kongsberg Almueskoles Udvikling» - «Indtil Aaret 1851 havde Distriktet nedre Jondalen sin Lærer alene hele Aaret, og Bæver og Stengelsrud en lærer, men i dette Aar (1851) fattedes saadan Beslutning: Bævergrændens Skoledistrikt forenes med Stengelsrud og Jondalens Distrikt under en Lærer, der har at undervise afvekslende hveranden Dag i 3 Uger ved de to førstnævnte Skoler og i den 4de Uge ved Jondalens Skole. Læreren i Jondalen overtog fra den Tid af ogsaa Undervisningen ved Bæver og Stengelsrud Skole, hvis tidligere Lærer flyttedes til den egentlige By, der altsaa fra den Tid fik 5 Lærere.»

Hvor skolen holdt til har vi ingen sikre opplysninger om, men et av stedene var vel som nevnt over Pikkerplassen. Ellers forteller Aksel Bæver at hans far, Anton Bæver, som var født i 1867, fortalte at han hadde gått på skole i Skriverplassen. Bygningen der er så stor at eierne sikkert ikke hadde noe imot å leie ut ei stue.

Av lærere kjenner vi til en, nemlig Adam Bryn (1793-1865) som bodde i Brynsplass. Han ble ansatt i 1817 eller 1818 og hadde da 112 sp i lønn, «foruden de kirkelige Indtægter». Han var kanskje kirkesanger e.l. i tillegg til å være lærer. Hvor lenge han virket vet vi ikke. Det var muligens han som ble overflyttet til skolen i byen ved omorganiseringen i 1851. Noen sikre opplysninger om lærere på Bæver og Stengelsrud har vi ikke før i 1884, da det står at Waldemar Henckel er ansatt. I et trykt «Lønningsregulativ for lærere og lærerinder ved Kongsberg Almueskole» fra 1884, er det ført opp en lærer som heter Anders Andersen. Han var muligens lærer ved Bæver og Stengelsrud før Henckel. Hans årslønn var 1060 kroner. Anders var f.1821 og fra Lunder i Norderhov. Han kom til byen før 1850, og giftet seg i 1853 med Antonette Engeline Petrine Marie Andreasdr. Graven, de bodde i Skolegata.

De siste 100 årene har vi adskillig bedre kjennskap til, takket være Sunmanns skrift,

og Einar Trollerud som har gravd fram opplysninger fra tilsynsutvalgenes rapporter, og fra notiser i «Laagendalsposten».

I 1892 solgte Syvert Knutsen Lia ei tomt til Kongsberg kommune, her ble Bæver skole bygd i 1893. Huset var relativt stort og tidsmessig, bygget i en etasje og inneholdt klasseværelse, gymnastikksal og gang. Klasseværelset var høyt, lyst og rommelig og hadde 4 fag vinduer. Rommet ga tilstrekkelig plass til 50 elever, «itte no knussel»! Gymnastikksalen hadde en standard som godt kunne sammenlignes med de beste ved folkeskolene i Kristiania. Halve loftet var innredet til en liten leilighet for lærerinnen. Denne bestod av ett værelse, sovealkove og kjøkken, og for denne betalte hun femti kroner i året til kommunen. Vedskur og doer var i et eget hus. Både Bæver og Stengelsrud skoler hadde skolebibliotek, noe ingen andre skoler i byen hadde på den tiden.

Ved resolusjon av 25. desember 1892 ble det bestemt at skolene Stengelsrud og Bæver skulle ordnes etter bestemmelsene om folkeskoler på landet, og at undervisningen for begge avdelinger ved begge skoler skulle settes til 20 uker pr. år, hvorav 5 uker til frivillig undervisning. Stengelsrud og Bæver skoler besto av to avdelinger hver: Nedre avdeling - fra 7 til 10 år, og øvre avdeling - fra 10 til 14 år. I nedre avdeling skulle en lærerinne lese ved Bæver skole på mandag, onsdag og fredag, de øvrige dagene ved Stengelsrud skole.

I øvre avdeling leste en lærer ved Stengelsrud skole på mandag, onsdag og fredag. De øvrige dager ved Bæver skole.

I perioden 1896-1900 ble huset panelt utvendig, og deretter grunnet. I loftetasjen ble det innredet en ny alkove, og skolen fikk flagg og flaggstang. Fra nå av har vi oversikt over hvem som var lærere. Oluf Auerdahl, f.1867, bodde på Stengelsrud og var ansatt i 1888. Ragnhild Hegge, f.1876, ble ansatt i 1899, bodde på Bæver skole og var lærerinne der til i 1910 da hun overtok en ledig post i byen.

I perioden 1901-05 forteller tilsynsutvalgets rapport at det ble gravd en ny brønn. Formann i tilsynsutvalget for Bæver og Stengelsrud 1901-04 var P. Sørensen, og med seg i utvalget hadde han Svend Gravningen, Johan Ramfos og Johan Aasen. I 1905 var Johan Jahrnaes formann og medlemmer var Halvor Skogen, Ole Th. Moen og Anders Graaten.

I 1905 gikk disse ut av folkeskolen på Bæver: Einar Finnebraaten, Einar Gravningsmyhr, Johan Olsen, Emma Luraas, Agnes Spiten. I 1906 besto tilsynsutvalget av Halvor Skogen, Martine Braaten og Ole Bjørndalen. Samme året ble Karl Johan Thomassen, f.1875, ansatt som lærer ved Bæver-Stengelsrud. Han het egentlig Gravningen og var fra Stengelsrud-sida. Oluf Auerdahl flyttet til byen og ble lærer der. Avgangsklassen ved Bæver var tynn: Harald Andersen (Graaten) og Anna Finnebraaten.

Tilsynsutvalg i 1907 var Tofte Langerud, Kittil Lia og Karl Luraas. Elever i avgangs-

klassen var: Hjalmar Aasen, Olav Luraas, Konrad Trollerud, Jenny Gravningsmyhr og Helga Thonhaugen. I 1909 var det disse: Olaf Aasen, Aksel Finnebraaten, Ole Storfossene. 1910: Olav Bæver, Kaspara Skogen, Gunhild Finnebraaten, Ragnhild Gravningsmyhr, Sara Luraas, Ingeborg Østby. Som ny lærerinne etter frk. Hegge ble Margit Fystro fra Valdres ansatt. Hun bodde visstnok ikke på Bæver skole, men på Bikjen.

I perioden 1911-15 gjorde man gymnastikksalen til klasseværelse og omvendt. Derved fikk de mest mulig sol i de mest benyttede rom. Seinere ble det innredet en familieleilighet i loftsetasjen, hvor leien ble satt til 400 kroner året. Det opplyses at skolebiblioteket har 297 bind, ikke dårlig! I «Laagendalsposten» for 14.08.1911 er det en notis: «Av hensyn til den kvælende hete har skolestyret forlænget ferien indtil videre».

Tilsynsutvalg i perioden var:

1911: Ole E. Dokka, Ole E. Juveli og Anton Bæver.

1912: Svend Gravningen, Ole G. Østby og Halvor Skogen.

1913: Ole Juveli, Anton Bæver og Karl Luraas.

1914: Tomas Gravningen, Ole Juveli og Karl Luraas.

1915: Tomas Gravningen, Karl Luraas og Berit Finnebraaten.

I 1911 var det bare Herman Trollerud som fikk avgangsvitnemål.

Barn fra Bæver Skole og Stengelsrud Skole 1915.

I 1912 var det flere: Kolbjørn Fulsebakke, Kittil Lofthus, Kristian Luraas, Aashild Hovinbøle, Ragnhild Skogen og Sigrid Stangby. Som lærerinne ved Bæver skole ble ansatt Emma Bjerke, f.1889 i Holmestrand. Margit Fystro hadde sluttet.

I 1913 gikk disse ut av skolen: Hellig Lia, Kristian Lofthus, Sverre Storfossene, Borghild Aasen og Valborg Gravningsmyhr.

I 1914: Ruth Luraas, Kristine Sjøtvedt, Kaia Skogen, Borghild Storfossene. Dette året var det ei ny lærerinne, nemlig Helga Foss Nilsen («Lp» 07.07.13). Avgangsvitnemål 1915: Helga Stangby.

I 1913 var det noe som het «Bævergrendens Avholdsforening», og de hadde møte på Bæver skole. Annonse i «Lp.» 02.04.1913. Foreningen kan ikke ha eksistert lenge, for det finnes ikke noen muntlig tradisjon om denne.

I meldingen om Kongsberg Folkeskole 1916-1920, finner vi tilsynsutvalget for Bæver og Stengelsrud.

1916: Ole Dokka, Tomas Gravningen og Karl Luraas.

1917: Tomas Gravningen, Karl Luraas og Karl Brynsplass.

1918: Karl Brynsplass, Engebret Leir, Tomas Gravningen.

1919: Gustav Spiten, Karl Brynsplass, Tomas Gravningen.

1920: Gustav Spiten, Sjul Storfossene og J. Helleberg

Formann 1916-1919 Sjul Storfossene, og i 1920 Karl Fiskum.

Avgangsvitnemål i 1916: Herbjørn Hovinbøle, Sigrid Lofthus, Agnes Trollerud. I 1917: Dagmar Luraas. I «Lp.» 30.11.1917 står det at frk. Moen ble ansatt som lærerinne ved Bæver-Stengelsrud. Fornavnet hennes var Sigrun. Ingen elever utskrevet i 1919. 23.mai 1919 besluttet skolestyret å ansette en mannlig lærer ved Bæver skole, Halvor H. Bjørnsrud fra Uvdal. Han ble her bare et år, før han i 1920 ble ansatt som lærer og kirkesanger i Rollag. I 1920 ble en elev, Gulli Østby, utskrevet ved Bæver skole.

I 1920-21 var en vestlending som het Glomseth lærer her. Det var han som organiserte stiftelsen av Bævergrenden Ungdomslag i november 1920. Året etter var det, iflg. muntlig overlevering fra Anna Lofthus Finnebraaten, Halvor Tandberg som var lærer. Han bodde på Kongsberg og var siden lærer ved folkeskolen i byen i mange år. I 1922 ble Ole H. Bjørnsrud ansatt, og er den lærer i nyere tid som har hatt lengst arbeidstid ved Bæver skole. Han var bror av foran nevnte Halvor Bjørnsrud, og kom hit fra en lærerpost i Veggli. Han bodde i lærerleiligheten her til 1929, siden i eget hus i Gml. Bævergrendveien. Iflg. tilsynsutvalget ble det i perioden 1926-30 anskaffet et nytt lysbildeapparat av merket «Trajanus». Dette apparat ble overført til Lågdalsmuseet i 1989.

Bæver skole ble nedlagt i 1939 og elevene og lærer Bjørnsrud overført til Nymoen skole. På grunn av store problemer med transport av skolebarna under

Bæver Skole, småskolen 1935. Foran fra v.: Eva Johannesen, Gerd Foss, Gustav Stangby, Sverre Lien, Tor Syvertsen, Herman Koppangen og Einar Lofthus. Bak fra v.: Gunvor Trollerud, Mary Knutsen, Mildred Fulsebakke, Ivar Lia, Egil Syvertsen, Arne Knutsen, Hans Ulberg. Bakerst: lærer Ole Bjørnsrud.

Bæver Skole, storskolen 1935. Foran fra v.: Gudrun Stangby, Rakel Lien, Gerd Koppangen, Valborg Brynsplass, Elsa Syvertsen, Kåre Knutsen, Egil Gravningsmyr, Leif Fulsebakke og Knut Trollerud. Bakerste rekke fra v.: Gunvor Johansen, Harda Halvorsen, Ruth Brynsplass, Betsy Lia, Gudrun Østbye, Thorolf Brynsplass, Solveig Stangby, Stein Lofthus, Herman Gravningsmyhr, Alf Lien, Johan Johansen, Einar Trollerud og Arne Trollerud. Helt bak: lærer Ole Bjørnsrud.

Bævergrendsbarn foran Bæver Skole 1940-tallet. Sittende foran: Ingrid Åmodt, Tove Lofthus, Vigdis Lofthus. 2. rekke sittende: Berit Anderson, Anni Lia, Karin Skalstad og Aud Knutsen. Stående fra v.: Anne Helene Lofthus, Anne Karin Børresen, Liv Skalstad, Karl Tangen, Ragnhild Knutsen, Signe Lia, Børre Børresen, Knut Lia, Arne Tangen og Olav Bæver.

krigen ble skolen flyttet opp igjen i 1941, og Ole Bjørnsrud var lærer her igjen i 1941-42. Han ble imidlertid flyttet tilbake til skolen i byen, og som lærer på Bæver kom Eyolf Busengdal, kongsbergmann og journalist. Han ble her til i 1945, da ha igjen begynte som journalist ved Drammens Tidende. I småskolen var det Elsa Halvorsen, f.1918, (seinere g. Thorrud) som var lærerinne alle årene fra 1941 til skolen ble flyttet til byen for godt i 1946. Det siste året (1945-46) var det Sigvald Asheim, f.1918, som var lærer her i storskolen. Han var sønn av tidl. lærer Asheim på Stengelsrud.

Med flyttingen av skolen til byen i 1946 var Bævergrendas skolehistorie slutt. Som skolehus fikk altså bygningen fungere i 53 år. Som beboelseshus (se omtale foran) og grendehus kom det imidlertid til å fungere i mange år. Det ble fortsatt valgt et kretsstyre for Bæver skolekrets, og de sto for drift og vedlikehold av bygningen i mange år.

H.nr. 8259-4 Bævergrendveien 304

Tomta her ble solgt av Harald Skogen i 1940 til Trygve Ottersen, som hyttetomt. Kjøperen hadde rett til å grave brønn og selger hadde forkjøpsrett på eiendommen. Krigen var begynt, og noe av grunnen til at hytta ble bygd var å ha et sted å dra til hvis det ble krigshandlinger nede i byen. Trygve Ottersen drev en transport-forretning i Kongsberg.

Han solgte allerede året etter til Albert Sørensen, f.1885, som drev en sigar- og rammeforretning i Storgata og var g.m. Inga Sandnes, f.1891. De brukte hytta som fritidsbolig, men stedet ble leid bort en periode først i 50-åra til Thorkel og Ingerid Bruun som bodde her fast (se 8254-9). Albert Sørensen døde i 1954, og kona Inga solgte stedet i 1960 til Kaia Skogen. Kaia og hennes bror Kittil hadde leid hytta som bosted siden 1956. De hadde bodd mange år i Amerika og kom tilbake til Norge samtidig i 1956. Kaia bodde mest i Nord Dakota, men også noen år i Tacoma, Wash. Kittil bodde her til han døde i 1965. Kaia arbeidet mange år etter hun kom tilbake, bl.a. flere år på Strømsø Pleiehjem, inntil hun fikk pensjon i 1967. Hun døde i 1970.

Deres brorsønn Hermod Skogen fikk kjøpt stedet av sine medarvinger i 1971, men solgte allerede i 1972 til Randi Mathisen fra Oslo som satt med hytta til 1975. Ny eier ble Hilde Schlaupitz som ønsket å bygge hus her, men hun fikk ikke byggetillatelse. Hun ble sittende med stedet til 1987 da Arve Jakobsen fikk kjøpt hytta. Han ville også bygge hus her, og etter mye om og men fikk han tillatelse til endret bruk, dvs. byggetillatelse for bolighus. Huset ble bygd i 1989, og familien flyttet inn i januar 1990. Arve, f.1963, hadde i flere år vært samboer med May-Liss Kasin, f.1965, fra Skollenborg, de giftet seg i 1992.

May-Liss og Arve har to sønner:

1. Mads Emil, f.1990, samboer m. Trude Berg, f.1985, de bor i Efteløt og har en sønn.
2. Joakim, f.1995.

Arve Jakobsen er utdannet pølsemaker og arbeidet som det, men er nå ansatt i GKN A/S, det tidligere Volvo Aero Norge. Mai-Liss arbeider i barnehage.

H.nr. 8259-6 Bævergrendveien 306

Denne tomte ble solgt i 1971 av Hermod Skogen til svogeren Torbjørn Moen, og huset ble satt opp i 1972. De flyttet inn samme året. Torbjørn Moen, f.1947 i Flå i Hallingdal kom til Kongsberg i 1965 og ble g.1966 m. Anne Lise Førli, f.1949.

Torbjørn og Anne-Lise har 3 barn:

1. Tom Kristian, 1967-1996, har 2 sønner.
2. Ronny, f.1970, 1.gg. 2000 m. Anne Lene Ødegård og de har ei datter Camilla, f.1997. Ekteskapet oppløst. 2.gg. 2009 m. Kristi Bommen, f.1982.
3. Marianne, f.1973, har sønnen Markus, f.2008.

Torbjørn arbeidet ved TA-Esco mens de bodde her. Ekteskapet ble oppløst i 1982 og huset overdratt til kona Anne-Lise, men Torbjørn bodde her og overtok igjen i 1986. Han ble boende her til 1988 da han solgte huset til Liv Kongsgård, f.1955, og Terje Hvaal, f.1952 i Svarstad, men kom til Kongsberg i ung alder.

De var samboere og har en datter:

1. Camilla, f.1984, er samboer m. Bård Eirik Sommerstad Stenersen, f.1988, har en sønn.

Liv og Terje skilte lag i 2007, og Liv ble eneeier. Hun arbeidet i Sosialtjenesten i Kongsberg som tiltakskonsulent, men gikk over til NAV som veileder. Terje dreiv med vaktmestertjeneste og arbeidet som snekker. Han døde i 2013. Liv solgte huset i 2012 og flyttet til Kongsberg. Kjøpere i 2012 var Morgan Sjølund, f.1970, og Petra Berg, f.1973, begge fra Motala i Sverige.

Petra og Morgan har en datter:

1. Leja, f. 2009.

Morgan driver egen virksomhet og Petra er ansatt ved Kongsberg kommune som personlig assistent.

GIEDOSTPLASSEN / VIGERSLØVPLASSEN (Løkke 9 – 11A)

Gml. G.nr. 920 – H.nr. 8260-1
Bævergrendveien 301

Eier:

– 1747	Hans Christen H. Giedost	1814 – 1826	Siri og Ole A. Stengelsrud
1747 – 1752	Torchel Siulsen Teigen	1826 – 1827	Knud Finnebraathen
1752 – 1762	Henric Carlsen	1827 – 1842	Ingebreth K. Vigersløvplassen
1762 – 1765	Tørres Herthel	1842 – 1842	Lars Jørgensen Trollerud
1765 – 1768	Anund Haagensen Laugerud	1842 – 1865	Ingebreth K. Vigersløvplassen
1768 – 1793	Niels Wigersløv	1865 – 1892	Even Pedersen Hindklev
1793 – 1804	Johan Baltzer-Jacobsen Ruud	1892 – 1896	Erik Pettersen
1804 – 1806	Christen Hansen Kopangen	1896 – 1939	Johan Aasen
1806 – 1807	Hans Kittelsen Lia	1939 – 1971	Hjalmar Aasen
1807 – 1813	Peder Ingebrethsen Hugsted	1971 – 1984	Jøran og Øystein Ellefsen
1813 – 1814	enka Siri Knudsdtr Kolberg	1984	Ole Ellefsen

Navna Giedostplassen og Vigwersløvplassen stammer fra to av eierne, men den er også nevnt tidlig som plassen Bæver. Plassen lå på begge sider av hovedveien mellom Nordre Friskeplass og Biringsplass.

Jordstykket på østsida av veien ble frasolgt og ble til løkke 10. Resten av Vigersløvplassen fikk løkkenr. 9. Seinere kom det til en del på sørsida fra Nordre Biringsplass som ble løkkenr. 11A. Grunnleia var 84 sk.

Den første eieren vi kjenner til er bergmannen Hans Christen Helgesen Giedost. Hans første kone kjenner vi ikke, men han ble gift andre gang med Gjertrud Andersdtr. i november 1729. Har ikke funnet noen barn.

Vigersløvplassen.

Hans Christen fikk i første ekteskap bla. disse barna:

1. Anne, d.1788, 85 år gml. ant. ti år for høyt, g.m. Siul Olsen Bæver, se naboplassen, Nordre Friskeplass (løkke 8).
2. Ole, f.ca 1715-1754, g.1741 m. enke Susanna Franch, hun var 1.gg. med Adam Larsen Brønøp, en sønn og 2.gg.1735 m. Lars Ingvaldsen, to barn. Ole var SA og startet som 8-9-åring. I 1732 arbeidet han ved Charlotta Amalia gruve som gruvejunge. Han døde under arbeid i gruva og hadde «Smaae kl. fri», kalte seg Ost.
3. Hans, 1718-1758, g.1737 m. Karen Haagensdtr. d.1741, 36 år gml. Hans var SA og startet som 8-9-åring. I 1732 skeidejunge ved «Schurff bey Hyttebacken». Han kalte seg Ost. Som enkemann bodde han hos broren Ole før han ifølge Flesberg-boka bygsla plassen «Phillister Plads» under Koppangen i Svene på livstid. Første gang nevnt der i 1747.
4. Ellen/Eli, f.1721, døpt i april og ant. tvilling med Peter. Var tjenestejente hos søsteren Anne i 1740 og fikk sønnen Christopher i 1747 med Bjørn Christophersen fra Sigdal, han var ikke konfirmert og de fikk ikke gifte seg. Hun lå i barsel hos Hans Larsen Bæver på naboplassen. 1.gg.1748 m. em. Asbjørn Bjørnsen Lindbu, fikk sønnen Asbjørn i 1749, bodde her. 2.gg.1756 m. em. Jacob Torkildsen Rubeck.
5. Peter, f.1721, døpt i mars og ant. tvilling til Ellen, d. liten.

Hans Christen var født ca. 1680 og startet ved SV som 10-åring, gikk gradene og var dreng, knekt, sprenger og til slutt hauer. Alderen varierer i SV-manntallene. I 1732 var han ved Charlotta Amalie gruve som sprenger. Det er oppgitt at han hadde seks barn og bare en sønn i arbeid ved SV, dette stemmer ikke da både Ole og Hans står oppført i manntallet. Han oppgir at faren hadde vært soldat. Det er uvisst når han kom hit, men i 1711 oppgir han å ha eget hus i byen.

Hans Christen solgte en hest til Niels Schneider og skulle ha 8 rd for hesten. Han fikk det halve og måtte gå til retten for å få resten. Det ble sak på høsten 1722 og Knud Knudsen Kjennerud og Anders Stengelsrud var vitner. Dommen ble at Schneider måtte betale Hans de resterende 4 rd.

Da Hans Christen døde juni 1739, ble det åpnet skifte på høsten som ble avsluttet i mars 1743. Familien bestemte at alt skulle gå på auksjon året etter. Enka Gjertrud ønsket å beholde sengeklærne, ei kiste og ei gryte. Det var noen få gjenstander av tinn og messing, bra med redskaper etter forholdene, en kakkellovn og en pram. Som vanlig på den tida hadde de bl.a. 2 øltønner, 2 ølpotter, en øltrakt og annet for å lage øl. Et blått og hvitt ølkrus med tinnlukk ble solgt for 48 sk. Av dyr fantes det tre kuer og en sau. De fleste som kjøpte var fra grenda. Løsøreauksjonen innbrakte vel 34 rd. Da plassen ble solgt og gjelda trukket fra ble det vel 10 rd på deling til arvingene.

Bygningene ble beskrevet som et 6-laftet stuehus, som var nytt og uinnredet, en låve, en lade, en bod og et vedskjul. Sønnen Ole hadde skaffet tømmeret til huset og krevde vel 5 rd av boet. Begravelsen kostet 10 rd og sørgetøyet 1 rd og 24 sk. Plassen ble taksert til 140 rd, men det kom ikke inn bud på auksjonen. De mente plassen var vurdert for høyt og satte taksten ned til 100 rd i mai året etter, men det kom fortsatt ingen bud. Det ble så bestemt at plassen kunne forpaktes bort, men kan ikke se at det ble gjort. I mai 1741 ble taksten satt ytterligere ned til 80 rd og da kom det flere bud. Naboene Siul Olsen Bæver fikk tilslaget på 90 rd. Budet var for svigersønnen Torkel Siulsen Teigen og datteren Ingeborg Marie. Handelen ble først tinglyst på høsten 1745.

Torkel var soldat ved «Velbaarne Sr. Oberst Leutnant Harbous Compagnie og boende paa Plads kaldet Gietost pladsen eller Bæver Pladsen under Gaarden Nordre Bæver» da de kjøpte her. I 1765 arbeidet Torkel som hauer.

Torkel og Ingeborg Marie fikk disse barna:

1. Siul, f.1745, K 1762, SA, arbeidet i 1765 som sprenger ved et pukkverk.
2. Ole, f.1753.
3. Martha Carina, f.1756.

Torkel var f. ca. 1718 og sønn til Siul Kittelsen og Guri Torkildsen på gården Teigen i Flesberg. Ifølge Flesbergboka overtok Torkel gården i 1746 og kjøpte ut broren Kittel som var skomaker og stolmaker på Bragenes. Han solgte den rett etter og det er uvisst om han da solgte her samtidig. Mora Guri var enke da hun døde hos Torkel i 1753, de bodde da på Schwabemoen. De bodde på Tislegård i 1783 da det var skifte etter Torkel. Kona Ingeborg og svogeren Kittel var de eneste arvingene. Det er vanskelig å si når Torkel solgte her, men neste eier Henrich Carlsen tok opp sitt første lån på plassen i april 1752.

Henrich var f.ca.1717 og sønn til Carl Pettersen. Han hadde giftet seg 1742 med Anne Haraldsdtr. Stixrud, enke etter Torggrim Christophersen. De hadde sønnen Christopher som seinere leide her, se under. Annes bror Ole hadde løkke 25 ved Lia.

Henrich og Anne fikk disse barna:

1. Torggrim, f.1743.
2. Carl, f.1745.
3. Karen, f.ca 1746, K 1761, arbeidet i 1764 ved Holmestrand i Kleven, tjente på Kongsberg to år seinere, g. mai 1773 m. Christen Petersen Hesselberg, hadde minst fem barn.
4. Peter, 1748-1754, d. av kopper.
5. Ouen, 1751- 1765, «som faldet Sig til døde i Gruben». Begravet sammen med slektningen Lars Christophersen på 2 mnd. se under.
6. Harald, f.1754.

I 1746 var Marthe Andersdtr. Biring «Maler-Pige» her. Henrich strevde for å beholde plassen, det ble mange obligasjoner. Så «udi Aaret 1755 solgt og avhendet til Niels Pedersen Krilaas et Støkke Jord af min boende Plads paa Bæver Grund paa Øst Siden af Alfare Veien over for mine Huuse». Niels skulle innfri en obligasjon på 70 rd. I november 1759 var gjelda med renter på 14 rd betalt, og Niels fikk utstedt skjøtet. Jordstykket fikk seinere løkkenr. 10 og ble til Pikkerplassen. Den årlige leia ble satt ned til 48 sk. Dette salget hjalp en stund for Henrich, men i juni 1762 ble det kjøpmann og leverandør Tørres Herthel som kjøpte plassen. Prisen ble 290 rd (dansk curant). Herthel innfridde to obligasjoner, en på 80 og en på 60 rd, og betalte 10 rd i forfalte renter og 140 kontant. Originalen til obligasjonen på 60 sp hadde forsvunnet i en brann, og eieren Anders Stengelsrud bekreftet oppgjøret. Hendrich døde ved ei ulykke i gruva i 1764, bare 47 år gammel. Familien bodde da på Eikermoen og to av barna levde.

Henrich Carlsens stesønn, kona Annes sønn fra første ekteskap, Christopher Torgrimsen leide her i 1765. Han var f.1736 og ble 1.gg.1759 m. Berthe Larsdtr. Bæver fra Sunneplass (løkke 7).

Christopher og Berthe hadde disse barna:

1. Torgrim, f.1759.
2. Anne Marie, f. 1761.
3. Lars, 1764-1765, begravet sammen med forrige eiers sønn, Ouen.

Berthe døde i februar 1765, 25 år gml. og det ble holdt auksjon over «boets Ringe Eiendom». Denne innbragte vel 9 rd. Begravelsen kostet 4 rd og med diverse utgifter gikk skiftet i null. Christopher var hauer ved SV. Han flyttet med barna til mestersmed Ole Rakkestad i byen på våren og ble 2.gg.1767 m. Anna Catarina Thomasdtr. Unger, de fikk fire barn.

Kjøpmann Herthel satt med plassen til 1765, da solgte han til Anund Haagensen Laugerud. Husa ble beskrevet som en 6-laftet stuebygning med kakkelovn, kjeller og kjøkken med skorstein, et vedskjul, låve og lade, hestestall og kustall. Anund betalte 340 rd og ga en obligasjon til Den Kongelige Skolecasse på 250 rd. Anund var f.1744, sønn til Haagen Jensen og gift med Ingeborg Andersdtr.

Anund og Ingeborg hadde bl.a. disse barna:

1. Hellig, f.1763.
2. Maren Pernille, 1766-1771.
3. Anna, f.1768.

Anund var ved SV, arbeidet som hauer i 1765 og hadde anfart i 5 år. Fire år etter var han ved den Kongelige Smelte Hytte. Anund solgte plassen til prokurator Niels

Wegersløv på sommeren i 1768. Det ser ut til at Anund med familien bodde her noen år etter salget. Wegersløv bodde aldri her, men hadde forpaktere.

Ved oppmålings-forretningen i 1769 var Wegersløv tilstede:

«fra Nord til Søer som var af længde	433 allen
fra øst til væst var Bredden paa Nordre Ende	21 allen
og paa Søndre do. var Bredden til Laug-Elven	231 allen

Det er denne eieren som er opphavet til navnet på plassen som blir benyttet i dag. Han hadde den i tjuefem år. Wegersløv hadde en flott tittel «Kongelig Allernaadigst Beskikket BergAdvocat Søndenfields i Norge». Han var gift tre ganger, 1.gg. m. Martha Povelsdtr Holter (Heitler), f. i Lier 1737, d.1767 i barselseng, fire barn, 2.gg.1768 m. Anne Nielsdtr. Schaar ved «Kongelig Dispensal uden foregaaende Trolovelse, Copulered Hiemme udi Huset af Cold.» Døde i mars 1769, 24 år gammel, en datter. 3.gg.1770 m. Mad. Moselle Magdalena Margrethe Fyhn fra Trondheim, to døtre. Wegersløv døde i november 1789, 57 år gammel og enka fikk en pensjon på 1 rd og 51 sk.

På høsten 1771 flyttet Christian Arnesen Røraas og Berthe Maria Halvorsdtr. Brattstad hit. Christian var enkemann etter Anne Olsdtr. Aas-ei fra Eiker som døde i mars 1771, 29 år gml. De fikk datteren Cathrine Marie i 1770. Christian og Berthe ble trolovet da de flyttet hit, men giftet seg først i august 1773.

Berthe og Christian fikk disse barna:

1. Anna Catharina, f.1771.
2. Ole, f.1774.
3. Martha Carina, f.1776
4. Friderica Anthonetta, f.1778.

Christian var f.1748 og sønn til Arne Amundsen Røraas og Cathrine Maria Christensdtr. i byen. Berthe var f.1747 og datter til Halvor Iversen Brattstad og Martha Ambjørnsdtr. (se løkke 26). Christian var SA og starta som 10-åring, i 1765 var han «Jungslemmer/Bühntrekker» og bodde hjemme. De bodde her antagelig i 5 år.

I september stevnet Wigersløv naboene Adam Larsen Biring, Hartvig Larsen Bæver og Christopher Fossum for retten. En natt hadde det kommet kuer inn på havreåkeren og tråkket ned kornet. Flere vitner uttalte seg i saken, og mange hadde sett eller hørt noe. Det ble til slutt fastslått at en av kuene til Christopher hadde kommet seg over gjerdet og de andre hadde kommet inn et sted det var «Buskegiærde» som de hadde revet opp med horna. Adams kuer hadde visst også vært innenfor, men det ble ikke bevist. Christopher og Hartvig ble dømt. De skulle reparere gjerde «ved Giærding og detslige Arbeide næstommende Foraar» og betale Wigersløv 2 ½ rd hver.

Wigersløv kjøpte også Nordre Biringsplass, som lå på sørsida, i 1775. Plassen lå på begge sider av hovedveien, og han solgte det som lå på østsida av veien i 1786. Denne delen fikk seinere løkke 11B. Han beholdt jordet som lå mellom Lågen og hovedveien og utvidet dermed plassen sørover. Denne løkka fikk nummer 11A. Da Wigersløv døde solgte boet plassen på auksjon i 1793. Taksten var på 250 rd, men etter flere bud fikk Johan Baltzer-Jacobsen Ruud tilslaget for 310 rd.

Johan var f.1754 og sønn til Jacob Johan-Baltzersen Ruud og Ingeborg Rasmusdtr. på plassen Kjøita på Stengelsrud. Han ble gift i desember 1784 med Boel Marie Iversdtr, f.1760, datter til Iver Tollevsen og Kristine Sørensdtr. på plassen Nedre Hostveit i Svene.

Johan og Boel Marie hadde barna:

1. Iver, 1785-1862. SA, bodde i Christiania i fem år etter nedleggelsen i 1805. Dro videre til København i 1811, men kom hjem etter seks år. Gift 1836 m. Barbro Serine Johnsdtr., f.ca 1796, enke etter Peter Taraldsen Eeg. To barn i 1842.
2. Dorthe Kirstine, f.1788, d. liten.
3. Dorthe Kirstine, f.1791, d. liten
4. Dorthe Kirstine, f.1793, levde under skiftet etter moren i 1800.
5. Jacob, f.1796, d. liten.
6. Jacob, f.1797, d. liten.

Johan arbeidet i 1788 i smeltehytta og ved nedleggelsen i 1805 var han borhauer i Sieben Brüder gruve, lønna 4 rd 48 sk pr. bergmåned beholdt han i 5 år. I mai 1796 var det takst på plassen da Johan skulle ta opp lån. Den blir beskrevet som «Vidløftig og opdyrket JordEiendom til Ager og Eng, godt dyrket og inhegnet med træegjerde, takst 250 rd». Våningshuset var ganske nytt, et 6-laftet hus med stue som hadde 3 vinduer, et kammers med ett vindu og et «Halvet Loft». Stua og loftet var uferdig og taksten ble 100 rd. En 4-laftet stue hadde ett vindu og skorstein og var oppført for få år siden, takst 20 rd. En 8-laftet låve og lade til takst 30 rd og et 4-laftet fjøs til 5 rd. Hele plassen fikk takst 405 rd.

Kona Boel døde på Wigersløv oktober 1800. Skifte ble holdt alt i desember da Johan ønsket å gifte seg igjen. Husa på plassen ble beskrevet omtrent som over og de hadde to kuer og ei høne. Klærne til Boel ble gitt til datteren. De hadde også kjøpt en plass på Bikjend som ble taksert til 70 rd. Wigersløvplassen ble taksert til 340 rd og da gjelda og begravelsesutgiftene var regnet med gikk skiftet i null. Det ble ingen arv til arvingene, men Johan klarte å beholde begge plassene.

Han giftet seg igjen i februar 1801 med enke Anne Sophie Arnesdtr. Spiten (løkke 44). Hun var enke etter Bjørn Tollevsen Willumgreen og hadde tre små barn, datteren Barbro Marie døde her i 1805, 10 år.

Johan og Anne Sophie fikk disse barna:

1. Christine, f.1800.
2. Boel Marie, f.1802, g.1834 i Garnisonmenigheten i Christiania m. Ole Nielsen Waaler, f.1804, fra Vivestad i Vestfold. Boel flyttet til Christiania i 1822 og ble tjenestejente hos garnisonsprest Schøth. Ole var ved Jegerkompaniet og seinere vokter ved Tukthuset. De bodde i «Reviret», men flyttet til Kongsberg og var her i to år før de i 1841 flyttet tilbake. Ole arbeidet her som vokter ved Våpenfabrikken. Minst fire barn.
3. Jacob, f.1806, g.1834 i Vår Frelses kirke i Christiania m. Johanne Elisabeth Mandschou, f. på Rakkestad ca. 1809. De var tjenestefolk, men Jacob ble seinere Tambur ved Borgercorpsen i Christiania. Bodde i Christiania og hadde minst tre barn.

Ved FT-1801 bodde Jacob, Anne Sophie og barna på Stranden i huset til Anne.

Far til Anne Sophie døde i 1801, og de overtok også plassen Spiten (løkke 44). De klarte ikke å beholde begge plassene og Spiten ble solgt til Anne Sophies svoger tre måneder etter. Vigersløvplassen måtte de la gå på auksjon i 1804 og de kjøpte hus med grasløkke på Eikermoen.

Høyeste bud fikk Christen Hansen Kopangen for 390 rd. Christen hadde hatt Nord-Koppangen i Flesberg, men solgte og bodde i 1801 på Surten i Svene. Han var gift med Kjersti Torgersdtr. Surten. Christen solgte Vigersløv videre i juli 1806 til konas svigersønn Hans Kittelsen Lia. Hans og Ingebjørg Olsdtr. Grette, Kjerstis eneste datter, hadde giftet seg i 1802. De hadde Nedre Grette etter Kjerstis første mann. Hans og Ingeborg skulle overta Vigersløv, alt løsøre og kreaturer. De skrev en meget omfattende føderådskontrakt og den inneholdt bl.a. dette: «3 Tønder Byg, 4 Td. Havre, 1 Td. Ruug, 1 Td. Malt, 4 Merker Homle, 1 Qvarter Gryn, 1 Morter Erter, et halvt Qvarter Salt, hver Høst til Slagt et stykke til 10 rd Verdie, eller i dens Stæd fire GæteSauer, føde for oss forsvarelig 2de Kiør, 3 rd til fornødne Haandskillinger og lønne og føde en Pige blodt til vores Tjeneste og Oppvartning.» Alt dette var årlig og i tillegg kom det vanlige om varmt hus og en anstendig begravelse. Vi vet ikke hva som skjedde, men plassen ble solgt alt året etter for 590 rd. Det var godt betalt da taksten på plassen var 446 rd to år tidligere.

Peder Ingebrethsen Hugsted kjøpte plassen i 1807. Han var f.1783 og sønn på Nordre Hugsted (løkke 27). Han fikk sønnen Ingebreth i 1809 med Kari Olsdtr. Lurdalen. Hun var tjenestejente hos ham og lå der i barselseng. Det ble ikke noe bryllup, og han giftet seg i oktober 1812 med Siri Nielsdtr. Kolberg. Hun var f.1782 på Eiker og datter til Niels Sørensen Kolberg og Gørund Jonsdtr. Horne. Peder døde alt i mars året etter, 30 år gml. Det ble betalt for ringing med den store klokka i begravelsen. På høsten samme året fødte Siri datteren Petrea Jørgine. Hun ble hjemmedøpt og døde som liten.

Siri var nå enke og sør i grenda bodde enkemannen Ole Adamsen Kjennerud på Aardalsplass (løkke 16). De giftet seg i april 1814 og Ole flyttet hit til Vigersløv. Han solgte Aardalsplass i 1819.

Siri og Ole fikk disse barna:

1. Karen, f.1815, K 1829 på Eiker, men bodde da i Kjennerudgrenda. Kalte seg Aas, g.1849 på Eiker m. Hans Christiansen Qwærne, f.1818. Bodde på Semsmyreneie, Eiker i 1875. To barn hjemme i 1865.
2. Niels, f.1817, K 1831 på Eiker,
3. Jørgine, f.1819, K 1834 på Eiker, d.1905 i Hartland Freeborn, MN, USA, g. 1844 på Eiker m. Bernt Andreas Andersen, f.1820 på Bragernes, d.1868 i Freeborn, MN.
4. Adam, f.1822, K 1836 på Eiker, ant. ug. og tjenestedreng i Christiania i 1865.

Siri døde fem måneder etter at yngstemann var født i 1822, og Ole satt igjen med fire små barn. Han søkte og fikk innvilget å sitte i uskiftet bo. De må ha flyttet til plassen Smaaland i Kjennerudgrenda som de også eide, for Ole døde der på høsten 1825. Skiftet ble avsluttet to år etter og det ble et fallittskifte. Inntektene var på snaue 600 sp og utgiftene tre ganger så mye. Oles første svigerfar Ole Bikjen (løkke 15) hadde fortsatt et krav på 300 rd (=30 sp). Han fikk ca. 2 sp. Ole hadde to tjenestejenter, Birthe Dokka og Siri Haugen og en dreng, Gulbrand Beyer, de fikk lønna si. Enke Siri Spæren fra Eiker mottok et bidrag på 6 sp «for afdødes etterladte 4 uforsørgede Børns underholdning». Hun må ha vært en nær slektning av barna. Alle barna ser ut til å ha vokst opp hos henne på Eiker. Niels og Adam sto med bosted på gården Aas under konfirmasjonen.

Vigersløv ble solgt på auksjon i 1826 og høyeste bud på 240 sp gikk til Knud Jørgensen Finnebraaten fra Svene. Han overtok en gammel obligasjon fra 1811. Året etter overlot han plassen til sønnen Ingebreth Knudsen som overtok samme obligasjon og betalte 75 sp kontant. Ingebreth ble oftest kaldt Vigersløvplassen, men også Finnebraaten og seinere Breilia.

Ingebreth var født i Svene i 1806 og sønn av Knud Jørgensen Finnebraaten og Anne Marie Ingebrethsdtr Hugsted på Finnebraaten i Svene. Peder Ingebrethsen som var eier her fra 1807-13 var Ingebreths morbror. Ingebreth hadde giftet seg på høsten 1824 med Maren Bendixdtr. Hun var født på Schiftingplass (løkke 2) og datter til Bendix Smidt Olsen og Berthe Maria Eriksdtr. Før Maren giftet seg var hun åtte år i Svene og bl.a. tjenestejente hos Ole Østensen.

Ingebreth og Maren fikk ingen barn, men de hadde mange losjerende i åras løp. I 1830-40 åra var bl.a. Jørgen Christophersen Beck tjenestegutt. Broren Hans bodde i 1840 på Lindteigen sammen med moren Malene Olsdtr. Liane og hennes søster Kari

Oldstr. Liane, enke etter Thomas Bringsrud. Moren døde på Lindteigen, Hans og tanten Kari flyttet hit til Vigersløvplassen. Kari drev med «Spin fra FattigVæsenet». Hun døde høsten 1842, 60 år gml. og etterlot seg ingenting. Hans var da SA og fast ansatt ved Armen gruve og giftet seg seinere med enka Kari Jacobsdtr. på Søndre Østby (løkke 33). Søster til kona Maren, Karen Bendiksdtr., bodde her også noen år og hadde fattigunderstøttelse. En annen ungkar som losjerte her var Johan Henriksen Beier fra Moen (løkke 64). Han arbeidet sammen med Hans ved Armen gruve så de hadde følge på arbeid. Maren hadde en halvsøster, Karen Johannesdtr. Ramelsberg og hun bodde også på plassen. Karen var ugift og drev også med «Spin fra FattigVæsenet», hun døde her 75 år gml. i desember 1858. Det virker noe utrolig i dag med så mange losjerende, de må ha benyttet alle bygningene.

Ingebreth var løsarbeider og fikk økonomiske vanskeligheter etter hvert. Plassen gikk på offentlig auksjon i 1842. Redningsmann ble onkelen Lars Jørgensen Trollerud fra Svene som drev med eiendomshandel. Utropsprisen var på 180 sp. Det kom ikke noen bud så Lars fikk tilslaget på 140 sp på vegne av Ingebreth. Han betalte 168 sp og 45 sk og fikk auksjonskjøtet året etter. Beløpet inneholdt den samme gamle obligasjonen på 125 sp og resten utgjorde 5 års sikkerhet for et føderåd for moren til Ingebreth, Anne Marie Ingebrethsdtr. Hugsted. Føderådet skulle han dele med broren Jørgen som hadde overtatt Finnebraaten i Svene etter faren. De skulle ha moren annethvert år og føderådet besto av følgende: Forsvarlig hus vinter som sommer, en ku og et svin, 1 ½ tønne bygg, 1/2 tønne havre, 1 skjepe rug, en skjepe malt, en setting salt samt i penger 1 sp. Moren Anne Marie døde her på plassen i 1857, men ble gravlagt i Svene.

På høsten 1851 kjøpte Ingebreth Brennesetra oppe på Bæveråsen fra boet til soren-skriver Hans W. Kofoed som hadde hatt Bæver gård. Ingebreth fikk skjøte mot å overta en gammel obligasjon som en tidligere eier hadde utstedt i 1835 på 70 rd. Ingebreth og Maren hadde Vigersløv og Brennesetra til 1865, da solgte de til Even Pedersen Hindklev. Prisen var nå 1000 sp og Even overtok gjeld, ga Ingebreth en obligasjon på 350 sp og betalte 550 sp kontant. Men det var vanskelige tider og Even ble nødt til å låne mesteparten av kontantbeløpet. Ingebreth og Maren hadde kjøpt Breilia (løkke 67-71) i 1746 og nå flyttet de dit, mer om ekteparet der.

Even var fra Fåberg i Gudbrandsdalen, f.1820 og sønn av Peder Hansen Holme og Berthe Olsdatter. Broren Lars Pedersen Hindklev bodde antagelig på Pikkerplassen i 1854, mer der. Even hadde giftet seg på Kongsberg i februar 1854 med Anne Kirstine Larsdtr. Hun var født 1817 og datter til glassmester Lars Syversen og Ragnhild Pedersdtr. Nyhus. Anne Kirstine var fraskilt «med hensyn til Bord og Seng». Hun hadde giftet seg l.g.1841 m. korporal Paul Martinsen, og de fikk tre døtre, Laura Martine f.1841, Rense Severine f.1843 og Anthonette Amalie f.1845. Anne Kirstine fikk ved skilsmissem familiens hus i Skolegata mot at hun påtok seg ansvaret for all

gjeld og utstede en obligasjon på 300 sp med pant i huset som skulle komme døtrene til gode.

Even og Anne Kirstine fikk disse barna.

1. Peder Ludvig, f.1855, K 1870, d.1883 i Christiania, gift.
2. Berthe Amalie, 1857-1860, hjemmedp. av skolelærer Adam Bryn.
3. Et udøpt barn, f.d.1859, gravlagt med mor.

Anne Kirstine ble begravet i september 1859 sammen med deres nyfødte og udøpte barn. Even fikk hjemmelsdokument på huset i Skolegata i 1860 fra Annes fraskilte mann Paul som da bodde på gården Sunderød på Nøtterø. Året etter solgte han huset i Skolegata og han flyttet vel til grenda alt da med sønnen Peder. Under FT-1865 bodde de alene på Vigersløv. De hadde ikke dyr, men et ½ Lb bygg, 2 med havre og 1 med poteter. Even drev som tømmermann og snekker. I 1872 bodde Kari Hugsted, 60 år, hos dem. Tre år seinere bodde Even her alene. Av forråd fantes det en ⅓ tønne bygg, 2 med havre og ½ med poteter. Så får Even husholderske, enka Karen Nilsen fra Eiker, f.1821. Niri Lia fortalte at hun gikk under navnet «mor Nilsen» i grenda.

Even fikk økonomiske vanskeligheter og kjøpmann Lorentzen forlangte salg. I desember 1892 ble eiendommen solgt til Erik Pettersen for 2.600 kroner. Even beholdt Brennesetra og flyttet opp dit noen år sammen med «mor Nilsen». Mer om dem der. Setra gikk på tvangsauksjon i 1903 til Anton Bæver (løkke 75).

Den nye eieren av Vigersløv, Erik Pettersen, overtok gjelda og betalte 400 kr kontant. Det var også en del tømmer og plank på plassen, og verdien på dette ble satt til 100 kr. Erik fikk også etter hvert vanskeligheter med å betale for seg og ble nødt til å selge høsten 1896. Kjøper var Johan Johansen Aasen. Prisen var nå 2.700 kr og for en del medfølgende løsøre 200 kr. Johan overtok gjelda på 2450 kr og betalte resten kontant. Løsøret besto av 1 ku «Edelin», 1 stor ku, 2 skjepper halm, 1 tønne poteter, ½ tønne bygg, ½ tønne havre, 6 favner furuved og 1 ny favn ved.

Johan Johansen Aasen kom flyttende med familien fra Sigdal, men hadde først bodd i Efteløt. Johan var født 1869 og sønn av husmann og tømmermann Johan Larsen Aasen og Anne Marie Halvorsdtr. på plassen Aasen under Nordre Vetterstad i Efteløt. Han giftet seg i Efteløt kirke i november 1891 med Anne Kirstine Olausdtr. Finnebraaten (løkke 2-3). Annas mor var fra Hostvedt så hun tjente nok hos kjente i Sandsvær. De fikk ei dødfødt jente mens de bodde på Aasen.

Johan og Anne fikk disse barna:

1. Hjalmar, 1893-1971, f. i Efteløt, K 1907, 1.gg.1920 m. Gunhild Olsdtr, 1894-1821, d. i barselseng, fra Haavardsrudhagan i Svene, 2.gg. 1927 m. Berit Gulliksdtr. 1897-1986, fra Øvre Grette i Svene, se neste eier.

2. Olaf, 1895-1918, f. i Sigdal, K 1909, d. i spanskesyken, g.1918 m. Ragnhild Halvorsdtr. Gravningsmyr, 1896-1929. Datteren Ovidia ble født året etter farens død. Hun vokste opp hos mormor på Friskeplass (løkke 13) og g.1940 m. Hans Olsen Kjennaas fra Enga i Svene. De bodde der.
3. Borghild Marie, 1899-1981, K 1913, g.1918 m. Hellig Kittelsen Lia, 1898-1969 (løkke 23). De kjøpte plassen Myhra (løkke 34) i 1918, mer der.

Under FT-1900 er våningshuset i en etasje med to værelser og kjøkken, stabbur, låve og fjøs. Ellers fantes to kyr, fem høns, 4 tønner bygg og 1 ½ tønne med poteter. Da Johan kjøpte plassen fire år før var hus og jordvei i dårlig forfatning. Men Johan blir beskrevet som en dyktig mann så han forbedret jorda og husa.

Anne og Johan hadde også et søskenpar til oppfostring, Margit, f.1912, og Henrik Tangen, f.1915. Foreldrene var Gunhild og Johan Tangen som kom til Kongsberg fra Norderhov i 1916 med seks barn. Mannen døde før siste barnet ble født. Mora ble da sinnssyk og kom seg aldri. Barna, så nær som den eldste, ble bortsatt, og de kom alle

Johan Johansen Aasen og Anne Kirstine Olausdatter Finnebråten på Vigersløvplassen.

fem til Bævergrenda. Margit ble her til i 1927 og Henrik til 1929, og etter å ha arbeidet litt her i distriktet flyttet de til Oslo og stiftet familie der.

Bygningene på gården ble fornyet etter hvert, bryggerhus ble bygd i 1908, stall og fjøs i 1911, og i 1925 ble det bygd ny hovedbygning i to etasjer og hvor det i perioder bodde 3 familier av gangen. Johan Aasen var gråsteinsmurer av yrke, og det er 10-talls husmurer rundt om i distriktet som han har satt opp. Sønnen Hjalmar lærte seg også kunsten og var mye med faren. Johan dreiv også som entreprenør og hadde større oppdrag. Han sto for muring av Glitrevannsdammen i Lier, for drikkevannsforsyningen til Drammen, og han muret dammene i vannene på Holtefjell. Han var en dyktig mann når det gjaldt maskiner og motorer.

Anne døde i juli 1929. Kjersti Hanserud, f.1904, kom her da som husholderske og budeie, og hun ble her til Johan døde i 1945. Kjersti arbeidet noen år på Kongsberg og bodde her i grenda, men flyttet så til Setra i Lyngdal og var husholderske for Ola O. Sætra til han døde i 1977. Hun bodde så i mange år i sommerstua på Lampeland gård og døde i 1994.

Det var flere familier som leide hus her i åras løp. De første som bodde her var antagelig Kaspara og Trygve Lofthus som kom hit i 1930, de hadde før bodd i bryggerhuset på Gaasvolden. De bodde her til i 1936 da de kjøpte Aardalsplass (8252-1), og familien er omtalt der. Etter dem kom Solveig og Hans Skalstad som bodde i 2. etg. til i 1950 da de flyttet inn i eget hus i Bævergrenda (8235-5).

Dagmar og Erland Knutsen bodde i den vestre leiligheten i første etasje noen år før de sjøl bygde hus på tomt på Bæverjordet (8249-8) og er omtalt der.

I 1942 overtok Gunvor og Thorleif Gravningsmyhr denne leiligheten. Thorleif, 1912-1994, var fra Haugen (8269-2) og Gunvor, 1919-1981, var f. Tangen og oppfostret hos Kjersti Skogen. Hun var søster til Margit og Henrik Tangen som er nevnt ovenfor. De ble boende her til 1946 da de overtok et hus ute på Sandsvørveien. Samme året fikk de datteren Kari, g.1967 m. Arild Hvaal.

Turid og Hans Løken sluttet som gårdsfolk i Skriverplassen i 1945. I 1946 måtte de flytte derfra og leide hus her. Turid døde i 1949, men Hans ble boende her til bort imot 1960. Han døde på Kongsberg i 1969, 90 år gammel.

Birger og Anne Anderson kom her som forpaktere i 1946. Birger, f.1918, var fra Solbergelva og Anne Holtan, f.1911, fra Lyngdal. De hadde dattera Berit, f.1939, g.1958 m. Thore Graven fra Sandsvær. Birger Anderson var en flink kar. Han prøvde seg med grønnsakdyrking mens han var her, og drev med torghandel. De måtte ut herfra da Hjalmar og Berit Aasen ville overta gårdsdrifta sjøl i 1949, og flyttet da til Solbergelva hvor Birger etter en tid satte i gang med sveiseverksted.

Hjalmar Aasen og kona Berit hadde overtatt Øvre Grette i Svene i 1927 sammen med Berits søster Marit og eide en halvpart hver. De solgte Grette i 1949 og Hjalmar og Berit flyttet hit. Hjalmar hadde fått skjøte av faren allerede i 1939. Berit og Hjalmar

Harald Skogen og Hjalmar Åsen.

var barnløse. De var meget flinke og arbeidsomme folk. De drev med melkeproduksjon, og de dyrket opp skogstykket som var igjen sønst i jordet. Stabbur ble bygd i 1952. Besetningen var 3 kuer, hest og som regel griser, men hesten ble snart avløst av traktor.

Det var også leieboere her hele tiden mens Berit og Hjalmar bodde her. Både 2. etasje og bryggerhuset var for det meste bortleid. De vi nevner her er nok ikke helt i kronologisk rekkefølge, og det er også mulig at noen er uteglemt. Kåre Trollerud, f.1916, og familien hans bodde i 2.etg. fra 1953. Han var blitt g.1948 m. Anne Haugen, f.1919, fra Elvehøy ved Stengelsrud.

Anne og Kåre fikk disse barna:

1. Svein, f.1948, g.m. Bente Hvashovd, har en datter.
2. Ragnar, 1954-1955.
3. Reidun, f.1956, g.m. Kristoffer Stærnes, har sønn og datter.
4. Karin, f.1958, g.m. Steinar Solland, har ei datter.

Kåre arbeidet ved Våpenfabrikken. Familien bodde her til 1959, da overtok de Elvehøy og flyttet dit.

I årene 1954 til 1957 bodde Borghild og Tor Kasin (se Skriverplassen) i brygger-

huset her. De bygde seg hus ute i Kampestad og flyttet dit i 1957. Ola Midtgard, 1874-1961, og kona Aslaug, 1881-1964, bodde her et par år. Antagelig i 1959-60, sammen med dattera Ragna. De siste åra bodde de på Kongsberg. Ingrid og Thorstein Simensen bodde ei tid i bryggerhuset. Det må ha vært fra 1957/58 til i 1961, for da flyttet de til Bæver skole. Familien er omtalt under Haugen (8269-2).

Ola og Mari Kvear fra Ulland bodde her fra 1968 til i 1971 med dattera Anne Marie og hennes samboer Alf Torpengen. Anne Marie og Alf giftet seg i 1971. Begge familjene flyttet til Bæver skole og bodde der et halvt års tid før de flyttet til Kongsberg. Olaf Trygve Aase, f.1949, fra Sauherad, g.1968 m. Ann-Karin Olsen, f.1950, bodde i bryggerhuset noen år, og seinere i 2. etasje. De kom hit antagelig i 1969 og flyttet til Sandsværmoen i 1976. Trygve Aase var kjører ved Kongsberg Mineralvann-fabrikk, ble seinere fengselsbetjent ved Ullersmo. De fikk dattera Gunn Mariann, f.1967, og de bygde seinere hus på Gamlegrendsåsen.

Da kona Berit døde i 1968 var det bestemt at Jøran og Øystein Ellefsen skulle få kjøpe eiendommen. Far til Jøran var Ole K. Værås og Berits søskenbarn. Jøran og Øystein Ellefsen fikk skjøte på gården i 1971 og flyttet hit. Hjalmar døde samme året. Jøran og Øystein hadde giftet seg i 1949 og forpaktet Øvre Værås i Flesberg i mange år, det var Jørans hjemsted. Det var meningen de skulle få kjøpt gården, men det ble det ikke noe av. De kjøpte hus på Kongsgårdmoen og bodde der fra 1966 til 1971. Øystein var f.1918 i Hovin, drev som bygningsarbeider og Jøran var f.1920.

Øystein og Jøran fikk disse barna:

1. Marit, f.1949, g.1969 m. Halvor Braathen fra Sauherad, bor på Ulefoss, har to døtre.
2. Bjørg, f.1955, g.1975 m. Arvid Sperrud fra Bø, har to sønner.
3. Ole, f.1958, g.1983 m Liv Randi Aasen, f.1960, fra Bingen, de overtar.

Øystein var svært interessert i folkemusikk og folkedans, og spilte hardingfele. Han var med og startet Kongsberg Spel og Dansarlag, og var formann der de første åra. Jøran og Øystein døde begge to i 2003. Eiendommen ble skjøtet over på sønnen Ole i 1984, som hadde giftet seg året før.

Liv Randi og Ole har to sønner:

1. Øystein, f.1984.
2. Stian, f.1986.

Ekteskapet ble oppløst. Ole 2.gg. 2008 m. Rita Kalås, f.1963, fra Mo i Rana. Ole er lokomotivfører ved NSB og Rita togleder ved Jernbaneverket. Det drives kornproduksjon på gården.

SKRIVERPLASSEN (Løkke 6 – 7 – 8)

Schaareplassen – løkke 6

Eiere:

	Ole Tronsen Mann/Bæver	1786 – 1795	Ole Larsen Schaar
– 1784	Lars Jørgen Larsen Schaar	1795 – 1809	Enka Kristine Jensdtr. Stranda
1784 – 1786	Ole, Anders, Lars og Jørgen	1809 – 1810	Gregar Madsen Stengelsrud
	Larsen Schaar	1810 -	Niels Cornelius Bonnevie

Schaareplassen er den nordligste av de tre plassene som seinere ble Skriverplassen. Den lå med Lågen i vest og Sølvverkets skog i øst og var den største av de tre løkkene. Årlig leie til Bæver gård var 76 sk.

Den første oppsitteren vi kjenner er Ole Tronsen Mann. Han var født på Kongsberg ca. 1687 og giftet seg i desember 1719 med Kari Olsdtr. Bæver. Kari var enke etter Hans Froersen på naboplassen, Frodeplass (løkke 5). De må ha bodd på Frodeplass noen år før Karis sønn Hans overtok den.

Kari og Ole hadde disse barna som vi vet om:

1. Anne Marie, 1720-1782, g.1744 m. Lars-Jørgen Larsen Schaar, 1723-1784, de overtok plassen.
2. Ole, f. ca. 1723, SA, vaskejunge ved Christianus Sextus gruve i 1732, levde ved skifte etter moren i 1739. Kalte seg Mann.
3. Olivia, 1725-1780, g.1754 m. Henning Christophersen Baxtevold, d.1763, 30 år gml. «som boede paa Ulland Skougen». De var «fæstefolk» da første datteren ble født. Barn nr. seks ble født etter mannens død.
4. Tronetta, f.1728, d. liten.
5. Maria, f.1731, tvilling, levde ved morens skifte.
6. Anders, 1731-1742, tvilling.
7. Et dødfødt barn i 1733.
8. Hans, f.1734, levde ved morens skifte.
9. Et dødfødt barn i 1735.

Ole var sølvverksarbeider og begynte som 8-9-åring. I 1724 hadde han arbeidet 14 år som dreng, 6 år som knekt, 6 år som sprenger og 4 år som hauer. Ifølge 1732-mann-tallet hadde han arbeidet i 30 år, så tallene er forskjellig. Han hadde nå fem barn og eget hus på Bæver. Han var hauer i Christianus Sextus gruve og sønnen Ole på 11 år

var vaskejunge samme sted og hadde arbeidet i fire måneder. Det var nok tøffe tak på den lille plassen og etter to ekteskap og mange fødsler døde Kari i juni 1739. Hun ble 49 år og 5 måneder. Ole satt igjen med flere små barn. Etter begravelsen måtte han ta opp et lån: «til mit, min fattige Hustrues og Børns Subsistance af Sr. Halvor Bæver, Borger og Handelsmand her på Kongsberg at have oppebaaret Mad og Klædevahrer for billigste Markeds Gang og til min Kiære Hustrues Begravelse». Lånet ble på hele 55 rd og 56 sk. Han pantsatte plassen, tre kyr og det lille han eide av løsøre.

Det var skifte etter Kari samme høst. Det viste seg raskt at boet ikke dekket gjelda og det ble forlangt auksjon. Husa besto av et 6-laftet stuehus, et vedskjul, et fehus og låve og lade. Løsøre besto av det aller nødvendigste på den tiden og ble solgt for 26 rd. Plassen ble ikke solgt ved auksjonen i mai 1740, taksten var da 80 rd. Ved ny auksjon i mai 1741 ble den heller ikke solgt, men nå ønsket de å forpakte den bort for 6 rd i året. Avlingen dette året ble solgt til høystbydende som ble Karis sønn Fredrik Hansen Froersen for 9 rd. I juli 1744 ble plassen taksert på nytt og denne gang ble taksten satt til 76 rd. Nå kom det nye bud og kanselliråd Schwabe fikk høyeste bud 97 rd for plassen og 9 rd for årets avling. Det ser ut til at Ole og barna fremdeles bodde på plassen. Men skiftet var ikke avsluttet og ved en samling i 1746 var Ole død, og skifteretten ville vite hvor hans eiendeler var blitt av. Blant annet ei ku han hadde kjøpt på auksjonen i 1740, men kua hadde stesønnen overtatt, da han hadde føret den. Skiftet ble avsluttet først i 1748.

Kanselliråd Schwabe som nå var eier, bygslet Bæver Gård. Plassen ble seinere solgt til Kari og Oles datter Anne Maria og hennes mann Lars Jørgen Larsen Schaar. Lars Jørgen var sønn på Lille Bæver (løkke 14-16).

Lars Jørgen og Anne Marie hadde disse barna:

1. Marthe, f.1744, d. før 1765.
2. Ole, 1746-1796. g.1776 m. Kirstine Malene Jensdtr. Erichsen Stranda, 1756-1834. De overtok.
3. Anders, 1748-1817, K 1767. Han og Berthe Hansdtr. Langaas ble trolovet i Svene i 1777. De bodde i et hus på plassen, se under 6B.
4. Lars, f.1750, K 1768. Begynte i SV som dreng i 1761, g. omkr. 1774 m. Kistine Jensdtr. Picker (løkke 3).
5. Jørgen, 1752-1801, var dreng i SV i 1763, g.1773 i Svene med Kjersti Hansdtr. Langaas, 1747-1821, f. i Sigdal. (Søsteren Berthe over). De bodde først på Nord-Solum i Flesberg, seinere i Egermogaden, hadde 7 barn. Hadde også en liten plass ved Kjennerudvannet.
6. Marthe Carina, 1755-1758
7. Karen, f.d.1757. «I Kiste med Karen Johnsdtr. Østby».
8. Martha Carina, 1761-1763.

Lars Jørgen begynte som 9-åring ved Stengelsrud Pukkverk. I 1765 var han hauer og avanserte seinere til bergsmed. I 1767 var det på plassen et «VaanHuus» som var assurert for 50 sp, en «Koestald og BryggerHuus» for 10 sp og «Løe og Lade» 5 sp. Oppmålingsforretningen i 1769 sier følgende:

«fra Nord til Søre som var bredde	97 alen
hvor tillige var indfløttet fra det gamle Trægierde, likesom forrige	
Platz Steen=Gierdet nogle Skritt henseende en Hænge Myhr hals –	
fra øst til væstre var længden	523 alen
og fra Søre til Nord paa væstre Ende var Bredden	167 alen»

Ved skulle ikke hogges uten tillatelse, men ca. 1770 finner vi: «Lars Jørgen Larsen haver uden andføyning Elder tilLadelse ovenfor saakaldet GaasVolden nu i denne sommer Hugget af Vogsterlig Schov 5 Fauvner brendeVeed». Har ikke funnet hva han fikk i bot for dette. I 1772 hadde de ei tjenestejenta Berthe Hansdtr. Paasche fra Hallingdal. Hun giftet seg og ble boende i grenda – se mer nedre Finnebraaten (løkke 1B). En annen «Pige» var Karen Christine Halvorsdtr. Nordby. Alle de fire sønnene bodde hjemme på den tiden.

Kona Anne Maria døde i juni 1782 og Lars Jørgen levde i to år til. Sønnene arvet plassen, og Anders, Lars og Jørgen solgte sine arveparter til broren Ole for 300 rd. Det var en bra plass Ole og kona Kirstine overtok og bygningene var bra. I 1794 er plassen beskrevet slik:

«8 laftet Bygning indredet med 4 Fag Vinduer, Stue med Kakkellovn udi og med en Kielder under, samt KielderSkab over. Et Kammers uden Kakkellovn og et Kiøkken med SchaarSteen, under SteenTag. 6 laftet Bygning indrettet til BryggerHuus med Bagerovn udi, indmuret BryggerPande og ligesaa takket med Bord. VeedeSkiul under BordTag. 8 laftet Bygning bestaaende af 2de Lader og en Laave, saa og een fiire laftet Koestald Alt under BordTag. Urterhauge og JordEiendom af Temmelig størrelse»

Ole hadde giftet seg 1776 med Kirstine Malene Jensdtr. Erichsen Stranda, hun var datter til mestersnekker Jens Erichsen Stranda og Maren Olsdtr. i byen.

Ole og Kirstine fikk disse barna:

1. Anna Dorthea, 1776-1780, d. av koppene.
2. Maren Marie, 1777-1854. Skifte i 1854. Arbeidet som veverse og bodde sammen med moren til hun ca. 1835 kjøpte et hus med tomt i Aaslandsgate for 40 sp. Hun var ugift.
3. Jens, f.d.1779, i kiste med Hans Hansen Froersen på Frodeplass.
4. Jens, 1780-1785, d. av koppene.
5. Lars Jørgen, 1783-1802, K 1796.

6. Jens, «Var indført af Faderen for Ole, men kaldet Jens i Daaben», f.1785, K 1799, g.1811 med Anne Syrena Gulbrandsdtr. Lindteigen (løkke 4). Ved nedleggelsen i 1805 var han ledesprenger i Prinsesse Lovise Augustas Grube og fikk en lønn på 3 rd 48 sk i 1 år. Han arbeidet sammen med broren Ole og Antønnes på Friskeplassen.
7. Anne Marie, f.1788, K 1801, en sønn med Hans Tindahlen, Ole f.1809, g.1811 m. SA og em. Hans Nielsen Gomsrud, f.1767. Hadde minst fem barn.
8. Ole, f.1791, K 1806, ved nedleggelsen i 1805 dreng i Prinsesse Lovisa Augustas Grube og fikk en lønn på 2 rd pr. bergmåned i 1 år. Bodde hjemme i 1810.
9. Karie, f.1793, K 1807.
10. Ole, 1796-1808. Ble født etter farens død.

Ole begynte i gruva som 10-åring og ble etterhvert sprenger. Han hadde også en plass på Stengelsrud hvor de antagelig bodde før de kjøpte denne plassen. Det ble bygd et mindre våningshus på nordsida og her bodde broren Anders i flere år med familien, se under. Tomta var inngjerdet og lå inntil hovedveien og adkomstveien til Frodeplass. Ole solgte dette huset og tomta i 1789 til Gulbrand Gulbrandsen Hugsted, tomta fikk nummer 6B, se videre under.

Ole døde i mai 1796, kona Kirsten var høygravid og sønnen Ole d.y. ble født i juli. Ved skifte i juni 1796 ble eiendommen taksert til 300 rd. Foruten husa som er beskrevet over, fantes en «urtehauge og Jord Eiendom af temmelig Størrelse». Da gjelda var trukket fra ble det snaue 10 rd til gode. Kirsten fikk lov til å sitte i uskiftet bo, da hun hadde pensjon fra Sølvverket.

Under FT-1801 har datteren Maren flyttet ut og var tjenestejente i byen. Sønnene Jens og Lars hadde begynt ved SV. Sønnen Ole begynte også ved SV, og ved nedleggelsen i 1805 er han dreng sammen med broren Jens som er ledesprenger i Prinsesse Lovisa Augustas grube. Ole hadde 2 rd i lønn og Jens hadde 3 rd og 48 sk pr. bergmåned, begge beholdt den i ett år. Det ble hardt for familien nå. Kirsten ga en obligasjon til en av sønnene i 1806 på 32 rd, men i 1809 måtte hun selge plassen. Hun solgte til Gregar Madsen Stengelsrud for 550 rd og kjøpte et hus på «Gladban». Kirstine ble 80 år og døde i 1834. Det ble holdt skifte «i Fattiglem Enken Kirstine Schaars Bolig her i Byen paa Gladban for at undersøge om hun maatte have efterladt sig Noget. Hendes Datter Pigen Maren Schaar lod bemerke, at den Afdøde havde i flere Aar ingen anden Næring enn hun havt med den Sum hun af Fattigvæsinet har nydt, aldeles intet har efterladt sig».

Gregar Madsen Stengelsrud solgte Schaareplassen videre alt året etter til soren-skriver Niels C. Bonnevie. Den årlige leia til Bæver gård ble på grunn av salget av løkke 6B satt ned til 52 s. Bonnevie kjøpte også løkke 7 og 8 og disse tre løkkene ble til Skriverplassen. Videre om Skriverplassen under.

Løkke 6 B

Gml. G.nr. 925

Eiere:

– 1784	Lars Jørgen Larsen Schaar	1797 – 1799	Gulbrand Johannesen Beier
1784 – 1789	Ole Larsen Schaar	1799 – 1803	enka Eli Christensdtr. Ona
1789 – 1796	Gulbrand G. Hugsted	1803	Ole Larsen Lindteigen
1796 – 1797	enka Helle Larsdtr. Lindteigen		

Lars Jørgen Schaar bygde dette huset da sønnen Anders Larsen Schaar ble trolovet i Svene 1777 med Berthe Hansdtr. Langaas. De levde som «Fæstefolk» og alle barna ble døpt som «ekte». Berthe, f.1748 i Sigdal, var datter til Hans Hansen Langaas og Ingeborg Andersdtr. på Tveitensetra i Svene.

Anders og Berthe fikk disse barna:

1. Et dødfødt barn, 1775.
2. Hans, 1776-1777, ble ½ år.
3. Ingeborg Marie, f.d.1779, ble 9 mnd.
4. Berthe Marie, 1780-1809, K 1796.
5. Elen Marie, 1781-1783.
6. Martha Dorothea, f.d.1783, ble 2 dager.
7. Elen Marie, 1784-1804.
8. Hans, f.1785, K 1803, bodde i 1801 hos tanta Guri på Sunsehaugen i Svene, og arbeidet i gruva med faren i 1805.

Anders begynte i gruva som 10-åring og i 1797 arbeidet han som «Schierper paa Holtefjell». I 1801 var han «Fyhrvarter og Opseher ved Kronprinsesse Maria Grube» sammen med naboen, Ole Larsen Bæver. Ved nedleggelsen av Sølvverket i 1805 var han «Fyhrvarter» ved skjerpingen ved Kronprins Fredrichs gruve og fikk lønn i 5 år og ble deretter pensjonist. Sønnen Hans arbeidet som ledesprenger på samme sted, fikk lønn i 1 år. Bror til Berthe, Knut Hansen, ble konfirmert på Bæver i 1777 og bodde hos søsteren. Familien bodde vel her til 1789 da broren Ole solgte huset. Berthe døde i 1799 og Anders ble 2.gg.1802 i Svene m. Ambjörg Torstensdtr. fra Åslandseie i Svene. De bodde noe der før de flyttet og bodde i Spiten. Fikk en sønn, Lars Jørgen, f.d. i Svene og tre barn, Torstein f.1804, Anne Marie f.1809 og Inger Marie f.1812 på Kongsberg. Anders døde i april 1817.

Ole Larsen Schaar ble eier her da han overtok Schaareplassen etter faren i 1784. Han solgte her, «Et Stykke Jord som allerede med TræeGiærde er indhegnet og saaledes adskilt fra min nest ved belliggende Eiendom», i 1789 til Gulbrand Gulbrandsen Hugsted. Gulbrand betalte 90 rd og grunnleia til Bæver gård ble satt til 20 skilling.

Han utstedte en obligasjon til Kittel Olsen Fundsæth på 94 rd. Tomta ligger inntil «Alfahurveien» og på nordsida inntil adkomstveien til Frodeplass, den fikk nummer 6B. Huset var sekslaftet med tre fag vinduer, kakkelovn og skorstein. Den inneholdt stue, kammers og kjøkken. På tunet sto et «bindingsVærks Brønde-skuur» og begge husa hadde bordtak. I 1787 var branntaksten 40 rd.

Gulbrand Gulbrandsen Hugsted og kona, Helle Maria Larsdtr. fra naboplassen Lindteigen, hadde giftet seg i november 1787 og bodde først på Lindteigen. Mens de bodde her ryddet Gulbrand en ny plass i Breilia som ble kalt Nordre Myhra (løkke 61), mer om familien der. Plassen ble solgt for 95 rd og salget tinglyst i 1796.

Den nye eieren var Gulbrand Johansen Beier fra Svene. Han var sønn av Johannes Beier og Guri Gulbrandsdtr. på Luteberget i Svene og hadde vært gift med Ingeborg Marie Henrichsdtr. Eggert, f.1736. De overtok Luteberget og hadde den til de kjøpte her. Luteberget ble solgt i 1792 til sønnen Johan Henric som seinere kjøpte Nedre Finnebraaten (løkke 1B).

Gulbrand og Ingeborg Marie hadde minst 9 barn:

1. Johan Henric, f.1759, K 1775, g.1781 m. Berthe Hansdtr. Paasche, hadde Luteberget i Svene etter faren fra 1792-96. (se løkke 1B og løkke 3)
2. Anne, 1761-1765, d. av kopper, begravet sammen med bror Fredrich.
3. Fredrich, 1764-1765, d. av kopper.
4. Johannes, f.1766, dp i Svene, K 1782 i Kbg, fikk attest av presten i Svene 1782 og flyttet til broren Johan-Henric som da bodde på Bæver. Han «falt til døde paa Anne Sophies Grube» i 1786.
5. Anna Sophia, f.1768, K 1784, bodde hos broren Johan-Henric til hun giftet seg 1792 m. SA Mogens Torgersen Gran, f.1767. Hus i Aaslandsgate og to døtre i 1801. 1805 var Mogens borhauer ved Ertz Engel Michael gruve og fikk lønn i fem år ved avskjedigelsen.
6. Ole, 1771-1772.
7. Marthe Maria, f. d.1773.
8. Johan Fredrik, 1775-1807, K 1790, SA, skifte 1807, g.1797 m. Johanne Olsdtr. Langei, Svene. De bodde 1801 på Tronrud og var «tilhuuse». Kjøpte den i 1806, men kona måtte selge da Johan Fredrik døde ved røyken av ei kullmile året etter. De hadde seks barn.
9. Ole, 1776-1813, K 1791, g.1799 m. Marthe Andersdtr. Bæver, enke etter Knud Henningsen Kampenhaus (ble g.1796, en sønn). Bodde på Beierplassen under Stengelsrud og hadde fire barn. Var i 1805 borhauer ved Norske Løve og fikk lønn i 5 år. Marthe 3.gg.1821 m. Haagen Larsen Krogstad.

Alle barna er født i Svene, men familien benyttet stort sett kirken i Kongsberg. Kona Ingeborg Marie døde på Luteberget i 1791, 57 år gammel. Gulbrand giftet seg igjen i mars 1792 med Eli Christensdr. Ona fra Ringerike. Eli var enke etter Gulbrand Larsen Lindteigen og svigerinne til Helle Maria som de kjøpte plassen av. De bodde på Lindteigen før de kjøpte her. Eli hadde fire barn fra 1. ekteskap, se Lindteigen (løkke 4). Gulbrand og Eli fikk sønnen Gulbrand, f.1795, g.1822 med Mari Andersdr. Narverud på 22 år.

Gulbrand døde i mai 1799, 64 år gammel. Det ble holdt skifte i august og det var «intet at skifte». Sønnen Lars døde i 1801 og Eli har en almissemann boende hos seg, frøken Mallene Pedersdr. på 81 år. Hun flyttet med Eli da hun giftet seg for tredje gang i september 1803 med em. Ole Bjørnsen Hugsted. Mer om familien på Larsplassen (løkke 74). Plassen solgte de til Elis svoger, Ole Larsen på Lindteigen for 40 rd og dette dekket en obligasjon til Fundset. Denne løkka av Schaareplassen hører fortsatt til Lindteigen.

Sunneplass – løkke 7

Eiere:

rundt 1720 Lars Olsen Bæver
– 1771 Ole Larsen Bæver
1771 – 1778 Søren Røgeberg

1778 – 1780 enka Ahlet Ingebretsdr.
1780 – 1807 Jens Møller Kahn
1807 – Niels Cornelius Bonnevie
Fortsetter under Skriverplassen.

Plassen ble ryddet av Lars Olsen Bæver, «af øde Mark oprøddet, samt de derpaa staaende Bygninger af mig ere opbygget.» Dette skjedde rundt 1720. Plassen ligger mellom løkke 6 og 8, på begge sider av hovedveien og den midterste av disse tre plassene som seinere ble Skriverplassen. Lågen i vest og Frodeplass (løkke 5) i øst. Grunnleia til Bæver gård var 36 sk. Navnet Sunneplass tyder på at det herfra var fast «rute» over Lågen. Det var flere av disse i grenda, behovet var stort når alle skulle på arbeid i gruva.

Lars var født på Bæver rundt 1697. Han kan være bror til Kari Olsdr. Bæver på løkke 7 og Siul Olsen Bæver på løkke 8. I 1723 giftet han seg med Elen Tronsdr. f.1700 og trolig datter til Tron Olsen på Nordre Hauge i Eiker. Hun kan være stedatter til Nils Constantsen på Nordre Spiten (løkke 18).

Lars og Elen fikk bla. disse barna:

1. Anders, f.1723, d. liten.
2. Marthe/Marie, 1724-1785, 1.gg. 1750 m. Jon Torgersen Bæver, d.1757, 30 år

gml. De bodde her, mer under. 2.gg.1764 m. em. Niels Pedersen Krilaas, se Pikkerplassen (løkke 10).

3. Anders, f.1729, d. liten.
4. Tron, f.d.1732.
5. Tron, f.d.1734.
6. Hans, 1735-1736.
7. Tron, f. 1737, d. liten
8. Ole, f.d.1738, ble ½ år.
9. Gulbrand, d. mai 1753, 16 år gml.
10. Berthe, 1739-1765, skifte 1766, g.1758 m. SA Christoffer Torgrimsen, f.1736. De leide hus på Vigersløvplassen (løkke 9), se mer der.
11. Hans, f. ca. 1740, borhauer ved Gamle Segen Gottes gruve i 1771.
12. Ole, 1741-1804, K 1756, g.1766 m. Marthe Christophersdtr. Vedhugsted, 1745. 1814 overtok de en del av løkke 29 etter Marthes foreldre, mer der.

Av barna levde bare fire opp. Sønnene Ole og Gulbrand (nr. 8 og 9) finner vi ikke som døpt, men de kan ha vært hjemmedøpt og tvillinger som ikke er innført i kirkeboka. Lars begynte som mange andre i gruva som 9-10-åring. I 1732 var han hauer ved Christianus Sextus Grube og hadde tre barn.

Datteren Maria og Jon Torgersen, som var dreng her på plassen, fikk en datter på våren 1749. Hun ble døpt uekte da faren Jon var «en ung Dreng som ei har været til Confirmat». De kunne derfor ikke gifte seg, men året etter var dette i orden og de giftet seg i august.

Jon og Maria fikk disse barna:

1. Anna, 1749-1796, skifte i 1797, g.1771 m. Peder Olsen Scheen, f.1748, bodde på Eikermoen.
2. Berthe, f.1751, K 1767, en sønn Jon, 1773-74, far var em. Knud Thomasen Aardahl, g.1775 m. SA Johan Pedersen Winger, «døde udi Stanken paa Qvint: Grube, Alle Kl. frit» i 1785, 36 år gml. Hadde to barn og bodde ved Kjennerudvannet.
3. Torger, f.d.1754.
4. Ole, 1755-1803, g.1780 m. Marta Pedersdtr. Loe-eie, f.1753 på Eiker. Minst ti barn og bodde på Eikermoen.

Jon omkom i gruva januar 1757 og hadde «Smaae Klokke fri» ved begravelsen. Maria giftet seg igjen i 1764 med em. Niels Pedersen Krilaas, mer om dem på Pikkerplassen (løkke 10).

Kona Elen døde i mars 1764, 64 år gammel. Det ble holdt skifte og det ble 130 rd til

deling mellom Lars og de fire gjenlevende barna. Arveloddene ble stående i plassen. Taksten på plassen ble 200 rd. Det var en 6-laftet stuebygning. Stua hadde kakkelovn og kjeller under, og et kammers uten ovn. Kjøkken ble ikke nevnt. Av uthus fantes en 6-laftet bygning som inneholdt låve og førhus og et 4-laftet fjøs. Ellers hadde de to «Rød siddet Koe med Horn» verdt 16 rd. Sønnen Ole skulle ha 20 rd som han hadde betalt på gjelda og Lars mottok 12 rd for utgifter til begravelsen.

Sønnen Ole giftet seg i 1766 og bodde her med familien. Han oppga at han hadde overtatt plassen av faren, og var tilstede under oppmålingsforretningen i 1769:

«Mand opmaalte Platzen fra Søre til Nord paa Væst Enden var Bredden	97 allen
fra øst til væst var Længden	196 allen
og fra Søer til Nord paa østre Ende var Bredden	125 allen
End viidere var paa Nedsiden af Veien eller Langs Laug Elven	
Eet Indheignet Støkke som paa længden fra Søer til Nord var	107 allen
da gierdet Spidser sig i Nordre Ende, men i Søndre Ende var Bredden	18 allen»

Ole og Marthe hadde plassen til 1771 og solgte da til Søren Christophersen Røgeberg for 235 rd. På grunn av mangel på skjøte står faren Lars som selger, men det var Ole som betalte ut arven til søskna. Ole, Marthe og barna flytta nå opp i Hugsted hvor Marthe arvet ei løkke. De ryddet en ny plass og kjøpte i tillegg et jordstykke fra Balfodplassen, se mer under Søndre Hugsted (løkke 29B+31C). Faren Lars hadde gått av med pensjon før 1765 og flyttet nå til sønnen Hans hvor han døde høsten 1779, 87 år gammel.

Søren Røgeberg kom med familien fra Svenesund i Svene. Søren var bergsmed så det var vel mest kona som drev som sundmann, skyss-skaffer og vertshusholder mens de bodde i Svene. Kanskje drev de med skyss her også. Søren var født 1704 på Kongsberg og sønn av skomaker Christoffer Røgeberg og Christina Sørensdtr. Han giftet seg i 1740 med Alhed Ingebretsdtr. født ca 1713 på Ringeby i Opland. Hun kan være i slekt med Ingebret Ingebretsen i Myhra (løkke 34),

Søren og Alhed fikk disse barna:

1. Kiersten, 1742-1810 i Svene, 1.gg.1760 m. Ivar Tollevsen Svenesund, bodde på Nordre Hostveit i Svene, 2.gg.1778 m. Jacob Larson Sø. Hostveit, bodde på Haugen i Svene.
2. Karen, 1745-1839, g.1765 i Svene m. Gulbrand Gulbrandsen Vågtveit/Vatnebryn fra Svene (Hugsted løkke 30B).
3. Johanna, 1748-1814, g.1769 i Svene m. Lars Hansen Froersen (løkke 17).
4. Else-Catrine, 1752-1815, g.1774 m. Frode Hansen Froersen (Frodeplass løkke 5).

Søren var smed ved Sølvverket alt i 1724. I manntallet for 1732 står han ikke nevnt, dette er nok en feil for i 1765 hadde han vært ved Sølvverket i 44 år. Da arbeidet han som hauer, var 63 år gammel og hadde eget hus ved Svenesund. Ved alle barne-dåpene er han skrevet som hammersmed.

Søren og Alhed hadde god grunn til å ha pensjonisttilværelse på Sunneplassen. Datteren Johanna og Lars kjøpte løkke 28 i Balfod. Søsteren Karen og mannen kjøpte etterpå løkke 30 B, så de ble naboer. Datteren Else-Catrine ble også nærmeste nabo, på Frodeplass, hun hadde giftet seg med bror til svogeren Lars. Da datteren til Karen og Gulbrand giftet seg flyttet bror til Gulbrand, Gunder Gulbrandsen, inn hos Søren. Han var da 12 ½ år, hadde arbeidet i 2 ½ år som dreng ved SV og foreldrene var døde. Søren ansatte også Jacob Larsen Røgeberg som dreng for å hjelpe seg på plassen.

Sølvverket passet godt på skogen sin. I 1773 ble Søren og svigersønnen Frode anmeldt: «Søren Røgeberg og hans SvigerSønd Frode Hansen - haver paa den Nedre eller Vestre Side af Nordre Hugsted Platz hugget af Vogster Schov 5 fauvner brende Veed.» Finner dessverre ikke hva dommen ble.

Søren døde i juli 1778 og datteren Else-Catrine og Frode bodde hos moren Ahled. September 1780 solgte hun med samtykke av sine barn og laugverge John Peder Østby plassen til Jens Møller Johansen Kahn for 300 rd. Ahled flyttet nå med datteren Else-Catrine og mannen til Frodeplass da de overtok denne. Ahled døde der i november 1786, 73 år gammel. De betalte for ringing med alle klokker under begravelsen.

Jens Møller Kahn fikk i 1772 utbetalt arven etter faren på 370 rd, disse ble vel investert i Sunneplass. Jens var født 1747 og sønn av «Kongelig Geschvornen» Niels Johansen Kahn og kona Anne Marie. Han giftet seg i Svene 1779 med Marthe Sophia Johansdtr. Ridsting, f. ca 1749, og bodde på Enga i Svene før de flyttet hit.

Jens og Marthe Sophia fikk en sønn:

1. Niels, f.1780 i Svene, K 1794, d. mellom 1801-06, skredder. Han fikk i 1798 et dødfødt barn med piken Ingeborg Iversdtr.

Jens var ved SV, hadde i 1765 arbeidet 4 år som sprenger og bodde hos lensmann Rode. Seinere ble han «Einfahrer og Natfahrer». I 1805 var han ved skjerpingen ved Dronning Juliana Maria gruve og hadde ei lønn på 8 rd pr. bergmåned. Denne lønna mottok han nå «for levetid».

1783 ble det holdt auksjon over naboplassen Nordre Friskeplass (løkke 8) og han fikk kjøpt plassen i januar året etter for 230 rd. Han eide nå løkke 7 og 8, og disse ble ofte kalt «Kahnsplass». Ved branntakseringen i 1797 sto det på plassen et nytt 6-laftet våningshus med 6 vinduer, kakkelovn og skorstein under steintak, assurert for 60 rd. Bryggerhuset var 4-laftet og hadde skorstein og bordtak, assurert for 10 rd, og en 6-laftet låve og lade og et 4-laftet fjøs assurert for 30 rd.

Marthe Sophias mor, enke Anne Katrine Ridsting, hadde flyttet med dem fra Svene og døde her i 1795, 80 år gammel. Under FT-1801 bodde Andrea Pedersdtr. Ridsting på 14 år hos dem. Hun var niesen til Marthe Sophia og var vel tjenestejente.

Marthe Sophia døde i juni 1803, 54 år gammel, og Jens levde til april 1806. Før de flyttet hit skrev de gjensidig testamente i mars 1780 på gården Mojaren i Svene, det var bekreftet av klokker Thomas Andreas Ridsting og lensmann Johannes Kahn. Om de ikke hadde livsarvinger skulle den gjenlevende eie alt, men betale den andres arvinger 20 rd. Når begge var døde skulle alt deles likt mellom begges arvinger. Ved skifte etter Jens i 1806 ble alt solgt på auksjon og overskuddet ble på 158 rd. Det var verdier i boet, bla. pantsatte han i 1803 et halvt dusin sølv spiseskjeer, ½ dusin teskjeer og 1 «Sølv Laagt SteenKruus». Sønnen Niels er ikke nevnt så han er nok død før dette. Niesen Andrea som bodde hos dem overtok tantens klær som var verdt 11 rd.

Begge plassene ble solgt ved auksjonen i april 1806. Høyeste bud fikk Amund Hovbrender på vegne av sorenskriver Niels Cornelius Bonnevie. Budet var på 480 rd. Bonnevie kjøpte også Skaareplassen (løkke 6A) i 1810 og de tre løkkene ble nå Skriverplassen, mer under.

Nordre Friskeplass – løkke 8

Eiere:

	Ole Siulsen Bæver	1753 – 1765	Anders Nubberud/Stengelsrud
– 1746	Siul Olsen Bæver	1765 – 1784	Hans Olsen Frisch
1746 – 1749	Hans Larsen Bæver	1784 – 1788	Anthoni Olsen Frisch
1749 – 1752	Anders Stenersen/Stengelsrud	1788 – 1810	Jens Møller Kahn
1752 – 1753	Ingebreth Thoresen Bing	1810 –	Niels C. Bonnevie

«Nordre Friske-Plads» er den søndre av tre plasser som seinere ble Skriverplassen. Plassen lå på begge sider av hovedveien og grenset til Vigersløvplassen og Pikkerplassen i sør, Lågen i vest og i øst til «Sølvverkets Skov og Udmark». Husa sto mellom Lågen og hovedveien. Grunnleia til Bæver gård var satt til 48 sk årlig.

Den første eieren vi vet om er Ole Siulsen Bæver, det er nevnt i 1754 at det er han som rydda plassen. Han er samtidig nevnt som rydningsmann til løkka på nordsida (nr. 7). Løkke 6 kan også ha hørt til Ole, og da er Lars Olsen Bæver på løkke 7 og Kari Olsdatter Bæver på løkke 6 mulige barn til Ole. Ole står i SV-manntallet for 1711, født i Kongsberg, 70 år gammel. Han hadde arbeidet 13 år som junge, 2 år som sprenger og 13 år som hauer. I 1715 er det tinglyst at Ole har ei gjeld på 1 rd og 22 sk, men han nevnes også som død.

Sønnen Siul Olsen Bæver, f. ca 1675-80, overtok plassen. Han ble gift i august 1711 med Marthe Jensdtr. ca 1687-1736.

Siul og Marthe fikk bla. disse barna:

1. Cathrine Maria, f.1711, d. liten.
2. Cathrine Maria, f.1714, skifte 1765, gm. Lars Olsen Qværnaasen. Hadde seks barn og bodde på plassen Solberg Myhren.
3. Ingeborg Maria, f.1716, gm. Torchel Siulsen Teigen, se Vigersløv (løkke 9).
4. Ole, f.1718, d. liten.
5. Jens, f.1719, d. før 1738.
6. Mari, f.1725, d. før 1738
7. Ole, 1729-1769, K 1730, g.1754 m. Anne Margrethe Jørgensdtr., enke etter Peder Olsen Døl. Dette er nok den Ole Siulsen Bæver som falt ut av «Kirke-Taarn Gluggerne» i august 1769, selv om det står 42 år gml. Han var tårnveker og fikk 3 små klokker fri i begravelsen. Hadde 5 barn. Anne 2.gg.1774 m. em. Torger Pedersen Haabye
8. Anders, f.1732, d. liten.

Siul startet som 13-åring i gruva og det er vel han som ifølge SV-manntallet fra 1732 er 57 år og født på Bæver. Han hadde arbeidet 44 år som hauer, var nå knekt i Haus Gabel gruve, gift, hadde fem barn og eget hus på Bæver. I august 1736 døde kona Marthe, 49 år gammel. Det ble holdt skifte i 1738. De to umyndige barna, Ole og Ingeborg, arvet vel 9 rd som ble stående i plassen. På sommeren 1739 var han gift med Anne Hansdtr. fra Vigersløvplassen (løkke 9), bekreftet i skifte etter hennes far.

Siul og Anne hadde bla. disse barna:

1. Martha Helena, 1738-1741.
2. Martha Helena, 1741-1742.
3. Sivert, 1747-1781, ug. bodde hos moren.
4. Ole, 1750-1788, K 1768, SA, g.1782 m. Karen Paulsdtr. Jørgensen, f.1756, datter til Povel Jørgensen og Kristine Pedersdtr. To barn, bodde på Dyrmyhr. Karen 2.gg. 1790 m. em. Ole Andersen Grytte.
5. Anders, 1743-1783, SA, ug. bodde hos moren.
6. Marthe Helene, f.1755.

Siul opprettet i 1746 en skriftlig kontrakt med Hans Larsen Bæver om salg av plassen. Prisen var 130 rd, og da alt var oppgjort utstedte Siul skjøtet og tinglyste salget i 1749. Familien flyttet til Hovenga som ligger rett over grensa til Svene, og Siul fikk skjøte på plassen i 1757. Han døde på Hovenga i 1762 og det står at han var 94 år, men det

er nok noe høyt. Kona Anne og barna flyttet til byen og i 1782 kjøpte hun sammen med sønnene Ole og Anders et hus på Eikermoen. Anne døde 1788, 85 år gml. ant. ti år for høyt.

Hans Larsen Bæver var f.1721 og sønn på Lille Bæver (løkke 14-15). Han giftet seg 1743 med Karen Hansdtr. Pop. f.1722. Hun var søster til Anna Poppe på Pikkerplassen, løkke 10.

Hans og Karen fikk disse barna:

1. Hans, 1743-1744
2. Hans Christian, f.d.1745.
3. Ole, f.1746, levde ved farens skifte i 1757. Også nevnt med navnet Schaar.
4. Christian, 1748-1749.
5. Hans Christian, f.d.1750.
6. Martha Carina, 1751-1752.
7. Martha Carina, f.d.1753.
8. Martha Dorthea, f.1754.
9. Dorthe Margrethe, 1756-65.
10. Elen, f.1757, K1774.

Hans var SA og i 1732 var han vaskejunge i Haus Gabel Gruve. I 1749 solgte Hans et jordstykke i øst mot Sølvverkets skog til Frodeplass (løkke 5), og handelen står nevnt der. I desember samme året solgte han plassen videre til Anders Stenersen på Stengelsrud for 130 rd. Hans kjøpte et hus på Schwabemoen av svogeren Niels Pedersen Krillaas (løkke 10) i 1755. Kjøpesummen var 99 rd og Hans overtok en obligasjon som Niels hadde gitt deres felles svigermor, nå pålydende 35 rd. Hans døde i mai 1757, «faldt sig til døde i Sextus nr.2 ved Vindoren» og fikk alle klokker fri i begravelsen. Han er nå kalt Schaar. Karen giftet seg igjen på høsten 1758 med SA Hans Olsen Halland/Hadeland. Hun døde i januar 1764, det står 48 år gml., men det er noen år for høyt. Hans flyttet da til svogeren på Pikkerplassen og giftet seg antagelig med ei Inger Olsdtr. som det er skifte etter i 1794.

Anders Stenersen bodde ikke her, og han må ha solgt etter kort tid, for i juni 1753 kom plassen ut på auksjon. Den ble solgt av boet til avdøde Ingebreth Thoresen Bing. Ingebreth omkom i gruva året før. Han var 60 år gammel og hadde «Smaae Kloker fri». Tilslaget på auksjonen fikk forrige eier, nå kalt Anders Nubberud fra Stengelsrud. Han hadde vel penger til gode i boet. Prisen var den samme 130 rd. Ingebreth og familien kom til Kongsberg i 1744 med presteattest fra presten i Tolga. Han var fra gården Bing i Tolga, Os i Østerdalen. Seinere er det Røraas som er oppgitt som fødested. Han var gift med Gunhild Olsdtr. Hun flyttet til datteren Anne Kirstine.

Vi antar at Ingebreth og Gunhild hadde disse barna:

1. Lars Ingebrethsen Bing, f.ca.1734 oppgir at han er f. på Røros, g.1752 m. Karen Malene Enersdtr., fikk 9 barn og bodde bl.a. på Sandsværmoen.
2. Thore, f.1737 på Tolga.
3. Anne Kirstine Ingebrethsdtr. Bing, 1738-1790, f. på Tolga, 1.gg.1762 m. Mogens Marcusen Gjermstad, 2.gg.1765 m. Svend Christophersen Busch, 7 barn. Bodde noen år i Skoger, men seinere ved «Sellik Bomen» på Sandsværmoen.
4. Hallsten, f.1741 på Tolga.
5. Berthe Helene, f.1745.

Anders Nubberud solgte plassen rett før han døde til Hans Olsen Frisch i februar 1765 for 140 rd. Hans måtte etter hvert låne penger av naboen Kahn og var også «skyldig Høyædle og Velbaarne hr. EtatsRaad og MyntDirectør Knoph i Kiøbenhavn i mod Pant i sin Eiendom - Capital 200 Rd.»

Hans var eier under den store oppmålingsforretningen i 1769:

«fra Nore til Søre var af Længde	243 allen
fra øster til vester udi den Nordre Ende var Bredden	18 allen
og fra øster til væster udi Nordre Ende var Bredden til LaugElven	121 allen
Nok blev oppmaalt Een Indheigning paa østre Siide af Veien som tilhører denne Platz hvilke udi Bredder paa Væstre Ende var	243 allen
150 allen fra Væstre Ende var Bredden	126 allen
fra Væstre til øster var Længden	335 allen
fra Søer til Nord er paa den østre Ende Bredden	110 allen»

Husa sto på den delen som lå mellom veien og Lågen og nordafor husa på Vigersløvplassen. Et lite sekslaftet stuehus besto av ei stue med kakkelovn og et kjøkken med skorstein og kjeller under. Det var to uthus, det ene var en sekslaftet «Bygning indrettet som Love, Lade og Koestald», og et lite «Fiirelaftet Fohrrhuus og Bryggerhuus». Stua hadde en branntakst på 20 spesiedaler og låven på 10 rd. Et «Veedskiul af Jorda bindingsværk» og förhuset var ikke tatt med, så det var vel ikke rare greiene og jorda var ikke oppdyrket.

Hans Olsen Frisch, f.1729, var eldste sønn på Friskeplassen (løkke 13). Han giftet seg i 1751 med Lisbeth Lorentzdr. Albeck, f.1725 i Årdal, Sogn, datter til Lorentz Diderichsen Albeck og Ildrid Olsdr. De var fra Røros, men Lorentz arbeidet ved Kobberverket i Årdal før de kom til Kongsberg.

Hans og Lisbet fikk disse barna:

1. Inger, f.d.1751, ble 3 mnd.
2. Lorentz Albeck, 1752-1758.
3. Inger, 1754-1813, K 1769. Fikk sønnen Johannes i 1777 som døde bare 20 uker

gml. Far var «Gift Mand» Niels Larsen Lønfeldt fra Hitterdal. Inger g.1782 m. SA Hans Andersen Aaserud, f.1758, bodde i 1801 på Sandsværmoen, hadde fem barn. Hans fikk pensjon av SV i 1805, og Inger var enka da hun døde.

4. Anna, 1756-1757.
5. Marthe Christine, K 1773 (antagelig).
6. Anna, 1758-1759, d. av krillen.
7. Anna Malene/ Madgalena, f.1760, K 1775. Var tjenestejente hos onkelen på Søndre Friskeplassen og i 1780 hos Ellis Lia, g.1787 m. soldat Ole Siulsen Bagstevold, fra Sandsvær.
8. Lorentz, 1762-1764, d. av kopperne.
9. Lorentz, 1767-1840, K 1782, 1.gg.1792 m. Margrethe Hansen Braaten, 2.gg.1800 m. Anne Pedersdtr. Hovde (se Friskeplass løkke 13).

Av de åtte barna vokste bare tre opp, «Krillen og Kopperne» tok mange barn i disse åra. Hans begynte i gruva som 10-åring og i 1765 arbeidet han som sprenger. Han døde i juni 1783 og det ble holdt skifte samme året. Boet hadde en inntekt på 251 rd og utgifter på 244. Av dette var gjeld til naboen Jens Kahn vel 177 rd. Jorda var nå «deels dyrket og deels udyrket, alt med Trægiærde indhægnet». Jordbruket begrenset seg ofte til det aller nødvendigste.

Bror til Hans, Antønnes, som overtok farsplassen (løkke 13), ble formynder for barna og ordnet med boet. Taksten på plassen var 160 rd og ved auksjonen i juli 1783 kom det ingen bud, men Antønnes fikk solgt den ut på vinteren til Jens Møller Kahn for 230 rd. Jens hadde Sunneplassen på nordsiden (løkke 7). De to plassene ble nå slått sammen og kalt Kahnplass.

Jens Møller Kahn hadde begge plassene til han døde. De ble solgt under ett ved en auksjon i april 1806. Med høyeste bud på 480 rd fikk Amund Hovbrender på vegne av sorenskriver Niels Cornelius Bonnevie kjøpt eiendommene. Sorenskriver Bonnevie kjøpte også Skaareplassen (løkke 6A) i 1810 og de tre løkkene ble til Skriverplassen, se mer under.

Skriverplassen – løkke 6 – 7 – 8

Gml. G.nr. 923 – H.nr. 8261-1

Bævergrendveien 326

Eiere:

1810 – 1838	Niels Cornelius Bonnevie	1880 – 1888	Ole Gulbrandsen Lande
1838 – 1842	Fredrik Meyn	1888 – 1900	enka Anne Andresdtr. Gjørle
1842 – 1843	Peder Grimlund, J. Chr. Berg,	1900 – 1913	Marit Andresdtr. Gjørle
	Jens P. Grønn	1913 – 1935	Ole Nielsen Gjørle
1843 – 1857	Peder Grimlund	1935 – 1974	Borghild Spiten
1857 – 1865	Carl Johan Horn	1974 – 1990	Hermud Spiten
1865 – 1876	Gullik Gulliksen Garder/Spiten	1990	Iver Spiten
1876 – 1880	Ole Gulliksen Garder /Spiten		

Sorenskriver Niels Cornelius Bonnevie var nå eier av de tre plassene, Nordre Friskeplass (løkke 8), Sunneplass (løkke 7) og Skaareplassen (løkke 6A). Den årlige leia ble nå for hele eiendommen 1 sp og 16 sk. Stedet ble vel fra nå benyttet som «landsted». Bonnevie bygde nye hus på eiendommen og i 1819 hadde hovedhuset en branntakst på 180 sp, et uthus med takst 40 sp og to uthus på 10 sp hver. Bonnevie hadde plassen til han døde og dødsboet solgte den på auksjon i mars 1838. Stedet var ikke lett å selge, men oberstløytnant og «Ridder» Fredrik Meyn ga et bud under hånden og fikk tilslaget ved 5. gangs auksjon for 510 sp.

Ved FT-1840 bor Christen Paulsen fra Waalen på Eiker med familien her. Kona Gunhild Olsdtr. var fra Kongsberg. De ble gift på Eiker i 1835 mens Christen var soldat.

Skriverplassen.

Christen og Gunhild hadde bla. disse barna:

1. Paal, f.1835 på Eiker.
2. Martine, f.1838 på Kongsberg.
3. Berthe Oline, f.1841 på Eiker.
4. Ole, f.1844 på Fiskum, tvilling.
5. Anne Marie, f.1844 på Fiskum, tvilling.

Christen var husmann på Hoen-eie da eldstemann ble

født, kom hit før barn nummer to ble født. Mens de bodde her var Christen dagarbeider ved Gottes Hülfe in der Not gruve. De flyttet før september 1842 for da bodde de på Kleven under Rud på Eiker. Tvillingene er døpt på Fiskum og Christen var da husmann under Lundteigen. I 1841 kom Gullik Nirisen Garder hit fra Flesberg med familien. Gullik og sønnene Niri og Ole arbeidet ved Våpenfabrikken. De bodde her til Gullik kjøpte løkke 46 i Spitegrenda i 1850 og familien er omtalt der. Sønnene Gullik og Ole ble seinere eiere her.

Meyn forlangte auksjon over plassen i juni 1842 på grunn av hans forestående avreise fra byen. Kjøperen kunne utstede en obligasjon på 400 sp som han kunne vente en henstand i minst 2 år på. Det overskytende kunne betales over 6 år med en sjettedel hvert år, med første avdrag om et år. Stående avling skulle følge med. Forvalter Peder Grimlund fikk tilslaget på 1010 sp. I august kom en anmerkning som fortalte at Peder eide den sammen med kjøpmann Jens Pedersen Grønn og underfogd Johan Fredrik Berg. De hadde alt tatt plassen i bruk og ville at plassen heretter skulle ha navnet «Vennerslyst». Kjøpet ble godkjent. Alle tre drev med eiendomshandel på Kongsberg.

I mai året etter overtok Peder kjøpmann Grønn sin tredjedel i plassen. Summen 350 sp dekket en tredjedel av gjelda. I november samme året vil også underfogd Berg ut av eierskapet. Prisen blir nå satt til 400 sp, og Peder var nå eier av plassen.

Peder Grimlund var arsenalforvalter ved Akershus festning i Christiania da han solgte i september 1857. Han drev med eiendomshandel i Kongsberg i mange år, i grenda hadde han bla. løkke 26. Kjøper var kjøpmann Carl Johan Horn. Prisen ble satt til 1150 sp og han skulle overta gjeld og betale 500 sp kontant. Handelsmann Jens Singdahlsen var Carl Johan Horns onkel og han ga Carl forskudd på arv, 1150 sp mot pant i plassen og føderåd på levetid, men hvis onkelen giftet seg igjen med sin fraskilte kone, Gunhild, måtte de revurdere avtalen. Carl Horn bodde aldri her.

Under FT-1865 bodde enke Anne Andersdtr Hugsted, 48 år på plassen (løkke 26), hun ble understøttet av fattigvesenet. Da kjøpmann Horn døde ble plassen solgt på auksjon i august 1865 av hans gjenlevende kone Josepha. Ingebreth Vigersløvplass kom først med et bud på 820 sp, men etter nye bud og overbud fikk Gullik Gulliksen Garder tilslaget på 1006 sp. Han skulle bl.a. overta gjelda. Gullik var sønn til Ole Garder nevnt over. Gullik hadde også hatt løkkene 18 og 51-54. Han kalte seg både Spiten og Garder.

Gullik (1838-1879) giftet seg med Berthe Olsdtr., f.1844 på Land. De var dissenterer og hverken bryllup etter barnedåper står i kirkeboka. Gullik meldte seg ut av statskirken i 1871 og ble medlem i «det af Gaardbruger Nils Paulson Bergeskou Stiftede Samfund paa Eger og Numedal».

Gullik og Berthe hadde disse barna i 1880:

1. Maren, f.1874.
2. Otto Gerhard, f.1875.
3. Gustav, f.1877.
4. Anna, f.1879.

Gullik var ansatt ved Våpenfabrikken, men da han flyttet til byen hadde han blitt handelsborger. De flyttet på våren 1875 og under FT-1875 var plassen ubebodd, men av forråd fantes $\frac{1}{4}$ tønne bygg, $\frac{1}{2}$ med havre og $\frac{3}{4}$ med poteter. Gullik kjøpte en gård i Hyttegata og de bodde der til Gullik døde i 1880. Huset gikk på auksjon og i 1885 leide enka Berthe og barna hus på Nymoens Torg. De kalte seg Garder.

Gullik hadde solgt plassen og skrevet kontrakt i mai 1875 med broren Ole Gulliksen Garder (se løkke 51-54). Ole ga 1500 sp, overtok gjelda og betalte kontant 850 sp. Det var vanskelige tider og Ole pådro seg etter hvert mer gjeld. Dette var kanskje grunnen til at han i 1880 bestemte seg for å selge og isteden overta plassen Landehagen under Hostvedt i Sandsvær fra broren Nils Gulliksen. Nils og familien emigrerte til Amerika samme året Ole overtok. Oles datter Hilda giftet seg på gården Hostvedt, men i 1910 hadde Hilda blitt enke og foreldrene bodde sammen med henne og barna på Hosvedt.

Kjøpekontrakten mellom brødrene Gullik og Ole ble først tinglyst da Ole solgte Skriverplassen i september 1880 til Ole Gulbrandsen fra Nedre Lande i Flesberg. Den gamle rettigheten «Ret til Hustømmer efter Udvisning for 12 s. pr. Tylt, Brendeved, Gjerdefang og Havnegang i Bæver Skov» gjaldt fremdeles. Kjøpesummen ble satt til 5.900 kroner og det fulgte med en del løsøre til en verdi av 900 kroner. Årets avling som Ole hadde innhøstet fulgte med, unntatt var potetene. Av løsøre som fulgte med var: «1 Tylt – 7 Stokker Tømmer beliggende på Vennerslyst, 1 Tylt liggende i Skogen, en Del huggen Brendeved, en Del i Havnehagen oplagde Muldjord, et stort Vingeboard, 6 Stoler af de beste, 1 laasfeldig Dragkiste, 1 Roskap i Kjøkken, Halvdelen i en Rulleharv, 12 par Kniver og Gafler, 6 Ølglass, 1 stor Melbak, nogle Melholker, nogle Blomsterpotter, 1 gl. Karjol, 1 Karjolsele med Bærepude og tilbehør».

Den nye eieren Ole Gulbrandsen, f.1822, ble gift i 1850 med Anne Andresdtr. Gjømle, f.1830. De bodde på Nedre Lande, men solgte gården og reiste i 1873 til Emporia i Kansas, USA. Etter noen år i Kansas returnerte de og kjøpte Skriverplassen. Bodde her noen år, men flyttet til Østre Lande som Annes far eide. Ole døde der i 1885. Anne ble sittende i uskiftet bo og fikk hjemmel på Skriverplassen under skiftet i 1888. De hadde ingen barn. To år etter arvet hun som odelsjente også foreldrene på Gjømle. Hun er siden husket som «Gjømle-enka».

Under FT-1885 var Marit Thorvaldsdtr. tjenestejente her og passet plassen. Søsteren Ingeborg som også var tjenestejente bodde der midlertidig og hjalp til. De var fra gården Nedre Buin i Lyngdal.

Anne Gjørnles søster Marit var gift med Nils Nilsson Livland og hadde seks barn. De bodde på Gjørnle og Nils døde der i 1879 bare 41 år gammel. Marit arvet søsteren Anne da hun døde på Gjørnle i 1900. Året etter overlot Marit gården Gjørnle til sønnen Anders og fikk selv føderåd. På Skriverplassen bodde det ingen i 1900. Sønnen Hellig bodde da på mellom Hugsted (g.nr. 8287-1). Marit og sønnen Ole flyttet før 1910 ned på Skriverplassen. Marit står som rentenist og sønnen er gårdsbestyrer. Ole overtok plassen fra moren i 1913 og betalte 5.000 kroner. Marit fikk slag og døde på sykehuset i desember 1922. Området rundt plassen ble i sin tid kalt Gjørnlemoen.

I Ole Gjørnles eiertid skjedde det lite i Skriverplassen. Det ble slutt med dyreholdet, og jordene grodde igjen. Han bodde aleine på 2 rom i den store hovedbygningen, og husa forfalt. I bryggerhuset leide predikanten Johan Ramfoss, f.1860, hus. Han var fra Modum og enkemann da han kom hit, antagelig omkring 1913. Kona hans het Anna Hansen, f.1872, hun døde i 1912. Sammen med ham bodde sønnene Godtfred, f.1899 og Albert, f.1904. Albert omkom ved en vådeskuddulykke i 1922 på 18-års dagen sin, i det han skulle ut i båt på andejakt. Johan Ramfoss reiste altså rundt som predikant i perioder, men ellers var han løsarbeider og tok på seg grøftegraving o.l. Han bodde her til eiendommen ble solgt i 1935. Ole Gjørnle solgte da til Borghild Spiten fra Kongsberg. Sjøl flyttet han til Flesberg og levde der til i 1959.

Skriverplassen var Borghild Spitens særeie. Borghild f. Teigen, f.1902, og mannen Petter Spiten, f.1895, var meget driftige folk. Han var kjøpmann på Kongsberg, men var svært interessert i jord og skog. Han fikk Turid og Hans Løken hit fra Søndre Hugsted (8287-1) som gårdsfolk i 1936, og det ble kjøpt besetning. Jordveien ble dyrket opp igjen og hovedbygningen restaurert. Spiten leide også bort hovedbygningen i perioder, bl.a. bodde Gjermund Teigen, f.1908, her som nygift et års tid i 1938-39. Han var g.m. Lilly Løvgren, f.1912. Samtidig bodde Ågot Reiersen, f.1896, her i 2. etasje. Hun var nylig blitt enke. Før det bodde politibetjent Konrad Jachwitz her med familien sin, kona Thora og hennes datter Mary, f.1924 og dattera Åse, f.1934. I 1940 ble de gamle uthusene og bryggerhuset revet og det ble bygd ny, stor uthusbygning. Forpakterbolig med en stor og en mindre leilighet ble bygd i 1940, og stort, gildt stabbur i 1942. Turid og Hans Løken ble gamle og utslitte, og de ga seg med gårdsarbeidet i 1945.

Ny forpakter ble Albert Fossen, f.1917, fra Ø. Sandsvær. Han var g.m. Ingeborg Lande, også fra Sandsvær. De ble der i 2 år i første

Skriverplassen, slutten av 1930-åra.

omgang, var borte i 2 år, og var så i Skriverplassen fra 1948 til 1950. De hadde 2 døtre, Gjertrud, f.1936, g.m. Magne Olafsen, bor i Svelvik og Wenche, f.1946, har vært g., bor i Kongsberg. De dro herfra til Skoger, og siden til Sande hvor Albert var skogsarbeider ved Selvik Bruk like til han ble uføretrygdet i 1978. De flyttet til Kongsberg, hvor Ingeborg døde i 1988 og Albert i 2000. Samtidig med Fossen bodde Harald Søia, 1904-1967, og kona Lilly f. Stablum, 1911-1978, i 2. etg. i forpakterboligen. De kom hit som nygifte i 1943 og ble her til i 1947, da flyttet de til Korpemoen. Lilly Søia var søster til Karin Spiten. Harald Søia var lokomotivpusser.

De fikk seinere 2 døtre:

1. Anne, f.1949, g.m. Kåre Hjalland, bor i Svene.
2. Kristin, f.1954, g.m. Hans Petter Barkost, bor på Kongsberg.

Neste beboer Olav Tuko, f.1923 i Lyngdal, var blitt g.1945 m. Oddveig Løkka, f.1924, fra Svene. De overtok denne leiligheten. De hadde da bodd et par år i Rollag. Olav arbeidet som stasjonsbetjent på Kongsberg. De fikk dattera Aud, f.1947, mens de bodde her, og siden sønnen Ove, f.1957. De flyttet herfra i 1953 og kjøpte Søre Sønste Garder i Svene. To år, 1947-1948, var det Kåre Børresen, f.1910 og kona Esther, f.1915, som sto for gårdsdrifta. De kom fra Solbergelva.

Ester og Kåre Børresen hadde disse barna:

1. Anne Karin, f.1937, g.m. Helge Haukjem, bor i Drammen.
2. Børre, f.1938, g.m. Tove Bye Andersen, bor i Drammen.
3. Per Erik, f.1948, bor i Bergen.

Fra Skriverplassen flyttet de til Rollag hvor de forpaktet gården Bjørndalen, og slo seg til i Rollag for godt. Etter at Albert Fossen reiste i 1950 kom Thor, 1918-2006, og Borghild Kasin, 1919-2011, hit som gårdsfolk. Han var fra Heddal og hun fra Bø. De var her til i 1952. De reiste til Slagen, men kom tilbake til Kongsberg i 1957. Thor begynte som bygningsarbeider og de bygde seg hus ute i Kampestad.

De neste som kom hit som forpaktere var Gunda og Karl Meyer Jensen. De kom fra Hallingdal hvor de til da hadde drevet med forpaktning og Karl med tømmerdrift og vei- og anleggsarbeid. Sønnen Sverre forteller: «Far hadde sett på gården om vinteren, og det var flate, fine jorder, men det viste seg å være mye svaberg og skrinns jord. Det gikk greit fordi Spiten hadde mange løkker og hager i byen, bla. på Lågalandet som ble slått og kjørt hjem til Skriverplassen. Vi fødte 6-8 kuer, noen sauer og hest, en stund to. Vi var ganske imponert over den gamle staselige hovedbygningen, det nybygde stabburet i telemarkstil, låvebygning og forpakterboligen som var ganske nybygd. Vi kunne hogge og kjøre tømmer og ved i skogen om vinteren. Vi fikk opplæring på saga

som hørte til og kunne bruke den. Kornet kjørte vi til Mølla om vinteren og fikk malt, alt foregikk selvfølgelig med hest. Mora vår dro også på torvet for å selge grønnsaker og andre gårdsprodukter. Det ble likevel for lite inntekter av gårdsdrifta, så det ble med 2 års drift. Vi flytta opp til Breilia og er sannsynligvis de siste som bodde der. I 1956 kjøpte far og mor tomt lenger ned i grenda av Ingeborg Gravningsmyhr og bygde hus der». Familien er omtalt der (H.nr.8235-9).

Martin Fossen, f.1927, kom hit som leieboer, og med seg hadde han Ragnhild Dølplass. De kom hit omkring 1960. Martin gjorde det meste av gårdsarbeidet mens han bodde her, for dagbetaling. Han døde i 1967.

Etter det har det ikke vært forpaktere eller gårdsarbeider her. Jorda har blitt drevet av Spiten-familien, til dels med noe leid hjelp. Det ble også innredet en liten «hybel» i uthuset. Her bodde Thorstein Lauvli et par års tid. Han også hjalp til med gårdsarbeid og hestestell.

I 1960 kom Agnar Selstad, f.1931, og familien hans. Han var opprinnelig fra Askvoll i Sogn og var verksmester ved Spiten Bil A/S. Kona, Gunvor, f.1934, var fra Sigdal.

Gunvor og Agnar hadde 3 sønner:

1. Idar, f.1955.
2. Roar, f.1957.
3. Arild, f.1959.

De bodde her til 1966, kjøpte hus på Gamleveien. Nils Halland, f.1925, fra Dagali, g.m. Helbjørg Pettersen, f.1936, fra Solør, flyttet hit i 1967. De hadde leid hus i Øvre Hugsted før de kom hit. Nils Halland arbeidet på Kongsberg Dampsag A/S. Helbjørg hadde dattera Britt Beate fra før, og sammen fikk de to døtre, så rekkefølgen ble slik:

1. Britt Beate, f.1961.
2. Gunn, f.1966.
3. Anita, f.1977.

Halland-familien bodde her til i 1980, da kjøpte de hus på Gamleveien. Borghild og Petter bodde i Skriverplassen stort sett bare om somrene. Han hadde sin byggevare- og rørleggerforretning å passe.

Borghild og Petter hadde disse barna:

1. Asmund, f.1924, g.m. Agnes Johansen fra Notodden, har ei datter. Ekteskapet oppløst. Drev bilforretning på Notodden og flyttet seinere til Haug på Tjøme hvor han bl.a. drev hesteoppdrett. Flyttet i 90-åra tilbake til Kongsberg.
2. Hermod, f.1926, g.1948 m. Karin Stablum, 1927-2003, se neste eier.

3. Ingjerd, 1928–2013, g.m. Øyvind Mathisen fra Odda, bodde i Oslo, har 5 barn.
4. Toril, 1930–1996, g.m. Egil Gløtta fra Lillestrøm, bodde i Oslo, har 2 sønner.

Borghild og Petter kjøpte også Larsplassen i 1938 og Søre Hugsted i 1960. De satt med eiendommene til 1974, da overtok sønnen Hermod Skriverplassen, Ingjerd Larsplassen og Toril Søre Hugsted, mesteparten av skogen ble lagt inntil Skriverplassen. Petter døde i 1977 og Borghild i 2004, 102 år gammel.

Hermod og Karin Spiten bosatte seg her. De restaurerte og bygde på hovedbygningen i 1976. Hermod drev som bilforhandler i mange år og er med i Spiten Eiendom A/S som eier bygårder i Kongsberg.

Karin og Hermod har disse barna:

1. Petter, f.1948, g.m. Eli Dale, har sønn og datter. Petter driver som bilforhandler på Kongsberg – BilSpiten A/S.
2. Øyvind, f.1952, g.m. Elin Hanheide, har sønn og datter. Ekteskapet oppløst. Bodde på Kongsberg og drev i bilbransjen. Flyttet til Son.
3. Inger, f.1956, g.m. Terje Saatvedt, 1956-1993, har sønn og datter. Seinere samboer m. Morten Hardangen, har to sønner. Samboerskapet oppløst.
4. Iver, f.1965, g.1992 m. Hege Hostvedt, f.1967, se neste eier.

Hermod Spiten drev i flere år med oppdrett og trening av travhester, både varmblods og kaldblods. Det har i perioder vært opptil 12-15 hester i stallene her. Etter Hermod overtok har det ikke vært leieboere på gården, bortsett fra foran nevnte Nils Halland, og så bodde Håkon Jensen fra Kongsberg her som pensjonist noen år og hjalp til noe med hestestellet. Eiendommen ble overdratt til sønnen Iver i 1990, men Hermod drev fortsatt med travhester her til bort imot 2010. Det er hester på gården nå også, men nå er det avl det dreier seg om. Iver og Hege har bodd her siden i 1988 da føderådsbygningen ble restaurert. Garasjer ble bygd i 1996.

Hege og Iver har disse barna:

1. Nicolay f. 1990, samboer m. Ida Marena Bråthen, f.1988.
2. Sebastian, f.1993.
3. Marte, f.1996,

Iver drev gatekjøkkenvirksomhet og prøvde seg også som bilforhandler, men virksomheten er nå i hovedsak eiendomsutvikling. Det ble i 2014 oppført et bygg på gården, spesialbygd for oppdrett av kylling til slakt, med kapasitet på 24000 kyllinger pr. innsett. Dette er det sønnen Nicolay som står for. Nicolay og Ida Marena bor på gården. De har datteren Mie Sofie f. 2015.

NORDRE BÆVERPlass / FRODEPlass (Løkke 5)

Eiere:

- 1717	Hans Froersen	- 1779	Hans Hansen Froersen
1717 - 1719	enka Kari Olsdtr. Bæver	1779 - 1795	enka Mari Larsdtr.
1719 -	enka og Ole Tronsen Mann	1795 - 1809	Frode Hansen Froersen

Plassens nærmeste naboer er Lindteigen på nordre side og Skriverplassen på søndre. Den strakk seg ned til hovedveien og Sølvverkets skog og utmark lå på østre side. Årlig leie til Bæver gård var 1 rd.

Den første eieren vi sikkert vet om er Hans Froersen. I 1750 oppga sønnen Hans at det var faren som hadde ryddet plassen. Etternavnet ble også skrevet som Frosen, Forsen og Froesen. Kona Kari Olsdtr. Bæver kan være søster til naboene Lars Olsen Bæver (løkke 7) og Siul Olsen Bæver (løkke 8). Hans og Kari giftet seg november 1711, hun var født ca 1690. Disse løkkene kan ha vært en plass fra begynnelsen av.

De fikk disse barna:

1. Eli/Ellene/Helene, f.1712, bodde hos broren Fredrich i 1740-åra, tjenestejente på Nordre Spiten i 1743.
2. Kari, f. ca 1713, levde ved morens skifte i 1739.
3. Fredrich, 1714-1764, 1.gg.1738 m. Johanne/Ane Andersdtr. Stengelsrud, hadde 8 barn. 2.gg.1765 med enke Kiersten Pedersdtr. Østby (løkke 18). Bodde først på Eikedokk på Stengelsrud, men flytta til Mogen i Svene. Sønnen Hans på løkke 65.
4. Hans, 1717-1779, g.1737 m. Maren Larsdtr. Hugsted (løkke 29-30). De overtok.

Sønnen Hans oppga en gang at faren hadde vært soldat. Kanskje er det grunnen til at vi ikke finner ham død i Kongsberg. En mulig bror til Hans er Torkil Froersen, født på Eiker og 46 år i 1729. Han hadde da arbeidet 15 år i Sølvverket som hauer og hadde også vært soldat. Han giftet seg på Kongsberg i august 1721 med Martea Olsdtr.

Hans døde før 1719, for da giftet Kari seg i desember for andre gang med enkemann Ole Tronsen Mann fra Bæver. De bodde her, men sønnen Hans Hansen Froersen fra første ekteskap overtok etter hvert plassen. Ole hadde naboplassen løkke 6, og de bodde der i 1739 da Kari døde, mer om familien der.

Hans ble g.1737 m. Maren Larsdtr. f.1719 i Hugsted (løkke 29-30) og datter til Lars Gulbrandsen Vedhogsted og Anne Jørgensdtr.

Hans og Maren fikk disse barna:

1. Ane Malene, f.1738, d. liten.
2. Hans, 1739-1748.
3. Lars, 1741-1801, g.1769 i Svene m. Johanna Sørensdtr. Røgeberg (løkke 7). De hadde først en plass i Hugsted (løkke 28) og kjøpte seinere Bæverplassen (løkke 17).
4. Kari, d.1806, 62 år gammel, g.1768 m. Fredrich Christian Buch, bodde på Nordre Spiten (løkke 18).
5. Ane Malene, f.d.1745.
6. Anne Malene, d.1748, 1 ½ år gammel.
7. Inger Malene, f.1747, ant. d. liten.
8. Hans, 1749-1801, g.1775 i Hedenstad kirke m. Berthe Marie Nielsdtr. Hostvedt, se mer på Finnebraaten (løkke 1).
9. Ole, 1751-1752. 1 år gammel.
10. Frode, 1754-1820, K 1768, 1.gg.1774 m. Else Cathrine Sørensdtr. Røgeberg (løkke 7), 2.gg.1817 m. Birthe Olsdtr. Lindteigen (løkke 4). Han overtok.

Av Hans og Marens 10 barn, var det bare fire som vokste opp. Det forteller oss litt om hvor harde tidene var. Sønnene Lars og Frode ble gift med to søstre. Hans startet i gruva som 9-10 åring. I 1732 var han sjaktjunge i Christianus Sextus gruve, i 1765 hadde han steget til overstiger med 40 års erfaring.

I 1759 kjøpte Hans et jordstykke av Lars Olsen på Lindteigen til 88 rd, som lå på nordsida av Lindteigen. Den årlige leia ble satt til 56 sk. Året 1767 ble det foretatt en branntakst på plassen: «Vaanhuis – 125 rd, Heste og Koestald samt Løe og Lade 20 rd, og VedSkiul 5 rd». Ved branntaksten i 1787 er det mer utfyllende om bygningene: «Vaanhuis – 10 lafted under SteenTag, 7 fag Vinduer, 2 Kakkellovner. Løe og Lade – 8 laftet, Hestestald – 4 laftet, Koestald – 4 laftet, alt under BordTag. Samt en Takke med Bord». Dette ble assurert for 130 rd. Våningshuset var stort etter forholda i grenda.

Da enkefru og «Frue Cancellie Raadinde» Schwabe døde ble det holdt offentlig auksjon over plassen Finnebraaten (løkke 1) i 1762. Hun og mannen hadde vært bygslere på Bæver gård. Taksten var på 100 rd, men etter flere bud og overbud ble prisen 141 rd og 48 sk. Sr. Zimmerman fikk tilslaget, men det viste seg at hans bud var for overstiger Hans Hansen Froersen på Frodeplass. Hans mottok auksjonsskjøtet i desember 1762. Husa var gamle og forfalne. Innhegningen som besto av noe steingjerde og noe tregjerde var ikke i bedre forfatning. Hans benyttet jorda og satte husa i stand. Sønnen Hans kjøpte Finnebraaten av moren i 1790, men han og familien flyttet antagelig dit da de giftet seg i 1775.

Ved oppmålingen i 1769 ble det oppgitt at et jordstykke på sørsida av Frodeplass var kjøpt av Hans Larsen Bæver. Det må ha skjedd før 1749 da Hans Bæver hadde

Nordre Friskeplass (løkke 8). Ved oppmålingsforretningen i 1769 var Hans tilstede og resultatet ble:

«fra Nord til Søer var Bredden	207 allen
fra Væster til øster var Længden	502 allen
da paa den Søer-væstre Ende Spidser Gierdet sig af indbemelt Længde	
60 allen Langs Veien fra Nord til Søer paa østre Ende	353 allen
hvor dette østre Steens Gierde gaar udi adskillige smaa bugte og synes at være indfløtt af Een Myhr Strax ved, eller nogen Skritt Ligge inden Steen Gierdet udi indheigningen».	

I 1772 og 1775 gikk tjenestejenta Maren Svendsdtr. Graaten fra Svene og drengen Thord Thoresen Løvtangen sammen til kirken og til «Herrens Bord». Thord var sønn av Thore Olsen Løvtangen på Bæver gård. I 1770- åra solgte Hans et stykke på nord-sida til Jens Olsen Lia. Dette ble løkke 5B og plassen Gaasevolden. Kan ikke finne at denne handelen er tinglyst, men dette må være det jordstykke som Hans kjøpte fra Lindteigen i 1759.

På våren 1772 ble Hans og sønnen Lars stevnet for retten. De var anklaget for slagsmål og overfall på Kittel Andersen Molia i huset til Hans Stengelsrud. Det ble ført mange vitner, flere kjørselmenn fra Flesberg og arbeidere på vei hjem fra gruva. Blant dem var flere av naboeene på Bæver. Hans og Lars hadde Prokurator Wigersløv til å legge fram saken og benekte klagens innhold da «Klageren er den som har givet Aarsag og anledning til den mellom dem kommende Dispute». En torsdag før påske hadde Kittil og Torval Sevaton Buin fra Flesberg levert kull til Smeltehytta, og på hjemveien stoppet de på Stengelsrud for å hvile hestene. Vitner fortalte at Hans var «noget beskjenket og ble vred og forbitret» og kalte Kittil en «Fæe-Hund» og slo til ham. Han beskylte Kittil for å være den som for 8-9 år siden hadde overfalt «et Kvindemenneske paa isen og ilde slaget same». Det utviklet seg til slagsmål, de «tomlede om paa gaarden» og Lars ble med for å forsvare faren. Vitner fortalte bla. at det ble «hug, slag og Klæderne var blodig», «blodet strømmet fra Ansiktet». Etter flere uker med avhør ble det avsagt dom i januar 1773. Retten mente ut fra vitneavhør at det ikke var et voldelig overfall, men måtte betraktes som et «Slagsmaal efter foregaaet MundKjeggel». Hans og Lars ble dømt til å betale «Slagsmaalsbøder» på 9 rd hver og 5 rd hver til «Actors Sallerie og Process Omkostninger». I tillegg ble det 4 rd i reise-penger til aktors vitner fra Flesberg. Pengene skulle betales innen 15 dager. Dette var nok en hard dom.

Hans døde i oktober 1779, 65 år gammel. Han var fortsatt i arbeid og Maren mottok en pensjon på 1 rd. Hun overtok boet. I 1785 døde «Blind Pige Ingeborg Halvorsdtr. Enderen fra Opdahl Annex under Rollag Sogn» hos Maren, hun var 74 år gammel. I oktober 1789 døde Niels Olsen Hovaldsrud på Frodeplass, ungkar og 25 år. Han ble gravlagt sammen med Peder Jensen Pickers datter. Det ser ut til at Maren hadde

flere under sin omsorg. Maren døde her i januar 1798, 90 år gammel. Sønnen Frode hadde kjøpt plassen av mora og søskna i 1795 for 450 rd. Han hadde tidligere rydda og satt opp hus på en plass mellom Lågen og hovedveien, der Roshaugen ligger i dag. Familien bodde der i ca 20 år. Denne solgte han i 1795 til enka Siri Knudsdr. Eiendommen kom ved Siris andre ekteskap under Gaasevolden, se mer der.

Det var på denne tida at plassen fikk navnet Frodeplass. Kona til Frode, Else Catrine var datter av Søren Christophersen Røgeberg som seinere kjøpte Sunneplass (løkke 7), se mer der.

Frode og Else Catrine hadde disse barna:

1. Hans, 1775-1779.
2. Anne Malene, 1777-1840, K 1790, g.1801 m. Johan Friedrich Jacobsen Stengelsrud, 1777-1848, også skrevet for Langei og Trollerud. Minst seks barn. Johan Friedrich var SA og ved nedleggelsen i 1805 var han borhauer i Norske Løve no. 2 sammen med svigerfar. Han fikk hauerlønn i 2 år. I 1823 bodde de på Stengelsrud og i 1837 på Langei i Svene. Det var skifte etter Anne Malene i 1840. Johan Friedrich ble pensjonist dette året og døde på Trollerud i 1848.
3. Maren/Mari, f.1780, K 1794, g.1801 m. SA og tømmermann, Lars Pedersen Korsbakken, 1764-1813. Minst fem barn og bodde på Korpemoen. Lars var skjerper i 1805 v/Ertz Engel Michael gruve og fikk 7 rd pr. bergmåned i lønn i 5 år.
4. Aled, 1782-1807, K 1796, Aled var sykelig og i 1803 søkte Frode om understøttelse for henne med attest fra dr. Peckel, hun hadde skade i begge øynene.
5. Hans, 1785-1854, K 1799. g.1810 m. Sidsel Margrethe Andreasdr. Bjørn, 1784-1864, K 1797, d. som fattiglem, «intet at skifte». De overtok søndre del av plassen i 1809 – se nedenfor.
6. Frode, 1788-1860, 1.gg.1814 m. Elen Maria Pedersdr. Dunserud, enke etter Lars Olsen Bakkestad, d.1839, 66 år gml. 2.gg.1840 m. Marthe Marie Olsdr. Myren. Frode overtok nordre del av plassen i 1809 – se nedenfor.
7. Søren, 1791-1792.

Frode var sølvverksarbeider og begynte som 10-åring. Han ble etter hvert sjaktstiger. Ved nedleggelsen i 1805 var han 51 år og arbeidet i Norske Løve no. 2 sammen med bla. sønnen Frode. Lønna på 6 rd 48 sk pr. bergmåned beholdt han i 5 år. I 1812 arbeidet han igjen i Norske Løve no. 2 og ble det året pensjonist 58 år og 2 mnd. gammel. Det ble nevnt at han eide 2 kyr.

På høsten 1784 mottok Frode en stevning fra Zacarias Hermandsen Møller. Frode ble anmeldt for ærekrenkelse, skjellsord og beskyldning og måtte møte for retten. De hadde sammen med flere andre vært på besøk hos Frodes bror Lars. Der hadde de

startet en krangel og Frode hadde bla. kalt Zacarias for «En Tyv og Skielm». Det ble ført flere vitner og Frode bekreftet beskyldningen. Noen uker etter kunne imidlertid advokaten meddele at saken var avgjort i minnelighet.

I 1805 hadde de ei tjenestejente som het Anne Marie Pedersdtr. Bikjen. Året 1809 delte han plassen mellom sønnene Hans og Frode. Hans fikk søndre del og halve havneløkka nr. 69 for 250 rd, og Frode nordre del og halve havneløkke nr. 69 for samme sum. Fra nå av var det to Frodeplasser.

Frode og Else Catrine bodde her til Else Catrine døde oktober 1815 av blodsprenge, 64 år gammel. Frode kjøpte nå Søndre Breili i 1816 og giftet seg for annen gang i august 1817 med Berthe Olsdtr. Lindteigen på 22 år (løkke 4). De flyttet til Søndre Breili, se videre under løkke 72.

Frodeplass – søndre del – løkke 5A

Gml. G.nr. 924 – H.nr. 8262-1

Bævergrendveien 346

Eiere:

1809 – 1830	Hans Frodesen Froersen	1865 – 1892	Ole Østensen Finnebraaten
1830 – 1839	Frode Frodesen Froersen	1892 – 1927	Karl Svendsen Luraas
1839 – 1848	Østen Olsen Finnebraaten	1927 – 1984	Herman Trollerud
1848 – 1855	Jens Thomasen	1984 – 2013	Knut Trollerud
1855 – 1865	Carl Horn	2013 –	Helle Trollerud

Frode Hansen Froersen hadde hele Frodeplass og i 1809 delte han plassen mellom sønnene Hans og Frode som nevnt over. Sønnen Hans overtok denne søndre delen, prisen var 250 rd inkludert halve løkke 69. Den årlige leia ble her 32 sk. Husa fordelte de slik: «Søndre Del – den Søndre nye Stuebygning samt den søndre Del af Laave og ladebygning, Fæhuset bruger vi fælles indtil videre».

Frodeplass.

Året etter i desember 1810 giftet Hans seg med Sidsel Margrethe Andreasdr. Bjørn. Sidsel losjerte i 1801 sammen med broren Hans Andreas på «Den Kongelige Bikjen Kullebund» hos kullebund-opseer Torger Gulbrandsen som var inngiftet familie. Hun var født 1784 og datter til smed Andreas Christiansen Bjørn og Christine Jensdr. Berggrav.

Hans og Sidsel Margrethe fikk disse barna:

1. Frode, f.d.1811, ble 7 dager gml.
2. Frode, f.d.1813.
3. Andreas, f.1814, K 1829. Han var dagarbeider, arbeidet ett år i Sandsvær, men ellers på Kongsberg.
4. Else Christine, d.1818, 1 ½ år gml.
5. Hans, 1819-1851, K 1834, løsarbeider, g.1848 m. Aslaug Gjermundsdr., f.1827 i Hjørdal, en sønn, hun 2.gg.1857 i Atrå m. Sigurd Olsen fra Vinje, bodde i Atrå, Tinn.
6. Else Kristine, 1821-1904, K 1837, g.1849 m Knud Ingebretsen Lia, 1818-1883. De overtok Nordre Biringsplass (løkke 11B), se mer der.
7. Frode, 1826-1911, K 1841. Bodde hjemme i 1844 og ved FT-1865 bor han i Sande i Vestfold. Han var husmann uten jord under gården Sjøl østre, g.1855 m. Maren Bolette Berntsdr. 1828-1910, og hadde tre barn. Frode kalte seg Hansen og arbeidet som hustømmermann.

Hans var sølvverksarbeider og i 1805 var han 20 år og ausslager ved Norske Løve gruve bla. sammen med svogeren Johan Stengelsrud. Han fikk lønn 3 rd 48 sk i et år. Seinere i 40-åra står han som dagarbeider og tømmermann.

Sidsel fikk i 1811 utbetalt 100 rd i arv etter foreldrene og bestefaren Cristian Andreas Bjørn. Pengene ble investert i flere løkker i Breilia. 1810 kjøpte Hans nedre Breili (løkke 70-71) av Niels Michelsen Nøgleberg for 96 rd. To år etter kjøpte han løkke 67 av enka Hellene Ingebretsdtr. for 180 rd. Han selger disse tre løkkene og halve løkke 69, som han eide fra før, til Halle Gulbrandsen Glædje (Glea) i 1818 for 158 rd. Han hadde et stort tap på salget. Se mer under løkkene.

Hans fikk etterhvert vanskeligheter med å klare det økonomiske og tok opp flere lån. I 1820 ga han bl.a. en obligasjon til Norges Bank på 100 sp med 1.pr. i plassen «med tilliggende Havneløkke og paastående Vaanings og Udhuuse. Ole Olsen Hugsted Cautionist og selvskyldner.» Taksten var da 205 sp. Seinere blir det mindre beløp til Kongsberg Overformynderi og Bycassen. I 1830 var det ingen vei tilbake og plassen ble lagt ut på auksjon. Broren Frode fikk tilslaget for 120 sp. Med i handelen var løkkene 59 og 60 som det ikke var tinglyst hjemmel på, de ble seinere kalt bare Bækkeløkken på grunn av en gjennomgående bekk, se mer under.

Da plassen ble solgt til Frode, flyttet Hans og familien til Eikermoen. I 1840 bodde Hans og Sidsel der alene, mens Hans arbeidet som tømmermann. Datteren Else var tjener i nabolaget hos Maren Nygaard og sønnen Hans var tjener hos herbergeier Christiansen. Fire år seinere leier Niels Aasen med kone og 3 ukonfirmerte barn hos dem. Hans døde i januar 1854, var 69 år gammel og fremdeles i arbeid. Sidsel døde i mars 1864 som fattiglem hos en S. Jørgensen i byen.

Familien til broren Frode, som nå hadde kjøpt denne delen, er ført under nordre del. Datteren Else Catrine giftet seg 1834 med Østen Olsen Finnebraaten og bodde her. Østen var sønn til Ole Østensen Finnebraaten og Kari Jacobsdtr. Aas på Finnebraaten (løkke 1).

Østen og Else Catrine fikk disse barna:

1. Olaus, 1834-1878, K 1849, g.1854 m. Berthe Nilsdtr. Hostvedt, 1829-1887, f. i Hostvedt, se Pikkerplassen (8272-1).
2. Ellen Karine, 1836-1894, g.1864 i Holmestrand m. skomaker Hans Hansen Østhagen/Brua, f.1839 i Sørumsdal, Ullensaker, familien står under Svendsplassen.

Else Catrine døde i juni 1837 bare 23 ½ år gammel og det var skifteutlegg i boet i 1839. I Skifteforhandlingsprotokollen står det bl.a.: Tinglyst påtegning på at Frode Frodesen den 15/6-1839 utstedt og den 17. samme måned publiserte skjøte til enkemann og svigersønn Østen. Videre i desember står det at boet har adskillige forretninger til gode hos svigerfaren Frode Frodesen, men det fantes ikke noen sum eller bevis og kunne derfor ikke føres til inntekt for boet. Frode hadde også en panteobligasjon fra 1830 på denne søndre delen av Frodeplads i Norges Bank, stor 100 sp. Boets løsøre var verdt vel 7 sp og halve Frodeplads og halve påstående bygninger 120 sp.

Svigersønnen Østen fikk altså skjøtet under skifteforhandlingene, men det er ikke nevnt noen kjøpesum. Kanskje var det godtgjørelse for det Østen hadde til gode av svigerfaren, men som ikke ble godtatt under skifte og overtagelse av obligasjonen på 100 sp. Østen giftet seg igjen i desember 1839 med Kirsti Svendsdtr. Myklestue, f.1815 i Hedenstad av foreldrene Svend Gundersen Mykle og Anne Torkildsdtr. Moren bodde sammen med dem i 1848. Kirsti hadde fra før en datter, Dorthea, f.1838. Far var Daniel Fredrik Hoppe fra Kongsberg. Dorthea giftet seg i juni 1864 med VA Henrich Andreas Tronsen og kalte seg da for Bæver. De bodde på Korpemoen.

Østen og Kirsti fikk disse barna:

1. Elen (Else) Marie, 1839-1894, K 1854, g.1864 m. skomaker og murer Christopher Helgesen Hugsted, f. i Lardal 1839. Sønn av Helge Larsen Hugsted. Se mer Haugen (under løkke 5B)
2. Anne, 1840-1842.

3. Ole, 1844-1913, K 1860, 1.gg.1864 med Live Kirstine Jon-Petersdtr. Luraas, f.1839, 2.gg.1907 m. Barbro Trulsdtr. Ellingsbraaten, 1873-1928, datter av Truls Østensen Ellingsbraaten, Nes, Hallingdal. Fikk auksjonsskjøte på Frodeplass i 1865 og kjøpte Gaasevolden i 1878 – mer nedenfor.
4. Østen, f.1846, K 1862.
5. Svend, f.1849, K 1864, bor hjemme på Brua i Svene i 1865. Reiste til Vigsnes Kobberverk på Karmøy våren 1870, g.1875 i Haugesund m. Gurine Olufine Johansdtr., f.1855 i Haugesund. De bodde i 1875 med en datter og Gurines mor på gården Haugen u/Vigsnes.
6. Jon Petter, 1852-1887, K 1867. Han var den eneste av barna som flyttet med til Gaasevolden i 1875. Han var løsarbeider og drev bl.a. med vedhogst. I 1885 bodde han fortsatt hjemme og ble skrevet som kapitalist.
7. Anders, f.1854, K i Svene 1869, bodde hjemme på Brua i 1865.
8. Berte Kirstine, f.1858, tjenestejente i byen før hun giftet seg 1882 m. Halvor Olsen Bingeplads, f.1858. Han drev landhandel i Svene, og seinere ølkjører på Kongsberg. De bodde på Schwabemoen og hadde seks barn. Halvors foreldre var skredder Ole A. Bingeplads og Else M. Olsdtr. i byen.

Østen var sølvverksarbeider, men begynte først i gruva som tjueåring, samme året som han giftet seg første gang. Han ble etter hvert fyrhauer.

Østen kjøpte plassen Bakken/Østre Breilia i 1838 av Madam Thomasen, men solgte den videre til Gjert Heggen i 1840, mer om salget under løkke 68. Han solgte et jordstykke til Ingebreth Olsen på Lindteigen for 50 sp i 1844. Jordstykket lå nede ved hovedveien. Østen fikk etter hvert økonomiske problemer. I 1845 fikk kjøpmann Jens Thomasen eksekusjon i plassen og løsøret for 48 sp 72 sk, plassen ble taksert til 100 sp. Flere hadde forsøkt å hjelpe, bla. John Petter Pikkerplassen, Gjert Tostensen Heggen og svigerfaren Frode, men kjøpmann Jens Thomasen fikk kjøte i 1846. Thomasen solgte plassen til kjøpmann Carl Horn for 102 sp 108 sk uten at noe ble skrevet. Skjøtet ble først tinglyst av skifteforvalteren i boet til Thomasen 1855.

I 1854 finner vi Østen og familien på plassen Brua i Svene. Han hadde kjøpt plassen sammen med broren Ole på Gaasevolden. Selv om plassen lå i Svene, benyttet de kirka i Kongsberg. De fire yngste barna bodde hjemme på Brua i 1865. Eldstedatteren Ellen Karine og mannen, bodde sammen med dem. (Se mer om dem på Svendsplassen). Kona Kirsti døde på Brua året etter og Østen bodde med familien på Brua til 1875, da han og broren solgte til Kristoffer Evensen Bæver (løkke 75). Østen og familien flytta ned på Gaasevolden til broren Ole. Se mer der – løkke 5B.

Carl Horn som nå var eier og kona Kristine var begge døde i 1865. Det ble åpnet skifteforhandlinger og boet solgte plassen på auksjon i juni 1865. Plassen ble opppropt for 300 sp, men Ole Østensen Finnebraaten fikk tilslaget på 200 sp eller omskrevet til

800 kroner. Han betalte halvparten kontant og ga en obligasjon på resten. Salget ble først tinglyst i april 1886. Ole var sønn av tidligere eier Østen Olsen (se over).

Ole hadde tatt utflytting til Nedre Luraas i Svene i 1863 og giftet seg der i juli året etter med Live Kirstine Jon-Petersdtr. Luraas. Hun var født 1839 og datter til Jon-Petter Olsen Langei/Luraas og hans andre kone Kari Knutsdtr. Bergan. Faren var bror til Lars Olsen på Gaasevolden. Halvbroren til Live var gift med Else Marie Adamsdtr. Bryn på Brynsplass.

De fikk en datter, Karen Johanne, mens de bodde på Luraas i Svene, hun døde i 1878, 13 år gml. I 1865 hadde de ei tjenestejente som het Ane Johane, 16 år fra Numedal. De hadde «2 Kveg og 1 Faar» på fjøset. Ti år senere hadde de «2 Kveg, 1 Kalv, ¼ Lb Byg, ¼ Lb Havre, 1 Lb Poteter».

Ole og Live kjøpte også Gaasevolden av enka til onkelen Ole i 1878 og dit flyttet faren Østen Olsen med familien. Han var tidligere eier, se over, og hadde nå hatt Brua i Svene.

Ole og Live solgte Frodeplass i 1892 for 2.000 kr, og flyttet til Gaasevolden. Nå er Bækkeløkken (løkkene 59 og 60) igjen nevnt i skjøtet i tillegg til det utparsellerte skogstykket fra Sølvverket. De nye eieren var Lives søstersønn Karl John Petter Svendsen fra Nedre Luraas som var gift med Oles brordatter Else Kathrine Olausdtr. Finnebraaten (løkke 3). Karl var født 1867, og giftet seg april 1886 med Else Kathrine, f.1860. De bodde på Finnebraaten da yngstejenta ble født, men da datteren Bertha ble født i jula 1887 hadde de alt flyttet hit.

Karl og Else Kathrine fikk disse barna:

1. Ingeborg Sofie, 1886-1955, gm. Johan Erntsen. Hun og søsteren Karen Josefine reiste til Minnesota. De dro i 1906 med skipet «Oslo». Billetten var betalt, og hun hadde med seg 40 kroner. Bodde ved Big Lake, Washington, hadde en sønn og ei datter. De benyttet Foss som familienavn.
2. Bertha Olava, 1887-1967. Reiste sammen med søsteren Emma til Minnesota i 1907. De dro med skipet «Montebello». Billetten kostet 460 kr og de hadde med seg 60 kroner. Ugift, bodde i Mt Vernon, Washington.
3. Karen Josefine, 1889-1921, reiste til Amerika i 1907, se over, g.1917 m. Ola Lie, f.1891, fra Konnerud. Hun gikk på Bibelinstitut i Amerika og begge arbeidet som misjonærer i Kina, fikk en sønn og ei datter. Josefine døde i Kina og Olaf døde i 1982, han bodde da på Konnerud.
4. Emma, 1891-1982, reiste til Amerika, se over. Kom hjem igjen og giftet seg 1914 m. Karl Lorents Kristiansen Trollerud, 1887-1947, bodde i byen og hadde sønnen Kåre og datteren Edel.
5. Olaf, 1893-1968, g.m. Gunda Kaspara Thronsen, 1900-1940, fra Hokksund. Han var SA og arbeidet de siste åra i Smeltehytta. Har 4 sønner og 3 døtre.

6. Sara Marie, 1896-1996, g.1921 m. Konrad Georg Kristiansen Trollerud, 1892-1982. Se videre Frodeplass nordre del.
7. Kristian, 1898-1996, g.1925 m. Bergljot Evju, 1902-1955. Kristian arbeidet 2-3 år ved Pikerfoss Trevarefabrikk, så ved smeltehytta, men fra 1918 i Våpenfabrikken. Nevnt som kontorist i 1937. Hadde datteren Bjørg 1926-1986. Bodde i Dyrmyrgata.
8. Ruth, 1900-1989, g.1922 m. Herman Kristiansen Trollerud, 1896-1985. De overtok.
9. Nina Dagmar, 1903-1996, g.1937 m. Erland Waldemar Knudsen, 1906-1993. Bodde i Bævergrenda, se H.nr.8249-8.

Søstrene Emma, Sara og Ruth var altså gift med brødrene Karl, Konrad og Herman Trollerud, mer om brødrene under Roshaugen (8270-1).

Bertha, Josefina, Ingeborg og Emma Luraas.

Karl og Else meldte seg ut av statskirken august 1879 og inn i Metodistkirken. Det var en del religiøs møtevirsomhet på gården i deres tid. Karls mor Ingeborg Luraas ble enke i 1879 og i 1894 solgte hun Nedre Luraas i Svene og flyttet hit til datteren og svigersønnen. Hun hjalp dem økonomisk da de skulle sette opp nytt våningshus med to leiligheter. Til gjengjeld ble det skrevet en kontrakt om fri bolig for livstid i «bygningens nordre ende værende stue og kjøkken». Verdien på føderådet ble satt til 30 kr pr. år eller 150 kr for 5 år. Karls bror Gullik var ugift og bodde her sammen med moren Ingeborg. Han var sagarbeider og døde her i 1920.

Karl begynte ved Sølvverket i juli 1884 og gikk av med pensjon i april 1922. I 1900 beskrives husa som «Vaarningshus, 1 Etasje – 3 Værelser – 2 Kjøkken, Bryggerhus: 1 Værelse og Bagerovn, Stabur, Lade, Fjøs, Skur, Bod». Forråd «0,5 Hl Byg, 3 Hl Poteter, 5 kg Græsfrø, 1 Ar Have- heraf 0,2 Ar til Kjøkkenhave, 3 Frugttrær». De hadde to kyr. Ved

Familien Trollerud, ca 1935.

samme folketellinga bor moren Ingeborg og broren Gullik i Spitegrenda hos datteren Berthe Karine, men i 1910-tellinga er de tilbake på Frodeplass.

I 1910 har de eldste jentene emigrert. I tillegg til de yngste barna bor Serine Evensen fra Sandsvær her, hun fattigunderstøttes. Våningshuset ble restaurert i 1920 og det var kanskje da annen etasjen ble påbygd.

Karl solgte plassen i 1927, samme året som han døde, til svigersønnen Herman Trollerud og datteren Ruth for 12.000 kr. Med i handelen fulgte eiendommens besetning og høns, alle utvendige gårdsredskaper, all avling og gjødsel, samt inventar i bryggerhus og stabbur. Verdien på dette ble satt til 3.000 kr. Inkludert i handelen var løkkene 50 og 69 og det utskifta skogstykket fra Sølvverket. De opprettet en kontrakt: «fra Herman Trollerud til Karl Luraas og hustru Else om ret for disse til frit husrom mv. paa levetid».

Herman var f.1895 og sønn til sølvverksarbeider Christian Knudsen Trollerud og Amalie Larsdtr. Kaldahl/Hugsted (8287-1). Herman var født i Krakebakken på Eikermoen, men bodde på Stengelsrud da han konfirmerte seg i 1910.

Herman og Ruth fikk to barna:

1. Knut, f.1923, g.1953 m. Kari Gudrun Sandbæk, f.1928, de tok over.
2. Gunvor, f.1926, ugift og bodde her.

Herman arbeidet litt ved Pikerfoss Trevarefabrikk, men begynte ved Sølvverket før han giftet seg. Da SV ble nedlagt fikk han arbeid ved Mynta. Ruth og Herman drev med dyr fram til omkring 1965, og besetningen var som regel 2 kuer, gris og høns.

Ruth døde i 1980 og Herman levde til 1985, eiendommen solgte han til sønnen Knut og kona Gudrun året før han døde.

Ruth, Åse, Helle og Herman Trollerud lager julepynt.

Knut og Gudrun har disse barna:

1. Åse Ruth, f.1954, g.1979 m. Åge Bjøråsen, f.1953 i Flesberg. De bor på Væråsmogen i Flesberg og har ei datter og en sønn.
2. Helle Gudveig, f.1957. Hun er adjunkt og arbeider i ungdomsskolen, bor her.
3. Elin Kathrine, f.1963. Lektor og bor i Aure på Nord-Møre.

Knut var ansatt ved Sjalg Stenbeks verktøyfabrikk inntil denne ble nedlagt, arbeidet noen år ved Hydranor i Dyrmyrskogen før han begynte eget verksted for reparasjon av motorsager, snøfresere, plenklippere o.l. Dette drev han først i tilknytning til H. Saprud & Co., seinere i ei brakke her på eiendommen. Datteren Helle overtok eiendommen i 2013.

Det er altså to leiligheter i huset, og Sara og Konrad Trollerud leide hus her fra 1927 til 1931 før de kjøpte Nordre Frodeplass. Etter dem kom Karl og Avanja Bæver som bodde her til de bygde hus på Sælebakkkløkka (løkke 55) og flyttet dit i 1938. Thorleif Hillestad ble gift i 1940 med Enid Hansen fra Krokstadelva, de leide her fra 1940 til ut i 1943, datteren Verna ble født mens de bodde her. Så bodde Lilly og Johan Engh her noen år, se Moen (løkke 64).

Bækkeløkken – løkkene 59 og 60

Løkkene ligger på østsiden av Frodeplass og Lindteigen, vest for Larsplassen og omringet av Sølvverkets skog. De er ryddet en gang i 1770-åra.

Løkke 59 er den største løkka og i 1801 var det Frode Hansen som da eide hele Frodeplass som sto som eier. Frode er nok rydningsmannen. Den ble oppmålt i 1801: et stykke 190 alen fra øst til vest – 160 alen fra nord til sør – myrjord uten skog – årlig leie 24 sk.

Løkke 60 ble i 1801 eiet av Ole Ingebrethsen Lindteigen og ble oppmålt til: 160 alen fra øst til vest – 50 alen fra nord til sør – myrjord uten skog - uten innhegning – årlig leie 12 sk.

Løkkene er ikke nevnt i noen handel før i 1830, da hørte begge løkkene til søre delen av Frodeplass og løkke 60 må ha blitt kjøpt fra Lindteigen. Eierne da var Hans Frodesen og han solgte løkkene og sin del av Frodeplass til broren Frode Frodesen som hadde den nordre delen. Det opplyses ved denne handelen at det ikke finnes noen tinglyst hjemmel på løkkene. De ligger fremdeles under den søre delen av Frodeplass.

En fortegnelse fra 1851 over plassene på Bæver sier at løkke 59 eies av Olavus Bryn og løkke 60 av Ingebreth Lindteigen, men tinglysningsbøkene sier som nevnt over, at løkkene fra før 1830 har tilhørt søndre del av Frodeplass.

Frodeplass – nordre del – løkke 5A

Gml. G.nr. 927 – H.nr. 8265-1

Hugstedgrenda 6

Eiere:

1809 – 1849	Frode Hansen Froersen	1982 – 1984	enka Sara Trollerud
1849 – 1875	Ingebreth Olsen Lindteigen	1984 – 1990	Einar Trollerud
1875 – 1922	Live K. Ingebretsdtr. Lindteigen	1990 – 1992	Lars Trollerud
1922 – 1931	Narve Olsen Lindteigen	1992 – 2001	Einar Trollerud
1931 – 1933	enka Marit Olsdtr.	2001 – 2007	Jørn Trollerud
1933 – 1982	Konrad Trollerud	2007 –	Jan Petter Klerck

Hans Frodesen Froersen eide hele Frodeplass (løkke 5A). Han delte plassen i 1809 mellom sønnene Hans og Frode. Frode ble eier av denne nordre delen og i tillegg fikk han halvparten av løkke 69. Han betalte 250 sp. Årlig leie ble satt til 36 skilling.

Husa fordeles slik: «Nordre Del – den gamle Stuebygning samt den nordre Del af Laave og Ladebygning, Fæhuset bruger vi fælles indtil videre.» Fra nå av var det to Frodeplasser.

Desember 1814 giftet Frode seg med Elen Maria Pedersdtr. Dunserud. Hun var enke etter Lars Olsen Bakkestuen.

Frode og Elen Maria fikk en datter:

1. Else Cathrine, 1817-1837, K 1830, g. 1834 m. Østen Olsen Finnebraaten, 1814-1893. De overtok søndre del av plassen – se mer der.

Frode var ved Sølvverket og ved nedleggelsen i 1805 var han 17 år og arbeidet sammen med faren i Norske Løve No2 gruve. Han fikk drengelønn i ett år. I 5. bergmåned 1811 var han igjen i arbeid og ble etter hvert «fast Kongelig Tømmermand». Rundt 1820 hadde de på plassen ei tjeneste-jente som het Guri Helgesdtr.

Det gikk dårlig for broren Hans som må la sin søndre del gå på auksjon i 1830. Frode tro til og kjøpte plassen for 120 sp og overlot den til datteren og svigersønnen. Kona Elen Maria døde mai 1837, 66 år gammel. Frode giftet seg igjen 1840 med Marthe Maria Olsdtr. Myren som da var 45 år. Hun ble også skrevet som Johnsdtr. Høsten 1846 gikk han av med pensjon og mottok 3 sp pr. bergmåned i pensjon.

Det ble stramt økonomisk for Frode også etter hvert, og i 1848 solgte han den halvparten han eide i løkke 69 til Ingebreth Vigersløvplassen som hadde Breilia (løkke 67-71). Året etter ble han nødt til å selge plassen til Ingebreth Olsen på Lindteigen for 200 sp. Ingebreth skulle overta pantegjelda på 110 sp og betale resten kontant. Plassen hadde rettigheter til bygningstømmer, gjerdefang og ved i Sølvverkets skog. Frode og Marthe kjøpte seg hus på Mønstreplassen. Prisen var 80 sp inkludert gjeld på 12 sp. Frode døde der høsten 1860 som fattiglem. Marthe mottok en enkepensjon på 1 sp og 9 sk. Hun døde seks år etter 70 år gammel. Hun sto som «Vanvittig» og etterlot seg ingenting, begge hadde hatt understøttelse.

Frodeplass nordre del fulgte nå Lindteigen i mange år. Datteren til Ingebreth Lindteigen, Live overtok Lindteigen og denne plassen i 1875. Da hun døde i 1919 gikk Lindteigen til sønnen Thorvald fra annet ekteskap. Hennes tredje ektemann, Narve Olsen Lindteigen overtok denne eiendommen som Lives far kjøpte i 1849 – se over. Plassen besto nå hovedsakelig av den gamle eiendommen og tre mindre parseller. Plassen ble noe større, med nye grunnnummer besto plassen nå av: Gnr. 927A (halve Frodeplads – kjøpt 1849) + gnr. 925A (del av løkke 6B - kjøpt 1823) + gnr. 926A (et jordstykke av Frodeplads - kjøpt 1844) + gnr. 928 A (parsell av Lindteigen). Alle grunnnummerne ble seinere samlet under H.nr. 8262-1. Med i skifte etter Live, fikk Narve også grasløkka Vintermyra, Breilia-plassene (g.nr. 938-939-940-942) og plassene Kastet og Bakken i Svene. Den utskiftede skogen fra Sølvverket fulgte ikke med, men ble tillagt Lindteigen.

Narve bygde ny hovedbygning og uthus her i 1922, men utgiftene ble visst større enn beregnet. Det førte til at Narve Lindteigen i 1922 solgte unna Breilia-plassene,

til direktør G. A. Svendsen som fra før hadde kjøpt Pikerplassen og Roshaugen og satt i gang med Pikerfoss sag. Plassene Kastet og Bakken i Svene ble solgt til Svendsen året etter. Disse plassene ble kjøpt tilbake til Lindteigen i 1933 av Ragnhild Lindteigen.

Narve, som nå var enkemann, giftet seg igjen i 1923 med sin kones niese, Marit Olsdr. Garder. Marit var f.1862 og datter til Ole Ingebrethsen Lindteigen/Garder og Anne Sjursdr. Garder, mer om familien under Lindteigen. Hun hadde vært fosterdatter og tjenestejente hos tante Live på Lindteigen og vokste opp der. De kalte nå plassen her for «Fredly».

Narve døde i mai 1930 og Marit satt i uskiftet bo etter et gjensidig testamente opprettet i 1923. Marits søster, Live (1856-1947) hadde bodd mange år i Amerika, men kom hjem som enke og bodde her en tid sammen med Narve og Marit. Hun og datteren i Minneapolis var enearvinger til Marit. Mer om Live under Lindteigen (løkke 4). Gården solgte Marit i 1931 og flyttet til byen hvor hun døde i 1934.

Den nye eieren var Konrad Trollerud (løkke 2-3). Med i handelen var også grasløkka Vintermyra som i sin tid ble skilt ut fra Mellom Hugsted. Prisen var 9.000 kr og det ble betalt 2.000 kr kontant.

Konrad, f.1892, og Sara Luraas, f.1896, (se søndre del) giftet seg i 1921. De hadde leid hus hos Hellik Lia i Myra noen år, og de siste åra før de kom hit, leide de hos Ruth og Herman Trollerud på søndre del, som altså var Sarahs søster og Konrads bror.

Sara og Konrad hadde to sønner:

1. Einar, 1921-2005, g.1953 m. Ingrid Fonkalsrud, f.1923, fra Veme, de overtok.
2. Arne, 1923-1988, ug., var i mange år samboer m. Edel Leer fra Jondalen. Han var myntarbeider.

Sara Trollerud, 1896-1996, og sønnen Einar.

Konrad arbeidet ved Kongsberg Sølvverk, men hadde i ungdommen vært noen år ved Knaben gruver på Sørlandet. Han var en hendig kar, og de siste årene ved Sølvverket var han med på oppbyggingen av Sølvverksmuseet. Som så mange andre i Bevergrenda på den tid dreiv de småbruket på fritida og hadde vanligvis 2 kuer, ungdyr, gris og høner. Husdyra holdt de på med til i slutten av 60-åra.

Konrad døde i 1982, og i 1984 solgte Sara eiendommen til sønnen Einar. Einar og familien hadde hus i Kongsberg og flyttet ikke hit. Han var adjunkt og arbeidet som rådgiver ved ungdomsskolen i mange år. Sara bodde her til i 1992. Hun flyttet da til pleiehjemmet Trollhaugen ved Vestfossen hvor hun døde i 1996, nær 100 år gml.

Ingrid og Einar har disse barna:

1. Lars Konrad, 1954-1992, g.m. Trine Geicke fra Oslo, se neste eier.
2. Jørn Erik, f.1956, var samboer m. Karina Jensvoll, de har en sønn og ei datter. g.1999 m. Susana Miguel fra Spania.
3. Helge, f.1963, g.m. Kjersti Evju fra Kongsberg, har 3 døtre.

Sønnen Lars flyttet hit i 1988, og kjøpte eiendommen i 1990. Han ble skilt før han flyttet hit, og hadde sønnen Lavrans Jarl, f.1982. Lars satte i gang med utvidelse og restaurering av hovedbygningen og satte opp stabbur på gården. Han var adjunkt og arbeidet som lærer ved Lampeland skole i 1992 da han ble påkjørt og drept ved en bilkollisjon i Lardal. Det førte til at foreldrene hans igjen måtte overta eiendommen og satt med den til 2001 da de overdro den til sønnen Jørn Erik.

Jørn med sin familie bodde her et års tid etter overtakelsen. Han har to barn:

1. Mats, f.1990, bor på Notodden.
2. Lene Marie, f.1994.

Siden Jørn flyttet har stedet stort sett stått ubebodd. Han bor nå på Kongsberg.

Eiendommen ble i 2007 solgt til gullsmed Jan Petter Klerck, f.1961, fra Kongsberg, men han har aldri bodd her. Huset har stått ubebodd det meste av tiden.

Helt siden Sara og Konrad sluttet med dyr er det Arne, og seinere Johs. Ottersen som har brukt jorda her. Eiendommen blir nå kalt Øvre Lindteigen, trolig fordi den var slått sammen med Lindteigen i flere år.

LINDTEIGEN

(Løkke 4)

Gml. G.nr. 925 – H.nr. 8264-1

Bævergrendveien 360

Eiere:

1716 – 1748	Gulbrand Gulbrandsen Lindteigen	1823 – 1875	Ingebreth Olsen Friis/Lindteigen
1748 – 1750	enka Marthe Corneliusdtr. Rud	1875 – 1920	Live Ingebrethsdtr. Lindteigen
1750 – 1752	Kari Gulbrandsdtr. Lindteigen	1920 – 1923	Narve Olsen Gravningsmyhr
1752 – 1793	Kari og Lars Olsen Røraas/Kolaas	1923 – 1931	enka Anna Lindteigen
1793 – 1815	Ole Larsen Lindteigen	1931 – 1989	Ragnhild og Fritjof Lindteigen
1815 – 1819	enka Guri Jonsdtr.	1989 – 2007	Sigrid og Birger Øverby
1819 – 1823	Knud Jørgensen Finnebraaten	2007 –	Elin og Hans Otto Øverby

Plassen Lindteigen ligger nord for Skriverplassen på østsida av veien. Navnet Lindteigen har vi ikke klart å finne opprinnelsen til. Den lå på begge sider av hovedveien, med hovedvekt på østsida. Nåværende Gaasevolden på nordsida hørte fra starten av til Lindteigen. Plassen fikk i 1801 løkkenummer 4 og den årlige grunnleia ble satt til 88 sk.

Lindteigen.

Gulbrand Gulbrandsen Lindteigen fra Hedmark var rydningsmann. Gulbrand var vitne i en rettsak på Lia i 1746 og da fortalte han at han hadde bodd i grenda i ca. 30 år. Mens han ryddet sin egen plass Lindteigen, bodde han et halvt års tid hos Hans Siulsen Bæver på Friskeplass (løkke 13). Gulbrands bror, Lars Gulbrandsen hadde kjøpt en plass av Hans oppe i Hugsted.

Gulbrand var født rundt 1680 på Hedemarken og begynte ved Sølvverket rundt 1712-16. Han og broren har trolig kommet til Kongsberg i det tidsrommet. Han giftet seg i november 1718 med Marthe Corneliusdtr. født på Rud i Svene i 1694. Hun var datter til Kornelius Sjurdsen Rud og Ulvhild Gunnulvsdtr. Søre Aasland. Moren Ulvhild ble tidlig enke og gifta seg igjen i 1705 med Ole Jensen Vedhogsted (løkke 31). Marthe vokste derfor opp i Balfod.

Gulbrand og Marthe fikk disse barna:

1. Ole, f.d.1721.
2. Ole, f.1722, d. liten.
3. Cornelius, 1723-1748, K 1740. Han ble festet på Kongsberg til enke Christine Olsdtr. fra Svene og gift i Svene 1747, enke etter Christopher Jonsen på Søre Graaten og hadde sønnen Jon. Christine døde bare fjorten dager etter Cornelius i 1748, året etter bryllupet. Skifte etter begge på Graaten i Svene. De bodde der.
4. Gulbrand, 1727-ant.1733. Han ble lagt i kiste med fire andre barn fra Bæver.
5. Mari/Maren, 1730-1751.
6. Gulbrand, f.1734, en sønn døde i 1734, det kan ha vært Gulbrand.
7. Kari/Karen, 1735-1790, K 1751, g.1752 m. Lars Olsen Røraas/Kolaas. Overtar plassen.

Ifølge SV-manntallet fra 1724 var Gulbrand 30 år og hadde arbeidet 3 år som knekt og 3 år som sprenger, hadde en sønn. Ved manntallet i 1732 var han knekt ved Ulrica Grube og Vinoren Skjerp sammen med sønnens svigerfar Christopher Graaten. Han var 44 år og hadde arbeidet i 20 år, hadde to sønner og 1 datter. Det står at han har «Eget Huus i Numedahl», men det skal være Bæver Grund. Før han begynte i gruva hadde Gulbrand arbeidet hos en bonde, det var vel før han kom til Kongsberg. Det er ofte at ikke antall år stemmer i disse manntallene.

I juni 1737 ble «Gulbrand Lindteigens Qvinde instevned at liide og undgielde for hun om Aftenen 28. mai nest til foren efter Holtzforsten Mand Petter Clausens angivelse er befinden at have lovstridige taged av Kongens Skalleved udi Laugelven og bragt paa land 8 a 9 stk. 5 Al. Lang.» Marthe forklarte at hun hadde mistet 2 tørklær og en langklut i vannet da hun skulle vaske dem. De måtte bli rene da hun hadde tenkt seg til «Guds Bord» sammen med mannen. Hun hadde mistet det «ene Torklede og Langkluden» og derfor hadde hun leita mellom stakkene. Hun ble ikke trodd og retten

mente at Marthe måtte få «fortient Straff og andre ligesindede til Afskye». Dommen ble at hun skulle bøte «til dette Stæds Kirke – 1 rd eller at staae 1 time udi Gabestoken ved Krud Huuset». Vi får ikke vite hva hun valgte, men en riksdaler var mye penger.

Juni 1742 står dette i kirkeboka: «Sidsel Nielsdatters uægte søn Lars. Udlægges Barnefader Niels Larsen Prestelykken, ungt Menniske som ej ennu skal have været til Herrens Bord, hos Gulbrand Lindteigen, har ellers begge tient sammen i Dýremýr». Ingen fikk lov til å gifte seg før begge var konfirmert. I august 1752 dør Anna Andersdtr. på Lindteigen, 9 måneder gammel. Hun var datter av Martha Jensdtr. fra Toten. Faren arbeidet hos Andreas Biering og hadde heller ikke stått til konfirmasjon.

Gulbrand døde i februar 1748, to uker før sønnen Cornelius som igjen døde to uker før kona Christine. Det må ha vært en epidemi. Enka Marthe og døtrene Mari og Kari arvet både far Gulbrand og bror Cornelius. Marthe døde januar 1750, 66 år gammel og datteren Mari i mai året etter bare 17 år gammel. Datteren Kari var nå den eneste gjenlevende i familien og overtok Lindteigen. Hun hadde hjelp av en familie som på samme tid bodde her, nemlig Gulbrand Haagensen gift 1746 med Barbara Christensdtr. De kalte seg Lindteigen,

Gulbrand og Barbara hadde bla. disse barna:

1. Haagen, f.1746, d. liten.
2. Haagen, d.1775, ug. og 26 år gammel, «Bet. 3 minste Klokke».
3. Anne, f.1752.

Da Gulbrand døde giftet Barbara seg igjen i 1764, med Torsten Pedersen Guldberg på Eggermoen.

Kari giftet seg i februar 1752 med Lars Olsen Kolaas, f.ca.1723 på Røros. Kalte seg også Røraas, Bæver og Lindteigen. Lars var sønn av Ole Larsen Kolaas og Marthe Larsdtr. Familien kom til Kongsberg i 1742, mer under.

Lars og Kari fikk disse barna:

1. Martha, f.d. 1754.
2. Gudbrand, 1755-1792, K 1773, g.1784 m. Eli Christensdtr. Ona, 1754-1819, fra Ringeby. Bodde her, se under.
3. Martha, f.1758, ant. d. liten.
4. Sille Marie, f.1760, er nok hun som seinere kaller seg bare Marie, K 1775. Bodde hjemme til hun giftet seg oktober 1783 med Peder Pedersen Egedoch/Lie, f.1759. Peder var kunsthauer i 1805 ved Friderich Qvintus Grube og fikk lønn i 5 år. Hadde 3 barn å forsørge, ble trukket noe i lønna da han hadde en plass på Stengelsrud.
5. Ole, 1763-1815, K 1778, g.1792 m. Guri Jonsdtr. d.1844, 85 ½ år gml. De overtok.

6. Helle Marie/Hellene, 1766-1807, K 1781, 1.gg.1787 m. Gulbrand Gulbrandsen. Hogsted, (løkke 30). De kjøpte en del av Skaareplassen (løkke 6 B), mer der. 2.gg.1797 med skomaker Niels Michelsen Nøgleberg – se mer Myhra (løkke 61).
7. Martha, 1769-1808, K 1782, 1.gg.1789 m. pensjonist Svend Bentzen, en sønn Bendt. (Skifte 1798), bodde på Eiker, 2.gg.1798 m. SA Rasmus Nielsen Contant, f.1776, bodde i Postebroegaden, i 1807 var adressen Haugene, 5 barn. (Skifte til Marthe 1808). De bodde på Skytebanen. Rasmus 2.gg.1809 m. enke Olea Caspersdtr. Bergman.
8. Kiersten, 1772-1844, K 1787, g.1800 i Sandsvær m. Rolf Paulsen Rønningen, 1774-1848, fra Sandsvær. Hadde Svinetjernhagan under Øvre Dal i Sandsvær, seks barn.
9. Serina, f.1775, K 1790, g.1799 m. Ole Henningsen Kampenhaus, f.1777. Ole var borhauer ved Sieben Brüder gruve i 1805. Fikk fem barn. På fattighuset i 1819.
10. Martha, 1779-1780, d. av koppene, i kiste med Thore Th. Brynds datter.

I september 1759 solgte Lars et jordstykke av plassen til Hans Frorsen på Frodeplass. «Et Jordstykke af min beboende og Eiende Plads Lindteigen paa Søndre Siide til OberStiger Hans Frorsen – 88 rd 48 sk. – Svares Aarlig afgift til GrundEieren Lars Arnt Zimmermand 56 sk.» Løkken ble seinere solgt til Jens Olsen Lia, bror til Lars, og ble til plassen Gaasevolden (løkke 5B).

Foreldrene til Lars, Ole Larsen Kolaas og Martha Larsdtr., bodde i grenda og antagelig også her hos Lars og Kari. Familien kom flyttende i 1742 fra Elverum med attest fra presten Morten Liigh. De må bare ha hatt et opphold i Elverum for alle sønnene oppgir at de er født på Røraas, og navnet Røraas benyttes flere ganger.

Ole og Martha hadde med seg disse barna Kongsberg:

1. Jens, SA, f. på Røros, d.1792, 69 år gml. 1.gg.1760 m. Maria Jacobsdtr. Møller, d.1764, 40 år, enke ette Hans Siulsen Bæver på Lia (løkke 23). 2.gg. 1770 m. Karen Andersdtr. Brua (løkke 18). Se mer under Lia og Gaasevolden (løkke 5A).
2. Tollef, f.ca.1727 på Røros, skifte 1781, g.1754 m. Dorthe Jensdtr. Bruun, d.1788, 59 år gml. Hadde minst 7 barn og bodde på Postbrumoen og i Tretrumsgata.
3. Lars, f. på Røros, d.1794, 66 år gml. g.1752 m. Kari Gulbrandsdtr. Lindteigen, overtok her.

Moren Martha døde i 1756, 78 år gml. og det ble betalt for de «Smaae Klokke». Faren Ole giftet seg igjen i 1760 med Marthe Christensdtr. fra Elverum Sogn, enke etter Hans Gundersen Berger. Ole døde i 1761, 68 år gml. og det ble holdt skifte to år etter. Enka Marthe bodde da hos Halvor Iversen Brattstad på Smaae Hellebæk.

I 1769 var det taksasjonforretning over plassene på Bæver Grund. Lars var tilstede og fortalte at han ikke hadde noen hjemmel på plassen da kona hadde arvet den etter faren, men de hadde grunnboka hvor det ble kvittert for grunnleia.

«Mand foretog sig altsaa opmaalingen som fra Søre til Nord var i Bredde	195 allen
Een Viidere til Nord Een Spidse af Længde	99 allen
Denne Spidse var i Søndre Ende Bred	40 allen
og i Nordre	14 allen
Fra væstre til østre Ende var Længden	368 allen
120 allen fra den væstre Ende Spidser Gieret sig	
fra Søre til Nord i østre Ende var Bredden	238 allen
Nok er til denne Platz paa østre Siide uden tilladelse indtaget	
Eet Nytt Støkke jord som i Bredde fra væster til øster var	31 allen
fra Søer til Nord i Længde	75 allen
Hvor det Nye Gierde Spidser sig ind i det gamle for Platzen forhen staaende Gierde, Dette Nye Støkke er ellers af ingen Værdie, men øyensynlig gjort af den Aarsagen at det gamle Gierde Stoed paa Klippen hvor ingen Gierde Støer kunde neddrives og derfor indfløt til dette Stæd som bædre, at en Gierde-Støer nedsat»	

Året 1767 ble våningshuset assurert for 15 rd, kustall og førllåve for 10 rd. Tjue år seinere er husa forbedra og alt assurert for 60 rd, og beskrevet som 10-laftet våningshus under bordtak med 5 fag vinduer, kakkelovn og skorstein, 6-laftet løe og låve med et 4-laftet fjøs, begge under bordtak. Et 10-laftet hus var romslig på den tida i grenda.

Sønneren Gulbrand og familien bodde her på Lindteigen. Han var sølvverksarbeider og startet som dreng ved et pukkverk 15 år gammel. Han giftet seg juni 1784 med Eli Christensdtr. Ona, fra Ringebu. Hun var født 1754 og datter til Christen Larsen Ona og Anne Olsdtr. Byestad. Hun ble også kalt Elen og Else. Tanten Mari Olsdtr. Byestad var gift på Myhra (løkke 34).

Gudbrand og Eli fikk disse barna:

1. Anna Syrena, f.1784, K 1798, g.1810 m. Jens Olsen Schaar (løkke 6).
2. Lars, 1786-1788, i kiste med Siul Bratstads kone på løkke 11B.
3. Lars, 1789-1801.
4. Christen, f.1791, K 1806. Arbeidet ved nedleggelsen i 1805 som dreng i Dronning Juliana Maria gruve og fikk lønn i ett år.

Gulbrand døde alt i 1792 og ble begravet samme dag som onkelen Jens på Gaasevolden. Eli giftet seg igjen med enkemann Gulbrand Johansen Beier og de kjøpte ei tomt med hus på Skaareplassen (løkke 6 B) av svigerinnen Helle Marie, se mer der.

I november 1793 overførte Lars gården til sønnen Ole. Kona Kari var død i 1790 og på grunn av alderdom og skrøpelighet klarte han ikke lenger å drive plassen. Han skrev samtidig «Follaugscontract» med sønnen og skulle ha fritt hus så lenge han

levde. En tønne korn og så mye «Foder eller Høe at føde en Koe» i året. Ole skulle bekoste ham en anstendig begravelse og ellers overta det han eide. Taksten på plassen ble satt til 300 rd, Ole overtok ei gjeld på 99 rd og skulle betale ut søskena sine. Lars levde til 1794, han ble 66 år og ble da kalt Røraas.

Sønnen Ole og kona Guri Jonsdtr. Myhre giftet seg september 1792 og tok over plassen i november året etter.

Ole og Guri fikk disse barna:

1. Kari, f.1792, K 1808, g.1817 m. Kittil Halvorsen, 1794-1867, sønn av Halvor Bjørnsen på løkke 71. Han kalte seg Lindteigen og Hugsted. Barn bl.a.: 1. Marthe, f.1817. 2. Jørgine, f.1824, K1838, 3. Gurine, f.1827. Kittel ble ca. 1838 dømt til livstid på Akershus Slaveri for «blodskam». Han døde på slaveriet i 1867 av lungebetennelse og ble da kalt Tangene. Hadde løkke 62-63.
2. Berthe, 1795-1853, K 1808, 1.gg.1817 m. enkemann Frode Hansen Froersen, 1754-1820. (se løkke 5A og 72). 2.gg.1821 m. Guttorm Nilsen Dokka, f.1794, d. før 1840. De bodde på Stengelsrud. Hadde en datter og en sønn.
3. Lars, 1798-1805.
4. Mari, f.1801, K 1817 – «Slet – Aldeles uden Evner». Helt uten evner var hun nok ikke, hun ble g.1824 m. John Thorkildsen Torshold fra Slemdal (Siljan), f.1791. De hadde plassen Gaaserud i Sandsvær etter Johns bror og flyttet derfra til Skien og bodde i Solum i 1865.
5. Lars, 1805-1809.

Ole var ved Sølvverket og i 1801 var han fyrhauer ved Anne Sophie gruen. I 1805 ertssjeider i Dr. Juliane Maria gruve, hadde 4 barn og var «Skadeheftig efter Attest», han hadde trefot. Mottok ei lønn på 5 rd i 5 år. Ole ble pensjonist 49 år gammel med en pensjon på 5 rd. Han fikk ikke mye glede av pensjonstilværelsen for han døde på høsten 1815. Skiftebrevet i april 1816 fortalte om gode forhold på Lindteigen. Summene her er i riksbankdaler, det vil si at det var i overgangen fra riksdaler til spesiedaler. Lindteigen ble taksert til 4350 rbd + Follaugscontract af 1793, løsøre til 109 rbd 80 sk og et jordstykke uten hus (løkke 6B) til 150 rbd. Da utgiftene på snaue 300 rbd var trukket fra, fikk døtrene 833 rbd 84 1/3 sk hver (vel 83 sp på hver) og enka Guri 2514 rbd 19 sk.

Året 1819 hadde de to eldste døtrene giftet seg, yngstejenta hadde stått til konfirmasjon, og moren Guri la eiendommen ut til offentlig auksjon på høsten. Knud Jørgensen Finnebraaten fikk tilslaget ved 3. og siste auksjon i august for 310 sp. Med i handelen fulgte Lindteigsetra (se under) og løkke 6B som Ole hadde kjøpt i 1808 fra Skaareplassen på sørsida. Knud betalte ut arven til Oles datter Kari, men arven til Mari ble stående. Årets avling fulgte ikke med.

Knud var født i Svene, 1777 og foreldrene var Jørgen Jensen Trollerud og hans andre kone, Siri Knudsdtr. Moren Siri giftet seg andre gang med Ole Jensen Lia på Gaasevolden. Knuds søster, Mari var g.m. Ole Jensens bror, Anders. Søstera Gunhild gift på Moen (løkke 64), søstera Kirstis datter ble gift på nedre Hugsted (8290-1). Knud hadde giftet seg mars 1799 med Anne Marie Ingebrethsdtr. Hugsted (løkke 27). (Søstera Live Kristine var gift med Knuds bror Lars.)

Knud og Anne Marie bosatte seg på nordre Finnebraaten i Svene da de giftet seg. Knuds søster, Marie bodde sammen med dem. Det var far til Anne Marie som eide plassen, men de fikk skjøte og overtok i 1806. Sønnen Jørgen overtok senere denne plassen. De hadde også plassen Luraas noen år, men solgte den i 1814 til Ola Torsteinsen Sælebakke (løkke 55) for 560 rd.

Knud og Anne Marie hadde disse barna:

1. Jørgen, 1799-1876, g.1824 i Svene m. Kari Gulsdtr. Koppangen, 1803-1859. Datter på Øvre Koppangen i Svene. Overtok Finnebraaten i Svene og hadde 9 barn.
2. Helene Karine, 1801-1804, f.d. i Svene.
3. Grethe Gurine, f.1801.
4. Ingebreth, f.1806 i Svene, K 1822 i Kongsberg, d.1880 på Lindteigen, g.1824 m. Maren Oline Bendixdtr. Smith, 1796-1881 (løkke 2). Ingebreth overtok Vigersløvplassen etter faren (se løkke 9).
5. Per, f.d. 1817, ble 3 dager gammel.

I tillegg hadde de fem dødfødte barn fra 1815 – 1818.

Det er vanskelig å si om Knud og familien har bodd på Lindteigen, men sønnen Jørgen bodde her i 1820. Knut handla med flere plasser i Svene. Han døde på Finnebraaten i Svene på høsten 1827, 50 år gammel. Kona Anne Marie døde hos sønnen Ingebreth på Vigersløvplassen i 1857. Hun hadde delt føderåd hos sønnene. Knut hadde kjøpt Vigersløvplassen i 1827, men overførte den til sønnen Ingebreth. Lindteigen eide han i fire år før han solgte den videre til nevøen Ingebreth Olsen Friis i 1823. Ingebreth ga 300 sp inkludert en obligasjon på 100 sp. Løkke 6B og Lindteigsetra fulgte med. Ingebret utbetalte også arven til Mari Olsdtr. Lindteigen, vel 83 rd som sto i plassen.

Ingebreth må ha overtatt her før tinglysinga i 1823. I april 1820 tar husmann Østen Kittelsen Sønstebo og Anne Halvorsdtr. utflytting fra Tinn i Telemark for å flytte til plassen Lindteigen på Kongsberg. De hadde hatt plassen Haugen under Koppegaarden i Tinn. Østen var f.1777 i Attraa og ble g.1802 m. Anne. Datteren Gro fikk presteattester i september 1822, for å flytte til foreldrene og gifte seg med Ingebreth Lindteigen. Datteren Birgit står med innflytting fra Tinn i 1823. Hun ble gift året etter med Ingebreths bror Ole på Gaasevolden. Østen og Anne bodde i et nytt hus som ble bygd på nordsida av plassen. Østen var først løsarbeider og seinere ved Sølvverket.

I 1844 bor de fortsatt «I et Nye huus nær ved Lindteigen paa Nordre Side». Han var bruker av løkke 73 og 62-63. Østen døde her på høsten 1850, 75 år gml. og Anne i juni 1854, 78 år gml. De kalte seg Haugen og Lindteigen.

Ingebreth var født 1803 i Svene og foreldrene hadde Nedre Østby (løkke 33). Han giftet seg november 1822 med Gro Østensdtr. Sønstebo, f.1804 i Attraa, Tinn.

Ingebreth og Gro hadde disse barna:

1. Ole, 1823-1900, K 1837, g.1846 m. Anne Sjursdtr. Garder 1830-1864. Eneste datter til Sjur Christensen Garder og Berit Helliksdtr. Aarud på Søre Garder i Svene. Mer under.
2. Østen, 1824-1843, K 1838, ug.
3. Live Kirstine, 1826-1919, K 1840, 1.gg.1847 m. Niels Gregersen Stengelsrud, d. 1864, 56 år gammel, 2.gg.1865 m. Kittel Torgersen Surten, 1822-1872, f. i Svene, 3.gg.1875 m. Narve Olsen Liane, 1846-1930. Live overtok plassen.

Ingebreth begynte ikke i Sølvverket før året 1827. Han arbeidet som hauer, og var mange år i Armen gruve. Tjenestejente rundt 1840 var Ingeborg Gulbrandsdtr. Hugsted. I 1840 bodde sønnene hjemme. Ellers bodde Malene Olsdtr. Liane, enke etter Christopher Beck, hennes sønn Hans på 14 år og Malenes søster Kari, enke etter Thomas Klasen Bringsrud, på Lindteigen. Begge søstrene levde av å spinne for Fattigvesenet. Malene døde her på Lindteigen, og Hans og tanten flyttet til Vigersløvplassen. Kari døde der på høsten 1840. Hans var da SA ved Armen gruve. Han giftet seg seinere med enka Kari Jacobsdtr. på Søndre Østby (løkke 33). I 1848 var Martine Gulbrandsdtr. Hugsted (løkke 28) tjenestepike her.

Sønnen Ole ble, som nevnt over, gift med Anne Garder og de fikk disse barna:

1. Ane, 1846-1936, ugift, fosterdatter på Nord-Ånestad i Svene.
2. Gunhild, 1849-1936, f. på Lindteigen, hun tjente her på Lindteigen, g.1876 m. Ola Halvorsen Belgen, d.1916, bodde på Haugen under Trollerud i Svene. Hadde seks barn.
3. Ingebreth, 1851-1927, g.1875 m. Gurine Larsdtr. Hugsted, 1856-1934 (løkke 30). De kjøpte Finnebraaten (løkke 1A) av tante Live.
4. Berit, 1854-1933, f. i Svene, g.1875 m. Hellik Knudsen Aamodt fra Jondalen. (se Brynsplass løkke 12)
5. Live Kirstine, 1856-1947, var fosterdatter hos tante Live. Tjente i 1875 hos Lunde på Lia. Fikk datteren Anna Olava i 1890 med Hans Petter Tollefsen Myhra (løkke 34). Anna Olava fikk i 1905 datteren Terese Amanda med bryggeriarbeider Trygve Eriksen, f.1885. Han reiste samme året til Wisconsin og Anna Olava reiste etter i 1907, de giftet seg der. Live var innehaver av en melkebutikk som hun solgte, og i 1908 reiste hun og barnebarnet Terese Amanda etter til

Wisconsin. Live ble gift i Amerika med Knud Larsen, bror til Gurine Larsdtr. g.m. bror Ingebreth. Knud hadde reist over til Stevens Point i Wisconsin i mars 1873. De bodde bl.a. en tid i gullgraverbyen Dawson i Canada. Hun kom tilbake som enke, og bodde en stund hos søsteren Marit på Nordre Frodeplads, se mer der.

6. Jøran, 1859-1949, f. i Svene, K 1874 i Kongsberg. Hun var fosterdatter hos tante Live på Finnebraaten, g.1875 m. Halvor Olsen Gravningsmyr. De hadde Friskeplass (løkke 13).
7. Marit, 1862-1934, var fosterdatter hos farfar på Lindteigen og seinere hos tante Live, g.1923 m. em. Narve Olsen Lindteigen, tante Lives tredje mann, se mer nedenfor.
8. Mari, 1864-1866.

Anne var odelsjente på Søre Garder så hun og Ole overtok gården i 1846. Anne døde i barselseng i 1864. Ole fikk vanskeligheter med å beholde gården så den gikk på tvangsauksjon i 1866. Han fikk arbeid på Viksnes Kobberverk på Karmøy og ble der til han ble pensjonist. På Viksnes bodde han hos Knud Gulbransen Bæver (løkke 26-27) og familien. Flyttet så hjem til sønnen Ingebreth i Breila i 1885 og døde her på Lindteigen i 1900.

Ingebreth solgte i 1827 Lindteigsetra til Peder Larsen Friis på Nedre Østby (løkke 33) for 50 sp. I 1833 kjøpte han ei gressløkke av Halvor Andersen Hugsted for 40 sp. Løkka var en liten del av løkke 26 og ble kalt Vintermyhren. Den årlig leie ble satt til 12 sk. Han kjøpte i 1848 også naboplassen, nordre del av Frodeplass (løkke 5B), av Frode Hansen Frorsen. Prisen for denne ble 200 sp, han overtok pantegjelda på 110 sp og betalte resten kontant.

Ingebreth ble pensjonist sankthansaften 1854 og fikk en pensjon på 3 sp 36 sk pr. bergmåned. Under folketellinga i 1865 bodde det ingen barn hjemme på Lindteigen, men de hadde barnebarnet Jøran på 7 år som fosterdatter. Jørans eldre søster Gunhild var blitt 17 år og arbeidet her som tjenestejente. Ellers hadde de «1 Hest – 4 Kyr – 2 Faar – 2/8 Lb Byg – 1 Lb Havre – 2 Lb Poteter». Hest var det bare åtte av i grenda, og 4 kyr på båsen var bra. Kona Gro døde april 1869, 68 år gammel av «Blodgang og Afkreftelse». Ingebreth levde til mars 1875, han ble 72 ½ år gammel og døde av magekreft.

Det ble datteren Live som overtok, hun betalte 800 sp. Hun hadde giftet seg første gang i 1847 med Niels Gregersen Stengelsrud. De hadde Finnebraaten til Niels døde 1864, 56 år gammel. Han kalte seg da Finnebraaten. Se mer under løkke 1A.

Live giftet seg andre gang 1865 med Kittil Torgersen Surten, f.1822, fra Luteberget i Svene. Han arbeidet som nattstiger ved Sølvverket. Kittel hadde i 1860 fått en sønn kalt Christian på Kongsberg med Aasne Knudsdr. Fadderne til Christian var alle fra

Bævergrenda så Åsne må ha tjent i grenda. Sønnen Christian døde året etter. Aasne giftet seg seinere med Magnus Ros på Roshaugen (se løkke 5B).

Live og Kittil fikk en sønn:

1. Thorvald Emanuel, 1868-1-921, g. borgerlig 1893 m. Anna J. Andersen fra Gransherad, 1872-1959, overtok Lindteigen.

Kittil hadde Luteberget i Svene, men flyttet til Live på Finnebraaten. Moren Marit Jonsdtr. og mormoren Ingebjørg Hallesdtr., begge enker, ble med på flyttelasset. Mormoren døde her på høsten 1865, 96 år gammel. Kittil døde i 1872 av en nyresykdom, han ble 50 år gammel. Det ble holdt skifte etter ham tre år seinere. Plassen Luteberget i Svene ble taksert til 400 sp, kyr og sauer 125 sp og løsøret 115 sp. Plassen solgte Live i 1878. Hun fikk sitte i uskiftet bo, men i 1875 da faren Ingebreth døde, solgte hun Finnebraaten til nevøen Ingebreth Olsen Garder og kona Gurine Larsdtr. Hugsted for 600 sp (se over).

Selv flyttet hun hjem til Lindteigen og overtok der.

Før Live og sønnen flyttet fra Finnebraaten hadde hun fått anvist 2 tylter tømmer i Bæverskog til reparasjon av stuebygningen, men da hun nå skulle bygge om stuebygningen på Lindteigen hadde hun hogd mer tømmer enn det som var bevilget av Forstvesenet.

Saken gikk til Kongsberg Forligsdomscommition. Hun vedtok å betale omkostningen ved forliksklagens utstedelse og forkynnelse med 36 skilling og en bot på 10 sp. Hun godtok også å frafalle retten til trevirke i Bæver skog til vedlikehold av stuebygningen på Lindteigen, under forutsetning av at hun fikk beholde retten til trevirke til vedlikehold av de andre husa, gjerdene og nødvendig «Brændeved». Det ulovlig hogde tømmeret fikk hun også beholde.

Da Live flyttet til Lindteigen fulgte moren til Kittil med dem. Hun var da åtti år og døde her i 1879. Brordøtrene til Live fortsatte å bo på Lindteigen selv om Live overtok. På plassen i 1875 hadde de «1 Hest – 1 Oxe – 5 Kyr – 3 Kalver v 4 Faar – $\frac{3}{10}$ Tønne Rug – 1 Tønne Byg – 2 Tønder Havre – 2 Tønder Poteter».

Julaften 1875 giftet Live seg for tredje gang, nå med Narve Olsen Liane. Live var da blitt 49 år og Narve 29 år. Han var født 1846 og sønn av Ole Narvesen og Kirstie Pedersdtr. på plassen Gravningsmyr i Jondalen. Han hadde plassen Liane i Gravningsgrenda 3-4 år.

Det bodde mange gamle folk her ei tid. Foruten Kittils mor, var Ingebret Knudsen Bredlien her. Han døde i 1880 og er som oftest skrevet som Vigersløvplassen (se løkke 9). I 1881 døde Ingebret Knudsens enke, Maren Oline Bendiksdtr. her. I mai 1882 døde Gullik Hellihsen Koppangen f. 1824 her av lungebetennelse. Han hadde tidligere bodd i Brua og er oppgitt å være løsarbeider.

I 1900 bodde Live og Narve her med niesen Marit og niesen Live med datteren Anna Olava. De blir alle tre skrevet som «Fattiglemmer» i folketellinga. Live og datteren reiste senere til Amerika - se ovenfor. Selv om det bodde mange mennesker her var det godt om plass og ellers velstand. Våningshuset på Lindteigen var stort etter forholda i grenda, «Bygninger: Vaaningshus -1 Etasje - 5 Værelser + Kjøkken, Bryggerhus med Bakerovn, Stabur, Lade, Stall, Fjøs, Vognskur, Skur. Dyr: 1 Hoppe (5-16 aar) - 1 Fole - 5 Kjør - 1 Oxe - 1 Faar - 2 Kje - 3 Høns. Vogner: 1 4-Hjuled og 1 2-Hjuled Arbeidsvogn + ½ Slaa og Meiemaskin. Forraad: 0,4 Hl Byg - 2 Hl Hvete - 3 Hl Poteter - 3 Ar Gulerødder - 8 kg Græsfrø - 1 Ar Have - Heraf 0,5 Ar Kjøkkenhave». Slåmaskinen hadde de sammen med Narves bror Halvor på Friskeplass. Ti år etter har de i tillegg til niesen Marit som er tjenestejente, en dreng på 14 år fra Svene som het Sigvart Jensen.

Narve skrev kontrakt i juli 1908 med direktør G.A. Svendsen som var eier av Pikerfoss og Langeidfoss. Han skulle ha rett til tømmeropplag og tømmeropper med nødvendig landfeste i og ved Lågen inntil eiendommen, men ikke lenger opp enn en forstøtningsmur som gikk langs veien ved Lågen. Lindteigens eier måtte ha uhindret adgang til båtstø og kunne føre i land en vintervei som kom over isen fra andre sida av Lågen. Årlig leie ble satt til 30 kr. Kontrakten ble avlyst av Anna Lindteigen i august 1922.

Live døde i 1919, 93 år gammel. Hun hadde skrevet testamente og bestemt at sønnen Thorvald og mannen Narve skulle dele eiendommene mellom seg. Narve arvet nordre del av Frodeplass som Lives far kjøpte i 1849 - se over. Grensa mellom eiendommene ble noe endret fra hva den hadde vært. Den skulle nå gå langs den «siste opptrukne linje til den nye jernbanen». I tillegg til plassene, delte de på tre jordstykker. Narves eiendom besto nå ifølge tinglysningen av: g.nr. 927a (Frodeplads - kjøpt 1849) + gnr. 928a (parsell av Lindteigen) + gnr. 926a (jordstykke av Frodeplass - kjøpt 1844) + gnr. 925a (del av løkke 6B - kjøpt 1823). I tillegg fikk Narve Breiliaplassene og Vintermyhren samt plassene Kastet og Bakken i Svene. Narve giftet seg juni 1923 med Marit, Lives niese som hadde vokst opp hos dem og arbeidet på plassen. De flyttet til Frodeplass - nordre del, mer om dem der.

Thorvald overtok Lindteigen g.nr. 928b og deler av de tre andre jordstykkene som da ble g.nr. 927b, 926b + 925b. I tillegg fikk han «et stykke berg og skog som ligger på den østre side av linjen, nemlig det stykket som ligger mellom denne og den såkalte Bestemorløkke». De tre utskifta skoglinnene til Lindteigen, Frodeplass og Breiliaplassene fulgte Lindteigen. Disse begynner et stykke opp i åsen og går til Eikerdelet. Verdien på hver eiendommene ble i skiftet satt til 30.000 kr.

Thorvald døde under skifteforhandlingen, men enka Anna ble sittende i uskiftet bo med samtykke av de to myndige barna.

Thorvald og Anna ble borgerlig viet i 1893. Hun var datter til landhandler Andreas

Andersen i Gransherad. Thorvald hadde gått ut av statskirken en uke før bryllupet, men meldte seg inn igjen i januar året etter.

Thorvald og Anna hadde disse barna:

1. Live Therese, (Liv), 1893-1964, ug., bodde på Kongsberg
2. Signe, 1895-1899, død av «Brandsaar».
3. Fritjof, 1897-1982, g. 1929 m. Ragnhild Auerdahl, 1894-1995, K 1909. Datter av lærer Oluf Auerdahl, og Lovise Wilhelma Langerud. De bodde på Stengelsrud skole da Ragnhild ble født, men flyttet seinere til Sandsværmoen. De overtok.
4. Signe, 1900-1915

Thorvald og Anna leide først hus på Nymoens Torg hos enkefru Løsnes. I 2. etasje hadde de 3 værelser og kjøkken. Rundt 1900 hadde de to losjerende, Annas bror Brede Andersen, f. 1882 i Gransherad, og Ole Brynsplass fra Bævergrenda, sønn til Thorvalds kusine Jøran. De arbeidet begge i Våpenfabrikken. I tillegg til broren Brede hadde Anna brødrene Haakon og Hans på Kongsberg. Hans var handelsmann og hadde «Hans Andersen – Isenkramforretning» på Tråkka. Thorvald sto i 1895 som restauratør, men ble etterhvert «Handelsborger og Agent». I 1910 bodde de i Dyrmyrgata hos enke Anna Lindbo. De leide i 2. etasje og betalte 19 kr. pr. mnd. Datteren Liv arbeidet hos faren på kontoret på Nymoens Torg.

Thorvald hadde i 1917 kjøpt plassen Aasen i Hugsted på en skatteauksjon for 150 kr (se løkke 73). Den følger fortsatt Lindteigen.

Lindteigen fra 1930 årene.

Narve, som nå bodde på Frodeplass, ga i 1929 Anna Lindteigen rett til å anlegge vannledning fra en «utminert» brønn på hans eiendom. Denne retten ble verdsatt en gang for alle til 10 kr og retten skulle følge begge eiendommene for alltid. Anna inngikk forlik med jernbanen om å legge ledningen under jernbanelinjen. Den skulle legges under tilsyn av jernbanens folk og Anna skulle lønne dem. Videre forpliktet hun seg til å fjerne ledningen om jernbanen krevde det.

Sønnen Fritjof giftet seg i 1929 med Ragnhild Auerdahl, som nevnt over, de fikk ingen barn. Ragnhild var sykegymnast, eller det vi i dag kaller fysioterapeut da de giftet seg, men dreiv ikke med det etter hun kom til Lindteigen. De overtok offisielt på sommeren 1930. Moren Anna døde i mai 1959.

Fridtjof var skogbruksutdannet og dreiv som tømmerbeting for forskjellige sagbruk og treforedlingsbedrifter like til i 1960-åra. Etter at Pikerfoss-saga ble nedlagt satte han i gang med skur på saga til Hans Konningen i Svensplassen. Her var det drift til i slutten av 30-åra. Det ble kjøpt tømmer i nærliggende skoger og kjørt med hest til saga. Saga sysselsatte 5-6 mann i 8-10 uker på etterm vinteren og våren.

I 1932 hadde de to parseller fra plassen Tangen og plassen Roa i Kjennerudgrenda, må være det som seinere ble Speiderroa. I juni 1933 får Ragnhild tilslaget på auksjon over Breiliaplassene, plassene Bakken og Kastet i Svene og Pikerfoss Sagbruk. Budet var på 9.625 kr. Verdien for plassene i Svene ble satt til 2.500 kr. Skifteretten i Drammen holdt auksjonen over boet til direktør G.A. Svendsen og gjenlevende kone Augusta. Disse eiendommene, utenom sagbruket, hadde også før tilhørt Lindteigen. Svendsen hadde kjøpt dem av Narve i 1922. Pikerfoss Sagbruk lå på leid grunn på Pikerfoss stasjon. Med i prisen var også maskiner, reservedeler, redskaper etc. til en verdi av 700 kr.

Ragnhild og Fritjof Lindteigen.

Bror til Ragnhild, Oskar Auerdahl kjøpte i 1932 naboplassen Roshaugen. Han og Fritjof gikk sammen om et eiendomskjøp i 1942. Det gjaldt Pikkerplassen og fallrettighetene den hadde i Pikerfossen.

Fridtjof dreiv gården sjøl, men til dels ved leid hjelp. Han hadde ikke hest eller traktor, men leide somme tider hest og somme tider mann og hest. Så lenge de hadde kuer hadde de tjenestejente her. Den som var her lengst var vel Guri Øktedalen, f.1904, fra Nore. Det ble slutt med dyr her omkring 1950.

Fridtjof døde i 1982, og Ragnhild bodde her aleine til i 1989 da hun flyttet til aldersbolig på Skavangertun. Eiendommene i Bævergrenda testamenterte hun til Sigrid Øverby, f.1936, datter av Ragnhilds kusine Magnhild Gladheim, f. Langerud. Sigrid Øverby er fra Veggli, datter av Magnhild og Harald Gladheim, og ble g.1957 m. Birger Øverby, f.1931, fra Sigdal. De bodde i Veggli noen år, hvor Birger var bestyrer for Risør Tremassefabrikkers skogsdrifter fram til 1964. Fikk så ansettelse som tømmersjef ved Risør og flyttet dit. Der bodde de til 1972, da driften ble nedlagt. Begge fikk da arbeid ved det som het Buskerud Rehabiliteringssenter på Åmot, inntil de flyttet til Lindteigen i 1989. De pendlet i mange år fra Lindteigen til Åmot, men Birger sluttet i 1997 og Sigrid i 1998.

Sigrid og Birger har disse barna:

1. Hilde, f.1959, g.m. Halvor Helgerud, bor på Prestfoss, har ei datter.
2. Gerd Ellen, f.1961, g.m. Torleif Terum, bor på Åmot, har tre døtre.
3. Hans Otto, f.1967, g. 2001 m. Elin Berg, f.1974, fra Hokksund, se neste eier.
4. Marit, f.1969, g.1995 m. Knut Larsen, f.1968, bor på Geithus, har to døtre.

Sønnen Hans Otto overtok eiendommene i 2007, men foreldrene bodde her til i 2012, da flyttet de tilbake til Åmot. Det ble så foretatt en rehabilitering av hovedbygningen, og Elin og Hans Otto flyttet hit i 2013.

Hans Otto og Elin har 2 barn:

1. Mari, f. 2003.
2. Håkon, f. 2007.

Hans Otto er skogbruksutdannet og eier firmaet Øverby Skog og driver med eiendomsvurdering og skogforvaltning, Elin er sykepleier.

GAASEVOLDEN

(Løkke 5 B)

Gml. G.nr. 929A – H.nr. 8269-1

Hugstedgrenda 3

Eiere:

1770 – 1795	Jens Olsen Lia	1907 – 1947	Gunnulf Tovsen Hovindbøle
1795 – 1828	Ole Jensen Lia	1947 – 1956	Hans Hansen
1828 – 1853	Lars Olsen Friis	1956 – 2003	Erling Nilsen
1853 – 1878	Ole Olsen Gaasevolden	2003 – 2006	Eli og Ole Nilsen
1878 – 1906	Ole Østensen Finnebraathen	2006 –	Barbro og Ole Nilsen
1906 – 1907	Halvor Halvorsen Ødegaard		

Plassen ligger på nordsida av Lindteigen og på østsida av hovedveien. Den hørte opprinnelig til Lindteigen. Lars Olsen Lindteigen tinglyste september 1759 en handel med naboen Hans Hansen Froersen på Frodeplads: «Et Jordstykke af min beboende og Eiende Plads Lindteigen paa Søndre Siide». Den årlige leia ble i 1801 satt til 60 sk. Under taksasjonsforretningen i 1769 er løkka av en eller annen grunn ikke oppmålt.

Navnet Gaasevolden er et gammelt navn på området, spesielt på vestsida av veien. Vi finner det første gang i 1705 under en rettssak hvor Jacob Scheidemand ble stevnet for å hugge tømmer i «Bever-Schoven». Tømmeret var hogd av Ellef Finnebraaten og «udstødt» ved Gaasevold. Tømmeret var for øvrig hogd i Haavardsrud-skogen. På kart fra 1751 og 1754 er evja som går inn sør for Roshaugen kalt «Gaasevold Evie». Evja strakk seg under brua på hovedveien og et godt stykke nordover der jernbanen går i dag. Brua finnes på kartet fra 1751, men før den tid gikk veien der Gaasevolden ligger i dag og på østsida av Bruakjenn, så dette var nok det enkleste stedet å slippe ut tømmer. Sør for evja og vest for veien er et jordstykke som godt kan ha vært en «Gaasevold». Øya vi i dag kaller Rosøya, ble i 1794 kalt «GaasevoldØen».

Gaasevolden.

Jens Olsen Lia kjøpte løkka rundt 1770 av Hans Froersen. Handelen ble ikke tinglyst. Jens var bror til Lars på Lindteigen som hadde solgt løkka til Hans. Jens står som eier i 1777 og ti år etter assurerte han husa for 30 sp. De ble beskrevet som «Vaanhuus: 6 lafted – 2 fag Vinduer – Kakkellovn og Skaarsteen. Koestald med Føderhuus: 4 lafted – Alt under BordTag».

Jens Olsen Lia var f.1723 og sønn av Ole Larsen Kolaas/Røraas og Marthe Larsdtr. på Lindteigen (løkke 4). Jens ble første gang gift med enke Maria Jacobsdtr. Møller på Lia (mer om dem på løkke 23-24). Han beholdt navnet Lia som familienavn. Det ble holdt auksjon på Lia da kona Maria døde. I januar 1770 giftet han seg igjen med Karen Andersdtr. Brua (løkke 18). Karen ble også skrevet som Kari og Bæver til etternavn.

Jens og Karen fikk disse barna:

1. Ole, 1770-1831, K 1785, g.1797 m. Siri Knudsdtr. Strømmeneiet, 1753-1840, f. i Nore, enke etter Jørgen Jensen Trollerud, Svene. Ole overtar.
2. Anders, 1772-1840, K 1790, 1.gg. 1802 m. Mari Jørgensdtr. Trollerud, d. i Svene 1833, 55 år gammel. Hun var datter til Jørgen Jensen Trollerud og Siri Knudsdtr. som andre gang ble gift med svogeren Ole - se ovenfor. Mari fikk sin mor som svigerinne! Hadde ingen barn. Anders kjøpte i 1804 plassen Håvenga i Svene som han overdro til broren Lars i 1834 mot føderåd. I 1805 var Anders borhauer i Norske Løve sammen med flere av naboene og fikk lønn i 2 år. 2.gg. 1835 m. Astri Nielsdtr. Hun kalte seg Bæver. Astri flyttet til Ramnes i 1811 og tjente på bokholder Dittens gård. De bodde i Spiten og på nedre Østby. Anders døde oktober 1840 som fattiglem på Lindteigen, og Astrid flyttet til søsteren på Larsplassen. Hun hadde understøttelse og døde i 1862, 84 år gml.
3. Anna Maria, 1775-1822, K 1790, 1.gg.1796 m. em. Kittil Halstensen Langeid, d.1807, 62 år, kalte seg Primskot og Breilie. 2.gg. 1808 m. Niels Michelsen Nøgleberg, se mer løkke 70-71.
4. Lars, f.1778, d. liten.
5. Bent, f.1781, var SA i 1792 og under FT-1801 bodde han på Løvig plass under Trollerud i Svene. Arbeidet som tønneknekt ved Juliana Haab Grube, er ikke nevnt i avskjedsmantallet for 1805.
6. Lars, f.1785, 1.gg.1810 m. Elisabeth Maria Olsdtr. Saatvedt, d.1841, 57 år. Datter til SA Ole Gulbrandsen Saatvedt og Karen Jansdtr. som bodde på Skyde-Banen. Hadde 5 barn. 2.gg.1842 m. Aase Marie Sjurdsdtr. Kvadbekken, enke etter Ole Eriksen Møller. Hun døde 1844 i barselseng, 37 år gammel. I 1805 arbeidet Lars som ledesprenger ved Norske Løve No2, sammen med broren Ole og flere andre fra Bæver. Fikk lønn i et år. Kjøpte Håvenga i Svene av broren Anders i 1834 og hadde den noen år.

Karen ble begravet mars 1787, 43 år gml. Jens døde fem år senere og ble 69 år. Det ble holdt skifte etter begge juni 1792. Verge for de umyndige barna var farbror Lars Olsen Lindteigen. Morbror John Andersen Brua (løkke 48) ønsket at eldste sønnen Ole skulle overta til takst mot at han tok ansvar for sin yngste bror, Lars. Ole skulle stå for hans «underholdning og opdragelse» og sørge for at han kom inn i Sølvverkets tjeneste. Sønnene fikk vel 11 rd hver i arv og datteren Anne Marie snaut 6 rd. Alt ble utlagt i plassen. Ole og Anders hadde rådighet over sin arv, men Bent skulle motta nødvendige klær under tilsyn av onkel John. Anne Marie kunne benytte arven til «Særlige Klæde». Lars sin arv skulle stå inntil onkel John mente han trengte dem.

Plassen ble beskrevet slik: «En 4-laftet Stue med Kakkellovn og Kielder under. Saa og en indredd Madboed. Et 4 laftet Kiøken med Skaarsten. Et 4 laftet Fæehus. 6 laftet Love og Lade. Alt sammen med Torv og BordTag belagt. Med tillegg Græsløkke beliggende Øster for Gaasevolden paa Bæver Grund». Taksten ble satt til 60 rd. Løsøret ble solgt og innbrakte vel 37 rd.

Eldstesønnen Ole overtok som nevnt plassen til takst og overtagelsen ble tinglyst i juli 1795. To år etter giftet Ole seg med enka Siri Knudsdtr. også kalt Sigrid. Hun var sytten år eldre og hadde vært gift med enkemannen Jørgen Jensen Trollerud i Svene. Jørgen het opprinnelig Sætrang og var fra Haugsbygd i Norderhov. De hadde flere barn som fikk tilknytning til grenda; Knud, på Lindteigen (løkke 4), Mari g.m. Oles bror Anders – se over, Lars g.m. Live Kristine Ingebretsdtr. Hogsted (søster til Anne Marie g.m. broren Knud) enke etter Ole Larsen Friis – se Lindteigen (løkke 4), Gunhild g.m. Hendrik Johansen Beier – se Moen (løkke 64) og Kirsti g.m. John Petter Sørensen Rud fra Eger (datteren Serine g.m. Christopher Evensen Bæver, løkke 75).

Siri var født 1753 i Nore og datter til Knud Pedersen Strømmeneiet og hans andre kone Turid Torkelsdtr. Hun kom tidlig sørover dalen. I 1772 gikk hun til «Herrens Bord», kalte seg Bæver og tjente hos Lars Thomasen Bryn. Da Siri ble enke kjøpte hun en plass av Frode Hansen Froersen i juni 1795 for 250 rd. Plassen lå mellom veien og Lågen, der Roshaugen ligger i dag. Da Siri og Ole giftet seg ble disse plassene slått sammen. Ved en oppmålingsforretning i 1801 hadde Ole utvidet jorda: «Indhegnet og udlagt under Pladsens Gjerde et Stykke som fra Nord til Syd langs ved Bekken er 400 Alen langt og fra Øst til Vest 80 Alen – sandig Jord med ubetydelig Skov ansatt i 12 sk. Aarlig Tilæg saaledes at 5B herefter Aarlig svarer 60 sk». Dette jordstykket lå mellom de to plassene.

Ved folketellinga 1801 bodde Siris barn fra første ekteskap, Lars og Kirsti hjemme på Gaasvolden. Sammen med dem bodde også Oles bror Lars. Ole arbeidet som bergmann og i 1805 var han borhauer i Norske Løve nr.2. Han arbeidet sammen med broren Lars og flere andre fra Bæver. Ved nedleggelsen av Sølvverket i 1805 fikk han hauerlønn i 5 år. Det forelå en skadeattest og han fikk derfor ingen trekk i lønna selv om han eide en plass. På sommeren 1812 får han innvilget samme sum i pensjon.

Han var bare 42 år gammel og grunnen er trolig den skaden han hadde attest for. Anmerkning – han eide «1Koe». I 1805 og 1812 står det at han eier «Pladsen Lutheim under Bæver». Kanskje kalte de Gaasevolden for Lutheim i starten.

Ole kjøpte i 1825 Søndre Breilia (løkke 72) og hadde den til 1830. Lindteigen ble i 1828 solgt til Lars Olsen Friis for 300 rd. Siri og Ole flyttet til byen og Ole døde der i juni 1831. Siri mottok enkepensjon og det ble holdt skifte året etter. Huset og løsøret ble solgt på auksjon og enka Siri og Oles søsken arvet ham. Siri døde oktober 1840, 90 år gml.

Den nye eieren, Lars Olsen var sønn av Ole Larsen Friis og Live Kirstine Ingebrethsdtr. Hugsted på nedre Østby (løkke 33). Han var født på høsten 1800 og giftet seg desember 1823 med Birgit Østensdtr. Sønstebo, f.1804 i Tessungdalen, Tinn. Hun ble også kalt Berit og Berthe. Hun kom flyttende fra Tinn i 1822 med søsteren Gro som skulle gifte seg med bror til Lars, Ingebreth Olsen på Lindteigen. Foreldrene, Østen Kittelsen Haugen og Anne Halvorsdtr. fra Tinn, flyttet til Lindteigen i 1820, mer om dem der.

Lars og Birgit hadde disse barna:

1. Ole, f.1828, g.1853 i Hedenstad kirke m. Grethe Kristine Abrahamsdtr. f.1831, fra Rogstad i Hedenstad. Minst 9 barn. Bodde på gården Løver i Hedenstad som han overtok etter faren Lars.
2. Østen, f.d. 1834.

Lars arbeidet noen år ved Blåfargeverket på Modum og begynte i Sølvverket da han var 38 år. Arbeidet som sjakthauer og var i mange år ved Armen gruve. Han kjøpte også Nordre Luraas i Svene ca. 1837 for 200 rd av Ole Thorsteinsen Sælebakke (løkke 55), og fikk skjøte i 1841. Men samme året overlot han Luraas til broren, Jon Petter Olsen Langeid for samme prisen.

I 1839 hadde de en fostersønn som ble understøttet av Fattigvesenet. Han het Reinholdt Pedersen Biring og var 4 ½ år, sønn av Peder Jacobsen Biring og Anne Marie Henrichsdtr. Bakken (løkke 68). Han bodde ikke her i 1844. I 1841 hadde de ei tjenestejente som het Anne Andersdtr. og var 26 år. I 1844 bodde også Ole Olsen Finnebraaten og kona Maren Kirstina med datteren Karen Marie 1 år her. Ole var bergmann og dagarbeider sammen med Lars i Armen Grube. De kjøpte plassen av Lars for 225 s. Salget ble tinglyst i 1853, men skjedde vel rundt 1842. Dette året står Lars og Birgit som utflyttere til Sandsvær i april. De hadde kjøpt gården Løver i Hedenstad året før og drev gården sammen med sønnen Ole. Kona Birgit døde på Løver i mai 1864. Lars gikk av med pensjon 67 år gammel i 1867 og mottok 4 sp og 36 sk. pr. bergmåned i pensjon. Han døde i april 1874 og sønnen Ole overtok som eneste arving. Ole hadde den til 1884.

Den nye eieren, Ole Olsen var sønn av Ole Østensen Finnebraaten og Kari Jacobsdtr. Helmick (løkke 1A). Han sto oppført som sølvverksarbeider og gårdeier, og hadde giftet seg med Maren Kirstine Pedersdtr. Hagen i april 1841.

Ole og Maren Kirstine fikk disse barna:

1. Karen Marie, 1841-1847.
2. Maren Kristine, f.1844, g.1864 m. SA Ole Andersen Stordalen, f.1842. Hadde fire barn. De emigrerte til Minnesota. Ole reiste med «Hero» i 1873 og hadde billett til Quebec som kostet 33 sp 12 sk. Med seg hadde han 7 sp. Maren reiste over 6 år seinere. Hun dro også med emigrantskipet «Hero» og billetten til Montevideo var betalt i USA. Maren hadde 12 kr. med seg på reisen. Barna vokste opp hos farfar i Kjennerudgrenda. Datteren Karoline reiste til Philadelphia i 1884.
3. Karen Marie, 1847-1848.
4. Karen Marie, f.1849, reiste til Kristiania rundt 1870 og arbeidet som tjenestepike, g.1878 i Oslo Domkirke m. maler Fredrik Rasmus Fredriksen, f.1854 i Bergen.
5. Anne Olava, f.1851. Var tjenestepike i Kristiania i 1876, men returnerte og giftet seg 1880 m. Olaus Andreas Kjennerud, f.1854, sønn til Hans Jokum Andersen Kjennerud.
6. Petrea, 1852-1853.

Ole var ved Sølvverket og i 1848 ved Gottes Hülfe in der Noth. Dette året var Jøran Gulliksdtr. tjenestejente her. Maren Kirstine døde i november 1852, 37 år gammel da yngstejenta ble født. Det ble holdt skifte året etter. Morsarven til hver av jentene ble vel 26 sp og utlagt i plassen. Ole satt igjen med tre mindreårige døtre etter at også minstejenta døde i 1853. Han giftet seg i desember samme året med Karen Kirstine Nilsdtr., 1824-1863, datter til Niels Folkvordsen Laugerud og Tora Olsdtr. i Sandsvær. Hun kom flyttende til Bævergrenda i april 1853.

Ole og Karen Kirstine fikk disse barna:

1. Ole, f.1854, K 1869, g.1876 m. Goro Andersdtr. Kasa fra Jondalen, f.1856. 4 barn. De kjøpte Kjennerudplassen av faren i 1878 og hadde den til Ole døde i 1885. Ole kalte seg Kjennerud. Goro 2.gg. 1889 med Martinius Larsen Kjennerud, bodde i byen, minst 4 barn.
2. Nils, f.1857, K 1872, SA, g.1881 m. Martine Hansdtr. Larsen, f.1858 i Svene. Tre barn i 1885 og bodde i 3. Tvergade fra Kirken.
3. Trine Kirstine, 1855-1857, d. på Bæver.
4. Trine Kirstine, 1859-1866.

5. John Peter, f.1861, K 1876.

6. Et dødfødt barn i 1863.

Sammen med broren Østen Olsen Finnebraaten på Frodeplass kjøpte han i 1854 «ein lut» i plassen Brua i Svene og broren Østen flytter dit med familien. De solgte den i 1875 til Christoffer Evensen Bæver (løkke 75) og Østen flyttet hit til Gaasevolden, mer under.

I 1856 solgte Ole den delen av Gaasevolden som lå mellom Lågen og hovedveien til Johan Johnsen Ross for 80 sp. Dette var som nevnt over den opprinnelige Gaasevoldplassen, men plassen fikk etter hvert navnet Roshaugen, se under. Etter noen år kjøpte Ole også østre/nedre Kjennerudplass av Ole Johan Jacobsen for 700 sp i 1858.

Kona Karen døde i barselseng på Kjennerud i 1863 og skifte ble holdt i september 1868. Nedre Kjennerud ble taksert til 450 sp, Gaasevolden til 150 sp og kreatur og løsøre til 62 sp.

Ole bodde på Kjennerud under FT-1865 og kalte seg da Finnebraaten. Hovedhusa på Gaasevolden sto derfor ubebodd i 1865. I ei stue uten nr., bodde Johannes Olsen Hovengen, 36 år, og Berthe Marie Olsdtr. Bæver, f.1832, fra Modum. Berthe Marie var datter til Ole Christophersen Bæver (se 8287-1). Hun kom flyttende til grenda fra Sauland i april og Johannes fra Modum i mai 1857. De giftet seg på Kongsberg i juli samme året.

Johannes og Berte hadde disse barna:

1. Olavus, f.1857, K 1872.

2. Andreas, f.1859 på Eiker, K 1874.

3. Lina Jørgine, f.1860.

4. Jacob, f.1864.

5. Anne, f.1869.

6. Dortha, f.1873.

De hadde ikke noe forråd av poteter e.l. Ti år seinere bor de på Hals, Øvre Eiker. Fem av barna bodde hjemme, mens datteren Lina Jørgine var tjenestejente på Eiker.

Ole giftet seg igjen for 3. g. januar 1869 med Aase Torgersdtr. Ruud. Aase var født 1815 i Nore og enke etter SA Christen Evensen Stengelsrud. De hadde sønnen Torger, f.1857. Da Aases første mann døde i 1863, arvet Aase plassen Moen på Stengelsrud. Ole og Aase beholdt den til 1875. Ole hadde begynt ved Sølvverket i 1838 som 23-åring. Han arbeidet som hauer og ble pensjonert i 1873 med en pensjon på 5 sp 30 sk pr. bergmåned.

Ved folketellinga i 1875 kalte han seg Gaasevolden, men bodde fortsatt på nedre Kjennerud. Gaasevolden var leid bort til broren Østen Olsen Finnebraaten. Østen, hans andre kone Kristi Svendsdtr. Myklestu og sønnen John Petter hadde som før

nevnt bodd på Brua i Svene til 1875. Sønnen var løsarbeider og drev bl.a. med vedhogst. De hadde på Gaasevolden 2 kyr, $\frac{1}{4}$ tønne bygg, $\frac{1}{4}$ med havre, $\frac{1}{8}$ med hvete, $1\frac{1}{2}$ med poteter og 3 med frø. Mer om Østen og familien på Frodeplass (søndre del).

Ole døde i september 1876. I tillegg til Nedre Kjennerud og Gaasevolden eide han en av Auensplassene på Stengelsrud. Sønnen Nils fikk skolelærer Nils Andersen som kurator, og verge for Jon Petter ble Even Evensen Lindbo. Tilsynsverge ble stiger Christian Paulsen. Kona Aase mottok en enkepensjon på 1 sp 8 sk regnet ut fra ei årslønn på 106 sp 72 sk. I 1885 ble den endret til 104 kr. pr. år av ei årslønn på 520 kr.

Eldste sønnen Ole kjøpte nedre Kjennerud da den ble lagt ut på auksjon i 1878. Enka Aase ønsket også å selge Gaasevolden hvor svogeren Østen og familien bodde. Østen var ikke i stand til å kjøpe, men hans sønn Ole Finnebraaten som nå hadde Frodeplass kjøpte den for 1.120 kr. Østen og familien bodde her enda i mange år. Østen arbeidet ved Sølvverket som fyrhauer og begynte i gruva som tjueåring, samme året som han giftet seg første gang. To år etter at han flyttet til Gaasevolden gikk han av med pensjon. Lønna var da på 32,80 kr. pr bergmåned og pensjonen ble 21,87 kr. Tre år senere steg den til 28 kr. Østen fikk en lang og formodentlig god pensjonstilværelse på Gaasevolden. Han døde her i oktober 1893.

Sønnen Ole Østensen Finnebraaten, som nå eide Gaasevolden, flyttet hit med familien året før faren Østen døde, etter å ha solgt Frodeplass. Ole var gift med Live Kirstine Jon-Petersdtr. Luraas fra Svene. Mer om familien på Frodeplass – søndre del. Ved FT-1900 bor Ole og kona Live alene på Gaasevolden. Kari Luraas fra Svene er tjenestejente og 26 år. Kari er antagelig Lives søsterdatter som egentlig het Karen. Husa på plassen besto av «Vaaningshus med 1 Etasje, 3 Værelser og Kjøkken, Bryggerhus med Bagerovn, Stabbur, Lade, Fjøs og Skur». Ellers hadde de: «1,5 Hl Havre – 5 Hl Poteter – 0,3 Ar Gulerødder – 1 Ar Have – Heraf 0,5 til Kjøkkenhave – 4 Frugttrær. Dyr: 3 Kjør – 1 Svin». Ut fra disse opplysningene, hadde Ole og Live det bra på Gaasevolden.

Live døde i 1905 og året etter solgte Ole eiendommen til Halvor Halvorsen Ødegaard, fra Svene. I mars 1907 giftet Ole seg for tredje gang, nå med Barbro Trulsdtr. Ellingsbraaten fra Nes i Hallingdal. Hun var søster til Halvors kone og han ble svoger med Halvor. Far til søstrene var gårdbruker Truls Østensen Ellingsbraaten på Nes. Ole og Barbro kjøpte seg hus og flyttet ut i Gomsrud. Ole døde av hjertefeil i januar 1913. De hadde i 1910 skrevet gjensidig testamente og Barbro overtok boet alene, hun døde i 1928.

Halvor Halvorsen Ødegaard var f.1872 i Østre Aker. Han vokste opp på Nordre Primskot i Svene hos moren, som var fra Sauland, og hennes mann Ole Evensen Primskott. Halvor kjøpte den plassen på tvangssalg i 1898. Han giftet seg 1901 m. Ingebjørg Trulsdtr. Ellingsbraaten, søster til Oles kone som nevnt over. I følge Flesberg-boka bodde de i Bævergrenda i 1902 da de tok utflytning fra Kongsberg og emigrerte til Washington.

Gåsevolden med Hugstedkollen i bakgrunnen.

Halvor arbeidet da ved et sagbruk. Deres første barn, Harald Kristian ble født her i 1903. Mens de var i USA solgte de Nordre Primskot i 1903, men returnerte til Norge alt i 1904.

Etter to år kjøpte de her og betalte Ole Gaasevolden, 2.000 kr. Samme året fikk Halvor auksjonsskjøte på Ros-

haugen og nedre Breilia (løkke 62-63). Halvor og Ingebjørg fikk datteren Thora Helvine i 1906 mens de bodde her. De hadde plassene bare i et år før de solgte alle tre eiendommene til Gunnulf Tovsen Hovindbøle i 1907 for 4.450 kr. Familien flyttet ut i Gomsrud hvor de leide en leilighet hos Ole og Barbro (se over) til 13 kroner pr. mnd. Der ble sønnen Bjarne Olav født i 1909 og datteren Solveig i 1912. Halvor arbeidet da som gråsteinsmurer. Ingrid døde i 1915. Seinere kjøpte han gården Gomsrud sør for Kongsberg hvor slekta fortsatt eier. Halvor døde 1952.

Den nye eieren Gunnulf Tovsen og familien flyttet hit i 1907. De hadde bodd på et bruk under gården Bøen i Austbygda før de i 1905 kjøpte plassen Braaten (opp for Fulsebakke) i Jondalen. Med i handelen fulgte en del inventar og redskaper og han betalte 2.200 kr for alt. De solgte plassen og en del løsøre etter to år for 4.550 kr og Gunnulf gjorde en god handel

Gunnulf var f.1872 og sønn av Tov Herbjørnsen Hovinbøle og Aashild Jonsdtr. Omdalen fra gården Hovinbøle i Hovin, Telemark. Han giftet seg 1896 med Birgit Herbjørnsdtr. Urdalen, f.1873, også fra Hovin.

Gunnulf og Birgit hadde disse barna:

1. Aashild, 1897-1928, f. i Tinn, K 1912. Hun var pedell ved Bæver skole.
2. Herbjørn, 1901-1922, f. i Tinn, K 1915, han døde av hjernehinnebetennelse og hadde nettopp fått arbeid i Sølvverkets smeltehytte.
3. Margit, 1904-1992, g.1935 m. Kristian Ristvedt, 1902-1991, f. på Ristvedt i Sandsvær. De bodde på Rjukan til 1940, på Gaasvolden til 1943, og så på Kongsberg. En datter.
4. Alma, 1912-2003, g.1933, m. Helik Aas, 1906-1968, fra Svene.
Se under 8269-4.

Gunnulf var utlært skomaker, sydde og reparerte sko, og var i mange år lærer ved skomakersløyden på Stengelsrud og Bæver skole. Han dreiv også med hogst og kjøring av tømmer etter han kom til Bævergrenda, men fikk siden arbeid ved Kongsberg og Opl. Trevarefabrikk og var der til 1937 da han sluttet etter ei arbeidsulykke.

På høsten 1914 skrev han leiekontrakt med Olaf Nilsen om «opførelse av en sports-hytte samt ret til fiske» på Påløya, «en liten ø opunder Pikerfossen». Kontrakten var gjeldende i fem år og leia var 10 kroner pr. år. Gunnulf ga dir. G.A. Svendsen på Store Reistad i Lier et tilbud på kjøp av eiendom i 1908. Tilbudet gjaldt et jordstykke av Gaasevolden som lå på nordsida av Roshaugen, mellom hovedveien og Lågen, Rosøya og plassen Roshaugen. På Roshaugen skulle han beholde husa og 2 mål tomt. Tilbudet var på 4.000 kroner og gyldig i 2 år. Handelen gikk ikke i orden, men i 1916 ble det handel. Nå fulgte hele Roshaugen med, jordstykke på nordsida (g.nr.929c) og Påløya, hvor Nilsen hadde bygget ei hytte. Rosøya hadde han alt solgt til H.K. Bøen og Hans Mindaas for 2.000 kr. De solgte øya videre til Svendsen i 1925.

Bryggerhuset på Gåsevolden.

I 1939 utparsellerte han ei tomt til datteren Alma og mannen Hellik Aas. Tomta på nordsida av Alma og Hellik leide han bort til pøsemaker Ivar Johansen for 99 år. Se under. Kaspara og Trygve Lofthus leide bryggerhuset og bodde her 2-3 år i slutten av 20-åra. Gunnulf og Birgit solgte eiendommen i 1948 til Hans Hansen. Etter at de solgte eiendommen bodde de hos datteren Alma. Birgit døde i 1952 og Gunnulf i 1953.

Hans Hansen, f.1909, var fra Hvittingfoss. Han var bilmekaniker hos Herbrand Sælebakke da han kjøpte Gaasvolden. Kona til Hans var Margrethe Myhra, f.1910 fra Jondalen. De ble g.1932 og hadde bodd på Hvittingfoss inntil de kom hit.

Hans og Margrethe hadde disse barna:

1. Bjørn, 1932-2002, g.1952 m. Inga Gleden, f.1931 fra Svene, har en datter. Ekteskapet ble oppløst og Bjørn flyttet til Horten hvor han hadde samboer en periode og har en sønn og en datter der.
2. Solveig, f.1933, g.1954 m. Hugo Stordalen. De har 3 sønner og 3 døtre.
3. Harald, 1941-2007, g.1962 m. Ingrid fra Hovin. De har 2 sønner og ei datter og var bosatt i Hokksund hvor Harald dreiv et bilverksted.

4. Magne, 1942-1990, 1.gg. m. Else Rolfsrud, bodde på Veme, har 3 jenter og en gutt. Ekteskapet oppløst og Magne flyttet til Oslo og ble 2.gg. der. Ingen barn i dette ekteskapet.

Hans Hansen solgte eiendommen i 1956 og bodde så på Kongsberg 4-5 år. Deretter flyttet de til Åmot hvor de bodde til Hans døde i 1986. Margrethe flyttet til sønnen sin i Hokksund hvor hun døde i 1990.

Erling Nilsen kjøpte Gaasvolden i 1956. Han var f.1914 i Hakavika og sønn av Mari og Nils Nilsen, oppvokst på Ullandskogen i Svene. Familien flyttet til Svartås før 1932. Han giftet seg 1941 m. Emma Løff, f.1922, fra Lurdalen, Ø. Eiker. De leide hus på Kongsberg før de kom hit i 1957. De bodde her til 1960, men bygde da hus på Kongsberg. Husa her ble leid bort noen år.

Emma og Erling har disse barna:

1. Ole, f.1942, g.1972 m. Barbro Hagen f.1947, fra Tinn Austbygd. Se neste eier.
2. Eli, f.1950, g.1969 m. Asbjørn Søia, f.1943, se 8274-4.

Erling drev som bygningsarbeider i mange år, mest for Petter Kristiansen, men de siste åra var han selvstendig næringsdrivende. Emma og Erling solgte huset på Kongsberg og bygde seg hus her på utskilt tomt i 1984 (se 8269-10) og flyttet til Bævergrenda igjen. Huset på gården ble fortsatt bortleid. De første leieboerne var Signe og Reidar Sæther fra Svene. De bygde seg eget hus lenger ned i grenda og flyttet dit i 1967, og familien er omtalt under 8235-16. Etter dem var det Leif Bæver som leide her fram til 1968. Det sto tomt her til i 1971 da Emma og Erlings datter Eli og mannen flyttet hit og bodde her til de flyttet inn i eget hus i 1973.

Sønnen Ole giftet seg i 1972 og flyttet hit i 1973. Eiendommen ble overdratt i 2003 til barna Ole og Eli. Eli solgte sin part til broren i 2006. Ole og Barbro bygde om og restaurerte hovedbygningen i 1980.

Ole og Barbro har to døtre:

1. Gudrun, f.1980, g. 2001 m. Øystein Birkelund, f.1978, fra Tustna på Nordmøre, har en sønn. Bor i Åsane, Hordaland
2. Mari, f.1982, g. 2012 m. Adam Shoucar, f.1980, fra USA. Hun kjøpte i 2017 huset som besteforeldrene bygde på plassen i 1984 (8269-10).

Ole dreiv skraphandel her på Gaasvolden i årene 1964 til 1984. Virksomheten ble da flyttet ut ved siden av byens avfallsplass ute i Gomsrud. Ole avviklet og ble pensjonist i 2014. Barbro er ansatt ved Kongsberg kirkekontor som sekretær og var også klokker i Kongsberg kirke i 15 år fram til 2013.

Haugen – del av løkke 5 B

Gml. G.nr. 929b – H.nr. 8269-2

Breiliaveien 8

Eiere:

– 1872	Johan Olsen Dammyhr	915 – 1922	Nils Olsen Bergelien
1872 – 1893	Kristoffer Helgesen Hugsted	1922 – 1960	Ole Halvorsen Gravningsmyhr
1893 – 1908	Anders Johansen Graaten	1960 – 1971	Oliver Lien
1908 – 1908	Gunnulv Thorsen Hovinbøle	1971 – 1972	Thorstein Simensen
1908 – 1915	John Thorsen Hovinbøle	972 –	Thor Helmer Simensen

Haugen ble egen plass rundt 1860. Plassen ligger på nordøstsida av Gaasevolden, inntil Breiliaveien. Ekteparet Johannes Dammyhr og Ingeborg Gurine Svendsdtr. kom flyttende fra Siljan i Telemark til Gaasevolden i mars 1858. Johannes var f.1823 i Siljan og Ingeborg Gurine i Hedenstad mai 1822. Datter til Svend

Haugen, antagelig ca 1920.

Gundersen Møklestul og Anne Toresdtr. De hadde giftet seg i Siljan i jula 1850. De bodde på Gaasevolden og fikk kjøpt en havnehage av eieren på Gaasevolden, Ole Olsen. Denne havnehagen ble plassen Haugen. Johannes overdro rundt 1864 havnehagen til Kristoffer Helgesen Hugsted mot føderåd for ham og kona. Kristoffer bygde hus på plassen og de skulle ha fritt hus, eget kammers med adgang til kjøkken og bruksrett til et jordstykke som gikk fra huset og inntil bekken. Disse overdragelsene ble først tinglyst i 1872, og skjøtet ble utskrevet direkte til Kristoffer. Samtidig opptok Kristoffer et lån på 30 rd som antagelig skulle dekke ei Amerikareise året etter, mer under.

Kristoffer Helgesen Hugsted giftet seg i februar 1864 med Elen Marie Østendtr. Finnebraaten, og huset sto ferdig da. Kristoffer som var født i Lardal 1839, dp. i Sandsvær og sønn av Helge Larsen Hugsted og Johanne Andrea Larsdtr. Mørkeie. Elen Marie var niese til eieren av Gaasevolden, Ole Olsen Finnebraaten og fra Frodeplass (løkke 5A). Under FT-1865 og bodde Elen Marie og Kristoffer med to barn, og Johannes og kona her. Som forråd er oppgitt $\frac{1}{16}$ Lb bygg og $\frac{1}{2}$ Lb poteter, men de drev ikke med dyrehold.

Kristoffer og Elen Marie fikk disse barna:

1. Et dødf. barn i 1859, før de giftet seg.
2. Else Johanne, 1864-1884, K 1879, d. av tæring. Hun var tjenestepike.
3. Helge, f.1865, hjemmedøpt av Madam Bellerud, K 1880. Skomakersvenn i 1885. Reiste i 1888 til Kasson, Minnesota, g. 1895 m. Nora Bye, bodde i Hayfield, Minnesota og hadde seks barn.
4. Østen, f.1869, K 1883. Emigrerte til USA i 1890 og var farmer i Dodge Co. Min.
5. Kristine, 1871-1936, K 1885. Hun var «Handlende» da hun giftet seg på Bragerne 1912 m. gårdbruker og gruvearbeider Engebret Eriksen Hulbak, 1878-1932, f. på Modum. De bodde på Modum og Engebret arbeidet ved Glomsrudkollen gruve i 1910. Hadde Engerud i Flesberg i 1916-37. Ingen barn.
6. Christopher, f.1873, K1889. Reiste med emigrantskipet «Angelo» i 1892, med billett til Minnesota. Billetten var betalt. Hugstad ble til Hugstad i Amerika, g.1910 m. Klara Falch. Bodde Hayfield, Minnesota, en sønn.
7. En udøpt sønn døde i september 1875.
8. Ingeborg, 1876-1893, K 1891, d. av lungebetennelse. Bodde på Schwabemoen.
9. Olava Emilie, 1878-1887 d. av difteri. Ble også kalt Lava.
10. Nina, 1881-1884, d. av lungebetennelse.
10. Tina, f.d. 1885.

Kristoffer arbeidet som murer og skomaker. Han dro til Amerika i 1873, det året sønnen Christopher ble født. Han dro med skipet «Hero» med billett til Quebec. Turen kostet 33 sp 12 sk og han hadde med seg 7 sp. Han må ha returnert ganske snart for under FT-1875 bodde de på Søre Langeid i Svene. Johannes og Ingeborg hadde andre leieboere på plassen. Hellig Knudsen Aamodt og kona Berit Olsdr. Garder bodde her med sønnen Karl Oluf. I tillegg bodde Berits bestemor, Berit Helligsdr. Gaarder, føderådskone og 73 år sammen med dem. De kjøpte Brynsplass (løkke 12) dette året, mer der. Forrådet på plassen var « $\frac{1}{8}$ Tønne Byg, 1 Tønne Frø og $\frac{3}{4}$ Tønne Poteter». Nå ble Johannes kalt Gaasevolden og «Forsørges af Fattigvæsenet. Bruger af en liten Potethave» og «Kreaturhold finder ikke sted». Kristoffer og familien var tilbake året etter. I disse turbulente åra hadde Kristoffer opparbeidet seg en betydelig krambodgjeld hos handelsmann Ole Lorentzen. Gjelda var på hele 38 sp og på høsten 1876 underskrev han en ny obligasjon med 2. prioritet i plassen. Johannes døde i desember dette året og Ingeborg i desember 1887, «*afterladenskaber verdsatt til 10-12 kroner*».

De tre yngste barna til Kristoffer og Elen Marie ble født på Bæver og datteren Ingeborg i Svene. Elen Marie døde august 1894 på Bæver. Kristoffer sto fremdeles som eier av plassen i 1900, men hadde skrevet salgskontrakt med Anders Johansen Graaten i juni 1893. Denne ble først tinglyst i november 1910 da han solgte. Prisen var satt til 1.100 kroner og kjøpesummen avgjort på «*omforenet maate*». Under FT-1900

leier Kristopher og datteren Kristine «1 Værelse og ½ Kjøkken i Treatrumsgaden. Kristine er Sypige». Kristoffer døde 1914 på Engerud i Svene.

Anders Graaten var f.1859 i Svene og sønn på Aardalsplass (løkke 16). Han ble gift på Avaldsnes 1883 med enka Anna Olava Kristensdtr. Hun var f.1848 og datter til SA Kristen Tostensen og Marthe Kistene Jørgensdtr. på Hvamsal-eie i Sandsvær. Hun hadde giftet seg på Avaldsnes 1869 med smed Kristen Eriksen Kampenhuug, f.1844, fra Jondalen. De fikk 4 barn, Oluf Bernard Martinius, f.1870, Emelia Henrikke f.1872, Erik f.1873 og Hans f.1875. Mannen Kristen døde i 1877 på Avaldsnes.

Anders og Olava fikk disse barna:

1. Johan Theodor, 1883-1958, f. på Avaldnes, K 1899. Arbeidet som dreier ved Pikerfoss Trævarefabrikk i 1900, g. før 1908 m. Dorthea Stufsrud, 1876-1947, fra Bingen. Var modellsnekker ved Katfoss Fabrikker på Geithus noen år, men fikk arbeid som snekker ved Sølvverket og slo seg ned i Saggrenda. De fikk 5 sønner, familien tok navnet Andersen.
2. Søren Henrik, 1885-1961, f. på Avaldnes, K 1899, g. 1905 m. Olava Thorsteinsdtr. Heggen, 1884-1971 (løkke 46-47). Bodde først på Eikermoen og kjøpte i 1918 hus i Saggrenda. Hadde 3 sønner og ei datter.
3. Alfred Kristian, 1886-1926, f. på Avaldnes, K 1901. Sølvverksarbeider.
4. Olav Andreas, 1888-1905, f. på Avaldnes, K 1903. Han var den første som ble gravlagt på Kongsberg Gravlund. Gravstedet er fredet og kirkegården ble i begynnelsen kalt «Olavlunden». Han var ugift og bodde hjemme.
5. Ludvig Johannes, 1888-1918, f. på Avaldnes, tvillingbror til Olav, K på Kbr. 1903, g. 1914 m. Severine Spiten, 1888-1967. Datter på løkke 48. SA. Bodde på Mønstreplassen og hadde en sønn. Ludvig døde av spanskesyken og Severine 2.gg. m. Emil Reinhardsen fra Tangen på Hedemarken, bosatt på Kongsberg.
6. Harald Tolvinus, 1892-1963, f. på Bæver, K 1905, g. 1914 m. Alma Bertine Trollerud, 1889-1973 (8270-1). Harald var sølvverksarbeider, flyttet til Avaldsnes og ble stiger ved Vigsnes gruver. De flyttet tilbake på sine eldre dager og bodde i Saggrenda. Hadde 2 sønner og kalte seg Groten.

Anders og Olava kom flyttende med sine fem barn og to av Olavas sønner, Erik og Hans rundt 1890. Anders hadde arbeidet ved Vigsnes gruver som smed. De bodde først på Aardalsplass hos foreldrene til Anders. Ved FT-1891 står det at stesønnene Erik og Hans er «elever». Erik er på besøk og forsørges av bestefaren Johan, og Hans forsørges av stefaren Anders.

Det var i 1900 et våningshus i en etasje med tre værelser og kjøkken, en lade og fjøs. De hadde ei ku og av forråd fantes 0,3 hl havre og 3 hl poteter. Det var 0,5 ar med hage hvor det meste var kjøkkenhagen med bla. 0,3 ar gulrøtter. Anders og Olava flyttet fra

grenda og bodde ved FT-1910 på Korpemoen. Anders døde i 1918 og Olava i 1935. Plassen hadde de solgt i mars 1908 til Gunnulv Tovsen Hovinbøle på Gaasevolden for 1800 kroner, men Gunnulv solgte den videre i juli til broren John Tovsen Hovinbøle for samme prisen. Skjøtet gikk direkte til John. Inkl. i kjøpesummen var to obligasjoner fra Kristopher og en fra Anders til kjøpmann J. Lorentzen på til sammen 1500 kr. Lorentzen ordnet salget med fullmakt fra Kristopher og bevitnet av Anders.

John Hovinbøle var f.1867 og gift med Bergit Halvorsdtr. Rustan, f.1876, g.1907 i Hovin, begge var fra Hovin. De hadde to sønner:

1. Tov, 1907-1993, g.m. søskenbarnet Ingebjørg Hovinbøle, 1908-1983, ingen barn.
2. Halvor, 1911-1984, hjemmedp. av lærer Thomassen, ug., bodde i Oslo, men i Hovin på sine eldre dager.

John arbeidet visstnok ved Pikerfoss Trevarefabrikk mens han bodde på Haugen. I august 1915 selger de plassen og flytter tilbake til Hovin. Der kjøpte de eiendommen Jorde og drev som bønder. Sønnen Tov og kona overtok. Bergit døde i 1943 og John i 1951.

Ny eier på Haugen ble Nils Olson Bergelien, han betalte 3.000 kr for plassen og fikk med løsøre for 200 kr. Nils var fra plassen Bergelien opp for Søre Kjomme i Rollag og f.1883. Han drev som skomaker, men i 1910 bodde han og broren Torsten på nordre Primskot i Svene og drev med skogsarbeid. Han ble g.m. Anna Pedersdtr. Svendsrud fra Veggli.

Nils og Anne hadde disse barna som vokste opp:

1. Gunda, 1917-1950, ug, bodde på Kongsberg.
2. Inga, 1919-2005, g.m. Hans Teigen, 1912-1971, fra Øvre Teigen i Flesberg, bodde på Kongsberg og hadde 3 barn.
3. Liv, f.1921, g.m. Thorleif Hansen, 1910-1991, bodde på Kongsberg.

De hadde også 5 barn som døde små. Nils Bergelien solgte eiendommen i 1922 og flyttet til Gamlegrenda og seinere opp på Numedalsveien. Nils døde i 1953 og Anna i 1968.

Den nye eieren var Ole Halvorsen Gravningsmyhr (løkke 13). Han betalte 7.000 kr. for den faste eiendommen og 700 kr. for ei ku og diverse løsøre. Løsøret besto av ei kjerne, separator, dragkjerre, slipestein, trillebår, gjødsel og kornstaur. Det som måtte stå til rest av erstatninger og eventuell ulempeerstatning fra NSB (Numedalsbanen) skulle gå til Ole som kjøper.

Ole ble g.1907 m. Gina Rønningen, f.1877, opprinnelig fra Passebekk i Sandsvær.

Ole hadde først arbeidet på sliperiet, men fikk arbeid i Våpenfabrikken og var der til han gikk av med pensjon. Gina hadde tjent hos lensmann Foss på Lie i Efteløt, og seinere hos direktør Tobiesen ved Kongsberg Træsliberi. De kom til Haugen etter å ha leid hus i mange år hos Jøran, mor til Ole fra 1911. Tidligere hadde de leid hus bla. på Åkeren.

Ole og Gina fikk disse barna:

1. Henry, 1908-1990, g.1941 m. Borghild Stenbek, f.1916. De hadde ingen barn.
2. Solveig Lovise, 1910-2000, g.1935 m. Hans Hansen Skalstad, 1903-1999, fra Svene. Se 8235-5.
3. Thorleif, 1912-1994, g.1942 m. Gunvor Tangen, 1919-1981, se 8260-1, hvor de leide hus noen år.
4. Inger Johanne, 1916-1986, g.1941 m. Alf Kjørstad, 1917-1996. Bodde på Ullandløkka, har 2 døtre og en sønn.
5. Gunvor Olea, 1919-2006, g.1951 m. Rolf Aas, 1922-2005, har en sønn og ei datter.

Ola og Gina hadde vanligvis 2 kuer, gris og høner. Det ble leid hestehjelp i våronna, ellers ble alt onnearbeid gjort med mannemakt, de dro og bar høy. Ola syklet til arbeid sommer som vinter, en tur på 8-9 km. hver vei, så sammen med arbeidet hjemme på plassen var det vel nok til å holde seg i god form. Ola døde i april 1958, mens Gina levde til i april 1963. Hun bodde på Furulund de siste åra.

Haugen ble solgt til Oliver Lien i 1960. Oliver, f.1913 og kona Loise f.1922 kom fra Sokna og hadde bodd på Hønefoss og i Krødsherad før de kom hit. Oliver dreiv med skogsarbeid til å begynne med, men kom over i sprengningsarbeid.

Oliver og Loise hadde disse barna:

1. Erna, f.1943, g.m. John Aas, bor i Hokksund.
2. Oddmund, 1948-1976, g.m. Kari Bakkerud, har en sønn. Bodde på Sando i Svelvik.
3. Bjørn, f.1950, g.m. hollandske Inneke, bor i Spikkestad. De har en gutt og ei jente.
4. Anne Torhild, f.1951, bor i Drammen, har samboer og en datter.
5. Wenche, f.1961, g.m. Otto Lind, bor i Svelvik, har ei datter.

Mens Oliver Lien bodde her, brant uthuset og stabburet ned. De solgte eiendommen i 1971 og kjøpte seg hus i Svelvik. Oliver fortsatte med fjellsprenging. Han døde i 1992, og datter og svigersønn bor sammen med Loise nå.

Ny eier ble Thorstein Simensen, f.1909. Han hadde bodd i Bævergrenda siden 1957,

først på Vigersløvplassen og så på Bæver skole. Han hadde tidligere vært gift med Dagny Bryn og dreiv fargehandel på Kongsberg fram til omkring 1950.

Thorstein og Dagny hadde disse barna:

1. Viel, f.1941, g.m. Thorstein Kasin, bor på Kongsberg, hun er sykepleier. Har en sønn og to døtre.
2. Svein, 1946-1986, g.m. Kristi Rudningen fra Gol. Svein var frisør og bodde på Gol. Har ei datter.

Thorstein giftet seg igjen med Ingrid Olsson, f.1926 fra Drammen. Hun hadde vært gift tidligere og hadde dattera Kirsti, f.1946, g.1965 m. Knut Erik Krybelsrud fra Kongsvinger, bodde der til de slo seg ned i Skudsvika i Svene. De har 2 døtre og en sønn. Thorstein og Ingrid har en sønn, Thor Helmer, f. 1952. Allerede i 1972 ble eiendommen skjøtet over på ham. De årene Thorstein bodde i Bævergrenda arbeidet han på malerverkstedet i Våpenfabrikken. Ingrid fikk kreft og døde i 1977. Mens Thorstein levde til 1993. Han bodde de siste årene på pleiehjemmet Minde og sist på Trollhaugen ved Vestfossen.

Thor Helmer er ugift, men bodde her et par år sammen med Gro Skaland fra Rudsmoen. De har datteren Janne Skaland Simensen, f.1989. Thor arbeider som sjåfør for Kongsberg Budservice og bor alene på Haugen.

H.nr. 8269-3 – G.nr. 929c (og 930)

Gunnulf solgte et grunnstykke til dir. G.A. Svendsen på Store Reistad i Lier i juni 1916. Han solgte dette stykket samtidig med Roshaugen. Stykket lå på vestsida av veien og ned til Lågen, mellom Roshaugen i sør og et skogstykke til Moen i nord. Det hørte også med ei lita øy som i dag blir kalt Påløya, se under. Øya var leid bort til Olaf Nilsen og han hadde satt opp ei sportshytte på øya. Svendsen overtok kontrakten. Han hadde også tillatelse til å ha tømmeropplag eller tømmeropper på sin del. Gunnulf skulle beholde «årets paastaaende avling» og det lå en del ved igjen etter hogst som han skulle fjerne så fort som mulig. I tillegg skulle han hogge 5-6 furutrær som allerede var blinket ut. Stykket på nordsida av dette, kjøpte Svendsen fra Moen samme året.

Dette stykket ble sammen med flere eiendommer overdratt til Bergens Privatbank i mai 1933. Svendsen var død og det var boet etter ham som foretok handelen.

NYHEIM

Gml. G.nr. 929d – H.nr. 8269-4
Bævergrendveien 363

Gunnulf utparsellerte denne tomta til datteren Alma og mannen Hellik Aas i oktober 1939. De fikk satt opp et laftet tømmerhus i 1940. Tømrere var Jon og Halvor Haugen, far og sønn fra Elvehøy i Jondalen. Alma og Hellik hadde da i 8 år bodd på Gaasevolden.

Hellik Aas, f.1906, var sønn av Sjur Karlsrud og Turid Olsdtr. Aas, begge fra Svene. Men faren døde i 1912 og Turid ble 2.gg.m. Hans Løken - se 8287-1. Det ble da til at Hellik vokste opp på Søre Aas hos morens søsken, og han tok Aas som slektsnavn. Hellik var snekker ved Kongsberg og Opl. Trevarefabrikk fra 1937, men hadde tidligere drevet med skogsarbeid. Foreldrene til Alma, Birgit og Gunnulf Hovinbøle bodde her fra de solgte Gaasevolden i 1948 til de døde i henholdsvis 1952 og 1953.

Alma og Hellik Aas.

Alma og Hellik har en datter:

1. Signe, f.1933, g.1953 m. Ove Einar Hedenstad fra Saggrenda, 1924-1997.

I 1961 satte Hellik opp nytt våningshus på eiendommen, og det bygde han sjøl på fritiden. Han og Alma flyttet da inn i det nye huset, og Signe og Ove overtok det gamle hvor de hadde bodd siden de giftet seg.

Hellik døde av kreft i 1968. Alma var hjemmeværende husmor, men da mannen døde gikk hun ut i arbeidslivet og sto i mange år i Howlids utstyrsforretning. Alma var også i mange år den drivende kraft i Bevergrenda Sanitetsforening, og er æresmedlem. Alma døde i 2003, og datteren Signe overtok eiendommen.

Signe og Ove har to barn:

1. Jan Erik, f.1954, 1.gg.m. Eva Fossen fra Geithus – har en datter. 2.gg.m. Ragnhild Brunvatne fra Kristiansanskanten. Bor på og driver gården hun er fra. De er begge ansatt i Ligningsvesenet og har to sønner, Erik og Olav.
2. Berit, f.1959, g.1979 m. Ulf Noreng, f.1958, fra Drammen. Se neste eier.

Signes datter Berit og mannen bodde på Kongsberg, men overtok her i 2004. Signe flyttet da inn i huset hvor mora hadde bodd. Ungfolkene satte i gang med restaurering og utvidelse av gamlebygningen og flyttet hit.

Berit og Ulf har to døtre:

1. Marianne, f.1985, bor på Kongsberg og er utdannet konditor, men arbeider nå som lærer.
2. Kristine, f.1990.

Berit er kontorfunksjonær på Kongsberg ESCO og Ulf arbeidet tidligere som journalist, men er nå lærer i ungdomsskolen.

Gml. G.nr. 929d – H.nr. 8269-5

Tomta er på 3 mål og ligger nede ved Lågen på sørsida av Roshaugen. Den før nevnte Gaasevoldevja går inn her.

Pølsemaker Ivar Johansen fikk leiekontrakt av Gunnulv Hovinbøle på tomta rett før krigen. Kontrakten gjaldt for 99 år. Eierne av Gaasevolden skulle ha rett til båtstø og fri tømmervelt. De skulle også kunne hente og transportere vann fra Lågen. Det hørte med ei lita øy, Påløya, som ligger oppunder Pikerfossen. Det var eierskifte på Gaasevolden i 1947 og Johansen fikk kjøpt eiendommen på høsten av den nye eieren, Hans Hansen. Eiendommen er fremdeles i familiens eie. I 1990 overtok Toril Gjessing eiendommen og sønnen Trygve i 1997.

ROSHAUGEN (Del av løkke 5B)

Gml. G.nr. 930 – H.nr. 8270-1-2

Bævergrendveien 391

Eiere:

1770 – 1795	Frode Hansen Froersen	1905 – 1907	Halvor Halvorsen Ødegården
1795 – 1797	Siri Knudsdr. Strømmeneiet	1907 – 1916	Gunnulf Tovsen Hovinbøle
1797 – 1828	Siri og Ole J. Gaasevolden	1916 – 1932	G.A. Svendsen
1828 – 1853	under Gaasevolden	1932 – 1940	Oskar Langerud Auerdahl
1853 – 1873	Johannes Johnsen Roes	1940 – 1974	Gudrun og Herbrand Sælebakke
1873 – 1883	Magnus Johansen Roes	1974 – 2015	Åse og Rolf Sælebakke
1883 – 1891	enka Aasne Knudsdr. Berg	2015 –	Anne-Mette Sivertzen og
1891 – 1905	Berit Knudsdr. Berg		Marius Svendsen.

Frode Hansen Froersen var sønn på Frodeplass (løkke 5A) og ryddet en plass her «af ødemark og inhegnet med Træegjerde». Dette var rundt 1770-75. Plassen lå på vestsiden av hovedveien mellom veien og Lågen og kalles i dag Roshaugen. Det hørte til en «liden Ø – GaasevoldØen kaldet», øya som i dag kalles Rosøya.

Et «Qværne brug» hørte også med, det må ha ligget innerst i Gaasevoldevja hvor

Roshaugen.

det kom ut en bekk. På to kart fra 1751 og 1754 er evja som går inn sør for Roshaugen kalt «Gaasevold Evie». Evja strakk seg under brua på hovedveien og et godt stykke nordover der jernbanen går i dag. Fyllinga for jernbanen fylte delvis opp evja. Sør for evja og vest for veien er et jordstykke som godt kan ha vært en «Gaasevold».

Plassen sto nok ferdig da Frode giftet seg i 1774 m. Else Cathrine Sørensdtr. Røgeberg (løkke 7). Frodes far døde i 1785 og i august 1795 kjøpte Frode hjemplatsen av mora og søskena. Denne plassen solgte han til Siri Knudsdtr. i samme året for 250 rd. Hun var enke etter Jørgen Jensen på Trollerud i Svane. To år seinere giftet Siri seg med den sytten år yngre Ole Jensen som hadde naboplassen, de to plassene ble nå slått sammen. Mer om Siri og Ole på Gaasevolden (løkke 5B).

I 1853 var Ole Østensen eier av Gaasevolden, og på høsten solgte han denne delen av eiendommen som lå på vestsida av hovedveien og øya i Lågen til Johannes Johnsen Roes. Han skulle betale 80 sp. Johannes betalte 20 sp kontant og ga Ole en obligasjon på de resterende 60 sp med pant i jordstykket. Denne skulle betales med 10 sp i året og med 4 % rente. Skjøtet ble skrevet i februar 1856, men først tinglyst i 1863. Da var nok gjelda betalt. Grunnleia ble satt til 12 sk pr. år og skulle betales til eieren på Gaasevolden. Johannes hadde alt satt opp husbygningene da han fikk skjøtet.

Etternavnet til Johannes hadde flere varianter som Roes, Ros, Ross eller Roos og plassen fikk etter hvert navn etter ham. Han var født i mai 1805 og sønn av Per Anderson og Kierstin Jahnsdtr. i Gillberga, Värmland, Sverige. Han arbeidet som lærling ved Snarkils Järnbruk i Sillerud før han tok utflytting til Norge i mai 1832. Han flyttet til Eidsfoss hvor han begynte som smed ved Eidsfoss Jernverk, seinere hammer-smed. På Eidsfoss giftet han seg i 1834 i Hof kirke med Gunhild Marie Jensdtr. f.1814 og datter av Jens Eilertsen og Anne Andersdtr. på Eidsfoss. Året etter bryllupet fikk de sitt første barn og ble værende på Eidsfoss til 1837. De flyttet til Kongsberg hvor Johannes fikk arbeid ved Kongsberg Jernverk. Kongsberg Jernverk hadde vært eiet av P. von Cappelen som også eide jernverket på Eidsfoss. Han var forlover da Johannes giftet seg.

Johannes kjøpte i et hus med grasløkke i Gamlegrenda, da kalt Tislegaardgaden. Prisen var 60 sp og han betalte 20 sp kontant. Ved FT-1840 bodde Maren Paulsdatter, 68 år, og som understøttes av fattigvesenet, hos dem. De solgte huset på høsten 1847 og bodde her da sønnen Christian ble døpt.

Johannes og Gunhild fikk disse barna:

1. Johanne Maria, 1835-1842, f. på Eidsfoss.
2. Jahn Magnus, 1837-1883, K 1852, d. på Avaldsnes, g.1877 m. Aasne Knudsdatter fra i Tinn, Telemark. De overtok.
3. Jens, f.1839, K 1854, tok utflytting til Risør våren 1960, fikk presteattest først i april 1862. Emigrerte til USA.

4. Carl, f.1842, K 1858, bodde hjemme i 1865, g.1881 i Barbu, Aust-Agder m. Anne Tomine Torjusen, f. 1852 i Lyngdal, Aust-Agder. Bodde på Barbu og Arendal, hadde barn. Arbeidet som maler.
5. Johanne Marie, 1845-1847.
6. Johanne Marie, f.1847, K 1862, i tjeneste hos handelsborger Svane i 1865. Emigrerte med niesen Mathilde i mai 1889, reisemålet var Madison, USA.
7. Christian Emil, f.1849, K 1865, bodde hjemme i 1865. Arbeidet som maskinist ved Vigernes Verk på Avaldsnes, g.1873 på Avaldsnes m. Bertine Gjerdine Smidt fra Sogndal, Rogaland, f.1853, foreldre styrmann Carl Smith og Grethe Svendsdtr. Arbeidet i 1900 ved jernbanen. Emigrerte til USA – bosatte seg i Kansas og fikk 9 barn.
8. Johannes, f.d.1851, ble 4 dager gml.
9. Anne Kirstine, f.1855, K 1870, hadde datteren Mathilde Maria Magdalena Thorvaldsdtr. f.1872, med våpenarbeider Thorvald Torgersen Møte. De bodde hjemme i 1875 og datteren «Passes og forsørger dels af Foreldrene dels af Barnets far». Kirstine fikk attest i juli 1884 for å emigrere til Amerika. Datteren Mathilde emigrerte med tante Johanne i mai 1889.
10. Johannes, f.1858, K 1873, bodde hjemme i 1875 og var ved Våpenfabrikken, iflg. kirkeboka fikk han attest i oktober 83 for å reise til Amerika, men han ble g. 1888 i Dverberg, Nordland, m. Lina Mathea Nilsdtr. Fikk 5 barn, de fleste født på Andøya. Flyttet videre til Lyngen og Grimstad før familien havnet i Arendal. Johannes var maskinreparatør og gruvearbeider.

Johannes står som jernverksarbeider i 1854, men drev seinere egen virksomhet som smed. Han bygde smie på plassen og drev som «delvis omfarende».

Fra Gillberga, samme hjemsted som Johannes, kom også Kaisa Nielsdtr. Ros som var gift med Knud Henriksen Moen, på løkke 64. I mai 1853, kom en familie, Nils Johansen, f.1807, g.m. Marie Svendsdtr. f.1813, som innflyttere til grenda fra Sillerud i Värmland, stedet hvor Johannes hadde vært lærling.

Nils og Marie hadde disse barna:

1. Maria Kaisa, f.1842.
2. Stina, f.1843.
3. Johannes, f.1846.
4. Svend August, f.1849.
5. Anders, f.1852.

Nils døde alt i november av tarmslyng og Marie satt igjen som enke. Det er oppgitt at Nils hadde kjøpt en plass i Hugsted, men dette er ikke tinglyst så stedet er ukjent.

Kona Marie bestemte seg for å returnere til Värmland og reiste alt i mars året etter med de fem små barna. Det må ha vært en strabasøs reise etter alt som hadde skjedd.

Ved FT-1865 bodde fremdeles fem av barna hjemme, og de hadde på Roshaugen 1 stort kveg, 1 ½ lb havre og 2 lb poteter. I 1873 solgte Johannes og Gunhild plassen til sønnen Magnus for 300 sp. Magnus skulle betale «til forskjellige Tider», bla. skyldte Johannes sønnen 150 sp og verdien av føderådet for foreldrene ble satt til 50 sp. Føderådet gjaldt «at forbeholde os for Levetid frit Husly i det i Hovedbygningen værende Kammers, paa Eiendommen værende sammen, samt Benyttelse af Kjøkken, Smidie, Bagerovn, ligesom ogsaa Benyttelse af de paa Vestsiden af den Vei, der fra Hovedveien fører ned til Laugen Elv, beliggende Jordstykke».

Under FT-1875 bor sønnen Magnus på Avaldsnes og er smed ved Vigernes Kobberverk på Karmøy. På Roshaugen samme året hadde Johannes blitt sytti år og drev fortsatt som smed, «tildels omvankende». Sønnen Johannes hadde begynt som VA og bodde hjemme sammen med søsteren Anne Kristine og hennes datter Mathilde. De var «Delvis Fattigunderstøttet». Ellers hadde de 1 ku, ½ tønne havre og 1 tønne poteter. Det var tøffe tider, ikke minst for de som ikke hadde pensjon fra Sølvverket.

Gunhild døde januar 1877 og dødsårsaken ble oppgitt å være gikt. Magnus var hjemme en tur dette året og giftet seg i juli med Aasne Knudsdatter fra Attraa, Tinn i Telemark, f.1831. Hun kom som innflytter til Bævergrenda i 1851, antagelig for å arbeide som tjenestejente. I 1860 fikk hun sønnen Christian med SA Kittel Torgersen Luteberget (løkke 1A). Fadderne til Christian var alle fra Bæver. Sønnen Christian døde året etter, og Aasne reiste hjem til gården Berg i Tinn. Hun returnerte for å gifte seg med Magnus i 1878, og hun reiste til Avaldsnes med Magnus.

I 1885 bodde Johannes fortsatt på plassen. En kone, Marte Kittelsdtr. f.1818 som «Understøttes af Sandsvær» bodde her. Hun var vel til hjelp i huset. Magnus døde av slag på Avaldsnes i 1883. Kona Aasne ble boende på Avaldsnes, men flyttet tilbake da Johannes døde av slag tre år etter, i august 1886. Hun levde til desember 1891 og døde av «Hjertefeil og Vattersot». Magnus og Aasne hadde skrevet gjensidig testamente i 1882. Aasnes eneste arving var søsteren Birgit Knudsdatter, og hun arvet plassen. Birgit var gift og de hadde overtatt hjemstedet, gården Berg i Tinn.

De leide bort Roshaugen og i 1900 bodde enkemannen Even P. Hindklev her. Even hadde solgt Vigersløvplassen (løkke 9) i 1892 og flyttet hit etterpå. Even er oppført som jordbruker. Det kunne ikke bli så mye «jordbrug» å leve av da han var 80 år og jorda var bare tørre sandbakker. Karen Nilsen fra Eiker, f.1821 var husbestyrerinne. Even døde her i januar 1905. Av folk i grenda ble hun kalt «Mor Nilsen», og ved dødsfallet hennes i januar 1906 er hun kalt garverenke og fattiglem. Det står at hun er død på Bæver, så det var vel her på Roshaugen. Iflg. tradisjonen skal de også ha bodd på Brennesetra ei tid, men det var neppe mer enn et år eller to. Det var sikkert ei kald tid

for dem, huset var ei seterbu som vel ikke var ment til vinterbruk. Mens de bodde der var det noen som klaget over at de delte bord og seng uten å være gift, så presten måtte en tur opp for å se hvordan dette forholdt seg. Og det var riktig nok, det var bare ei seng der. Men Even Pedersen kunne vise til at han hadde slått opp et bord som delte senga i to, så han mente han hadde tatt sine forholdsregler.

Birgit mottok et krav fra Vingsnes Kobberværk på 1880,88 kroner som hadde pant i plassen. Dette var et lån Magnus hadde tatt opp der borte. På grunn av dette kravet ble Roshaugen lagt ut på auksjon i 1905, og kjøper skulle dekke all gjeld. Ole Østensen Finnebraaten la inn høyeste bud på 810 kroner og fikk tilslaget, dette kunne knapt dekke halvparten av kravet. Ole solgte den straks videre til Halvor Halvorsen Ødegaarden for 900 kroner. Skjøtet ble derfor utstedt direkte til Halvor i februar 1905 da alt ble tinglyst. Halvor kjøpte også Gaasevolden og Nedre Breilia av Ole Østensen. Se mer om Halvor og familien under Gaasevolden.

Halvor solgte alle tre plassene året etter til Gunnulf Tovsen Hovinbøle for 4.450 kroner. Det ble skrevet kjøpekontrakt i mai 1907. Han overtok gjelda og betalte 2.450 kroner kontant. Det fulgte med en del løsøre som ble taksert til 300 kroner. Den nye eieren Gunnulf Tovsen var fra gården Hovinbøle i Hovin i Telemark. Han hadde giftet seg 1896 med Birgit Herbjørnsdtr. Urdalen også fra Hovin. Se mer om familien under Gaasevolden.

Roshaugen ble fortsatt bortleid. Kristian Trollerud, f.1863, bodde her med familien sin i mange år. Sannsynligvis er det de som har kommet her etter Even Pedersen, for Einar Trollerud kan fortelle at hans far, Konrad Trollerud, gikk ut av Bæver skole i 1907, så da må de i hvert fall ha kommet til Roshaugen året før. Kristian Trollerud var sølvverksarbeider og var fra Trollerud i Svene. Han og familien hadde bodd flere steder før de kom hit. Han hadde eid Konningen et par år og bodd der, men flyttet til byen i 1894 og bodde på Eikermoen i det som kaltes Sotliganga, som i dag er Klems gate. De hadde dyr og ei løkke oppe i Krakebakken som han hadde kjøpt av Ole Østensen Finnebraaten. Det ble ikke skrevet noe skjøte, men kona til Ole bekreftet dette da Kristian ønsket å selge løkka i 1907. Bodde også på Stengelsrud en tid før de kom hit. Kristian giftet seg 1885 m. Amalie Larsdtr. Kaldal, f.1861, som var fra Søndre Hugsted, så de var godt kjent i Bævergrenda fra før.

Kristian og Amalie hadde disse barna:

1. Karl, 1887-1947, g.1914 m. Emma Luraas, 1891- 1982, sølvverksarbeider, bodde på Kongsberg. Hadde en sønn og ei datter.
2. Alma Bertine, 1889-1973, g.1914 m. Harald Graathen, 1892-1963, se Haugen (8269-2).
3. Konrad, 1892-1982, g.1921 m. Sarah Luraas, se nordre del av Frodeplass.
4. Axel, f.d.1895.

5. Herman, 1896-1985, g.1922 m. Ruth Luraas, se søndre del av Frodeplass.
6. Laura, 1899-1944, g.1930 m. em. Halvor Knutsen – se Bæver skole.
7. Agnes, 1901-1968, g.1931 m. Erik Hagen, 1902-1953, bodde på Hagen ved Hillestad i Hedenstad. De hadde ei adoptivdatter.

Trollerud-familien bodde her sannsynligvis til i 1922, da de kjøpte eiendommen Aasbråten i Svene og flyttet dit. Amalie, hun ble kalt Malla, døde i 1929 og Kristian i 1935.

Neste leieboer her var sannsynligvis Halvor Knutsen. Han var fra Tinn Austbygd og var g.m. Maren Hedenstad fra Sandsvær. De hadde dattera Solveig, f.1920, og hadde visst bodd ei tid på Gaasevolden før de kom hit. Her fikk de sønnen Kåre, f.1924, derfor veit vi at de må ha kommet hit i 1923 eller 1924. Halvor Knutsen arbeidet den gang ved anlegget av Numedalsbanen. Familien flyttet i 1929 til Bæver skole og er omtalt der. Det sto antagelig tomt på Roshaugen etter at Knutsen-familien flyttet.

I mellomtiden hadde Gunnulf Hovinbøle solgt Rosøya som fikk eget grunnnummer, g.nr. 930b (8270-2) og Roshaugen i 1916 til direktør G.A. Svendsen i Drammen. Gunnulf holdt igjen den utskiftede skoglinna, og den følger fortsatt Gaasevolden.

G.A. Svendsen døde og var nærmest konkurs, skifteretten i Drammen solgte Roshaugen og Rosøya til Oskar Langerud Auerdahl i 1932. Han betalte 2.500 kroner og tok en panteobligasjon på beløpet. Oppmåling viste at Roshaugen besto av 12 mål og Rosøya 10 mål. I skjøtet er det medtatt at nye eiere «er pliktig til nu eller senere, helt eller delvis at avstå disse eiendommer til fordel for en eventuell utbygging av disse vannfall (Piker- og Langeifoss) mot erstatning efter lovlig skjøn». Retten til utbygging var forbeholdt eieren av fossene. Oskar frasa seg også retten til hogge i den pantsatte skogen utover vanlig husbehov. I 1942 ble han sammen med svogeren Fritjof Lindteigen eier av Pikkerplassen (løkke 2-3), se mer der.

Oskar Auerdahl, 1891-1984, bodde på Kongsberg og drev agenturvirksomhet. Familien brukte Roshaugen som sommersted. Han og kona Agnes hadde datteren Liv og sønnen Per. Han solgte i 1940 til Herbrand Sælebakke, bilforhandler på Kongsberg. Denne familien bodde også her bare om sommeren, men det ble mange somre, så de ble nesten som bævergrendinger å regne. Herbrand Sælebakke, 1898-1973, g.1920 m. Gudrun Helgeland, 1901-1978, fra Lardal.

Herbrand og Gudrun hadde disse barna:

1. Thorstein, 1920-1998, g.1951 m. Astrid Garaas,1921- 2000. Hadde gården Stengelsrud, har 2 døtre og en sønn.
2. Arne Herbjørn, f.1922, ug., bor på Kongsberg.
3. Rolf, f.1924, g.1959 m. Åse Skaardal, f.1932, fra Porsgrund. Se neste eier.

4. Anne-Marie (Tullik), f.1926, 1.gg. m. Per Slaatto, d.1961, 2.gg. m. Olav Torgersen, d.1991, bor i Oslo, har en sønn.

Herbrand Sælebakke satt med eiendommen til han døde i 1973. Kona Gudrun levde til i 1978. Det ble sønnen Rolf som kjøpte eiendommen i 1974. Det gamle huset ble revet og et nytt stort helårshus sto ferdig i 1976. Åse og Rolf bosatte seg her.

Åse og Rolf har disse barna:

1. Randi, f.1960, g.1992 m. Terje Jacobsen fra Oslo. Bor i Tromsø og har 2 barn. Ekteskapet oppløst.
2. Kari, f.1961, g.1993 m. Sven Arne Buggeland fra Lillehammer. Bor i Oslo og har 2 barn. Ekteskapet oppløst.
3. Trine, f.1963, g. 2003 m. Bernt Søraa fra Trondheim, bor på Kongsberg.
4. Steinar, f.1965, ug., bor i Bergen.
5. Kristin, f.1965, g.1996 m. Stig Fredriksen Sælebakke fra Røyken, bor på Kongsberg, og har 2 barn.

Rolf satte også opp et stabbur i 1979, mens et større garasjebygg ble satt opp allerede i 1972. Rolf og broren Thorstein overtok som bilforhandlere etter faren, og Rolf dreiv med det til han pensjonerte seg i 1983. Åse har arbeidet i bank og hotellbransjen i mange år. De solgte eiendommen og flyttet til en leilighet på Berja.

Anne-Mette Sivertzen, f.1987, fra Kongsberg, og Marius Svendsen, f.1984, fra Sørumsand overtok eiendommen i 2015. Anne-Mette har hester som hobby, så en av garasjene er ombygd til hestestall.

NORDRE MYHRA

(løkke 61)

Gml. G.nr. 937 – H.nr. 8275-1

Breiliaveien 12

Eiere:

– 1794	Gulbrand G. Hogsted	1910 – 1918	Ole Kittelsen Thoen
1794 – 1796	enka Helle Larsdtr. Lindteigen	1918 – 1919	enka Marit Helliksdtr. Myhra
1796 – 1808	Niels Michelsen Nøgleberg	1919 – 1920	Otto Pedersen
1808 – 1809	Johan A. Stengelsrud	1920 – 1975	Samuel Lien
1809 – 1851	Peder Hansen Lippert	1975 – 1982	Alf Lien
1851 – 1863	Gulbrand Olsen Bæver	1982 – 2006	Roger Lien
1863 – 1895	Even Evensen Stengelsrud	2006 –	Jan Otto Garaas Dokken
1895 – 1910	Even Hansen Kokk/Myhra (Karl Lofthus)		

Nordre Myhra ble også kalt Lippertplassen og Kokkeplassen etter seinere eiere. Det var Gulbrand Gulbrandsen Hogsted som ryddet løkka og bygde hus her. Plassen ble oppmålt i 1801 til «et Stykke fra Nordøst til Sydvest 330 Alen og i den Sydvestre Ende 330 Alen, i Nordøstre 140 Alen, deels Berg med ubetydelig smaae Skov, deels Myhr». Kanskje er det denne myra som ga navnet til plassen? Årlig grunnleie ble satt til 48 sk. Branntaksten i 1797 beskriver en 4-laftet stue med 2 vinduer, kakkelovn og skorstein under bordtak, takst 20 rd. En 8-laftet låve og lade hadde takst 10 rd.

Gulbrand Gulbrandsen Hogsted og kona Helle Maria Larsdtr. Lindteigen hadde giftet seg i november 1787. Mens de ryddet plassen hadde de et hus på Schaareplassen (løkke 6b). Gulbrand var født 1766 i Svane og sønn av Gulbrand Gulbrandsen Hogsted og Kari Sørensdtr. Røgeberg på løkke 30. Helle var født 1766 og datter av Lars Olsen og Kari Gulbrandsdtr. på Lindteigen (løkke 4).

Gulbrand og Helle fikk disse barna:

1. Alhed, 1787-1813, K 1809, foreldrene var «fæstefolk», og hun ble døpt ekte. Ble kalt Ole i FT-1801.
2. Kari, 1789-1790, ble ½ år.
3. Kari, 1791-1792, ble 1 ½ år.
4. Kari, 1793-1796.

Gulbrand døde alt i august 1795 bare 29 år gammel. Det ble holdt skifte året etter. Løsøret ble taksert til 7 rd og plassen – en 4-laftet stue med skorstein og kjeller under og med spontak, et 4-laftet fôrhus under bordtak, jordvei og urtehage – taksert til 40 rd. Helle hadde gitt mannens gangklær til hans bror fordi han «i Begravelsestiden gikk hende til Haande». Begravelsen hkostet 21 rd. Av gjeld var det 6 rd til kjøpmann

Horn. Den yngste datteren Kari døde under skifteforhandlingen. Det ble igjen vel 15 rd som nå ble delt mellom Helle og datteren Alhed. Helle fikk beholde plassen mot å betale gjelda til kjøpmann Horn som ble utlagt i løsøret. Arven til Alhed ble utlagt i plassen.

Helle giftet seg andre gang med Niels Michelsen Nøgleberg i november 1797. Niels var født 1772 og sønn til Michel Nøgleberg og Kari Olsdtr. på Østre Toten i Opland.

Helle og Niels fikk disse barna:

1. Gulbrand, f.1798, K 1811. Han reiste i 1826 til Hof Sogn og var da skomaker.
2. Michael, f.1801, d. liten.
3. Karen Sophia, f.1803.
4. Lars, f.1806.

Niels drev som skomaker og ble også kalt Niels Skomager. Han hadde en bror Knud som også bodde på Kongsberg. Helle døde i mars 1807 og det ble avholdt skifte i juli året etter på Lindteigen. Det ble vel 53 rd til deling mellom Niels, deres tre barn og Helles datter Ahlet fra første ekteskap. Niels giftet seg igjen i oktober 1808 med Helles kusine, enke Anne Maria Jensdtr. Gaasevolden (løkke 5B). Hun var enke etter Kittel Halstensens Langeid på Nedre Breilia. Mer om Niels og Anne Marie på løkke 70.

Plassen ble solgt for 170 rd i juli 1808 til Johan Abrahamsen Stengelsrud på Reinholt under Trollerud i Svene. Johan Stengelsrud solgte året etter for 70 rd til Peder Hansen Lippert. Samtidig solgte Peder til Johan et hus på Krudthusmoen for 30 rd. Huset hadde hans første kone arvet som eneste datter.

Peder var født 1771 og sønn av Hans Pedersen Røraas/Kock og Dorthe Christensdtr. Lippert på Krudthusmoen. Peder kalte seg både Kock og Lippert. Han giftet seg første gang i juni 1796 med Johanne Olsdtr. Fosse, datter til Ole Paulsen Fosse og Anne Olsdtr. Grønvold på Krudthusmoen. De fikk datteren Dorthe i 1798 og en sønn Hans som døde som liten. Johanne døde i 1803 og det var skifte etter henne s.å. Ved skifte står det at Peder arbeidet ved Vinoren gruver. Han giftet seg andre gang i oktober 1803 med Cathrine Hansdtr. Ristvedt. Hun ble da kalt Halvorsdtr.

Peder og Cathrine fikk disse barna:

1. Hans, f.1805, d. liten.
2. Hans, 1807-1870, K 1821, d. av hjerneslag, ug.

Peder var ved Sølvverket og i 1801 var han «Hauer med Führr og Bohr ved Hellige Trefoldighed». I 1805 var han ved Prinsesse Lovisa Augusta gruve og lønna på 4 rd 48 sk pr. bergmåned fikk han i 2 år. Han oppga at han hadde to barn, Dorthe og Hans, fra første ekteskap.

Cathrine døde i november 1816, 54 år gammel. Det ble holdt skifte året etter, og Peder og sønnen Hans delte arven på ca. 50 sp, som var verdien på plassen. Skifteomkosningene var på 6 rd 56 sk. De beholdt plassen. Peder giftet seg for tredje gang i oktober 1817 med Barbro Arnesdtr. Hun var f.1772 i Efteløt og datter til Arne Pedersen på Haugmo. Hun arbeidet i 1801 på Nordre Gunnes i Sandsvær. Peder og Barbro fikk ingen barn, men Barbro hadde fra før en datter Kirsti som ble døpt på Fiskum i 1804. Hennes far var soldat Hans Jakob Clausen Jøranrud. Kirsti ble gift med hjulmaker Christian Olsen, bodde i Drammen og hadde en sønn og en datter.

I april 1829 kjøpte Peder nordre/nedre Breilia (løkke 70-71-67-halve 69) på auksjon. Sønnen Hans og stemoren Barbro overtok denne eiendommen da Peder døde og solgte den i 1846, se mer under disse løkkene.

Sønnen Hans bodde hjemme, utenom et halvt år hvor han var i Skien. Han arbeidet som løsarbeider og var krøpling. Peder var pensjonist da han døde i oktober 1844. Barbro levde til juli 1850, og det ble holdt skifte året etter. Løsøret ble solgt for 9 sp og plassen for 120 sp. Utgiftene besto bl.a. av en obligasjon med en rest på 70 sp og gjeld til Fattigvesenet på vel 40 sp. Det ble 4 sp og 2 sk i arv og den gikk til Barbros datter Kirsti.

Da plassen gikk på auksjon i desember 1850 ble prisen satt til 84 sp. Ved 2.gangs auksjon var det mange bud, men Gulbrand Olsen Bæver fikk tilslaget på 120 sp. Gulbrand hadde fra før Balfod (løkke 28A) og bodde der. Gulbrands datter Ingeborg Martine giftet seg året etter med Even Evensen Stengelsrud og de flyttet hit i 1851. De overtok plassen og det ble skrevet en kjøpekontrakt mars 1863. Kontrakten ble ikke tinglyst før ved neste eierskifte i 1895.

Even Evensen var født 1821 og sønn av Even Christensen Qværna og Kirsti Kittelsdtr. på Stengelsrud. Ingeborg Martine var f.1822, hun benyttet ofte bare Martine. Familien kalte seg Myhra.

Even og Martine fikk disse barna:

1. Christian, f.1851, K 1866, var malersvenn da han meldte utflytting til Kristiania i 1875. Giftet seg i Domkirken i Kristiania 1875 med Karoline Kristensen, f.1856 i Karlstad, Sverige. Han arbeidet som politikonstabel.
2. Ingeborg Kirstine, f.1853, K 1869, tjenestejente hos en brannkonstabel på Grønland, Kristiania i 1875. Husholderske hos enkemann og skredder Ole Amundsen i 1885. De fikk døtrene Martha Elvida 1880-1972 og Olga Magdalena 1886-1952.
3. Elen Gurine, f.1856, K 1871, bor hjemme i 1872.
4. Berte Katrine, 1858-1861, d. av strupehoste.
5. Anne Marie, f.d. 1861, ble 5 uker gammel.
6. Berthe Katrine, 1863-1865.

Even er skrevet som løsarbeider og drev med forskjellig arbeid ved siden av å være jordbruker. Even og Martine var metodister. Ved FT-1865 bodde Martines far Gulbrand Olsen Bæver hos dem, han var da enkemann, 86 år og døde som fattiglem her to år etter. Hans Petter Lippert (se over) bodde også hos dem og var 59 år. De hadde en hest og ei ku på plassen og ellers $\frac{1}{4}$ lb bygg, $\frac{1}{8}$ lb havre og 1 lb med poteter.

Martine døde i november 1872 av nervefeber, hun ble 50 år. Datteren Elen Gurine bodde hjemme til Even giftet seg igjen i oktober 1874 med Berit Evensdtr. Primskot. Hun var født 1839 og datter til Even Jacobsen Grosoplassen og Anne Andersdatter Graaten på Nordre Primskot i Svene. Berit hadde vært gift to ganger før. Hun var 1. gg. 1858 m. Nikolai Olsen på Søre Primskot, hadde sønnen Nikolai som vokste opp hos Berits foreldre og var ved Sølvverket. 2. gg. 1862 m. Hans Hansen fra Søre Gvila. Berit og Hans bodde på Søre Primskot og fikk fire barn, hvorav to vokste opp. Sønnen Knut, 1865-1955, vokste også opp hos besteforeldrene, ble sjømann og druknet i Borgaa havn i Finland, og sønnen Even, f. 1869, som flyttet med moren Berit hit til Myhra. Han overtok seinere plassen, mer nedenfor.

Even og Berit fikk disse barna:

1. Anne Kristine, 1875-1952. Hadde pleiedatteren Borghild Johansen, f. 1899, fra Sandsvær. Hun var den Anna Evensen som hadde melkebutikk i Bussedalen i mange år.
2. Andreas, f. 1878, K 1892, dro til Christiania før 1900 og var garveriarbeider. G.m. Dagny Birgithe Halvorsen, f. 1884 i Nordmarka, Aker. I 1910 var han gift, hadde 2 barn og bodde i Vogtsgt.

Ved FT-1875 bodde Even og Berit her med hennes sønn Even og den nyfødte datteren Anne Kristine. De hadde ei ku og ei geit og av forråd fantes $\frac{3}{16}$ tønne bygg og $\frac{3}{4}$ tønne poteter. Ti år seinere bodde barna Anne Kristine og Andreas hjemme, Berits sønn Nicolai var på besøk fra Svene og sønnen Even var tjenestegutt hos en vognmann i byen.

I juni 1896 solgte Even plassen til stesønnen Even Hansen for 1200 kroner. Han betalte 60 kr kontant, betalte en gjeld til det private Fattigvesen på 120 kr. og resten skulle betales rentefritt på 10 år. Stefaren og moren skulle ha fritt og varmt husly i et kammers i våningshuset med adgang til kjøkken. Føderådet ble verdsatt til 180 kr for 5 år. Even døde her i april 1899.

Even Hansen hadde bodd i Kristiania og giftet seg der i 1893 med Anne Borgine Godbergdtr. Vego fra Fiskum. Hun var f. 1870 og datter av Godberg Hansen og Berthe Andersen på gården Vego. Moren var fra Flesberg. Even og Anne må ha flyttet til Kongsberg rett etter giftemålet. De fikk en dødfødt jente i 1896 og Even arbeidet da

som møllekjører og de bodde i Møllebakken. Familien kalte seg Myhra, men Even gikk under navnet Kokk her i grenda. Det var vel fordi plassen også ble kalt Kokkeplassen etter en tidligere eier.

Ved FT-1900 arbeidet Even som sagarbeider. I tillegg til Even, Anne og Evens mor Berit bodde to fosterbarn utsatt av Fattigvesenet her, vesle Borghild Johansen f. mai 1899 i Sandsvær og Borghild Andersen f.1893. Moren Berit drev med «Vevning o.l. forøvrigt Midler». Husa på plassen besto av våningshus, lade, fjøs, skur og stabbur. Våningshuset hadde 2 værelser og kjøkken. De hadde ei ku og 19 høns og forrådet besto av 0,3 hl bygg, 1,5 hl poteter, 0,2 hl grøntfor og 3 kg grasfrø. De hadde 1 ar med hage og 0,4 ar var til kjøkkenhage, der fantes det 0,2 ar gulrøtter og 0,1 ar turnips. Det ble nøye utregnet.

Anne døde og Even giftet seg igjen i 1902 med Karen Marie Svendsdtr. Luraas. Hun var født 1873 og datter til Svend Gulliksen og Ingebjørg Jonsdtr. på Nedre Luraas i Svene. Broren Karl var på Frodeplass (løkke 5A) og søsteren Berte på Spiten (løkke 49). Even kjøpte Nordre Hugsted (løkke 26+27) i mai 1904. Familien til Even og Karen er omtalt der. Evens mor Berit flyttet med dem til Hugsted.

Karl Lofthus fra Jondalen leide hus her i Myra fra 1904 til 1910. Da kjøpte han plassen av Even i juli. Karl overtok pantegjelda på 1.800 kr og betalte 950 kontant. Før salget ble tinglyst solgte Karl videre til Ole Kittelsen Thoen og skjøtet ble derfor skrevet ut direkte fra Even til Ole Kittelsen. Prisen var nå 3.250 kr inkludert en del løsøre til 250 kr. Da ikke handelen ble noe av flyttet Karl og familien til Roshaugen, videre til Larsplassen og derfra til Pikkerplassen hvor familien er omtalt.

Ole Kittelsen Thoen, f.1879, var fra Høljeplassen u/Gjerde i Lyngdal og ble g.1907 m. Marit Helliksdtr. Ødegården, f.1889, fra Søre Øygarden i Svene. Anna Finnebråten (f. Lofthus) som vokste opp i nabolaget forteller at Ole i daglig tale ble kalt Ola Kjerstisen.

Ole og Marit hadde disse barna:

1. Jøran, 1909-1980, g.1932 m. Hellik Eivindson Hafslia, d.1975 og bodde på Bjønnerud i Flesberg. De har 3 barn.
2. Olaf, 1911-1989, g.1939 m. Live Langerud. Olaf arbeidet ved jernbanen og bodde i Flesberg. Har en datter
3. Hellik, 1914-1986, ugift. Bodde på Raumyr, men arbeidet som ligningsfunksjonær i Drammen.

Ved FT-1910 bor moren til Ole, Kjersti, hos dem. Hun forsørges av sønnen som da arbeidet som tømmerhogger. Ole døde i spanskesjuken i 1918 og ble da skrevet for Myhra til etternavn. Enka Marit solgte i 1919 til Otto Pedersen og flyttet opp igjen til Svene. Hun ble i 1921 gift med Kristoffer Kr. Bråta og de bodde på Nedre Berg i Svene,

også kalt Høle. Marit døde i 1941. Barna fra første ekteskap tok i bruk moras navn og skrev seg for Ødegård eller Ødegården.

Nå hadde prisen på eiendommen steget betraktelig og Otto Pedersen måtte betale kr 9.000. For årets innhøstede avling betalte han 500 kroner. Otto lånte 3.000 kr av banken og ga Marit en obligasjon på 2.000 med 2. prioritet etter banken.

Otto Pedersen var enkemann da han kom til Kongsberg. Han var født 1851 i Malmø og hadde vært gift med Anna Elisabeth Magnusdtr. De kom til Norge fra Ed i Sverige og hadde bodd i Tønsberg, i Gjerpen og på Sand gård på Eiker. Han drev som murer. De hadde syv barn og deres eldste datter Dagny, f.1896 i Gjerpen var grunnen til at han kom til Kongsberg. Da Dagny ble konfirmert i 1910 arbeidet hun som hushjelp på Mosnestangen på Eiker, hvor de drev med hønseavl. Hun møtte Samuel Lien som var født 1890 på Grøslandsseter på Eiker og sønn til gårdbruker og bergmann Laurits Olsen Lien og Karine Oline Valentinsdtr. Samuel bodde seinere på gården Pølen.

Dagny og Samuel giftet seg på Kongsberg i romjula 1915 og bodde først i Gamlegrenda før de flyttet hit sammen med Dagnys far Otto. Otto Pedersen solgte så plassen til datteren og Samuel, og de fikk skjøte i 1920. Prisen ble satt til 8.000 kr og løsøre til 2.000. De overtok all gjeld og faren skulle ha føderåd hos dem. Føderådet ble kortvarig for Otto døde alt i august 1920.

Samuel og Dagny hadde denne barneflokk:

1. Svanhild Dagfrid, f.1916.
2. Gothard Lorang, 1918-1966, g.1946 m. Olga Sørum. En datter.
3. Lillie Svanhild, 1919-2015, Lillie var tvilling, men den andre døde, g.1943 m. Johan Engh, 1917-1993 på Beiermoen (løkke 64). De overtok der.
4. Alf Lorentsius, 1922-1994, g.1947 m. Oddlaug Saatvedt fra Sandsvær, f.1924. Se neste eier.
5. Rakel, f.1924, g.1945 med Ove Gravningsbråten, d.1991. De flyttet til Sverige og har 4 barn.
6. Sverre Jonny, 1926-1995, g.1962 m. Grete Frederikke Soløy, 1940-1974, fra Lofoten. De bodde i Nannestad og har 3 barn.
7. Ragnhild, 1932-1989, g.1954 m. Ole Iversen, 1931-1981, fra Trøgstad. De bodde først i Oslo, men flyttet seinere til Vestby. De har 2 barn.

Samuel Lien var ved Våpenfabrikken noen år, men var anleggsarbeider på Numedalsbanen og Sørlandsbanen det meste av sitt yrkesaktive liv, Han var også gruvearbeider på Svalbard et par år. I Myhra satte de i gang med krøtter. Vanlig besetning var 2-3 kuer, ungdyr, griser og høner. Samuel brøyt opp mere jord i Myhra. Da han ble pensjonist utvidet de fjøset og hadde da opptil 4 melkekuer. Dagny var veldig glad i dyr og var budeie flere somre, først på Nordsetra, siden på Brennesetra. Hun var den

siste som lå på setra der. Hun avsluttet seterdrifta med å ligge med dyr i Balfot i 1954 og 1955. De sluttet med dyr omkring 1967.

Dagny døde i 1969 og Samuel i 1974. Det ble sønnen Alf som overtok i 1975. Han hadde da bodd i Oslo i mange år, og ekteskapet med Oddlaug var oppløst.

Alf og Oddlaug har disse barna:

1. Roger, f.1948, 1.gg. m. Torhild Gran, f.1946, fra Oslo. De har sønnen Marius. 2.gg. m. Turid Saatvedt, f.1955, har to barn. De overtok.
2. Dag Anders, f.1948, g.m. Solfrid Raab, bor i Sarpsborg.

Alf arbeidet ved Hydranor noen år, men ble uføretrygdet. Han bodde her til han døde i 1994. Sønnen Roger overtok eiendommen i 1982, men bodde ikke her og Myra sto ubebodd. De bor i Sandsvær.

Roger Lien solgte eiendommen i 2006 til Jan Otto Garaas Dokken, f.1974. Han var 1.gg. m. Anita Gunnerud, f.1969. De har to sønner, Jan Vidar f. 2003 og Alexander f. 2004. Ekteskapet ble oppløst og Jan Otto ble 2.gg. i 2012 med Victoria Stenshenko f.1983, fra Ukraina. Hun har fra før sønnen Glib Tarasov, f. 2008. Sammen har de tvillingene Åsta Lovise og Larisa Iris f. 2012.

Det ble bygget ny hovedbygning i 2008, men den gamle stua står fortsatt. Jan Otto er ansatt i optikerfirmaet Essilor A/S og er markedsansvarlig for Norden.

MOEN / BEIERPLASSEN (Løkke 64)

Gml. G.nr. 933 - H.nr. 8273-1

Svendsplassveien 2

Eiere:

1802	Knud Jonsen Brua	1909 – 1916	Gustav Stangeby
1802 – 1806	Gabriel Pedersen Røraas/Foss	1916 – 1930	enka Gurine Stangeby
1806 – 1815	enka Kirstin Bjørnsdtr. Moen	1930 – 1950	Anna Stangeby
1815 –	Ole Østensen Finnebraaten	1950 – 2000	Lilly og Johan Eng
– 1862	Hendrik Johansen Beier	2000 –	Erik Jørgensen
1862 – 1909	Knud Hendriksen Beier		

Denne eiendommen ble ryddet en gang på slutten av 1700-tallet. Den ligger på høyre side av hovedveien rett overfor Pikerfoss stasjon. På sørsida gikk ei fegate som gikk opp mot Breilia, men ellers var den omringet av Sølvverkets skog.

Ved den første takseringen i 1801 ble den oppmålt til 110 alen fra nord til sør og 60 alen fra øst til vest, ellers var det «Sandjord uden Skov». Den årlige leia ble satt til 12 skilling.

Under takseringen sto Knud Jonsen Brua fra Brua i Svene som eier her, han hadde i tillegg løkke 65 som han hadde kjøpt i 1797. Det er ukjent om denne eiendommen var med i samme handelen. Knud må ha solgt til Gabriel Pedersen Røraas rundt 1802-04, men dette salget er heller ikke tinglyst. Gabriel ble gift i 1802 med enke Kristi Bjørnsdtr. Moen som var nabo til Knud i Svene.

Kristi var født 1757 og datter av Bjørn Halvorsen og Marte Olsdtr. på plassen Moen under Håvardrud i Svene. I 1801 var hun enke med bergmannspensjon og bodde på hjemmeplassen Moen sammen med broren Ole som var enkemann. De hadde nok nytte av hverandre da begge hadde små barn. Ole kjøpte seinere Larsplassen (løkke 74). Broren Halvor hadde samtidig løkke 71. Kristi var enke etter Jørgen Halvorsen Tovsen, f.1763, fra Baklia i Jondalen, de hadde tre sønner. Jørgen ble også skrevet som Jørn. Gabriel Pedersen var bergarbeider, f.1759, og sønn av Peder Gabrielsen Røraas og Kirsten Bendixdtr. De hadde kommet fra Røros rundt 1757. Gabriel står ikke i FT-1801, men står i avskjedspapirene i 1805. Han var da borhauer i Norske Løve no.2 og fikk hauerlønn i 5 år. Han kalte seg Røraas, Foss og Moen.

Gabriel døde ca. 1806. Kristi satt med plassen til 1815, da solgte hun den til Ole Østensen Finnebraaten for 8 rd 32 sk. Da Kristi assurerte i 1807 var det bare et våningshus på plassen. Ti år seinere hadde Ole bygd et uthus. Ole hadde Finnebraaten og bodde aldri her. Han solgte seinere til Hendrik Johan-Hendriksen Beier, men igjen ble ingen handel tinglyst. Hendrik hadde i 1811 overtatt huset til foreldrene i Treatrumsgata, og familien bodde der i tre år før de solgte. De kan ha kommet hit da Ole kjøpte plassen og har seinere kjøpt den.

Hendrik kalte seg også Johansen eller Hendriksen. Han var født 1786 og fra Pikkerplassen (løkke 3). Ble i februar 1810 gift med Gunhild Jørgensdtr. Trollerud. Hun var født 1784 og datter til Jørgen Jensen Trollerud og Siri Knudsdr. på Trollerud i Svene. Moren Siri ble seinere gift på Gaasevolden, og broren Knud kom til Lindteigen. Årene før Gunhild giftet seg, arbeidet hun som tjenestejente i Hugsted.

Hendrik og Gunhild hadde disse barna:

1. Jørgen, f.d.1812, ble 1 måned gammel.
2. Anne Serine, f.1813, K 1828, «til Eger som Tienestepige i april 1834». Fikk datteren Inger Marie i 1836 med em. Amund Nielsen på Mjøndal. De ble g.1844 på Eiker og var husmannsfolk på Rygseie, hadde 3 barn boende hjemme i 1865.
3. Jørgen, 1816-1840, K 1832, bodde hjemme og var løsarbeider.
4. Johan, 1818-1898. Bodde på Vigersløv før han giftet seg. Var fast ansatt ved Armen Grube i flere år, men i 1844 står han som skomaker. G.1846 m. Oline Marie Olsdtr. Pikker, 1828-1919, fra Pikkerplassen (løkke 10). De bodde først i Bævergrenda, men kjøpte i 1854 plassen nedre Smaaland i Kjennerudgrenda av onkelen Lars Jørgensen Trollerud. De hadde 6 barn. I 1885 bodde Johan og Oline hos sønnen Jørgen i Drammen. Ved FT-1900 og 1910 leide Oline et kvistværelse på Skytebanen. Sammen med henne bodde dattersønnen VA Robert Magnus Hansen, f.1889 i Christiania, K 1904.
5. Berthe Kirstine, 1821-1865, K 1835, g.1847 m. Ole Olsen Sunne. Ole var vekter i 1865 og bodde i Skolegata med 4 barn.
6. Knud, 1823-1916, K 1837 i Eiker, g.1854 m. Kaisa Nielsdtr. Ros, 1817-1892. De overtok.

Hendrik var bergmann og skomaker. Ved FT-1840 arbeidet Hendrik som dagarbeider i et steinbrudd og sønnene Knud og Jørgen bodde hjemme. Jørgen døde seinere dette året. Knud bodde også her åtte år seinere og barnebarnet, Inger Marie Amundsdr. på 12 år var fosterdatter. Knud står som krøpling i 1842.

I november 1856 fikk Hendrik ny branntakst på husa. Det står at Peder Lipperts enke hadde eid plassen, men det er feil, hun hadde Nordre Myhra. Det gamle huset lå 75 alen fra de nåværende husa og inneholdt en «1Etager Jernkakkelovn». 29 alen lenger nord lå uthuset. Ti år tidligere ble de taksert til 10 sp hver, men nå ble taksten for de gamle husa bare satt til 5 sp for hver. Et nytt våningshus var under oppføring nærmere veien, men hadde ikke fått tak. Det var en 6-laftet stue, 12 $\frac{1}{4}$ alen lang og 9 $\frac{1}{2}$ alen bred, som hadde tre dører, tre fag vinduer, kjeller under og en «2 Etages Jernkakkelovn» verdt 9 sp. Den nye stua ble taksert til 100 sp så her ble boforholdene betydelig endret.

Sønnen Knud og kona Kaisa overtok i august 1862. Det ble skrevet en kjøpekon-

trakt hvor Knud betalte faren 30 sp. Denne kjøpekontrakten ble aldri underskrevet og tinglyst, men en seinere eier, Lilly Eng, har kontrakten blant flere av plassens gamle dokumenter. Henrik døde her i oktober 1864. Året etter er det folketelling og Knud, Kaisa, tre barn og Knuds mor Gunhild som nå er 80 år, bodde her. De hadde «1 Kveg, 1 Gjed, ⅛ Lb Byg, ½ Lb Havre, ½ Lb Poteter». Gunhild døde i juli året etter, «4 myndige Børn, 4 Børnebørn, Eier intet, har haft Understøttelse».

Kaisa var f.1818 på torpet Rotvik i Gillberga i Värmland, Sverige, og datter til Nils Hermansen Jonsen Ros og Anna Andersdatter. Hun bodde sammen med foreldrene og tre søsken på Bucketorp, et torp faren hadde på livstid. I 1852 fikk hun presteattest for å flytte til Kongsberg. Hun ankom Kongsberg i august og oppga at hun skulle gifte seg med Knud Beier. Kaisa var fra samme sted som Johannes Ros på Roshaugen så det var kanskje han som fikk henne til grenda.

Knud og Kaisa fikk disse barna:

1. Anne Gurine, 1855-1946, K 1870, g.1881 m. Johan Gustav Christiansen Stangby, 1846-1915, K 1863. De overtok.
2. Hilda Nikoline, 1859-1923, K 1876. Bodde hjemme på Moen.
3. Karen Johanne, 1863-1929, K 1876, g.1894 m. sagarbeider Anton Andersen Engedalen, 1859-1933. Far ungkar Anders Jensen Engedalen og mor Anne Marie Olsdr. Bakken fra Svene. Åtte barn, bodde bl.a. på Lia (løkke 23).

Knud var krøpling og arbeidet som skomaker som faren. Han oppholdt seg i Eiker da han ble konfirmert i 1837. Kanskje var det her han gikk i lære, for han er skomakersvend da han returnerer til Kongsberg i 1843. Det var trange tider og sikkert ikke enkelt med et yrke hvor det ikke fantes pensjon.

I 1859 kjøpte han også naboplassen Vestre Breilia (8271-1) og hadde den til 1903. Ved FT-1891 var datteren Hilda tjenestejente, datteren Karen hjalp også til og hennes sønner, Alfred f.1887 og Johan f.1889 bodde her. Barnebarnet Alfred f.1878, sønn til datteren Gurine, bodde også her. Kaisa døde i desember året etter og ved 1900-tellinga bodde bare Knud og datteren Hilda hjemme. De hadde ingen dyr, men «0.7 Hl Poteter». På plassen sto «et Vaaningshus: 1 Etasje med 1 Værelse og Kjøkken - Lade - Fjøs.» Knud begynte å bli en gammel mann og tidene ble vel ikke bedre. Datteren Gurine og mannen Gustav Stangby som bodde i byen kjøpte plassen av Knud i 1909. Han fikk samtidig føderåd, «Frit varmt hus sammen med familien, god forsonlig kost ved Eierens bord, Fornødne gangklæder og sengkleder, samt fornøden vask, lapping og lignende, fornøden tilsyn og Pleie saavel i sundhed som sygdoms dage, fri lege og medisiner og en sømmelig begravelse». Dette ble vurdert til 750 kr. i fem år. Knud døde i 1916.

Gustav var f.1851 på Kongsberg. Han var sønn av Christian Hansen Stangby fra

Ramnes i Stokke og Karen Gulliksdtr. Kirkevolden fra Gransherad som ble gift på Kongsberg i 1846. Gustav hadde fra før sønnen Henrik Sigvald Gustavsen, f.1881, med Anne Bolette Henriksdtr. på Mønstreplassen. Gurine hadde sønnen Alfred Kristian, f.1878, med skredder Hans Abrahamsen Løver fra Sandsvær. Gustav og Gurine giftet seg i 1881.

Gustav og Gurine fikk disse barna:

1. Karl Johan, 1881-1926, K 1896, g.1907 på Notodden m. Karen Hansen, 1885-1967, fra Hønefoss. De bodde på Notodden og hadde 8 barn. Bodde i 1900 på Prestmoen i Rollag og drev med skogsarbeid og tømmerkjøring. Flyttet til Notodden i 1907 og var karbidarbeider ved «Acetylen» i 1910 sammen med broren Kristian, som bodde hos dem. Minst 4 barn, sønnen Harald, f.1909, reiste til Canada i 1927.
2. Karen Gustava, f.1883, K 1898. Arbeidet som hushjelp i Kristiania fra før 1900 til hun i mai 1908 reiste til Boston. I Kristiania arbeidet hun hos tanten Johanne som var gift med smedmester Lars Borgersund. I Boston hadde hun en forretning og ble gift med en italiener. Den yngre søsteren Anna bodde og arbeidet hos henne i et par år i 1948 -49.
3. Harald, f.1886, K 1901. Var smedgutt da han reiste med emigrantskipet «Oslo» til Boston i 1907. Billetten kostet 145 kr og han hadde med seg 50 kr. Gift der med en dame fra Egersund og hadde 2 barn.
4. Gullik, 1888-1957, K 1903, g.1912 m. Dagny Fredrikke Marie Fredriksdtr. Røraas, 1891-1956. De bygde hus på plassen - se nedenfor.
5. Anna Gunhilda, 1891-1981, K 1906. Hun overtok - se nedenfor.
7. Kristian, f.1894, K 1909, bodde hos broren Karl på Notodden i 1910 og arbeidet på «Acetylen» sammen med broren. Reiste til Boston 1913. Billetten kostet 162 kr og han medbrakte 70 kr. Returnerte i 1924, men reiste tilbake for godt etter tre år. G.m. Camilla Hansen fra Kristiania hadde en datter. Han var mekanisk arbeider.
8. Sigrid Johanne, f.1897, K 1911, ug., reiste til Oslo og bodde der.
9. Helga, f.1900, K 1914, til Oslo i 1918, g.m. Erling Larsen fra Oslo - en datter.

Gustav og Gurine leide husrom forskjellige steder rundt på Nymoen før de overtok. Som nygifte bodde de i Skraagaden. I 1885 leide de i Breilia, de to yngste barna var født og Gustavs far, Christian Stangby bodde hos dem. I tillegg bodde enke Maret Nilsdtr. f.1819 i Svene der. Noen år etter i Møllergaden og i 1900 leide de et værelse og delte kjøkken i 3.Tverrgade fra Egermoen.

Gustav var sølvverksarbeider og smed, de siste åra ved gruvene på Vinoren. I 1910 står det at han bodde i «Vinoren grubes barakke» hvor det bodde 17 arbeidere på uke-

basis og 13 fastboende. På veg hjem fra arbeid en høstdag i 1915, etter at han hadde rodd over Lågen ved Pikkerplassen, falt han død om.

Enka Gurine fikk skjøte i 1916 og fikk sitte med plassen så lenge hun var ugift. Samme året solgte hun en parsell til direktør Gustav Adolf Svendsen for 600 kr. Den fikk h.nr.8273-2 og var en skogmo på ca. 10 mål mellom Lågen og hovedveien. Det var vel det området hvor Pikerfoss-saga ble bygd, og hvor det militære tankanlegget ligger i dag. I 1922 solgte hun så ei tomt på vel 2 mål til sønnen Gullik. Dette var en del av jorden på østsida av eiendommen og fikk h.nr. 8273-3. Gulliks familie står der.

Ved konduktørforretningen i mai 1922 ble det utskilt en parsell av eiendommen til Numedalsbanen som Gurine mottok 1.000 kr for. Det ble videre gjort en overenskomst i 1926 om «ret for jernbanen til vand fra en bæk samt til anlegg av brønd og anlegg samt vedlikehold av vandledning til Pikerfoss holdeplass».

Datteren Anna var ugift og overtok plassen i 1930 for en stipulert pris kr 2.500. Gurine fikk en obligasjon på 800 kr og «gratis livsvarig husvære for selgeren sammen med kjøperen, opvarming av samme samt tilsyn og pleie og med forbehold om pantedrett i d.e. for rettighetene».

Anna fikk i 1917 sønnen Johan Gustav Engh. Far var Einar Engh, f.1893, fra Oslo. Anna arbeidet og bodde i Oslo, så Johan vokste opp hos bestemor Gurine. Anna flyttet til Kongsberg igjen i 1945, og var hushjelp i mange år, først hos dr. Poulsson og siden hos dr. Holmboe. I 1948-49 var hun en ny tur i Boston og besøkte søsteren Karen. Moren Gurine døde i 1946. I 1950 overtok Annas sønn Johan eiendommen, og han fikk skjøte i 1955. Huset ble påbygd og restaurert. Johan hadde giftet seg i 1943 med Lilly Svanhild Lien, f.1919, fra Myra 8275-1.

De fikk ei datter:

1. Eli, f.1947, g.m. Martin Flølo fra Breim, bor i Oslo. De har 3 sønner, Frode f.1969, Roar 1972 og Erling f.1979.

Johan arbeidet i Våpenfabrikken og var der til han fikk pensjon. I ungdommen var han en habil skihopper. I 1950 fikk I.L.Bever'n leie et areal av eiendommen langs Svendsplassveien, hvor det ble opparbeidet fotballbane. Den var i bruk bare 3-4 år, så var det slutt med fotball i Bever'n. Johan døde i 1993, og Lilly solgte huset i 2000 og flyttet i leilighet på Skinnarberga.

Ny eier ble Erik Jørgensen, f.1952, g.m. Lis Karmisholt, f.1952, begge fra Danmark. De kom til Norge i 1981 og bodde i Sandefjord før de kom hit. De hadde tre barn, Anita f.1974, Brian f.1975 og Jena f.1978.

Erik ville bygge ut campingplass på eiendommen. Det tok tid å få de nødvendige tillatelser, men i 2005 kom driften i gang. Det ble bygget et servicebygg og det er plass til 35 campingvogner. Ekteskapet ble oppløst. I 2004 ble den gamle bebyggelsen,

våningshus og uthus og en stor tomt utskilt fra resten av eiendommen og overtatt av kona Lis. Mer under 8273-5. Resten av eiendommen, campingplassen og skogteigen, beholdt Erik. Han driver campingplassen og i tillegg eget vaktmesterfirma.

H.nr. 8273-3 Breiliaveien 3

Gurine Stangeby solgte denne tomte til sønnen Gullik i 1922, og huset ble bygd i 1923. Gullik ble g.1912 m. Dagny Fredrikke Marie Fredriksdtr. Røraas, f.1891, datter til Nils Fredrik Røraas og Rikarda Nilsine Rasmussen.

Dagny og Gullik fikk en stor barneflokk:

1. Ella Fredrikke, f.d.1912, ble 10 mnd.
2. Arne Frithjof, 1914 - 1936, omkom ved sprengningsulykke under tunnelarbeid på Sørlandsbanen.
3. Helga Hjørdis, 1919–1984, g.1940 m. Odd Sembsmoen, 1916-1980, har 2 sønner og ei datter.
4. Leif Reidar, 1916-1985, g.m. enke Lilly Klausen Aamo, 1915-1991, 3 døtre.
5. Solveig, 1921–2011, g.1951 m. Rudolf Jakobsen, 1917-1986, se neste eier.
6. Gudrun, 1923–2003, g.1942 m. Hellik Letmolie, f.1920, fra Lyngdal, bodde på Granbakken i Lyngdal. Ingen barn.
7. Dagfinn, 1924-1925.
8. Gustav, 1927-2014, g.1954 m. Else Thingelstad, f.1934, fra Lardal, bodde på Kongsberg, men flyttet til Svelvik i 2008. De har en sønn og to døtre.
9. Elsa, 1929-1984, ug., bodde her.
10. Dagfinn Thorleif, 1932-1980. Var bilmekaniker. Flyttet til Porsgrund sist i 60-åra og ble g. der med Inger Johanne, 1940-2001, fra Finnmark.
11. Erling, f.1934, g.1965 m. Jorunn Svendsrud, f.1942, se 8235-14.

Dagny og Gullik leide hus i Skolegata og i Gamlegrenda før de slo seg ned her. Gullik Stangby var anleggsarbeider og var bl.a. med på anlegget av Numedalsbanen og Sørlandsbanen. Han var nok det vi i dag kaller langtidspendler, det var å ligge på brakke i uker og måneder mellom hvert besøk hjemme. Dagnys bror, Andreas Fredriksen Røraas, f.1886, bodde her i mange år og var nok til god hjelp, han døde i 1960.

Det ble innredet leilighet i 2. etasje hvor datteren Solveig og mannen Rudolf bodde. Dagny døde i 1956 og Gullik skjøtet i 1957 eiendommen over på 3 av barna, Solveig, Thorleif og Erling, og døde sjøl samme året. Solveig hadde fra før sønnen Arvid,

f.1944. Rudolf Jakobsen hadde seilt som sjømann under krigen, og han og Solveig giftet seg i 1951. Han arbeidet i mange år på verkstedet i Sigurd Knutsens sportsforretning, men fikk arbeid i Våpenfabrikken hvor han var til han fikk pensjon. I 1965 overførte Thorleif og Erling sine parter til Solveig Jakobsen mot at hun tok ansvaret for søsteren Elsa. Elsa døde på gamlehjemmet i 1984.

I 1981 fikk Solveigs sønn, Arvid Jakobsen, bygge hus på en del av tomta. Dette ble skilt ut som egen eiendom i 1999 og fikk g.nr. 8273-4. Arvid og hans familie er omtalt der. Solveig levde aleine her etter at Rudolf døde i 1986. Eiendommen ble overført til Arvid i 2011, da moren døde, men han solgte samme året til ekteparet Boris Peter Smit, f.1974, og Melanie van Mourik, f.1976. De er fra Nederland og kom til Norge og Kongsberg i 2011.

Boris og Melanie har to døtre:

1. Annika, f. 2005.
2. Maren, f. 2009.

Boris Peter er ansatt i bedriften Dresser Rand og Melanie i Skytterløkka barnehage.

H.nr. 8273-4 Breiliaveien 1

Denne tomta ble skilt ut fra Moen i 1999 av Solveig Jakobsen til sønnen Arvid. Han hadde bygd huset allerede i 1981.

Arvid hadde fra før datteren Asta Amundsen, f.1965. Han giftet seg i 1967 med Britt Bråthen, men ekteskapet ble oppløst. I 1976 ble han g.m. Reidun Johansen f.1946, fra Oslo, og det var de som bygde huset. Reidun hadde vært gift tidligere og hadde to døtre, Jane, f.1965, og Gry, f.1969. Reiduns mor, Randi Jensen fra Oslo, bodde her fra 1981 til hun døde i 1992. Ekteskapet ble oppløst og Arvid ble i 1999 g.m. Ellinor Johansen, f.1955 fra Flakstad i Lofoten.

Arvid arbeidet som prosjektleder ved Volvo Aero Norge A/S til han gikk av med pensjon. Ellinor er sosionom og arbeider ved Kongsberg kommune. De bodde her til 2015 da de solgte huset og kjøpte leilighet i byen,

De nye eierne er Veronica Årsbog f. 1990 (se 8276-3) og Tor Andre Bjerke f.1988, fra Hvambssida i Efteløt. De overtok i februar 2016 og har datteren Alva Linnea f.2016.

Veronica eier og driver Steglet Frisørsalong.

H.nr. 8273-5 Svendsplassveien 2

Dette er det gamle våningshuset på Moen som ble utskilt fra resten av eiendommen i 2004 da Erik Jørgensen og hans kone Lis Karmisholt Jørgensen skilte lag. Til huset hører ei tomt på 2,5 da. Det var Lis, f.1952, som overtok denne delen. Hun er utdannet hjelpepleier. Hun tok til seg fosterbarn mens hun bodde her og arbeidet ved Lundeløkka barnehage. Eiendommen solgte hun i 2010 og bosatte seg på Hemnes i Høland.

Nye eiere ble Steinar Sveen, f.1970, fra Hamar og Kirsten Hedin Strand, f.1973, f. i Nord-Trøndelag men oppvokst på Askøy ved Bergen. Huset her ble ombygd og påbygd slik at det nå er nesten dobbelt så stort som da de kom hit. Steinar arbeider som prosjektleder i FMC, Kongsberg og Kirsten med kvalitetskontroll ved samme bedrift.

PIKERFOSS STASJON

G.nr. 7839-7

Bævergrendveien 423

Gårds- og b.nr. er annerledes enn de andre eiendommene i Bævergrenda, da det er foretatt en omfattende sammenslåing av numrene på de eiendommer som NSB eier. Da stasjonsbygningen med tomt ble solgt i 1986 fikk den altså nr. ut fra et slikt «samlenummer».

Stasjonsbygningen her er satt opp i midten av 20-åra.

I følge muntlig overlevering var det en Ole Lilleås som var banevokter og bodde her de første

årene. Han hadde tidligere vært banevokter ved Bergensbanen, stasjonert på Myrdal. Kona hans het Dina, og de hadde en sønn som het Alf. Han utdannet seg til bankmann og bosatte seg i Oslo, var g.m. Tordis og har ei datter. Ole Lilleås sluttet antagelig i 1935, for da kom Ivar Rølandet, 1901-1983, hit som banevokter. Han var fra Drangedal og ble g.1929 i Ådal m. Gjertrud Juterud, 1896-1986, fra Ådal. Da de giftet seg arbeidet Ivar på Hallingby stasjon på Sperillbanen, som nå er nedlagt. Flyttet til Notodden og var stasjonert der fram til 1935.

Gjertrud og Ivar hadde disse barna:

1. Sverre, 1929-2012, f. i Ådal, g.1953 m. Una Løchen, f.1934. Se 8276-2.
2. Leif, 1931-1956, f. i Ådal. Leif var en habil skihopper og fotballspiller.
3. Gunnar, 1938- 1953.

Pikerfoss stasjon 1950.

Rølandet-familien ble rammet av den ene ulykken etter den andre først i 50-åra. Først var det Ivar sjøl som kom under hjulene på toget inne på Kongsberg st. i 1950 og måtte amputere det ene beinet. Han måtte da naturligvis slutte som banevokter. Sønnen Gunnar gikk på gymnaset i 1953 da han ved et uhell fikk en hagl-ladning i magen. Broren Leiv begynte ved NSB i 1956 som banevokter på Nordlandsbanen, men ble drept ved en motorsykkellulykke der samme året.

Ivar fikk kjøpt tomt av Hans Konningen, bare 250 m. fra stasjonen, og bygde seg hus der hvor han innredet verksted og laget dørmatter av gamle bildekk. Han tok det i bruk i 1957 og kom etter hvert til å bo der oppe, mens Gjertrud fortsatt bodde på stasjonen, men stelte for ham. Se omtale under 8276-2.

Første etasje av stasjonsbygningen var venteværelse m.m. fram til slutten av 50-åra. Da ble det innredet en leilighet også i første etasje, og det ble igjen et knøtt-lite

venterom. Denne leiligheten ble tatt i bruk i 1959, og det var Sverre og Una Rølandet som flyttet inn. De ble boende her til i 1974. Etter dem kom Einar og Lilly Tangen hit. Einar, 1923-1989, (se Pikkerplassen – 8271-2), ble g.1946 m. Lilly Grimnes, 1922-1998, og de hadde bodd forskjellige steder på Kongsberg. Einar hadde arbeidet i Våpenfabrikken og kjørte drosje en tid, men gikk over til å kjøre buss for NSB. Dette var vel en av grunnene til at de leide hus her. De hadde to sønner og ei datter, men de var

Leif og Gunnar Rølandet.

voksne og hadde flyttet ut tidligere. Lilly og Einar kjøpte leilighet i Kongsberg i 1984 og flyttet herfra.

Stasjonsbygningen ble solgt i november 1986, og kjøpere var ekteparet Kåre Trefall f.1955, fra Eksingedalen og Marianne Nyland, f.1958, fra Sunnegrenda. De ble gift i 1986. I deres eiertid ble bygningen ombygd til en leilighet i to etasjer, samt et tilbygg. Ekteskapet ble oppløst og eiendommen overtatt av Marianne. Hun er utdannet barnevernspedagog, og seinere som sølvsmed.

Pikerfoss sagbruk

NSB og direktør G.A. Svendsen inngikk en kontrakt i september 1928 om leie av en tomt på Pikerfoss stasjon. Leia ble satt til 25 kr hvert halvår som skulle betales forskuddsvis. Det skulle utelukkende være opplag eller foredling av trevarer som ble fraktet med NSB. Alt skulle ligge 2,5 m fra sporet og det måtte holdes god orden. Kontrakten gjaldt for 5 år og Svendsen kunne ikke leie det bort eller overdra rettighetene til andre.

Direktør Svendsen bygde opp sag på tomta og denne var i drift et par sesonger, antagelig i 1931 og 1932. Reidar Viken fra Mjøndalen bestyrte Pikerfoss-saga. Han bodde i Breilia, og Roshaugen ble brukt som husvære for de som arbeidet der, visstnok 5-6 mann. Kristian Lofthus arbeidet noe der.

I juni 1933 holdt skifteretten i Drammen auksjon i dødsboet til direktør Svendsen. Auksjonen gjaldt noen Breiliaplasser, to plasser i Svene og Pikerfoss Sagbruk. Ragnhild Lindteigen fikk tilslaget på eiendommene. Prisen på selve sagbruket er ikke spesifisert, men maskiner, reservedeler, redskaper etc. ble verdsatt til 700 kr.

STORMOEN / SCHIEFTINGPLASS / BENDIXPLASSEN (Løkke 2)

Gml. G.nr. 932 – H.nr. 8272-1

Eiere:

– 1750	Aasmund Erichsen	1777 – 1786	Tollef Amundsen Haavalsrud
1750 –	enka Anne Olsdtr.	1786 – r.1795	Ole Kristoffersen Former
– 1768	Ole Larsen Schiefting	1795 – 1826	Bendix Olsen Smidt
1768 – 1776	skiktmester Gilles Wibe	1826 –	enka Berthe Maria Erichsdr.
1776 – 1777	prokurator Niels Wigersløv		Ole Østensen Finnebraaten.
Videre under Pikerlassen løkke 2+ løkke 3.			

Sigurd Vinger skriver i Flesberg-boka: «Plassen lå sør for Masomnivjo, heilt på det gamle deilet mellom Søre Håvardrud i Svene og Bever i Kongsberg Landdistrikt. Eit kart fra 1751 viser berre ein plass nedpå mogen her. Der er kalla «Aas» og er tegna inn på Svenesida av deilet, men skal etter tegnforklaringa vera opprudd etter løyve fra han som bygsla Bever. Eit seinare kart frå 1804 tegnar inn «Skiertingsrud forhen Aas eller Aasmundrud Plads» med både hus og jord på begge sidur av deilet. Dei som har budd her, har til deils regna seg for å høre til Bevergrenda på Kongsberg, så historia blir vanskelegare å følgje av den grunn.» Flesberg-boka har mange opplysninger om grenseopp ganger og eiere fra Flesberg opp gjennom åra.

Det første navnet på plassen, «Aas» som er nevnt på kartene fra 1751 og 1804 er ikke nevnt på noen av skjøtene vi har funnet. «Aasmundrud Plads» som er nevnt på kartet fra 1804 kan kanskje bindes til Aasmund Erichsen og hans kone Anne Olsdtr. Aasmund døde i mai 1750, 44 år gml. Han omkom i gruva og hadde de små kirkeklokkene fri ved begravelsen. Han er ikke nevnt i SV-manntallet fra 1732. Enka Anne Olsdtr. er nevnt som beboer på en plass under Bæver i en oversikt fra 1750.

I mai 1745 lå Karen Torgersdtr. i barsel hos Aasmund og kona på Schwabemoen og fikk datteren Karen Cathrine. Far til barnet var Ole Larsen Svartschefting som bodde hjemme hos faren. De var ikke gift da «Begge endnu ikke hadde været til Herrens bord». Det viste seg seinere da de giftet seg at Karen Torgersdtr. skulle være Karen Jonsdtr. Bæver. Karen og Ole giftet seg i 1751 og flyttet antagelig hit sammen med datteren. Anne ble begravet i januar 1755 og da tok antagelig Ole over uten tinglysning av overtakelsen.

Ole var f.ca 1720 på Kongsberg. I manntallslista fra 1732 hadde han arbeidet ved SV i to år, bodde hjemme hos faren og kalte seg Schvarthefting. I 1765 var han hauer ved Herzog Ulrichs pukkverk. Ole hadde en bror Niels som bla. var gift på Gravningen og ei søster Martha, gift med Jacob Tromsnæs fra Sandsvær. De var antagelig barn til Lars Andersen Svartschiefting på Stengelsrud.

Ole ga en obligasjon til kjøpmann Svend Holst i april 1766 på 33 rd for «crediterede

FødeVahrer til det nødtørftige ophold udi disse svære og dyre tieder». Plassen ble da kalt Moen, området blir på kartet fra 1751 kalt Moen. Ole døde neste høst og ble begravet i desember 1767. Han var 45 år og omkom i gruva. Det var «Fri 12 Kl. Slag» under begravelsen. Det ble holdt skifte neste vår og enka Karen og deres eneste datter, Karen Cathrine på 24 år, var til stede. Enka ønsket auksjon over det «ringe» løsøret og plassen. Løsøret innbragte snaue 3 rd. Plassen hadde en liten 4-laftet stue uten gulv, men med skorstein. Det var også et lite 4-laftet «Fæe og Foerhuus». I tillegg til et lite jordstykke. Det var ikke store plassen, og den ble taksert til 8 rd. Beliggenheten ble beskrevet som «nedenfor Laug Evien og ovenfor Bæver». Grunnleia var satt til 24 sk. Etter bud og overbud fikk sjiktmester Gilles Wibe tilslaget og prisen ble godt over takst, 17 rd og 1 ort.

Under taksasjonsforretningen i 1769 var Wibe tilstede og den lille plassen oppmålt:
 Udi Bredder paa Nordre Ende var 36 Allen
 Længden fra Søre til Nord var paa Mitten af Platzen 89 Allen
 Og paa den Søndre Ende spidser sig, ligesom den forhen beskrivne Platz; -

Wiibe opplyste at han hadde innhegnet et nytt stykke jord på østsiden som han hadde bygslet av bonden Hellik Tveiten i Svene. Dette jordstykket lå på Svene-sida og ble oppmålt til:

Fra Nord til Søre Langs Alman Veiens udi Længde 270 Allen
 Fra Øst til Vest paa Søndre Ende var Bredden 380 Allen
 Fra Søre til Nord udi Længde paa Væst Siden 287 Allen
 Og fra Væst til Øst paa Nordre Ende var Bredden Langs Lau-Evien 589 Allen
 Dette beskrevne Støkke er for det mæste med ung Voxter Skov begroed, og ellers ikkun paa 2de Kanter med Nytt Rækkejerde Indheignet som paa Siden av denne Indheigning er Hugget:»

Med dette betydelige jordstykket i tillegg, var det vel naturlig at navnet på plassen ble endret fra Moen til Stormoen. Det ble holdt skifte da Wibe døde, og plassen ble solgt på offentlig auksjon i 1776 til prokurator Niels Wigersløv. Taksten var 16 rd og den ble solgt for 26 rd. Han solgte videre året etter til Tollef Amundsen Hov på Søndre Haavelsrud for samme prisen. Handelen foregikk i mai 1777 på Giedostplassen (Vigersløvplass-løkke 9) som Wigersløv eide. Husa var de samme som nevnt over og plassen var «Indhægned deels med Steen Giærde og deels med Træegiærde.»

Flesberg-boka forteller at plassen ble solgt på auksjon i 1786 i dødsboet etter Tollef Amundsen. Eiendommen ble nå delt i to igjen og oppropt hver for seg, men Ola Kristofferson Former fikk tilslaget på begge for 25 rd. Videre fortelles det at «Plassen Stormoen var innhegna og strekte seg opp etter ein bråtå og langs allfarvegen. Det vart betalt ei årleg grunnleige på 2 ort til hovudgarden Søre Havardsrud av Stormoen.»

Ola Kristofferson og kona Maren Bjørnsdtr. bodde på en av de nærmeste plassene i Svene, Masommen eller Håvenga. Eldstesønnen Niels ble gift på nedre Østby. Yngstesønnen var døpt Bendix Smidt, men kalte seg også Bendix Olsen Smidt eller

Bendix Olsen Former. Han overtok denne plassen av faren, men overtagelsen ble ikke tinglyst. Plassen Stormoen fulgte antagelig med da den er nevnt i en seinere handel. Etter Bendix kom navnet Bendixplassen. Han overtok antagelig da han giftet seg i juli 1793 med Else Carine Olsdtr. Hugsted. Hun var datter til Ole Mortensen Laugerud og Sophie Carine Andreasdtr. Bautz i Hugsted (løkke 28B). Bendix og Else Carine hadde ingen barn, og Else Carine døde da hun fikk en dødfødt datter i desember 1794. Hun ble da kalt Laugerud.

Bendix giftet seg igjen i september året etter med Berthe Maria Eriksdtr. f. ca. 1760. Hun var enke etter pensjonist Johan Henrichsen Ramelsberg og hadde datteren Karen med ham.

Bendix og Berthe Maria fikk datteren:

1. Olea Maria, 1796-1881, seinere kalt Maren Oline, g. 1824 m. Ingebreth Knudsen Finnebraaten, 1804-1890. Hadde Vigersløvplassen (løkke 9), se mer der.

Ved en branntakst i 1797 fantes det en 6-laftet stue med 1 vindu og skorstein, under bordtak, takst 10 rd og to uthus, 4-laftet låve og 4-laftet fjøs, takst 10 rd. Under FT-1801 bodde det mange i den lille stua. I tillegg til Bendix, Berthe og datteren, bodde Berthes datter Karen på 16 år hjemme. Berthes søster, Maren på 44 år, enke etter Lars Hendriksen Grube som døde året før. Hun losjerte her med sønnene Hendrik på 7 år og Erik på 2 år, nevnt som almisselem.

Det ble ikke gjort noe med stua i disse åra, men uthusa ble utbedret. Branntaksten i 1807 var 10 rd for stua og 30 for uthusa, men fram til 1819 hadde uthusa blitt dårligere, da var taksten bare 10 rd for uthusa og det samme for stua.

Bendix var sølvverksarbeider og i 1801 arbeidet han som borhauer i Juliane Haab gruve. Ved nedleggelsen i 1805 var han tønneskriver ved et skjerp på nordsida av Ulrica gruve. Han hadde ett barn å forsørge, så Berthes datter Karen var vel ute i tjeneste. Bendix fikk lønn for «Leve Tid» da han viste til en attest hvor han var «Aldeles uarbeidsdyktig». Han drukna i Lågen i desember 1821. Han ble først funnet igjen på våren og gravlagt i mai. Det ble holdt skifte etter Bendix som ble avsluttet i juni 1825. Datteren Maren tjente da hos Ole Østensen Finnebraaten. Enka Berthe fikk beholde plassen og sitte i uskiftet bo så lenge hun var ugift. Hun døde som fattiglem i november 1835, 86 år gammel.

Plassen ble solgt til Ole Østensen Finnebraaten på naboplassen, Pikkerplassen. Da Ole solgte videre til sønnen i 1843, opplyste han at plassen ble kjøpt av Bendix for 25-26 år siden, dette må være noen år for mye. Denne handelen er ikke tinglyst, men Ole overtok vel etter at Bendix døde mot at Berthe fikk føderåd. Som nevnt hadde han også Pikkerplassen, disse ble nå slått sammen til en plass og fortsetter under løkke 2 + løkke 3.

PIKKERPLASSEN

(Løkke 3)

Gml. G.nr. 931 – (under H.nr. 8272-1)

Eiere:

– 1750	Ole Jensen Picker	1785 – 1794	Anders Haagensen Pikker
1750 – 1759	Jens Olsen Pikker	1794 – 1808	Johan Henrich G. Beier
1759 – 1779	enka Marthe Olsdtr.	1808 – 1812	Jacob Jacobsen Aas
1779 – 1779	Hans Hansen Froersen	1812 – 1849	Ole Østensen Finnebraaten
1779 – 1785	arvingene etter Hans	Videre under, Pikkerplassen løkke 2+ løkke 3.	

Pikkerplassen ligger helt nord i grenda mot grensa til Svene, i øst hovedveien og i vest løkke 2. Grunnleia var på 48 skilling.

Den første eieren var antagelig Ole Jensen Pikker. Han ble begravet i januar 1742, hele 90 år gammel, pensjonist og blind. Kona Karen Pedersdtr. døde noen år seinere og hun var da 80 år gammel. De hadde sønnen Peder Olsen Pikker som bodde hjemme, han hadde kallenavnet «Øltønde». Neste eier Jens Olsen Pikker, er nok også deres sønn. De hadde en gammel enkemann, Erich Aasmundsen boende hos seg i 1740-åra.

Jens Olsen Pikker giftet seg i februar 1737 med Marthe Olsdtr. De bodde først på Eikermoen og overtok plassen rundt 1750 uten noen tinglysning.

Jens og Marthe hadde disse barna:

1. Frederich, 1737-1771. Han arbeidet som sprenger og forulykka i gruva, «Skutt i hjel i GullechHaug Grube udi Numedahl». Bodde da hjemme.
2. Ole, 1740-1764, g.1762 m. Gunhild Olsdtr. Langeid, 1742-1775, datter av Ole Olsen Langeid og Ingebjørg Johannesdtr. Beier på Nordre Langeid i Svene. De bodde der. Sønnen Jens vokste opp hos tante Marthe på løkke 29. Ole «ble ihelslagen paa 6tus Grube, fri den gamle store klokke, 12 slag». Gunhild, 2.gg. i 1767 med em. Vincens Jensen på Sunsehaugen, Svene, hadde tre barn. Han var onkel til Aron Spiten på løkke 45.
3. Ingeborg, f.1743, K 1770. Hun var i 1766 i tjeneste hos Geschvorner Taxt og seinere hos Peder Haagensen Dockengraver. Fikk en sønn i 1774, g. 1779 m. em. Thomas Torgersen Ringvold, han hadde før vært g.m. Anne Christine Jacobsdtr. (g.1766) og Live Gundersdtr. (g.1772)
4. Kari/Karen, 1748-1791, tjente i 1770 hos Schichtmester Wibe, g.1777 m. Anders Torstensen Granum. Bodde på Egedokk under Stengelsrud.
5. Peder, 1751-1809, K 1767, 1.gg. 1775 m. Anne Christine Biørnsdtr. Grønvold, enke etter Hallor O. Hellumsaasen. 2.gg.1789 m. Anne Marie Andersdtr. Hugsted (løkke 30), mer under Breilia (løkke 62+63).
6. Kirstine, g.ca 1774 m. Lars Lars-Jørgensen Schaar/Bæver (løkke 6).

Jens var bergmann og omkom i gruva i januar 1759, 40 år gammel. Han fikk derfor «Smaae Klokke fri» ved begravelsen. Marthe beholdt plassen, ved oppmålingen i 1769 fortalte hun at hun ikke hadde noen «Hiemmel eller adkomst Brev», men de hadde ikke utvidet plassen. Hun hadde heller ikke betalt for rettigheter til andre enn Bæver gårds «Leilæending eller jorddrot». Plassen ble oppmålt:

udi Bredder paa Nordre Ende var	80 allen
ellers var i denne Ende Een liden Spidsing til Nordøst,	
Længden fra Nord til Søre var	500 allen
og paa Mitten af Platzten var Bredden	147 allen
Den Søndre Ende Spidser sig udi Een Rundeel.»	

I 1772 hadde de en dreng, Niels Johansen Tveten fra Svane. Marthe måtte låne 35 rd i 1774 med 2. prioritet i plassen. Hun kalte da plassen for Langeifoss. Marthe satt med plassen til hun døde i januar 1779, og det ble holdt skifte samme året. Hun eide ikke mye og det lille av løsøre ble solgt for 3 sp og 48 sk. Plassen ble da beskrevet slik: «Bestaaende af en 4 laftet Stue med Skaarsteen udi og Kielder under, saa og 1 gamel Vedeskiul – een Tømret Laave og Lade – Saa og et 4 laftet Fæhuus alt under TreTag med indhægnet Urter Hauge – Samt Pladsens beliggende JordVei beliggende paa Kongens Grund». Taksten ble satt til 40 rd.

Hans Hansen Froersen på Finnebraaten (løkke 1) fikk tilslaget på auksjonen og måtte ut med 83 rd 48 s. Hans døde samme året og arvingene, sønnene Lars og Frode og svigersønnen Fredrich Boch solgte plassen til Anders Haagensen Pikker i 1785 for 90 rd «dansk Courant». Han kalte seg Hedalen før han kom hit. Broren Ole bodde på Krudthusmoen og broren Iver hadde søndre Pikkerplass (løkke 10). I februar 1777 døde Haagen Iversen Hedalen v/Walders på Bæver. Han var 70 år og gift, men hadde ikke pensjon. Familien var fra Hedalen i Valdres.

Anders hadde giftet seg 1783 med Live Olsdtr. Green fra Sigdal. Datter til Jens Green og Karen Hansdtr., familien bodde på Kongsberg.

Anders og Live hadde sønnen:

1. Haagen, 1782-1783. Foreldrene var «Fæstefolk».

Live døde i november 1795, 50 år gammel. Hun ble gravlagt med datteren til svogeren Iver. Anders giftet seg 2.g. med Sonni Ingebrethsdtr. i april 1796.

Anders og Sonni hadde barna:

1. Berthe Maria, f.1797, K 1810. Arbeidet i 1820 hos Hr. Kirkegaard.
2. Live Maria, 1799-1807.
3. Haagen, 1803-1804.

Anders solgte plassen da han ble enkemann i 1794 og kjøpte søndre Moen under Stengelsrud av Peder Pedersen Egedokk. I 1800 kjøpte han et hus av Valentin Spiten (løkke 49) på Postbrumoen. Anders og broren Ole arbeidet sammen i gruva, og i 1801 var de hauere i Prinsesse Lovise Augustas Grube. Kanskje var det her de begge omkom «af Stanken i Gruben» i desember 1803. Anders var 49 og Ole 37 år. De fikk «Begge Klokke frit» ved begravelsen.

Den nye eieren var Johan Hendrich Gulbrandsen Beier. Han betalte 170 rd for plassen. Kalte seg ofte bare Hendrich. Han kom fra plassen Luteberget i Svene, var f.1759, K 1775 og sønn av SA og plassmann Gulbrand Johannesen Beier og Ingeborg Marie Henrichsdr. Eggert. Johan Hendrich hadde også nedre Finnebraaten (løkke 1B) som han solgte i 1792 og kjøpte Luteberget i Svene av foreldrene. Men denne solgte han etter to år og kjøpte Pikkerplassen. I følge Flesbergboka bodde han ikke på Luteberget i disse åra. Johan Henrichs foreldre flyttet også til Bæver og kjøpte ei stue på Skaareplassen (løkke 6B) – mer om dem der.

Johan Henrich losjerte forskjellige steder før han giftet seg mai 1781 med Berthe Hansdr. Paasche. Hun var født ca. 1747 i Aal, Hallingdal og før hun giftet seg var hun tjenestepike bla. i Nordre Hugsted og hos Lars Schaar på løkke 6.

Johan Hendrich og Berthe hadde disse barna:

1. Anne Maria, f.d.1781.
2. Johannes, 1783-1785.
3. Johanna Maria, f.1785, K 1799. Hun bodde hjemme i 1812, men tre år seinere er hun «Tiener paa Brenne i Sandsvær», g.1824 m. Jon Olsen Roe, 28 år.
4. Hendrik, f.1786, K 1801, d.1864, skomaker og bergmann, g.1810 m Gunhild Jørgensdr. Trollerud, d.1866, 82 år. (se Moen – løkke 64)
5. Anne, 1789-1794.
6. Ingeborg Marie, f.1791, K 1805, d. i Amerika. Tjente på gården Skalpe i Sande før hun giftet seg 1819 m. SA John Petter Zachariasen Østby (løkke 32). De hadde plassen Tangen i Kjennerudgrenda og hadde 6 barn. Hun 2.gg 1841 med em. Johan Fredrik Eriksen Stordalen, d.1847, 73 år gml. Hun reiste med to døtre og svingersønnen Thore Lyng til Amerika i 1853.
7. Johannes, f.d.1793, ble 10 dager gml.

Johan Hendrich var gruvearbeider og begynte som 10-åring. I 1771 arbeidet han ved Gamle Segen Gottes gruve. Ved nedleggelsen i 1805 var han løshauer ved Schierpingen ved Cronprinds Friderich i Norge Grube. Han fikk 4 rd 48 sk i pensjon pr. berg-måned på livstid, bare 46 år gammel, pga. en attest for skade og fikk derfor ingen trekk i pensjonen selv om han eide en plass. Husa på Pikeplassen ble branntaksert i 1787 og da sto det ei 4-laftet stue med 1 vindu og skorstein og et 4-laftet fjøs og förhus her,

begge under bordtak og taksert for 10 rd hver. Johan Henrich bygde nye hus og ti år seinere var våningshuset ei 6-laftet stue med 3 vinduer og skorstein og taksten var doblet. Det var også satt opp en 4-laftet låve med takst 10 rd.

Johan Hendrich var pensjonist da han solgte Pikkerplassen i 1808. De fikk samme året auksjonskjøte på et hus i Tretrumsgata og flyttet dit. Sønnen Hendrich overtok dette i 1811. Berthe døde 66 år gammel i september 1813. Johan Hendrich døde i april 1815, og det var skifte etter begge dette året. Det var ikke mye de eide nå og «Afdødes Gangklæde vare saa ganske ubotlige», men sønnen Hendrich fikk solgt dem for å dekke noe av begravelsen.

Den nye eieren av Pikkerplassen var Jacob Jacobsen Aas fra Svene som hadde Finnebraaten (løkke 1). I 1812 overtok datteren Kari og mannen Ole Østensen plassene og Ole kjøpte i tillegg naboplassen, Schiptingsplass (løkke 2), av enka Berthe Eriksdatter. Grensa til Pikkerplassen gikk nå helt ut til Lågen og begge løkkene fortsatte under navnet Pikkerplassen, se mer under.

Pikkerplassen – løkke 2 – løkke 3

Gml. G.nr. 931 – H.nr. 8272-1

Eiere:

– 1843	Ole Østensen Finnebraaten	1916 – 1933	G.A. Svendsen
1843 – 1855	John Petter O. Finnebraaten	1933 – 1942	Bergens Privatbank
1855 – 1878	Olavus Ø. Finnebraaten	1942 – 1989	Auerdahl og Lindteigen
1878 – 1885	enka Birthe Nilsdtr. Hostvedt	1989 – 1993	Auerdahls arvinger og Sigrid Øverby
1885 – 1897	Østen Olausen Finnebraaten	1993 – 2007	Sigrid Øverby
1897 – 1903	Andreas Johannesen	2007 –	Hans Otto Øverby
1903 – 1916	Østen Finnebraaten		

Ole Østensen Finnebraaten og hans første kone Kari Jacobsdatter Aas arvet plassen Finnebraaten (løkke 1A) og Pikkerplassen (løkke 3) av Karis far i 1812. Rundt 1830 kjøpte Ole også naboløkka (løkke 2), som lå mellom Pikkerplassen og Lågen. Da løkkene 2 og 3 ble slått sammen, ble grunnleia satt til 72 sk, 24 sk for løkke 2, Schiftingplass, og 48 sk for løkke 3, Pikkerplassen. Ole Østensen solgte i 1835 Finnebraaten hvor de bodde og flyttet hit med familien. Oles familie fra første ekteskap er omtalt under Finnebraaten. Han ble 2.gg.1822 m. Berthe Jonsdtr. Skaalerud, 34 år. Hun var enke etter Knud Jonsen på Brua i Svene og hadde først vært gift med Guttorm Dokka.

Ole og Berthe fikk en sønn:

1. Jon Petter, 1823-1856, K 1838, g.1846 m. Berthe Karine Nilsdtr., 1808-1888, fra Dalen under Stengelsrud, enke etter Knud Kristoffersen Gravningsbraaten. Hun 3.gg.1863 m. Ole Sjulsen Strand fra Lyngdal. De overtar.

Pikkerlassen.

Ole var bergmann og i 1840-åra dagarbeider ved «in der Noth». Sønnen Jon Petter overtok her i april 1843. Kjøpesummen var 85 sp 14 sk. Han skulle betale farens gjeld, og fikk samtidig en fortegnelse over hans debitorer.

Foreldrene skulle ha «frit Huusly» så lenge de levde, uansett fremtidige eiere og med prioritet foran andre heftelser. Føderådet ble taksert til 2 sp årlig og for fem år 10 sp, seinere taksert til 40 kr. I tillegg fulgte det med en del løsøre, en kakkelovn, 3 skap, stueur, 1 sengebenk, 1 bord, 1 kaffekjele, 1 ku og 6 småkreaturer og 2 gryter som «Vederlag for det Tilsyn jeg og min Kone i Sygdoms Tilfælde maate tiltrænge». Faren Ole døde i mai samme året. Berthe døde av tæring i desember 1859, 83 år gammel, og hadde understøttelse av Fattigvesenet. Hun ble da kalt Marthe.

I 1854 solgte Jon Petter «En Jordstrimmel frasolgt Pikkerpladsen, langs Laugen Elv, med tilliggende Vandfald» til kjøpmennene Magnus Schajem og Carl Seeberg for 100 sp. Denne jordstrimmelen fikk grunn. nr. 932, se mer under.

Jon Petter hadde giftet seg i 1846 med enke Berthe Karine Nielsdtr. Dalen fra Stengelsrud. Hun hadde før vært gift med tømmermann og em. Knud Christophersen Gravningsbraaten og hadde sønnen Christopher som vokste opp her. De var svigerforeldre til Lars Kaldal i Hugsted (8287-1). Jon Petter var løsarbeider ved Mynta i 1840 og bodde hjemme. Fire år seinere var han dagarbeider ved Armen Gruve. Jon Petter og Berthe fikk ingen barn.

Jon Petter hadde i 1850 kjøpt Søre Nord-Håvardrud i Svene. De bodde der da han omkom ved ei ulykke i Gottes Hülfe i mai 1856. Fire gruvearbeidere fra Svene omkom i samme ulykke. Jon Petter ble begravet i mai, men de andre ble ikke funnet før august.

Berthe Karine fikk enkepensjon på 1 sp 9 sk pr. bergmåned. Hun giftet seg for tredje gang i juni 1863 med enkemann og gårdbruker Ole Sjulsen Strand fra Lyngdal. De overdro Søre Nord-Håvardrud i Svene til Berthes sønn Christopher Knudsen fra første ekteskap. Han var far til Berthe Thonhaugen i Spitegrenda. Ved FT-1865 bor Ole Sjulsen og Berthe Karine på en plass ved Strandavannet i Lyngdal. Ole døde juli 1871 og Berthe Karine fortsatte å drive plassen noen år med hjelp av sønnen Christopher. Hun døde hos sønnen i Hagan under Gvam i Svene i 1888, 80 år gammel.

Pikkerplassen ble solgt oktober 1855 for 200 sp til Olavus Østensen Finnebraaten fra Frodeplass. Han var sønn av en stebror til Jon Petter. Enka Berthe Karine hadde fremdeles føderåd på plassen. Det heftet også en pantobligasjon sammen med Finnebraaten fra 1828, men det var et ubetydelig beløp til rest og eieren av Finnebraaten overtok den.

Olavus ble også kalt Olaus. Han var f.1834 og sønn til Ole Østensen Finnebraaten og Else Katrine Frodesdtr. på Frodeplass (løkke 5). Han hadde giftet seg på høsten 1854 med Berthe Nilsdtr. Hostvedt, f.1829. Hun var datter til salmaker Niels Kahn som bodde på Hostvedt i Svene.

Olavus og Berthe fikk disse barna:

1. Ole, 1855-1857.
2. Østen, 1857-1920, g.1888 m. Berit Johannesdtr. fra Nedre Lia på Fønsetskogen, 1863-1951, f. i Svene, foreldre Johannes Olsen Lia og Anne Olsdtr. Ulland. De overtok her.
3. Berthe Karine, 1858-1874, K 1873.
4. Else Kathrine, 1860-1935, g.1886 m. Karl John Petter Svendsen Bakken/ Luraas fra Svene, 1867-1927. Se Frodeplass (løkke 5)
5. Ingeborg Marie, 1862-1875.
6. Anne Kirstine, 1864-1929, K 1879, g. i Efteløt kirke 1891 m. Johan Johansen Aasen, f. i Sandsvær 1868-1945. Se Vigersløvplassen (løkke 9).
7. Karen Johanne, 1865-1879.
8. Johanne, f.1866, K 1881, g.m. Per Hansen, bodde på Lillestrøm.
9. Olava, 1869-1881.
10. Marit, 1871-1872, også kalt Margit.
11. Ole, f.d.1874, ble 1/3 år.

Under FT-1865 bor Ingeborg Grette på 82 år her, hun var gift og hadde understøttelse i Numedal. På plassen hadde de ei ku og en sau, ellers 1/8 lb med bygg, 1 med havre

og 1 med poteter. Husa på løkke 2 sto fortsatt og ble i 1865 leid ut til Barbro Evensdtr. Bæver og sønnen August Hansen. Barbro drev med spinning, mer om dem på løkke 75.

I mars 1867 fikk Olavus auksjonsskjøte på Nordsetra. Eieren Østen Østensen Finnebraaten hadde misligholdt gjelda til enka etter Gullik Østby, og setra gikk derfor på auksjon. Kjøpesummen ble 40 sp og Nordsetra har seinere fulgt denne familien.

Under FT-1875 hadde sønnen Østen arbeid ved SV og døtrene Else og Anne hjalp til på plassen. De hadde nå 3 kuer og 5 geiter, ellers $\frac{1}{4}$ tønne bygg, 1 med havre og 1 $\frac{1}{2}$ med poteter. Olavus døde i april 1878 og Berthe fikk sitte i uskiftet bo så lenge hun ikke giftet seg igjen. Hun drev plassen videre med hjelp av sønnen Østen.

Østen fikk overta plassen og Nordsetra i mars 1885 og betalte til moren 900 kr. Berthe tok føderåd og Østen skulle holde henne med «frit varmt Hus paa Pikkerpladsen, tilstrækkelig og forsvarlig Underhold med mat og drikke, at jeg gaar til Eierens bord og der nyder dagens kost». Hvis hun foretrakk å ha egen husholdning skulle hun ha 5 kr «bergmaandlig» til husholdningsutgiftene. Føderådet ble beregnet til 600 kr i fem år, og det skulle pantsettes med 1. prioritet i Nordsetra og 2. prioritet i Pikkerplassen etter et lån på 1000 kr som Østen fikk i banken. Grunnleia på plassen var nå 2,40 kr. Døtrene, Else Kathrine som var sypike og Johanne som var tjenestejente, bodde begge hjemme.

Østen giftet seg i september 1888 med Berit Johannesdtr. og fikk fire barn. Ved FT-1891 bodde ei jente her, Helga Marie Olsdtr. Pukverket, f.1878. Hun ble forsørget av Sølvverket og en SV-arbeider og var en slektning av dem. I 1894-95 kjøpte Østen også Svendsplassen (8276-1) som ligger på østsida av hovedveien. Familien flyttet dit og er skrevet om der. Iflg. kirkebok for Kongsberg bodde Gullik og Anne Sætra her høsten 1893 da dattera Berit ble født. De kjøpte Lurås i Svene i 1894 og flyttet dit.

I desember 1897 solgte Østen til trevarehandler Andreas Johannesen. Handelen gjaldt alt av Pikkerplassen som lå på vestsida av hovedveien og plassen Stormoen som lå under Flesberg tinglag med g.nr.133, b.nr.29. Dette er første gang Stormoen er nevnt som plass i Flesberg i tinglysningene som gjelder Pikkerplassen. Den delen som lå på østsida av hovedveien og det utskiftede skogstykket beholdt Østen og la det til Svendsplassen. Johannesen betalte 800 kr for Stormoen og 3.350 kr for Pikkerplassen. Alt ble samlet under g.nr. 932b. Johansen overtok gjeld på 1.150 kr, betalte 1.000 kr kontant og ga Østen en obligasjon på 2.000 kr. Han eide nå alt fra hovedveien i øst til Lågen i vest inkludert «Vandfaldet Pikerfos». Johannesen var visstnok den som bygde opp Pikerfoss Trævarefabrikk som lå på Eikedokk, på andre sida av Lågen.

Året etter solgte Johannesen «Den del af Vandfaldet Pikerfossen, tilhører eiendommen Pikerplads G.nr.932 med undtagelse af vand til 20 nominelle Hestekræfter» til hotelleier Johan Christensen og Johan Chr. Skaar for 200 kr. De 20 nominelle hestekræfter skulle forbeholdes Pikkerplassen til bruk og utnyttelse selv ved minste vann-

stand. Skjøtet hadde noen forbehold, kjøper hadde rett til anlegg av dam eller hengsler m.m., men det var forbudt å benytte vannets «drivkraft» til sag, høvleri eller trevarefabrikk. Måtte heller ikke skade eller være til besvær for Pikkerplassen. Syv år seinere solgte Skaar sin andel til Christensen for 20 kr. I 1907 gikk denne eiendommen på skatteauksjon hvor Christensen selv overtok den for 85 øre, men solgte den videre med det samme til disponent Gustav Adolf Svendsen i Drammen. Med i denne handelen var også vannfallsrettighetene til Langeidfoss på østsida av elva og Masovnfoss tilhørende Flesberg tinglag. Vannfallsrettighetene til Langeidfoss og Pikerfoss på vestsida lå under Sandsvær tinglag, mens Pikerfossens rettigheter på østsida lå under Kongsberg by. Prisen Svendsen måtte betale var 31.000 kr.

Johannesen hadde Pikkerplassen til mai 1903, da gikk den på tvangsauksjon og Østen Finnebraaten kjøpte den tilbake for 8.000 kr. Det ble ikke utstedt eller tinglyst noe auksjonsskjøte. I januar 1908 utstedte Østen en håndgivelse på eiendommen til direktør G.A. Svendsen og mottok 500 kr. Avtalt pris var 10.000 kr, men hvis Svendsen ikke kjøpte husa med 2 mål jord, ble prisen 6.500 kr. Østen skulle ha fiskerett i Lågen så lenge han levde og innhøste avlingen dette året. Ei tomt inntil veien hvor plassen Tronrud i Svene hadde en bod var unntatt. I denne tinglysningen har det oppstått en navnefeil, teksten starter med navnet Johan Christensen (se over) og avslutter med det riktige G.A. Svendsen. Håndgivelsen gikk ut i 1911 og fikk da ny påtegning. Nye håndpenger 1.500 kr ble betalt, som Østen skulle beholde om handelen ikke gikk i orden. Skogen måtte ikke hugges, men f.eks. vindfall og avfall som kunne brukes til ved skulle Østen ta. Han skulle holde eiendommen vedlike og husa i brukbar stand. Håndhevelsen gjaldt nå til i juli 1916 da handelen gikk i orden. Prisen ble kr 10.000 med fratrekk av 1.500 kr i håndpenger, fordelt med kr 2.000 for Stormoen i Flesberg som utgjorde 50 mål og resten for Pikkerplassen som utgjorde 100 mål. Bekreftelse på auksjonsskjøte som Østen manglet fra 1903, ble tinglyst samtidig. Hjemmelen på Stormoen var i orden «om end mangelfuld».

Plassen grenset i sør til Moen (løkke 64) og Svendsen kjøpte også den delen av Moen som lå mellom Lågen og hovedveien, samtidig som han også kjøpte Roshaugen. Svendsen fikk økonomiske problemer, for i april 1919 ble det avholdt skatteauksjon, og Svendsen kjøpte igjen eiendommen for kr 8.000. Han satt med Pikkerplassen fram til han døde og den fulgte med da Bergens Privatbank overtok mange av eiendommene ved en tvangsauksjon i 1933.

Om det bodde folk her mellom 1900 og 1906 vet vi ikke, men vi vet at Kristoffer Knutsen Hugsted, f.1876, fra Kalveplassen (løkke 73) bodde her med familien sin i 1906. Men de kan ha kommet her noe tidligere. Han ble g.1902 m. Berit Herbrandsdtr. Graaten, f.1875, fra Svene, og bodde da på Schwabemoen. Deretter kom de til Tronrud og bodde der i alle fall til i juli 1904. I 1906 var de på Pikkerplassen da dattera Ingeborg ble født. Kristoffer var forstarbeider og fløtningsarbeider.

Kristoffer og Berit hadde disse barna:

1. Konrad, 1902-1925, døde som ug. skogsarbeider, bodde da i Hagan i Gravningsgrenda.
2. Ingvald, f.1903, emigrerte til USA.
3. Ingeborg Kaspara, 1906-1989, g.m. Jørgen Engedalen, 1903-1968. De overtok Hagan, se under. To sønner og en datter.
4. Kristian, 1907-1957, g.m. Marie Larsen. De bodde i Saggrenda og hadde 3 døtre og 2 sønner.

Familien flyttet herfra seinest i 1916, for da kom Karl Lofthus hit som leieboer. Kristoffer Hugsted kjøpte eiendommen Hagan i Gravningsgrenda. Han fikk skjøte på Hagan i 1920, men det er mulig de har leid plassen noen år først.

Karl Lofthus og familien hans bodde i 1900 i Skolegata og kom fra Korpemoen til Bevergrenda i 1905. De bodde i Nordre Myra til 1910, så Roshaugen fra 1910-1916 før de flyttet hit til Pikkerplassen. Karl Lofthus var f.1877 og fra Lofthus i Jondalen, g.1897 m. Anne Jørgine Taraldsdr. f.1866 på plassen Bjerkholt i Drangedal. Reiste derfra som tjenestejente til Sandsvær før hun giftet seg.

Karl og Jørgine hadde disse barna:

1. Kittil, 1897-1953, g.1919 m. Helga Bertine Helliksdtr. Thonhaugen, 1893-1963. Bodde i Spiten (8241-1).
2. Kristian, 1898-1981, g.1936 m. Ragnhild Ulfsten. De har 3 døtre. Kristian var banevokter og seinere baneformann ved Numedalsbanen og bodde mange år i Rollag. Se 8243-2
3. Sigrid, 1902-1986, g.1923 m. Ola Tangen, 1892-1977, fra Flåbygd i Telemark. Se nedenfor.
4. Trygve, 1904-1978, g.1927 m. Kaspara Hansine Skogen, 1895-1974. Kjøpte Aardalsplass (løkke 16).
5. Godtfred, 1907-1987, g.1926 m. Magda Ingeborg Haavaldsen, 1907-1987. Godtfred starta som skogsarbeider, med ble brannmann og seinere brannsjef på Kongsberg. De hadde en sønn som druknet i 10-års alderen.
6. Anna, 1910-1999, g.1929 m. Trygve Finnebråten, 1904-1977. Han var myntarbeider. De hadde en sønn, Kjell. Han var flyger i Forsvaret og bodde på Rygge, døde 1992.

Karl dreiv mest med kjøring med hest, og det var vel både lasskjøring og tømmerkjøring. Under anlegget av Numedalsbanen var han beskjeftiget med hestekjøring. Datteren Sigrid og mannen Ola Tangen flyttet hit i 1937 og bodde sammen med Karl. Ola Tangen var maler. Han og Sigrid skilte lag i 1942, men Sigrid og barna ble boende her.

Kristian , Anna, far Karl Lofthus, Sigrid og Trygve.

Ola og Sigrid hadde disse barna:

1. Einar, 1923-1989, g.1946 m. Lilly Marie Grimnes, 1922-1998, arbeidet i Våpenfabrikken, men ble seinere bussjåfør.
2. Judith, f.1925, g.m. Kåre Halling. Har 2 døtre.
3. Karl, 1934-2017, f. i Lunde/Flåbygd 1934, 1.gg. 1956 m. Bodil Aamodt, f.1937. De har 2 døtre, men ble skilt 1970. 2.gg.1972 m. Edith, de skilte lag. Karl var overbrannmester på Kongsberg fra 1972-96. Samboer med Kirsten Bringsrud i Kongsberg og Texas.
4. Arne, 1936-2005, 1.gg. med en belgisk dame, Lysette, først i 60-åra. Bodde i Belgia noen år og har en sønn og ei datter. 2.gg. m. Bodil Aamodt, Karls tidligere kone. Seinere feiermester på Kongsberg.

Sigrid og familien flyttet herfra til broren Trygve i Aardalsplass i 1944, og gamle Karl bodde aleine her til i 1955 da han måtte på gamlehjemmet. Uthuset i Pikkerplassen brant ned i april 1946. Brannen startet etter at Karl hadde brent daufonn. Brannen utviklet seg raskt i det gamle knusktørre treverket, men våningshus og stabbur ble reddet. På gamlehjemmet omkom han ved brannen i mai 1959. Siden 1955 har det ikke vært fastboende i Pikkerplassen.

Bergens Privatbank satt med eiendommen til 1942, da solgte de både 8271-2 som

er selve Pikkerplassen, og 8271-3 som var fallrettighetene til Pikerfoss til Fritjof Lindteigen og hans svoger Oskar Auerdahl. Fallrettighetene ble solgt til Buskerud Kraftverker i 1982 og 1983 for 900 000 kr. Husa i Pikkerplassen ble brukt litt som feriested i 50- og 60-åra, men står nå ubrukt. Fritjof Lindteigens enke Ragnhild testamenterte i 1989 sin ideelle halvpart av Pikkerplassen til Sigrid Øverby på Lindteigen. Den andre halvdelene eide Oskar Auerdahls arvinger. De solgte sin halvpart til Sigrid Øverby i 1993. Hun satt med eiendommen til i 2007, da ble Pikkerplassen og de andre eiendommene hennes i grenda overdratt til sønnen Hans Otto Øverby. Han og familien bor på Lindteigen, (8264-1) og er omtalt der. Det meste av jorda i Pikkerplassen ble plantet til med gran først i 60-åra, og nå ser en ikke ned til Lågen lenger.

Gml. G.nr. 932 – H.nr. 8271-1

Frasolgt Pikkerplassen

Eiere:

– 1854 John Petter Olsen
1854 – 1859 Schajem og Seeberg

1859 – H. Aanestad
Østen Finnebraaten

John Petter Olsen på Pikkerplassen solgte denne parsellen på høsten 1854 til kjøpmennene Magnus Schajem og Carl Seeberg for 100 sp. Seeberg var fra Drammen. Det var store planer for utbygging av Pikerfossen og bygge en dam, så flere var interessert i området rundt fossen. Parsellen og Pikkerplassens «tilhørende Vannfald i Laugen Elv med Vandledning og Grund» lå langs Lågen. Alt ble behørig oppmålt med pæler og merket X i bergnabbene rundt om. Sørlike grense gikk på delet mellom plassen og Sølvverket langs en sti som ble kalt «Brøtningsstien». Nordøstover til der hvor «Sølvverkets Landhengsle» var festet, så langs hengsle til plassens nordre grenselinje ved ei evje. Bredden på parsellen var i gjennomsnitt på 5 alen.

Jon Petter forbeholdt seg rett til å slå graset på jordstrimmelen. «Skulde det ved Anbringende Damm i Laugen opdemmes høiere Vand end ved alminnelig Flom, da godtgjøres mig intet derfor, uden forsaavidt at der efter Flometider skader min gjenhavende Eiendom, og da godtgjøres saadand efter Taxt eller Overenkomst».

Skulle kjøperne behøve mer land, var det anledning til det.

Magnus Schajem solgte sin halvpart til Seeberg året etter for 35 sp. Seeberg beholdt eiendommen til høsten 1859 da han solgte videre til handelsfullmektig H. Aanestad, også fra Drammen. Aanestad betalte 100 sp. Hvor lenge Aanestad beholdt dette er uvisst. Noen år seinere er det Østen Finnebraaten, som hadde overtatt Pikkerplassen igjen, som sto som eier, se over. Parsellen og «Vandfaldet Pikerfos» var tilbake under Pikkerplassen.

FINNEBRAATEN / SVENDSPLASSEN (Løkke 1A - 1B - 65 - 66)

Nordre Finnebraaten – løkke 1 A Gml. G.nr. 935 – H.nr. 8277-1

Eiere:

– 1715	Ole Siulsen	1816 – 1835	Ole Østensen Ødegaard
1715 –	Knud Olsen	1835 – 1847	Ingebreth Olsen Lindteigen
– 1762	Johan Friderich Schwabe	1847 – 1865	Niels Gregersen
1762 – 1779	Hans Hansen Froersen	1865 – 1866	enka Live Lindteigen
1779 – 1790	enka Maren Larsdtr.	1866 – 1872	Kittil Torgersen Surten
1790 – 1801	Hans Hansen Froersen	1872 – 1875	enka Live Lindteigen
1801 – 1802	enka Berthe Marie Nielsdtr. Hostvedt	1875 – 1895	Engebreth Olsen Garder
1802 – 1802	Hans Hansen Froersen	Fortsetter under Finnebraaten/Svendsplassen.	

Plassen ligger helt nord i grenda på begge sider av kommunegrensa til Flesberg. Den er i 1850 beskrevet slik, «Til Sør forrige – Vest og Nord Numedal – Øst Numedal og Sølvverkets Skov og Udmærk». Grensa har vært oppe til behandling i generasjoner.

Sigurd Vinger skriver følgende i Flesbergboka: Det har vore to plassar med namnet Finnebråtå, ein på hver side av Trondrudmørka. Om begge plassane frå fyrst av er komme unna Søre Håvardsrud, eller om det gjeld berre den eine, er ikkje heilt klarlagt. Det viser seg at grensa mellom Svane og Bæver gård i alle år har vært uklar. Videre skriver Vinger «På eit kart frå 1751 er begge Finnebråtå-plassane inntegna som husmannsplassar under Håvardsrud, «Nordre Finne-Braaten» i nordenden av Nordre Finne-Braaten Kjen» (Det seinere Trondrudkjennet) og «Søre Finne-Braaten omtrent midveges mellom Lurås og en deilestad ved ei myr og eit tjern (det seinare Finnebråtåkjennet). Kartet bygger på ein eldre deilesdom mellom Bever og Håvardsrud frå 1654, avsaft av sorenskrivar Hans Jensen.»

I panteboka for Numedal og Sandsvær finner vi følgende: «Ole Siulsen solt og overdraget hans eiede Huser samt den RødningsRet han haver til et derved liggende Støkke Jord kaldet Sundre Finnebraaten, som det nu findes ingjert og opRødt paa Gaarden Bævers eiedeler i Hedenstad Annex i Sandsvær Præstegjeld som Hans Kongl. Majst. er tilhørende og til mig allernaadigst er bogsled Saa hafuer ieg nu til Erlig forstandige Karl Knud Olsen igien overdraget bemelte Huuser med RødningsRettigheder til forbemelte Pladz eller Jord. 4/10 – 1715 Johan Fredrich Schwabe». Ole Siulsen kan være samme mann som også hadde ryddet løkke 7 og 8. SV-manntallet fra 1711 oppgir en Ole Siulsen Bever fra Kongsberg. Han er 70 år og bor «auf Bever».

De første plassene som ble rydda rundt 1700 kunne ikke selges, men skulle gå tilbake til bygsleren på Bæver gård, som igjen overdro den videre. Da Ole ga seg ble plasssen overtatt av Knud Olsen i 1715. Knud Olsen vet vi dessverre ikke noe om. Schwabe som da var bygsler på Bæver overtok den noen år seinere, og ifølge en oversikt fra 1754 benyttet han plassen som seter til Bæver gård. Ved disse overdragelsene ble det sjeldent nevnt noen pris. Årlig grunnleie var 68 sk.

I 1738 gikk Gunder Halvorsen og Jøranne Hansdtr. til «Herrens bord» og presten skrev at de var «fra Schwabe-braaten», så de må ha vært brukere på denne plassen. I september 1744 er det skifte etter Jøranne Hansdtr. på Finnebraaten. Hun døde i april, 70 år gammel. De kalte seg Finnebraaten. Jøranne kom fra Oppland og det var antagelig også mannen. I følge skiftet hadde hun tre brødre som var bønder «paa Oplandet» og en søster.

Har funnet to sønner til Jøranne og Gunder:

1. Hans, d.1741, 25 år gml. Han døde av «Stanken paa Sextus Grube og hafde alle Klokker fri». Står ikke i SV-manntallet for 1732.
2. Halvor, d.1740, 19 år gml.

Gunder giftet seg igjen i januar 1745 med Inger Knudsdtr. og døde i juni 1749, 88 år gammel. Inger døde et halvt år etter 60 år gammel. De bodde da i Henckel-gaarden i byen.

I november 1762 døde Niels Joensen Modum, 45 år gammel. Han kalte seg også for Bæver og familien losjerte her på Finnebraaten. Kona het Siri Hansdtr. og de hadde disse barna:

1. Gunhild Marie, f.1749.
2. Helene, f.1751.
3. Kari, f.ca.1753.

Det var skifte etter ham samme høst og løsøret ble solgt på auksjon for vel 23 rd. De som kjøpte på auksjonen var alle fra grenda. Lars Jørgen Larsen (løkke 7) hjalp Siri med begravelsen og hun hadde lovet ham et lass med løv og gras som hun hadde «løvet og graset udenfor pladsen». Dette ble taksert til 4 rd. Til begravelsen hadde hun kjøpt «3 ½ Pot frandsk Brendevin» av Sr. Zimmerman til 1 rd 16 sk. Det ble etterlyst en gris og ei øks. Grisen fortalte Bjørn Stengrimsen at de hadde slaktet på høsten og øksa skulle han ha. Når all gjeld var trukket fra gikk skifte i minus. Siri og barna vet vi ikke mer om.

Bjørn Stengrimsen Arnegaard, nevnt over, kom til Kongsberg rundt 1740. Han ble gift på Kongsberg i januar 1745 med Live Tronsdtr. Hun hadde tjent i Sandsvær og

kom flyttende i 1744 med attest fra presten Wolff som hadde festet dem. Begge var fra Nes i Hallingdal.

Bjørn og Live hadde bl.a. disse barna:

1. Maren Karine, 1744-1830, 1.gg.1788 i Svene m. Kristen Olsen, 2.gg. 1798 i Svene m. Fredrik Torgersen Luraas. De bodde på Kristenplassen under Ulland i Svene.
2. Ingeborg, f.1746, g.1763 m. Ole Gulbrandsen Ringerige, d.1783, 48 år gml. De hadde 7 barn og bodde på Aslaksrud-Bråtå i Svene. Han var SA.
3. Ole, f.1751, d. som liten.
4. Martha, 1754-1755, tvilling
5. Karen, 1754-1755, tvilling, de ble gravlagt sammen, 1 år og 3 uker gml.
6. Ole, f.d.1757, ble 23 uker.

Bjørn var SA og i 1765 var han 62 år og arbeidet som hauer. Han hadde anført i 25 år. Live døde i august 1764, 52 år gammel, og det står da «fra Finnebraathen ved Bæver». Året etter at Live døde, flyttet Bjørn til Flesberg og giftet seg igjen i 1766 med enke Anne Jonsdtr. fra Svene. De bodde på Aslaksrud-Bråtå hos Bjørns datter Ingeborg. Anne døde i 1772. Bjørn flyttet til Kongsberg igjen i 1775 og døde i desember 1776 hos Christopher Bjørnsen Laugerue ved Kjennerudvannet.

Da enkefru og «Frue Cancellie Raadinde» Schwabe døde ble det holdt offentlig auksjon over plassen. Auksjonen ble ledet av Poul Henning Meyer, mannen med den flotte tittelen, «Kongelig Mayests. Bestalter Berg Raad, Assesor udi Oberbergamtet, Material Forvalter og Auctions Directeur paa Kongsberg og ved Berg Jurisdictionen Søndenfjelds i Norge». Taksten var på 100 rd, men etter flere bud og overbud ble prisen 141 rd og 48 sk. Sr. Zimmermann fikk tilslaget, men det viste seg at hans bud var for overstiger Hans Hansen Froersen på Frodeplass. Hans mottok auksjonsskjøtet i desember 1762. Husa var gamle og forfalne. Innhegningen som besto av noe steingjerde og noe tregjerde var ikke i bedre forfatning. Grunnleie var nå 1 rd.

Hans og familien fortsatte å bo på Frodeplass (løkke 5), mer om familien der.

Han var tilstede ved taksasjonsforretningen i 1769.

«og tillige sagde at hand ikke til denne Platz havde indlagt noget siden den kom i hands værge, Hand havde og ikke Betalt Rigtighed til nogen anden Een Bæver Gaards Leilending, hand saget Ellers at denne Platz havde været oprøddet og indhegnet i over Hundre Aar.-

Fra Nordre Ende, hvor denne Platz Spidser sig udi at hørne til Nordvæst, blev opmaalt 500 allen paa Lang Linnier, hvor Bred den var 460 allen
fra Nor til Søre var hele Platzens Længde 1260 allen
og paa Søndre Ende Spidser gierdet sig udi Een Rundeel»

Da Hans døde i 1779 overtok kona Maren eiendommene. Hun mottok en pensjon på 1 rd i måneden og døde i januar 1798, 90 år gammel. Før Maren døde solgte hun Finnebraaten til sønnen Hans for 150 rd. Hans og kona hadde antagelig satt i stand husa og bodd her siden de giftet seg i Hedenstad kirke i juli 1775. Kona var Berthe Marie Nielsdtr. Hostvedt, f.1755 og datter til Niels Halvorsen, da på Hedenstadeie.

Hans og Berthe Marie hadde disse barna:

1. Frode, f.d. 1775, ble 7 uker gammel.
2. Hans, f.1776, K 1791, g. i Svene 1802 m. Marthe Larsdtr. Winzensplass, d.1817, 60 år gml. enke etter Jacob Rasmusen (bror til Aron på løkke 20). Jacob døde 1801. Hun fikk beholde plassen Belgen i Svene. Hans flyttet dit, var borhauer i Norske Løve No2 i 1805 ved nedleggelsen av SV, og fikk hauerlønn i to år.
3. Maren, f.1780-1850, tjente i 1801 hos Herbrand Haavalsrud i Svene, ble da kalt Maria, g.m. Ola Torsteinson Løstad, d.1867, 77 år gml.
4. Ingeborg, 1783-1792.
5. Anne Malene, 1786-1796.
6. Berthe Marie, 1789-1808, K 1802, på plassen Nord-Primskott i Svene hos mor og stefar.
7. Ingeborg, f.d. 1792.
8. Ingeborg, f.1794, d. liten.

Hans var sølvverksarbeider og døde 52 år gammel i 1801. Det ble holdt skifte med en gang og det var meget innholdsrikt. Det var seks bøker, bla. Møllers Huspostil og Geographie og Christie Brife Bog. Av kreatur fantes seks kuer som hver var verdt 12 rd. Bra med møbler og husgeråd, alt løsøre var verdt vel 109 rd. Laugverge var fetteren til Hans, Hans Fredriksen Froersen og formynder for døtrene var farbror Frode Hansen. Plassen hadde flere hus, en 6-laftet stuebygning med 3 fag vinduer og kakkelovn, kammers og et tilformet kjøkken med skorstein og 1 fag vindu. Et 4-laftet stabbur. Et 4-laftet fjøs og en 6-laftet låve og lade. En 4-laftet stall og et 4-laftet vedskjul ble bygd i 1790-åra. Alle husa var med «Spoon og Røder belagt». Jordvei omkring plassen, ei grasløkke og en liten urtehage. Alt ble taksert til 450 rd. Sønnen Hans tok imot gangklærne til faren mot at søstrene fikk klærne etter moren når hun døde. Da gjelda var trukket fra ble det vel 411 rd til deling. Kona Berthe Marie tok ei ku, en del møbler og husgeråd som en del av arven. Hun og sønnen delte eierskapet på plassen og døtrenes arv ble utlagt i plassen.

Berthe Marie solgte sin halvpart til sønnen Hans, da hun giftet seg igjen i mai 1802 med den tjue år yngre Knud Knudsen Brua fra Svene. De kjøpte Nord-Primskott i Svene og flyttet dit. Berthe Marie døde der i 1816, 61 år gammel og Knud døde året etter 39 år gammel.

Sønnen Hans giftet seg samme året som mora og flyttet til kona Marthes plass, Belgen i Svene, se over. Finnebraaten solgte han til Jacob Jacobsen Helmick fra Svene for 606 rd. Jacob kalte seg da Aas. Han betalte Hans 20 rd, skulle betale 28 rd og 2 sk i august året etter. Han hadde kjøpt Søre Primskott av Herbrand Haavalsrud i 1800, men det ble en konflikt når det gjaldt kjøpet. Jacob inngikk «Comition Forlig» med Herbrand så han kjøpte plassen tilbake for 557 rd. Dette oppgjøret gikk direkte til Hans da forliket gikk i orden. Jacob hadde også hatt Toskjemogen i Svene.

Jacob var født 1755 i Svene og sønn av Jacob Jacobsen Helmick og Berit Ivarsdr. Kleiverud på Nilseplassen i Svene. Han giftet seg 1788 i Svene med Mari Helgesdr., f.1760, fra Vengestadhagan i Flesberg. Jacobs niese Kari Nilsdr. bodde noen år i Spiten (løkke 46). Søsteren Anne på løkke 62-63.

Jacob og Mari hadde disse barna som alle er født i Svene:

1. Berit, 1788-1853, 1gg.1805 m. Hallstein Kittelsen fra Søre Primskott, 1782-1813, 2.gg. 1814 m. Anders Andersen fra Søndre Langeid, mer nedenfor.
2. Kari, f.d. 1792, ble 3 mnd og 2 dager gammel, tvilling.
3. Barbru, f.d.1792, ble 7 uker, tvilling.
4. Kari, f.1794, skifte i 1820, g.1812 m. Ole Østensen Ødegaard, 1779-1843, f. i Nore. De overtok. Ole 2.gg. 1846 m. enke Berthe Jonsdr. Skålerud.
5. Jacob, f.1799, kalt Ole i FT-1801.

Jacob var bergarbeider og hadde bergpensjon alt i 1801. I januar 1808 kjøpte Jacob også Pikkerplassen (løkke 3) av Johan Hendrich Guldbrandsen Beyer og betalte 234 rd. Datteren Berit og mannen Hallstein flyttet også hit fra Svene. Hallstein var sønn til Kittil Hallstensen og Mari Gulliksdtr. på Søre Primskott i Svene, se løkke 70-71.

Hallstein og Berit fikk disse barna:

1. Kittil, f.d. 1805 i Svene.
2. Abraham, 1807-1848, g.1840 m. Kari Jacobsdr. Aas, enke på Søndre Østby (løkke 33), mer der.
3. Marte Maria, 1810-12.

Hallstein var bergmann og i 1805 var han ausslager ved Norske Løve nr.2 og mottok lønn i to år. Hallstein døde på våren 1813, 30 år gammel. Berit giftet seg igjen året etter med soldat Anders Andersen på Søre Langeid i Svene. De hadde Brua i Svene og fikk to barn som døde tidlig. Berit døde der i 1853. Anders solgte halve Brua til svogeren Ole Østensen og hans bror Østen og tok føderåd hos dem, se under.

Datteren Kari og mannen Ole Østensen overtok Finnebraaten for 400 sp i desember 1816. Han kalte seg nå Finnebraaten. Det ble inngått en omfattende «Forlaugs-

Contrakt» med Jacob. Fritt husrom med lys og varme, oppvartning og tilsyn så vel i sykdom som «sunne» dager. Svigersønnen Ole skulle ta over to kyr og fore dem, men alle skulle ha nytte av melka. Skulle en av kuene dø, måtte Ole erstatte den. Hvert år skulle Jacob ha 3 pottes brennevin, 3 tønner bygg og 3 tønner havre som Ole skulle «bekoste til Møllen». På høsten skulle de ha 2 gode sauer til slakt. En anstendig begravelse for begge og til slutt «behøvende Klæder, Helligdags og Hverdags». Ellers skulle alt av plassens løsøre, redskaper og det svigerforeldrene eide tilhøre Ole når de døde. «Stadfesting og Kontrakt med Jacob Aas og Hustru som dermed er givet Sikkerhed i Pladsen Finnebraaten og Pikkerpladsen – verdt 100 Sp».

Ole var sønn av Østen Østensen fra Nordre Skjønne i Nore, men familien hadde bodd mange steder i Nore, bl.a. i Skjønnelien som i daglig tale kalles Øygarden, så det var derfra han hadde Ødegård-navnet. Ole og Kari ble g. i Nore i 1812. Iflg. Noreboka bodde de også ei tid i Øygarden og fikk sønnen Østen i 1813. Vi siterer fra Noreboka: «Det er fortalt at Ole Østensen vart utskreven til krigsteneste i krigen 1807-1814 like etter bryllupet, og at han fall i krigen, og det er truleg rett, for vi finn ingen ting om denne familien nemnt meir». Om det var denne O. Ø. som ble utskrevet veit vi ikke, men han falt i alle fall ikke, han kom til Bævergrenda og tok etter hvert navnet Finnebraaten.

Ole og Kari hadde disse barna:

1. Østen, f. i Nore 1813, d. liten.
2. Østen, 1814-1893, K 1830, 1.gg.1834 m. Else Cathrine Frodesdtr. Froersen, 1815-1839, 2.gg.1839 m. Kjersti Svensdtr. Møklestue fra Efteløt, 1815-1894. Se Frodeplass, søndre del (løkke 5A).
3. Ole, 1815-1878, K 1834, 1.gg.1841 m. Maren Kirstine Pedersdtr. Hagen fra Sandsvær 1816-1852, 2.gg.1853 m. Karen Kirstine Nilsdtr. Folkvardsen, fra Sandsvær, f.1863, 3.gg.1869 m. Aase Torgersdtr. Rud fra Nore, 1815-1893, enke etter Christian Evensen Stengelsrud. Se mer Gaasevolden (løkke 5B).
4. Jacob, f.d 1818, ble 3 mnd. gammel.

I 1815 kjøpte Ole også plassen Moen (løkke 64) av Christine Bjørnsdtr., enka etter Gabriel Pedersen. Han betalte henne 8 rd og 32 sk.

Det ble holdt skifte etter Kari juni 1820. Oles arvelodd ble vel 67 sp og sønnene vel 33 sp hver som ble utlagt i Finnebraaten og Pikkerplassen. Ole giftet seg igjen i 1822 med Berthe Jonsdtr. Skålerud, 34 år, hun var enke etter Knud Jonsen på Brua i Sveve (se Dokka under). Det er uklart hvor lenge de beholdt plassen Brua, men Oles sønner, Østen og Ole, kjøpte halve Brua i 1854 av onkelen Anders Andersen Langeid og hadde den til 1875 før de solgte til Christoffer Evensen Bæver (løkke 75). Ole og Berthe fikk en sønn Jon Petter, og de flyttet i 1835 til Pikkerplassen, familien står videre der.

Ole solgte Finnebraaten til Ingebreth Olsen på Lindteigen denne høsten. Prisen var 300 sp. Han skulle betale gjelda på 160 sp og betale ut morsarven til sønnene. Resten betalte han kontant. Ingebreth Lindteigen leide ut husa på Finnebraaten. I 1840 bodde Ingebreths svigerforeldre fra Tinn i Telemark, Østen Olsen Haugen, 61 år og Anne Halvorsdtr, 63 år, i et hus nord i grenda som tilhørte Ingebreth og det kan ha vært her på Finneraaten. Se mer om dem på Lindteigen (løkke 4).

Datteren Live og Niels Gregersen Stengelsrud giftet seg oktober 1847 og kjøpte Finnebraaten av faren Ingebreth. De ga 400 sp for plassen og ved tinglysinga står det at de overtar «restbeløp 105 Sp til Norges Bank. Obligasjon av 1828 fra Ole Østensen opprinnelig stor 200 rd, den øvrige del er på annen måte meg betalt». Niels var født januar 1818 og sønn av Gregar Madsen Liane og Anne Nielsdtr. på Stengelsrud. Han arbeidet som sjakthauer ved Sølvverket da han gikk av med pensjon i mai 1855 og fikk en pensjon på 3 sp pr. bergmåned. Han hadde ennå ikke fylt førti år. Han døde i februar 1864, 46 år gammel av en nyresykdom. Det står at han etterlot seg kone og umyndig brorbarn. Live fikk sitte i uskiftet bo og fikk hjemmelsdokument på eienommen året etter. Hun mottok enkepensjon på 1 sp 9 sk pr. bergmåned.

I august året etter giftet Live seg igjen med Kittel Torgersen Surten fra Svene. Han var født 1822 og sønn av Torger Kittelsen Surten og Marit Jonsdatter Luteberget på Søre Surten i Svene. Moren og mormoren flyttet med Kittel til Finnebraaten, men i november samme året døde mormoren, Ingebor Helliksdtr. Løstad, John Torkildsens enke. Hun ble 96 år gammel. Moren Marit døde på Lindteigen 1879. Det var «intet til Skifte». Kittel hadde fortsatt plassen Luteberget.

Kittel og Live fikk en sønn:

1. Thorvald Emanuel, 1868-1921, K 1882, g.1893 m. Anna Andersen, 1872-1959, fra Gransherad. Mer på Lindteigen (løkke 4).

Kittel hadde fra før en sønn kalt Kristian, d.1861, $\frac{3}{4}$ år gammel, med Aasne Knudsdtr. fra Tinn, se Roshaugen (u/løkke 5B).

Ved FT-1865 hadde de ei tjenestejente fra Sandsvær som het Grethe Henriksdtr. på 19 år. Kittels mor på 71 år og Lives brordatter, Live Olsdtr. Garder på 10 år, som var Lives fosterdatter bodde her. De hadde «4 Kveg – 2 Faar – $\frac{2}{8}$ Lb Byg – $\frac{6}{8}$ Lb Havre – 1 $\frac{2}{8}$ Lb Poteter».

Kittel arbeidet som oppsynsmann og nattstiger ved Gottes Hülfe in der Noth. Live ble enke for annen gang i oktober 1872 da Kittel døde 50 år gml. av en nyresykdom. Rett før han døde gikk han av med pensjon. Som Nattstiger hadde Kittel god lønn, og pensjonen ble på 9 sp 90 sk av en fast lønn på 18 sp pr. bergmåned. Enkepensjonen var på 2 sp 42 sk pr. bergmåned av årslønna på 234 sp. I skiftet fikk Live hjemmel på begge plassene, Luteberget ble taksert til 400 sp Lindteigen til 800 sp, «Kjør – Sauer –

Faar» til 125 sp og løsøret til 115 sp. Dette var forholdsvis store verdier på denne tida i grenda. Plassen Luteberget ble først solgt i 1878.

1875 var året da mye skjedde samtidig. Live overtok Lindteigen etter faren som var død og flyttet dit. Lives brorsønn, Ingebreth Olsen Garder, overtok Finnebraaten og Live giftet seg for tredje gang med Narve Olsen Liane. Mer om Live og Narve under Lindteigen (løkke 4).

Før Live og sønnen flyttet fra Finnebraaten hadde hun fått anvist 2 tylter tømmer i Bæver skog til reparasjon av stuebygningen, men da hun nå skulle bygge om stuebygningen på Lindteigen hadde hun hogd mer tømmer enn det som var bevilget av Forstvesenet. Saken gikk til Kongsberg Forligsdommisjon. Hun vedtok å betale omkostningen ved forliksklagens utstedelse og forkyndelse med 36 skilling og betale en bot på 10 sp. Hun godtok også å frafalle retten til trevirke i Bæver skog til vedlikehold av stuebygningen på Lindteigen, under forutsetning av at hun fikk beholde retten til trevirke til vedlikehold av de andre husa, gjerdene og nødvendig «Brændeved». Det ulovlige hogde tømmeret fikk hun også beholde.

Ingebreth Garder var født i Svene 1851, sønn av Lives bror, Ole Ingebretsen Lindteigen og Anne Sjursdtr. fra Søre Garder i Svene (se Lindteigen). Kjøpesummen var 600 sp. Han utstedte en obligasjon til Lives sønn Thorvald og betalte Live resten. Samme året giftet han seg i desember med Gurine Larsdtr. Kaldahl fra Hugsted. Han kalte seg fra nå Finnebraaten. Sammen med dem i 1875 bodde hans søster Gunhild, hun står som «inderste og væver og syr». På Finnebraaten hadde de «1 Hest – 1 Kjør – 1 Kalv – 1/4 Tønde Byg – 1/2 Td Poteter». Hesten var en av grendas 8 hester.

Ingebreth og Gurine hadde disse barna:

1. Anne Bertine, 1876-1911, K 1891, g.1900 m. Hans Rikard Helgesen, f.1876. Faren var SA Lauritz Helgesen Huka. Hadde fire barn og bodde i Birkelunden i Saggrenda.
2. Ole, 1878-1900, K 1893, døde av lungebetennelse. Bodde i Rogstadbakken.
3. Lars, f.1880, K 1895, han var handelsbetjent hos manufakturkjøpmann Hvidsten i 1900. Dreiv seinere en manufakturforretning i Moss.
4. Et udøpt pikebarn som døde 6 timer etter fødselen i 1882.
5. Et dødfødt barn 1884.
6. Et dødfødt barn 1885.
7. Gunda Marie, 1887- 1888.
8. Einar Gotfred, 1891-1918, ug. d. av spanskesyken.
9. Aksel, 1895-1960, K 1909, g.1922 m. Sofie Amanda Jonassen, 1899-1983, fra Hauge i Dalane. Hadde tre døtre, kalte seg Garder, se under Lia (løkke 23)
10. Herman, f.1897, d. liten.
11. Herman, 1899-1918, f. på Stengelsrud, d. av spanskesyken.

I 1886 er det utskiftsforretning på Finnebraaten – «Ved udskiftsforretning af 16/4-27/11-1886 er denne eiendoms brugerret til Sølvverkets Bæver Skov afløst mod til vederlag at tillægge Svendspladsen». Sølvverket hadde eid Svendspladsen siden 1868 og med godkjenning av Finansdepartementet fikk Ingebreth Svendsplassen mot å betale 500 kroner. Han utstedte en obligasjon på 20 år og skulle betale to årlige avdrag på kroner 12,50. Han skulle slippe omkostningene. Det er uvisst om Ingebreth og familien ble boende her på Finnebraaten eller om de flyttet til Svendsplassen.

Det gikk ikke så bra for Ingebreth og i 1894-95 gikk både Finnebraaten og Svendsplassen på tvangsauksjon. Ingebreth og familien flyttet til Stengelsrud, og Ingebreth står da oppført som sølvgruvearbeider (Privat) og kjørselmann. I 1910 bodde de i Breilia. De tre yngste barna bodde hjemme. Ingebreth døde her i 1927, Gurine bodde i Dyrmyhrgata da hun døde i 1935.

Tvangsauksjonen ble avholdt i desember 1894 og 1895. Finnebraaten ble solgt for 980 kr og Svendsplassen for 865 kr. Ole O. Haavalsrud fikk tilslaget, men solgte den videre til Østen Olausen på Pikkerplassen for 2.185 kroner. Skjøtet ble utstedt direkte til Østen. Vi kjenner ikke til om det bodde noen her etter Ingebreth eller når husa ble revet eller flyttet. Se videre under Svendsplassen/Finnebraaten nedenfor.

Nedre Finnebraaten – løkke 1B (66)

Eiere:

1772 – 1790	Hans Chr. Fredrichsen Froersen	1810 – 1820	Lars Jørgensen Trollerud
1790 – 1792	Johan H. Gulbrandsen Beier	1820 – 1854	Niels C. Bonnevie
1792 – 1810	Svend Gundersen	Fortsetter under Svendsplassen	

Denne løkka er utskilt fra Finnebraaten (løkke 1) etter 1769. Hans Hansen Froersen kjøpte Finnebraaten i 1762 og overdro denne løkka som ligger på sørsida til bror-sønnen Hans Christopher Fredriksen Froersen. Det ble ikke tinglyst noen handel, men det må ha skjedd rundt år 1772 da Hans Christopher giftet seg. Jordstykket ble beskrevet i 1801, «Noe dyrket jord. Stykke bestaar meest af Berg hvorpaa ei heller Skov af verdie». Den årlige grunnleia ble 20 sk. Bror til Hans, Anders, ryddet naboplassen løkke 65.

Hans Christopher ble født på Stengelsrud i august 1748 og var sønn til Fredrik Hansen Froersen som kom fra Frodeplass (løkke 5). Han giftet seg oktober 1772 med Margrethe Wernersdtr. f. på Eiker. Mer om Margrethe under Pikkerplassen (løkke 10).

Hans Christopher og Margrethe fikk disse barna:

1. Marthe Catharina, f.1772. Bodde hjemme i 1801.
2. Fredric, f.1775, g.1800 m. Anne Barbro Fastesdtr. Han står ikke oppført i mann-tallet for Sølvverket i 1805.
3. Niels, f.1777.
4. Johannes, f.1779. Bodde hjemme i 1801. Arbeidet ved Sølvverket og i 1805 var han tønneknekt ved «In der Noth Grube». Han fikk en lønn på 3 rd og 48 sk i ett år etter nedleggelsen.

Rundt 1790 hadde de en dreng på plassen som het Lars Halvorsen Beier. Kona Margrethe døde mai 1791, 51 år gammel. Hun ble da skrevet som Margrethe Picker. I mai året etter giftet Hans Christopher seg med Goro Ellertsdtr. Hun var enke etter pensjonist Jacob Jonsen Jarnæs og hadde med ham bl.a. sønnen Lars som bodde hos dem i 1801.

Hans Christopher og Goro fikk sønnene:

1. Hans Jakob, f.1793.
2. Jon, f.1795, K1810, g.1820 m. Sigri/Siri Lorentzdtr. Frisch (løkke 13). De hadde Plassen Sagmyra under gården Jondalen. Jon drev som skomaker. Hadde 9 barn og i 1865 hadde de en fosterdatter, Maren Hansdtr. 14 år gml.

Hans Christopher arbeidet i 1801 ved Christian 7. Grube og adressen var da Stertebakke. I 1805 var han fyrhauer i «Printzen Gang Grube» og fikk pensjon for «LeveTid». Hans Christopher solgte plassen til Johan Hendrik Gulbrandsen Beier. Iflg. branntakstprotokollen fra 1787 hadde Hans Christopher kjøpt hus på Mønstreplassen og Johan Hendrik står som eier her. Hans Christopher døde i januar 1829 og Goro i 1833, 79 år gml.

Johan Hendrik skrev seg mest som Hendrik. Han var fra Luteberget i Svene og var gift med Berthe Hansdtr. Paasche. Familien var her til de solgte i 1792 til Svend Gundersen Finnebraaten for 98 rd. Familien flyttet nå til Pikkerplassen (løkke 3), mer om familien der. Plassen her ble beskrevet som en «Liden Plads med vedliggende Urtehaug».

Svend eide og bodde på naboløkka 66, som lå på sørsida. Ved en taksering i 1801 er denne løkka beskrevet slik: «det indhegnede Stykke fra Vest til Øst 720 Alen, i hvilken sidste Ende det spidser sig fra Nord til Syd, i den vestre Side 140 Alen». Den årlige leia var på 28 sk. Leia for løkke 66 og 1B ble da 48 sk.

Svend var født 1758 og sønn til Gunder Svendsen og Marit på Nysetra på Fønnssetskaugen. Han giftet seg 1792 med enke Inger Aslesdtr. Herbru. Dette var Ingers tredje ekteskap. Hun ble første gang gift i 1780 med Jon Ellingsen Tollevsgaard og hadde en sønn. Andre gang gift i 1784 med Lars Pedersen Hovseie i Sigdal, hadde en datter.

Svend og Inger fikk tvillingene:

1. Jon, f.1793, d. liten.
2. Ole, f.1793, K 1807, g.m. Anne Dortha Thomesdtr. Vibe, 1793-1888, d. som enke. «Har 4 myndige Børn her i Landet. Har været understøttet i mange aar.» Anne var datter av SA Tomes Hans-Pettersen Wibe og Anne-Kistine Clasdr. Ole og Anne hadde hus på Postbroe-moen.

Svend brannassurerte hovedhuset for 30 sp og to uthus for 10 sp hver. 7 år seinere ble hovedhuset assurert for 50 sp, det ene uthuset for 40 og det andre for 10 sp. Det hadde nok foregått en utbedring av bygningene i disse åra.

Kona Inger døde i 1801 og det var 40 rd i arv. Broren Jon Aslesen ble formynder for sønnen Ole. Det var fem bygninger på plassen: 6-laftet stue med kammers, et avdelt kjøkken og kjeller under, 4-laftet stolpebod, 6-laftet låve og lade, 4 laftet fehus, 4-laftet vedskjul, jordvei og alt innhegnet med rekkegjerde. Taksten ble 60 rd. Av gjeld var det kun 10 rd til Knud Jonsen Brua på løkke 65.

Da Inger døde tok Svend inn leieboere, skredder Peder Pedersen på 20 år, hans bror Ole på 13 år og moren Kari Olsdtr. Svend døde 1809 og det ble skiftet i 1810. Løsøret innbrakte vel 84 rd på auksjon og plassen ble solgt for 160 rd. Da gjelda og utgiftene var trukket fra, fikk sønnen Ole 96 rd i farsarv. Det ble Lars Jørgensen Trollerud som bodde på Mogen i Sveve som fikk tilslaget på plassen. Kjøpesummen med påløpende renter ble først betalt av neste kjøper, da Lars solgte til sorenskriver Niels C. Bonnevie i 1820. Kjøpesummen var nå 202 rd 24 sk «Bemelte Kjøbesum som efter Omskrivning til Riksbankpenger udgjør 101 rd 12 sk eller 55 sp 68 sk Species».

Bonnevie hadde i 1810 kjøpt Dokka (løkke 65) og alle tre løkkene ble nå slått sammen under navnet Svendsplassen, se under.

Plassen Dokka – løkke 65

Eiere:

– 1782	Anders Fredricksen Froersen	1795 – 1810	Knud Jonsen Brua
1782 – 1790	Anders Halvorsen Hugsted	1810 – 1854	Niels C. Bonnevie
1790 – 1795	Lars Torkildsen Brekke	Fortsetter under Svendsplassen	

Plassen Dokka lå sør for Finnebraaten mot grensa til Moen (løkke 64). Etter muntlig tradisjon ble området kalt Hølsplassen. Det er mulig at løkka hørte til Finnebraaten. Eierne her var Hans Hansen Froersen, og den første beboeren vi vet om er hans bror-sønn Anders Fredricksen Froersen. Da Anders solgte plassen står det: «af mig selv

opførde Stuebygning, et gammelt Fæehuus og Eet Veedskiul. Saaledes Haughavne, nu indhegnet og bebygget». Anders ryddet nok her da de kom flyttende fra Svene i 1777. Årlig leie var satt til 60 sk. Bror til Anders, Hans Christopher, hadde naboplassen løkke 1B.

Anders var sønn av Fredrick Hansen Froersen og Johanne Andersen Stengelsrud (løkke 5A). Anders ble født ca. 1740. Moren var eldste datter til Anders Jensen på gården Stengelsrud. I 1768 prøvde Anders å ta gården tilbake på odel. Han fikk hjelp av onkelen Hans Frorsen på Finnebraaten under rettssaken. Han nådde ikke fram med søksmålet, men saken ble grundig behandlet så ettertiden har fått god innsikt i hva som foregikk.

Anders giftet seg i Svene på «Pintsedag» 1770 med Mari Andersdtr. Luraas. Hun var født 1748 og datter av Anders Torgersen Luraas og Jøran Jonsdtr. Primskott på Nedre Luraas i Svene. Mari var nok en tid på Kongsberg for hun tok innflytting til Svene i 1767. Maris bror Torger var gift med Karin, søster til Anders. Anders og Mari bodde på Nedre Luraas i syv år mens broren Torger eide plassen. Her står det at de tok utflytting til Lindteigen, men det var vel hit til Dokka. Beliggenheten ble ofte beskrevet som «ved Lindteigen» på den tida.

Anders og Mari hadde disse barna:

1. Johanna Maria, f. 1771 i Svene, K 1788, g. 1795 m. Peder Pedersen Røe, i FT-1881 bor de under gården Poule på Fiskum. Peder er jordløs husmann og bergmann. Han arbeider i 1797 ved Skarragruvene, og losjerer på Rue grund.
2. Frode, 1774-1847, f. i Svene, K 1788, 1. gg. 1799 m. Karen/Kari Johannesdtr., d. 1810, 32 år gammel. De bodde på Liverud på Eiker i 1801. Hadde minst fire barn. Frode arbeidet som borhauer ved Anne Sophies Grube sammen med faren. 2. gg. 1815 m. Ingeborg Hansdtr. Hvamb. Ved nedleggelsen av Sølvverket arbeidet Frode fortsatt ved Anne Sophie Søndre Gang. Hadde en plass og to barn å forsørge. Lønna var 4 rd 48 sk, og han mottok denne i 2 år. Bodde på Liverud i Eiker.
3. Else, 1777-1793, K 1792.
4. Fredrik, f. 1778.
5. Anders, f. 1780.
7. Jon, 1781-1782.
8. Anne Georgina, 1785-1793.
9. Anders, f. 1791, K 1806, g. 1813, m. Anne Cathrine Olsdtr. enke etter Hans Martin Kortvedt. Hadde barn. Anders skrev seg også for Finnebraaten.

Anders var bergmann og ved SV-manntallet i 1765 var han ausslager og sprenger. Han var 19 år og hadde alt arbeidet i 10 år. Han bodde hjemme på Stengelsrud hos

foreldrene. I 1801 var han borhauer ved Anne Sophies gruve sammen med sønnen Frode. I mai 1782 døde en enke som het Guri H. Granerue hjemme hos Anders. Hun var 70 år og enke etter Peder Mogensen Enger «som skal være komen fra Ringsager». Plassen ble solgt i 1782 for 60 rd til Anders Halvorsen Hugsted. Anders og Mari kjøpte en plass under gården Poule på Fiskum, i FT-1801 står Anders som «Jordeier og bergmann». Av de ni barna vokste bare tre opp. De skrev seg Myhre da de ble konfirmert og gift, antagelig navnet på plassen. Anders døde i desember 1808, 66 år gammel og Mari noen år seinere. Hele familien benyttet kirke i Kongsberg, så plassen lå antagelig på åsen mot Kongsberg.

Anders Halvorsen hadde før eid løkke 30 i Hugsted, og familien er omtalt der. Han solgte i Hugsted samme året som han kjøpte her. Hadde var gift med Ingeborg Larsdtr. Hugsted, de var stesøsken. Ingeborg døde her i april 1784. Det var skifte samme året. Det var «adskilligt Løsøre» og av dyr fantes 1 ku verdt 8 rd og 4 geiter. Plassen ble beskrevet som: en 6-laftet bygning med stue og kammers. Stua var ikke innredet, men i kammerset (skal vel være kjøkken) var det en skorstein og kjeller under. Huset hadde bordtak. Et 4-laftet bryggerhus med skorstein, en 2-laftet låve og «tilformet Love» og en 4-laftet geitestall, alle under hontak. Jordene var tildels dyrket. Alt med tregjerde innhegnet. Eiendommen ble taksert til 80 rd. Anders skyldte vel 20 rd for begravelsen og ca 60 rd som han hadde lånt av barna. De bestemte at Anders skulle beholde løsøre og plassen mot at arv og gjeld på til sammen 110 rd skulle utlegges i plassen.

Anders fikk en sønn kalt Anders med Anne Hallesdtr. Aasen v/Løstad fra Numedal. Hun var antagelig datter til Halle Amundson på Løstad i Flesberg. Selv om Anders og Anne hverken var trolovet eller gift ble sønnen døpt for ekte i mars 1785, og de giftet seg i november samme året.

Etter åtte år, i 1790, solgte Anders til Lars Torkildsen Brekke fra Svene. Prisen var 80 rd og føderåd, «min Livstid blive udi Huuset hos ham uden nogen minste utgift for mig opholde mig i stående Stuebygning». Anders døde her i februar 1792, 74 år gml. Kona Anne levde da, men vi vet ikke mer om henne. Lars var fra Brekke under Håvardrud i Svene. Lars hadde plassen i fem år før han solgte den videre til Knud Johnsen Brua. Vi vet ikke om Lars og familien bodde her. I følge Flesbergboka bodde han i 1792 på Berget og overtok Brekke etter foreldrene i 1797.

Knut Johnsen Brua bodde på plassen Brua like over Svene-delet. Knut kalte seg både Lie, Moen og Brua. Knut giftet seg 1775 med Live Knutsdtr. Gaasum. De fikk sju barn og tre vokste opp. I 1805 arbeidet Knut som sjakthauer ved skjerpingen ved Cronprins Frederich i Norge Grube 8. Sønnen Knut var borhauer og sønnen Jon ledesprenger på samme sted. Live døde 1817, 68 år gammel, og Knut giftet seg igjen 1819 med enke Berthe Jonsdtr. Skaalerud. Hun var enke etter Guttorm Dokka og 28 år gammel, Knut var 72 år. Knut døde alt i desember året etter. Berthe giftet seg for tredje gang med enkemann Ole Østensen Finnebraaten (se mer Finnebraaten - løkke

1A). Det er uvisst hvor lenge de hadde plassen Brua, men Berthes sønn Jon bodde på plassen.

Ved takseringen i 1801 viser oppmålingen: fra nord til sør 400 alen, i sørenden er bredden 40 alen, fra den nordre ende 230 alen, dels sandjord og dels berg. Årlig leie ble fortsatt 60 sk. Knut solgte Dokka i 1810 til sorenskriver Niels Cornelius Bonnevie for 100 rd. Ti år seinere kjøpte Bonnevie også nedre Finnebraaten – løkke 1B og løkke 66, og disse to plassene ble slått sammen til Svendsplassen, og seinere også Finnebraaten (løkke 1), se under.

Svendsplassen

Gml. G.nr. 934 – H.nr. 8276-1

Løkke 1B (nedre Finnebraaten) – 65 (Dokka) – 66:

Eiere:

1810 – 1854	Niels C. Bonnevie	1875 – 1886	Kongsberg Sølvverk
1854 – 1864	Lars Jørgensen Trollerud	1886 – 1895	Engebret Olsen Finnebraaten.
1864 – 1875	Andreas Evensen Bæver		Forsetter under Finnebraaten/Svendsplassen

Svendsplassen besto nå av nedre Finnebraaten (løkke 1B), løkke 66 og plassen Dokka (løkke 65). Knut Jonsen Brua eide Dokka og solgte den i 1810 til sorenskriver Niels Cornelius Bonnevie for 100 rd. Ti år seinere kjøpte Bonnevie også nedre Finnebraaten og løkke 66 av Lars Jørgensen Trollerud for 55 sp 18 sk. Disse ble slått sammen og kalt Svendsplassen. Dette skjedde samtidig som Bonnevie kjøpte løkkene som ble Skriverplassen. Navnet Svendsplassen har sannsynligvis blitt overført fra Svend Gundersen som eide Finnebraaten-1B i flere år.

Plassen ble kanskje leid ut, men det er vanskelig å finne ut hvem som bodde her til enhver tid. Den neste eieren var igjen Lars Jørgensen Trollerud, se over. Han kjøpte den i 1854 på auksjon for 102 sp. Lars satt med plassen i ti år og solgte plassen og halve Brua i Svene til Andreas Evensen Bæver i 1864 for 350 sp.

Andreas var sønn til Even Chrisophersen Bæver og Berthe Aslaksdtr. Braaten på Bæverplassen (løkke 75). Han var født i 1827 og gifta seg 1851 på Fiskum med Anne Margrethe Christiansdtr. Smedbroen. Datter til Christian Amundsen og Inger Marie Olsdtr. på Smedbroen, Fiskum. Samtidig kjøpte han en eiendom på Korpemoen hvor de bodde til de flyttet hit.

Andreas og Anne Margrethe hadde disse barna som vi vet om:

1. Edvard Christian, f.1854, d liten.
2. Ingeborg Marie, f.1857.

3. Bernhard Olaus, f.1860, arbeidet ved Våpenfabrikken.
4. Edvard Christian, f.1863.

Andreas var smed ved Våpenfabrikken. Ved FT-1865 hadde de på plassen «2 store Kveg – ¼ Lb Byg – 1 Lb Hvede – 2 Lb Poteter». Enke Ingeborg Marie Olsdtr., 64 år og fra Eiker losjerte hos dem. Hun var Anne Margrethes mor. Etter fem år solgte han Svendsplassen til Kongsberg Sølvverk for 500 sp og overtok plassen Smedbroen på Fiskum fra svigermor. Da kona Anne Margrethe døde giftet han seg igjen på Fiskum i 1875 med Karen Gulliksdtr. Skogen, 1849-1944, fra Øvre Eiker. Hadde minst to barn med henne. De var skrevet ut av statskirken og tilhørte «intet samfunn». Andreas døde februar 1915 av astma. Han kalte seg da Smedbroen.

Sølvverket leide nå bort til Hans Hansen Østhagen og kona Ellen Karine Østensdtr. Finnebraaten, 1831-1894, (se Frodeplass). Hans var f.1839 i Sørumsdal i Ullensaker. Han reiste i 1858 til Christiania og seinere til Holmestrand hvor han traff Ellen Karine. Hun hadde arbeidet i Sandsvør og i Botne før hun kom til Holmestrand på høsten 1863. De giftet seg i 1864 i Holmestrand hvor også eldste datteren ble født. Året etter var de på Brua i Svene hos foreldrene til Ellen Karine før de flyttet hit til Svendsplassen.

Barn vi vet om:

1. Hanna Elise, f.1864 i Holmestrand
2. Inga, 1866-1867, f. i Svene.
3. Ingeborg Marie, f.1868, K 1882.
4. Inga, f.1868.
5. Et dødfødt barn, 1872.
6. Karen, f.d.1878.

Ved FT-1875 står Hans som «Selvstændig Skomager, Leilænding, Skogvogter». De hadde «1 Kjør – 3 Faar – ¼ Tønde Byg – ½ Tønde Poteter».

Kongsberg Sølvverk var fremdeles eier under utskiftningen av Bæver skog i 1886. De tilbød eieren av naboplassen, Ingebreth Olsen på Finnebraaten (løkke 1A), å kjøpe Svendsplassen i stedet for ei skoglinne i Bæveråsen. Mer om handelen under Finnebraaten. Det er uvisst om Engebreth og familien ble boende på Finnebraaten eller om de flyttet hit til Svendsplassen. Familien står under Finnebraaten (løkke 1A). Fortsetter under, Finnebraaten/Svendsplassen.

Finnebraaten / Svendsplassen

G.nr. 935 – H.nr. 8277-1 / G.nr. 934 – H.nr. 8276-1

Løkke 1A – 1B – 65 – 66

Svendsplassveien 18

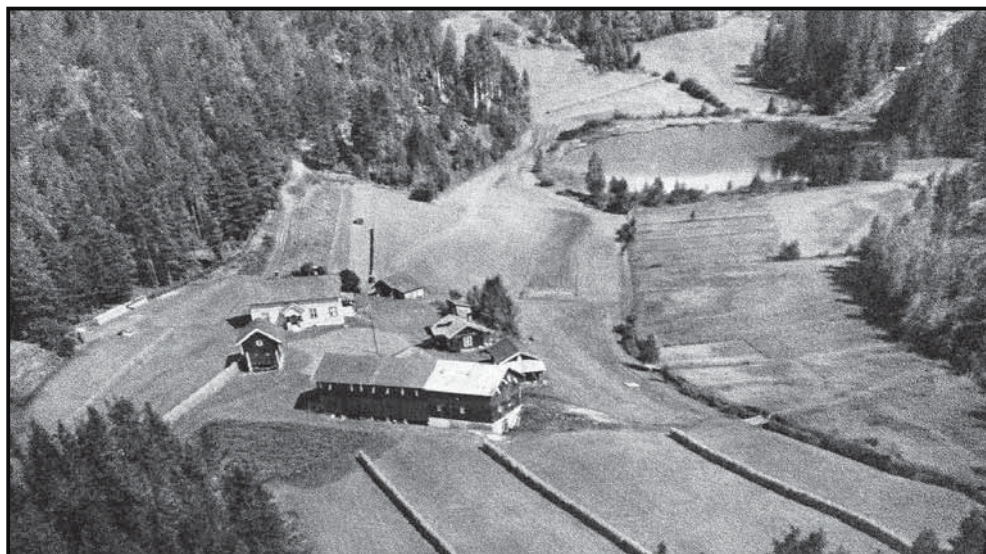
Eiere:

1886 – 1895	Ingebreth Olsen Finnebraaten	1964 – 1978	enka Berta Konningen
1895 – 1931	Østen Olausen Finnebraaten	1978 – 2012	Bodil og Odd Eriksen
1931 – 1964	Berta og Hans Konningen	2012 –	Bodil Eriksen

Ingebreth Olsen på Finnebraaten fikk som nevnt over kjøpe Svendsplassen i stedet for en skoglinne ved utskiftningen i 1886. Engebreth fikk vanskeligheter og måtte la begge plassene gå på tvangsauksjon. Auksjonene ble avholdt i desember 1894 og i mars i 95. Finnebraaten ble solgt for 980 kr og Svendsplassen for 865 kr. Ole O. Haavalsrud fikk tilslaget, men solgte den videre til Østen Olausen Finnebraaten for 2.185 kroner og skjøtet ble utstedt direkte til Østen.

Østen hadde overtatt Pikkerplassen etter foreldrene i 1878. Han solgte i 1897, men beholdt alt på østsida av hovedveien og det utskiftede skogstykket av Sølvverkets skog som lå oppe ved Nordsetra. Da det resterende av Pikkerplassen kom i tillegg ble Svendsplassen som den ligger i dag. Pikkerplassen hadde han også fra 1903 til 1916.

Østen var født 1857 og giftet seg i september 1888 med Berit Johannesdtr. f.1863, fra Nedre Lia på Fønsetskogen.

Svendsplassen, 1960-tallet.

Østen og Berit fikk disse barna:

1. Berta, 1888-1980, g.1914 m. Hans Alfred Hansen Konningen, 1890-1964. De overtok.
2. Anna Olava, 1892-1918, K 1905, i 1910 tjenestejente i Stixrudgata.
3. Inga Johanne, 1894-1912, døde av tæring.
4. Gunhild, 1896-1918, K 1910., både hun og Anna døde i «spansken».

Østen var ved Sølvverket. Ved FT-1900 hadde de ei tjenestejente som het Berit Hvamseie, hun var 25 år og fra Svene. Våningshuset var i en etasje m. 2 værelser og kjøkken, bryggerhus med bakerovn, lade, fjøs, stall, vognskur og skur. Besetningen var 1 hest, 5 kuer, 1 kalv, 1 gris og 4 høns. Grunnen til at de kunne ha så stor besetning var vel at Østen eide 2 store løkker ute ved Spiten, og Nordsetra som Olaus, far hans, hadde kjøpt i 1868. Den har opprinnelig tilhørt Lindteigen, og i gamle papirer er den kalt Lindteigsetra. Som på så mange andre plasser hadde de folk i forpleining, og det var en gammel mann, Martinius Næss, f.1821, bortsatt for Kongsberg Kommunes regning. Ti år seinere bodde de to yngste døtrene og Berits mor, Anne Lia her. Moren sto som rentenist. Halvor Kristiansen var tjenestegutt og Kristian Olsen Foss på 6 år var bortsatt av Fattigvesenet, mer om ham på Larsplassen (løkke 74).

Østen kjøpte også løkke 22 som i dag bærer hans navn, Østenløkka. Østen fikk sukkersjuka, men var med på setra i 1920 og døde mens han var der. Aksel Bæver var gjeter der den sommeren.

Datter Berta og mannen Hans Konningen ble gift i 1914. Hans var sønn av Hans Evensen og Anne Serine Sjursdtr. på Konningen i Svene. Berta og Hans fikk ingen barn. Hans var en lun og rolig kar, hendig i arbeid og flink med maskiner. Det er vel trolig at han sto for mye av gårdsarbeidet etter han kom hit. De overtok offisielt i 1931.

Enka Berit tok føderåd. Hun skulle ha fritt opphold på Finnebraaten og spesielt oppvarmet hus i «det østre Kammer», samt klær, forsvarlig kost og forpleining i «sunhets som sygdoms dage». Verdien på føderådet ble satt til 500 kr årlig eller 2.500 i fem år med pant i eiendommen. Med i overdragelsen var også besetning, avling, kjøre- og gårdsredskap, arbeidsredskap, innbo og løsøre. Verdien her ble satt til 2.000 kr. De ga en obligasjon til Berit på 8.000 kr med pant i eiendommen etter føderådet.

Enka Berit satt igjen med skogstykket ved Nordsetra, men overdro det til Hans i 1933 for 300 kr. Bertas arvedel var på 150 kr. Etter Hans sitt ønske ble nå Nordsetra (g.nr. 952-953) og skogstykket samlet under g.nr. 952.

I 1920 kom det en ny gutt til fostring her, Albert Eriksen f.1918, og han ble her livet ut. Hans og Albert arbeidet godt i lag, og alt på gården var i god hevd. Det var sag på gården, og denne ble leid av Fridtjof Lindteigen i 30-åra. Saga var da i bruk 2-3 måneder på ettervinteren og våren, og dette skapte litt sysselsetting i grenda. Hans var sagmester her og Kristian Foss var bak-gutt. Saga står ennå, men har vel ikke vært i bruk

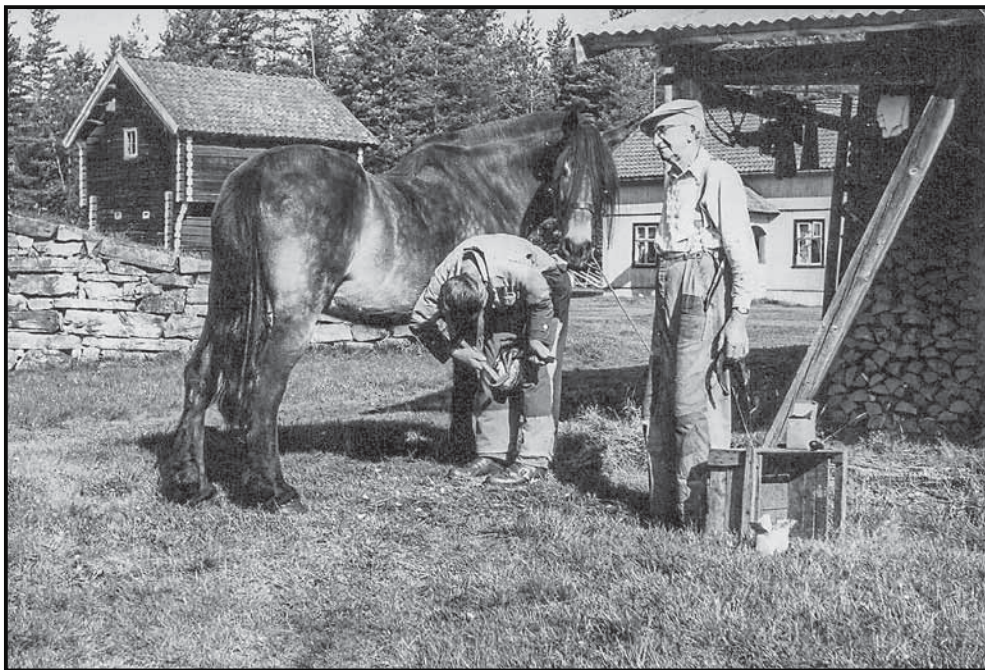
etter han ble borte. Gamle Berit levde til 1951. Hans døde i 1964, og da var dyreholdet for lengst opphørt og drifta av de tungbrukte jordene slutt. Nå er det meste av jordene tilgrodd med skog, særlig oppe i Finnebråten.

Albert Eriksen ble g.1939 m. Hjørdis Stevning, f.1920, fra Øvre Stevning i Svene. Det ble innredet en leilighet i 2. etasje i huset, og Hjørdis og Albert bodde der.

De fikk disse barna:

1. Anders, 1940-2003, ug., bodde de siste åra på Skavangertun og Trollhaugen.
2. Odd, 1945-2012, g.1966 m. Bodil Langerud, f.1947, fra Lardal, se neste eier.
3. Gunvor, f.1953, g.1979 m. Kjell Torgersen, f.1949, har ei datter.
4. Bjørn, f.1955, g.1977 m. Toril Moe, f.1952 (8235-1), bor på Lampeland, har ei datter og 2 sønner.

Albert dreiv med skogsarbeid i mange år, lå mye borte på hogst i åra etter krigen. Omkring 1958 begynte han ved Vestfos Cellulose og var der til 1964. Etter det kom han inn i Kongsberg Våpenfabrikk og var der til han døde i 1977. Albert var en god skihopper etter Bevergrends-målestokk, og hoppbakkene i Finnebraaten var tumleplass for guttene i grenda fra 1935 til i slutten av 50-åra. Finnebraatabakken ble bygd

Albert Eriksen (t.v.) og Hans Konningen, hesteskoing i Svendsplassen.

i 1945-47 og hadde en bakkerekord på 46,5 m. Siste rennet ble holdt der i 1958, nå er bakken tilgrodd med skog.

Bertha Konningen levde til 1980, men hun hadde bestemt at Alberts sønn, Odd, skulle ha eiendommen. Han fikk skjøte i 1978. Odd og Bodil bygde hus på gården, utenom tunet. Hjørdis ble boende i hovedbygningen til 1992, da fikk hun seg leilighet i byen. Hjørdis døde i 1998.

Bodil og Odd har disse barna:

1. Freddy, f.1966, g.m. Kristine Kristiansen, f.1969, se nedenfor.
2. Monica, f.1969, g.m. Harald Aarsbog, f.1960, fra Lardal. Se 8276-3.

Odd har arbeidet i Våpenfabrikken fra 1964, det som siden ble NFT og nå Kongsberg-Gruppen. Han døde i 2012. Bodil står nå som eier av eiendommen og bor i det nye huset.

Hovedbygningen på gården ble restaurert i 90-åra, og sønnen Freddy og Kristine bor der.

De har disse barna:

1. Kristoffer, f.1992.
2. Maren Andrea, f.1996.
3. Edvard, f.2002.

Freddy er telecom-operatør og Kristine er frisør.

Hølsplassen – H.nr. 8276-2

Svendsplassveien 6

Som nevnt under Pikerfoss stasjon var det Ivar Rølandet som kjøpte tomta her av Hans Konningen. Det er mulig det har stått hus i nærheten tidligere også, for stedet er kalt for Hølsplassen og var en del av den gamle plassen Dokka, se over. Ivar kalte seg sjøl på skjemt for «Hølsplassgubben», på sine gamle dager. Han bygde seg hus her, og det ble tatt i bruk i 1957 som verksted. Han bosatte seg her etter hvert. Skjøte på tomta fikk han ikke før i 1972. Gjertrud, kona hans, flyttet ikke opp hit da, men hun stelte for ham. Familien er omtalt under 8273-4. I 1977 måtte Ivar flytte til Skavangertun, og eiendommen ble skjøtet over på sønnen Sverre samme år.

Una og Sverre leide bryggerhuset hos Einar Gravningsmyhr de første åra de var gift, altså fra 1953 til 1956. Deretter i Saggrenda til 1959. Fra 1959 til 1974 på Pikerfoss st., og så fram til 1981 på Sandsværmoen stasjon. Da var huset her klart til innflytting etter en omfattende utvidelse og restaurering, slik at det ble 2 leiligheter.

Una og Sverre har 2 barn:

1. Gunnar, f.1955, g.1980 m. Tove Lisbeth Andersen f.1958, fra Vestfossen. De bor på Kongsberg, har en sønn.
2. Anne, f.1959, 1.gg.m. Finn Aasen fra Modum-Bingen. Ekteskapet oppløst. Anne 2.gg. 2005 m. Morten Andre Kretz, f.1952, fra Krokstadelva. Se neste eier.

Sverre var ansatt ved NSB i hele sitt yrkesaktive liv, mest som stasjonsbetjent på Kongsberg. Una har hatt forskjellige småjobber. Sverre døde i 2012.

Eiendommen her ble overtatt av datteren Anne og Morten i 2011, og de bor i den ene leiligheten og Una i den andre. Anne er utdannet innenfor søm og Morten Andre som vernepleier i psykiatri.

H.nr. 8276-3 - Svendsplassveien 10

Denne tomte ble skilt ut fra Svendsplassen i 1994 og ligger på den gamle plassen Dokka, se over. Tomte ble solgt til Monica og Harald Årsbog, som bygde hus her.

De har 2 døtre:

1. Veronica, f.1990.
2. Alexandra, f.1992.

Harald Årsbog er restauranteier, forretningsmann og driver bl.a. Jeppes Pizza på Kongsberg. Monica driver også en forretning.

VESTRE / NEDRE BREILI (løkke 62 – 63)

Gml. G.nr. 936 – H.nr. 8274-1

Eiere:

1773 – 1809	Peder Jensen Pikker	1859 – 1903	Knud Henriksen Beier
1809 – 1817	enka Anne Marie A. Hugsted	1903 – 1906	Ole Østensen Finnebraaten
1817 – 1820	Kongsberg Fattigvesen	1906 – 1907	Halvor Halvorsen Ødegaard
1820 – 1821	Hellik Narvesen Moen	1907 -	Gunnulf Hovinbøle
1821 –	Kittil Halvorsen	Eiendommen hører fra nå	
	Østen Kittelsen	til Gaasevolden (løkke 5B).	
	Ole Olsen Gaasevolden		
	(Johannes Gaasevolden)		

Plassen består av to løkker. Løkke 62 ble i 1801 oppmålt til «et Stykke, Nordøst til Sydvest 360 alen, i den Sydvestre Side 210 Alen, i den Nordøstre Side 150 Alen, deels Berg, deels sandjord uden Skov». Årlig grunnleie satt til 48 skilling. Løkke 63 ble oppmålt til «et Stykke 320 Alen langt fra Nord til Syd, 90 Alen breed paa midten, mest Berg med lidet Myhr». Årlig leie ble satt til 12 skilling. På plassen sto ei 6-laftet stue med 3 vinduer og skorstein, en låve og lade samt et 4-laftet fjøs som alle ble assurert for 20 rd i 1797.

En av løkkene er utskilt fra plassen Dokka (løkke 65) mens Anders Halvorsen Hugsted eide den. Svigersønnen til Anders, Peder Jensen Pikker og kona Anne Marie hadde 15 rd til gode i boet etter Anne Maries mor. Da Anders solgte Dokka i februar 1790 fikk de også et jordstykke på østre side av plassen i vederlag for det han skyldte dem. Den andre løkka kan Peder ha ryddet selv eller om den hadde tilhørte hans første kone Anne Christine. Hans andre kone, Anne Marie, opplyste i 1812 at de hadde et skjøte fra februar 1773.

Peder var født 1751 og sønn av Jens Pedersen Pikker og Marthe Olsdtr. på Pikkerplassen (løkke 3). Peder giftet seg første gang sommeren 1775 med Anne Christine Bjørnsdtr. Grønvold. Hun var enke etter Halvor Olsen Hellumsaasen og døde sommeren 1788. Det er oppgitt at hun var 78 år, men det er vel noe høyt. Peder giftet seg andre gang i mai 1789 med Anne Marie Andersdtr. Hugsted. Hun ble ofte bare kalt Marie, datter til Anders Halvorsen Hugsted og Ingeborg Larsdtr. på løkke 30.

Peder og Anne Marie fikk disse barna:

1. Marthe, f.d.1789, ble bare en time gml.
2. Marthe Marie, f.1891, K 1804, g.1811 m. SA Hellik Narvesen Moen. Hadde seks barn og bodde på Stengelsrud.
3. Ingeborg, 1794-1801.
4. Anne Kirstine, 1797-1801.

Peder var bergmann og startet å arbeide som 10-åring. Både i 1776 og i 1801 arbeidet han ved Juliane Haab, han var hauer og «Fyhrvarter». Ved nedleggelsen i 1805 var han ved Dr. Juliana Maria gruve. Han hadde ei lønn på 4 rd og 44 sk pr. bergmåned og fikk pensjon «paa Levetid».

De to yngste døtrene ble begravet på samme dagen i 1801. Peder døde i 1809 og ved skifte beholdt Anne Marie plassen. Det ble 25 rd til deling og de ble utlagt i plassen. Året etter at datteren giftet seg i 1811, opptok Anne Marie et lån hos svigersønnen Hellik Narvesen på 400 rd eller omskrevet til 60 sp. Han fikk 1.prioritet i plassen og hun skulle slippe å betale renter så lenge hun levde.

Det går bra for Anne Marie noen år, men i mai 1817 ber hun Fattigvesenet om hjelp, hun var ikke lenger i stand til å forsørge seg selv. Hun stilte eiendommen til Fattigvesenets disposisjon mot at de forsørget «hende for hendes øvrige Levetid Imod at Plassen selges ved offentlig Auction». De skulle ha overskuddet når pant-obligasjonen og skifteutleggene var betalt. Høyeste bud fikk svigersønnen Hellik Narvesen på 104 sp ved annen gangs auksjon på høsten 1820. Årets avling og havning fulgte ikke med og uthuset var først ledig året etter. Årets avling ble vel oppbevart her. Hellik kunne høstpløye når årets avling var høstet. Hellik solgte plassen i juli året etter til Kittil Halvorsen, med Ole Jensen Lia på Gaasevolden som mellommann. Prisen ble nå 92 sp.

Kittil Halvorsen og familien bodde også på Lindteigen, og Kittil ble ved flere anledninger kaldt Lindteigen. Han var født 1794 og sønn av Halvor Bjørnsen fra plassen Moen i Svene, (se løkke 71). Kittil giftet seg i 1817 med Kari Olsdr. Lindteigen (løkke 4).

Kari og Kittil fikk bl.a. disse barna:

1. Marthe, f.1817.
2. Jørgine, f.1824, K 1838.
3. Gurine, f.1827.

Kittel ble ca. 1838 dømt til livstid på Akershus Slaveri for «blodskam». Han døde på slaveriet i 1867 av lungebetennelse og ble da kalt Tangene. Det er ikke tinglyst noe salg fra Kittel eller Kari. Finner ikke Kari og døtrene i FT-1840.

1851 «besiddes» løkka og løkke 73 av Østen Kittelsen. Det var han som betalte grunnleia for disse løkkene i 1851. Det må ha vært siste gang han betalte for han døde på høsten 1850. Han var svigerfar til Ingebreth Lindteigen og Lars Olsen Gaasevolden, og bodde på Lindteigen. Ole Olsen Gaasevolden står deretter som bruker, og etter ham Johannes Gaasevolden.

I januar 1906 ble det tinglyst flere «gamle» og nye overtakelser. Ole Olsen Gaasevolden hadde inngått en kontrakt med Knud Henriksen Beier på Moen

(løkke 64) i juli 1859, hvor Knud kjøpte løkkene for 270 kroner. I kontrakten er plassen ved en feil også kalt Pikkerplassen. Knud hadde løkkene i tillegg til Moen i over førti år før han solgte i juli 1903 til Ole Østensen Finnebraaten for 280 kroner. Dette salget ble først tinglyst da Ole solgte videre i januar 1906 til Halvor Halvorsen Ødegaard for 700 kroner. Ole får Knud til å skjøte eiendommen direkte til Halvor som også kjøpte Gaasevolden av Ole. Løkkene hører fra nå av under Gaasevolden (løkke 5B).

H.nr. 8274-2 Breiliaveien

Hans Hansen som nå var eier her og på Gaasevolden, solgte i 1953 denne del av eiendommen, ca.10 da, til Johan Johansen. Johan hadde tidligere bodd sammen med foreldrene både i Breilia og i Nordre Hugsted. Han bygde opp et hus her med to leiligheter. Han bodde sjøl i den ene og leide bort den andre til søsteren Annette og mannen Einar Halling. De kom hit i 1954 og bodde her til i 1964, da leide de hus et års tid av Harry Nestvang lenger ned i grenda (8249-6) før de i 1965 kjøpte seg hus i Dyrmyrgata.

Annette og Einar har 2 sønner:

1. Hans Jørgen, f.1942, ug. bodde sammen med mora.
2. Rolf, f.1946, g.1973 m. Anne Marie Fusche fra Tinn. De har 2 sønner og ei datter. Einar Halling døde i 1966, og Annette levde til 2009.

Johan Johansen hadde også 8274-3 noen år, se mer der. Johans foreldre flyttet hit fra Hugsted og bodde her til de døde, faren Jørgen i 1969 og moren Anna året etter. Familien står under Hugsted, løkkene 26-27. Da foreldrene var borte solgte Johan eiendommen i 1970 til Reidar Viken som eide daværende Kongsberg Dampsag. Det ble utferdiget målebrev i 1971, og arealet var 10,5 da. Johan Johansen bodde fortsatt i 2. etasje en tid, mens Brynjulf Hansen leide leiligheten i 1. etasje.

Viken solgte så unna huset i 1973, med ei tomt på 1040 m². Se under (8274-5). Resten av arealet solgte han i 1985 til Johnny Sørli, f.1957. Han er tømrer og byggmester og leide leilighet i nabohuset som hadde tilhørt tomte (8274-5) fra 1986 til 1990. Han flyttet til Geilo og driver en campingplass der oppe.

H.nr. 8274-3 Breiliaveien 16

Hans Hansen som nå eide Gaasevolden solgte denne tomta i 1955 til Frank Engh. Han satt med den til i 1958 da han solgte den til Johan Johansen (se 8284-2). Johan begynte å bygge her, men da huset var omtrent ferdig solgte han det høsten 1960 til Bjarne Brekke. Han og familien kom flyttende fra Bæverplassen (løkke 75) som de hadde eid 3-4 år. Bjarne Brekke, f.1920, kom fra Steinberg på Eiker, og kona Astrid Eriksen, f.1925, var fra Solbergelva.

Astrid og Bjarne fikk disse barna:

1. Helga, f.1946, g.m. Harry Ødegården, f.1945, fra Svene, bor der og har 5 barn.
2. Gyda, f.1947, g.1969 m. Arnold Ueland, f.1945, fra Passebekk. Se neste eier.
3. Aud, f.1949, g.m. Asbjørn Huka, f.1947, fra Jondalen. Har to døtre. Ekteskapet oppløst.
4. Anne-Karin, f.1952, g.m. Halvard Brattekaa, f.1945, 3 barn. Ekteskapet oppløst.
5. Øyvind, f.1957, g.m. Mai Berntsen, f.1961, bor på Darbu og har to døtre.

Bjarne arbeidet mest som lastebilsjåfør, kjørte bl.a. for byggmester Bøhmer.

I 1969 solgte de huset til datteren Gyda og mannen. De kjøpte hus på Gamlegrendåsen og flyttet dit. Datteren Anne-Karin har overtatt dette huset. Bjarne døde 1994 og Astrid i 2005.

Gyda og Arnold har vært støttespillere i idrettslaget opp gjennom årene både i idretten og i alle praktiske oppgaver. Arnold er utdannet bilmekaniker, arbeidet noen år som tømmer, men var i mange år vaktmester ved yrkesskolen for skogbruk i Saggrenda, og seinere ved SiBu på Kongsberg.

Gyda og Arnold har disse barna:

1. Hilde, f.1970, g.2003 m. Morten Kongsgård, f.1971, har ei datter og en sønn.
2. Jarle, f.1972, samboer med Unni Bakke, f.1970, har ei datter.
3. Ann Helen, f.1980, g.2007 m. Trygve Levang. De bor på Levang ved Kragerø og har ei datter.

H.nr. 8274-4 Breiliaveien 19

Eli og Asbjørn Søia, fikk skjøte av Elis far, Erling Nilsen (Gaasevolden), på denne tomta i 1972. Datteren Eli, f.1950, og Asbjørn, f.1943, ble g.1969 og bodde først et par

år i Kongsberg, men flyttet i 1971 til Gaasvolden og bodde der til de flyttet inn i nytt hus i 1973.

Eli og Asbjørn har disse barna:

1. Nette, f.1969, g.1991 m. Kai Henning Ramberg, f.1967, bodde på gården Nordre Hvamb i Hostvedt. Ekteskapet oppløst. De har to sønner, Stian og Simen.
2. Vebjørn, f.1972, overtok her i 2013 – se nedenfor.

Eli og Asbjørn skilte lag midt i 80-åra. Asbjørn og Vebjørn ble boende her til 1993, da ble huset solgt og de flyttet til byen.

Ny eier ble Gert Ramberg, f.1960, fra Vestfossen, men har bodd i Danmark mye av barne- og ungdomstida. Han ble g.1986 m. Katarzyna Stasynska, f.1961, fra Polen, og de bodde noen år på Kongsberg før de kjøpte huset her.

De har to barn:

1. Filip, f.1989.
2. Liliane, f.1995.

Katarzyna arbeidet som flyktningkonsulent ved Drammen kommune, mens Gert var leder for skolefritidsordningen i Kongsberg. De solgte huset i 2000 til Rune Molnes, f.1968, og Elin Hole, f.1967, som var samboere og kommet til Kongsberg i 1992.

Rune Molnes er fra Sunnmøre, ingeniør og ansatt i Kongsberg Maritime A/S, der også Elin Hole er ansatt som konstruktør. De valgte å flytte til byen og solgte huset her i mars 2013 til Vebjørn Søia (se over) som er oppvokst her.

Vebjørn Søia, f.1972, var samboer med Hanne Thorberg, f.1973, fra Lampeland. De har datteren Karoline Thorberg Søia f.1998. Samboerskapet oppløst. Vebjørn er ingeniør og er ansatt ved KDA, Kongsberg, og bodde i Skien noen år før han nå har vendt tilbake til Bævergrenda.

H.nr. 8274-5 Breiliaveien 13

Eiendommen var en del av 8274-2, men huset med tomt ble solgt fra Reidar Viken i 1973. Kjøper var Brynjulf Hansen som hadde leid her i 3 år. Han var f.1949 i Rendalen, men oppvokst i Lier. Ble g.1968 m. Oddbjørg Brandsgård, f.1947, fra Uvdal. De hadde bodd på Konnerud før de kom hit.

Oddbjørg og Brynjulf har disse barna:

1. Ingunn, f.1969, g.1994 m. Brynjulf Svihus fra Sandnes, bor på Lampeland.
2. Ole Espen, f.1971.
3. Ronny, f.1976.

Brynjulf arbeidet til å begynne med for Reidar Viken på Kongsberg Dampsag, men fikk seinere arbeid i Våpenfabrikken. Da Johan Johansen flyttet ut høsten 1970 var det Sigurd Gudmundsen som flyttet inn i 2. etasje. Sigurd Gudmundsen, f.1947, fra Nore var g.m. Oddbjørg Brandsgårds søster Berit, f.1944.

Oddbjørg og Sigurd har disse barna:

1. Arild, f.1970.
2. Roar, f.1970, tvilling m. Arild.
3. Elin, f.1972.

Sigurd Gudmundsen arbeidet i Våpenfabrikken. Familien flyttet til Veggli i 1975, og han fortsatte da ved KV's avd. i Rollag, men ble seinere elektromaskinist ved Buskerud Energi A/S. Brynjulf Hansen solgte huset her i 1980 og familien flyttet til Lampeland hvor de bygde hus i Skartum-feltet. Brynjulf driver firmaet Svene Lakkering.

Egil Brevik, f.1939, kjøpte huset her, men han har ikke bodd her. Det har vært leieboere her hele tiden, for det meste studenter som har bodd her i korte perioder. Et unntak var Johnny Sørle som eier den ubebygde nabotomt b.nr.2. Han er tømrer og byggmester og bodde her fra 1986 til 1990. Han flyttet til Geilo og driver en campingplass der oppe. Anne-Karin Brekke (se 8274-3), kom hit som leieboer i 1997. Hun har seinere overtatt huset til foreldrene på Gamlegrendåsen.

De som overtok etter Egil Brevik i 2002 var Vidar og Barbara Maria Berg. Vidar, f.1951, arbeidet da ved Berg Embalasje, og Barbara Maria, f.1955, var hjelpepleier. De bodde her til 2005 og solgte huset til Andrew og Jennifer Syrrrett. De kom hit fra England. Andrew, f.1965, er lærer ved KIS og Jennifer, f.1964, er barnehageassistent.

BREILIA

(Løkke 70 – 71 – 67 – 69 (1/2))

Løkke 67

Eiere:

1790 – 1806	Halvor Rasmussen Håvardsrudeie	1818 –	Halle Gulbrandsen Gleda
1806 – 1812	enka Helle Ingebrethsdtr. Trollerud	Sammen med løkke 70 + 71 + 69 ½,	
1812 – 1818	Hans Frodesen Froersen	se under.	

Løkke 67 – ble kalt vestre Breili i 1801 og Nordre Breili i 1818. Den årlige grunnleia var 12 sk. Den var bare noen få år egen løkke før den ble innlemmet i Lindteigen. Halvor Rasmussen hadde «af øde Mark opdyrket og bebygget» løkka. Den ble oppmålt i 1801 og var fra øst til vest 240 alen og fra nord til sør 140 alen, og besto av «mest Berg og lidet Dyrkverdig Jord». Under FT-1801 var det noen plasser som «vare saasom» og uten nummer, denne var en av dem.

Halvor Rasmussen var f.1739 på Håvardsrudeie i Svene. Han bodde der med sin første kone, Anna Maria Larsdtr. Beier. De fikk tre barn og bare sønnen Lars, f.1768, vokste opp. Anna Maria døde i 1789, 58 år gammel, og Halvor giftet seg året etter på Kongsberg med Helle Ingebretsdtr. f. ca. 1755 på Trollerud i Svene. Helle hadde fra før tre uekte barn med tre forskjellige fedre. Da hun skulle gifte seg måtte hun først stå til åpent skriftemål, også for forsømmelse. Hun hadde ikke vært til altergang de siste syv årene. De flyttet vel hit i 1790 da de giftet seg.

Halvor og Helle fikk disse barna:

1. Ingebreth, f.1790, K 1806.
2. Anna Maria, f.1792, d. liten.
3. Halvor, f.1795, d. liten.

Halvor døde i januar 1801, det står 80 år gml., men det er 10 år for mye. Ved FT samme året blir Helle kalt Marthe. De var almisselemmer. Det var skifte etter Halvor i 1806. Plassen ble taksert til 40 rd og løsøre til bare 40 sk. Begravelsen til Halvor hadde kostet dem 6 rd. Overskuddet ble på ca. 10 rd som ble fordelt med halvparten til Helle og resten til Halvors sønn Lars fra første ekteskap og sønnen Ingebreth. Det må ha vært ei ynkelig stue og et lite uthus som i 1807 ble assurert for 20 rd. Sønnen Lars bodde i byen og var gift med Guri Andrea Andreasdtr. De hadde en datter i 1801. Helle hadde plassen til i juni 1812 da hun solgte den til Hans Frodesen Froersen for 180 rd. Hun betalte ei gjeld på 9 rd og stesønnen Lars fikk utbetalt arven etter faren.

Hans Frodesen hadde søndre del av Frodeplass (løkke 5A). Husa på løkka ble revet av Hans. Han hadde løkka i seks år før han solgte den sammen med løkkene 70+71 og halve løkke 69 til Halle Gulbrandsen Gleda fra Svene. Prisen for alle fire løkkene var 158 rd. Se mer under.

Nedre Breilia – løkke 70 + 71

Eiere:

– 1791	Jens Pedersen Hugsted	1808 – 1810	enka og Niels M. Nøgleberg
1791 – 1800	Jørgen Andersen Hugsted	1810 – 1818	Hans Frodesen Froersen
1800 – 1800	Halvor Bjørnsen Hugsted	1818 –	Halle Gulbrandsen Gleda
1800 – 1807	Kittel Halstensen Langeid	videre sammen med løkke 67 + 69 1/2, under.	
1807 – 1808	enka Anne Maria Jensdatter Lia		

Året 1801 ble løkkene som var rydda etter siste taksasjonsforretning i 1769 oppmålt.

Løkke 70 var fra øst til vest 370 alen – i den vestre side var bredden 60 alen og i den østre 250 alen. «Jordbunden har største Deelen Berg – for øvrig dyrkverdig Jord». Den årlige leia ble satt til 24 sk i året.

Løkke 71 var «meest Berg» og leia her ble 8 sk. På løkka sto det i 1797 ei 4-lafta stue med to vinduer og skorstein, den hadde en branntakst på 10 rd.

Jens Pedersen Hugsted hadde Mellom Hugsted (løkke 26) etter faren Peder Iversen. Det er uvisst når Jens Pedersen eller faren ryddet løkkene. Løkkene ble solgt sammen med Mellom Hugsted i 1791 til Jørgen Andersen Hugsted. Jørgen solgte løkkene til Halvor Bjørnsen Moen, antagelig med en gang. Salget er først tinglyst i september 1800 da Halvor solgte videre. I tinglysningen oppgis prisen til 10 rd. Det var hus på plassen så prisen virker uvirkelig. Må være en feilskrivning for 70 rd, for Halvor solgte den for 70 rd.

Det ser ut som Halvor og familien bodde her allerede fra 1782.

Halvor var født 1761 og bror til Ole Bjørnsen på Larsplassen (løkke 64). De var fra Nordre Moen i Svene. Han ble gift 1781 med Gertrud Olsdtr. 1758-1824, fra Nordre Langeid i Svene. Hennes søster Frederica var gift med Halvors bror Ole. Deres søster Kirsti var gift på løkke 64.

Halvor og Gertrud hadde disse barna:

1. Ole, 1781-1794.
2. Halvor, 1785, SA, i 1805 var han ledesprenger ved Dronning Juliana Maria gruve og fikk lønn i et år etter avskjeden. Kalte seg da for Hugsted.

3. Marthe Maria, f.1788, d. liten.
4. Marthe Maria, f.1790.
5. En dødfødt sønn i 1792.
6. Kittel, 1794-1867, g.1817 m. Kari Olsdtr. Lindteigen (løkke 4). Hadde tre barn og Kittel kalte seg Lindteigen og Hugsted. Kittel ble ca. 1838 dømt til livstid på Akershus Slaveri for «blodskam». Han døde på slaveriet i 1867 av lungebetennelse og ble da kalt Tangene.

Halvor var SA og arbeidet i 1801 som borhauer ved Juliana Haab gruve og i 1805 ved et skjerp ved Ulrica gruve. Han fikk hauerlønn i 2 år. Plassen solgte de på høsten 1800 til Kittel Halstensen Langeid for 70 rd som nevnt over.

Kittel Halstensen, f.1745, var fra Rambergeie, men kalte seg seinere både Langeid og Primskot. Han var gift med Mari Gulliksdtr. Langeid og hadde seks barn med henne. Mari døde på høsten 1795, 50 år gammel. De hadde Søre Primskott i Svene. Yngstesønnen Hallstein ble gift i 1805 med Berit Jacobsdtr. fra Finnebraaten (løkke 1) og hans sønn Abraham ble gift med morsøstera på Nedre Østby (løkke 33). Kittel giftet seg igjen i 1796 og hans andre kone var Anna Marie Jensdtr. Lia, f.1775, på Gaasevolden (løkke 5B).

Kittel og Anne Marie hadde disse barna:

1. Jens, f.1797 i Svene, d. liten.
2. Marthe Carina, 1800-1801, d. av koppene.
3. Marthe Carine, f.1805.

Anne Marie var tjenestejente hos Helge Grøtterud i Sandsvær før hun giftet seg. Kittil var bergmann og mens han bodde i Svene var han ved Lovise Gruve på Vinoren. Han ble pensjonist før 1805 og døde i mars 1807, 63 år gammel. Anne var da blitt 32 år. Det blir holdt skifte etter Kittel i juli. Plassen ble taksert til 70 rd og løsøret til vel 29 rd. Gjelda inkludert begravelsen til 12 rd var på vel 60 rd. Det ble igjen vel 22 rd som enka Anne Marie, stesønnene Gullik og Halstein, og datteren Marthe Carine delte. Arveloddene ble utlagt i plassen som enka fikk beholde.

Anne Marie giftet seg igjen i oktober 1808 med skomaker og enkemann Niels Michelsen Nøgleberg. Niels hadde naboplassen Nordre Myhra (løkke 61) som de solgte året etter giftemålet. Anne Marie og Niels bodde her et år til, men solgte og kjøpte hus i 7. Tvergade fra Kirken. De fikk tre barn, Helle Marie f.1810, Michael f.1812 og Christian f.1815. Anne Marie døde i 1822. Niels var nå blitt 50 år og giftet seg for tredje gang med 18 år gamle Dorthe Johanne Erichsdtr. Weien i 1823. De fikk også tre barn. Niels døde september 1841 i «Røgehuset på Haugene». De hadde nå

understøttelse. Dorthen ble nå kalt Lie. Hun fikk beholde huset mot å betale gjelda på 12 sp. Hun døde i mai 1863.

Hans Frodesen Froersen (løkke 5A) fikk kjøpt plassen i april 1810 for 96 rd. Hans hadde fra før løkke 67 og halve løkke 69, og solgte alle fire løkkene til Halle Gulbrandsen Gleda fra Svene, se mer under.

Breililøkke – løkke 69

Frode Hansen Froersen på Frodeplass (løkke 5A) var den første som innhegnet løkka. Det må ha vært rundt 1785. Under en oppmåling av nye løkker i 1801 var løkka: «Øst til Vest 400 Alen – hvilken sidste Ende det spidser sig, paa miten breed fra Nord til Sør 230 Alen for størstedelen Berg og noget god Jord». Den årlige grunnleie ble satt til 36 sk. I februar 1809 overlot han Frodeplass og Breililøkke til sønnene Hans og Frode. De overtok en halvpart hver av plassen og løkka.

Sønnen Hans Frodesen overtok den søndre delen av løkka som inngår i denne handelen. Hans hadde fra før løkke 67 og 70+71 og i november 1818 solgte han alle fire løkkene til Halle Gulbrandsen Gleda fra Svene for 158 sp, se videre under.

Sønnen Frode Frodesen overtok den nordre delen og det ble tinglyst en heftelse da den nordre delen var berettiget til fevei over den søndre delen slik at dyra kom på beite. Vedlikeholdet av gjerdet som delte løkka skulle deles på begge eierne. Frode solgte sin del til Ingebreth Knudsen Vigersløvplassen i 1846 for 20 sp. Dette var samme året som Ingebreth også kjøpte de andre løkkene. Se videre under.

Breilia – løkke 70 – 71 – 67 – 69

Gml. G.nr. 938 – H.nr. 8278-1

Eiere:

– 1818	Hans Frodesen Froersen	1878 – 1922	Narve Olsen Lindteigen
1818 –	Halle Gulbrandsen Gleda	(1885)	leieboer Gustav Stangby
– 1829	Ole Torstensen Sælebakke/Luraas	1922 – 1933	G.A. Svendsen
1829 – 1844	Peder Hansen Lippert	1933 –	Ragnhild Lindteigen
1844 – 1846	enka Barbro og Hans P. Lippert	Følger fra nå Lindteigen.	
1846 – 1878	Ingebreth Knudsen Vigersløvplass		

Halle Gulbrandsen Gleda fra Numedal kjøpte løkkene 70+71, 67 og søndre halvdel løkke 69 av Hans Frodesen Froersen i 1818. Prisen for alle fire løkkene var 158 rd. Halle hadde Helle-Hagan under Håvardrud i Svene etter faren og var gift med Beret

Oldstr. Rambergtang. Halle hadde løkkene noen år, men det er uklart når han solgte til Ole Torstensen Sælebakke. Salget ble ikke tinglyst før i februar 1829 samtidig som eiendommen gikk på auksjon. Ole Torstensen hadde i 1811 kjøpt Søndre Breili (løkke 72), men den solgte han etter to år og kjøpte Nordre Luraas rett over grensa til Svene. Ole og familien er omtalt på løkke 55.

Plassen ble solgt ved 3. gangs auksjon fra Ole til Peder Hansen Lippert. Han la først inn et bud på 55 sp, men måtte høyne budet til 70 sp. Peder hadde fra før Nordre Myhra (løkke 61) og bodde der. Peder døde i 1844 og enka Barbro og sønnen Hans solgte plassen videre to år etter. Ny eier ble Ingebreth Knudsen Vigersløvplass (løkke 9) og han betalte 62 sp og 60 sk. Det ble opprettet en kjøpekontrakt som først ble tinglyst i 1869. Her i Breilia kjøpte han samme året den nordre halvdelen av løkke 69 av Frode Frodesen Froersen. Øvre Breilia (løkke 68), kjøpte han året etter, i 1847, og søndre Breilia (løkke 72) kjøpte han i 1866. Brennesetra kjøpte han i 1851 av boet til Kofoed på Bæver.

Plassene i grenda hadde rett til bygningstømmer, ved og materialer til gjerdehold i Sølvverkets skog etter anvisning. Ingebreth ønsket i 1858 å sette opp et nytt hus på løkke 70, men det oppsto uenighet angående rettighetene om bygningstømmer og han skaffet seg tømmeret på annet vis. Det ble forhandlinger, og det ble tinglyst en «Declarasjon» (kunngjøring). Ingebreth fraskrev seg rettighetene for bygningstømmer og ved for løkke 67, 68 og 71, men beholdt retten til nødvendige gjerdematerialer. Løkke 70 beholdt sine rettigheter til bygningstømmer, men tømmeret skulle betales med 12 sk pr. tylt. I tillegg forpliktet han seg til alltid å holde taket på huset «Tagdekt». Disse nye bestemmelsene skulle gjelde for alle fremtidige eiere. Som godtgjørelse for at han hadde avstått fra disse rettighetene, mottok han i kontanter 43 sp og 60 sk og en del materialer til en verdi av rundt 10 sp. Dette var vel for huset han hadde satt opp på løkke 70. På løkke 69 sto det ingen bygninger og var derfor ikke med i forhandlingene, men Ingebreth regnet med at denne hadde rett til fremtidige gjerdematerialer.

Ingebreth solgte Vigersløvplassen (løkke 9) i 1865 og han flyttet hit med kona Maren Bendixdtr. De var da godt opp i sekstiåra. Olavus Erntsen var tjenestegutt og søsteren Katrine tjenestejente (løkke 26-27). Under FT-1865 losjerer også Jørgen Andersen Hugsted her, han hadde da understøttelse av fattigvesenet. Enke Berit Iversen Brekke fra Svene losjerte også her. Hun døde i 1871, 73 år gammel. På plassen hadde de 1 hest, 3 store kveg, 4 sauer og 4 geiter. Av forråd fantes det ½ tønne bygg og 2 tønner poteter. Ti år seinere var Ingebreth og Maren fortsatt i full vigør. De hadde ei tjenestejente, Maren Oline Halvorsdtr. 21 år gammel. Hans Olsen Moen (løkke 17) var losjerende og arbeidet som tømmermann og «Tjenestemand hos forskjellige». De hadde ikke hest lenger, men 2 kyr, 3 sauer og 4 geiter. I tillegg fantes 1/2 tønne bygg og 1 tønne poteter.

Ingebreth hadde eiendommen til januar 1878, da solgte han disse løkkene og løkke

72 til Narve Olsen Lindteigen (løkke 4). Prisen var 1.600 kroner og årlig leie var nå 5 kroner og 47 øre. Maren og Ingebreth flyttet til Lindteigen og bodde der til de døde. Ingebreth i 1880 og Maren i 1881. Husa ble leid bort og i 1885 bodde Gustav og Gurine Stangby her med to barn og Gustavs far. Ved FT-1891 arbeidet Gustav i «Qvartus» og de hadde fått to barn til. Ei enke fra Svene, Marit Nilsen f.1829, bodde hos dem. De overtok seinere Moen (løkke 64), mer der. Det sto tomt her i FT-1900 og 1910.

Narve hadde eiendommene til juni 1922, da solgte han denne eiendommen og 8281-1 til direktør G.A. Svendsen for 7.000 kroner. Svendsen kjøpte også plassene Bakken og Kastet i Svene av Narve. Svendsen var fra Drammen og hadde store planer om utbygging av Pikerfossen, mer om det under løkke 2.

Svendsen og kona døde begge før 1933 og dødsboet solgte i juni 1933 eiendommen på auksjon til Ragnhild Lindteigen. Hun kjøpte tilbake eiendommene som Svendsen kjøpte i 1922, se over. I handelen fulgte også Pikerfoss sagbruk med maskiner, reservedeler etc. med. Sagbruket lå på jernbanens tomt ved Pikerfoss stasjon. Løkkene følger nå Lindteigen.

Øvre Bredli / Bakken – løkke 68

Gml. G.nr. 940 – H.nr. 8280-1

Eiere:

– 1797	Torger Jonsen Bjerke	1838 – 1840	Østen Olausen Finnebraaten
1797 – 1808	enka Marthe Olsdtr. Bjørge	1840 – 1847	Gjert Thorsteinsen Heggen
1808 – 1809	Herbrand Evensen Finnebraaten	1847 – 1878	Ingebreth Kn. Wigersløvplass
1809 – 1815	Henrich Pedersen Bakken	1879 –	Narve Lindteigen
1815 – 1837	Peder Jacobsen Bjerling	Plassen følger videre naboeiendommen	
1837 – 1838	Madam Marthe C. Thomasen	8278-1.	

Løkka ble ryddet i 1780-åra og ligger på grensa til Svene i Nord. I vest til Breilia (løkke 71-70-67- ½ 69). Den ble oppmålt i 1801 til «et Stykke 160 Alen fra Øst til Vest – i den Østre Ende breed 260 Alen og i den nordre 140 Alen – mest Berg». Årlig grunnleie ble satt til 12 skilling. Navnet ble Øvre Bredli og seinere også Bakken. Det ble satt opp ei lita stue som i 1801 ikke var brannassurert. Løkka sto derfor i FT-1801 på ei liste over plasser uten nummer, hvor «Bemelte Familier Ere Saasom».

Den første eieren vi kjenner til er Torger Jonsen Bjerke, også kalt Brekke. Han satt opp hus på plassen og har antageligvis ryddet løkka. Torger var f.1752 på Ås-eie i Svene og giftet seg 1775 (i Svene) med Anna Jacobsdtr. Helmick, f.1754 på Nilseplassen i Svene. Bror Jacob på IA og bestefaren Jacob Helmick var gift på Biringsplass.

Torger og Anna fikk disse barna:

1. Jon, 1776-1783.
2. Beret, 1778-1855, g.1810 m. Hellik Larsen Fugleli, bodde på Skartum i Svene
3. Kristine, 1781-1783.
4. Jacob, f.d.1784, tvilling, ble 1 dag gml.
5. Jon, f.d.1784, tvilling, ble 2 dager gml.
6. Anne Christine, f.1786.

De tre yngste ble født i Svene, men datteren Kristine døde her på plassen. Torger var ved Sølvverket. I 1765 var han dreng og det er oppgitt at han hadde anfart i 5 ½ år. Han var bare 12 ½ år så det er vel litt mye. Anna døde i barselseng da yngstejenta ble født. Torger giftet seg igjen i 1787 med Marthe Olsdtr. Bjørge, f.ca 1760.

Torger og Marthe fikk disse barna:

1. Ellef, var 12 år i 1801.
2. Olene Maria, f.1793, ant. d. liten.
3. Ole, f.1795, ant. d. liten.

Torger døde i 1797 og ved FT-1801 bodde Marthe og sønnen Ellef alene på plassen og er skrevet som almisselemmer. Det ble holdt skifte i 1807. Plassen ble taksert til 25 rd og løsøre til vel 5 rd. Det var noe gjeld og skifte gikk 1 rd i minus, men Marthe fikk dekket 8 rd til begravelsen. Hun solgte plassen på høsten 1808 til Herbrand Evensen Finnebraaten for 25 rd. Marthes laugverge ved skiftet var Henrich Pedersen Bakken. Han var onkel til den nye eieren, og kjøpte plassen året etter av nevøen. Henrich betalte 24 rd og hadde fra før naboplassen Rønningen som lå på Svenesida. Dermed ser de ut til at Rønningen og Øvre Breilia ble til en plass og også kalt Bakken. Plassen ble etter hvert behandlet som om den hører til i Kongsberg, selv om størstedelen ligger i Svene. Det ble betalt årlig grunnleie til både Håvardrud og Bæver. Grunnleia til Håvardrud var 1 sp og til Bæver 12 sk. Herbrand Evensen og moren Berthe Thoresdtr. bodde også i Rønningen. Hun var enke etter den første eieren i der.

Henrich var født 1750 og kom fra Hassel Verk. Var antagelig sønn av Peder Erichsen som bodde på Ødeverp på Eiker. Han giftet seg 1780 med Kjersti Thoresdtr. Stuvnes, født ca. 1753 på Eiker. Hun var søster til Herbrands mor, se over.

Henrich og Kjersti hadde disse barna:

1. Peder, f.1780, K 1795, d. før 1817, g.1804 m Jøran Torgersdtr. Myhra, f.ca.1781.
I 1805 arbeidet han som tønneknekt ved «Norske Løve NO2» og bodde i Numedal. Han fikk knekt-lønn i 2 år. Jøran 2.gg.1817 m. skomaker Lars Evensen Ljøterud.

2. Tore, f. 1785, ant. d. liten.
3. Bertel f.1789, K 1803. I 1805 var han dreng ved Ravnaas Pukkverk. Han mottok drengelønn i 1 år.
4. Anne Marie, 1792-1855, K 1805, g.1812 m. SA Peder Jacobsen Bjering fra Flesberg. De overtok plassen, se nedenfor.
5. Kittil, f.1792, ant. d. liten.
6. Inger Mari, f.d. 1796

Alle barna er født i Svene, men døpt og konfirmert på Kongsberg. Henrich var bergmann og i 1805 arbeidet han som ertssjeider ved Norske Løve Gruve. Han hadde ei lønn på 5 rd, og fikk pensjon på livstid. De hadde to barn hjemme.

Datteren Anne Marie og mannen Peder overtok plassen i 1815. De skulle betale 100 rd til faren «uden forbehold af Brugsret til det halve, til min Datters Mand Peder Jacobsen Bjerring. Huuse jeg har opført paa og af mig opdyrkede Jord.» Den gamle stua var vel revet. Henrich og Kjersti skulle også ha føderåd «Ham og hans Hustrue fælles Brug med Kjøberen og ikke selge uten tilladelse av mig». Henrich døde i 1825, 76 år gml. Kirstine levde til januar 1835, 85 år gml.

Anne Marie og Peder hadde giftet seg lille julaften i 1812. Peder var sønn av SA Jacob Reinholdtsen Bjering og Gjertrud Peersdtr. som først hadde plassen Berget og seinere Trollerudvold i Svene. Peder var født i Svene 1785, men konfirmert i Kongsberg 1802.

Peder og Anne Marie fikk disse barna:

1. Kristine Marie, f.1813, K 1827, g.1837 m. Henrich Ellingsen Ljøterud, hadde en plass under Ljøterud i Hedenstad og en i Numedal og flyttet noe fram og tilbake. De hadde minst 8 barn.
2. Jacob, f.1816.
3. Henricha, f.1819, K 1833.
4. Thore, f.1822.
5. Gjertrud Marie, 1825-1864, K 1841. Var tjenestejente hos Adam Bryn på Brynsplass, g.1856 m. kjørselmann Hans Knudsen Kjennerud, f.1835. Hans bodde i 1865 i Skrågata med sine tre sønner.
6. Henrich, f.1828, K i Svene 1843 og flyttet året etter til Ole Olsen Lyng i Balfot.
7. Peter, f.1830, K 1849.
8. Reinholdt, f.1834, bortsatt på Gaasevolden.

Peder var bergmann og i 1805 var han ledersprenger ved et skjerp og mottok lønn i et år før han ble avskjediget. Det ble harde tider i åra etter nedleggelsen. Gjelda på plassen og på forbruk økte. I 1834 var samlet gjeld med forfalte renter til kjøpmann E. Thomasen på 292 sp. Peder måtte skrive ut en obligasjon på summen og satte alt

de eide og det de eventuelt seinere måtte skaffe seg som pant. Peder døde i april 1836, og ble begravet «Paa de Fattiges Kirkegaard». Det ble skiftet året etter og skifteretten overdro plassen til enka Marthe Carine, enke etter kjøpmann Thomasen, for hennes utestående i boet. Enka etter Peder fikk dekket 8 sp til begravelsen, men skiftet gikk 1 sp i underskudd. De tre yngste barna ble satt bort, og de eldste var i tjeneste eller annet arbeid. Enka Anne Marie fikk understøttelse og flyttet til Larsplassen (løkke 74), hvor hun døde i juni 1855.

I juni 1838 ble det skrevet en kjøpekontrakt mellom Madam Marthe C. Thomasen og Østen Olsen Finnebraaten på Frodeplass (løkke 5). Østen fikk også økonomiske problemer, og i 1840 skrev han kjøpekontrakt med Gjert Torstensen Heggen på Laterplassen (løkke 14). Dette gjaldt «Pladsen med paastaaende Huse delt i tvende lige store Dele, dog skal den paa Pladsen staaende Stolpebod tilhøre Selgeren uden felles Deling». Skatter og grunnleie skulle deles likt. Prisen ble satt til 54 sp 4 ort og 24 sk og Gjert betalte et avdrag på 30 sp. Det resterende skulle betales med årlige avdrag på 10 sp til alt var betalt. Det fulgte med «Rettighed til at drive sine Kreaturer opjennom den saakalte Breilien til sin Havnegang». Noen år seinere fikk Gjert kjøpt den andre halvparten, men nå ble det ikke skrevet noen kontrakt. Prisen på hele plassen ble 100 sp. Skjøtet ble tinglyst i mai 1845.

Gjert døde i april 1847 og det ble holdt auksjon. Ingebreth Knudsen Vigersløvplassen fikk tilslaget for 96 sp. Kjøpesummen skulle betales med $\frac{1}{4}$ etter 3 måneder, $\frac{1}{4}$ etter 6 måneder og $\frac{1}{2}$ etter 1 år. Auksjonskjøtet ble først tinglyst på høsten 1869. Ingebreth solgte sine eiendommer i 1878 til Narve Lindteigen, og plassen følger videre naboeiendommen 8278-1.

Søndre Breili / Aasen - løkke 72

Gml. G.nr. 941 – H.nr. 8281-1

Eiere:

– 1810	Anders Andersen Aasen	1825 – 1830	Ole Jensen Lia
1810 – 1811	Hellik Evensen Solum	1830 –	Østen Kittelsen
1811 – 1813	Ole T. Sælebakke	– 1866	Ingebreth O. Lindteigen
1813 – 1816	Halvor Olsen Aasen	1866 – 1878	Ing. Vigersløvplassen
1816 – 1820	Ole Julsen Dokka	1878 – 1923	Narve Olsen Lindteigen
1820 – 1823	Frode Hansen Froersen	1923 – 1933	Dir. Svendsen
1823 – 1825	Ole A. Stengelsrud	1933 –	Ragnhild Lindteigen

Den første oppsitteren på Søndre Breili eller Aasen vi vet om er Anders Andersen Aasen. Ble også kalt Anders Olsen. Han bor her i 1801 og står som eier under oppmålingen samme året. Plassen var «500 Alen fra Øst til Vest, spis i den vestre Ende og fra

Nord til Sør 230 Alen – Berg med endeel Myhr». Det var litt størrelse på løkka og den årlige leia ble satt til 72 sk. Branntaksten i 1797 sier at ei 6-laftet stue med 3 vinduer, kakkelovn og skorstein hadde takst 20 rd og et 4-laftet fjøs 10 rd.

Anders var fra Kongsberg og født 1768, og antagelig sønn til Anders Jørgensen Finnis iflg. opplysninger om fødsel i avskjedsmanntallet 1805. Kona het Kirsti Larsdtr. f.ca.1767.

De fikk blant annet disse barna:

1. Anders, f.d. 1796, ble 1 mnd. gml.
2. Ole, 1797-1811.
3. Berthe, f.d. 1807, ble 2 dager gml.

Anders var i 1801 fyrhauer i Juliane Haab gruve, men ved nedleggelsen i 1805 arbeidet han ved Norske Løve No.2, begge steder sammen med flere fra grenda. Han mottok lønn 4 rd 48 sk i 2 år ved nedleggelsen. Kirsti døde september 1809 og det ble holdt skifte året etter. Anders og sønnen Ole fikk vel 60 rd hver. Da sønnen Ole døde i 1811 mottok Anders 12 rd fra Overformynderiet som var en del av Oles morsarv. Disse skulle benyttes til Oles begravelse – «for at bekoste hans Legeme Jordet». Anders døde i juni 1813.

Plassen ble solgt ved skifte til Kirsti i januar 1810 til Hellig Evensen Solum fra Numedal. Han hadde en pantobligasjon fra 1809, utstedt av Anders på halve kjøpesummen, som var på 227 rbd. Denne handelen var en ren investering og han solgte den videre til Ole Thorstensen Sælebakke i november 1811 for samme summen. Ole ga en obligasjon til Ole T. Bikjen på 120 rbd med 1.prioritet i plassen, men solgte plassen etter to år, i januar 1813, til Halvor Olsen. Salgssummen var 237 rbd og Halvor overtok Oles pantobligasjon. Ole kjøpte samme året nedre Lurås i Svene. De bodde der til ca. 1830. Salget av Luraas ble ikke tinglyst og Ole sto som eier i flere år etterpå. Han hadde løkke 55 innerst i Spitegrenda og familien er omtalt der.

Halvor Olsen blir kalt Sælebakke både da han kjøper plassen og selger den, men da han bodde i Flesberg ble han flere ganger kalt Breilia. Han het egentlig Halvor Olsen Aasen og var fra Sandsvær og ble ant. født 1769 som sønn av Ole Thoresen Aasen på Hedenstad. Halvor ble gift 1796 på Kongsberg med Gjertrud Julsdtr. f.1763, fra Hamre i Flesberg. I 1801 bodde de ved Christian Stoll og Halvor var ved Sølvverket, skrev seg da som Aasen. Kan ikke finne ham i avskjedsmanntallet fra 1805.

I 1815 kjøpte Halvor halve Dakkin i Flesberg av Ole Julsen og denne ble Østre Dakkin. Året etter blir salget av denne plassen tinglyst, og kjøper var Ole Julsen Dakkin for «imellom os i minnerlighed» 33 sp. Han overtar også den samme gamle pantobligasjonen som etter omskrivingen fra riksbankdaler til spesiedaler nå var på 18 sp. Ole Julsen Dakkin hadde fortsatt halve Dakkin, men to barn er døpt på Kongsberg

så de bodde vel her da. Ole hadde i 1806 giftet seg med Berith Christensdtr. Hiaasen fra Sigdal.

Ole og Berith fikk bl.a. disse barna:

1. Jul, f.1812 i Flesberg, ant. d. ung.
2. Berit Maria, f.1814, d. liten.
3. Berit, f.1816, iflg. Flesberg-boka var hun antagelig gift og bodde ved Konnerudverket, seinere i Amerika.

Ole solgte plassen i mars 1820 for 95 sp. Han solgte også nedre Dakkin i 1823 og flyttet med familien til Eiker.

Frode Hansen Froersen fra Frodeplass (løkke 5A) ble den nye eieren. Han hadde delt Frodeplass mellom sønnene Hans og Frode. Hans første kone var død og han giftet seg for andre gang i august 1817 med Berthe Olsdtr. Lindteigen. Frode var da 63 år og Berthe 22 år. Berthe fikk dette året utbetalt arven etter faren på vel 83 sp og de ble vel satt i plassen.

Frode og Berthe fikk en sønn:

1. Fredrich, f. 1818, K 1834 i Flesberg kirke. Han er da skrevet som Rabben og tjente antagelig der. Var hos mor i 1842. Reiste til Aust-Agder og fikk arbeid som verksarbeider ved et kobberverk. Gift 1847 i Bygland med Silje Johanne Nilsdatter fra Søgne. De flyttet til Kristiansand og hadde i 1865 syv barn.

Frode arbeidet fortsatt som oppseer ved Sølvverket. Han døde i mars 1820 bare 3 år etter bryllupet, og det ble holdt skifte i april. Det var et bra skifte. Bertes andel var nær 90 sp i arv. Sønnene Hans, Frode og Fredrich fikk vel 22 sp hver og døtrene Anne Malene og Marie vel 11 sp hver. Klærne til Frode ble ikke solgt på auksjonen. Han hadde etter forholda i grenda godt med klær, bla. 1 hvit vadmeststrøye, 1 sort fløyelsbukse, 1 grønn fløyelslue, 2 hatter, 1 par skinnstøvler, 2 par sko med spenner og en hakkell med messinghode. Alle klærne var verdt drøye 15 sp og innboet nær 80 sp. Berthe beholdt plassen.

Berthe giftet seg igjen august 1821 med Guttorm Nilsen Dokka, f.1794. Sønn av Nils Olsen Dokka på Stengelsrud. De kalte seg også Lofthus. De fikk to barn, Anne Margrethe i 1822 og Ole i 1825. Guttorm døde 34 år gml. i 1829. Berthe og sønnen Ole bodde i 1840 hos pensjonist Anders Gaaserud på plassen Kjennerud. Berthe livnærte seg med «Spind» og hadde hjelp fra Fattigvesenet. Hun døde som enke og fattiglem på Stengelsrud i desember 1853.

Guttorm og Berthe solgte plassen i november 1823 til Ole Adamsen Stengelsrud. Kjøpesummen var nå 85 sp inkl. pantobligasjonen fra 1811 på 18 sp. Ole hadde da

Vigersløv (løkke 9), mer om ham der. Da Ole solgte plassen videre i 1825 ble det ikke nevnt hus på plassen. Han solgte til Ole Jensen Lia på Gaasevolden (løkke 5B) for 70 sp inkl. pantobligasjonen.

Eierforholdet de neste årene er uklare. Østen Kittelsen som bodde på Lindteigen er oppgitt som bruker av løkka noen år. Det samme er svigersønnen Ingebreth Olsen Lindteigen som i 1858 fortalte at han hadde «besiddet» løkka i ca. 30 år. Han solgte den april 1866 for 100 sp til Ingebreth Knudsen Vigersløvplassen som bodde på naboplassen (løkke 70-71-67-69½). Ingebreth frasa seg samtidig retten til «Bygningsfang og Brændefang i Bæver Skov», men beholder retten til vedlikehold av gjerdet på sørsida på strekningen mellom jordet og Sølvverkets skog. Som vederlag mottok han en godtgjørelse fra Sølvverket på 40 sp.

Løkka fulgte med da Ingebreth solgte eiendommen 8278-1 til Narve Lindteigen på vinteren 1878. Narve betalte ham 1.600 kroner, og solgte disse eiendommene sammen med flere andre til G.A. Svendsen i 1923. Ragnhild Lindteigen kjøpte dem tilbake i 1933. De har seinere tilhørt Lindteigen.

Breilia (samlet)

Narve satt med disse plassene i Breilia, som nå var blitt en eiendom, til han måtte selge i 1923. Han fikk uventet store utgifter da han bygde opp nye hus på nordre del av Frodeplass (8268-1). Den nye eieren ble direktør G.A. Svendsen som fra før eide Roshaugen og Pikkerplassen. I disse årene var det mange som leide hus her, og det blir en noe ufullstendig oversikt vi kan gi om leieboerne.

Gurine og Gustav Stangeby bodde her i 1886 og i 1889, det er notert i kirkeboka da sønnene Harald og Gullik ble døpt. De flyttet herfra før 1892, for da bodde de i eller på Steenløkken.

Engebret og Gurine Finnebraaten og familien kom hit i april 1902, etter å ha bodd på Nedre Stengelsrud i 3-4 år. Engebret døde her ved nyttår 1927, og Gurine ble boende så lenge hun klarte seg sjøl. I 1932 flyttet hun til sønnen, Aksel Garder på Kongsberg, hvor hun døde i mars 1934. Aksel og Sofie Garder bodde også her etter at de giftet seg, iflg. datteren Margit Jacobsen. Familien er ellers omtalt under 8277-1 Finnebraaten.

Solveig Skalstad forteller at Reidar Viken bodde i Breilia det meste av tiden han var bestyrer ved Pikerfoss Sag, etter først å ha bodd på Roshaugen ei tid. Han var da ungkar, og kom vel hit etter at Gurine flyttet.

Breilia kom på salg igjen i 1933. Ragnhild Lindteigen kjøpte eiendommen av G.A. Svendsens bo, og huset ble fortsatt leid bort. Annette Halling, datter på Nordre

Hugsted (8283-1), forteller at de flyttet fra Haavenga til Breilia i 1936 og bodde her et par år. De flyttet til byen for et år eller to, og kom så tilbake til Breilia og bodde her til de flyttet til Nord-Hugsted, antagelig i 1942. Solveig og Hans Skalstad fortalte at Ola Myhra, ungkar og skogsarbeider fra Svene, bodde her ei tid like før krigen.

Våpenarbeider Einar Helgesen, 1910-1998, (dattersønn av Engebret og Gurine Finnebraaten, nevnt over) og familien hans kom hit i 1942. Han ble g.1937 m. Helma Vego, 1909-1994, enke etter Lars Leirmo. Helma hadde sønnen Arne Leirmo, 1933-2015, som også bodde her sammen med mora og stefaren. Arne var til sjøs noen år omkring 1950, men kom hjem og fikk arbeid i Våpenfabrikken og ble g.m. Mary Nygaard fra Kongsberg. De fikk ei datter sammen, men ekteskapet ble oppløst. Arne ble seinere g.m. Anne Karoline (Line) fra Molde og de har 3 barn. Familien emigrerte til Canada og bodde på Vancouver Island i Br. Columbia hvor Arne drev med skogsarbeid. Anne Line og barna returnerte til Kongsberg i 1971. Helma og Einar fikk sønnen Aage i 1938, han hadde sitt første skoleår på Bæver skole. Han ble g.1959 m. Synnøve Sandvik fra Notodden. De har kjøpt seg hus ved Moen i Jondalen og har to barn. Aage er elektriker og medeier i firmaet Forenede Montører A/S på Kongsberg. Familien Helgesen flyttet til byen i 1946.

Kåre Børresen og familien bodde her noen måneder i 1948-49 etter at de sluttet som gårdsfolk på Skriverplassen. Vi har ikke funnet ut hvem som bodde her etter Børresen, kanskje sto det tomt noen år.

Karl M. Jensen, kona Gunda og yngstedatteren Eva flyttet hit da de sluttet som forpaktere på Skriverplassen i 1954. De bodde her til høsten 1956 mens de bygde hus på Liamoen. De var vel de siste som leide i Breilia (se 8235-9).

Husene ble revet, antagelig en gang i 60-åra, og jordet plantet til med skog. Nå står skogen så tett at en ikke oppdager grunnmuren før en går rett på den.

Gunda og Karl Jensen med datteren Eva.

BRATTBRAATEN / KALVEPLASSEN

(Løkke 73)

Gml. G.nr. 942 – H.nr. 8282-1

Eiere:

	Ole Torgersen Ravnaas	(1851)	Østen Kittelsen
– 1816	enka Mari Olsdtr.	(1874)	Halvor Andersen Hugsted
1816 – 1823	Ole Olsen Brattaasen	(1886) – 1920	Knud Halvorsen Hugsted
1823 – 1826	enka Kirsti Knudsdtr.	1920 –	Thorvald Lindteigen
1826 – 1831	enka og Jørgen A. Hugsted		Følger fra nå Lindteigen.
1831 -	Ole Mjøen		

Plassen ble også kalt Aasen, Brattaasen, Breilibraaten og Øvre Breilia. Den lå øverst i åsen mellom Breiliaplassene og Hugsted. Løkka var lita og oppmålingen i 1801 viser at den var: «160 alen fra nord til sør og den søndre sida 110 alen». Den besto for det meste av fjellknauser og den årlige leia ble satt til kun 8 skilling.

Ole Torgersen Ravnaas ryddet løkka, som han «erholdet Rydningsret paa, ved fra Begyndelsen at opdyrke den». Han bygde hus på plassen, men under FT-1801 ser det ut til at plassen er ubebodd. Vi vet lite om Ole og familien. Han var gift med ei som het Mari Olsdtr. og det var hun som solgte plassen i mars 1816 for 60 rd. Hun var da enke og oppholdt seg på gården Holtekjær på Tjøme.

Den nye eieren var Ole Olsen Brattaasen også kalt Noraasen. Ole er skrevet som «Noreeie af Rollag», da han gift seg i 1805 i Svene med Kirsti Knudsdtr. Hun tjente da på Rindom. Før det, i 1801, var hun på Vangestad. Ole var iflg. Flesbergboka fra Tråsåvika i Nore.

Ole og Kirsti hadde disse barna som vi vet om:

1. Ole, står i skifte til faren i 1825.
2. Halvor, f.d.1808 i Flesberg.
3. Halvor, f.1812 på Stemningseie,
4. Kari, f.1816.
5. Sønnev Olea, f.1822, K 1836.

Døtrene ble født mens de bodde i grenda. Ole døde alt i oktober 1823, 40 år gammel. Han drukna i Lågen. Det var skifte etter Ole sommeren 1825 og plassen ble taksert til 30 sp og løsøre vel 2 sp. Det var kummerlige forhold, men de hadde ikke gjeld og Kirstis arv ble vel 13 sp. Sønnene arvet snaut 5 sp hver og døtrene vel 2 sp. Arveloddene ble lagt ut i plassen som Kirsti beholdt.

Kirsti giftet seg andre gang i september 1826 med Jørgen Andersen Hugsted (løkke 26). Hun var da 45 år og Jørgen 25 år. Plassen gikk på auksjon i 1831, men de bodde antagelig her noen år til. Kirsti og Jørgen fikk ingen barn.

Kirstis datter fra første ekteskap, Kari Olsdtr, fikk datteren Christine ca. 1836 og i desember 1838 sønnen Ole. Fadderne ved dåpen var fra Bævergrenda. Begge barna var «uægte», og far var stefaren Jørgen Andersen. Dette ble sett på som en meget alvorlig forbrytelse og Jørgen ble «satt paa Slaveriet». Han oppholdt seg der fra 1839 til 1846 og returnerte til Kongsberg i oktober 1846. Jørgen døde i mai 1871. Står da som fattiglem og etterlot seg «intet».

Under FT-1840 bodde Kari og begge barna sammen med moren Kirsti på plassen Kampestad. En fattiglem fra Eiker, Margrethe Abrahamsdtr., 52 år, bodde sammen med dem. Kirsti var under FT-1865 bortsatt av Fattigvesenet hos Olavus Eriksen på Stengelsrud. Hun døde der i april 1866, nesten 90 år gml.

Plassen gikk som nevnt på auksjon i 1831, men salget ble først avsluttet to år etter. Den ble tropt for 25 sp og høyeste bud hadde prokurator Ole Mjøen på 20 sp. Lars Trollerud som var formynder for Kirstis barn, la fram skiftebrevet fra 1825 og sørget for at de fikk utbetalt farsarven sin. Mjøen leide ut plassen, bla. til Ole Christophersen Bæver. Han hadde reist til Blåfargeverket på Modum og kom tilbake rundt 1837 med kone og fire barn. De bodde her et par år før de flyttet opp i Hugsted, se mer under 8287-1.

De neste eierskiftene er ikke tinglyst, men plassen er «besiddet» av Østen Kittelsen. Det var han som betalte grunnleia i 1851 i tillegg til løkke 62-63. Han bodde på Lindteigen og var svigerfar til Ingebreth Lindteigen og Lars Olsen Gaasevolden.

Halvor Andersen Hugsted var den neste som «besiddet» plassen. Han var bror til Jørgen Hugsted som var en tidligere eier. Halvor hadde mistet Mellom Hugsted (løkke 26) på auksjon i 1851 og det er sannsynlig at familien kom hit etter det. Kona Margit Knudsdtr. var født på Søre Koppangen i Svene og de hadde åtte barn. Sønnen Jørgen døde her i 1861, 17 år gammel. Under FT-1865 bor sønnen Knud 16 år og datteren Maren på 12 hjemme. De tok seg også av datterdatteren Gunhild Gulliksdtr. på 3 år. De hadde 4 geiter og av forråd 1/6 lb bygg, 1/16 lb havre og ½ lb med poteter.

Knut Halvorsen Hugsted foran huset i Kalveplassen.

Halvor og sønnen Knud står som løsarbeidere. Kona Margit døde her i desember 1867.

I 1874 var det utpanting for 3 års grunnleie, 24 skilling. I 1875 hadde barna Knud og Maren flyttet ut, Maren var tjenestejente hos naboen Ingebreth Vigersløvplassen. Halvor var alene igjen med ansvaret for barnebarnet Gunhild som nå var blitt 13 år

og sikkert tjenestejente for morfar. De hadde på plassen 2 geiter og ¼ tønne med poteter. Dette var ikke mye å møte vinteren med. Halvor døde som fattiglem i november 1879, 74 år gammel. Det blir da oppgitt at to av barna bodde i Vaale Sogn, to på Kongsberg og ei i Sveve. Mer om familien på Mellom Hugsted (løkke 27).

Halvors sønn Knud hadde på våren 1866 tatt utflytting til Botne Sogn. Her ble han kjent med Ingeborg Marie Kristoffersdtr. Aashammer. Hun var født 1841 i Gjerpen, Telemark og faren het Kristoffer Olsen. Hun tok innflytting til Kongsberg i 1874 og de giftet seg i oktober samme året. De overtok plassen, men det ble fortsatt ikke tinglyst noen handel og faren Halvor sto fremdeles som eier i 1885.

Knud og Ingeborg fikk disse barna:

1. Maren Kirstine, 1873-1956, K 1888, i 1900 var hun husbestyrerinne i Bussedalen, g.1905 m. malermester Ottar Haavaldsen, 1869-1954, hadde to døtre, Olga f.1906 og Magda f.1907 og bodde i Møllergata.
2. Kristoffer, 1876-1924, K 1890, g.1902 m. Berit Herbrandsdtr. Graaten, 1875-1936, f. i Sveve og datter til gårdbruker Herbrand Herbrandsen Moen. De fikk 7 barn. Bodde først på Tronrud i Sveve, men flyttet til Pikkerplassen (løkke 3) og bodde der i flere år, mer der. Kristoffer drev bla. som tømmerfløter.
3. Berthe Oline, 1878-1919, K 1893, arbeidet som tjenestejente, g.1899 m. sagarbeider Karl Thorberg, 1871-1955, hadde fem barn i 1910 og bodde i Gomsrud. Karl var tømmerfløter og tømmerkjører.
4. Karen Helene, 1881-1907, K 1896, g.1902 m. hjulmaker Ole Kristiansen Fossen, 1883-1929 fra Nes i Hallingdal. Kalte seg Foss. De hadde datteren Ida Josefine, 1902-1929, og 2 sønner, Kristian, f.1904 (se løkke 74) og Karl Olaf, f.d.1907.

Knud arbeidet som tømmermann. Plassen fikk sin del av Sølverkets skog under utskiftningsforretningen i 1886. Ved FT-1900 bodde bare sønnen Kristoffer hjemme. De hadde ikke dyr på plassen, men 0,3 hl bygg og 1 hl med poteter. Ti år seinere bodde Knud her aleine. Kona Ingeborg bodde hos datteren Maren. Ingeborgs barnebarn Ida Foss på 8 år, og en søster av Knud, bodde også der. De to svigerinnene hadde offentlig støtte. Ingeborg døde hos datteren i mai 1913.

Sommeren 1917 ble det holdt skatteauksjon over plassen. Underfogd Jarnæs fikk tilslaget for 150 kr. på vegne av Knud. Knud solgte imidlertid plassen til Thorvald Lindteigen for 4.500 kr og ba om at skjøtet ble skrevet ut direkte til Thorvald. Tinglysningen skjedde i 1920. Knud bodde her til ca.1930, da flyttet også han til datteren Maren og døde hos henne i 1932.

Snart etter ble stua revet. Jordene ble brukt til beite, sammen med Breilia, men det ble slutt omkring 1950. Nå er åkerlappene, som både var små og bratte, grodd til med skog. Plassen har siden fulgt Lindteigen (8264-1).

NEDRE HUGSTED / LARSPLASSEN

(Løkke 74)

Gml. G.nr. 947 – H.nr. 8286-1

Eiere:

1788 – 1815	Ole Bjørnsen Hugsted	1919 – 1925	Haugnes / Myklestue
1815 – 1848	Lars Olsen Bæver	1925 – 1926	Fritjof Lindteigen
1848 – 1858	John Rasmussen Aas	1926 – 1938	Kristian Foss
1858 – 1861	Hellik Olsen Graaten	1938 – 1974	Borghild Spiten
1861 – 1909	enka Jøran Chr. Graaten	1974 –	Ingjerd Mathisen
1909 – 1919	Emil Haakensen		

Løkka ligger i Hugstedgrenda og er en del av Nordre Hugsted (løkke 27) og i søndre kant av løkke 26. Ole Bjørnsen Mogen fra Svene bygde opp plassen rundt 1790. Han bodde i 1788 på Nordre Hugsted hos Ingebreth Børresen og kjøpte dette jordstykket av ham for 16 rd. Skjøtet ble først tinglyst i desember 1815 da plassen ble solgt. Han satte opp ei 6-laftet stue med 2 vinduer, kakkellovn og skorstein som i 1797 hadde en branntakst på 20 rd. Ved oppmålingsforretningen i 1801 står det: «fra Øst til Vest 150 Alen - i den østre Side 90 Alen – den vestre 190 Alen». Det står også at noe mer er kjøpt fra løkke 30. Grunnleia ble satt til 12 sk årlig. Navnet ble «Pladsen nedre Hugsted», og den fikk løkkenummer 74.

Ole Bjørnsen var født 1764 på Nordre Mogen i Svene og sønn av Bjørn Halvorsen og Marte Olsdr. Foreldrene døde i 1800 og Mogen ble solgt til Ole Larsen Friis (løkke 34) som var svigersønn til Ingebreth Hugsted som solgte denne løkka. I oktober 1789 giftet Ole seg med Frederica Olsdr. Vedhogsted fra Balfodplassen (løkke 31).

Ole og Frederica fikk disse barna:

1. En dødfødt sønn, 1790.
2. Fredrica, f.1791, K 1807, ug. bodde i 1815 i Sande Sogn.
3. Ole, 1793-1801, begravet sammen med mora.
4. Kirstine, f.d.1795, ble 5 dager, tvilling.
5. Marthe, f.d.1795, ble 10 dager, tvilling.
6. Marthe Kirstine, 1796-1808.
7. Lars, f.d.1800, begravet sammen med mora.

Av de syv barna var det bare den eldste datteren som vokste opp. Frederica døde i barselseng på Mogen i Svene og ble begravet i januar 1801 på Kongsberg sammen med sønnene Lars og Ole. Ole mistet altså foreldrene, kona og to barn i løpet av noen måneder. Det ble holdt skifte etter kona i 1802 og Ole fikk beholde plassen i Hugsted,

«Stervboehuset med liden Jordvei, imod at indfrie Vedhogging». «Pladsen nedre Hugsted, han har opbygget Huuse bestaaende af Bygning med Stue med 2 Vinduer - Kjøkken med Skaarsten og Kjelder under. - Et Foerhuus - Et Fæhuus Tækket med spon. Hertil en Jordvei af mager Ager og Engeland». Takstmennene Gjert Heggen og Ole T. Bikjen satte taksten til 30 rd. Innboet var verdt drøye 6 rd og gras og korn som fantes på plassen ble taksert til 1 rd og 2 ort. Det var ikke gjeld så det ble drøye 30 rd å dele for Ole og de to gjenlevende døtrene. Ole ville at døtrene skulle få 9 rd hver så det ble litt mindre enn halvparten på ham. Formynder for døtrene ble Oles bror, Halvor Bjørnsen.

Ved FT-1801 bodde Oles søster Kristi, enke med bergpensjon etter Jørgen Halvorsen Tovsen, og hennes tre sønner fremdeles på Mogen. Ole og barna bodde nok delvis der for de står oppført både på Larsplassen og på Mogen. Ole og Kristi hadde nok gjen-sidig nytte av hverandre da begge var alene med små barn.

I september 1803 giftet Ole seg igjen med Eli Christensdtr. Ona. Hun var enke etter Gulbrand Larsen Lindteigen (løkke 4) og etter Gulbrand Johansen Beyer. Mer om familiene på løkke 6B. Eli og Ole fikk ingen barn, men hun hadde seks barn fra tidligere ekteskap i tillegg til Oles to. Malene Pedersdtr. Aspelund bodde med Eli i 1801 og flyttet med henne og barna hit, hun var ugift og døde der i 1806, 91 år.

Ved nedleggelsen av Sølvverket i 1805 arbeidet Ole ved skjerpingen v/Dronning Juliana Marie gruve som knekt. Han beholdt lønna i 5 år. Da Sølvverket kom i gang igjen arbeidet han på samme sted, men nå som borhauer. I 1812 var Ole 48 år og gikk av med pensjon på grunn av «Svagelighed efter Attest». Det blir nevnt at han eide ei halv ku, ukjent hvem han delte den med. Datteren Frederica var også svakelig og Ole fikk samme året «understøttelse for hendes Svaghed» selv om det ikke forelå noen legeattest.

Ole levde bare i tre år etter at han fikk pensjon i 1812. Eli flyttet ned på Lindteigen med barna for skiftet samme året ble «Satt hos Ole Lindteigen, Hvor den afdødes Ole Biørnsens efterladte Løsøre og Kakkelovn var nedbragt til betryggelse, for at registrere og vurdere sammes efterladte Løsøre og faste Eiendom til GieldsAfbetaling og til paafølgende Skifte og Deeling imellom hans Arvinger». Kona Eli og datteren Frederica var arvinger. Løsøret var taksert til 37 rd 92 sk, men ble solgt på auksjon og innbrakte 60 rd 63 sk. Datteren kjøpte ei dragkiste til 6 rd. 1 sk. Bygningene ble beskrevet som: «6 lafted Hovedbygning - Stue med 2 par BlyeVinduer og Kjøkken med Skaarsten, under er Kjeller og over er Loft. Taget er Tækket med Bord. 4 lafted Koestald, en Love og Lade under BordTag». Eiendommen ble taksert til 100 rd. Plassen ble først solgt på 3.gangs auksjon og den gikk for 150 rd. Overskuddet delte enka Eli og Frederica og de fikk vel 41 rd hver. Eli levde i 1819.

Lars Olsen Bæver fikk auksjonsskjøtet i mai 1815. Han pantet eiendommen til Lars Jørgensen Trollerud for 100 rd med 1. prioritets rett etter auksjonsskjøtet. Lars ble

boende her med familien i drøye 30 år, og det er naturlig at navnet nå endret seg til «Larsplassen». Lars hadde før hatt plassen Kaasa. Lars og hans første kone Ingeborg Sevatsdtr. fra Buin i Lyngdal er omtalt der. Se plassen Kaasa under løkke 28.

Lars var enkemann og ble pensjonist i 1812 på grunn av dårlig helse. Sønnen Ole bodde sammen med ham. Lars giftet seg dette året, 1815 med enke Goro Nielsdtr. f.ca 1769. Hun var enke etter Anders Danielsen Koth, enkemann da de ble gift i 1809. De hadde ingen barn sammen. Hun hadde vært tjenestepike hos Aron Spiten i 1801. Rundt 1839 og framover bodde Maria, Peder Bjerings enke hos dem (løkke 68). Hun ble understøttet av fattigvesenet. Goros søster Astri kom flyttende hit fra nedre Østby i 1840, hun var da enke etter Anders Jensen Lia fra Gaasevolden. Hun fikk understøttelse og døde som fattiglem i 1863, 84 år gammel.

Lars og Goro ble boende her i over tretti år. De døde begge i februar 1848 og ble gravlagt samtidig. Samme året ble det holdt skifte. «Løsøre auction» i mars innbrakte ca. 40 sp. «Plads Hugsted kaldet i Hugstedgrenen» ble solgt på auksjon i juni for 157 sp. Gjeld og off. utgifter ble drøyt 60 sp. Sønnen Ole arvet 64 sp som ble utbetalt til Fattigvesenet. To søstre til Goro, Astri som bodde hos dem og ei Ingeborg arvet litt over 16 sp og broren Narve fikk drøyt 32 sp etter at arveavgift var trukket fra.

John Rasmussen Aas fra Lier kjøpte plassen på auksjonen. Han bodde ikke her, men leide den ut. Etter ti år, i 1858, solgte han til Hellik Olsen Graaten og Jøran Christophersdtr. fra Svene for 170 rd. Hellik og Jøran kom flyttende til Hugsted i 1854 og bodde antagelig her før de kjøpte. Hellik, f.1825 i Svene og sønn av Ola Olson Bjørnerud og Marit Kristensdtr. på Søndre Graaten. Jøran var datter av Kristoffer Olson og Ingebjørg Gulliksdtr. på Østre Graaten. De giftet seg i Svene 1849.

Jøran hadde fra før datteren Anne f.1844, med Nicolai Olsen Primskot. Anne vokste opp i Svene hos mormor og morfar, men bodde på Skara i Eiker da hun giftet seg der i 1873 med Jens Kristoffersen, f.1844 i Flesberg. Han bodde da på Jarlsberg verk. Under FT-1900 bodde de i Drammen med tre sønner og Jens var bryggeri-arbeider. De flyttet seinere til Konnerud.

Hellik og Jøran hadde disse barna:

1. Marit, 1849-1929, f. i Svene, d. på Eiker. Arbeidet i 1865 hos Lars Flaata på Tråkka. G.m. tømmermann Kristoffer Pettersen fra Fiskum. Bodde på Sundhaugen og hadde 6 barn.
2. Ingeborg, f.1852 i Svene, g.1881 m. Nils Kristiansen Sauer, f.1850 i Efteløt. Emigrerte i 1882 og bodde i Hawley, Minnesota.
3. Jøran, 1855-1912, f. i Svene, K 1870, g.1876 m. Johan Olsen Fiskum, 1839-1911, f. på Raaen, Fiskum. De bodde på Fiskum og hadde 5 barn.
4. Ole, 1858-1860, d. av strupehoste.

Hellik arbeidet ved Våpenfabrikken, men døde i mai 1861 bare 36 år gammel. Jøran satt igjen med tre små barn, men drev plassen videre alene. Hun hadde pensjon fra Våpenfabrikken.

Ved FT-1865 bor døtrene Ingeborg og Jøran hjemme og «Understøttes af Bykassen». De hadde en sau og tre geiter, ellers av forråd fantes « $\frac{1}{16}$ Lb. Byg og $\frac{1}{2}$ Lb. Poteter». Ti år seinere bor Jøran alene på Larsplassen og driver fortsatt med dyr og jordbruk. Hun har nå «1 Kjør - 1 Faar - $\frac{1}{8}$ Tønde Byg - $\frac{3}{16}$ Tønde Havre - $\frac{1}{2}$ Tønde Poteter.» Ved FT-1885 bodde tømmermann Hans Olsen Moen, f.1819, hos Jøran og var vel til god hjelp (se løkke 17). I 1891 bor Hans her fremdeles og hadde understøttelse av Fattigvesenet. I 1900 hadde Jøran gitt seg med dyr, men hadde 3 hl bygg. Våningshuset på plassen står beskrevet som: 1 Etasje - 1 Værelse og Kjøkken. I tillegg var det en låve og et fjøs.

Jøran kalte seg også Jøran Larsplassen. I mars 1907 solgte hun plassen med tillatelse fra døtrene og deres ektemenn. August 1910 var det et møte i forlikskommisjonen på Sorenskriverkontoret. Det var kommet begjæring om at Jøran Larsplassen «bliver umyndiggjort paa grund af aandsvagthed» fra Kongsberg Fattigstyre. Jøran møtte med datteren Marit og svigersønnene Kristoffer og Johan. Det ble lagt fram «omhandlet bilag» fra Fattigstyret ved fattigforstanderen og politirapport ved politibetjent Ottersen. Distriktslege Pettersen, som sakkyndig, la fram to erklæringer om Jørans mentale tilstand. Etter Jørans uttrykkelig ønske ble sakfører Werenskjold hennes laugverge. Hun hadde oppbevart kontraboka si hos ham. Etter en rekke forhandlinger ble samtlige enige om å bilegge saken og fattigforstanderen frafalt begjæringen på vegne av Fattigstyret og magistraten. Jøran Larsplassen (Graaten) døde i mai 1911 som enke og rentenist i Bævergrenda.

Ny eier ble trelasthandler Emil Haakonsen og prisen var 2.000 kroner. Han bodde aldri her, og vi har ingen muntlig tradisjon om denne eieren av Larsplassen. Ifølge Anna Finnebråten, datter av Karl Lofthus, flyttet faren hit fra Myra med familien sin i 1910 og de bodde her til i 1916. Lofthus-familien flyttet så til Pikkerplassen (løkke 3) og er omtalt der. Så kom Ola og Jøran Nygård flyttende hit fra Søndre Hugsted og bodde i hvert fall her i 1918 ifølge Aksel Bæver, men de var her antagelig også først i 20-åra.

Haakonsen solgte i 1919 til Olaus Haugnes og Tollef T. Myklestue. De betalte kr 3500 for eiendommen, og det er mye i forhold til at Haakonsen hadde betalt kr 2000 i 1909. Årsaken må ha vært de høye tømmerprisene straks etter første verdenskrig. Av de som var unge først i 20-åra har vi hørt at det ble holdt «kaffelag» i Larsplassen mange ganger. Det har vel vært i 1923-24-25, og vi antar at plassen sto ubebodd disse åra. Det var mest Hjalmar Aasen som var primus motor ved disse arrangementene, mulig det var en del av ungdomslagets virksomhet.

Myklestue gikk konkurs, og halve Larsplassen gikk på auksjon. Fru Myklestue fikk

høyeste bud, men lot den gå direkte til Fritjof Lindteigen. Han overtok en pantobligasjon på kr 1500 og betalte kr 800. Den andre halvparten av plassen kjøpte han av Olaus Haugnes samme året for kr 1500. Fritjof ble sittende med eiendommen et år, da han i 1926 solgte til Kristian Foss for kr 3750.

Kristian, f.1904, var oppfostret hos Berit Finnebråten i Svendsplassen fra han var 6 år. Slekt hans hadde tilknytning til Bævergrenda, mora Karen var datter av Knut Halvorsen Hugsted på Kalveplassen, og far hjulmaker Ole Kristiansen Foss. Kristian drev mest med skogsarbeid mens han bodde her, og arbeidet på saga til Fridtjof Lindteigen når den var i drift. Han ble g.1927 m. Gudrun Løver, f.1903, fra Karlsruver i Sagvoldkroken. Gudrun og Kristian brukte også Nordsetra mens de bodde i Larsplassen. Høyet derfra ble kjørt ned på vinterføre.

Kristian og Gudrun fikk disse barna:

1. Gerd Kirsten, 1927-2016, g.1946 m. Gunnar Lia, se 8239-2.
2. Inger Hjørdis, f.1932.
3. Bjørn Øyvind, f.1938.
4. Astrid Venke, f.1947.

Gudrun og Kristian solgte plassen i 1938 til Borghild Spiten, og i 1939 reiste de til Askim. De 3 yngste av barna bor der. Kristian døde i 1974 og Gudrun i 1979. Dette var siste familien som bodde fast i Larsplassen. Den første tiden etterpå ble jorden brukt som beite for kuene fra Skriverplassen. Den del av jorden som ikke allerede var grodd til med skog ble tilplantet først i 1960-åra. Uthuset er fjernet for lenge siden, og stua står til nedfalls. Borghild og Petter Spiten ga i 1974 Larsplassen til sin eldste datter, Ingjerd Mathisen og hun er nåværende eier. Ingjerd og familien bor i Bærum.

NORDRE VEDHUGSTED

(Løkke 26 – 27)

Eiere:

– 1701	Jens Siulsen	1746 –	enka og Peder Iversen Bradtstad
1701 – 1732	Gulbrand Iversen Vedhogsted	1754	delt i løkke 26 og løkke 27,
1732 – 1745	Jens Gulbrandsen Vedhogsted		mer under hver løkke
1745 – 1746	enka Johana Bentzdr. Nyhuus		

Rundt 1700 var det tre plasser oppe i Hugsted, to Vedhogsted-plasser og en Balfod plass. Gulbrand Iversen Vedhogsted er den første sikre eieren av denne, nordre Vedhogsted. Gulbrand Iversen fikk antagelig skjøte på eiendommen i 1701, for i 1770 finner vi dette: «Alle haver Tinglyst Hjemmelsbrev indtil Peder Iversen der ved Skjøde af 1701 haver overdraget Pladsen til Børre Bentzen da man formedelst Panteregisterens uordentlige Førelse fra den ældre Tid vi kan erfare om Sidsnævnte Overdrager havde Hjemmel eller ei.». Det mest sannsynlige er at plassen har tilhørte Jens Siulsen som var avdød ektemann til Gulbrands kone, Malene Jacobsdr. Jens døde før august 1695, da arveoppgjøret er datert den dato.

Jens Siulsen og Malene Jacobsdr. fikk bl.a. disse barna:

1. Jacob, f.ca 1676, g.1707 m. Maren Hansdr., datter Anne Mallene i 1707. Det er også oppgitt en sønn i 1711. Jacob var SA og i 1711 hadde han arbeidet 8 år som dreng og 12 år som sprenger.
2. Malene Margrethe, d.1752, 69 år, var tjenestejente her og fikk årlig lønn, g.ca 1710 med Erich Thimandsen, ca. 1670-1750, f. i Kvikne, arbeidet ved Røraas Kobberverk før han kom til Kongsberg i 1703 og begynte ved Sølvverket. De fikk 10 barn og hadde hus i byen.

Gulbrand ble verge for den umyndige stedatteren da moren døde, søskena hadde ingen andre slektninger på stedet. Farsarven deres ble utlagt i plassen.

Gulbrand og Malene fikk en sønn:

1. Jens, ca. 1695-1745, 1.gg. m. Anne Lisbeth Hansdr. d.1742, 42 år gml. 2.gg.1743 m. Johana Bentzdr. Nyhuus, fra Eiker, d.1758, 40 ½ år gammel. Johanna 2.gg. 1746 m. Peder Iversen Bradtstad. De overtar.

Sønnen ble oppkalt etter Malenes avdøde mann som skikken var. Malene døde i april 1708 og det ble holdt skifte. Husa på plassen ble beskrevet som et stuehus med et utbygd kammers, skorstein og kakkelovn, samt et stort skap med to dører, et rødt skap, et bord, en kistebenk, to andre benker, et sengested og en slagbenk. Uthusa var en låve, to små fehus, et tørkehus og et større med skorstein, og et kvernhus med et par gamle kvernsteiner. «JordVeiens Brødning og forbedring, som nu i alt Kand Saaes

halfanden Tønde Korn udj, og afles otte Les Høe af, I tidligste Vurderes for 120 rd.» Takstmennene mente Gulbrand hadde «Needlagt et Stort og Kostbart arbeide» på plassen og mente dette var vanskelig å takser. Arvingene fortalte at alt de hadde av matlager var spist opp og derfor skulle Gulbrand få beholde avlingen som ennå ikke var høstet.

Besetningen var stor, de hadde 5 kuer, verdien vel 4 rd for hver, 8 geiter, verdi ½ rd for hver, 2 ungeiter verdt 2 ort, 1 ung bukk verdt 1 ort, 15 voksne sauer verdt 7 rd, 5 lam verdt 1 rd. Det var godt med innbo og redskaper, alt verdt 67 rd. Arvingene lot «Een Ringe Seng, bestoed af 2de Skinfelder, Et teppe, 2de Lagen og 1 Hovedpude» gå utenom skifte og ga det til Gulbrand. Til gjengjeld lot han barna få morens gangklær, utenom en «sorte Sarses Kiol» som gikk til skifte. Eneste gjelda var vel 3 rd til Gulbrands bror, så det ble et bra overskudd.

Gulbrand giftet seg i januar 1709 med Berthe Arnesdtr. I Brünnichs «Beretning om Nummedals Gruber» står det «Fridericus Quartus Grube er fundet i 1720 av Gulbrand Iversen og han sønner Christen og Knud Halvorsen..» Disse kan være sønner av Berthe, men ingen av de to nevnes i andre familiesammenhenger.

Gulbrand var på sommeren i 1712 i slagsmål med Lars Gulbrandsen som hadde den andre Vedhugsteplassen. Vitner kunne fortelle at de kom i klammeri om en geitekillling. Lars sto med en øksehammer i handa, holdt Gulbrand i skjorta og sa: jeg tør å slå til deg. Ja gjør det, sa Gulbrand og fikk et slag på skuldra. Noen skilte slåsskjempene, men Lars fløy på Gulbrand igjen og reiv i stykker skjorta hans. Hvorpå han iflg. vitnene skal ha sagt, «Du har ligget for din Faders Stuedør som een Skjelm». Saken kom for retten og Lars tilsto alt og håpet retten ville tilgi ham denne forseelsen da han mente Gulbrand hadde begynt. Han mente også at det ene vitnet, Haldor, ikke var til å stole på fordi han arbeidet for Gulbrand. Det ble avsagt dom og Lars ble dømt til å bøte «3de 6 lod Sølf» for slagsmålet, men skjellsordene så de bort i fra.

I beretningen til Brünnich fortelles det også at Gulbrand og sønnen Jens fortsatte skjerpingen.

«Som findere af Dronning Anna Sophia Grube meldte sig Gulbrand Iversen og hans Søn Jens Gulbrandsen, denne sidstnævnte forklarede, at da han havde hørt fortælle, at det af Troen Olsen Trollerud fundne Skierp var af de udsendte Bergbetiente fundet bygverdig, opvakte Begierligheden ogsaa hos ham til at foretage Skierpning; dette iværksatte han den 19 de September i samme eye, men dog noget østeligere, hvor han blottede strax en Gang med Sølv udi, og bragte han tilligemed sin Fader, Dagen derefter Prøver af samme til Overberghauptmanden. Kort derpaa blottede Faderen en anden Ertzgang noget længere Øster; de der anlagde Skierper bleve tagne under een Grubedrift som gaves Navnet Dronning Anna Sophia Grube, ved forbemelte Jens Gulbrandsen og en anden Arbeider, Hans Mathiesen, som efter en Uges Arbeide andraf SølvErtz i en Gang som opskierpedes ¼ Miil til Øster fra Gaarden Ramberg og omtrent ½ Miil fra Dronning A.Sophias Grube. Skierpet tog Overberghauptmanden i Øyesyn og lod det strax belægge.»

I beretningen står det om en Kongelig Belønning i året 1722: «Vi anordner allernaadigst at til de rette Findere af dette nye Sølvverk 1000 rd til Findeløn maa blive betalt, dog haver Overbergamtet sig nøyagtigen efter de rette Findere at erkyndige, og siden de 1000 rd under dennem at uddeele.» Av denne finnerlønnen fikk sønnen Jens utbetalt 222 rd for «Anna Sophia Grubes eene Skierp og av et andet ved Gaarden Ramberg». Gulbrand fikk utbetalt 111 rd, som «Deeltager med sin Søn i bemelte Skierps Opdagelse» og Hans Mathiesen som var sammen med dem fikk også 111 rd som «Skierper». Pengene ble utlevert i desember 1722 og oppbevart hos Johan Ludvig von Schlanbusch, «Hans Mafts. Til Danmark og Norge bestattet ViceBerghauptmand i Norge og JustitzRaad». I 1727 ble det tinglyst en obligasjon fra Schlanbusch til Gulbrand og Jens på 300 rd. Han skulle låne pengene et år mot 5 % rente, lovet betaling om et år og til «Bestyrkning har ieg denne min Obligation Egenhendig underskreven, og med mit Signet forsieglet».

Gulbrand står ikke i Sølvverkets manntall fra 1711, 1724 eller 1729. Han må ha arbeidet med tømmerhogst og kullbrenning her oppe. Han døde i mai 1732 og de betalte for alle klokker i begravelsen. Det ble ikke holdt skifte, og Jens overtok som eneste sønn. Enka Berthe levde i 1735.

Jens var ved gruva og i SV-manntallet fra 1724 er han 29 år og har arbeidet 1 år som sprenger, 2 år som hauer og det siste året som understiger. Før dette har han sannsynligvis hugget tømmer i Hugsted. Tømmerhugerne her oppe sto ikke i SV-manntallet. Rundt 1740 bodde Ole Stenersen og kona Helge her og er vel den Ole Stenersen som rydda Lille Bæver. Jens hadde i mange år en fostersønn, Hans Michelsen, og var hans faster. Hans flyttet seinere til Hans Kjennerudvannet.

Jens var først gift med ei som het Anne Lisbeth Hansdtr. Hun døde i oktober 1742, 42 år gammel. I august året etter ble han trolovet på Eiker med Johanna Bentzdtr. Nyhuus, datter til sersjant Bent Børresen Nyhus og Inger Ougensdtr. på dragonplassen Nyhuus ved Skjølseie på Eiker. De giftet seg på Kongsberg i oktober. Ekteskapet varte bare i halvannet år, før Jens døde i april 1745. De betalte for «alle Smaae Klokke» ved begravelsen og det ble holdt skifte samme våren.

Halvsøster til Jens, Malene Margrethe Jensdtr. var eneste arving utenom kona Johanna. Ved åpningen av skiftet var hennes sønn, mestersnekker Jens Erichsen, tilstede på farens vegne for å tilse at alt gikk riktig for seg og at ingenting var lurrt unna skiftet. Det var bra med verdier i boet. Av husdyr hadde de 5 kyr: «1 rød og hvid Kollede Koe – 1 brun do. kollede – 1 hvid do. med Horn – 1 do. – 1 hvid graae flekkede, 3 gieder, 10 sauger og 1 gris». Nevnes kan også 2 sølvskjeer, flere trefat, 5 tinn-tallerkener, 1 messing og 2 tinnlysestaker, 1 kobber brennevinskindel med tilbehør og en gammel kobberkindel. Det var også godt med sengetøy og linnet. «Den sal. Mands GangKlæder – 1 Siøgrøn Klædes Kiol, 1 gl. blaae og 1 do. – 1 Skind Væst med 10 Sølv Knapper – 1 Sort Kiøle med Væst og Boxer – 1 Sort Væst – 1 Callemanches Trøye –

1 graae Vadmels Troie -1 par Skind Buxer med Tin Knapper – 1 par Vadmels Snee Sokker - 5 par Hoeser – 3 gamle Lerrets Skiorter – 3 Strie do. – 1 foered Lue – 1 gamel Hat – 1 gamel graae Trøye». I tillegg eide han ei rifle og ei haglebørse.

Det var flere hus på plassen: «1 Stue med Skaarsteen udi, et Kammers med Kakkelovn udi med Loftet ovenpaa og Kielder under. I Gaarden et Bryggerhuus med Skaarsteen udi og en liden Indmuuret Brygger Kiendel, et nytt Stabbur, 2 lader og en love, en Giede Stald, en Hæste Stald, en Faare Stald, en Bastue, en Brønn, en Smide, 2 Tømrede Veede Skiuler, et Tiære Huus, 2 udlader, et QværnHuus med 2 Qværn Steene». Denne kverna kan være Vedhugsted-kverna som er nevnt i 1739. Det var bygget ny Mølle i byen, og de ønsket derfor å finne ut hvor bergfolka utenfor byen malte kornet sitt.

Tjenestejenta Berthe Knudsdr. fikk utbetalt 5 rd for ett års tjeneste, hun var gammel gjeterjente. Drengen Ole Olsen hadde til gode vel 2 rd i lønn. Martha Anbjørnsdr. var «til Huuse» på løkke 30, og fikk utbetalt vel 2 rd. Hun var enke etter Ole Siulsen fra Ringsager Sogn og ble i 1747 gift med Halvor Iversen Bradtstad, bror til neste eier.

Sorenskriver Styhr undersøkte om det var mulig å komme til et forlik mellom arvingene – «hvilket lovliig blev efter lang Samtale og overveielse af begge Parter, Endelig i Kiærlighed slutted paa følgende Maade neml; at Enka skulde udbetale 8te Dage af Dato 70 rd til forbemelte Erich Thimansen hvorved han skulde lade sig nøye og aldeles eftergive al videre Krav og arvsøgning i det Boe.» Dette ble bekreftet med at de tok hverandre i hendene. Johanna overtok gjeld og utgiftene ved skiftet.

Johanna giftet seg igjen september året etter i 1746, med bergmann Peder Iversen Bradtstad, fra Gudbrandsdalen. Litt om Peders familie: Broren Iver d.1762, 56 år, g.1747 m. Anne Jensdr. Buch, bodde i Bussedalen og brødrene fikk nesten 5 rd og søstrene over 2 rd i arv da han døde. Bror Erich, bonde i Gulbrandsdalen på gården Brastad. Bror Ingebreth, «Bonde i Sverig udi Baastend». Bror Halvor, bonde på stedet og Sølvverks anfarer, g.1747 m. Martha Anbjørnsen, d.1782, 77 år, enke etter Ole Siulsen fra Ringsager Sogn. Datteren Berthe se Vigersløvplassen (løkke 9). Søster Sigrid 1.gg.m Peder Pedersen Flyen v/Brattstad, bodde på bergråd Poppes gård i Sandsvær, og 2.gg.1765 m enkemann Ole Haraldsen Fagstad. Søster Berte g.m. Christen Olsen Teigen, bonde i Gudbrandsdalen.

Peder og Johanna fikk bl.a. disse barna:

1. Anna Lisbeth, f.1746, g.1769 m. Jacob Herbrandsen fra Søre Ulland i Svene, f. 1746. De bodde på Søre Ulland og flyttet i 1776 til Lier.
2. Margrethe Maria, 1748-1764, kalt Inger Maria i 1758 og 1764.
3. Martha, f.d.1750, ble 3 uker gammel.
4. Jens, f.1751, g.1784 m. Anne Carine Ingebrethsdr. Byestad, datter på Myhra (løkke 34). De overtar.

5. Martha, f.d.1753, ble 7 timer gml.
6. Iver, 1754-1768, startet som 9-åring i et pukkverk og omkom 13 år gml.
7. Sidsel Maria, 1757-1816, g.1778 m. SA Ole Olsen Langeid, 1752-1816, f. i Svene og sønn til Ole Olson og Ingebjørg Johannesdtr. på Nordre Langeid i Svene. 8 barn og hadde Tronrud i Svene. (Oles mor 2.gg. på løkke 26 - søster Marthe gift på løkke 29 - søster Gunhild på løkke 3).

I april 1749 ble Peder dømt for to ganger å ha drevet med ulovlig tømmerhogst. Første gang ble han dømt sammen med Joen P. Østby, Mogens Nielsen og Mads Pedersen på Augensplass og Knud Thoresen på Myhra. Peders forbrytelse var at han hadde hogd en del trær til brenneved i Bæver skog, altså utenfor eget gjerde. Hogsten ble antatt å være på 9 lakter. Han fikk ei mulkt på 3 rd til Kongens Casse. Saksomkostningene inkludert «Actors Sallarium» ble 21 rd 16 sk som skulle deles på alle de fire plassene. Det ble 5 rd og 28 sk på hver.

Samme dag ble Peder dømt i en annen sak sammen med Lars Andersen Bæver, Ole Paulsen Frisch og Halvor Torkildsen og sønnen Anders i Hugsted. Nå hadde Peder hogd 15 store og 4 små trær. Retten mente han ikke kunne nekte da de fant nyhogde stubber. Han ble dømt til å betale ei bot, 5 rd for hver av de 15 store trærne og 1 rd og 64 sk for de små. I tillegg skulle han betale tømmerets verdi på 10 rd og 16 sk. Antagelig på grunn av mengden ble han også dømt til å betale to fjerdedeler av saksomkostningene på 13 rd og 80 sk. Begge dommene skulle betales innen 15 dager etter at dommen ble forkynt. Til sammen blir dette drøyt 130 rd. Det ble vel et nytt lån på plassen for Peder etter disse dommene. Håper Peder fikk bygd en ny bygning på plassen.

Johannas bror Børre/Borger Bentzen Nyhuus kjøpte halve plassen av dem i 1754. Det ble utstedt et «Accord Brev» i september og Børre skulle betale 200 rd. Summen var fyldestgjort i 1761 og skjøtet ble tinglyst i juli samme året. Denne halve plassen fikk seinere løkkenummer 27 og ble kalt Nordre Hugsted, mer om Børre og familien der. Den gjenværende plassen ble løkke 26 og fortsetter under.

Mellom Hugsted – løkke 26

Gml. G.nr. 944 – H.nr. 8284-1

Eiere:

– 1790	Jens Pedersen Bradtstad,	1851 – 1853	Ole Olsen Lyng
1790 – 1791	enka Anne Ingebrethsdtr. Byestad	1853 – 1853	Thore Olsen Lyng
1791 –	Jørgen Andersen Hugsted	1853 – 1856	Peder Grimeland
1831	Anders Jørgensen Hugsted	fortsetter under sammen med løkke 27	
1831 – 1851	Halvor Andersen Hugsted		

Peder Iversen og kona Johanna fortsatte på denne halvparten etter at de solgte halve plassen til Johannas bror. Hun døde i november 1758 og det ble skiftet året etter. Det var et innholdsrikt skifte. Nevner noe av løsøret: «1 Sølv Støp, 2 Sølv Skeeder, 14 Tallerkner (av tre), 5 Spids Glasser, 1 Speil med Glas Ramme, Strygejern, 2 hjule Rokker, hæspe Træe, Garn Vind og Mangle Fjæl og Stok». Av innbo må vi nevne en «stolpeSeng med Challoungs Omhæng». Johannas klær ble fordelt mellom døtrene. Anne Lisbet fikk «1 blaae Damaskes Kaabe med Sølvknapper, 1 gl. Callemanches Kaabe, 1 Flanel Modest». Inger Marie fikk «1 sort Flanel Kjol, 1 brun SilkeStoffes Skjørt, 1 hviid Demetes Trøye, gl. Rød NatTrøye, Lærreds Forklæde». Sidsel Marie fikk «1 guulbrun StoffesKjol, 1 rød Sargo Skjørt, 1 blaae Stopped do., 1 hvid Demetes Siid Trøye, 1 grøn Damaskes Trøye». Løsøre og innbo hadde en verdi på vel 86 rd og plassen med våningshus og uthus ble taksert til 220 rd. Da gjelda ble trukket fra, ble det 86 rd på deling. Johannas far og bror mente at Peder måtte beholde plassen og få ansvaret for barna og deres arv, noe som skifteretten var enig i.

En slektning av Peder, Matz Pedersen Bradtstad bodde hos dem i mange år. Han døde i desember 1761, 67 år gml. «Blev syg paa Ramvigs Skiærp i Numedahl, hvor han anfarer, og døde inden de fik ham hiem». I 1767 var det ny branntakst på plassen og husa ble taksert til: «Vaanhuus - 60 rd, Stolpeboe - 16 rd, Bryggerhuus - 12 rd, UdHuus - 10 rd, Tørkehuus - 4 rd, Koestald og Førhuus - 4 rd, Hestestald og Veedskiul - 7 rd, til sammen 124 rd». Dette var en bra plass i grenda på den tiden.

Da den første oppmålingen av plassene på Bæver ble foretatt i 1769 står det:

«Nordre Hogste Platzen - Platzen blev opmaalt som	
fra Sørøst til Sørvestre Ende var i Bredden	100 allen
fra Sørøst til Nordvest var Længden	684 allen
og 300 allen fra den før skrevne Ende paa Lang Linnien var Bredden	311 allen
item fra Søre til Nord Enden var Bredden	296 allen
Til den forhen Beskrevne Længde	684 allen
til Nordvest er endnu Een Huk ved hængende til Vestre af Bredde	50 allen
og Længde	59 allen
Som Spidser sig Rundagtig;-»	

Datteren Anne Lisbeth ønsket i 1769 å ta ut morsarven sin da hun skulle gifte seg. Peder tok opp et lån på 80 rd som også skulle dekke en del annen gjeld. Lånet fikk 2. prioritet i plassen etter de andre barnas arvepenger og 1.prioritet i alt løsøre «som nevnes kand».

Rundt 1772 var Jon Andersen Brua fra Nordre Spiten dreng her. På den tida ble det foretatt en telling av geitene i Hugsted, og her hadde de «2 Geede Creatur». Myndighetene holdt rede på geiteholdet, de skadet skogen.

Peder døde april 1784 og som eneste gjenlevende sønn overtok Jens Pedersen Hugsted etter faren. Det ble ikke tinglyst noe skjøte, men Jens står som eier i 1787.

Jens var ved Sølvverket og giftet seg november 1784 med Anne Carine Ingebrethsdtr. Byestad fra Myhra (løkke 34). Anne Carine fikk utbetalt farsarven sin på 80 rd av stefaren Knud Medahlen. Disse pengene benyttet de til å betale lånet som faren Peder hadde tatt opp i 1769.

I 1787 var det ny banntakst og husa er nå nærmere beskrevet som: «Vaanhuus – 8-lafted, 5 fag Vinduer - Kakkellovn og Skaarsteen, Bryggerhuus - 4 lafted med Skaarsteen, Bagerovn og indmuret Pande, StolpeBoed - 4 lafted, Bygning indrettet til Love og Lade, Heste og Kostald - 16 lafted, Brøndehuus, Alt under BordTag», alt ble taksert til 100 rd. Stolpeboden eller stabburet var ti år seinere «opbrendt af Vaade Ild».

Jens og Anne Carine fikk ingen barn og Jens døde i mars 1790. Det ble betalt for alle klokker under begravelsen. Anne Carine giftet seg igjen på nyåret 1791 med overstiger Thomas Siulsen Spille, enkemann etter Barbra Jensdtr. Bølling. De bodde i 1801 på Sandsværmoen. To av sønnene til Thomas bodde hjemme og i tillegg hadde han og Anne Carine fått to sønner og en datter.

Anne Carine gjorde en avtale om salg av plassen til Jørgen Andersen Hugsted før hun giftet seg. Til plassen hørte også to jordstykker som var innhegnet og ble kalt Breilie. Må anta at det er forrige eier Jens eller faren Peder som har ryddet løkkene. De fikk seinere nr. 70 og 71. Kjøpesummen var på 550 rd og Jørgen betalte 100 rd kontant. 250 rd skulle betales «saasnart lønningen er afholdet for de Kull og Træs Effecter som bønderne dette og forrige Aar til SølvVerkets fornødenhed har leveret». De resterende 200 rd skulle bli stående i plassen i tre år i en pantobligasjon. Når de 250 var betalt skulle han få skjøtet. Thomas sa seg enig i avtalen kona hadde inngått, men ville ha med beregning av renter. Jørgen fikk nok lønna si for i september fikk han skjøtet på eiendommen.

Jørgen var født 1750 og sønn til Anders Halvorsen og Ingeborg Larsdtr. i Hugsted (løkke 30). Han giftet seg i Lyngdal 1775 med Kari Sevatsdtr. f.1748, datter til Sevat Torvaldson Letmolia og Ingebjørg Helleksdtr. Aslaksrud som hadde Buin i Lyngdal. De bodde visst først på Fønnseteiga før de kjøpte plassen Fjøsolia eller Sevatsonplassen under Fjose i 1782. De hadde den i fem år før de gjorde en byttehandel med en Gulbrand Jakopson. Han fikk plassen og Jørgen fikk Hølet under Ellingsbråta i Svene. Han solgte Hølet i 1791 og kjøpte Mellom Hugsted. Kari var søster til Ingeborg Sevatsdtr. på Kalveplassen (løkke 73).

Jørgen og Kari fikk disse barna:

1. Anders, f.1776 i Svene, K 1791, g.1796 m. Kari Halvorsen, d.1844, 72 år. De overtok.
2. Ingeborg, 1780-1802, f. i Svene, K 1793.
3. Hellek, 1784-1786 i Svene.

Jørgen begynte i gruva som 10-åring. I 1765 var han 15 år og arbeidet sammen med broren Anders, som da var 10 år, ved Bæver Skjerp. I 1801 var han bohrhauer ved Anne Sophie Gruve. Datteren Ingeborg bodde hjemme. De hadde ei tjenestejente, Ingeborg Knudsdtr. på 16 år og ei Berthe Andersdtr. losjerte hos dem, hun var arbeiderske.

Jørgen solgte løkkene som ble kalt Breili til Halvor Bjørnsen Hugsted, fra Moen i Svene, i 1800 for 10 rd. Det var hus på plassen så prisen er nok feil, må være en feilskrivning for 70 da de straks ble solgt for 70 rd. På sommeren 1803 skrev Jørgen kontrakt med sorenskriver Vogt på Bæver om kjøp av «Brændesæteren». Prisen var 65 rd og kjøpet ble tinglyst året etter.

Jørgen døde i juni 1810, «Ved en ulykkelig Hendelse druknede hand i Laugen». Alderen er oppgitt til 63 år, men det er tre år for mye. Kari levde til 1819 og ble 72 år. Sønnen Anders hadde ikke tinglyst skjøte, men han uttalte seinere at han overtok plassen og Brennesetra som eneste arving da moren og faren døde. Anders og kona Kari Halvorsdtr. hadde giftet seg november 1796. Anders og Kari flyttet til Eiker ganske snart etter bryllupet. De hadde en husmannsplass med jord under gården Aas på Eiker. I 1801 ble den kalt Brødre-Aas. De benyttet kirke både på Eiker og på Kongsberg. Anders var også bergmann, arbeidet en del på Holtefjell og i 1797 var han ved Skara-gruvene. I 1805 var han ved et skjerp på østsiden av Christian 6. Gruve. Han hadde tre barn og fikk hauerlønn i 2 år. De flyttet hjem og overtok da faren døde i 1810.

Anders og Kari hadde disse barna

1. Lars, f.1797.
2. Ingeborg, 1799-1822, dp på Eiker.
3. Jørgen, 1801-1871, g.1826 m. enke Kirsti Knudsdtr. fra Flesberg, se løkke 73.
4. Kari, 1803-1805, begravet på Eiker.
5. Halvor, 1806-1879, dp på Eiker, K 1824, g.1834 i Svene m. Margit Knudsdtr. f.1810, på Søre Koppangen i Svene. De overtar.
6. Kari, 1808-1812.
7. Anders, f.d.1812.
8. Kari, 1814-1875, ug. Bodde og tjente hos bror Halvor, hadde understøttelse.
9. Anne, 1817-1871, ug. tjente i 1840 på Frodeplass og i 1865 på Skriverplassen, hadde understøttelse.

Anders overlot plassen til sønnen Halvor på våren 1831. Kjøpesummen var 300 sp og Halvor betalte faren 200 sp. Anders og Kari skulle ha føderåd «forbeholder for mig og Hustrue for vor Levetid et vist Stykke til Brug saavel av Pladsen Mellom Hugsted som af Brændesæteren, tillige har betinget os en Ydelse Aarlig i Penge indtil 80 sp. Beløb

om hvilke 2de Vilkaar Kjøberen nærmere skal opsette et skriftlig Document». Anders døde i januar 1844 og Kari i mai samme året.

Anders hadde pådratt seg gjeld til Morten Olsen Hugsted. Samtidig med salget til sønnen Halvor, ble det inngått et kommisjonsforlik mellom Anders og Morten. Anders var skyldig 30 sp og 84 sk «som erlegges inden den 9. Desember 1831 under Executions Tvang». Halvor overtok gjelda og dette var starten på en lånemaraton for Halvor. Han måtte stadig låne mer, når siste frist var ute, ble det nye påtegninger eller nye lån. Han solgte også en del av plassen.

Halvor Andersen Hugsted giftet seg i Svene i 1834 med Marit Knutsdtr. Koppangen, men hadde fra før sønnen Halvor Halvorsen, f.1828, med Anne Torgersdtr. fra Nordre Graaten.

Halvor og Marit fikk disse barna:

1. Anne Karine, f.1835, fikk datteren Gunhild, f.1862, med Gullik Tostensen Grette mens hun tjente på Lindteigmogen. Gullik tok utflytting til Vigsnes Kobberverk på Karmøy og kom aldri tilbake. Gunhild vokste opp hos besteforeldrene her i Hugsted. I 1865 var Anne Karine husholderske på Bjørhovden hos em. Knud Torkildsen. De fikk sønnen Torkild i 1870 og ble g.1871 i Svene. Knud var f.1805 i Aal, Hallingdal.
2. Anders, f.1838, g.1860 i Våle m. Ingeborg Kittilsdtr. f.1830 i Bamble. Bodde i Våle, Vestfold på en liten plass kalt Jonsrudstuen. Fikk minst fem barn.
3. Ingeborg, f.1840, reiste til Hof i Vestfold i 1855 og returnerte i april 1859.
4. Jørgen, 1843-1861
5. Knud, 1848-1932, tømmermann, g.1874 m. Ingeborg Marie Kristoffersdtr. Aashammer, 1841-1913, f. i Gjerpen, Telemark. Tok over løkke 73 i Breilia.
6. Maren, f.d.1853.
7. Maren Helene, 1854-1882. Hun fikk sønnen Ole, f.1878 m. løsarbeider Hans Olsen Moen, (løkke 17). Ole ble satt bort av fattigvesenet hos Helik Thoresen på Spiten innerst i Spitegrenda. Maren døde som tjenestepike og fattiglem der.

Halvor står som plassmann og løsarbeider, han tok vel det arbeidet som dukket opp. I februar 1833 solgte han et jordstykke til Ingebreth Olsen Lindteigen for 40 sp. Gjerdet var ikke ferdig, men det skulle ordnes til våren. Ellers skulle kjøperen og seinere eiere betale årlig avgift på 12 sk til eieren av Mellom Hugsted. Jordstykket lå i eiendommens nedre eller vestre ende, ble kalt Vintermyhren og hører i dag til Nordre Frodeplass (løkke 5A).

På høsten 1839 solgte han Brennesetra til sorenskriver Kofoed for 140 rd. Kofoed skal overta ansvaret for tre pantobligasjoner og med renter og omkostninger ble dette

kjøpesummen. Høyet han hadde slått på setra, avlingen av de nedsatte potetene og gjødselen som fantes fulgte ikke med. Han skulle også oppbevare dette på setra til han kunne bringe det ned til vinteren. Faren Anders frasa seg retten til bruk av setra som var tinglyst sammen med føderådet.

Under FT-1840 var de to yngste barna født og Halvors foreldre hadde føderåd. Halvors søster Kari var tjenestejente hos dem i flere år. Faren Anders døde i januar 1744 og moren Kari fulgte etter i mai, hun ble 72 år. Fire år seinere bodde også Halvors bror Jørgen her, han hadde returnert fra slaveriet to år før. Halvor tok også opp et nytt lån på 50 sp hos Morten Olsen Hugsted «ved at indfrie gjæld for Min Fader A. (løkke 31) Jørgensen». I 1744 ble Halvor nødt til å selge enda et jordstykke til naboen Ole Olsen Lyng. «Jordstykke grænser mod Nord til en forbi min Vaaningshus gaaende Bæk, mod Syd til Morten Hugsteds Eiendom Søre Hugsted, mod Øst til min egen Eiendom hvorfra det adskilles ned i ret Linie mellom de 2de nederste af de nu paa Eiendommen staaende Asketræer opførende Gjærde og endelig mod Vest ligeledes mod min egen Eiendom». Den årlige leia for jordstykket ble 18 sk av de 96 sk som Halvor betalte for plassen. Prisen ble satt til 95 sp. Ole overtok ansvaret for et lån Halvor hadde i Norges Bank, lånet sto til rest med 40 sp. Han betalte Halvor 12 sp kontant og ga han et «Beviis» på at han også skulle betale de resterende 43 sp.

På høsten 1850 forlangte Ole Olsen Eie offentlig auksjon over plassen. Han hadde to pantobligasjoner som med renter og omkostninger ble 81 sp. Det oppsto en tvist da Halvor hadde solgt et jordstykke til naboen Ole Lyng to år før, og Eies pant gjaldt hele plassen. Det ble bestemt at hele plassen skulle bys på og det hele løste seg da naboen Ole Lyng fikk høyeste bud 201 sp ved 3.gangs auksjon året etter. Innfrielsen av obligasjonen til Norges Bank gikk over til Ole Lyng og han skulle innfri gjelda til Eies bo, da Eie nå var død. Ole skjøtet med en gang plassen over til broren Thore Olsen Lyng. Ole forlangte nå 300 sp. Thore utstedte en obligasjon til broren, overtok den samme gamle gjelda til Halvor og betalte vel 40 sp kontant.

Thore bodde rundt 1840 på løkke18. Seinere var han antagelig hos broren Ole på Balfod (løkke 31) en stund. Han hadde blant annet hogd tømmer ulovlig hos broren Ole på Balfod, mer om det under løkke 31. Thore hadde giftet seg 1848 med Henriche Johnsdtr. Østby, f.1821, fra plassen Tangen i Kjennerudgrenda. Hun var barnebarn til Zacharias Johnsen på Øvre Østby (løkke 32).

Thore og Henriche fikk disse barna:

1. Petra Marie, 1849-1852, d. på Bæver.
2. Johanne Olava, f.1851

Thore overtok plassen Tangen i Kjennerudgrenda av svigermoren Ingeborg Marie Henriksdtr. Beier (løkke 3) i 1850. De emigrerte i 1853 sammen med svigermoren. De

endte opp i Neenah i Wisconsin og fikk fem barn til. Thore døde i 1874 og Henriche i 1895.

Thore ga underfogd H. Olsen fullmakt til å selge plassen videre til Niels Johannesen Strøm eller en annen om ikke det gikk i orden. Underfogden fikk solgt plassen i februar 1853 for 335 sp. Kjøper var arsenalforvalter ved Akershus festning Peder Grimelund som bodde i Christiania. Et godt eksempel på hvordan plassene i dårlige tider ble pengeplasseringer for de med kapital. Han handlet mye på Kongsberg og var også på Skriverplassen. Grimelund overtok igjen gjeld og betalte vel 80 sp kontant. Med i handelen var en tre etasjes jernkakkelovn og den gjødsel som fantes på eiendommen.

Grimelund beholdt plassen til sommeren 1856. Ny eier ble Knud Gulbrandsen Bæver fra Hugsted (løkke 28). Han betalte vel 90 sp kontant og med overtagelsen av den gamle gjelda ble kjøpesummen 340 sp. Samtidig kjøpte Knud naboplassen Nordre Hugsted (løkke 27) av Frode Johan-Fredriksen Langeid. Kjøpesummen for denne var 300 sp og Knud skrev ut en obligasjon til Frode på hele beløpet. Det ble pant i begge plassene og i tillegg fikk han hjelp av faren på Balfodplassen som skrev under på en obligasjon på 100 sp. Nå var den gamle plassen Vedhugsted hel igjen og fortsetter sammen med løkke 26, under.

Nordre Hugsted – løkke 27

Gml. G.nr. 943 – H.nr. 8283-1

Eiere:

– 1754	Peder Iversen Bradtstad/Hugsted	1810 – 1837	Niels C. Bonnevie
1754 – 1772	Børre Bentsen Nyhuus	1837 – 1856	Frode Johan-Fredriksen Langeid
1772 – 1806	Ingebreth Børresen Hugsted	1856 –	Knud Gulbrandsen Bæver
1806 – 1810	Anders Andersen Bikjend	Fortsetter under sammen med løkke 26.	

Peder Iversen Bradtstad eide plassen nordre Vedhugsted og solgte halve plassen i 1754 til svogeren Børre Bentzen Nyhuus fra Eiker. Denne delen fikk seinere løkkenummer 27 og var den søndre delen. Plassen ble en stund kalt Nedre Vedhugsted, men det ble etter hvert Mellom Hugsted og var egen plass i nærmere 100 år før løkkene igjen ble slått sammen i 1856.

Børre, også kalt Borger, var født på Eiker og sønn av Bent Borgersen Nyhuus og Inger Ouensdtr. på dragonplassen Nyhuus under gården Skjøl på Eiker. Han var soldat da han i februar 1741 ble trolovet på Eiker og gift i november med Berthe Østensdtr. f. ca. 1710 på Eiker. De bodde først hos Børres foreldre. Børre begynte ved Sølvverket ca. 1743 og de flyttet antagelig opp til søsteren her i Vedhogsted. Da han kjøpte denne

halvparten i 1754 ble det utstedt et «Accord Brev». Han skulle betale 200 rd, summen var fyllestgjort i 1761 og skjøtet ble tinglyst i juli samme året. Dette var året da faren Bent Nyhuus døde på Eiker og moren Inger flyttet hit til sønnen og døde her i desember året etter, 81 år gml. De betalte «den gamle stor Klokke - 12 Slag» i begravelsen. Det ble arvemidler som de kunne sette i plassen.

Børre hadde en nevø, Tron Jonsen Berg f. på Eiker 1747, og sønn av broren Jon Bentzen Nyhus og Johanna Tronsdtr. som begge var døde. Han hadde bodd hos svogeren Peder Iversen og søsteren Johanna på Mellom Hugsted, men da søsteren døde overtok Børre vergemålet for nevøen i 1761. Trons arvemidler sto i plassen til han ble myndig. Han begynte i Sølvverket og i 1765 hadde han anfart i 7 ½ år og arbeidet som sprenger.

Børre og Berthe hadde disse barna:

1. Augén, 1741-1800, f. på Eiker, g. 1761 m. Ingeborg Marie Johansdtr. Beyer, d. 1792, 85 år gml. enke etter Ole Olsen på Nordre Langeid i Svene. I kirkeboka står det i 1784 at de ble «Hand puplic absolv. for Att: Sacram: forsømmelse nu 2 à 3 Aars tid, boer udi Vedhogst», han hadde forsømt kirkegangen. De solgte Langeid, og bodde antagelig i Jondalen. Ingeborgs fem barn giftet seg alle på Bæver. Den eldste Gunhild gift på løkke 3, Marthe på løkke 29, Ole g.m. datteren til Peder - forrige eier av plassen og Giertrud på løkke 71, se mer om dem på disse løkkene. Augén begynte som gruvearbeider i 1753.
2. Live, 1745-1769, f. på Eiker. Hun bodde hjemme, fikk datteren Anna Maria i 1768 med kjørselkarl Christen Andersen fra Lardal mens de begge tjente hos Christopher Dramsrud. Live og datteren ble begravet i januar 1769.
3. Ingebreth, 1746-1815, f. på Eiker, g. 1774 i Hedenstad kirke m. Groe Pedersdtr. Aanestad, 1743-1803, f. i Sandsvær. De overtok.

I 1767 var det branntakst på husa og det var tre av dem. «Vaanhuus - 60 rd, Stolpeboed - 10 rd, Koestald og Førhuus - 12 rd.» To år etter kom den første taksering og oppmåling av plassene, for Nord Hugsted ble det slik:

«udi bredde paa Søndre Ende var	140 allen
udi denne Ende er een Spisning paa gierdet -	
Fra Søre til Nord var Platzens Længde	832 allen
200 allen fra Nord paa Lang Linnien var Bredden	337 allen
og paa Nordre Ende var udi Bredde	311 allen
Een viidere er til denne Platz, en Indheignet Løkke paa Sørvæstre	
Siide af denne Platz, og mit over Veien paa Søndre Siide af Peer	
Iversens tilhørende Platz hvis Længde fra Nord til Sør var	127 allen
paa Mitten i Bredde fra øst til væst	40 allen
ellers Spitser denne Indheigning sig baade til Nord og Sør Enden.»	

Børre var ved Sølvverket og i 1765 hadde han anført i 22 år. Han var hauer og hadde også en sønn ved verket. Martha Pedersdtr. Enger var tjenestejente her i 1768 og i 1772 var Berthe Hansdtr. Paasche fra Hallingdal her, hun ble gift på løkke 3.

Børre overlot plassen til sønnen Ingebreth mai 1772 for 400 rd. Ingebreth utstedte en obligasjon til fetteren Tron Jonson Hugsted, nevnt over, på hans arvemidler 179 rd. En obligasjon fra faren sikret føderåd «for mig og min Hustrue ophold for vores LivsTiid». Børre døde mai 1776, 60 år gammel og det ble «Betalt alle Klokker». Berthe levde til november 1789.

Ingebret giftet seg 1774 med Groe Pedersdatter, datter til gårdbruker Peder Olsen Aanestad og Kari Andersdtr. Røsholt på Nedre Aanestad i Efteløt.

Ingebreth og Groe hadde disse barna:

1. Birthe Karine, f.1774.
2. Live Kristine, f.d.1776, tvilling.
3. Anne Maria, f.d.1776, tvilling.
4. Live Kristine, 1778-1814, K 1792, 1.gg.1798 m. Ole Larsen Friis. 1773-1809, se Nedre Østby (løkke 33). 2.gg.1810 i Svene m. Lars Jørgensen Trollerud, 1781-1865, Lars 2.gg.1818 m. Kjersti Jonsdtr. Haavardsruhagen, bodde på Mogen/Tronrud i Svene.
5. Peder, 1783-1813, K 1796, g.1812 m. Siri Nielsdtr. Kolberg, 1782-1822. Hun 2.gg.1814 m. Ole Adamsen Kjennerud, se Vigersløvplassen (løkke 9).
6. Anne Marie, 1780-1857, K 1794, g.1799 m. Knud Jørgensen Trollerud/Finnebraaten, se mer Vigersløvplassen (løkke 9). Hadde Finnebraaten i Svene. Knud var bror til Lars, gift med nr. 4.

Ingebreth var bergarbeider og startet som 12-åring. Etter åtte år var han sprenger og i 1801 borhauer i Anne Sophie Gruve sammen med flere fra Bæver. Han står ikke i avskjedsmanntallet fra 1805 og var vel pensjonert.

Geitehold var ikke populært hos myndighetene, de beitet på småskogen. I 1773 ble det tatt opp fortegnelse over hvor mange geiter det var i Hugsted, og Ingebreth hadde «6 Geede Creaturer». I 1787 var det ny branntakst på plassen. En låve var bygd og våningshuset var stort etter forholda og under steintak. Husa ble beskrevet slik: «Vaandhuus – 8-laftet under SteenTag, 5 fag Vinduer, Kakkelovn, Skaarsteen og Bagerovn. Stolpeboe: 4-laftet. Laave og Lade: 6-laftet, Koestald med Foderhuus: 4-laftet. Alle tre under BordTag.» Branntaksten ble for alle husa 80 rd. Ti år seinere var taksten det samme, men de hadde nå 2 kakkelovner.

Samme året, 1797, kjøpte Ingebreth plassen Finnebraaten i Svene av Hellig Helligsen Tveiten for 574 rd. Han bodde ikke der, men datteren Anne Marie og Knud flyttet inn da de giftet seg i 1799. De fikk skjøte på Finnebraaten av faren i 1806. På samme tida

bodde en kar fra Svene, Ole Biørnsen Mogen, hos Ingebreth. Han fikk kjøpt et jordstykke av Ingebreth hvor han ryddet og bygde opp Larsplassen (løkke 74), se mer der. Dette året var Kirsti Zachariasdr. tjenestejente her. Hun var fra Øvre Østby og ble gift på Nedre Østby.

Kona Groe døde mai 1803, 60 år gammel, og tre år seinere solgte Ingebreth plassen til Anders Andersen Bikjend for 600 rd. Ingebreth tok ikke føderåd og flyttet vel til et av barna, han døde i mars 1815. Den nye eieren utstedte en obligasjon til svigerfaren Peder Egedoch på 40 rd og en til Ingebreth på 500 rd.

Anders, f.1779, hadde giftet seg i januar 1805 med Else Kirstine Pedersdr. Egedoch, f.1786, datter til Peder Pedersen på plassen Egedoch ved Bikjend.

Anders og Else fikk disse døtrene:

1. Berthe Maria, f.1805.
2. Marthe Carine, f.1808.
3. Sidsel, f.1810.

Anders var bergmann og i 1805 var han løshauer ved Ertz Engel Michaels Gruve. Da far til Anders, Anders Tostensen Bikjen døde, overtok de plassen Kampenhaug i Kjennerudgrenda. I mai 1810 solgte han her i Hugsted til sorenskriver Niels C. Bonnevie for 650 rd. Bonnevie overtok to obligasjoner og alle omkostninger, og det ble 2 rd igjen til Anders. Ved salget er også dette med i tinglysningen: «2de Kakelevner, ild Muur og Naglefaste Indredning og Rettighed udi Hogste Sæter som Pladsen fra Fortiden har fult, ligesaa hvad Nedfaldne Træer måtte findes paa Pladsens Grund.» Denne setra er ikke omtalt andre steder, men det kan ha vært en del av Lindteigsetra. Anders døde i mars året etter bare 32 år gml. Else ble 2.gg.1812 m. Hans Erichsen Kampenhaug, f.1782, de hadde 2 døtre og en sønn. Else 3.gg.1825 m. em. Paul Madsen Graaten, f.1765 i Svene. I 1840 var Else igjen enke og bodde på plassen Kampenhaug med de tre barna fra andre ekteskapet. Sønnen Erich Hansen overtok seinere denne plassen.

Bonnevie må ha leid ut plassen, men det er vanskelig å finne ut til hvem. Det er ingen folketellinger eller lignende i dette tidsrommet. I 1837 ble plassen solgt på auksjon fra dødsboet til Bonnevie, og Frode Johan-Fredrichsen Langei fikk tilslaget for 142 sp. I tillegg hadde Bonnevie Skriverplassen og denne ble solgt samtidig. Frode kjøpte også en ladebygning som sto på Skriverplassen. Det er ikke sagt noe om hvor den ble flyttet, men antagelig til Friskeplassen hvor Frode bodde (løkke 13). Han hadde plassen i ca. 20 år og solgte den i 1856 til Knud Gulbrandsen Bæver for 300 sp. Knud ga Frode en obligasjon på summen med 1.prioritet i plassen og 4.prioritet i Mellom Hugsted (løkke 26) som han også kjøpte dette året. Nå var den gamle Vedhugstedplassen hel igjen og fortsetter under.

Mellom Hugsted – løkke 26 – gml. G.nr. 944 – H.nr.8284-1
Nordre Hugsted – løkke 27 – gml. G.nr. 943 – H.nr. 8283-1
Hugstedgrenda 21

Eiere:

1856 – 1863	Knud Gulbrandsen Bæver	1939 – 1969	Johannes og Alma Ottersen
1863 – 1870	Ole Gulbrandsen Hugsted	1969 – 1975	Rolf og Arne Ottersen
1870 – 1904	Olaus Ernstsens Hugsted	1975 – 2012	Johannes og Gerd Ottersen
1904 – 1909	Even Evensen Myhra	2012 –	Hildegunn Ottersen
1909 – 1939	Simen Bergan		og Henning Skogen

Nå var den gamle Vedhugstedplassen som hel igjen etter å ha vært delt i 102 år. Knud Gulbrandsen Bæver hadde kjøpt begge plassene i 1856. Løkke 26 av forvalter Peder Grmelund og løkke 27 av Halvor Andersen Hugsted, se hver løkke for seg.

Knud var f.1826 og sønn på løkke 28. Han giftet seg i Fiskum kirke i januar 1853 med Ingeborg Knudsdatter fra Snaret i Lurdalen, f. ca.1830.

Knud og Ingeborg hadde disse barna:

1. Carl Johan, f.1853, d. liten, dp i Fiskum kirke.
2. Ole, f.1856, K 1870 i Avaldsnes, g.1880 i Avaldsnes m. Beret Sjursdtr. fra plassen Steinsvad under Fjose i Svene. Berets familie flyttet til Avaldsnes i 1873. Ole og Beret hadde iflg. Flesberg-boka 4 barn og bodde også i Haugesund og Stavanger.
3. Ingeborg Maria, 1858-1937, K 1873, tjenestejente i byen i 1875, g.1885 på Avaldsnes m. smed Peder Jakob Baardsen, 1861-1949, på gården Myglebust. Peder reiste en tur til Mayville i USA i 1882 og var «gullvasker». Ved siden av gårdsbruket drev han med fiskeri om vinteren. De hadde minst seks barn.
4. Martin Gustav, f.1861, K 1876 i Avaldsnes.
5. Trine, f.1864, K 1878 i Avaldsnes.
6. Thorvald Marinius, f.1868, K 1883 i Avaldsnes.
7. Lauritz, f.1872, K 1886 i Avaldsnes.

Hugsted, ca 1960.

Knud var plassmann og kjørselmann. Det ble hardt for Knud og familien når han ikke hadde fast inntekt.

I 1863 gikk plassene på auksjon da han ikke hadde klart å betale på pantegjelda. Ved 2.gangs auksjon fikk faren Gulbrand Olsen Bæver tilslaget på 600 sp, men han hadde bydd for sønnen Ole Gulbrandsen Bæver som bodde i Hole. Ole fikk auksjonsskjøte i september.

Knud og familien flyttet til faren i Balfod og bodde i et hus der i 1865. De hadde 2 geiter, 1/8 hl bygg, ¼ hl havre og ½ hl poteter. Knud og eldstesønnen Ole hadde flyttet til Avaldsnes i 1868. Det var arbeid å få ved Vigsnes Kobbergruver i Avaldsnes. Familien bodde fortsatt her, og Knud var nok en tur tilbake for yngstesønnen ble født her i 1872. Familien flyttet etter og bodde ved verket i Avaldsnes ved FT-1875. Ole Ingebrethsen Garder (se Lindteigen) bodde hos dem.

Knuds bror Ole Gulbrandsen var nå eier av plassen. Han hadde fått arbeid på Blåfarveverket på Modum i 1833. Der traff han kona, Gunhild Kittelsdtr. Fossen f.1817 på Kaggestad i Hole, og de giftet seg november 1842. Ole ble etter hvert oppsynsmann ved veivesenet og de bodde på gården Kaggestad inntil de flyttet hit.

Ole og Gunhild fikk disse barna:

1. Ingeborg Marie, f.1844 på Modum, K.1858 på Modum, g.1867 m. Olaus Ernstsens Hugsted, 1844-1903, K 1859. De overtar.
2. Gurine, 1846-1890, f. på Modum, K 1861 på Modum, g.1868 m. Thorsten Gjertsen Heggen, 1830-1911, d. i Svene, se Spitegrenda (løkke 47).
3. Christian, f.1849 på Modum, K 1864.
4. Gustav, f.1853 på Modum, K 1868.
5. Johan, 1856-1861, f. på Modum.

Familien kom til Kongsberg i april 1863 for å «Antage Pladsen Bæver». Forhandlingene om kjøpet startet med en gang og de flyttet direkte hit. Gunhild døde her alt i desember 1865, 48 år gml. Datteren Ingeborg bodde hjemme og var tjenestejente. De hadde på høsten 2 store kuer, 3 sauer, ¼ lb bygg, ½ lb med havre og 1 ½ med poteter.

Ole overdro plassen til datteren Ingeborg Marie og mannen Olaus Ernstsens på våren 1870. Overdragelsessummen var 439 sp og 60 ½ sk. Olaus overtok gjengangeren, obligasjonen til Norges Bank, som hadde gått ned fra 150 til 30 sp. Overtok også en eksekusjonsforretning til Justisfondet på 9 sp 60 sk, «hvis den ikke er betalt». Denne var for den tidligere eieren. Olaus ga svigerfar en obligasjon på 200 sp og til slutt skulle faren ha føderåd «til min Dødsdag med forsvarlig Kost og Pleie som skal nydes i Kjøberens Bopel». Føderådet ble verdsatt til 200 sp i 5 år og tinglyst med pant i plassen. Den årlige leia var fortsatt 96 sk for løkke 27, men på løkke 26 var den nå 84 sk.

Olaus og Ingeborg Marie giftet seg i desember 1867. Olaus kalte seg både Wigant og Bæver, men familienavnet ble etter hvert Hugsted. Farsnavnet ble også skrevet som Arntsens.

Olaus og Ingeborg Marie fikk disse barna:

1. Ole, d.1869, ble 1 ½ år gml.
2. Ole, f.1869.
3. Gustav Edward, f.1871.
4. Emma Gurine, f.1874, g.m. tømmermann Bernhard Gustav Borgersen Solberg, f.1868. Han reiste til Wisconsin i juli 1902 sammen med svoger Karl Kristian. Bernhard var «Fripas.», kanskje han arbeidet seg over. Emma og tre barn på 7, 8 og 10 år reiste i juni 1904 sammen med mor Ingeborg og bror Hjalmar.
5. Olava Marie, f.1876.
6. Anna Mathilde, f.1879.
7. Johan, f.1881, g.m. Gunda, f.1885, bodde på Schwabemoen i 1910 og hadde 2 barn.
8. Karl Kristian, f.1883, til Wisconsin med svogeren Bernhard.
9. Hjalmar, f.1888, reiste til Wisconsin sammen med søsteren Emma og moren.

Familien var metodister. Olaus var i tjeneste hos Ingebreth Vigersløvplassen i Breilia før han giftet seg. Søsteren Katrine var tjenestejente samme sted. Olaus står her som jordbruker og kjørselmann. I januar 1873 skulle Olaus motta 50 sp av Kongsberg Sølvverk da han frasa seg retten til bygningstømmer og ved i Bæver skog for løkke 27, men beholdt retten til gjerdefang. Pengene skulle han få «saasntart jeg har heftelsesfrit Hjemmelsdokument, dog med undtagelse av den hvilende Grunnleie». Uvisst om eller når han mottok disse pengene.

Ved FT-1875 var antall dyr og forråd slik: 1 hest, 2 kyr, 3 sauer og ellers ½ tønne bygg, 1 med havre, 1 ½ med poteter og 5 med frø. Ti år seinere var eldstesønnen Ole i arbeid, men bodde hjemme. I 1900 bodde sønnene Karl og Hjalmar her. Våningshuset var i en etasje med 2 rom og kjøkken, og det var låve, stall og fjøs. De hadde ei hoppe som var over 16 år, 3 kyr, 1 kalv og 2 sauer. Av forråd fantes 1 hl bygg, 1 hl havre, 3 hl poteter, 1 hl fôr og 10 kg grasfrø. De hadde også «1 4-hjuled og 1 2-hjuled Arbeidsvogn og en ½ Slaa og Meiemaskin». Denne slåmaskinen eide de nok sammen med en nabo.

Olaus døde av tæring i 1903. Svingersønnen Berhard og sønnen Karl hadde emigrert til Wisconsin i 1902 og nå skulle datteren Emma og de tre barna reise. Enka Ingeborg Marie og yngstesønnen Hjalmar, som var blitt 16 år, ble med datteren på skipet «United States» i juni 1904 og de betalte kr 172,23 hver for billetten.

Eiendommen solgte enka Ingeborg Marie på våren 1904 til Even Hansen Myhra. Even overtok et lån med rest kr 423 og tok opp et lån på kr 3500 som han betalte Ingeborg Marie kontant. Foruten de to eiendommene fulgte kakkelovner, komfyrer, alle gårdsredskaper, alt innbo og løsøre med unntak av senge- og gangklær med. Av husdyr fulgte 1 hest, 2 kuer, 1 okse med. Slik ble det når hele familier emigrerte. Alt

dette ble verdsatt til 1500 kr og Even ga Ingeborg Marie en obligasjon på beløpet. Den årlige grunnleia var nå kr 3,20 på hver av løkkene.

Even Hansen kom fra naboeiendommen Nordre Myhra hvor han var oppvokst og som han hadde eid siden 1895. Mer om Even og hans første kone under Myhra (løkke 61). I daglig tale her i grenda blei han kalt Even Hansen Kokk. Andre kona til Even var Karen Marie Svendsdtr. fra Nedre Luraas i Svene og f.1873. De giftet seg i 1902 og var nygifte da de kom hit.

Even og Karen hadde disse barna:

1. Hans Kristian, 1904-1932, ug.
2. Selma Borgine, 1907-1984, g.1936 m. Oskar Julius Sundhaug, 1901-1975, bodde i Hof.
3. Karl Ingvald, f.1909, g.m. Alvilde Hvaal. Bodde på Nykirke og arbeidet på Norsk Aluminium i Holmestrand.
4. Edvin, 1914-1983, g.1940 m. Marie Skogen fra Hakavik. Bonde på Vike i Hof.

Allerede i 1909 solgte han både Hugsted og Myra. Simen Bergan fra Flesberg kjøpte Hugstedplassene for 7.000 kr. I tillegg fikk Evens mor Berit Evensdtr. Myhra føderåd her, fritt hus i et kammers i bryggerhuset og fri ved så lenge hun levde. Berit ble underholdt av fattigvesenet og på slutten flyttet hun til sin datter Anna i Bussedalen. Hun døde der i desember 1915. Even kjøpte den løkka ved Eikerveien som ble kalt Rogstadløkken, men som seinere fikk navnet Ullandløkka. De bodde der noen år til han solgte i 1917. Han kjøpte så en gård i Lardal hvor de bodde et par år, og havnet så i 1919 på gården Vike i Hof. Karen Marie døde i 1940 og Even i 1955. De benyttet Hansen som familienavn.

Den nye eieren, Simen Bergan, f.1866, og sønn til Herbrand Simensen Skarpmoen og Margit Olsdtr. Ulvik fra Rollag. De kjøpte Søre Bergan i Stuvestadgrenda i 1869, og det var der Simen vokste opp, og derfor Bergan-navnet. Familien solgte Bergan i 1898, og ved FT-1900 finner vi Simen som dreng hos de ugifte søstre Kjersti og Viel på Haugen i Rollag.

Simen var ugift, men her i Hugsted hadde han med seg Torgunn Godstad, f.1859, fra Rollag som husholderske. De tok en gutt til oppfostring i 1919, Georg Tangen, f.1906, som bodde her til 1924 og hjalp til på gården. Georg fikk arbeid i Våpenfabrikken og flyttet til byen hvor han ble gift sist i 20-årene m. Erna Strømberg og bygde hus i Skavangerveien. På slutten hadde Simen gårdsgutten Ola Ulvik, f.1895, en slektning fra Rollag som var her noen år i 30-åra. Husa i Hugsted brant ned i 1914. Brannen startet under baking i bryggerhuset. Våningshuset ble bygd opp igjen er fortsatt i bruk. Simen døde i 1938. Torgunn Godstad flyttet til Rollag og levde der i mange år.

Johannes Steffen Ottersen kjøpte Hugsted av arvingene til Simen Bergan i 1939. Johannes, f.1895, var sønn til politibetjent Severin og Lolly Ottersen. Han var slakter og hadde forretning i Dyrmyrgata. Han ble g.1921 m. Alma Kornelia Sand, f.1894 i Ullensaker.

Johannes og Alma hadde 2 sønner:

1. Rolf Steffen, 1921-2011, g.1950 m. Else Margrethe Semb, 1922-1998, 2 døtre. Rolf var slaktermester og drev kjøttforretning sammen med broren.
2. Arne John, 1923-1996, g.1948 m. Gudrun Andersen, f.1922, se løkke 75.

Johannes fikk satt opp stabbur i 1941. Han døde i 1945, men enka satt med eiendommen til i 1969. Hun døde i 1982.

Simen Bergan.

Det var Jørgen Johannessen, f.1891, og kona Anna, f.1899, som bodde her den første tida Ottersen eide Hugsted. De var begge fra Eiker, men hadde bodd mange år her i grenda og nederst i Svene. Jørgen kom allerede i 1922 med anlegget av Numedals- banen, og familien bodde først i Langeid et par år. Denne gården eksisterer ikke lenger, jernbanen tok det meste av jordene og husene er fjernet. De flyttet så til nabogården Haavenga og leide hus der i mange år. I flg. dattera Annette flyttet de så til Breilia i Bevergrenda, antagelig i 1936, bodde der 2-3 år, men flyttet til byen og bodde på Gamlegrendåsen en kort tid, og kom så til Hugsted.

Jørgen drev med anleggsarbeid, og både han og sønnen Johan var ved Sørlandsbanens anlegg da krigen begynte, men da var det slutt. De drev med skogsarbeid i 40- og 50-åra.

Jørgen og Anna hadde disse barna:

1. Karen, f.1918, g.m. Alf Wærp, 1911-1985, har en sønn og ei datter.
2. Annette, 1919-2000 g.m. Einar Halling, 1909-1966, se 8274-2.
3. Johan, 1920-1988, ugift, bodde i Sauland da han døde.
4. Gunvor, 1922-1997, g.m. Olaf Ramberget, 1918-1994, bodde på Skollenborg og hadde 3 døtre.
5. Eva, f.1927, g.m. Olaf Gleden, f.1921, Svene. Ekteskapet oppløst, de har en sønn, Knut.

Sønnen Johan Johannessen kjøpte ei tomt av Hans Hansen i 1953 og bygde seg hus, se Nedre Breili (8274-2). Foreldra bodde der til de døde, Jørgen i 1969 og Anna året etter.

Neste bruker her var Kristian Johansen. Han var opprinnelig fra Røyken, f.1907, og var g.m. Sigrid Johansen, f.1903, fra Kongsberg-distriktet. De hadde drevet med forpaktning i mange år og kom hit i 1958 fra Liverud på Basserudåsen i Ø.Eiker. De hadde ei datter Anne Marie, f.1938, men hun bodde aldri i Hugsted. Anne Marie er g.m. Viktor Kjennerud, f.1934, og bor i Hof i Vestfold, har ei datter og to sønner. Kristian var en ivrig arbeidskar, dreiv mest med skogsarbeid. De bodde her til 1969 og flyttet til byen hvor de leide hus på Glabakk. Han arbeidet noe ved Kongsberg Cementvarefabrikk, men kom til slutt inn ved Ingeniørvesenet ved kommunen. Sigrid døde i 1985 og Kristian i 1987.

Enka Alma Ottersen satt med eiendommen til i 1969. Da skjøtet hun den over på sønnene, Rolf og Arne. Etter at Kristian Johansen flyttet var det bare leieboere her noen år, først Knut Krybelsrud med familie et års tid, så var det leid bort til skoleungdom et år, og så til Bjørn Mørk fra Nesodden. Han hadde også familie og arbeidet på Kongsberg Kjøttindustri som Ottersen-familien var medeiere i.

I disse årene var det Arne, som også hadde Bæverplassen (løkke 75) og sønnen Johannes som brukte eiendommen, men fra 1971 var sønnen Johannes bruker alene. Han giftet seg s.å. med Gerd Støfringshaug fra Voss, f.1950, og bosatte seg her. Gården fikk de skjøte på i 1975. De har drevet med griser, sauehold og foringsdyr og leier mye jord i grenda. Ny driftsbygning for sau og foringsdyr ble satt opp i 1980-81. Etter hvert har det blitt bare sauehold, og det har vært opp til 200 vinterføra sauer på det meste.

Ved siden av gårdsdrifta har Johannes arbeidet som slakter, og han har drevet med skogsarbeid - hogst og kjøring. Eiendommen ble overdratt til datteren i januar 2012, og seinere samme året døde Gerd.

Gerd og Johannes har ei datter:

1. Hildegunn, f.1984, samboer med Henning Skogen, f.1983, fra Notodden.

De har bodd på Kongsberg, men bygde ny hovedbygning på gården og de flyttet hit i 2014. Det nye huset ligger ikke i tilknytning til det gamle tunet.

Hildegunn og Henning har to sønner:

1. Lukas, f. 2011.
2. Jonas, f. 2012.

Henning er ansatt ved bedriften Dresser Rand og Hildegunn er førskolelærer. Johannes bor i gamlebygningen, og det er han som står for gårdsdrifta.

VEDHUGSTED (Løkkene 29 – 30 – 31C)

Vedhugsted – løkke 29 og 30

Eiere: – 1710 Hans Siulsen Bæver
 1710 – 1738 Lars Gulbrandsen Vedhugsted
 1738 – 1741 enka Anne Jørgensdtr.
 Plassen delt, se videre under hver løkke, 29 og 30.

Plassen Vedhugsted var den midterste av tre plasser i Hugstedgrenda. Her oppe ble det drevet med vedhogst og kullbrenning alt på 1600-tallet. Den første eieren vi vet om på denne plassen kalt Vedhugsted er Hans Siulsen Bæver. Han var gift med Anne Simensdtr.

Naboen Ole Jensen på Balfod stevnet i februar 1705 Hans Siulsen fordi kona hans «for en mnd. siden hadde ildslagen honnom så benet ved øret var indslagen saa han ikke kunde høre». Kona til Hans måtte møte i retten, og et vitne, Hans Olsen Moen, fortalte at hun og Ole hadde skjelt på hverandre, men «hvori de var lige gode, hun slo noen Slag i hodet saa han falt til Jorden og besvimte». Han hjalp Ole, vasket vekk blodet og prøvde å få ham vekk, men hun kom tilbake og ville ikke gi seg. Kona til Augen Pedersen, Ingeborg Andersdtr. vitnet også, men hun hadde bare sett at han blødde. Da dommen ble avsagt innrømmet kona til Hans Siulsen at hun hadde slått Ole med ei stang under øret. Mannen Hans ble dømt til å betale Ole «for sin vee og verk» 2 rd og «Cirurgies» Rasmus Crone 2 rd for behandling av skaden. I tillegg kom ei bot på 3 lodd sølv.

Hans solgte plassen rundt 1710 til Lars Gulbrandsen og flyttet selv med familien ned i grenda. Der ryddet han en ny plass som han kalte Bæverplassen, seinere ble den til Friskeplassen (løkke 13), mer om familien der.

Lars Gulbrandsen var fra Hedemark, født rundt 1680 og bror til Gulbrand Gulbrandsen på Lindteigen (løkke 4). Alderen i SV-manntallene varierer noe. Lars giftet seg i 1706 med Anne Jørgensdtr.

Lars og Anne fikk disse barna:

1. Anne, f.1706.
2. Maren f.1708.
3. Ingeborg, 1716-1784, g.1745 m. Anders Halvorsen, de overtok løkke 30.
5. Maren/Mari, 1719-1798, g.1737 m. Hans Hansen Froersen, 1717-1779, se Frodeplass (løkke 5)

4. Karen/Kari, d. 1786, 65 år gammel, 1.gg.1738 m. Christopher Olsen Svenne, 1711-1754, f. i Svene, 2.gg. 1756 m. Østen Johansen Tømmermann, d. 1768. De overtok halvparten av plassen, se løkke 29.
6. Anna Maria, f.1722. g.m. SA Ole Larsen Langeid, d. før 1754.
7. Jørgen, f.1725, ant. d.1733.

Iflg. SV-manntallet begynte Lars i gruva rundt 1705. Han arbeidet som knekt, hauer og sprenger. I manntallet fra 1729 står det at han ble «dim. 10/3», men det står ikke hvorfor han ble dimittert. Han finnes heller ikke i manntallet for 1732.

To år etter at Lars kom til Hugsted, i 1712, var han i krangel med naboen Gulbrand Iversen om en geitekillling og ble anmeldt av Gulbrand. Vitnene fortalte at Lars sto med en øksehammer i handa, holdt Gulbrand i skjorta og sa, jeg tør å slå til deg. Ja gjør det, sa Gulbrand og fikk et slag på skuldra. Noen skilte slåsskjempene, men Lars fløy på Gulbrand igjen og reiv i stykker skjorta hans. Hvorpå han iflg. vitnene skal ha sagt, «Du har ligget for din Faders Stuedør som een Skjelm». Lars tilsto alt for retten og håpet retten ville tilgi ham denne forseelsen da han mente Gulbrand hadde startet det hele. Han mente også at det ene vitnet, Haldor, ikke var å stole på fordi han arbeidet for Gulbrand. Det ble avsagt dom, og Lars ble dømt til å bøte «3de 6 lod Sølf» for slagsmålet, men skjellsordene så de bort i fra.

Lars døde på høsten 1737 og alderen er da oppgitt til 60 år. Det ble holdt skifte i juli 1738. Døtrene Anne, Karen, Mari og Ingeborg fikk vel 7 rd hver i arv. Ingeborgs arv ble stående i plassen da hun var ugift, formynder for henne ble svogeren Christopher Olsen Svenne. Datteren Karen og Christopher overtok den søndre delen av plassen. Denne plassen ble kalt Søndre Hugsted og fikk løkkenr. 29. Mer om dem under. Den nordre delen beholdt enka Anne og denne fikk løkkenr. 30, se under.

Mellom/Søre Hugsted – løkke 30

Eiere:

1741 – 1754	Enka Anne og Halvor Torkildsen	1741 – 1754	enka Gunhild Tollefsdtr. Waal
1754 – 1782	Anders Halvorsen Hugsted	1754 – 1782	enka og Ole Olsen Bæver
1782 – 1788	Gulbrand Gulbrandsen Ødegaard	1782 – 1788	Morten Olsen Hugsted
1788 – 1791	enka Karen Sørensdtr. Røgeberg	1788 – 1791	enka Aleth Olsdtr. Dørgebo
1791 – 1795	Niri Olsen Garaas	1791 – 1795	Lars Kittelsen Kaldal
1795 – 1804	Morten Olsen Laugerud	1795 – 1804	Fortsetter under H.nr.8287-1, under.

Enka Anne Jørgensdtr. satt igjen på denne delen som ble løkke 30. Hun gifta seg igjen i november 1741 med enkemann Halvor Torkildsen fra Eiker. Han var antagelig født i 1693 og sønn av Torkel Frydenæs og Helgie Christopersdtr. på Eiker. SV-manntallenes

opplysninger spriker noe, i 1724 er han 33 år, har 1 sønn, har arbeidet 5 år som knekt, 5 som sprenger, 2 som hauer og hadde før vært skomaker. I 1732 står det at han var 40 år, anført i 15 år, var gift, hadde 2 sønner og eget hus i byen. Han var knekt i Gottes Hülfe in der Noht Grube. Vi kjenner ikke Halvors første kone. De hadde to sønner vi vet om, Tosten Halvorsen Opdahl, ca 1715-1776, bergmann, g.m. Ingebor Halstensdr. Linaas, bodde på «Nord-Moen i Bag-Gaden» og hadde fire barn i 1776. Sønnen Anders ble f. ca 1719-20. Det er oppgitt i 1765 at begge er født i Opdahl, så det er vel mulig at de har bodd der oppe en stund. Anders ble gift med stesøsteren Ingeborg.

Da Anne døde ble det holdt skifte i 1754. Døtrene arvet snaut 8 rd hver. Halvor overlot plassen til sønnen Anders og stedatteren Ingeborg i 1755. De hadde giftet seg i 1745. Kjøpesummen ble satt til 80 rd. De betalte ut morsarven til Ingeborgs søstre og betalte vel 49 rd kontant. Anders utstedte en obligasjon til hr. Kold på 80 rd.

Faren Halvor hadde giftet seg for tredje gang på høsten 1754 med Ragnhild Andreassen eller Andersen fra Bergshei i Rollag. De bodde antagelig her. Uvisst når Halvor døde, men Ragnhild var enke da hun døde 1765, 64 år gammel, på Nordre Biringsplass.

I april 1749 ble Halvor og sønnen Anders dømt for ulovlig hogst i Bæver skog sammen med naboen Peder Iversen Hugsted, Lars Andersen Bæver, og Ole Paulsen Frisch. Retten fant ut ved besiktigelsen oppe i Hugsted at Halvor hadde felt 24 små furuer. Det var ikke enkelt å bestride dommen, da retten fant stubbene som sto igjen. Furuene var mindre enn først antatt så retten mente at mulkt på 1 rd – 64 sk og 1 ½ rd var rimelig. Det ser ut til at de slapp å betale noe for furuene, men i tillegg måtte de betale en fjerdedel av saksomkostningene som ble 6 rd – 88 sk på hver av plassene. Beløpene skulle betales til «Kongens Casse» innen 15 dager etter dommens forkynelse.

Anders og Ingeborg fikk sønnen Gunder før de giftet seg. I kirkeboka har presten skrevet «NB. Forældrene til dette Barn var Hverken trolovede eller ægteviiede, dog bliver Barnet med S.p. Normans Tilladelse døpt for ægte» og «Fader Anders Halvorsen der endnu ei har været til Herrens Bord. De har lovet hinanden Ægteskab naar han er fremkommen til Herrens Bord.» Anders var ennå ikke konfirmert og hadde ikke lov til å gifte seg.

Anders og Ingeborg fikk disse barna:

1. Gunder, 1744-1798, g.1797 m. Eli Christophersdr. Dørgeboe, f. på Eiker ca 1756. Eli arbeidet som tjenestejente hos kjøpmann Wølner i 1801. Eli 2.gg.1806 m. em. SA Morten Olsen Lyng, hadde vært gift med Aaste Berntsdr. og hadde minst 6 barn, bodde i Egermogaden fra Nye-Broen.
2. Lars, 1745-1795, 1.gg.1781 m. Ingeborg Hansdr. Braaten, d.1782 i barsel 40 år

gml. Hun var fra Lurdalen og enke etter Kittel Ellevsen Lurdalen. 2.gg.1786 i Svene m. enke Ingeborg Olsdtr. Kristensbraathen. Ingeborg ble første gang gift 1782 med Anund Hellekson Lampeland på nedre Luraas i Svene. De hadde to døtre. Lars og Ingeborg fikk fire barn. Lars døde på Luraas i 1795 bare 45 år gammel. Ingeborg giftet seg for tredje gang med SA Gullik Kittelson Langeid. Skifte etter Gullik i 1809, de hadde tre barn og bodde på Luraas i Svene.

3. Halvor, f.1747, g. i Svene 1768 m. Turid Larsdtr. Guterud, f.1740, datter av Lars Baardson Grette og Kari Amundsdr. Vaagtveit. Hadde Vaagtveit på Fønsetskauen og Guterud på Ulland. Under skiftet til moren i 1784 var han ved Blaafarveverket på Modum sammen med broren Ole. I 1801 borhauer ved Neües Gluck og Ramberg Skjerp sammen med broren Anders, står ikke i avskjedsmanntallet 1805.
4. Jørgen, 1750-1810, g.1775 i Lyngdal m. Kari Sevadsdr. Buin. Datter til Sevat Torvaldson Letmolia og Ingebjørg Helleksdr. Aslaksrud som hadde Buin i Lyngdal. Se mer Mellom Hugsted (løkke 26).
5. Berthe, f.1752, bodde hjemme til hun giftet seg i 1780 m. Johan Peter Erichsen Bikien. 6 barn, ryddet løkke 57, nå under Brynsplass, og bodde der.
6. Anders, 1755-1813, d. i Svene, K 1773, arbeidet i 1765 sammen med broren Jørgen på Bæver Skierp og var i 1801 borhauer Ved Neues Glück og Ramberg Skjerp sammen med broren Halvor. Anders flyttet litt rundt. I 1783 kjøpte han plassen Haugen under Fjose i Svene. Han solgte den videre i 1788 og leide Søndre Langeid i 10 år før han kjøpte den. G.1787 i Svene m. Ingebjørg Levordsdr., d.1810, 64 år gml. i Svene, enke etter en Ola Helliksen, hadde 4 barn. Anders og Ingebjørg hadde 2 barn.
7. Anne Mari, f.1757, K 1773, arbeidet i 1784 hos onkel Hans Froersen, g.1789 m. em. Peder Jensen Picker, 1750-1809, på løkke 3. De hadde Nedre Breili (løkke 62+63).
8. Ole, 1759-1808, K 1775, gift og pensjonist i 1808. Begynte ved SV som 10-åring, men arbeidet i 1784 på Blaafarveverket på Modum sammen med broren Halvor. Det kan være han som var gift med Anne Nielsdr. og bodde i Egermogaden fra Nye-Broen i 1801.

Anders var bergarbeider og begynte som 14-åring, i 1765 var han sprenger og hadde «Liden Rentz paa Bæver Grund».

I 1754 lå Ingeborg Halvorsdr. fra Rollag i barsel her, hun fikk sønnen Gjermund, og far var Ole Gjermundsen fra Rollag.

1782 solgte Anders plassen til Gulbrand Gulbrandsen Sundet/Ødegaard og Kari Sørensdtr. Røgeberg fra Svene. Anders beholdt et jordstykke som var uten hus og innhegnet med tregjerde. Dette jordstykke kom seinere under Balfod og fikk løkkenr.

30A. Samme året kjøpte han plassen Dokka (løkke 65). Mer om Anders og Ingeborg der.

De nye eierne kom fra Søre Øygarden i Svene. Gulbrand var f.1743 og sønn til Gulbrand Torsteinsen og Ambjørg Olsdtr. på Vågtveit i Svene. Kona Kari var f.1745 og datter til Søren Christophersen Røgeberg og Aleth Ingebrethsdtr. (se løkke 7). De giftet seg i Svene i 1765 og hadde Søre Øygarden i Svene fra 1768 til 1782 før de kjøpte her.

Gulbrand og Kari fikk disse barna:

1. Gulbrand, 1766-1795, f. i Svene, K i Kbg.1782, g.1787 m. Helle Maria Larsdtr. Lindteigen, 1787-1807, (løkke 4). Se mer løkke 6B og 61.
2. Søren, 1768-1814, f. i Svene, K i Kbg.1785, g.1794 m. Anne Malene Hansdtr. Myhre, d.1848, 75 år gml. Arbeidet i 1797 ved Skara-gruvne. I 1805 var han borhauer ved Dronning Juliana Maria gruve og fikk lønn i 5 år, fikk syv barn. Han var husmann på en plass under Gulliksrud på Eiker. De benyttet kirke i Kongsberg.
3. Christopher, 1769-1794, f. i Svene, K i Kbg. 1787, g.1790 m. Ingeborg Maria Andersdtr., se mer Aardahl plass (løkke 16).
4. Ei datter, f.d.1774 i Svene.
5. Ole, f.d.1774 i Svene.
6. Ole, f.1776, f. i Svene, K i Kbg.1790, i 1801 borhauer i Kronprinsesse Maria gruve.
7. Ingebreth, f.d.1779 i Svene.
8. Ingebreth, f.d.1780 i Svene.
9. Ambjør Helene/Oline, 1781-1832, f. i Svene, tjenestejente hos Niels Bergrav i 1801, g.1806 m. snekker Johan Daniel Jacobsen Becher, 1777-1833, hadde 7 barn og bodde i Gomsrud.
10. Ahled, 1784-1813, K 1809.

Gulbrand var ved Sølvverket og begynte som 12-åring. I 1765 var han renneknekt ved et pukkverk. Han døde i desember 1786, 46 år gml. Det ble holdt skifte to år etter og verge for barna ble Karis svoger, Lars Hansen Froersen. Løsøre ble verdsatt til 31 rd, de hadde ei ku uten horn og Gulbrands gangklær hadde de gitt til barna. Det fantes 3 sølvskjeer, men de var pantsatt for 5 rd hos Hans Froersen og pengene hadde gått til «Gangklær til barna». Plassen ble beskrevet slik: en 8-laftet bygning med 4 vinduer, innrettet til stue med kakkellovn og kjeller under, et kammers og et kjøkken med skorstein. Bygningen hadde spontak. En 8-laftet låve og ladebygning med spontak. Jordveien var innhegnet med tregjerde. Et 4-laftet fjøs med «Brøndeskuur» under bordtak. Taksten ble på 130 rd. Det ble ikke noe til overs og ingen farsarv på barna.

Kari fikk beholde plassen mot å påta seg all gjeld, men det ble ei hard tid.

På høsten 1791 solgte hun plassen ved laugverge Hans Hovbrender. Kjøper var «Bondemand» Niri Olsen Garaas fra Numedal og kjøpesummen 260 rd. Det fulgte med en jernkakkelovn i handelen. Samme året fikk Kari en pensjon på 48 sk pr. berg-måned og det er oppgitt at hun da bodde i Numedal. Hun bodde i 1805 hos sønnen Søren. Kari ble en gammel dame. Hun døde først i 1839, 94 år gammel, og ble begravet på Kongsberg. Fattigvesenet tok det lille hun hadde for «ydet Understøttelse».

Niri Olsen Garaas solgte plassen i 1795 til Morten Olsen Laugerud for 265 rd. Det står i skjøtet at Brennesetra fulgte med i prisen. Dette er feil da setra iflg. Tinglysingsprotokollen tilhørte Jørgen Andersen Hugsted på løkke 26. Antagelig skal dette være halve Lindteigsetra. Morten hadde fra før løkke 28. Denne solgte han samme året til moren Sophie Catrine og hennes andre mann Kittel Olsen Brenne.

Morten hadde giftet seg første gang på høsten 1789 med Anne Christine Tostensdtr. 1755-1790, fra søndre Wetterstad i Efteløt. De fikk året etter sønnen Christian som døde i august, 2 mnd. gammel, og moren Anne døde en måned seinere. Morten betalte for «Smaae Klokke» under begravelsen. I desember 1791 giftet han seg igjen med Gunhild Maria Tollefsdtr. Waal, f.1755 og datter til Tollef Jacobsen Waal, også hun fra Efteløt.

Morten og Gunhild fikk disse barna:

1. Ingeborg Christine, 1793-1801, begravet sammen med bror Tollef.
2. Ole, f.1795, levde i 1832.
3. Tollef, 1797-1801.
4. Andreas, 1800-1801.
5. Tollef, 1803-før 1865, smedmester i Porsgrunn, g.m. Gunhild Olsdatter Ravensberg, f.ca.1810. Kalte seg Laugerud. Hadde minst seks barn.

Morten var gruvesmedsvenn i 1801 og på plassen bodde enke og almisselem Jøran Gundersdtr. 61 år, og hennes datter Johanne Hellihsdtr. på 21 år. Datteren hadde «mangel paa forstand». Morten ble skadd på arbeid og døde i februar 1804. Han fikk «lille Klokke frit» i begravelsen, i tillegg betalte familien 2 rd for den «Store Kl.». Det ble holdt skifte på sommeren og det ble et bra arveoppgjør. Løsøret ble taksert til vel 127 rd og plassen til 260 rd. Boet hadde også 30 rd til gode fra Mortens svoger, Anders Hansen Halling som nå eide løkke 28. Flere naboer var også skyldig til boet. Til slutt ble det rundt 278 rd til deling mellom enka og de to sønnene.

Gunhild giftet seg igjen på sommeren året etter med Ole Olsen Bæver fra Søndre Hugsted (løkke 29B og 31C, se under). De bosatte seg her og Oles plass ble nå slått sammen med denne.

Gunhild og Ole fikk disse barna:

1. Morten, 1806-1855, g.1832 m. Aleth Karine Olsdtr. Dørgebo fra Eiker, f.1812.
De overtok
2. Abigael, f.1804, d. liten.

Ole var født 1777 og begynte ved Sølvverket som 12-åring. I 1801 var han borhauer ved Dr. Juliana Maria gruve sammen med to andre fra Hugsted, og ved nedleggelsen i 1805 borhauer ved et skjerp ved Cronprins Fredericus gruve. Han beholdt hauerlønnen i 2 år. I 1812 var han igjen i arbeid med sjeiding i Armen gruve. Han ble avskjediget i 1824 med 1 à 2 års lønn med attest «God opførsel, Svakelig, har 2de Pladser og 2 Koer».

Ole døde før 1832. Gunhild ønsket å overlate plassen til sønnen Morten, på grunn av høy alder, og at hun ikke hadde krefter til å drive plassen. Morten betalte gjelda og betalte ut halvbrødrene Ole og Tollef Mortensen. Gunhild tok føderåd og foruten varmt hus og omsorg «saavel i Sundheds som Sygdoms Dage» skulle hun årlig ha bl.a. «8 Stegpund Høe, 2 Stegpund Halm, 3 Tønder Byg, 2 par sko» og havnegang til kua i nærheten av plassen. Verdien på plassen ble satt til 200 sp, men ellers er det ikke nevnt noen summer.

Morten kjøpte også løkke 29 av Peder Johannesen Hugsted og nå besto eiendommen av tre plasser. I 1851 kjøpte han gården Bæver og var den første gruvearbeider og bævergrending som eide Bæver. De flyttet dit og familien står omskrevet der. Morten døde alt i 1853 og enka Aleth solgte disse plassene til Lars Kittelsen Kaldal fra Jondalen i 1854. Fortsetter under Mellom og Søndre Hugsted, H.nr. 8287-1.

Søndre Hugsted – løkke 29

Eiere:

1742 – 1754	Christopher Olsen Svenne	1820 – 1821	enka Anne Pedersdtr. Hugsted
1754 – 1760	enka Karen Larsdtr. Hugsted	1821 – 1834	enka og Ole Sønnemyhr
1760 – 1768	enka og Østen Johansen Hugsted	1834 – 1840	Peder Johannesen Hugsted
1768 – 1777	enka Karen Larsdtr. Hugsted (løkke 29B frasolgt – se under 29B+31C)	1840 – 1853	Morten Olsen Hugsted/Bæver
		1853 – 1854	enka Aleth Karine Olsdtr.
		1854 –	Lars Kittelsen Kaldal
1777 – 1807	Ole Christophersen Hugsted	fortsetter under Mellom/Søndre Hugsted – H.nr.8287-1, se under.	
1807 – 1810	Ole Olsen Hugsted		
1810 – 1820	Johannes Olsen Hugsted		

Søre Hugsted hørte fra starten av sammen med løkke 30 og ble kalt Vedhogstedplassen, se over. Da eieren Lars Gulbrandsen Vedhogsted døde i 1738 beholdt enka den ene halvparten (løkke 30) og datteren Karen og mannen Christopher Olsen Svenne overtok denne delen som fikk nr. 29. Den årlige grunnleia ble satt til 88 sk.

Karen og Christopher giftet seg i juli 1738. De må ha fått plassen alt da, for i april 1739 ønsket myndighetene å finne ut hvor bergmenn i utkanten malte kornet sitt og da bodde de her. Christopher var f.1711 på gården Svene av foreldrene SA Ole Larsen Svene og Marthe Christopherdtr. Hvamb/Dakkin. Foreldrene flytta seinere til Kongsberg. Christopher kalte seg også Bæver og Hugsted.

Karen og Christopher fikk disse barna:

1. Marthe, f.d.1740, ble 14 dager gml.
2. Ingeborg, f.1741, i skifte i 1754.
3. Anne Elisabeth, f. ca 1742, i skifte i 1754.
4. Martha, 1745-1814, g.1766 m. SA Ole Larsen Bæver, 1741-1804, sønn på Sunneplass (løkke 7). De kjøpte den nederste delen av plassen som ble en ny Søndre Hugsted plass, se løkke 29B+31c under.
5. Maren, 1747-1748.
6. Ole, f.1748, d. liten.
7. Ole, 1749-1815, g.1772 m. Marthe Olsdtr. Langoe (Langei), f. i Svene 1749-1806. «De blev ægtevied v/St.Hans-tider, dette var udi Hedenstad Annex hvor hun og sidste gang var gjest ved Herrens Bord alt efter foreviiste Attest fra Prousten Klem; Hun er her ellers fød og antagen til confirmat. Ligesom og hand der all tid har haft sin altergang udi Bergstaden. Boer i Vedhugsted.» De overtok her fra i 1777.
8. Maren, 1750-1751.
9. Jørgen, f.d.1752, ble 10 dager gml.
10. Syrena/Serine, f.1753. Hun fikk en dødfødt sønn med bergkarl Thomas Hansen Pedersen i 1785.

Christopher arbeidet i 1732 som gruvejunge ved Fraulein Christina Grube, han hadde anført i 9 år og bodde hjemme hos foreldrene. Han omkom i gruva i juni 1754. Han hadde «Smaae Klokke fri» i begravelsen. Det ble holdt skifte samme høst og det var vel 76 rd i arv til barna, vel 25 til sønnen Ole og snaut 13 til hver av jentene som ble stående i plassen. Farbror, Knud Olsen Svene, ble verge for barna og nabo Peder Iversen laugverge for enka. Plassen besto av en - 4 lafted stue, Lade, løe, et uthus og ei grasløkke. Grunnleie var nå 1 rd og taksten ble på 90 rd.

Karen satt nå igjen med fem mindreårige barn og giftet seg igjen i mars 1756 med Østen Johansen Tømmermand. Han kalte seg etter hvert Hugsted. Han var fra Gudbrandsdalen og arbeidet ved Sølvverket som hauer og tømmermann.

Karen og Østen fikk sønnen:

1. Johannes, f.d.1757, ble et halvt år.

Østen tok en obligasjon på «Børnepenget» til stebarna i 1760 på 76 rd 10 sk for å sikre arven deres som sto i plassen. Året 1767 var det branntakst på husa. Det var ei lita stue som fikk taksten 8 rd, et steinhus 30 rd og et fjøs og en lade ble taksert til 10 rd. Dette er det andre huset i grenda vi har funnet som er satt opp av stein, taksten ble vel høy fordi brannfaren var liten. Østen døde i mars 1786, og hadde den lille klokken fri i begravelsen. Alderen ble oppgitt til 58 år, men i SV-mantallet 1765 er alderen oppgitt til 51 år, så fødselsåret er uvisst. Det ble holdt skifte etter Østen i 1768. Han hadde to arvinger, en bror Jacob i Gudbrandsdalen og en bror Hans som bodde her i byen. Karen og hennes laugverge, svogeren Hans Froersen, inngikk en «Contrakt og Skifte Forretning» med broren Hans. Brødrene skulle få 20 rd i kontante penger mot at det ikke ble «nogen Registering og Vurdering» av boet. Karen skulle være ansvarlig for boets gjeld og utgifter, betale begravelsen og betale skifteforvalteren 6 rd. Dette var bror Hans fornøyd med og skiftet ble avsluttet.

Året etter at Østen døde var det stor taksasjonsforretning i grenda:

«Mand begyndte altsaa at opmaale Platzen som	
udi østre Ende var i Bredde	540 allen
fra væster til øster var Længden	600 allen
udi denne nemlig paa væstre Ende Spidser Bierdet sig og	
150 allen paa Lang Linnien fra Væster var Bredden	339 allen
Een Videre er til denne Platz paa øst Siden een Indheignet Løkke	
som udi Bredde fra Søre til Nord paa østre Ende var	81 allen
og fra øst til vestre Siide var Længden	118 allen
hvilken Staaende gamle Gierde paa Begge Siider:-».	

Karen giftet seg ikke igjen, barna var blitt store og hjalp til. Rundt 1771 overførte hun det søndre jordstykket til datteren Martha og mannen Ole Larsen Bæver. Farsarven til Martha på 13 rd ble slettet dette året, så jordstykket var arven. Jordstykket fikk løkkenummer 29B og i tillegg kjøpte de et jordstykke av naboen Ole Jensen Balfod som fikk nr. 31C. Dette ble en ny Søndre Hugsted plass, mer under.

Det var sønnen Ole Christophersen som drev plassen sammen med moren, men først på sommeren 1777 tinglyste moren overdragelsen til sønnen, «da jeg formedelst Alderdom og Skrøbelighed ikke lenger kan være til nytte for mig og mine børn». Hun tok føderåd, «beholde mig fri Huuse og forsyne mig med Føde og Klæde til min Dødsdag og besørge min Begravelse». Overdragelsessummen endte på 240 rd. Ole overtok gjelda og arveloddet til søsteren Anne Serine. Moren lot også vel 20 rd stå i plassen, summen skulle dekke hennes begravelse. Hun døde her i desember 1786.

Ole hadde giftet seg i 1772 med Marthe Olsdtr. Langei, datter til Ola Olson Langeid og Ingebjørg Johannesdtr. på Nordre Langeid i Svene. Augén Bentsen Nyhus på løkke 27 ble Martes stefar da moren giftet seg andre gang. Hun vokste opp der.

Ole og Marthe fikk disse barna:

1. Christopher, 1774-1795, K 1790, «som ved ulykelig Hendelse omkom i Laug-Elven da han paa Isen vilde gaa paa Bierget. 21 Aar. Alle Klokke frit.»
2. Ole, 1777-1846, g.1800 m. Marthe Joensdtr. Herbru, 1780-1849. De overtar.
3. Christian, 1779-1855, K 1794, g.1804 m. Barbro Maria Zachariasdtr. Østby, se Myhra (løkke 34).
4. Anna Sophie, 1782-1809, K 1794, g.1803 m. Mads Jensen Walders, Svene, ca 1775-1831. De ovetok plassen Søre Vallery i Svene etter foreldrene til Mads. Hadde 2 barn. Bror Christian var verge for barna da hun døde. Mads 2.gg.1812 m. Mari Steffensdtr.
5. Johannes, 1785-1820, K 1789, g.1808 m. Anne Pedersdtr. f.ca 1788. Overtok plassen her etter broren Ole. Anne 2.gg.1821 m. Ole Christophersen Sønnemyhr, fra Spitegrenda (løkke 47).
6. Fredrik, 1788-1861, K 1803, g.1816 m. Judita Maria Hansdtr. Amelie, se mer under Balfod (løkke 28) og Aardalsplass (løkke 16).

Marthes bror Ole bodde hos dem noen år, og nevøen Jens Olsen Pikker, sønn til hennes søster Gunhild og mannen Ole Jensen Pikker på løkke 3, vokste opp her. I mai 1775 var det «telling» av geiter i Hugstedgrenda, geiteholdet ble ikke sett på med blide øyne, de ødela småskogen. Ole hadde ved tellinga «4 Geede Creatur». Mogens Mogensen Lien var dreng her rundt 1777 og rundt 1806 hadde de ei tjenestejente som het Christine Larsen.

Ole var bergmann og hadde begynt som 10-åring. I 1801 var han borhauer ved Anne Sophie gruve, men ved nedleggelsen i 1805 var han fyrhauer ved Dronning Juliane Maria Gruve. Han fikk hauerlønn for livstid uten trekk. Branntaksten på husa var i 1800 40 rd for våningshuset og 30 rd for to uthus. Marthe døde i juni 1806 og det ble holdt skifte på høsten. De tre sønnene fikk vel 44 rd hver og datteren vel 22 rd. Svigersønnen Mads Wallers hadde 103 rd til gode i boet.

Året etter at Marthe døde solgte Ole den nordre delen av plassen til sønnen Ole Olsen Hugsted og kona Marthe Joensdtr. Herbru. På den delen lå det en stuebygning som de overtok og ellers halvdelen i de øvrige husa. Han hadde også fri vei over den søndre delen til krøttera. Prisen ble satt til 250 rd. Ole skulle innfri farens gjeld til svigersønnen Mads Walders, og da morsarven var trukket fra, betalte han resten kontant.

Sønnen Ole og Marthe hadde giftet seg i 1800. Hun var datter av Jon Aslesen Herbru og Barbru Marie Hansdtr. Rambergtang på Østre Løvik i Svene. De hadde kjøpt et hus i Stixrudgata som ble solgt før de flyttet opp i Hugstedgrenda.

Ole og Marthe fikk disse barna:

1. Ole, f.d.1801, ble 14 dager gml.

2. Christoffer, f.d.1802, ble 14 dager gml.
3. Abigail, 1804-1894, d. i Hof. Hun var tjenestejente og flyttet til Hillestad i 1830, ble g.1831 i Hof m. Niels Andreassen. De hadde gården Tormodsrud i Hof.
4. Ole, 1807-ca 1857, SA, g.1835 m. Barbro Marie Iversdtr. Walders, f.1797, datter til Iver Johnsen Walders og Maria Jørgensdtr. i Aaslandsgate.
5. Marthe Maria, f.d.1809, ble 6 mnd.
6. Anne Sophie, 1810-1862, g.1832 m. Paul Olsen Solum, ca 1806-1854. Hadde minst 7 barn.
7. Johanne Maria, d.1814, 3 år gml.
8. Barbro Maria, 1813-1821, d. i krillen.
9. dødfødt datter 1816.
10. Johanne Maria, 1818-1904, tvilling, K 1832, d. ug. på Mønstreplassen. Fikk datteren Berthe Maria i 1839 med ungkar Ole Enersen Steeg.
11. Olea Maria, f.1818, tvilling, K 1832, fikk sønnen Oluf Andreas i 1848, far var snekkersvend Erik Jensen Stengelsrud.
12. Johan, 1821-1894, K 1836, SA, g.1850 m. Anne Marie Olsdtr., 1825-1864, foreldre Ole Knutsen Bjørndalen og Gunild Maria Nilsdtr. i Sandsvær. Bodde på Schwabemoen og hadde seks barn. Onkelen Ole Jonsen Herbro døde hos dem i 1849.

Av barneflokket på tolv, vokste bare halvparten opp. Ole var i 1805 borhauer ved skjerpingen ved Kronprins Fredrich i Norge gruve. Han beholdt lønna 4 rd og 48 sk i 2 år. Sto samtidig som «sygelig og totalt uduelig». Gårdsarbeid var vel ikke det beste da Ole var sykkelig, og i mars 1810 solgte han sin halvdel av plassen til broren Johannes for 200 rd. Ole kjøpte hus på Schwabemoen, men solgte dette og overtok huset til svigerfaren, Jon Aslesen Herbro som også lå her. Svigerfaren tok føderåd hos dem. Dette var i 1812 og Ole var igjen i arbeid som skjerper ved Kronprins Fredriks gruve. I FT-1840 bor sønnen Johan hjemme. Ole døde i 1846 og Marthe i 1849.

Johannes hadde på høsten 1808 kjøpt farens halvdel av plassen. Han overtok farens gjeld, fikk morsarven og betalte 57 rd. Faren fikk føderåd, og skulle bo her selv om Johannes solgte plassen. Faren Ole døde i 1815 og skiftet ble holdt på høsten. Det ble benyttet riksbankdaler, benyttet 1813-1816, den var verdt en halv spesiedaler. Arven ble omskrevet til spesiedaler og det ble 49 sp i arv til hver av sønnene og vel 24 til datteren.

Johannes hadde giftet seg i desember 1808 med Anne Pedersdtr, f.ca 1788, kalte seg Hugsted.

Johannes og Anne fikk disse barna:

1. Peder, f.1811, overtok plassen.
2. Ole, 1813-1854, g.1836 på Modum m. Massi Erichsdtr. Ødegaardsbraaten,

f.1816 på Modum, de fikk minst 10 barn. Bare 3 barn vokste opp. Ole arbeidet ved Blaafarveverket og Skuterud gruver i 1840. De bodde på Tryterudløkka, men Massi flyttet til plassen Hugsted på Modum i 1865.

3. Christopher, f.1815, skifte i juli 1830.
4. Anne Sofie, f.1818, K.1832, g.1838 på Modum m. gruvearbeider Christoffer Hansen Retterum fra Gran på Hadeland. De hadde fire barn og eide gården Hulebakke på Nykirke, Modum.

Johannes var bergmann og ved nedleggelsen i 1805 var han ledesprenger ved Dronning Juliana Maria gruve, «møtte ikke, anført paa Sygelisten». I 1812 arbeidet han i Norske Løve gruve sammen med broren Fredrik, men seinere på året fikk han pensjon da han var «Skadeheftig efter Attest». Pensjonen var på 1 rd av lønna på 4 rd og 48 sk pr. bergmåned.

Johannes bygde på våningshuset, i 1817 var det assurert for 130 rd, mens to uthus hadde takst på 10 rd hver. På første nyttårsdag 1820 skulle Johannes gå hjem etter et besøk hos broren Christian i Myhra. Det hadde kommet snø i løpet av natta og det var antagelig glatt på stien opp åsen til Hugsted. Johannes falt på hjemveien og døde av skadene han fikk. Det ble holdt skifte samme året. Plassen ble taksert til 250 rd og løsøret til nesten 80 rd. Det ble hele 255 rd til deling på enka Anne og de fire barna. Anne beholdt plassen og svogeren Christian Myhra ble formynder for barna. Arveloddene ble stående i eiendommen. I juni 1821 giftet hun seg igjen med Ole Christophersen Sønnemyhr, f.1793 på Eiker, han kom fra løkke 47 i Spitegrenda.

Ole og Anne fikk disse barna:

1. Kirsti Serine, 1821-1822, tvilling.
2. Christopher, 1821-1822, tvilling.
3. Marte Kirstine, f.1824.
4. Johannes, f.1826, K 1842 på Modum.
5. Kirstine Maria, f.1830, g.1853 på Modum m. Nils Jahnsen, f.1824 på Modum, verkstedarbeider på Modums Blaafarvefabrik, bodde på gården Skuterudhøyden. Reiste med fem barn til Nord-Amerika i 1866.

Ole var ved Sølvverket, men da det ble dårlig med arbeid var Ole blant de som flyttet til Modum og begynte på Blaafarveverket. Ole og Anne er notert i kirkeboka som utflyttet i september 1836, men bodde på Modum alt i 1834. Annes datter, Anne Sophie Johannesdtr. flyttet sammen med dem. I 1834 solgte Ole et jordstykke til Even Christoffersen Bæver. Jordstykket fikk løkkenr. 75, og kjøpesummen var 30 sp. Samtidig overdro han plassen til stesønnen Peder Johansen Hugsted. Med i handelen var også den søndre halvdel i Lindteigsetra og prisen ble da 190 sp. Peder betalte broren Ole vel 42 sp og søsteren Anne Sophie vel 21 sp i arv. Dette var arven etter

faren i 1820 og arven etter broren Christopher i 1830 som hadde stått i plassen. Peder reiste også til Blaafarveverket og på våren 1840 solgte han Søndre Hugsted og søndre delen av Lindteigsetra til naboen Morten Olsen Hugsted. Han ga Peder en obligasjon på kjøpesummen, 200 rd. Fortsetter under Mellom og Søndre Hugsted H.nr. 8287-1 under.

Under FT-1840 leide Ole Christophersen Bæver og familien her. Ole var f.1798 og sønn på Balfodplassen (løkke 31). Han var ved Sølvverket, men reiste til Modum i 1828 og begynte ved Blaafarveverket. På Modum ble han gift 1828 med Karoline Carlsdtr., f.1802. Ole og Karoline returnerte til Kongsberg før sønnen Carl ble født.

Ole og Karoline hadde disse barna:

1. Karen Kirstine, 1829-1843, f. på Modum.
2. Berthe Maria, f.1832 på Modum, reiste til Sauland på våren 1854, g.1857 på Kbg, m. Johannes Olsen Hovenga, Modum, f.1830 på Bøen-eie. Flyttet til Eiker i 1859, men bodde på Gaasevolden med fire barn i 1865.
3. Christine Johanne, f.1835 på Modum, K 1853, g.1858 m. Nicolai Jørgensen Hvamb, f.1834, bodde i Kragebakken og hadde 6 barn.
4. Carl Christian, f.1838, K 1853, reiste til Kongsvinger i april 1864.
5. Karen Kirstine, f.1843, K 1860, fikk datteren Lina Severine i 1864 med bøsse-makersvenn Ludvig Sørensen fra Bergen.

Ole var løsarbeider etter at han kom hjem. Bodde i 1848 på Bureplassen. I 1865 leide de hus i Lia, datteren Karen og barnebarnet Lina bodde sammen med dem. 1875 leide de ei stue på Bæver gård, barnebarnet Lina bodde fremdeles hos dem og ble fattigunderstøttet. Ole var nå blitt 77 år og hadde småjobber rundt i grenda, han drev bla. med tresking. Det var ingen pensjon og de hadde delvis fattigunderstøttelse. Ole døde i 1882, Karoline bodde etter dette i Paasche-gaarden, men døde hos datteren Christine i 1884.

Søndre Hugsted – løkke 29B – 31C

Eiere: 1771 – 1804 Ole Larsen Bæver
 1804 – 1814 enka Marthe Christophersdtr.
 1814 – Ole Olsen Bæver
 Videre under Søndre Hugsted - løkke 30, over.

«Ole Larsen Bæver udi Aaret 1771 var andMelder og indbeRætted, at hand uden and-føyning Eller tilladelse havde indrættet Een Nye Plads og derPaa opsadt Eet gammelt Huus – og som hand da foregav at have af hin SvigerModer paa hin Hustrues Vægne arvellig bekom Eet Jordstykke af hendes beboende Platz Søndre Hugste kaldet, som og

av Søndre Balfod Platzen tilKjøbte et Jordstykke og ad saadan andrætning er bleven en Nye Plads». Under taksasjonen i 1801 over nye plasser, ble plassen oppmålt og fra nord til sør 460 alen, øst til vest på det bredeste 360 alen og grunnleia ble satt til 28 sk. Løkka fikk nr. 75, men dette løkkenummer ble seinere overført til Bæverplassen (H.nr.8290-1) da denne ble fradelt løkke 30 i 1834.

Ole Larsen Bæver var fra Sunneplass (løkke 7), f.1741, og giftet seg 1766 med Marthe Christophersdtr. fra Søndre Hugsted (løkke 29), f.1745. De overtok Sunneplass etter Oles far og bodde der til de solgte i 1771 og ryddet ny plass her. De overtok det søndre jordstykket av plassen Søndre Hugsted fra Marthes mor, enka Karen Larsdtr. Hugsted. Dette jordstykket fikk løkkenummer 29B. Dette var farsarven til Marthe, den var på snaue 13 rd. I tillegg kjøpte de et jordstykke av Ole Jensen Balfod som fikk nr. 31C og dette ble en ny Søndre Hugsted plass.

Ole og Marthe fikk disse barna:

1. Christopher, 1767-1846, g.1797 m. Barbro Olsdtr. Næss, f. ca. 1770-1846. De hadde Balfodplassen (løkke 31).
2. Siul, f.d.1770.
3. Lars, 1771-1848, K 1788, 1.gg.m. Ingeborg Sevatsdtr., 1755-1809, skifte 1810. 2.gg.1815 m. Goro Nilsdtr, f.ca 1769-1848, enke etter Anders Danielsen Koth. Se Larplassen (løkke 74).
4. Ellen, f.1774, g.1798 m. Ole Syversen Møller f. ca.1764. De var brukere gården Lille Ruud (nå Popperrud) på Hedenstad i 1801 og hadde en datter.
5. Ole, 1777-1846, K 1791, g.1805 m. Gunhild Maria Torkildsdtr. Waal, enke etter Morten Olsen Laugerud, de overtar.
6. Berthe Carine, f.1780, K 1794.
7. Andreas, f.d.1783, tvilling, ble 1 mnd. gammel.
8. Gulbrand, 1783-1867, tvilling, g.1812 m. Ingeborg Knudsdtr. Hugsted, d.1863, 81 år gml. Hadde løkke 31.
9. Marthe Marie, f.1786, K 1801, arbeidet som tjenestejente.
10. Ingeborg, f.1789, K 1804, arbeidet som tjenestejente hos søsteren Ellen i 1814 og hos stiger Bokalsen i 1820.

Som nevnt over fikk Ole satt opp ei gammel stue på plassen. Den var 6-lafta, hadde 3 vinduer, kakkellovn, skorstein og taket var av bord. Etter hvert satte han opp ei 8-lafta løe og lade og et 4-laftet fjøs, også under bordtak. Disse assurerte han i 1787 for 50 rd.

Ole var gruvearbeider og begynte som 12-åring, i 1801 var han fyrvarter i Kronprinsesse Maria gruve sammen med sønnen Lars og Anders Larsen på løkke 6. Han var pensjonist da han døde i august 1804. Det ble holdt skifte ved nyttår. Enka Marthe fikk Knud Olsen Medalen på Myhra som laugverge og eldstesønnen

Christopher ble formynder for de umyndig søskna. Det var bra med løsøre som ble taksert til vel 51 rd, av husdyr fantes 1 hvit ku med horn og en geitebukk. Datteren Berthe hadde til gode 10 rd for lønn i to år og 3 rd for en sau. Enka skulle ha godtgjort 3 rd for «1 Skipte Høe og 1 Skipte Halm». Sønnene Ole og Christopher skyldte boet henholdsvis 12 og 24 rd.

Det store spørsmålet gjaldt hvem som eide plassen. Enka Marthe og alle arvingene var enig om at sønnen Ole hadde kjøpt halve plassen av faren. Kjøpesummen var 119 rd og han skyldte fortsatt 12 rd. De hadde skrevet en kjøpekontrakt, men den var blitt borte for Ole. Tilslutt godtok skifteretten familiens vitnemål og Ole fikk utstedt skjøte på halve plassen. I skifteoppgjøret ble da taksten halvert og satt til 50 rd, allikevel ble det 109 rd til deling, som ble utlagt i plassen.

Marthe satt med sin halvpart til hun døde i mars 1814. Det ble skiftet og løsøret og plassen ble solgt på auksjon. Løsøret innbrakte vel 56 rd og plassen 153 rd. Til slutt ble det vel 52 rd i arv til deling. Farsarven til døtrene ble stående i plassen og den tok sønnen Ole ansvar for da han kjøpte denne halvdelen på auksjonen. Nå eide Ole hele plassen.

Ole hadde i 1805 giftet seg med Gunhild Maria Torkildsdtr. Waal, enke etter Morten Olsen Laugerud. Gunhild hadde Mellom Hugsted (løkke 30) og disse to plassene, løkkene 30 og 28B+31C, ble nå slått sammen til en plass. Mer om Ole og Gunhild på løkke 30, over.

Mellom og Søndre Hugsted – løkkene 30B – 29A – 29B – 31C

Gml.G.nr. 948 – H.nr. 8287-1

Hugstedgrenda 30

Eiere:

1840 – 1854	enka Aleth Olsdtr. Bæver	1918 – 1937	Thora Løken
1854 – 1899	Lars Kittelsen Kaldal	1937 – 1960	Lars Redalen
1899 – 1902	Hellik Nilsen Livland	1960 – 1974	Borghild Spiten
1902 – 1911	Ole Olsen Fjose	1974 –	Toril Spiten og Egil Gløtta
1911 – 1918	Thorvald Aas		Sønnen Kristian Spiten

Enka Aleth etter Morten Olsen Bæver som nå bodde på Bæver gård solgte begge Hugstedplassene til Lars Kittelsen Kaldal fra Jondalen i april 1854. Søndre Hugsted (løkke 29AB) med en halvdel i Lindteigsetra ble kjøpt i 1840, og Mellom/Søre Hugsted hadde Morten arvet i 1832. Salgssummen var 750 sp og Lars overtok pantegjeld til Norges Bank som nå var på 260 sp og betalte 300 sp kontant. De resterende 190 sp skulle betales i 26 årlige avdrag, med 13 sp hvert halvår. Aleth hadde ei gjeld til Kofoed på 1170 sp som hadde pant i Bæver gård, Bæverplassen og begge Hugstedplassene.

Denne obligasjonen overtok hun det fulle ansvaret for.

Lars var f.1824 og sønn av Kittel Steffensen Kaldal og Gunbjørg Larsdtr. Øygarden fra Jondalen, g.1853 m. Berthe Marie Knudsdr. Gravningsbraaten, f.1829, datter til Knud Christophersen Gravningsbraaten og Anne Malene Østensdr. på Stengelsrud.

Lars og Berthe Marie fikk disse barna:

1. Knud, f.1854. Emigrerte til Stevens Point, Wisconsin i mars 1873. Reiste med skipet Oder sammen med Gustav O. Fossen, også fra grenda og Ole J. Lindboel. Gravningsbraaten. Knud g. i USA m. Live Kirstine Olsdr. Garder, 1856-1947, se mer på Lindteigen.
2. Gurine, 1856-1935, K 1871, g.1875 m. Ingebreth Olsen Finnebraaten, 1851-1927.
Se Finnebraaten (løkke 1A).
3. Kittil, 1858-1878, K 1873, SA.
4. Et dødfødt barn 1860.
5. Amalie, 1861-1929, K 1876, g.1885 m. Christian Knudsen Trollerud, 1863-1935.
Mer om familien på Roshaugen (8270-1)
6. Lava Marie, 1863-1865.
7. Lava Marie, 1865-1887, K 1880, var tjenestejente hjemme i Hugsted.
8. Bernhard, 1867, K 1882, tjenestegutt hjemme i 1885, jernbanearbeider i 1900 og bodde i Drammen.
9. Nina Gunhilda, 1870-1950, K 1884, g.1897 m. Gulbrand Sjulsen Væraasmogen, 1872-1962, fra Flesberg, bodde nederst i Håvet og hadde fire barn.
10. Tina Josefine, f.1872, d. liten.

Under FT-1865 hadde de ei tjenestejente fra Svene, Jøran Olsdr. på 16 år. De hadde 1 hest, 3 kuer og 3 sauer og ellers av forråd $\frac{1}{4}$ lb bygg, 1 lb havre, $\frac{1}{16}$ lb Erter og to med poteter. Ti år seinere har de ikke hest, men 3 kuer, 2 kalver og 1 sau, ellers $\frac{1}{6}$ tønne hvete, $\frac{1}{4}$ med bygg, $\frac{1}{2}$ med havre, $\frac{1}{16}$ erter og 3 med poteter. Ved FT-1885 bodde barna Lava og Bernhard hjemme og hjalp til på plassen. Datteren Nina hadde flyttet og var tjenestejente hos Nærup i Hyttegata. Lars hadde begynt ved Sølvverket i 1839 og gikk av med pensjon i 1893. Han fikk en pensjon på kr 394,94 av ei årslønn på 520 kroner.

Lars solgte plassen på sommeren 1899, da var alle barna flyttet ut og de var begge godt opp i åra. Plassen ble da kalt Søndre og Mellom Hugsted. Det utparsellerte skogstykket av Sølvverkets skog fulgte med. Da han kjøpte plassen i 1854 fulgte halvdelen i Lindteigsetra med, men den hadde han solgt for mange år siden til Østen Olsen Finnebraaten. Det var ikke skrevet eller tinglyst noe ved denne handelen, noe

som stadig skjedde da Østen handlet. Lars og Berthe Marie flyttet til Korpemoen og Lars døde der i desember samme året. De holdt skifte etter Lars på høsten. Berthe Marie fikk en enkepensjon på kr 112,84 i året. Ved FT-1900 leide Berthe Marie og ei enke som het Ingeborg Ljøterud hos Ole Stordalen på Hauane. Sønnen Bernhard var på besøk fra Drammen. Berthe Marie døde mai året etter.

De nye eierne var de umyndige søstrene Jøran og Marit Helliksdtr. Livland, verge var onkel Niels Nielsen Livland. Jøran og Marit var bare småjenter, født 1887 og 1892. Det ble betalt 4000 kr inkl. løsøre. Ved FT-1900 bodde de her med foreldrene Hellik Nielsen Livland, f.1841, og Marit Andresdtr. f.1848. De hadde ei tjenestejente som het Anne, f.1878 i Flesberg. Moren Marit Andresdtr. var fra Maugerud i Flesberg, og eide halvparten i denne gården sammen med ei søster. Hun og mannen hadde bodd der og drevet gården noen år før de overtok Livland, som var Helliks hjemsted. Hellik og Marit hadde i alt 9 barn, hvorav 4 reiste til Amerika. De solgte Livland i 1894 til de to eldste sønnene og flyttet altså i 1899 hit til Hugsted. Moren til Nils og Hellik Livland var Marit Gjømle på Skriverplassen.

Ved FT-1900 var våningshuset på plassen i en etasje med to værelser og kjøkken, av andre bygninger var det stabbur, lade, fjøs, stall, vognskur og et skur. Ellers fantes 3 kyr, 2 får og 12 høner – 0,7 hl bygg, 0,7 hl havre og 3 hl poteter – 0,2 ar med gulrøtter, 0,2 ar turnips, 0,2 ar kålrabi – 1 ar hage, herav 0,4 ar kjøkkenhage og 3 frukttrær.

Livland-folkene ble ikke lenge her. De solgte gården i juni 1902 og flyttet tilbake til Lyngdal. Marit Livland levde til 1921 og Hellik til 1922. Dattera Jøran var ug. og bodde på Livland, men flyttet seinere til Mjøndalen hvor hun døde i 1977. Søsteren Marit reiste til Amerika og ble gift der med en svenske, Helge Gustavson.

Ny eier ble Ole Olsen Fjose-eie/Nygaard den eldre, og prisen var 4500 kr. Han overtok en gammel obligasjon på 2000 kr. Ved salget ble det også sendt en forespørsel til Flesberg Overformynderi om Nils Livland var «beskikket» som verge til søstrene Jøran og Marit. Nils var ikke verge, og dette ble nå en heftelse på eiendommen. I skjøtet hadde selgeren tatt med følgende: «I tilfellet der i løbet af 15 aar fra i dag skulde blive foretaget Drift paa Eiendommen af Kobber eller andre Metaller eller foretaget Salg af saadanne Anvisninger skal sælgerne have ret til, om de ønsker at Deltage i Driften sammen med Grundeieren mod at Udbyttet deles i 2 lige dele, hvoraf den ene Del skal tilfalde Sælgerne, og i Tilfælde Salg af saadanne Anvisninger at erholde Halvdelen af den Salgsum som eieren af Nævnte Eiendom skal Oppebare.» Ved neste overdragelse i 1911 er denne «hvilende servitutt til Eiendommen» nevnt, men så går det 15 år og dette er aldri nevnt igjen.

Ole Olsen og familien hadde til da bodd på Nilssonplassen under Fjose i Svene. Han var født 1853 på Solli eller Nygaard under Gjerde i Lyngdal. Familien skreiv seg siden for Nygaard og gikk alltid under det navnet her i grenda. Ola hadde drevet med skogsarbeid på Fjose. Kona hans var Jøran Olsdatter, f.1850, fra Strykopp i Svene.

Ola og Jøran hadde to barn:

1. Ole, 1883-1953, g.m. Gunhild Torsteinsdtr. Heggen, 1876-1961 (løkke 46-47-48), bodde på Mønstreplassen og hadde 3 sønner, Oskar, Wilhelm og Thomas. Var sliperiarbeider i 1910.
2. Jøran, 1885-1965, ug., tjente lenge hos presten Bugge.

Under FT-1910 bor datteren Jøran fortsatt hjemme. Husa på plassen besto av våningshus, uthus, lade og fjøs, de kalte plassen for Nygaard. Ola Nygaard solgte eiendommen året etter, men flyttet bare til nabogården, Larsplassen, og ble boende der antagelig til først i 20-åra. 19-årige Herbrand Herbrandsen Heggelien fra Øygardsgrend ble ny eier, og nå hadde kjøpesummen steget til 8000 kr. Han overtok en obligasjon på 3200 og betalte resten. Han fikk god hjelp til kjøpet av farmora, Ingebjørg Gunbjørnsdtr. Hun hadde vært i Amerika noen år.

Herbrand dreiv Hugsted sammen med Heggelien noen år, og det var nok tungvint, for det var før Numedalsbanen ble bygd. Herbrand flyttet hit og bodde her et par år sammen med farmora og søster Ingebjørg, f.1892. I 1917 kjøpte han eiendommen Sønsterud i Rudigrend i Nore og flyttet dit. Hugsted ble solgt i 1918 til Thorvald Aas fra Søre Aas i Sveve. Eiendomsprisene fortsatte å stige og Thorvald måtte ut med 14000 kr for plassen og 500 kr. for løsøre som besto av et bord, et skap, en benk, all takstein og «den på eiendommen værende gjødsel». Heftelsen på plassen som gjaldt hvem som var søstrene Livlands verge i 1899 var ennå ikke i orden. Herbrand som selger fikk beskjed om å få denne heftelsen fjernet snarest og 500 kr ble holdt tilbake til dette ble ordnet. Det viste seg at det var en Ole Bakke som var «beskikket» som verge til søstrene, men det ble raskt tinglyst en attest som sier at Nils Livland hadde overtatt vergemålet.

Thorvald Aas var f.1890 og g.m. Valborg Johansen Hvaal, f.1896, fra Kongelv i Lardal, og de hadde 2 døtre:

1. Gudrun, 1917-2000, g.m. Thor Kristoffersen, 1917-1998, bodde i Drammen.
2. Hjørdis Annethe, f.1920, 2.gg. med Helge Laugerud - bodde på Kongsberg.

Thorvald Aas kom i konflikt med naboene om Bæverplassen og Balfots veirett over jordene i Hugsted. Det ble rettssak, og dommen som falt i 1928 stadfestet naboenes veirett. Dette var nok en medvirkende årsak til at de solgte eiendommen i 1929. De kjøpte da en av Vego-gårdene på Krekling og bodde der i 9 år, og flyttet deretter til Drammen hvor Thorvald fikk arbeid som gartner og ble boende der.

De som kom til Hugsted i 1929 var Turid og Hans Løken. De hadde vært brukere på Nord-Ulland noen år. Turid var f.1878 og hadde vært g.m. Sjur Karlsrud fra Lyngdal, men ble enke i 1912. De hadde sønnen Hellig, f.1906 (se 8262-4) som tok Aas-navnet. Hans Løken, f.1879, var opprinnelig fra Ringerike. Han hadde vært mange år i USA,

var gift der borte og fikk flere barn. Turid og Hans hadde ei datter sammen, Thora f.1918. Hun sto som kjøper og hadde hjemmel til eiendommen. Prisen var da 11000 kr og 2000 kr for maskiner, og redskap m.m. De forpliktet seg til å bo og bruke eiendommen i minst fem år. Thora ble g.m. våpenarbeider Oskar Pedersen (1910-2000) og de hadde sønnen Vidar. Thora døde i 1963, bare 45 år gammel. I 1937 ble foreldrene, Hans og Turid gårdsfolk i Skriverplassen for Borghild Spiten, og ble der til i 1945. De leide siden hus på Vigersløvplassen. Turid døde i 1949, mens Hans Løken levde til i 1969 og bodde de siste åra i Kongsberg.

Hugsted ble solgt i 1937 til Lars Redalen. Lars var f.1891 i Krødsherad, men kom til Rollag med anlegget av Numedalsbanen og der g.m. Gunhild Skuggerud, f.1891. De hadde forpaktet Prestmoen i Rollag noen år før de kom til Hugsted.

Lars og Gunhild hadde 2 døtre:

1. Kristine, 1923-1987, g.1946 m. Halvor Narvesen Fulsaas, 1917-1977, fra Rollag. De hadde en sønn og ei datter.
2. Anna, 1926-1992, g.1954 m. Iver Langlien, 1928-2007, bonde og tømmermåler fra Haugsbygd. En sønn f.1955. Anna drev forretning i Haugsbygd noen år.

Gunhild og Lars Redalen var drivende flinke folk. Ny driftsbygning ble satt opp i slutten av 40-åra, og jorda var i god hevd den tid de var her. Men helsa sviktet for Lars, han fikk problemer med utslitte hofteledd bl.a. De måtte derfor gi seg med gårdsdrifta, og i 1960 ble eiendommen solgt til Borghild Spiten på Skriverplassen. Gunhild og Lars flyttet opp igjen til Rollag og tilbrakte de siste årene på aldersbolig der oppe. Lars døde 1984 og Gunhild i 1986.

Borghild Spiten kjøpte vel Hugsted nærmest som tilleggsgjord til Skriverplassen som det er felles grense med. Huset ble leid bort en periode til Nils Halland, f.1925, fra Dagali, som bodde her med familien sin fra 1963 til 1967. De flyttet herfra til Skriverplassen og er omtalt der. I 1965 ble det solgt unna ei hyttetomt til Ørnulf Stenbek, og i 1969 et tillegg til denne, nemlig ei ekre som lå adskilt fra gården, inntil jordet på Bæverplassen. Disse parsellene fikk b.nr.2 og 3, og den ekra er vel noe av det som en gang i tiden var Søndre Hugstedplassen.

Etter 1967 er Søndre Hugsted brukt som feriested. I 1974 overførte Borghild og Petter Spiten eiendommen til dattera Toril Spiten, f.1930, men allerede samme året ble det meste av skogen skilt fra, gitt b.nr.4 og skjøtet over på broren, Hermod Spiten, som nå hadde Skriverplassen. Skogen følger nå Skriverplassen. Noe av innmarka var allerede plantet til, noe er brukt til hestebeite og seinere også som sauebeite av naboen på Nordre Hugsted. Toril døde i 1996 og eiendommen ble overdratt til ektemannen Egil Gløtta, f.1923, og han står fortsatt som eier. Men de siste 15-20 år er det sønnen, Kristian Spiten, f.1957, som benytter eiendommen til feriested. Han bor i Heggedal.

BALFODPLASSEN (Løkke 28 – 31)

Eiere:

– 1722	Ole Jensen Balfod	1733 – 1743	enka og Hans Hansen Sukost
1722 –	enka Ulvhild Gunulfsdtr. Aasland	1743 – 1744	enka Anne Mathiasdtr. Møller
– 1730	Jens Olsen Balfod	1744 – 1754	enka og Jochum Christiansen
1730 – 1733	enka Anne Mathiasdtr. Møller		Land.

(1748 delt i løkke 28 og 31, se hver løkke)

Balfodplassen er også kalt Østre Vedhogsted og søndre Hugsted. Ordet Balfod er antagelig et gammelt dansk ord for klumpfot. Navnet Vedhogsted binder med en gang plassene i Hugstedgrenda til vedhogst. Sølvverket drev hogst og kullbrenning i Bæver skog og det ble tidlig plasser hvor folk slo seg ned. I 1705 var det tre plasser her oppe.

Det er oppgitt flere steder at Ole Jensen Balfod var rydningsmann, men plassen er nok eldre. Han giftet seg i september 1705 med Ulvhild Gunulfsdtr. fra Svene. Ulvhild var fra Søre Aasland og enke etter Cornelius Sjurdsen på Rud i Svene. Deres datter Marthe vokste opp i Balfod og ble seinere gift med Gulbrand Gulbrandsen på Lindteigen. En sønn overtok Rud i 1707.

Ole og Ulvhild fikk bl.a. disse barna:

1. Jens, f.1706, d. liten.
2. Jens, 1707-1730, g.m. Anne Mathiasdtr. Møller, de overtok. Anne 2.gg.1731 m. Hans Hansen Sukost, 3.gg.1744 m. Jochum Christiansen Land, 4.gg.1757 m. Alv Trulsen Brattval.
3. Maren, f.1708, d. liten.

Ole Jensen stevnet i februar 1705 naboen Hans Siulsen fordi kona hans «for en mnd. siden hadde ildslagen honnom så benet ved øret var indslagen saa han ikke kunde høre». Saken er omtalt under plassen Vedhugsted (løkke 29-30). I SV-manntallet fra 1711 finner vi Ole Jensen på 30 år, f. på Kbg, hadde vært junte i 8 år og sprenger i 7 år. Han bodde hjemme hos faren, og faren kan ha hatt plassen før ham. Ole døde i 1722, det er ikke ført noen alder på ham. Moren drev gården til sønnen Jens overtok. Han var gift med Anne Mathiasdtr. Møller.

Jens og Anne fikk disse barna:

1. Ole, 1726-1796, g.1749 m. Fredrica Georgine Kirstine Larsdtr., 1726-1788. De overtok en del av plassen som ble løkke 31, se mer under.
2. Inger Marie, 1728-1784, g.1757 m. SA Knud Hansen Lie antagelig fra Rauland, d.1801, 76 år gml. Knud 2.gg.1786 m. Gunbjørg Ericksdtr. Nickerud, d.1790,

54 år, enke etter Svend Olsen Lønnevig. Bodde her og på Sandsværmoen, se mer under.

Jens var bergmann og ifølge manntallet fra 1729 er han født på Bæver og hadde arbeidet 6 år som junge, 6 år som knekt og $\frac{3}{4}$ år som hauer. Han har eget hus og en sønn.

Datteren Inger Marie og mannen Knud Hansen Lie bodde her noen år og de fikk disse barna:

1. Hans, 1757-1758, ble 22 uker gammel.
2. Hans Jochum, 1759-1764, d. av kopper.
3. Knud, 1761-1762, ble $\frac{3}{4}$ år.
4. Ingebreth, 1762-1786, K 1777 og kalte seg da Vedhogsted, han omkom i gruva og hadde «Smaa Kl. fri» i begravelsen.
5. Anna Margrethe, 1765-1799, K 1779, g.1792 m. Christen Nielsen Røe, hadde datteren Inger Marie f.1794 som bodde hos morfar Knud i 1801. Christen 2.gg. 1799 m. Anne Olsdtr. Fjærdingstad
6. Maren Malene, 1768-1773, d. av kopper.
7. Hans Jochum, 1770-1773, d. av kopper.
8. Jens, 1772-1773.

Av de åtte barna vokste bare to opp. Det var flere koppepidemier og kirkebøkene på denne tida er dystre lesning. Seinere kjøpte de hus med løkke på Sandsværmoen. Det var skifte etter Inger Marie her i 1784 og det var «Adskillig Bohave». Familien kalte seg oftest for Hugsted. Under FT-1801 losjerte Knud i Stixrudgata sammen med datterdatteren Inger Marie. Moren var død og faren står ikke i denne folketellinga. Knud døde på høsten dette året.

Jens døde tidlig, alt i 1730, og kona Anne giftet seg andre gangen året etter med Hans Hansen Sukost. Mor til Jens, enka Ulvhild, levde her til februar 1736, hun ble 70 år gml. Da sønnen Jens var død gikk arven etter moren på 41 rd til hans barn Ole og Inger. Ulvhilds datter Marthe, gift på Lindteigen, arvet det samme. Disse arveloddene ble stående i plassen. Annes nye mann, Hans Sukost, var født ca. 1702 på Kongsberg og sønn av bergmann Hans Monsen Sukost. Faren døde før 1711 og Hans og broren Tobias bodde hos moren. De hadde eget hus i byen.

Hans og Anne hadde disse barna:

1. Jens, 1731-1742.
2. Hendrich, 1734-før 1790, SA, g.1760 m. Olene Christophersdtr. d.1790, 62 år og enke. Hadde minst åtte barn og hus i byen.
3. Anne Sebine, f.1738, g.1767 m. Ole Helliksen Berg. Hun skrev seg som

Vedhogsted. Bodde her før de kjøpte hus på Postbrumoen og ble nabo til Annes halvbror Christian Jochumsen.

4. Christine/Kirstine Maria (Stine), 1741-1801, ug. Stine bodde hjemme i 1766 og 1770, men i 1788 tjente hun hos O. Heckelman i byen. Bodde i 1801 hos søsteren Anne på Postbrumoen.

Ifølge manntallet fra 1732 begynte Hans i gruva som 8-åring. Han døde i 1743 og det ble holdt skifte i februar året etter. Sønnen Hendrich var 10 år og arbeidet «paa Vindoren i Kongens Arbeid». Plassen ble nå kalt Øvre Vedhogsted. Huset hadde to rom, stue med skorstein og kjeller under, og et kjøkken med skorstein. Ellers fantes en kustall og en låve og lade. Taksten ble satt til 180 rd og løsøret til vel 30 rd. Klærne til Hans ble gitt til barna, men en «gl. graae Klædes Kiol» ble taksert til 1 rd og 4 sk. Av husdyr hadde de «1 Hvidspraglet Koe med horn, en Hvid Kollede Koe og 2 Gieder». Grunnleia var 2 rd årlig og de skyldte Hr. CancelleriRaad Schwabe som bygslet Bæver gård, 28 rd og 4 skilling i grunnleie og renter. Ellers var det gjeld til avdøde Halvor Bævers Stervbo på 24 rd og til Gulbrand Lindteigen 36 rd. Begravelsen kostet 8 rd. Stebarna Ole og Inger sto inne med vel 33 rd fra før. Enka Anne og de tre barna til Hans endte opp med 71 rd på deling.

Rett før skiftet ble avsluttet, giftet Anne seg for tredje gang i 1744 med SA Jochum Christiansen Land. Han står ikke i manntallet fra 1732, så han har vel kommet til Kongsberg etter det.

Jochum og Anne hadde disse barna:

1. Christian, f.1745, g.1767 m. Magrethe Maria Pedersdtr. Hesselberg, d.1808, 71 år gml. Begynte som bergarbeider i 8 års alderen ved et pukkverk, og i 1765 var han sprenger og bodde hjemme. Bodde på Postbrumoen og var nabo til halvsøsteren Anne Sebine Hansdtr.
2. Mathias, 1747-1797, g.1776 m. Ambjørg Knudsdtr. Breiivjo, d. 1841, 90 år. Mathias begynte som bergarbeider i 9 års alderen ved et pukkverk som broren. I 1765 var han sprenger ved samme og bodde hjemme, i 1790 hauer ved et skjerp ved Arveprins Fredriks Grube. Iflg. Flesbergboka skreiv han seg som Land da han flyttet til Flesberg i 1770, men seinere Balfod. Han kjøpte Fugleli u/ Skartum i 1774, men delte gården i to og solgte begge ganske med en gang. Året da han giftet seg, kjøpte han en del av gården Engerud. Mathias og Ambjørg fikk ingen barn. Ambjørg giftet seg to ganger til.
3. Maren, f.1751, d. liten, var ikke i farens skifte i 1754.

I 1751 ble Jochum stevnet for å ha hogd tømmer ulovlig i Bæver skog og det ble holdt befaring på plassen. Han tilsto hogging av noen furuer innenfor egen innhegning,

men retten fant ut at han hadde flyttet gjerdet og utvidet innhegningen. Derfor tilhørte furuene han hadde hogd egentlig «Hans Mayestets under SølvVerket tilhørende Bæver Skov». Retten slo fast at hogsten var ulovlig og det ble avsagt dom i saken i september. De kom fram til at han hadde hogd 4 tylter tømmer som ble taksert til 3 rd, og han fikk en mulkt på 3 rd. I tillegg kom saksomkostninger på 12 rd og 48 sk, hvor «Actors Sallarium» var inkludert. Pengene skulle betales til «Hans Majestæts Bergcasse» innen 15 dager etter at dommen var lovlig forkynt. Det ble dyrt tømmer.

Jochum «døde udi Qvest-huset» mars 1754, 45 år gammel. Det ble åpnet skifte på høsten. Av «craturer» hadde de en «rødsidede Koe med Horn, 3 Jeder, 1 Saug og 2 ungJede». Jochum var Annes tredje mann og det ble etter hvert mange arvelodd som var utlagt i plassen. Under skiftet ble det dissens mellom Kari Gulbrandsen Lindteigen og enka Anne om arven etter Annes svigermor og Karis mormor Ulvhild var utbetalt eller ei. Det dukket stadig opp nye kvitteringer og avsagte dommer, men enden på visa ble at Kari hadde til gode 41 rd i boet etter mormoren.

Ole Jensen, Annes sønn fra første ekteskap, hadde overtatt et jordstykke av plassen i 1748 hvor det ble satt opp hus. Jordstykket skulle han betale 60 rd for. Ved skifteforhandlingen meldte Ole via sin fremmøtte kone at han ikke godtok denne overtagelsen, da det ikke var skrevet noen kontrakt. Moren håpet han ville bli, da han hadde satt opp hus, betalt grunnleia og bodd der i 6 år. De ble enig etter hvert, og Ole ble boende. Det ser ut til at Oles innestående arvelodd etter faren og farmoren Ulvhild dekket kjøpesummen. Søsteren Inger hadde fortsatt vel 11 rd innestående i farsarv, pluss renter i de 5 årene hun hadde bodd utenfor hjemmet. Farsarven til de tre barna fra andre ekteskap sto også i plassen. Skiftet ble avsluttet i februar 1770, etter 16 år. Oles del av plassen fikk løkkenr. 31 og familien står der. Morens gjenværende del ble løkke 28, se løkkene hver for seg under.

Øvre Hugsted / Balfod – løkke 28AB

Eiere:

– 1757	enka Anne Mathiasdr. Møller	1799 – 1802	Morten Olsen Laugerud
1757 – 1769	enka og Alv Trulsen Brattval	1802 – 1809	Anders Hansen Halling
1769 – 1776	Lars Hansen Froersen	1809 – 1842	Fredrich Olsen Hugsted
1776 – 1779	Ole Mortensen Laugerud	1842 – 1867	Gulbrand Olsen Bæver
1779 – 1788	enka Sophie Catrine Bautz.	1867 – 1877	Kongsberg Sølvverks skog
1788 – 1795	Morten Olsen Laugerud	1877 –	Kristen Gulliksen Balfod
1795 – 1799	Kittel Olsen Brenne	Fortsetter under, Balfod H.nr. 8288-1+8289-1.	

Enka Anne Mathiasdr. Møller var nå enke for tredje gang og hadde delt Balfodplassen med sønnen Ole Jensen fra første ekteskap. Oles del fikk løkkenr. 31 og denne delen

som moren beholdt fikk løkkenr. 28. Grunnleia ble satt til 1 rd. Anne fortsatte å drive her med hjelp av barna.

I september 1757 giftet hun seg for fjerde gang med enkemann Alv Trulsen Brattval. Alv var f.1700 på Jevnaker og sønn til Truls Pedersen Brattval og Marthe Olsdtr. Moren Marthe døde på Kongsberg i 1757. Alvs første kone het Berthe og de hadde sønnen Amund f.ca 1727 på Hadeland. Han bodde på plassen Storemyr i Lurdalen og arbeidet bla. ved Skarra- gruvene. Alvs andre kone var Anne Margrethe Jensdtr. Smaaland, enke etter Jens Syvertsen Smaaland fra Eiker. De giftet seg i 1749 og fikk to barn, Paul f.1750 og Jens f.1753. De bodde i byen og Anne Margrethe døde i 1756, 41 år gml.

Alv var SA, begynte rundt 1740 og arbeidet som hauer i 1765. Han oppga at tre sønner og to døtre bodde hjemme. I 1769 var det auksjon på «afgagne Alv Trulsens efterladenskaber. Plads med paastaaende Huuse af en Stue med Skaarsteen indi og Kielder under, et Kiøkken med Skaarsteen udi, en Lade og Love, samt en Koestald med tilhørende JordVei paa Bæver Grund». Branntaksten for stua var 16 rd og for løe og låve 14 rd to år før. Grunnleie på plassen var 1 rd. Den ble taksert til 200 rd, men etter adskillige bud og overbud fikk Lars Hansen Froersen tilslaget for 250 rd. Lars utstedte en obligasjon på 170 rd til Schwingel. Anne var til «Herrens Bord» året etter sammen med sønnen Mathias og flyttet antagelig til ett av barna.

Den nye eieren, Lars Froersen, og kona var nygifte og hadde akkurat flyttet inn da tak-sasjonsforretningen av 1769 ble gjennomført. Plassen ble kalt Nordre Balfoed Platzen og ble beskrevet slik:

Platzen Blev opmaalt som	
fra øst til væst var i Bredde	460 allen
fra Søer til Nord var Længsten paa østre Ende	576 allen
Denne Længde af Gierdet Svinger sig udi Een Rund deel indad,	
til et bredt Faste-Stub udi den paa Nordre Kandt af Platzens	
Rindende Bek og saa fremdeeles til Søer paa Eet Hjørne af Sten Gierdet	
fra dette Hjørne til Naboe Anders Halvorsens tilstøtende Gierde er	38 allen
i Vinkel til Væstre, fra bemelte Hjørne til Søer var Bredden	438 allen
Den øvrige og Væstre Ende Spidser sig til Naboens i Hugsted Plasen	
tilstødende Gierde:-	
Een Viidere blev forevist Eet Skov Støkke paa østre Siide af disse	
2de forbeskrevne Platzer hvilke Eierne sagde at være Deres Havne-	
Løkke eller udhavn samme er med Ræker og for det mæste Gierder	
Klippen, dette Støkke blev opmaalt	
fra Søer til Nord som var Lengde	740 allen
og fra øst til væst i Bredde paa mitten	500 allen
øvrigens til øster er Gierdet Rund Spidsig:-	

Lars var sønn på Frodeplass (løkke 5) g.1769 i Svene m. Johana Sørensdtr. Røgeberg. De kom hit som nygifte og fikk to barn mens de bodde her. Alt i 1775 kjøpte de Bæverplassen nede ved hovedveien og flyttet dit. Se mer om familien under løkke 17.

Året etter solgte han plassen her til Ole Mortensen Laugerud. Familien bodde da på Eikermoen og solgte huset der i 1776 for 140 rd. Det ble ikke skrevet kontrakt eller skjøte mellom Lars og Ole. Ole og Sophie bodde først ved Ramberg Pukkverk før de rundt 1765 kjøpte Kokkeplassen under Trollerud i Svene. Denne hadde de til rundt 1770.

En Morten Laugerud fikk en sønn kalt Ole i 1730 og dette kan være vår mann. Ole giftet seg 1754 med Sophie Catrine Andersdtr. Bautz, ant. f. 1736 og datter av Anders «Bouts» og Else Engelbretsdtr. De bodde først på Ramberg Pukkverk før de kjøpte Kokkeplassen under Trollerud i Svene.

Ole og Sophie fikk disse barna:

1. Morten, f.1755, d. liten.
2. Morten, 1757-1804, K 1772, 1.gg.1789 m. Anne Christine Tostensdtr. Wetterstad, 1755-1790, 2.gg. 1791 m. Gunhild Tollefsdtr. Waal, 1762-1839. De overtar. Hun 2.gg.1805 m. Ole Olsen Bæver (løkke 32C+29B)
3. Syrena Sophia, senere kalt Serine, f.1759, K 1773, tjente hos Johan Hendrik Dram i 1780, g.1786 m. em. Jens Pedersen Rue, SA.
4. Haagen, f. 1762, dp. i Svene, K 1777, d. før 1796, bergarbeider, i skifte til faren i 1780.
5. Else Katrine, f.1765, dp. i Svene, K 1781.
6. Cathrine Margrethe, f.1768, dp. i Svene, K 1782, tjente hos Hans Bagstevold på Småhellebekk i 1780, 1.gg. 1791 m. Ole Amundsen Hemb, d.1795, 36 år gml. 2.gg.1795 m. Anders Hansen Halling, 1763 -1808. Se seinere eier.
7. Anne Christina, f.1770, dp. i Svene, K 1785, bodde hjemme i 1788, g.1796 m. Hans Larsen Bæver, f.1770. to barn i 1801, bodde i Brynd-gaden på Skavanger.
8. Andreas, f. 1772, d. før 1780.
9. Andrea, 1774-1785, d. av krillen.

Ole var bergmann og var renneknekt ved et pussverk i 1765 og hadde arbeidet siden han var 10 år. Han døde i desember 1779, 53 år gammel. Det ble holdt skifte på høsten året etter. Ved første oppmøte av skifteretten var ingen tilstede, alle var i kirka, men nabokona Frederica Larsdtr. fortalte at de hadde kjøpt plassen av Lars Frorsen. Ved neste oppmøte møtte alle arvingene og Lars Frorsen. Lars fortalte at han solgte plassen for 280 rd og det var betalt på beløpet både av Ole, mens han levde, og etterpå av enka. Nå sto det til rest 163 rd og 17 sk. Lars var fornøyd med at enka fikk beholde plassen. Det ble lagt fram en regning «med den afdødes Haandskift» på 12 rd fra slaktebonden Herbrand Kravig for «et bekommet Støkke Slagt» som var skrevet på «Christians Marked» i 1766. Kravig krevde en rest på 6 rd, men enka mente at om han «havde haft noget rettmessig til gode saa hafde hand i hendes Mands levende live gjort

Paakrav derom – henvist til Lands lov og Ret». Kravet ble ikke godtatt. Ellers skyldte de grunnleie for tre år.

Løsøret ble verdsatt til 16 rd og plassen til 180 rd. Blant løsøret fantes 2 økser, 2 krafser, 2 grev, 1 jern, 1 sigd, 1 ildjern og 1 gammelt slagbor. Det ble vel 17 rd til gode. «De ringe Klæder omgjort til Sønnene». Husa på plassen ble beskrevet som et 6-laftet våningshus med stue og kjøkken med jernkakkelovn og skorstein, kjeller under. 4-laftet fórhus, tømret låve og lade, et vedskur av bindingsverk som var kledd med bord. Jordveien innhegnet med tregjerde, «dels oparbeidet og Dørket og dels Skov og udørket». Enka Sophie Catrine mottok en pensjon på 48 sk pr. bergmåned.

Enka Sophie klarte ikke å holde på plassen og Lars hadde overtatt den igjen, for i november 1789 tinglyser Lars et nytt salg. Sophie hadde en muntlig avtale med Lars som nå ble tinglyst, om at hun og barna skulle bo her så lenge hun levde og ha «fødsel» til ei ku sommer som vinter på plassen eller et annet sted, men da skulle kjøperen betale henne 80 rd. Eiendommen ble i familien, for kjøperen denne gang var Sophies sønn Morten Olsen Laugerud og prisen ble 280 rd.

Morten overtok plassen noe før, han står som eier da det er branntakst i 1787. «Vaanhuus: 6-laftet med 2 fag Vinduer, Kakkelovn og Skaarsteen med Bagerovn. Løe og Lade: 6-laftet. Koestald: 4-laftet. Tilformed Brøndeskuer. Alt under BordTag». Alle husa ble assuredt for 50 rd.

Morten giftet seg første gang på høsten 1789 med Anne Christine Tostensdtr. Vetterstad, 1755-1790, fra Vetterstad i Efteløt. De fikk året etter sønnen Christian som døde i august, 2 mnd. gammel. Kona Anne døde en måned seinere. Morten betalte for «Smaae Kloker» under begravelsen. I desember 1791 giftet han seg igjen med Gunhild Maria Torkildsdtr. Waal, f.1762, fra søndre Waal i Efteløt. Morten og Gunhild fikk fem barn og de to yngste er født her. I 1795 kjøpte de naboplassen, Mellom Hugsted (løkke 30 B), av Niri Olsen Garaas. De flyttet dit og familien er omtalt videre der.

Mortens mor, enka Sophie, hadde nå som nevnt føderåd hos sønnen. Hun giftet seg igjen dette året med SA og e.m. Kittel Olsen Brenne. Han var f.1739 og fra plassen Vika under Vengestad i Flesberg, kalte seg Vengestad v/Brenne i 1782. Kittel hadde vært gift to ganger før, 1.gg.1764 m. Anna Michelsdtr. Graaner, skifte 1781, hadde 3 barn, 2.gg. 1782 m. Berthe Isachsdr. Møller, d.1790, skifte 1794, hadde 2 barn. Kittel hadde hus i Stixrudgata som han beholdt. Han var onkel til Ole Bjørnsen på Larsplassen.

De kjøpte plassen av Morten og skulle betale 230 rd, men det ble heller ikke nå skrevet kontrakt eller skjøte. Alt i juni året etter giftemålet døde Sophie og det ble skiftet samme året. Løsøret ble taksert til vel 18 rd, plassen til 200 rd og huset i Stixrudgata til 40 rd. De skyldte fortsatt Morten 150 rd. Sophies klær ble delt mellom døtrene. Det ble vel 65 rd på delingen mellom Kittel og Sophies barn. Kittel skulle beholde plassen og han sto som eier i 1797, men så må eiendommen ha gått tilbake til Morten. For han eier den i 1801. Kittel hadde giftet seg for 4.g.1799 m. Margrethe Halvorsdtr.

Brua, enke etter Amund Gundersen. I 1801 bodde de i 7. Tverrgade sammen med Margrethes to barn. Almisselem Maria Andreasdr. Kraus bodde hos dem.

På plassen bodde nå Mortens søster Else Cathrine Margrethe, og hennes andre mann Anders Hansen Halling. De kjøpte plassen av Morten og kjøpesummen var 150 rd. Anders lånte 100 rd med 1.prioritet i plassen. Dette skulle tilbakebetales med 10 rd i året pluss renter. Salget ble først tinglyst i 1802.

Cathrine hadde før vært gift med Ole Amundsen Hemb og fått tre barn, datteren Ingeborg Maria f.1794 levde opp. De bodde ute i Gomsrud og det var skifte etter mannen Ole i mai 1795. Hennes andre mann, Anders Hansen Halling var f.1763, og de ble gift på høsten 1795. Hun kalte seg Balfod da hun giftet seg. De bodde i huset på Gomsrud, men solgte det til Esmarch i 1799 og flyttet opp hit. Anders kalte seg Gomsrud da tvillingene ble født.

Anders og Cathrine fikk disse barna:

1. Olene, f.1796, tvilling.
2. Anne Sophie, f.1796, tvilling.
3. Else, f.1799.
4. Ole, f.1801.
5. Hans, f.1804.
6. Morten, 1806-1807.
7. Andrea, f.1809.

Anders var ved Sølvverket og i 1801 var han borhauer ved Ramberg Skjerper sammen med flere fra Hugsted. Ved avskjedsmanntallet i 1805 arbeidet han ved Cronprins Fredericus Grube sammen med broren Peder. Han mottok hauerlønn i 5 år uten trekk. Anders døde her november 1808, 44 år gammel, og den yngste datteren ble født sommeren året etter. Laugverge var Cathrines svoger Hans Larsen Bæver og curator var Christian Olsen Hugsted. Det var lite med løsøre som ble taksert til snaue 5 rd. Plassen fikk taksten 150 rd og da gjelda var på vel 150 rd, ble det 4 rd og 33 sk igjen til enka Cathrine.

Husa på plassen var en 6-laftet bygning innredet til stue med kakkelovn og 1 fag vindu, kjøkken med skorstein og bakerovn. Under stua en kjeller og oppe et loft, taket var dekt med stein. En 6-laftet låve og lade samt et 4-laftet fehus hadde også steintak. Jordveien besto av skog og jord og var måtelig dyrket, den var inngjerdet med tregjerde. I tillegg fantes en havnehage, dette kan være et jordstykke som ble fraskilt løkke 30 i 1782 og som nå lå under plassen.

Skifteforvalter Stabel utstedte skjøte i september 1809 til Fredrik Olsen på Søndre Hugsted (løkke 29). Hans Hovbrender var mellommann ved salget. Fredrik skulle betale 150 rd. Han betalte gjelda på 114 rd og 36 rd kontant. I desember 1810 kjøpte

han den lille plassen Kaasa på nordsida som i ettertid har hørt sammen med plassen, se under. Fredrik giftet seg i 1816 med Judita Hansdtr. på Aardalsplass (løkke 16B). De kjøpte Aardalsplass i 1818 og familien er omskrevet der.

Gulbrand Olsen Bæver hadde Pikkerplassen (løkke 10) fra 1815 til 1824. Familien flyttet hit og leide plassen av Fredrik. Han var Gulbrands fetter, og fikk seinere kjøpt eiendommen. Skjøtet ble tinglyst i 1842, men det står at plassen var overtatt lenge før. Gulbrand betalte 200 sp. Plassen Kaasa fulgte med i handelen, den var ryddet av Gulbrands bror Lars, mer under.

Gulbrand var f.1783 og sønn på Søndre Hugsted (løkke 29B+31C), g.1812 m. Ingeborg Knudsdtr. Hugsted, f.ca 1785.

Gulbrand og Ingeborg hadde disse barna:

1. Ole, f.1813, d. liten.
2. Ole, 1817-1870, g.1842 på Modum m. Gunhild Kittelsdtr. Fossen, 1817-1865, f. på gården Kaggestad i Hole, se løkke 26-27.
3. Timand, f.d.1821.
4. Ingeborg Martine, 1822-1872, g.1851m. Even Evensen Stengelsrud, 1829-1899. Even 2.gg.1874 m. enke Berit Evensdtr. Primskot. De kjøpte Nordre Myhra (løkke 61) av Ingeborgs foreldre, mer der.
5. Knud, f.1826, K 1840, g.1853 på Fiskum m. Ingeborg Knudsdtr. Snaret fra Lurdalen, se løkke 26-27.

Ingeborg arbeidet som tjenestepike flere steder i Hugsted før hun giftet seg og kalte seg derfor Hugsted ved bryllupet. Gulbrand var bergmann. Ved FT-1840 bodde bare yngstesønnen Knud hjemme, sønnen Ole var reist til Modum og datteren tjente på Lindteigen. I 1844 hadde de en 11-åring til oppfostring, Lars Christiansen Røe.

Gulbrand kjøpte også plassen Nordre Myhra (løkke 61) i 1851. Datteren Ingeborg Martine og mannen Even giftet seg det året og bodde der, de overtok den i 1863. Dette året døde kona Ingeborg i februar, 81 år gammel. Høsten 1865 gikk plassen på offentlig auksjon. Høyeste bud fikk advokatene Klem og Foss på 100 sp. Da gjelda på vel 21 sp var betalt gikk resten til Gulbrands dødsbo. Han døde i april 1867 mens saken pågikk. Han var da 86 år og hadde flyttet til datteren på Nordre Myhra. Advokatene solgte eiendommen videre med en gang til Kongsberg Sølvverk for 200 sp. De betalte kontant og skjøtet ble utskrevet direkte til dem. Gulbrands sønn Knud og familien bodde her i 1865 og noen år framover før de flyttet til Avaldsnes.

I 1886 da det var Utskiptningsforretning av Kongsberg Sølvverks skog til plassene i grenda, fikk Kristen Balfod plassen her. Det gjaldt all innmark og en havnehage som hørte til. Kristen eide fra før den andre Balfodplassen og nå var Balfod igjen «hel» etter vel 130 år. Balfodplassen (H.nr. 8288-1+8289-1) fortsetter under.

Plassen Kaasa

Denne lille plassen er ryddet av Lars Olsen Bæver rundt 1795 og ble kalt Ertekaasa. I FT-1801 sto plassen under ei oppsamlingsliste ”endnu paa Bæver Grund fandtes Huuse uden no. hvor bemelte familier ere saasom”. Det kan ikke ha vært rare huset de hadde fått satt opp. Det var ikke brannassurert i 1797 og heller ikke nevnt i oppmålingsforretningen i 1801.

Lars var sølvverksarbeider født i 1771 og sønn til Ole Larsen Bæver og Marthe Christophersdtr. Hugsted (løkke 29B-31C). Han giftet seg 1796 med enke Ingeborg Sevatsdtr. Hun var født 1755 og fra Buin i Lyngdal og hadde vært gift med enkemann Knut Gulliksen på Nord Teksle. Da mannen døde overlot hun Nord Teksle til en av stesønnene. To sønner levde opp og bodde her med moren og Lars, Hellik, f.1782 og Sevat, f.1791. Ingeborg var søster til Kari gift med Jørgen Andersen på løkke 26.

Lars og Ingeborg hadde en sønn:

1. Ole, 1796-1857, g.1823 m. Barbro Torgine Johannesdtr. Bradt, 1800-1864, fikk 5 barn. I 1844 var to av barna satt bort av Fattigvesenet og «Foreldrene er adskild». Ole var løsarbeider og arbeidet på Kongsberg og ute på bygda. Han arvet 68 sp etter faren i 1848 men de ble utbetalt til Fattigvesenet.

I 1801 arbeidet Lars i Kronprinsesse Maria gruve som borhauer. Ved nedleggelsen i 1805 var han ved Dronning Juliane Maria gruve sammen med naboen Ole Bjørnsen. Han fikk hauerlønn i 5 år. Ingeborg døde i 1809 og det ble skiftet året etter. Lars solgte Kaasa til fetteren Fredrik Olsen Hugsted for 50 rd. Fredrik hadde løkke 28 og Kaasa har siden tilhørt der. Lars og sønnen fortsatte å bo her på Kaasa. På sommeren 1812 var han i arbeid igjen, men ble skadet i gruva og iflg. attest fikk han en pensjon på 1 rd pr. bergmåned, regnet ut fra lønna på 4 rd 48 sk.

Lars var enkemann i fem år, men giftet seg i 1815 med enke Goro Nielsdtr. f.ca 1769. Hun var enke etter Anders Danielsen Koth og de hadde ingen barn sammen. Samme året kjøpte han Larsplassen, se mer om familien på løkke 74.

Søndre Balfod / Øvre Hugsted – løkke 31

Eiere:

– 1747	enka Anne Mathiasdtr. Møller	1841 –	Ole Olsen Lyng
1747 – 1792	Ole Jensen Balfod	– 1873	Syvert Halvorsen Balfod
	Christian Hansen Hassel	1873 – 1909	Kristen Gulliksen Balfod
1792 – 1798	Hans Halstensen Hovbrender	Fortsetter under, Balfodplassen H.nr.8288-1	
1798 – 1841	Christopher Olsen Bæver	og 8289-1.	

Enka på Balfodplassen, Anne Mathiasdtr. Møller overlot i 1747 den søndre delen av plassen til sønnen Ole Jensen Balfod. Ole var sønn fra hennes første ekteskap med Jens Olsen Balfod. Løkkå fikk seinere nr. 31 og grunnleia ble satt til 1 rd.

Ole var født 1726 og giftet seg 1749 med Fredrica Georgine Kirstine Larsdtr., 1726-1788, far var Lars Jonsen i byen.

Ole og Fredrica hadde disse barna:

1. Anne Serine, f.1751, i 1767 arbeidet hun hos Poppes og 1770 hos Jon Lunden. Hun fikk sønnen, Lorentz Henric, i 1779, med underoffiser Peder Henrichsen ved «Major Silchius Compagnie paa Eger». Anne bodde da hjemme. Hun ble 1.gg 1783 m. Johan Henric Johan Danielsen Wigant og 2.gg.1790 m. snekker Knud Knudsen Braaten. De leide hus i Stixrudgt. i 1801.
2. Karen, 1754-1795, skifte samme året, g.1789 m. SA Christian Hansen Hassel, 1762-1818. Christian, 2.gg.1797 m. Marthe Pedersdtr. Overtok halve plassen, mer under.
3. Jens, 1757-1758.
4. Joachima, 1759-d. før 1795, K 1774, g.m. Peder Olsen Giert. De hadde plassen Kleiva under Øvre Kløvstad på Hedenstad. Peder var SA, de hadde to barn.
5. Kirstine (Stine), f.1762, K 1779, var i 1795 i tjeneste hos Kaptein Ditten på Raaen, Eiker, g.1796 m. Stener Erichsen Bollerud, f.ca. 1762 på Eiker, husmann på Bollerudplass.
6. Frederica, 1767-1801, g.1789 m. Ole Bjørnsen Moen/Hugsted, se Larsplassen (løkke 74)

Ole arbeidet som hauer i gruva og begynte som 12-åring. I 1765 var han hauer, gift, hadde 5 døtre og liten plass på Bæver Grund.

På høsten 1751 var Bergamtsretten på befaring på Balfod. Holstførster Green hadde stevnet Ole for å ha hogd 20 nye trær ulovlig. Ole tilsto at han hadde hogd de 20 nye tømmerstokker, men de var hogd innenfor hans egen inngjerding. Ved befaringen fant de ikke bevis for at trærne var hogd utenfor gjerdet. Ole hevdet at hans enfoldighet var så stor at han ikke tenkte at det gjorde noen skade å hogge dette tømmeret. Han skulle bare forbedre og erstatte det gamle tømmeret som sto i huset fra før. Derfor mente han at han måtte bli frikjent for dette. Saken ble utsatt til mars året etter, men da møtte ikke Ole og retten bestemte at saken skulle da opp til doms.

Først i september ble dommen avsagt. Retten slo fast at han ikke hadde hogd trærne utenfor innhegningen, men kom fram til at han ikke hadde søkt om bevilgning til å bygge, så hogsten var ulovlig. Hans gjerning var «Strafværdig, saa at han ei kan undgaae, derfor noget taalelig at blive Mulcteret». Han burde betale tømmerets verdi med 1 ¼ rd, og 2 rd i mulkt til «BergCassen». I tillegg kom «BergAmts Rettens og

Actors» reiseomkostninger som ble nedsatt til 84 sk «Propersona», til sammen 3 ½ rd. Aktor skulle også ha 5 rd for «Stevnemaalets forkyndelse». Dette skulle betales innen 15 dager etter dommens lovlige forkynnelse.

Ved oppmålingsforretningen i 1769 står det om plassen:

Platsen blev opmaalt fra	
Søer til Nord udi østre Ende var Bredden	224 allen
fra øst til væst var Længde	460 allen
paa denne Længde fra østre Ende var	265 allen
Bredden i Nord og Søer	236 allen
paa Væstre Ende var Platzten Bredeste fra Noer til Søer	300 allen
Denne Ende er Ellers Rund Spidsig - og gaar denne Platzes Nordre og Søndre Siide Gierde paa adskillige og mange Stæder udi smaae Bugter. -	

Oles halvsøster Anne Sebine Hansdtr. giftet seg i 1767 med SA Ole Helliksen Berg fra Sandsvær, f.ca 1749, og bodde her noen år.

Ole Berg og Anne Sebine fikk disse barna.

1. Martha, f.1767, bodde hjemme hos faren i 1801.
2. Anna, f.1769.
3. Hans Jochum, 1772-1796, g.1795 m. Ambjør Torgersdtr., f.ca.1766. Hans «faldt mange Lagder ned i Gruben og blev optagen død – Alle kl. frit». Hun 2.gg.1798 m. SA og em. Anders Pedersen Præst, f.ca.1763, bodde på «Brønds Pladserne» på Skavanger.
4. Hellech, f.1777.
5. Anne Mallene, f.1783.

Ole Berg var bergmann og de bodde her til de kjøpte hus på Postbrumoen i 1779. Ole var enkemann i FT-1801, bodde hjemme med datteren Martha og svigerinnen Stine som døde der samme året.

Frederica døde i mai 1788 og det ble holdt skifte på våren 1790. Datteren Karen hadde giftet seg året før og de ønsket å overta halve plassen, men de andre arvingene ønsket å holde skifte etter moren først. Det enkle løsøret ble verdsatt til vel 11 rd. De hadde to kuer med horn, den ene het Dagros og den andre Skoute, ellers hadde de ei geit. Husa var gamle og forfalne og besto av ei 4-laftet stue med skorstein. Et loft ble brukt til matbod og stua hadde torvtak. Et «Torvet Brændeskuur under Bordtag», en 6-laftet låve og lade med hontak, et 4-laftet fjøs, en 4-laftet lade og en tilformet geitestall. Jorda var delvis oppdyrket. Taksten ble 200 rd. Gjelda var på 26 rd til datteren Frederica og mannen Ole. Det ble vel 185 rd til deling.

Datteren Karen og mannen Christian Hansen Halling fikk overta halve plassen,

halvparten i bygningene og halvparten av avlingen og havnen. Prisen ble satt til 100 rd. Christian betalte 20 rd og skulle betale resten etter tre måneder. De kjøpte også en av kuene. I mai året etter forlangte svogeren Ole Bjørnsen auksjon på plassen da Christian ikke hadde betalt de andre arvingene. Det ble ingen auksjon og arvingene ble til slutt enige og skiftet avsluttet i desember 1791. Christian og svigerfaren Ole beholdt hver sin halvdel og de andre arvingene fikk sin arv etter hvert.

Halvdelen som svigersønnen Christian og datteren Karen overtok var den søndre delen av plassen «hvis strekninger er opefter til Aasen og nedover til Ole Bævers Plads, samt mod Svigerfar». Christian var sønn til Hans Evensen Hassel og Inger Margrethe Jørgensdtr. Eggert.

Christian og Karen fikk en sønn:

1. Ole, f.1790, d. før 1801.

Karen døde i juni 1795 og skifte åpnet samme måned. Zacharias Østby ble verge for sønnen Ole. De delte fremdeles huset med faren Ole. Deres del av uthusa var en 6-laftet låve og ladebygning under bord- og hontak og et 4-laftet fórhus med «høi træv» over. Dette hadde bordtak. Taksten på plassen ble 70 rd. De hadde ellers to svarte og hvite kuer med horn, en sau og et lam. Dyra og noe løsøre ble taksert til vel 50 rd. Karens gangklær ble solgt for å dekke noe av utgiftene til begravelsen som kostet 20 rd. «ei Taftes Kaabe med GraaeVerk» var imidlertid pantsatt til Ingebreth Hugsted for 10 rd. Noe løsøre solgte mannen Christian for å betale gjeld til naboer. Slaktebonden Sønnebø mente han hadde vel 5 rd til gode for ei ku, men dette protesterte Christian på og kravet ble ikke godkjent. Da skifte var slutt i november fikk Christian beholde plassen. Det ble vel 48 rd til deling mellom Christian og sønnen Ole som ble lagt ut i plassen. Under skiftet kom det fram at det ikke var skrevet eller tinglyst noe om overtagelsen av denne halve plassen. Skiftet ble avsluttet på høsten 1796.

På Oles halvdel lå stua som de delte, ei 4-laftet stue med skorstein, kjelder under og 1 vindu. Et stykke fra stua lå en 4-laftet lade og et tilforma vedskjul. Jorda på nord og vestsida var dyrket og alt var innhegnet med stein og tregjerde. Ole lot plassen gå på offentlig auksjon i mai 1792. Taksten ble 70 rd. Innboet ble solgt for vel 2 rd, og plassen for 71 rd. Da alt var oppgjort ble det snaue 10 rd i minus. Kjøper var Hans Halstensen Hovbrender, han bodde i byen og dette var en ren pengeplassering. Ole fortsatte å bo i stua med svigersønnen og datteren. Som nevnt over døde datteren i 1795, og faren Ole døde i april året etter, 72 år gammel. Svigersønnen Christian giftet seg igjen i april 1797 med Marthe Pedersdtr. og flyttet til byen. I 1801 leide de hus på Skytebanen. De hadde ikke barn og Christians sønn Ole var antagelig død. Christian døde i 1818 og det var ikke etterlatenskaper så det dekket omkostningene. Hovbrender kjøpte også den andre halvdelen av Christian og nå var plassen hel igjen. Han solgte videre i juni

1798 til Christopher Olsen Bæver for 180 rd. Christopher utstedte en pantobligasjon på 120 rd og betalte resten kontant.

Christopher var f.1767 og sønn på Søndre Hugsted (løkke 29B+31C). Han giftet seg i desember 1797 med Barbro Olsdtr. Næss, f.ca.1770,

Christopher og Barbro fikk disse barna:

1. Ole, 1798-1882, g.1828 på Modum m. Karoline Carlsdtr. Saaby,1801-1884, datter til proprietær Carl Gregorius Saaby og Anne Cathrine Braun på Modum. Bodde på Modum, men kom tilbake rundt 1936. Se bl.a. Hugsted (8287-1)
2. Karen Maria, 1799-1801.
3. Jørgen, 1800-1837, K 1819, ug.
4. Even, 1803-1887, K 1819, 1.gg.1825 m. Berthe Aslaksdtr. Braaten, 1800-1854, 2.gg.1856 m. Anne Oline Olsdtr. Luraas, 1818-1898. Se Bæverplassen (løkke 75).

Christopher var bergmann og i 1805 var han borhauer ved Norske Løve Gruve og fikk hauerlønn i fem år. Han ble pensjonert i 1824, da hadde han arbeidet i 40 år, fra 1773-1805 og 1816-24, ellers sto det «god helse – gift – 3 barn – god oppførsel – skjeidearbeider ved Armen Grube – har plass – 1 Koe».

Ved befaringen av plassene i 1801 møtte Christopher, og de målte en ekstra innhegnet havnegang som «fra sydvæst til nordøst i hvilken sidste Ende det spidser sig 850 Alen, på midten Breed fra væst til øst 300 Alen. Grunden er mager Biergig.» Det var skog på stykket og «Hr. Capitain og Oberforster» Boeck mente at dette måtte reserveres Sølvverket. Men som en kompensasjon skulle stykket forbli innhegnet og Christopher skulle ha havnerettighetene alene mot å betale 16 sk ekstra i årlig avgift. Avgifta for hele plassen ble da 1 rd.

Christopher hadde plassen i over 40 år, og solgte til Ole Olsen Lyng i februar 1841 for 300 sp. Det står at Ole var mindreårig og fikk samtykke til handelen av beskikket kurator Nicolai Laugerud. Ole overtok ei pantegjeld til Norges Bank hvor det sto igjen 90 sp. Han ga Christopher en obligasjon på 85 sp som fikk 2.prioritet etter Norges Bank og i alt løstret. Han betalte 105 sp kontant. I tillegg tok Christopher og kona Barbro føderåd. De skulle ha fri benyttelse av et kammers i huset som etter beste skjønn var vurdert til 4 sp årlig eller 20 sp for fem år. Barbro døde her februar 1846 og Christopher ei uke seinere. De ble gravlagt på samme dag.

Ole Olsen Lyng var født 1816 og sønn av Ole Mortensen Lyng og Johanne Olsdtr. Falk. Han giftet seg på sommeren 1839 med Inger Kirstine/Sophie Halvorsdtr. Eie, f.ca 1812 i Sandsvær. Antagelig datter til Halvor Simonsen Skollenborg og Marthe Torstensdtr. De bodde ikke i Kongsberg under FT-1840 og har vel da bodd i Sandsvær.

Ole og Inger fikk disse barna:

1. Andreas, f.d.1839, ble 7 uker gml.
2. Anna Johanne/Hanna, f.1840, K 1852, fikk sønnen Oluf Ingvald i 1871, hadde Nordre Langeid i Svene 1872-1877. Reiste til Neenah i Wisconsin i 1877.
3. Halvor, f.1842, K 1858, var baker.
4. Karen Andrine, f.1844, K 1860. Reiste til Neenah i Wisconsin i 1877.
5. Christiane, 1846-1848.
6. Christiane, f.1848, K 1864. Dro med skipet St. Olav til Amerika i 1873, reisemålet var Chicago og billetten kostet kr 43,36.
7. Severin Olavus, f.1850, K 1866. Reiste til Neenah i Wisconsin i 1877.
8. Inger Kirstine, f.d.1852, ble 1 måned gml. hjemmedp. av Kari Jacobsdr. Østby.
9. Andreas Nicolai, 1854-1855.
10. Andreas Nicolai, 1855-1856.
11. Ole, 1858-1860.
12. Dødfødt barn 1860.

Ole var sølvverksarbeider og var i mange år fast ansatt i pukkverket ved Armen gruve. Barna kom tett og det ble trangt i stua, men i 1844 har de også leieboere. I tillegg til Christopher og Barbro som hadde føderåd, bodde fattiglem Peder Pedersen Bjering på 13 år hos dem (se løkke 68). Ole Sælebakke på 63 år hadde flyttet hit fra Spitegrenda og fire år seinere bor Oles datter Anne Olea her og er tjenestejente (se løkke 55).

I 1848 kjøpte Ole et jordstykke av naboen Halvor Hugsted på løkke 26. «Jordstykke grænser mod Nord til en forbi min (Halvors) Vaaningshus gaaende Bæk, mod Syd til Morten Hugsteds Eiendom Søre Hugsted, mod Øst til min egen Eiendom hvorfra det adskilles ned i ret Linie mellom de 2de nederste af de nu paa Eiendommen staaende Asketræer opførende Gjærde og endelig mod Vest ligeledes mod min egen Eiendom». Halvors plass gikk på auksjon to år etter og det ble uenighet om eierforholdet da han hadde solgt dette stykket. Det endte med at Ole kjøpte hele plassen på auksjonen i 1852, men overførte den straks til broren Thore Olsen Lyng, mer om dette på løkke 26. Vet ikke om Ole holdt tilbake jordstykket han hadde kjøpt av Halvor.

På høsten og vinteren hadde Oles bror, Thore, hogd tømmer i en inngjerdet havnegang som Ole benyttet. Men problemet var at denne havnegangen tilhørte Sølvverket. Eierforholdet til denne ble avgjort i 1804, se mer om det under forrige eier. Ole betalte leie for havnegangen for å kunne benytte området alene. Kanskje hadde den gamle avgjørelsen gått i glemmeboka, men Sølvverket hadde orden i papirene og det ble tatt ut tiltale mot Ole i februar 1852. Han måtte forplikte seg til å betale «For udbragd 20 $\frac{7}{12}$ Tylter Planker, Skovtre à 1 Sp = 20 Sp 70 s. For 7 $\frac{7}{12}$ Tylt Bord à 48 s. 3 sp 4 s = 23 Sp 98 s. + 72 s. for denne Skrivelse = 24 Sp 50 s. Med Hensyn til hugne men endnu ved Skjærebænken beværende uopskorne 11 Stykker Tømmer, da Sølvverket

samme og forpligter jeg mig herved til at bringe samme til Elvebredden ved Laugen paa nærmeste Sted i indeværende Foraar og der at aflevere Stokkene til vedkommende Forstbetjent mod Betaling, beregnet efter 60 sk pr. Tylt, som afgaaer ovennævnte min Gield.» Det virker som dette var byggematerialer, men det sies ikke noe om de skulle benyttes til husbygging eller om det skulle selges.

Det ble flere pantelån på Ole etter hvert og han hjalp også faren med et lån på 40 rd med pant i hans hus på Schwabemoen. Den siste obligasjonen med pant i Balfod utstedte han i 1858, den var til skogfogd Peder Paulsen og var på 300 sp. Helt på begynnelsen av 60-tallet har det skjedd et eierbytte. Ole kjøpte Nordre Langeid i Sveve i 1861, men solgte alt i 1864. Han og familien leide hus på Nymoens Torv i 1865 og barna Halvor, Christiane og Severin bodde hjemme. Ti år etter er de tilbake på Nordre Langeid som datteren Anna nå eide. I 1877 reiste familien til Amerika med datteren Anna og barnebarnet, reisemålet var Neenah i Wisconsin.

Her på plassen bodde Syvert Halvorsen Hellerud med kone, fire barn og svigerfar. Syvert manglet hjemmelspapirer på plassen da kjøpet ikke ble tinglyst. Det ser ut til at Syvert tok over all gjeld som Ole hadde og at dette ble kjøpesummen.

Syvert var også sølvverksarbeider, f.1834, sønn av Halvor Gregersen Tofstad og Margrethe Sevatsdtr. fra en plass under Rud gård kalt Hellerud. Han finnes i kirkebøkene under flere etternavn, nemlig Hellerud, Gomsrud, Lillemoen, Rudseie og Balfod. Syvert ble g.1856 m. Berthe Marie Rasmusdtr. Brua, f.1831, datter av Rasmus Sørensen Brua og Anne Marie Jacobsdtr. Augensplass, fra nedre Jondalen.

Syvert og Berthe Marie fikk disse barna:

1. Anne Marie, f.d.1856, ble en uke gml.
2. Hagbart Andreas, 1857–1904, sølvverksarbeider, g.1879 m. Hanna Ingebretsdtr. Smedbroen, 1855-1927, bodde i Saggrenda, 8 barn. Metodister, kalte seg Balfod.
3. Martinius, f.1860, g.1879 m. Kirsti Olsdtr. Gravningsmyhr, f.1849. Kirstis onkel Narve var på Lindteigen og onkel Halvor på Friskeplass.
4. Samuel Johan, f.1863, K 1878. Tok utflytting til Kristiansand i 1886.
5. Hans Peter, 1865-1929, K 1880. g. 1891 i Oddenes kirke m. Inger Gurine Aanonsen, 1870-1948, fra Øvre Ugland i Randøsun. De bodde i Kristiansand og skrev seg for Balfod. Hans var gruvearbeider og skips- og hustømmermann, arbeidet i 1900 i Evje. 1910 var han formann ved et feltspatanlegg i Kristiansand. Hadde da 6 barn og 5 av dem bodde hjemme i Rådhusgata 58, Kristiansand.
6. Sofie Amalia, 1867-1877.
7. Et barn f.d.1869.
8. Søren Rikard, 1870-1919, g.1890 m. Elise Marie Olsdtr. Orlien, fra Jondalen, 1868-1963, våpenarbeider, hadde 4 barn og bodde på Sandsværmoen i 1910. De leide hus og betalte 10 kr i måneden.

9. Halvor, tvilling, 1873-1943, K 1889, 1.gg. borgerlig 1893 m. Grethe Sofie Halvorsdtr. Øyen, 1866-1894, fra Sandsvær. 2.gg. borgerlig 1895 m. Anna Olava Lønnevig, 1865-1943. Kalte seg Balfod. Familien flyttet til Skotfoss og Halvor arbeidet i tresliperiet på Skotfoss Papirfabrikk. De hadde 5 barn i 1910 og kalte seg da for Syvertsen.
10. Tinius, tvilling, 1873-1947, våpenarbeider, g.1896 m. enke Olette Nilsen, 1872-1956, fra Vivestad, Lardal. Hadde 5 barn, kalte seg Syvertsen.

På plassen hadde de under FT-1865 2 store kuer og en sau, ellers 1/16 tønne hvete, 1/16 tønne rug, ¼ tønne bygg, ¾ tønne blandingskorn og 2 med poteter. Berthes far, Rasmus Sørensen Brua på 70 år, var pensjonist og bodde hos dem.

I likhet med forrige eier fikk Syvert økonomiske problemer, og i 1870 er det en «execution» i Balfot hvor det blir tatt pant i eiendom og løsøre. Syvert reiste til Amerika i 1873 og etter muntlig tradisjon skulle han «arbeide seg over» på en båt, og så få familien over. Berthe hørte ikke noe fra han, men det viste seg at Syvert døde rett etter at han var kommet fram. Han døde i november 1873 i Thunder Bay, Ontario. I desember samme året fikk Berthe tvillinger. Hun satt fra før med fem ukonfirmerte barn, så for henne ble det harde tak.

I november 1873 overtok panthaverne, og i desember s.å. får Kristen Gulliksen Underberget auksjonsskjøte på eiendommen. Berthe leide seg hus på Sandsværmoen hos fru Strengenhagen. Hun bodde sammen med ei annen kone med barn, som også hadde mannen sin i Amerika. Berthe døde der i 1897.

Balfot (samlet)

Hugstedgrenda 51

Eiere:

1873 – 1909	Kristen Gulliksen Underberget/Balfot	1932 – 1964	Harald Skogen
1909 – 1922	Halvor Skogen	1964 – 1985	Hermud Skogen
1922 – 1932	enka Kristi Skogen	1985 –	Svanhild Skogen og Åge Haugerud

Kristen Gulliksen Underberget hadde kjøpt løkke 31 i 1873 på auksjon og løkke 28 av Kongsberg Sølvverks skog i 1876. Mer om hver løkke over. Etter nesten 130 år var den opprinnelige Balfodplassen samlet igjen.

Kristen Gulliksen og familien hadde Bæver gård fra 1870, men solgte den da de kjøpte her. Kristen, f.1831, vokste opp på plassen Krokmoen u/Vangestad i Flesberg, men kom til Nord-Underberget sammen med mora og faren i slutten av 50-åra.

Han hadde vært vervet soldat i flere år, visstnok ved garnisonen på Akershus. De leide Nordre Underberget til 1870, og det var Kristen og Anne, mor hans, som dreiv gården, for faren døde i 1858. Etter den tids navneskikk tok de da navnet Underberget. Han giftet seg i 1871 med Kari Olsdtr. Huka fra Gransherad-Jondalen, f.1832. Samme året fikk de ei datter, Anne Jørgine, som var lite begavet.

Under FT-1875 var mor til Kari, Ingborg Helliksdtr. på besøk. Mor til Kristen, Anne, døde dette året 83 år gammel. De hadde da 2 kuer, 2 sauer og 2 geiter, av forråd fantes $\frac{1}{4}$ tønne bygg, $\frac{1}{4}$ med havre og 1 $\frac{1}{4}$ med Poteter.

Han ble kalt Kristen Balfot, og er en av de det fremdeles er en viss muntlig tradisjon om, selv om han døde for over 100 år siden. Han var en allsidig kar yrkesmessig, og påsto sjøl at han kunne 12 håndverk, og han la til at det 13. var «ærmoa», dvs. fattigdommen, som han nok fikk prøvd. Vi har i hvert fall synlige bevis på at han var tømmermann og møbelsnekker. På Lindteigen, Frodeplass og i Bryns plass er det stabbur som han har satt opp. I Balfot er det noen skap han har laget, og i Skogen var det et skatoll som han hadde laget mens han dreiv med tømmermanns-arbeid på Bolkesjø. Vi veit også at han var rokkemaker, og innmed en bergvegg sør for husa i Balfot hadde han smie. Det fortelles at kjerringa hadde symaskin, og det var sikkert ikke så vanlig på slutten av 1800-tallet. En gang hadde hun fått knekt maskin-nåla, og hun ba Kristen om å gå til byen og kjøpe nål. Han hadde ikke tid til det, men han bød seg til å smi ei nål for henne. Det greidde han, men det tok visst to dager! Han reparerte saker og ting for folk, og guttungegene gikk til Balfot og fikk stelt på ski og kjelker når det gikk i stykker.

Ved utskiftingen av skog til de bruksberettigede i 1886 mente han å ha eier-rett til skogen «i den saakallede Balfod-hage». Dette må være havnehagen som er nevnt over i 1804. Etter forhandlinger fikk han Sølververkets eiendom Nord-Balfot og Balfothagen utskiftet i stedet for en av disse lange, smale linnene som går inn til Eikerdelet.

I 1900 besto våningshuset av en etasje med to værelser og kjøkken, ellers var det en låve og et fjøs. De hadde 3 kuer, 2 sauer, 1 kje og 2 høner, av forråd fantes 0,3 hl bygg, 0,3 hl havre og 3 hl poteter. På jordet var det i 0,2 ar gulrøtter, 0,2 med turnips, 0,2 med kålrabi. Det var 1 ar med hage, hvorav 0,6 var kjøkkenhage og 4 frukttrær.

Kari, kona hans, døde i 1902 og dattera Anne døde også før Kristen. I 1908 var han blitt så skrøpelig at han ikke klarte seg sjøl lengre. Han hadde vanket hos Kjersti og Halvor Skogen (løkke 11B), blant annet var det der han hentet posten. Det ble til at han skulle få være hos dem til han døde, og han testamenterte alt han eide til Halvor Skogen. Kristen Balfot døde på høsten 1909.

Balfot ble brukt sammen med Skogen i mange år, og husa sto ubebodd. Krøttera var her noen uker om sommeren, men jentene gikk opp for å melke morgen og kveld, og bar melka ned til Skogen. Høyet ble lagret i laet i Balfot og kjørt ned på vinterføre når det begynte å minke på foret. Kornavlingen ble kjørt ned på vogn og tresket i Skogen.

Balfot, gammel hovedbygning ca 1970.

En av sønnene til Halvor Skogen, Trygve, hadde vært i Amerika noen år. Han giftet seg med Anna Østby og det var meningen at de skulle overta Balfot og bosette seg der. Våren 1917 ble det satt i gang med ombygging av hoved-bygningen, og Trygve hadde

Balfot, låve og fjøs 2016.

fått seg arbeid ved fløtningen. Ved løsningen av ei tømmersepp i Pikerfossen i slutten av mai veltet en av båtene med 4 mann i. Trygve Skogen og basen Hans Storemyr fra Lurdalen druknet, mens de to andre reddet seg i land. Anna og Trygve hadde fått en sønn to uker tidligere og han ble døpt Trygve etter faren og

vokste opp i Nedre Østby, men kom i 1930 til Skogen da Anna ble g.m. Harald, en eldre bror av Trygve.

Bygningen i Balfot ble stående halvferdig i mange år, og bruken av eiendommen ble som før. Halvor Skogen døde i 1922, og enka Kjersti satt med eiendommen til i 1932. Sønnen Harald overtok, han hadde drevet både Skogen og Balfot i mange år. Halvor ble tidlig plaget av pustevansker, visstnok pga. gasser som han var utsatt for i herderiet i Våpenfabrikken. Etter at han overtok eiendommene var han lite ute på annet arbeid og måtte da få mest mulig ut av jorda. Han dyrket opp noe kulturbeite i Balfot i slutten av 30-åra og stelte i stand huset her slik at det gikk an å bo her om sommeren. Balfot ble da brukt som seter fra i 1939 til i 1953. Etterpå lå Dagny Lien her med kuer et par somre. I Skogen ble det slutt med krøtter i 1963, og det nedre jordet her ble plantet til med skog i 1964, samme året som Hermod Skogen overtok. Det øvre jordet ble beitet et år, og brukt til hestebeite enda et par år, men siden er det ikke blitt brukt.

Bilvei til Hugstedgrenda, med endepunkt i Balfot ble bygd av oppsitterne og skogbruksinteressene i fellesskap i 1962. I 1985 fikk Hermods datter Svanhild, f.1961, og mannen hennes, Åge Haugerud, f.1960, kjøpt Balfot. Åge er fra Kongsgårdmoen, sønn av Kristoffer Haugerud og Liv Wad.

Åge og Svanhild har to sønner:

1. Sondre, f.1988, g.2015 m. Kristina Grorud, f.1988. Eier Søre Gutterud i Sveve og bor der.
2. Knut, f.1990.

De bygde opp bolighus på Nord-Balfot, på tufta hvor den gamle stua hadde stått, men størrelsen er nok litt annerledes. Siden er det bygd opp garasje, samt vedskjul og verksted. Åge er rørleggermester og driver eget firma på Kongsberg og Svanhild er ansatt der.

SØNDRE HUGSTED / BÆVERPLASSEN (Løkke 75)

Gml. G.nr. 951 – H.nr. 8290-1.

Hugstedgrenda 40

Eiere:

– 1834	Ole Christophersen Sønnemyhr	1956 – 1960	Astrid og Bjarne Brekke
1834 – 1890	Even Christophersen Bæver	1960 – 1997	Guðrun og Arne Ottersen
1890 – 1937	Anton Evensen Bæver	1997 –	Merete og Øyvind Ottersen
1937 – 1956	Aksel Bæver		

Denne løkka var en del av Søndre Hugsted (løkke 29A). Eieren Ole Christophersen Sønnemyhr hadde flyttet til Modum og overlatt plassen til stesønnen Peder Johannesen Hugsted i 1834. Han holdt igjen et jordstykke som han samtidig solgte til Even Christophersen Bæver. Løkka er da beskrevet slik: «et Stykke Jord paa nordre Side af Bierg imod min forbeholdne Eiendom, Paa Østre til Morten Bævers Plads, paa søndre til nu afdøde Zacharias Østbys Plads og paa Vestre til Bævers Udmark, alt saaledes som samme stykke nu paa alle Kanter, undtagen paa den Nordre, hvor formeldte Bierg, udstikker,» Den årlige leia ble satt til 16 skilling og kjøpesummen var 30 sp. Seinere står det at «Husebygningene ere senere af Kjøberen Even Christophersen Bæver fra Nyt opførte.»

Bæverplassen ca 1960.

Even f.1804 og sønn av Christopher Olsen Bæver og Barbro Olsdtr. Næss på Balfodpladsen (løkke 31). Even giftet seg første gang august 1825 med Berthe Aslaksdtr. Braaten, f.1800 og datter til Aslak Knudsen Braaten og Kari Ellefsdatter i Jondalen. De bodde i Balfod før de kjøpte her.

Even og Berthe fikk disse barna:

1. Christopher, 1825-1902, K 1840. Står som dissenter. Gift 1851 m. Serine Jon Pettersdtr. Tronrud, f.1822 på Eiker. Datter av Jon Petter Sørensen og Kristi Jørgensdtr. Trollerud. Christopher fikk skjøte på Tronrud i Svene av svigermor i 1856 og hun tok føderåd. Samme året overtok han Moen i Svene av bror til

svigermor, Lars Trollerud. De hadde også plassen Brua som de kjøpte i 1875. Den ene halvparten kjøpte han av broren Andreas. Enka Serine og barna solgte begge plassene da Christopher døde i 1902. De hadde fem barn. Serine døde hos sønnen John Kristian i 1904.

2. Andreas, 1827-1915, K 1843, våpenarbeider, 1.gg.1851 på Fiskum m. Anne Margrethe Christiansdtr. Smedbroen, 1825-1874, fra Fiskum. Hus på Korpemoen til de kjøpte Svendsplassen 1864-69. Familien er beskrevet der. Overtok seinere plassen Smedbroen på Fiskum. Andreas 2.gg.i 1875 på Fiskum m. Karen Gulliksdtr. Skogen, 1849-1944, fra Øvre Eiker.
3. Marthe Karine, f.1830, K 1845, reiste i 1864 til Kristiania, g.1878 i Grønland kirke m. tomtarbeider Edvard August Andreassen, f.1850 på Spydeberg. Bodde da i Lakkegata 26 i Christiania.
4. Barbro Marie, 1834-1877, K 1848. Hun fødte tvillinger i 1858, bare en levde opp og fikk navnet August. Far var Augén Gulbrandsen Brække fra Drammen. I 1865 bor Barbro og sønnen på Storemoen (løkke 2). Ti år etter finner vi dem hjemme på Bæverplassen. August var da skomakerdreng og var på besøk. Barbro livnærte seg med vask og baking, men var «Halvt understøttet». Da hun døde var det «Intet at skifte».
5. Anne Margrethe f.1836, K 1851.
6. Ole, f.d.1839, ble 6 dager gml. tvilling.
7. Jørgen, f.d.1839, 12 dager gml. tvilling. De ble hjemmedøpt og lagt i samme kiste.
8. Ole, f.d.1841, ble 10 uker gammel.
9. Olene Maria, f.1842, K 1858. Reiste til Kristiania i 1860 og fikk attest av presten i januar 1873.
10. Olene Jørgine, f.d.1845, ble 14 dager gammel.

Berthe døde 1854, 60 år gml, og ved skifte ble plassen taksert til 100 sp. Netto ved skifte ble vel 90 sp. Even giftet seg igjen februar 1856 med Anne Olea Olsdtr. Luraas. Hun var født i 1818 og datter til Ole Thorstensen Sælebakke/Luraas og Marthe Kirstine Adamsdtr. Smaaland – se løkke 55.

Even og Anne Oline fikk disse barna:

1. Olavus, 1856-1935, K 1871, arbeidet med vedhogst og tresking og bodde hjemme inntil han reiste til Casson i Minnesota i 1888. Dro med emigrantskipet «Geysir» sammen med Gullik Spiten (løkke 18) og Helge Christophersen fra Bævergrenda. Billetten kostet 198 kr. Han døde i Minneapolis.
2. Jørgen Martinius Bernhard, 1860-1940, emigrerte før 1885, ble g.1885 m. Anne Tostensdtr. Bakken, 1858-1918, f. i Rollag. Hadde to døtre og bodde i Vernon, Dodge Co. Minnesota.

3. Even, 1864-1868, hjemmedøpt av onkel Andreas.
4. Anton, 1867-1936, K 1882, g.1896 m. Anna Dortha Thorstensdtr. Heggen, 1871-1959. De overtok.

I 1844 satt Even på «TugtHuset», ukjent hvorfor. Han drev som snekker og i FT-1865 hadde de ei ku på båsen og 1/8 lb bygg – 3/8 lb havre og 1 lb poteter. I 1885 står han som «Briskhenter». De hadde «2 Faar og 10 Gjeder». Olaus og Anton bodde hjemme. Even døde april 1887, Anne levde elleve år til og døde hjemme av lungebetennelse desember 1898.

Sønnen Anton og moren skrev en kjøpekontrakt om overtakelse i mai 1890. Sælebakkeløkka fulgte med og prisen ble satt til 800 kroner. Morsarven til halv-søsknene, til sammen kr 128,86 med renter, sto fremdeles i plassen og resten var gjeld til halvbroren Christopher for et lån i 1868. I september 1896 ble det skatteauksjon på plassen hvor kontrakten med moren blir lagt fram og tinglyst. Anton får dermed plassen for symbolske 1 øre, og forplikter seg til å fullføre avtalen i kjøpekontrakten. I tillegg var det et lån til halvbroren Christopher på 1.000 kroner med pant i en nyoppført stuebygning og en hesje. Dette må være huset som sønnen Aksel seinere forteller om: «Det huset som nå er hovedbygningen var stua i Kastet. Den kjøpte Anton av Narve Lindteigen i 1895. Den var på 48 m². Ola Østby og Even Hansen (Kokk) kjørte tømmeret ned til Breilia og derfra over til Bæverplassen. De måtte kle inn laftene i ei «kasse» for ikke å slå dem i stykker, og det ble kjørt på stubbslede og dubbe enda så bratt det var».

Dette året meldte Anton seg ut av statskirken og giftet seg med Anna Dortha Thorstensdtr. Heggen fra Spitegrenda. Anna Dortha hadde fra før sønnen Gustav Thorleif, f.1894, far var bokholder Hans Peter Andreassen Klemp. Gustav vokste opp på Bæverplassen og tok navnet Bæver, ble seinere gift med Sigrid Nilsen, f.1896 i Karlskrona, Sverige. De hadde en sønn Edvin g.m. Elen Øderud fra Nore, en datter.

Anton og Anna Dortha fikk disse barna:

1. Olaf Emil, f.1896-1918, d. på Rødberg av spanskesyken mens han arbeidet på Noreanlegga.
2. Agnes Marie, f.1898, g.1922 m. Petter Kristiansen fra Oslo, d.1977. Bodde i Oslo og har 2 barn, Solveig og Paul.
3. Aagot Charlotte, 1900-1979, d. i Woods Co. Min. g.ant. 1924 I USA m. Georg Herold Olsen f.1898 i Milwaukee, Wisc. d. 1943 i Hennepin Co. Min. Aagot reiste over med Stavangerfjord høsten 1923. Reisens mål var Ohio hvor hun skulle gifte seg. Georg arbeidet ved Ford-fabrikkene i Detroit i mange år. 2 barn, Harriet og Edmund.
4. Karl Kristian, 1902-1956, g.1930 m. Avanja Nilsen, f.1905 i Karlskrona, Sverige. Søsteren gift med Karls halvbror, se over. Karl overtok Sælebakkeløkka (løkke 55).

5. Johan Fritjof, 1905-1916, døde av blodpropp p.g.a. en skade han fikk da han slo seg på ei sørpebøtte.
6. Aksel Wilhelm, 1908-2000, g.1933 m. Aslaug Signe Syvertsen, 1913-1982, de overtok her.

I 1900 står husa på plassen beskrevet slik: Vaaningshus – 1 Etasje – 2 Værelser + Kjøkken (Nyoppført, uten Brann nr. – privat assurert). Lade, Fjøs, Skur og Bryggerhus. I fjøset er det – 1 Faar og 2 Kjør. Forraad: 0,3 hl Byg – 0,3 hl Havre – 1,5 hl Poteter + 3 Frugttrær – 0,2 Ar Gulerødder – 0,2 Ar Turnips – 0,2 Ar Kaalrabi + 0,6 kg Frø – 1 Ar Have, heraf 0,6 Kjøkkenhave.

Anton reiste til Amerika med «Montebello» i 1902. Han hadde billett til Minnesota, som var betalt i USA, kanskje av broren Olavus. Anna Dortha var igjen hjemme med fire små barn og drev plassen. Det var nok mange harde tak de to åra Anton var borte. I mars 1903 var Brennesetra lagt ut på auksjon og kjøpmann Lorentsen fikk tilslaget, men han solgte den til Anton som fikk auksjonsskjøtet i 1905. Brennesetra hadde g.nr. 954, men ved en misforståelse på Sorenskriverkontoret la de til g.nr. 955 som var Sølvverkets Skog i tinglysningsteksten, «Solgt ved Tvangsauksjon til Anton Bæver Sølvverkets Skog og Brændsætra kr. 600». Anton var nå eier av Sølvverkets Skog på Bæver i 30 år før feilen ble oppdaget. Anton måtte tinglyse en «Erklæring fra Anton Bæver om at han frafaller forannevnte skjøte for d.e.'s vedkommende i det skjøtet er utstedt ved en feiltagelse. 4/8-1933.» Litt av en brøler! Anton eide også Sælebakkkløkka (løkke 55) som mor hans var fra.

Anna og Anton ble skilt i 1920, og Anna overlot all eiendom i deres fellesbo til Anton. Hun reiste til Nore og fikk seg arbeid som kokke ved Noreanleggene. Hun ble seinere g.m. anleggsarbeider em. Wilhelm Hansen, og levde på Rødberg til sin død i 1959. Anton ble igjen på gården med de 4 yngste barna. Han hadde tidligere arbeidet i gruvene, og i Våpenfabrikken i perioder, men etter hvert drev han med ved og tømmerhogst. Han var født i det nåværende bryggerhuset på plassen, som var den gamle bygningen.

Torvald Aas på Hugsted protesterte i 1920-åra på ferdsel over eiendommen. Kjersti Skogen, som hadde Balfot, og Anton hadde adkomst over hans eiendom. Saken kom for Kongsberg Byrett i mai 1928, og retten bestemte at de i samme utstrekning som hittil kunne bruke veien over hans eiendom som adkomst til sine eiendommer.

Anton døde av kreft i 1937. Yngste sønnen Aksel overtok Bæverplassen og sønnen Karl overtok Sælebakkkløkka, Brennesetra og en del av skogstykket som var utskiftet til Bæverplassen. Aksel dreiv med skogsarbeid i yngre år, og var med på Liahengslet om sommeren. Om vinteren var det mest tømmerkjøring. Under krigen begynte han ved Nore-anleggene og var der noen år, kom inn ved Vassdragsvesenet og var med på bygging av kraftledninger. Deretter ble det linjearbeid for Kongsberg Elektrisitetsverk, og til slutt ca. 10 år med anleggsarbeid ved Kongsberg kommune fram til pensjonsal-

deren. Han giftet seg i 1933 m. Aslaug Syvertsen, f.1913, se 8237-1. Aslaug hadde fra før ei datter, Bjørg, f.1932, som også fikk navnet Bæver, se 8294-2.

Aslaug og Aksel har disse barna sammen:

1. Toril, f.1934, g.1952 m. Olav Schia, Lisleherad. De har 2 døtre.
2. Gudrun, f.1939, g.1963 m. Egil Fjerdingsstad, har en sønn og ei datter.
3. Leif, 1944–2010, 1.gg. med Gerd Fåne fra Rjukan, har ei datter. 2.gg. m. Åse Klingberg fra Porsgrund, har 2 sønner og bor i Skien. Leif dreiv med lastebil-transport.
4. Bjørn, f.1947, g.m. Randi Lund, har ei datter og en sønn. Bjørn ansatt ved Esco A/S.
5. Trond, 1951-2015, ug. arbeidet også på Esco A/S.

Aksel solgte eiendommen i 1956 til Bjarne Brekke fra Eiker for kr 25.000, men holdt igjen Bråtalisetra som han hadde bygd opp de første krigsåra, og et skogstykke rundt den. Han bygde hus ute i Kampestad. Aslaug døde i 1982. Aksel solgte huset i 1986 og kjøpte seg leilighet på Berjasenteret. Han døde i 2000.

Astrid og Bjarne Brekke kom flyttende hit fra Lurdalen i 1956. Familien ble boende her til i 1960, da kjøpte de et nybygd hus av Johan Johannessen på tomt utskilt fra Gåsevolden (eg. 8274-1), familien er omtalt der. Bjarne Brekke dreiv mest med skogsarbeid, og han hogg en god del i skogen her de årene han var eier.

Arne Ottersen, f. 1923, kjøpte Bæver-plassen i 1960, men flyttet hit først i 1963. Det kom bilveg til Hugstedgrenda i 1962, så det ble lettere å bo her. Arne var slakter og pølse-makermester, begynte i farens slakteri 17 år gml. Ble g.1948 m. Gudrun (Vesla) Andersen, f.1922, datter av skredderAndersen på Korpemoen.

Hovedbygningen på gården ble bygd på i 1963 og 1965, ny driftsbygning for gris i 1967, og redskaps-hus i 1969. De hadde opptil 100 gris av gangen, samt forings-dyr. Sønnen Johannes brukte driftsbygningen her fra 1969 til 1986 og hadde dyr her og i Hugsted. Bryggerhuset, som altså er den gamle

Torbjørn Ottersen.

Familien Ottersen 1962. Fra v.: Johannes Ottersen med broren Øivind på fanget, Arne Ottersens tante Borghild, Alma Ottersen, Torbjørn Ottersen sittende foran, Arne Ottersens tante Minda, Arne Ottersens tante Sigrid, Gudrun Ottersen og Arne Ottersen.

stua fra Even Bævers tid står der fortsatt, men blir ikke brukt.

Arne og Gudrun har 3 sønner:

1. Johannes, f.1948, g.1971 m. Gerd Støfringshaug fra Voss - se 8283 - 1.
2. Thorbjørn, f.1952, g.1976 m. Bente Berge fra Førde.
3. Øivind, f.1962, g.1998 m. Merete Lie, f.1966, fra Kongsgårdmoen - se neste eier.

Arne døde i 1996, og sønnen Øivind overtok året etter. Vesla bor her fortsatt (2013). Det er ikke gris og ku her lenger, men flere hobbyhester. Utenom beitesesongen blir driftsbygningen fylt opp med sauer fra brorens besetning på nabogården.

Merete og Øivind har to døtre:

1. Reidun, f.1999.
2. Oda, f. 2001.

Øyvind er sivilingeniør og arbeider med datateknikk og er ansatt ved bedriften Corena A/S og Merete er lærer.

INNHold

ADRESSE	H.NR.	LØKKENAVN	LIGGER PÅ	SIDE
Breiliaveien 1	H.nr. 8273-4		løkke 64	429
Breiliaveien 3	H.nr. 8273-3		løkke 64	428
Breiliaveien 8	H.nr. 8269-2	Haugen	løkke 5B	401
Breiliaveien 12	H.nr. 8275-1	Nordre Myhra	løkke 61	416
Gml. plass	H.nr. 8274-1	Vestre eller nedre Breili	løkke 62-63	468
Breiliaveien 13	H.nr. 8274-5		løkke 62-63	472
Breiliaveien 16	H.nr. 8274-3		løkke 62-63	471
Breiliaveien 19	H.nr. 8274-4		løkke 62-63	471
Gml. plass	H.nr. 8278-1	Breilia	løkke 67-69-70-71	474
Gml. plass	H.nr. 8280-1	Øvre Bredli/Bakken	løkke 68	479
Gml. plass	H.nr. 8281-1	Søndre Breilia/Aasen	løkke 72	482
Gml. plass	H.nr. 8282-1	Kalveplassen	løkke 73	487
Brennesetra	H.nr. 8293-1		Bæveråsen	48
Bævergrendvn. 40A	H.nr. 8233-2	Lia	løkke 24	69
Bævergrendvn. 44	H.nr. 8233-1	Becken / Lia	løkke 23-24	56
Bævergrendvn. 50	H.nr. 8233-8		løkke 23	75
Bævergrendvn. 52	H.nr. 8233-7		løkke 23	74
Bævergrendvn. 54	H.nr. 8233-6		løkke 23	74
Bævergrendvn. 56	H.nr. 8233-5		løkke 23	73
Bævergrendvn. 58	H.nr. 8233-3		løkke 23	72
Bævergrendvn. 62	H.nr. 8235-9		løkke 22	91
Bævergrendvn. 64	H.nr. 8235-27		løkke 22	98
Bævergrendvn. 65	H.nr. 8236-1		løkke 45	100
Bævergrendvn. 73	H.nr. 8236-3		løkke 45	101
Gml. plass		Spiten	løkke 18-19-21	102
Bævergrendvn. 83	H.nr. 8137-1	Søndre Spiten/Skinnesløkka	løkke 21-19	118
Bævergrendvn. 75-95		Bolighus	løkke 19-21	122
Bævergrendvn. 99	H.nr. 8239-1	Nordre Spiten	løkke 18	105
Gml. plass		Søndre Spiten	løkke 19	116
Bævergrendvn. 109	H.nr. 8239-3		løkke 18	115
Gml. plass		Østre Spiten	løkke 20	125
Bævergrendvn. 110	H.nr. 8248-1	Spiten	løkke 44	128
Bævergrendvn. 119	H.nr. 8239-2		løkke 18	114

Bævergrendvn. 130	H.nr. 8249-6	«Nesnahuset»	Bæver gård	32
Bævergrendvn. 164	H.nr. 8249-1	Bæver gård		9
Bævergrendvn. 186	H.nr. 8249-8		Bæver gård	38
Bævergrendvn. 192	H.nr. 8251-1	Bæverplassen/Sunneplass	løkke 17	222
Bævergrendvn. 199	H.nr. 8254-9		løkke 15	263
Bævergrendvn. 200	H.nr. 8252-1	Aardalsplass	løkke 16	230
Gml. plass		Lille Bæver	løkke 14-15	247
Gml. plass	H.nr. 8254-1	Bureplassen	løkke 15	258
Bævergrendvn. 201	H.nr. 8254-4		løkke 15	262
Bævergrendvn. 212	H.nr. 8252-3		løkke 16	244
Bævergrendvn. 214	H.nr. 8253-3		løkke 13	278
Bævergrendvn. 221	H.nr. 8255-2		løkke 14	258
Bævergrendvn. 222	H.nr. 8253-1	Friskeplass	løkke 13	264
Bævergrendvn. 223	H.nr. 8255-1	Latherplassen	løkke 14	251
Bævergrendvn. 240	H.nr. 8253-2	Bråtan	løkke 13	277
Gml. plass		Biringsplass	løkke 11-12	279
Bævergrendvn. 250	H.nr. 8257-5		løkke 12	290
Bævergrendvn. 256	H.nr. 8257-1	Søndre Biringsplass/Brynsplass	løkke 12	281
Bævergrendvn. 264	H.nr. 8257-4		løkke 12	293
Bævergrendvn. 266	H.nr. 8257-3		løkke 12	293
Gml. plass	H.nr. 8256-1	Storemyhr - løkke 56-57	løkke 12	291
Gml. plass		Nordre Biringsplass	løkke 11	296
Bævergrendvn. 268	H.nr. 8258-3		løkke 11B	305
Bævergrendvn. 276	H.nr. 8258-1	Nordre Biringsplass	løkke 11B-10	298
Gml. plass	H.nr. 8259-1	Pikkerplassen	løkke 10	306
Bævergrendvn. 286	H.nr. 8259-2	Bæver skole	løkke 10	313
Bævergrendvn. 301	H.nr. 8260-1	Vigersløvplassen	løkke 9-11A	325
Bævergrendvn. 304	H.nr. 8259-4		løkke 10	323
Bævergrendvn. 306	H.nr. 8259-6		løkke 10	324
Gml. plass		Schaareplassen	løkke 6	339
Gml. plass		Sunneplass	løkke 7	345
Gml. plass		Nordre Friskeplass	løkke 8	349
Bævergrendvn. 326	H.nr. 8261-1	Skriverplassen	løkke 6-7-8	354
Gml. plass		Nordre Bæverpl./Frodeplass	løkke 5	361
Bævergrendvn. 346	H.nr. 8262-1	Frodeplass – søndre del	løkke 5A	365
Bævergrendvn. 360	H.nr. 8264-1	Lindteigen	løkke 4	377

Bævergrendvn 361+363	H.nr. 8269-4	Nyheim	løkke 5B	407
Bævergrendvn. 375	H.nr. 8269-5		løkke 5B	408
Bævergrendvn. 391	H.nr. 8270-1+2	Roshaugen	løkke 5B	409
Bævergrendvn. 423	H.nr. 7839-7	Pikerfoss stasjon	løkke 64	431
Gml. plass	H.nr. 8272-1	Schiftingplass/Bendixplass	løkke 2	434
Gml. plass		Pikkerplassen	løkke 3	437
Bævermoen	H.nr. 8249-2		Bæver gård	31
Bæveråsen				40
Fløting m.m.			løkke 23-24	76
Fridericus Quartus gruver			Bæveråsen	44
Hugstedgrenda 3	H.nr. 8269-1	Gaasevolden	løkke 5B	391
Hugstedgrenda 5	H.nr. 8269-10	Gaasevolden	løkke 5B	400
Hugstedgrenda 6	H.nr. 8265-1	Frodeplass – nordre del	løkke 5A	373
Gml. plass		Nordre Vedhugsted	løkke 26-27	495
Gml. plass		Mellom Hugsted	løkke 26	499
Gml. plass		Nordre Hugsted	løkke 27	505
Hugstedgrenda 21	H.nr. 8284-1/83-1	Mellom/Nordre Hugsted	løkke 26-27	509
Gml. plass	H.nr. 8286-1	Larsplassen	løkke 74	490
Gml. plass		Vedhugsted	løkke 30-29	515
Gml. plass		Mellom/Søre Hugsted	løkke 30	516
Gml. plass		Søndre Hugsted	løkke 29	521
Gml. plass		Søndre Hugsted	løkke 29B-31C	527
Hugstedgrenda 30	H.nr. 8287-1	Mellom og Søndre Hugsted	løkkene 30B-29-31C	529
Hugstedgrenda 40	H.nr. 8290-1	Søndre Hugsted/Bæverpl.	løkke 75	554
Gml. plass		Balfod	løkke 31-28	534
Gml. plass	H.nr. 8288-1	Øvre Hugsted/Balfod	løkke 28AB	537
Gml. plass	H.nr. 8289-1	Søndre Balfod/Øvre Hugsted	løkke 31	543
Hugstedgrenda 51	H.nr. 8289-1/88-1	Balfot	løkke 31-28-30A	550
Koia på Bæveråsen			Bæveråsen	54
Kroneberget			Bæveråsen	55
Lindteigsetra/ Nordsetra	H.nr. 8291-1/92-1		Bæveråsen	51
Gml. plass	H.nr. 8238-1	Østre Spiten	løkke 20	125
Spitegrenda 6	H.nr. 8240-1		løkke 44	138
Spitegrenda 8	H.nr. 8234-1	Kårbolig	løkke 44	137

Gml. plass	H.nr. 8241-1	Spiten/Braathen	løkke 46	139
Gml. plass	H.nr. 8242-1	Spiten	løkke 47	142
Spitegrenda 22	H.nr. 8241-7	Spiten	løkke 46-47	146
		H.nr. 8243-1	del av 48	
Spitegrenda 14-28		Bolighus		154
Spitegrenda 32	H.nr. 8244-1/45-1	Spiten	løkke 48	156
Spitegrenda 33	H.nr. 8249-10		Bæver gård	38
Spitegrenda 35	H.nr. 8249-7	Wesselstua	Bæver gård	34
Spitegrenda 36	H.nr. 8246-1	Spiten	løkke 49-50-35	162
Spitegrenda 40	H.nr. 8246-3		løkke 49	169
Gml. plass	H.nr. 8247-1	Spiten	løkke 51-52-53-54	172
Spitegrenda 51	H.nr. 8247-2	Kvennestua	løkke 51-52-53-54	180
Svendsplassvn 2 og 3	H.nr. 8273-1	Moen/Beierplassen	løkke 64	423
Svendsplassveien 2	H.nr. 8273-5		løkke 64	430
Svendsplassveien 6	H.nr. 8276-2	Hølsplassen	løkke 65	466
Svendsplassveien 10	H.nr. 8276-3		løkke 65	467
Gml. plass		Dokka	løkke 65	458
Gml. plass	H.nr. 8276-1	Svendsplassen	løkke 1B-65-66	461
Svendsplassveien 18	H.nr. 8277-1/76-1	Finnebraaten/Svendsplassen	løkke 1-65-66	463
Gml. plass	H.nr. 8277-1	Nordre Finnebraaten	løkke 1A	448
Gml. plass	H.nr. 8277-1	Nedre Finnebraaten	løkke 1B	456
Østbygrenda 1	H.nr. 8252-4		løkke 16	245
Østbygrenda 11	H.nr. 8252-2	Beverlokalet	løkke 16	241
Østbygrenda 18	H.nr. 8249-11		Bæver gård	39
Østbygrenda 20	H.nr. 8250-2		løkke 55	186
Østbygrenda 22	H.nr. 8250-1	Sælebakkløkka	løkke 55	183
Østbygrenda 24	H.nr. 8250-5		løkke 55	186
Østbygrenda 24B	H.nr. 8250-4		løkke 55	186
Østbygrenda 28	H.nr. 8252-6		løkke 16	246
Østbygrenda 36	H.nr. 8294-1	Myhra	løkke 34	187
Østbygrenda 40	H.nr. 8294-2		løkke 34	198
Østbygrenda 51	H.nr. 8296-1	Øvre Østby	løkke 32	211
Østbygrenda 50	H.nr. 8295-2		løkke 33	210
Østbygrenda 52	H.nr. 8295-1	Augensplass/Nedre Østby	løkke 33	199
Gml. plass	H.nr. 8235-1		løkke 22	83
Østenløkka 1	H.nr. 8235-10		løkke 22	92

Østenløkka 2	H.nr. 8235-13		løkke 22	94
Østenløkka 3	H.nr. 8235-7		løkke 22	90
Østenløkka 5	H.nr. 8235-29		løkke 22	99
Østenløkka 7	H.nr. 8235-28		løkke 22	99
Østenløkka 8	H.nr. 8235-15	Solvang	løkke 22	87
Østenløkka 9	H.nr. 8235-6		løkke 22	89
Østenløkka 11	H.nr. 8235-5		løkke 22	89
Østenløkka 13	H.nr. 8235-11		løkke 22	94
Østenløkka 15	H.nr. 8235-12		løkke 22	94
Østenløkka 17	H.nr. 8235-22		løkke 22	98
Østenløkka 19	H.nr. 8235-14		løkke 22	95
Østenløkka 20	H.nr. 8235-16		løkke 22	95
Østenløkka 21	H.nr. 8235-19		løkke 22	96
Østenløkka 22	H.nr. 8235-17		løkke 22	96
Østenløkka 24	H.nr. 8235-18		løkke 22	96
Østenløkka 26	H.nr. 8235-20		løkke 22	97
Østenløkka	H.nr. 8235-21		løkke 22	98

Forkortelser og ordforklaringer

f.	=	født
dp.	=	døpt
K	=	konfirmert
g.	=	gift
g.m.	=	gift med
1.gg.	=	første gang gift osv.
d.	=	død
begr.	=	begravet
e.	=	enke
em.	=	enkemann
BA	=	bergarbeider
SV	=	Sølvverket
SA	=	sølvverksarbeider
KV	=	Kongsberg Våpenfabrikk
VA	=	våpenarbeider
FT	=	folketelling, eks. FT-1865 = folketellingen i 1865

Mynt

kr	=	kroner, kroner og øre fra 1857. 1 speciedaler = 4 kroner
curant	=	dansk-norsk valuta med litt lavere verdi uttrykt i sølv
rbd	=	riksbankdaler, fra 1813 til 1816. Verdien satt til $\frac{1}{2}$ speciedaler.
rd	=	riksdaler, benyttet fra 1500-tallet til 1813. 1 riksdaler = 96 skilling.
sp	=	speciedaler, fra 1816 til 1857. 1 speciedaler = 5 ort = 120 skilling

Vekt og lengdemål

alen	=	lengdemål (ca. 0,62 m)
ar	=	100 m ²
dekar	=	1000 m ²
kost	=	en reis eller en haug med ved.
lakter	=	favnemål (litt over 2 kvm); lengdemål (ca. 2 m)

mark = ca. 230 gram
palm = gml. mål på trevirke. Var en håndsbredd eller ca. 9 cm.
pott = volumenhet for flytende vare (0,965 liter)
pund (Lb) = vektenhet (1/2 kilo)
skippund = eldre dansk-norsk vektenhet (160 kg)
skjepp = 1 skjepp = 1/2 fjerding = 1/8 korntønne = 17,4 liter
tylt = tylft = 12 enheter – spesielt angående plank og tømmer
tønne – korntønne = 139 liter

Ordforklaringer

dannemand = aktverdig og pålitelig person
forting = akkord
husbørst = tjener innendørs
holstførster = skogvokter
inderst / innerst = leieboer med egen husholdning
laft = hjørnet på et tømmerhus hvor stukkene i veggene møtes
eks. 4-laftet hus = hus med fire lafta hjørner = et rom, 6-laftet = hus med
2 rom, 8-laftet hus = hus med 4 rom osv.
leiermål = ulovlig og straffbart samleie
«Lønn for Levetid» = pensjon
post = en stor planke, ofte nevnt sammen med vinduer
Public absolverede = offentlig skriftemål. Spesielt for kvinner som fikk
«uægte barn» eller om man ikke møtte til jevnlig kirkegang
skyld eller matrikkelskyld = jordavgift, gammel betegnelse for eiendomsverdi,
dannet utgangspunktet for beregningen av eiendommens skatteplikt
stervbo = dødsbo

Ord fra gruva

anfare = begi seg på vei til arbeidsstedet i eller utenfor gruva
anfaret = arbeidet
berghall = stor haug med løsbrutt stein
bergmåned = 4 uker, året inndelt i 13 bergmåneder à 28 dager

farkunst = innretning for å frakte arbeiderne opp eller ned i gruva

fart = stige

junger = gruvejunger fylte tønne til haspelen, øste vann av synken

- pukk- eller sjeidejunger sjeidet og vasket malmen fra gruva og sorterte den
- vaskejunger brakte fram bergmassen fra til gruva til sjeiding og vasket den

hackel = bergmannsstav

hauer = gruvas fagarbeider, bergbrytningsarbeider.

- Sjakthauer var gruvas tømmermann, ansvar for bygging og vedlikehold

hestegjøpel = hestevandring for vann- og steinheising i gruva

knekt = lastet tønnene til hestegjøpel- og kjerratfordring. Utførte grovarbeidet i gruva

mundlock = åpning ut mot dagen, f.eks. fra stollen

nattstiger = politibetjent ved gruva, hadde oppsyn for å hindre sølvtyveri.

pfortmager = fortmaker = stigemaker – en som laget stiger og «farkunster» i gruva

pikker = en hammer med kort skaft - enhåndsfeisel

sjeiding = grovsortering av malm fra gråberg for hånd

slemmer = vasket ut den finpukka bergmassen i slemgravene eller slembenkene
i pukkverkene.

skjerp = sted hvor det er gravd eller sprengt for å finne sølv

sprenger = boret hull etter anvisning, lastet også berg og kis. (ikke skytter)

stank = sterkt kullsyreholdig luft i gruva

stiger = arbeidsleder ved gruva.

- overstiger var den øverste lokale leder i gruva, førte sjiktlistene og gruvebøker og skulle befare gruvene daglig.
- sjaktstiger var oppsynsmann for sjakthauerne og ledet alt
- tømmermannsarbeidet ved gruva.
- understiger passet pumpene i dagsjiktet og overtok for overstigeren i nattskiftet

stoll = gruvegang med åpning i dagen

synk = drift som foregår nedover i fjellet, uten åpning i dagen

Eldre eller skadde arbeidere var ofte ertssjeidere, som hadde oppsyn med sjeidemannskapene opp i dagen, ausslagere, fyrvartere, som passet ildstedene, eller pikkere.

Kilder

- *Digitalarkivet – skifteregister 1705-1801.*
- *Kirkebøker - Klokkerbøker - Minnestralbøker - født, døpt, konfirmert, gift, død, inn- og utflyttingslister.*
- *Kommunikantprotokoller for Kongsberg 1731 -1766*
- *Kongsberg byfogd, Skifteutlodningsprotokoller 1801-1851.*
- *Kongsberg byfogd, Rettergang, Tingbøker 1-14.*
- *Kongsberg byfogd, Tinglysning, Panteregistre – Rekke I-II-III.*
- *Kongsberg byfogd, Pantebøker – rekke I-II.*
- *Kongsberg by. Pantebøker – rekke II Kongsberg by.*
- *Numedal og Sandsvær Sorenskriveri, Tinglysning, Panteregistre rekke X*
- *Skifteprotokoller for Kongsberg og Eiker.*
- *Sønnafeldske Bergamt 1689-1813, Bergamtsrettens domsprotokoller.*
- *Brannassuranselister.*
- *Avskjedigelsesmanntall for Kongsberg Sølvverk 1805 - Wenche Hervig.*
- *Avskjedslister for Sølvverket.*
- *Lønningslister for Sølvverket.*
- *Emigrasjonslister.*
- *Folketelling 1801.*
- *Folketelling for Kongsberg 1840.*
- *Folketelling 1865.*
- *Folketelling 1872 for Bævergrenda - Aron Rasmusen Spiten.*
- *Folketelling 1875.*
- *Folketelling 1885.*
- *Folketelling 1900.*
- *Folketelling 1910.*
- *Magistratens manntall for Kongsberg 1842 - Remi Pedersen.*
- *Skattelister for Kongsberg 1839-1844.*
- *Sølvverksmanntall 1711.*
- *Sølvverksmanntall 1724.*
- *Sølvverksmanntall 1729.*
- *Sølvverksmanntall 1732.*
- *Sølvverksmanntall 1765.*

- *Beretning om Nummedals Gruber - Brünnich - tilrettelagt av Odd Arne Helleberg.*
- *«Da klokka klang-» – Per Sunmann (skolehistorikk).*
- *Jubileumsberetning I.L. Bever'n 75 år.*
- *Kongsberg Sølvverk 1623-1957 - Kristian Moen.*
- *Sandsværs historie bind I-VIII – Olav Sætvedt.*
- *Seterdrift i Sandsvær – Gerd Næss.*
- *Slekt og Datas «Slektsforum».*
- *Statsarkivets «Bruker forum».*

